

Se Wsi Testamentti 1548

Pyhen Mattheusen Euangelion.

1 lucu

1 TEme ombi Kiria Jesusen Christusen syndymest * Daudin poian/ Abrahamin poian.

2 Abraham synnytti Isaac. Isaac synnytti Jacob. Jacob synnytti Judam/ ia henen weliense.

3 Judas synnytti Pharez ia Saram sijte Tamarist. Pharez synnytti Hezron. Hezron synnytti Ram.

4 Ram synnytti Aminadab. Aminadab synnytti Nahasson Nahasson synnytti Salma.

5 Salma synnytti Boaz/ Rahabist. Boaz synnytti Obed/ Rutist. Obed synnytti Jesse.

6 Jesse synnytti sen Kuningan Daud. Kuningas Daud * synnytti Salomonem/ Urian emeneste. Salomon synnytti Roboam.

7 Roboam synnytti Abia. Abia synnytti Assa.

8 Assa synnytti Josaphat. Josaphat synnytti Joram.

9 Joram synnytti Osian. Osia synnytti Jothan. Jothan synnytti Achas. Achas synnytti Ezechia.

10 Ezechia synnytti Manasse. Manasse synnytti Amon. Amon synnytti Josia.

11 Josia synnytti Jechonia/ ia henen weliens/ sijne Babilonian (fangeuxes Mutta ielkin sen Babilonian fangeuxen/ synnytti Jechonia (Sealthiel

12 Sealthiel synnytti Zorobabel.

13 Zorobabel synnytti Abiud. Abiud synnytti Eliachim Eliachim synnytti Asor.

14 Asor synnytti Zadoch. Zadoch synnytti Achin. Achin synnytti Eliud.

15 Eliud synnytti Eleazar. Eleazar synnytti Mathan. Mathan synnytti Jacob.

16 Jacob synnytti Joseph Marian miehen * iosta on syndynyt Jesus/ ioca cutzutan Christus.

17 Nin ouat caiki poluet Abrahamist Daudin asti nelietoistakymende polue. Daudhist haman sen Babilonian fangiuxen asti/ mös nelietoistakymende polue. Sijte Babilonia' fangiuxest hama' Christusen asti/ ouat mös nelietoistakymende polue.

18 JESUSEN CHRISTUSEN syndymys/ nein oli. Cosca Maria hene' eitens oli Josephijn kihlattu/ enne' quin hen weij sen cotians/ leuttin hen oleua raskas pyheste Hengest.

19 Mutta ette Joseph henen miehens oli hurskas/ ia ei tactonut hende * häweiste/ mutta aiatteli salaisest henen ylenanda.

20 Cosca hen nyt tete aiatteli/ Catzo/ nijñ ilmestui Josephille wnesa Herran Engeli/ ia sanoi/ Joseph Daudin poica/ Ele pelke ottaxes Maria sinun

awioxes/ Sille että see quin henesse ombi sijnyyt/ se on Pyheste Hengest.
21 Ja hene' pite Poijan synnyttemen/ ia sinun pite henen nimens JESUS
cutzuman/ Sille henen pite wapactaman henen Canssans heiden synneistens.
22 Mutta teme caiki ombi tapactanut/ Senpäle/ että teutettemen pideis se/
quin Herralda on sanottu/ Prophetan cautta/ ioca sanoit/
23 Catzo Yxi Neitzut pite wastoin oleman/ ia synnyttemen Poian/ Ja henen
nimens pite cutzutaman EmanuEl/ se ombi tulkittu/ Jumala meiden cansam.
24 Cosca nyt Joseph wnesta heräsi/ teki hen nijn quin Herran Engeli henen
keski/
25 Ja otti polisans tygens/ ia ei tunnut hende * sihenasti quin hen synnytti
henen Esikoisens/ Ja cutzui henen nimense JESUS.

2 lucu

1 Cosca sis Jesus syndynyt oli Bethlehemis Judea' maalla/ Kuningan
Herodesen aica'/ Catzo/ silloin tulit Tieteijet idheste Jerusalemijn/ Ja sanoit
2 Cussa ombi se esken syndynyt Judain Kuningas? Sille me neimme hene'
Tächdens Idhese/ Ja tulimma hende cumartaman.
3 Mutta cosca Kuningas Herodes sen culi/ he'mestyi he' ia caiki Jerusalem
caupungi henen cansans.
4 Ja annoi hen cootha caiki ne ylimeiset Papit/ ia kirianoppenuuat Canssan
seghas/ ia kyseli heilde cussa Christusen syndymen piti.
5 Ja he sanoit henelle/ Bethlehemis Judean maalla. Sille nin kirioitettu ombi
Prophetain cautta/
6 Ja sine Bethlehem Judean maas/ edh ole sine swingan wähin Judan
päructinasten seghas/ Sille sinusta pite minulle tuleman se Waldamies/ ioca
ylitze minun Canssan Israelin Herran pite oleman.
7 Silloin cutzui Herodes sala ne Tieteijet/ ia wisusti tutkisteli heilde/ mille
aiala tähti ilmestyi.
8 Ja leheti heiden Bethlehemin/ ia sanoit/ Menget sinne/ ia kysykette wisusti
Lapsesta/ Mutta cosca te leudhet/ nin sanasattacat minulle/ että minekin
tulisin/ ia cumardhaisin hende.
9 Cosca he olit kuningan cwlluet menit he matcans. Ja catzos/ Tähti/ ionga
he olit nähnyuet Idhes/ kieui heiden edhelens/ nincauuan quin edheskieudhen
seisatti sen paican päle/ iossa Lapsi oli.
10 Cosca he nyt tächden neit/ ihastuit he sangen swrella ilolla.
11 Ja sisellemenit hoonesen/ leusit Lapsen/ sen eitens Marian cansa/ ia
mahanlangesit/ ia cumarsit hende. Ja awasit tauarans/ Lahijoit henelle Culda/
Pyhäsaaw/ ia Mirrham.
12 Ja Jumala käski heite wnesa/ ettei heiden pitenyt Herodesen tyge
palaiaman. Ja menit toista tietä omalle maallens.

13 Mutta cosca he olit poismennyet/ Catzo nin Herran Engeli ilmestui Josephil wnesa/ sanoden/ Ylesnouse/ ia ota Lapsi ia henen eitens/ ia pakene Egyptijn/ ia ole sielle/ sihenasti mine sanon sinulle. Sille tuleua on/ että Herodes etzepi lasta hucuttaxens.

14 Nin hen ylesnousi/ ia otti Lapsen eitiners/ öelle tygens/ ia pakeni Egyptijn/ ia oli sielle Herodesen coleman asti.

15 Ette sen pideis teutetemen/ quin sanottu oli Herralda Prophetan cautta/ ioca sanoi/ Egyptist kuszuin mine Poicani.

16 Cosca Herodes nyt näki henens nijlde Wijsailda wietellyn/ wihastuij hen sangen cowan/ Ja lehetti houoins tappama' caiki poicalapset Bethlehemis/ Ja sen caikisa haaroisa quin monda caxiwotiset olit taica nooremat/ sen aijan peräst/ quin hen oli tarcasti tutkinut Wijsailda.

17 Silloin se teutettin quin Jeremiald Prophetald sanottu oli/ cosca hen sanoi/

18 Corkialla ombi äni cwlunut/ swri walitus/ idku ia isoi parcu/ Rachel idke henen lapsians/ Ja eij tactonut hendens lodhutetta/ sille * ettei he ole.

19 Mutta cosca Herodes oli coollut. Catzo/ nin Herran Engeli ilmestui Josephil wnesa Egyptias/ Ja sanoi/

20 Nouse/ ia ota Lapsi eitiners/ ia mene Israelin maalle/ Sille ne ouat coolluut/ iotca etzit Lapsen henge.

21 Nin hen ylesnousi/ ia otti Lapsen eitiners/ ia tuli Israelin maalle.

22 Mutta cosca hen cwli ette Archelaus waldasi Judeas henen isens Herodesen sijas/ pelkesi hen sinne menne. Ja wnesa hen sai Jumalalda käskyn/ ia poickesi Galilean ääriijn/

23 ia tuli ia asui sijne caupungis/ ioca cutzutun Nazareth. Että sen teutetemen pideis/ quin Prophetadhen cautta sanottu oli/ Henen pite Nazareus cutzuttaman.

3 lucu

1 Nijne peiuine/ tuli Joha'nes Castaia/ ia saarnasi Judean corues/ ia sanoi/

2 Techket para'nost/ Sille taiuan waldakunda ombi iuri lehestenyt/

3 Ja hen on se/ iosta Esaias Propheta puhui/ ioca sanoi/ * Hwtuaisen äni on corues/ walmistakat Herran tiete/ techket henen ialcatiens oikeaxi.

4 Mutta Joha'nesel oli waathe Camelin caruoist/ ia hihnainen wöö henen solisans/ Nin olit henen rocans kimalaiset/ ia metze honaia

5 Silloin wloskeui henen tygens Hierosolima ia coco Judea/ ia caicki maaku'da ymberi Jordanin/ ia he castettin henelde Jordanis/ tunnustadhen heiden synninse.

6 Cosca hen nyt mo'da Phariseusist/ ia Sadduseusist näki tuleua' hene' Castens tyge/ sanoi hen heille/

7 Te * Kykärme' sikijet/ cuca teille osotti/ että teidhen pite pakeneman sijte

tuleuaisesta vihasta?

8 Techkette sijs Paranoxen toimeliset hedhelmet/

9 Ja elkette nin aiatelko/ että te itze teissen tahdotta sanoa/ Meille on Abraham Isene. Sille mine sanon teille/ Että Jumala woipi neiste kiweiste Abrahamile lapset ylesherätte.

10 Nyt ombi mös kirues pandu puun iurele/ Jocaijnen sis puu quin ei tege hywe hedhelme/ se poishakatan/ ia tuleen heiteten.

11 Mine tosin castan teite wedhellä parannoxeen/ Mutta se/ ioca minu' ielkin tuleua ombi/ se wäkewembi minua on/ ionga en ole mine kelooline' kengi candama'/ Sen pite teite pyhel He'gel/ ia tulella castama'.

12 Jonga wiskin on henen kädhesens/ ia hene' pite luga's percama'/ ia hene' pite nisuns aittaans cocoma'/ Mutta rwmenet/ pite henen ijancaikises tules poltaman.

13 Silloin tuli Jesus Galileast Jordaniijn Johannesen tyge/ että hen castetaisijn henelde.

14 Mutta Johannes welti hende/ sanodhen/ Mine taruitzen sinulda Castetta/ ia sine tulet minu' tygeni?

15 Nin wastasi Jesus ia sanoi henelle/ Salli nyt/ Sille nein sopi meidhen/ caiki * wanhurscautta teutte. Nin hen salli henen.

16 Ja cosca Jesus castettu oli/ ylesastui hen cohta wedhestä. Ja catzo/ nin Taiuat aukenit henel/ ia hen näki Jumalan Hengen alasastuuan ninquin Mettisen/ ia tuleuan henen pälens.

17 Ja catzo/ äni Taiuahast sonoi/ Teme on minun racas Poican/ iossa minul on hyue sosijo.

4 lucu

1 Silloin Jesus wietin Hengeld corpehen/ senpäle/ ette hen kijusataisin perchelelde.

2 Ja cosca hen pastonut oli neliekymme'de peiue ia neliekymmende öte/ sijtte hen isosi.

3 Ja kiwsaia edheskeui/ ia sanoi/ Jos sine olet Jumalan poica/ sanos ette nemet kiuet leiuixi tulisit.

4 Mutta hen wastaden sanoi * Kirioitettu ombi/ Ei ainoas leiues Inhiminen elä/ Mutta iocaitzest sanast/ quin Jumalan suust wloskieupi.

5 Silloin otti henen perchele cansans/ siihen pyhen caupungin/ ia asetti henen Templin harian päle/ ia sanoi henelle/

6 Jos sine olet Jumalan poica/ nin sööxe sinus alaspein/ Sille kirioitettu ombi/ Henen pite Engeleins käskyn andaman sinusta/ ia he käsizens candauat sinun/ ettei sine ioskus ialcas kiwen loucka.

7 Nin Jesus sanoi hänelle/ Taas kiriotettu on/ Ei pide sinu' * kiwsaman sinu'

Herras Jumalatas.

- 8 Taas otti henen perchele cansans sangen corkialle wårelle/ ia osotti henele caiki mailman waldakunnat/ ia heiden cunnians/ ia sanoi henelle/
9 Nemet caiki mine annan sinun/ ios sinä mahanlanget/ ia cumardhat minua.
10 Nin sanoi Jesus henelle/ Mene poijs Sathan. Sille kiriotettu on/ Sinun Herras Jumalas pite sinu' cumartama'/ ia hende * ainoa paluelema'.
11 Silloin ietti henen perchele. Ja catzo Engelit edheskeuit/ ia paluelit hende.
12 Cosca nyt Jesus cuuli/ ette Joha'nes oli kijniotettu/ poijskesi hen Galileaan/ ia ietti Nazaretin/
13 tuli ia asuij Capernaumis/ ioca on meri caupungi/ Zabulon ia Nephthalim raioisa/
14 senpälle/ ette teutettemen piti se quin sanottu oli Esaian prophetan caut/ ioca sanoi/
15 Se Zabulon ma/ ia se Nephthalin ma/ leszne meri tietie/ sillepoel Jordanin/ ia se Pacanaiden Galilea/
16 Se canssa ioca istui pimijes/ ia coleman warios/ näki swren walkeudhen/ ia ne/ iotca istuit maanculmas/ ia coleman warios/ heille walkeus coitti.
17 Sijte aiasta rupesi Jesus saarnaman/ ia sanoman/ Techkett para'nost/ sille Taiuan waldaku'da * lehestypi.
18 Cosca nyt Jesus keui sen Galilean meren tykene/ näki hen caxi weliest/ Sijmon/ ioca cutzutan Petari/ ia andrean henen weliens laskeuan werckons meren/ Sille he olit Calamiehet.
19 Ja sanoi heille/ Seuratca minua/ ia mine teghen teiden Inhimisten calamiehixi.
20 Nin cochta he ietit wercot/ ia seurasit hende.
21 Ja cosca hen sielde edheskeui/ näki hen toiset caxi weliest/ Jacobin Zebedeusen poian/ ia Johannem henen weliens wenees henen isens Zebedeusen cansa parandaua' heiden werckoians/ ia hen cutzui heite.
22 Nin he cochta ietit wenhen/ ia heiden isens/ ia seurasit hende.
23 Ja Jesus waelsi ymberi caike' Galilea'/ ia opetti heidhe' Sijnagogisans/ ia sarnasi waldaku'nan Eua'gelium/ ia paransi caikinaset Taudhit/ ia caiken saijraudhen canssan seas/ Ja henen sanomans cuului caiken Sijrian maan sisel.
24 Ja he toijt henen tygens caikinaijset saijrat/ moninaisista taudheista ia kiwuista kiewretudh/ ia ne piruldariuatut/ ia Cuuntaudhilliset/ ia haluatut.
25 Ja hen paransi heiden caiki/ ia seurasi hende palio wäki Galileast/ ia nijste kymmenest caupungist/ ia Jerosolimast/ ia Judeast/ ia nijste makunnist sille polel Jiordanin.

5 lucu

- 1 COsca hen nyt näki Canssan/ ylesastui hen worelle/ ia quin hen oli istunut/ edheskeuit henen opetuslapsens henen tygens.
- 2 Nin hen auasi suuns/ opetti heite/ ia sanoi.
- 3 Autuat ouat ne Hengelist waiuaiset/ sille heiden ombi Taiuan waldakunda.
- 4 Autuat ouat ne murelliset/ sille heiden pite saaman lodhutoxe'.
- 5 Autuat ouat ne Siwiet/ sille heide' pite maan * perime'.
- 6 Autuat ouat ne/ iotca isouat/ ia ianouat wa'hurskautta/ sille he rautetan.
- 7 Autuat ouat ne Laupiat/ sille heiden pite saman laupeuden.
- 8 Autuat ouat ne puchtat sydhemest/ sille heide' pite Jumala' näkemen.
- 9 Autuat ouat ne * rauhantekiet/ sille ne pite Jumalan poijaxi cutzuttaman.
- 10 Autuat ouat ne/ iotca wanhurscauden tähde' waiua kerssiuet/ sille heiden ombi Taiuan waldakunda.
- 11 Autuat oletta te/ cosca Inhimiset pilcauat ia wainouat teite/ ia puhuuat caikinaist pahwtta teite wastoin/ walehdellen/ minun techteni/
- 12 Ilotcat ia riemucat/ sille teiden palckan ombi swri Taiuasa. Sille nein he wainosit prophetidh iotca teiden edhelen olit.
- 13 Te oletta maan * Soola. Jos nyt sola tule maguttomaxi/ mille se solatan? Ei se mihinge' sitten kelpa/ mutta että se poisheitethen/ ia Inhimisilde tallatan.
- 14 Te oletta mailman walkeus. Ei taidha se caupungi peitette/ ioca seiso woren päle.
- 15 Eike mös he ylessytyte kyntelete/ ia pane wacan ala/ mutta kynttelialghan päle/ walghaseman caikillen nijlle'/ iotca hoones ouat.
- 16 Nein walijstacan teidhen walkeun Inhimisten edhes/ että he näkisit teiden hyuet töönne/ ia cunnijottaisit teiden lsen ioca Taiuas ombi.
- 17 Elket lulco/ että mine tullut olen Laki eli Prophetij pästemen/ Ja en totta mine tullut pästemen/ waan teuttemen.
- 18 Sille tosin sanon mine teille/ sihenasti ette Taiuas ia maa catopi/ ei pide catoman se wehin boockstau/ eike mös yxi rachtu laista/ sihenasti että caiki tapachtuuat.
- 19 Cuca sis yhden neiste wehimiste käskyste pästepi/ ia nein opettapi Inhimiset/ se * wehimexi pite Taiuan waldakunnas cutzuttaman/ Mutta cuca sen teke/ ia opetta/ se pite cutzuttaman swrexu Taiuan waldakunnas.
- 20 Sille mine sanon teille/ Ellei teiden wanhurscaudhen ylitzekieu enämin quin nijnen kirijan oppenutten/ ia * Phariseusten/ ette te woj siselkieudhe Taiuan waldakundan.
- 21 Te kulitta mite sanottu oli wanhoille/ Ei sinun pide tappama'. Mutta iocahine'/ quin tappapi/ hene' pite domioho' wicapä olema'.
- 22 Waan mine sano' teille/ että iocahine' quin wihastupi welijense päle/ hene' pite domioho' wicapä olema'. Mutta iocahine' quin sanopi weliens Racha/ hene'

pite neuuo' ala wicapä olema'. Mutta iocahine' quin sanopi/ Sine tyhme/
hänen pite heluetin tulee' wicapä olema'.

23 Jos sine sis wffrat lahias altarille ia sine sielle muistat/ ette sinun welieles
on iotakin sinua wasta'

24 iete sinne sinu' lahias altarin eten/ Ja mene ensin sopiman sinun welies
cansa/ ia sitte tule wfframan sinun lahias.

25 Soui nopiast sinun ritawelies cans/ coscas wiele tielle olet henen cansans/
etteijke ritawelies anna sinua ioskus domarille/ ia domari andapi sinun
paluelialle/ ia sine heiteten tornihin.

26 Totisesta mine sanon sinulle/ ettei sine sielde wlospäse sihenasti ettes
maxat wimeisen ropon.

27 Te culitta ette wanhoille oli sanottu/ Ei pidhe sinun horitekemen.

28 Mutta mine sanon teille/ että iocahinen quin catzopi ydhen waijmon päle/
himotaxens hende/ io hen horin teki henen cansans sydhemesens.

29 Jos sinun oijkia silmes pahenda sinun/ nin * puchghais se wlhgos/ ia heite
pois tykees. Sille para'bi on sinulle/ ette yxi sinun iesenes hucutetan/ quin
coko sinun rumijs pideis heitettemen heluetin tuleen.

30 Ja ios sinun oijkea käthes pahenda sinun/ nin poishacka se/ ia heite pois
tykees. Sille parambi on sinulle/ ette yxi sinun iesenes hucutetan/ quin coco
sinun rumijs pideis heitettemen heluetin tuleen.

31 Sanottu mös ombi/ iocahinen quin emendens hylkee/ se andacan henelle
erokirian.

32 Mutta mine sanon teille/ ette iocahinen quin henen emendens hylke/
mutoin quin hoorin tedhen/ hen saatta henen hoori tekemen/ ia ioca sen
hylietyn naipi/ hen hooria tekepi.

33 Taas te culitta/ ette sanottu oli wanhoille/ Ele wanno sinuas walapatton/
mutta anna Herran sinun walas.

34 Waan mine sano' teille/ Elkette swingan * wa'nuco/ eike taiuan päle/ sille
se on Jumalan istuin.

35 Eike maan päle/ sille hen on Jumalan astinlauta. Eike Jerosoliman päle/
sille se on sen swren Kuninga' caupungi.

36 Eike pääs cautta pide sinun wannoman/ sentehden ettei sine woi yhte
hiusta walkiaksi/ eli mustaxi tehde.

37 Waan teiden puhen pite oleman/ On/ on/ ei/ ei/ Mutta mite sen ylitzen
lisetän/ se pahast wlgoslechte.

38 Te culitta että sanottu oli/ Silme silmest/ hammas hampast.

39 Ja mine sanon teille * Elket paha wasta' seiso/ waan iocahinen quin sinua
löpi oikealle poskelle/ nin kienne mös henele toinen.

40 Ja sille/ ioca tacto sinun oikeuden eteen wetä/ ia sinun hames otta/ salli
henen mös capu.

41 Ja ioca sinua wati ydhen penicwlman/ mene henen cansans caxi.

42 Anna sille ioca sinulda anopi/ ia lainan pyteue ele welttele.

43 Te culitta että sanottu oli/ Racasta sinu' lehimeistes/ ia wiha sinun wiholistas.

44 Waan mine sanon teille/ Racastacat teiden wiholisi. Hyuestisiughnacat nijte/ iotca teite sadhattauat. Hyuestitechket nijnen/ iotca teite wihauat. Rucolcat nijnen edhest/ iotca teite wahingoittauat ia wainouat.

45 Että te olisit teiden lsenne poiati/ ioca ombi Taiuaisa. Sille hen sallij Auringoisens coittauan ylitze pahain ia hywein/ ia laskepi sateen ylitze wanhurskasten ia wärein.

46 Sille ios te racastat nijte iotca teite racastauat/ mite teille sijte on palca? Eikö * Publicanit nijn mös teghe?

47 Ja ios te oletta waiuoin soweliaset teiden weliedhe' cansa/ mite ialoa te teette? Eikö mös Publicanit nijn teghe?

48 Olcat sijs teudheliset ninquin teiden Taiualinen lsen teudhelinen on.

6 lucu

1 Cauattacat ettei te Almusatan anna Inhimisten edhes/ että teiden pite heilde nächtemen/ Mwtoin ette te saa palca teiden lselde/ ioca ombi Taiuaisa.

2 Cosca sis sine annat Almusan/ ele toruella soijta edhelles/ ninquin ne wlcocullatut tekeuet Synagogisans/ ia cathuin harois/ että heiden pideis cunnioijettaman Inhimisilde. Totisesta sanon mine teille/ He ouat palcans sanet.

3 Mutta cosca sine annat Almusan/ elken sinun wasen kätes tietkö mite sinun oikia kätes teke.

4 Että sinun almusas olis salaudhes/ ia sinun lses/ ioca näke salaudhes/ hen maxapi sinulle iulkisesta.

5 Ja cosca sine rucolet/ ei pidhe sinun oleman ninquin ne wlcocullatut. Sille että he seisouat Synagogisa ia catuin harois rucoellen/ senpäle/ että he nädhaisin Inhimisilde. Totisesta sanon mine teille/ He ouat palcans sanet.

6 Waan cosca sine rucolet/ mene sinun camaris sisel/ ia sulghe oues/ ia rucole sinun lses salaisest/ ia sinun lses/ ioca näke salaudhes/ hen maxa sinun iulkisest.

7 Ja cosca te rucolet/ Elke olco paliopuhuuaiset/ ninquin pacanat. Sille he lwleuat/ että he palionpuheens tedhen cwldut ouat.

8 Sentedhen elke olko heidhen caltaisens. Sille teidhen lsen tiette kyllle mite te taruitzetta/ ennen quin te rucoletta henelde.

9 Nein sis teiden pite rucoleman. lse meiden ioca olet Taiuais. Pyhetty olcon sinun nimes.

10 Lehestulkon sinun waldakundas. Olcon sinun tactos nin maasa/ quin on Taiuais.

- 11 Anna meille tenepeiuenä meiden iocapeiuenen leipen.
- 12 Ja anna meille synnime andexi ninquin me annama meiden welgholisten. Ja ele iohdata meite kiusauxen. Mutta päste meite pahasta.
- 13 Sille ette sinun ombi waldakunda/ ia woijma/ ia cunnia ijancaikisudhes. Amen.
- 14 Sentedhen ios te andexiannat Inhimisten heiden ricoxens nin mös teiden taiualinen lsen anda teiden andexi.
- 15 Waan iollei te andexi anna Inhimisten heiden ricoxitans/ nin ei mös teiden lsen andexianna teiden ricoxitan.
- 16 Mutta cosca te pastotta/ elke nin olko Suruliset quin ne wlcocullatut. Sille he mwttauat heiden caszuonsa/ senpäle/ että he näghyisit Inhimisilde pastouaiset. Totisesta sanon mine teille/ he ouat palcans sanet.
- 17 Waan cosca sine pastot/ nin woitele sinun pääs/ ia pese sinun casuos/
- 18 ettei se nächteue olis Inhimisilde että pastot/ Mutta sinun lselles/ ioca on salaudhes/ ia sinun lses/ ioca näke salaudhes/ maxa sinun iulkisest.
- 19 Elket rickautta maan päle coghotko/ cussa rooste ia coit raiskauat/ ia cussa warcat caiwauat ia warastauat.
- 20 Waan coghotcatta teillen rickaudet Taiuahas/ cussa eike rooste/ eike coit raiska/ ia cussa warcat eiuet caiua/ eike warast.
- 21 Sille cussa teiden rickaudhen on sielle on/ mös teiden sydhemen.
- 22 Silme on rumin walkeus/ Jos sis sinun silmes ombi yxikertainen/ nin sinun coco rumijs on walkia.
- 23 Waan ios sinun silmes ombi paha/ nin sinun coco rumijs ombi pimijä. Jos sis se walkeus ioca sinus on/ pimeys ombi/ quinga swret sijs ne pimeydheth ouat?
- 24 Eikenge' woi cachta Herra palueta/ Sille taicka hen tete wihapi/ ia toista racastapi/ Taicka hen telle kijnitarttu/ ia toisen ylencatzo. Ei te woi paluella Jumalata ia Mammon.
- 25 Sentehde' mine sanon teille/ Elket murehtico teidhen Hengen edeest/ mite teiden pite sömen taicka iooman/ Eike mös teiden rumin edhest mille waateil te teidhen werhoman pite. Eikö Hengi enämbi ole/ quin rooca? ia rumis parambi quin waate?
- 26 Catzocat taiuan linduin päle/ sille ettei he kylue/ eike nijte/ eike mös cocoa rijheen/ ia teiden taiualinen lsen roocki heite. Ettekö te palio enämbi oli quin hö?
- 27 Eli cuca on teiste ioca henen swruns cansa woipi lisäte henen pituudhellens yhden kynären?
- 28 Ja mingetähden te swretta watteista? Catzocat Cuckaisita kedholla quinga he casuauat/ Ei he töteteghe/ eike kehä.
- 29 Quidengin sanon mine teille/ ettei Salomon caikes henen cunniasans ollut nin watittu/ quin yxi heiste.

30 Jos nyt Jumala watitze nein pellow rohon/ ioca tenepenä seiso/ ia hoomen heitetän wghnijn/ eikö hen palio enämin teiden site teghe/ o te wähe vskoiset?

31 Elket sis swruliset olco/ sanodhen/ Mite me sööme? Taicka mite me ioomma? Taicka mille me werhoita'? Sille caikia neite pacanat etziuet.

32 Teiden Taiualinen Isen kyllä tietä/ että te caiki näme taruitzet.

33 Etziket ensin Jumala' waldaku'da/ ia hene' wa'hurscautta's/ ia nin nemet caiki teille tyghelangeuat/

34 Elket sen tehden swreco hoomenesta päiuest/ Sille hoomenisel päiuelle ombi suru itzestens. Tytyken itzecukin päiue * surullens.

7 lucu

1 Elket * domitco/ ettei te domitaisi.

2 Sille että samalla domiolla/ iolla te domitzetta/ pite te domittaman. Ja samalla mitalla/ iolla te mittat/ pite teillen mitattaman.

3 Mixi sijs sine näet raiskan sinun welies silmes/ ia ett sine äckäie hirte/ ioca ombi sinun silmeses?

4 Taica quinga sine sanot welielles/ pidhes/ mine otan raiskan sinun silmestes/ ia catzo hirsu on sinun silmeses?

5 Sine vlcocullattu/ heite ensin hirsu vlgos sinun silmestes/ ia sijtte catzo quingas wlosotaisit raiskan sinun welies silmest.

6 Elket andaco * coirain site quin * pyhe on/ ia elket teiden perlöien heittekö * sikaden eteen/ ettei he nijte ioskus talla ialgoilans/ ia heidens teidhen watan kiendeuet/ ia repiuet teite.

7 Anocat/ ia teille annetan. Etziket/ ia te leudhette/ Colkuttacat/ ia teille awatan.

8 Sille iocahinen quin ano/ hen saapi/ Ja cukaikenens etzipi/ hen leutepi/ ia colcuttaialle awatan.

9 Eli ongo ioku teiste Inhiminen/ iolda/ ios henen poica's leipe anois/ andaco hen henelle kiwen?

10 Taicka ios hen cala anois/ andaco hen henelle Kärmen?

11 Jos nyt te/ iotca pahat oletta/ taidhat hyuet lahiat anda teiden lastenna/ Quinga palio enämin teiden Isen/ ioca on Taiuais/ andapi hyuije nijlle iotca anouat henelde?

12 Caicki sis mite te tahdotta/ että Inhimiset pite teiden tekemen/ nijn mös te techkette heille. Sille nemet ouat Laki ia Prophetat.

13 Menget sisele sijte achtast portist/ Sille että lauia ombi se porti/ ia awara tije/ ioca poiswete cadhotuxen/ ia mo'da ouat/ iotca sen cautta waeldauat.

14 Ja se porti ombi ahdas/ ia tie caita/ ioca wetäpi elemehen/ ia haruat ne ouat/ iotca sen leuteuet.

- 15 Cauattacat sijs teiden nijste wäriste Prophetaijst/ iotca tuleuat teiden tygene lammasten watteilla/ mutta siseldä he ouat rateleuaiset swdhet.
- 16 Heiden hedhelmestens pite teiden tundeman heiden. Hakeco iocu winamarioi orientappuroist? taicka ficunita ohdakeista?
- 17 Nin iocahinen hyue puu/ teke hyuet hedhelmet/ Mutta paha puu teke heiudh hedhelmet.
- 18 Yxi hyue puu/ ei se taida häiyie hedhelmit tehdä/ Eike mös häiu puu hyuije hedhelmit.
- 19 Jocahinen puu/ quin ei teghe hyue hedhelmet/ se poishacatan/ ia heitete' tulehen.
- 20 Sentähde' pite teiden tundeman heite hedhelmestens.
- 21 Ei iocahinen quin sano minulle/ Herra Herra/ pide siseltuleman Taiuan waldakundan/ mutta se ioca teke minun lseni tachdon/ quin on Taiuais.
- 22 Monda sanouat minulle sine peiuene/ Herra/ Herra/ Emmekö me sinun nimes caut * Propheteranuut/ ia sinun nimelles perchelet wlgosaianuuat/ ia sinun nimes caut me olemma monda wäkeuet awu tehenyuet?
- 23 Ja silloin minun pite tunnustaman heille/ En ikenens mine teite tundenut/ Menget pois minun tyköeni te wäärin tekijet.
- 24 Sentehde' iocahine' quin minulda nämet puhet cwle/ ia * tekepi ne/ mine tegen hene' wijsaa' miehen werdaxi/ ioca rakensi henen hooneens callion päle.
- 25 Ja sadhe langeis/ ia wirdhat tulit/ ia twlet puhalsit/ ia syseijsit sen hoonen päle/ ia ei quitengan cukistunut/ Sille että hen oli callion päle perustettu.
- 26 Ja iocahinen quin cwle minulda näme puhet/ ia ei teghe nijte/ se tehden tyhmen miehen werdhaxi/ ioca hoonens rakensi sannan päle/ ia syseisit sen honen päle/
- 27 ia sadhe langeis/ ia wirdhat tulit/ ia twlet puhalsit/ ia syseisit sen hoonen päle/ ia se cukistui/ ia sen langeus oli swri.
- 28 Ja se tapactui/ cosca Jesus lopetti nemet puhet/ että canssat hämmestuit henen oppins päle/ Sille että hen opetti heite woimalisest/ ia ei ninquin kirianoppenuuat.

8 lucu

- 1 Coska hen nyt alasastui worelda/ seurasi hende palio Canssa.
- 2 Ja catzo/ yxi Spitalimies edheskeui/ cumarsi hende/ ia sanoi/ Herra/ ios sine tahdhot/ sine voit minu' puhdhist.
- 3 Nin oiensi Jesus kätens/ ia rupeis häneen/ sanodhen/ Mine tahdon/ Ole puhdhas.
- 4 Ja cocta hen puhdhistuij spitalista. Ja sanoi Jesus henelle/ Catzo/ ettet sine kellecken sano/ mutta mene ia nägyte itzes Papillen/ Ja wffra sinun

Lahias/ ionga Moses keskenyt on heille * todhistoxexi.

5 Mutta koska Jesus siselmeni Capernaum/ tuli yxi Pämies henen tygens rucoeli hende/ sanodhen/

6 Herra/ minun palvelian sairasta cotton haluattuna/ ia cowan waiuatan.

7 Ja sanoi henelle Jesus/ Koska mine tulen/ nin mine paranan henen.

8 Nin wastasi päemies/ ia sanoi/ Herra/ en ole mine mahdollinen/ että sine tulet minun cattoni ala/ Waan sano yxi sana/ ia nin minun palvelian paranee.

9 Sille mine mös olen Inhiminen toisen wallan alla/ ia minulla on sotamiehije minun allani. Ja * sanon telle/ Mene/ ia hen mene. Ja toiselle/ Tule/ ia hen tulepi. Ja minun palveliallen/ Teghe teme/ ia hen teke.

10 Koska Jesus temen cwli/ imehteli hen/ ia sanoi heille/ iotca hende seurasit. Totisesta sanon mine teille/ En tosin mine ole leynnyt * Israelis sencaltaist wsko.

11 Mutta mine sanon teille/ että monda ouat tuleuaiset * idhest ia lennest/ ia Abrahamin/ Isaac/ ia Jacobin cansa pite Taiuan waldakunnas istuman.

12 Mutta Waldakunnan lapset heiteten sijhen ärimeisen pimeyteen/ Sielle pite idku/ ia ha'masten kiristös oleman.

13 Ja Jesus sanoi Pämiehelle/ Mene ia ninquin sine wscot/ nin sinun tapactucon. Ja sille hetkelle parani henen palvelians.

14 Ja koska Jesus tuli Petarin hoonesen ia näki henen anoppins wootes sairastauan wilutadhis.

15 Nin hen rupeis sen käten/ ia wilutauti lowuij heneste. Ja hen ylesnousei ia palueli heite.

16 Mutta koska echtu tuli/ toijt he henelle monda pirulda riuatuta/ ia hen wlgosaioi sanalla henget/ ia teki caikinaiset sairat teruexi.

17 Senpäle/ että teutettemen piti/ quin sanottu oli Esaian Prophetan caut/ koska hen sanoi/ Hen on ottanut meiden heickudhen/ ia taudhinna hen cannoi.

18 Koska nyt Jesus näki palion canssa henen ymberillens/ keski hen sillepolelle mertä menne.

19 Ja quin yxi kirianoppenut edheskeui sanoi se henelle/ Mestari/ Mine tahdon sinua seurata * cuhungas ikenens menet.

20 Ni Jesus sanoi henelle/ Ketuilla on loolat/ ia Taiuan linnuilla on pesät/ mutta Inhimisen poiala ei ole cuhunga hen päens cumarta.

21 Toinen henen opetuslapsistans sanoi henelle/ Herra/ salli minua ensin menemen/ ia hautaman minun lseni.

22 Nin Jesus sanoi henelle/ Seura minua/ ia anna ne coolluet * haudhata heiden coolluitans.

23 Ja quin hen oli hacten astunut/ seurasit hende henen opetuslapsens.

24 Ja catzo/ swri ilma nowsi merelle/ nin että aldu löij ylitze hahden/ Mutta hen itze macasi.

- 25 Nin edheskeuit opetuslapset/ ia herätit henen/ ia sanoit/ Herra/ auita meite/ me hucu'ma.
- 26 Nin hen sanoit heille/ Mite te heicko wskoiset pelket? Hen nousi yles/ ia asetti twlen/ ia meren. Ja tuli iuri tyuenexi.
- 27 Nin Inhimiset imehtelit/ sanodhen/ Millinen teme on. Sille että twlet ia meri mös ouat henen cwliaiset?
- 28 Ja quin hen tuli sillepolen mertä/ nijnen Gergesenerin makundan/ nin iooxit henen wastans caxi pirulda riuattut haudhoista wlgoslectenet/ ia he olit sangen hirmuiset/ nin ettei kengen tainut site tiette waelta.
- 29 Ja catzo/ he hwdhit ia sanoit/ Mite meille on sinun cansas Jesu Jumalan Poica?
- 30 Olecos tenne tullut meite waiuaman ennen aica? Nin keui caukan heiste sangen swri sicain ioucko wehmaal.
- 31 Nin percheleet rucoilit hende ia sanoit/ Jos sine wlgosaiat meite/ nin salli meiden menne toon sica lauman siselle. Sanoi hen heille/ Menget.
- 32 Nin he menit wlgos ia siselkeuit sijhen sicain laumaan. Ja catzo/ coco sica lauma sööxihin mereen/ ia wpposit weteen.
- 33 Mutta paimenet poisjakanit/ ia menit caupungin/ ia sanoit ne caiki/ Ja quinga nijnen pirulda riuattudhen oli tapactanut.
- 34 Ja catzo/ coco caupungi keui wlgos Jesusen wastan. Ja coska he näit henen/ rucolit he hende poismenemen heiden Maansärilde.

9 lucu

- 1 Ja nin hen astui hacte'/ ylitzemeni iellens/ ia tuli omaa' caupu'gijns.
- 2 Ja catzo/ he edhestoit yhde' Haluatu' wootes sairastaua'. Coska nyt Jesus näki heiden wscons/ sanoit hen Haluatulle/ Poican oe hyues turuas/ sinun synnis andexiannetan sinulle.
- 3 Ja catzo/ mutamat kirianoppenuist sanoit keskenens/ Täme pilca Jumalata.
- 4 Coska nyt Jesus heiden aiatoxens näki/ sanoit hen/
- 5 Mixi te paha aiattelet teiden sydhemisenne? Cumbi keuiembi on sano/ Synnit andexiannetan sinulle/ taica sanoa/ Nouse yles ia kiew?
- 6 Mutta että teiden pite tietemen/ että Inhimisen poiialla on walta maasa synnit andexianda/
- 7 Sijtte sanoit hen sille Haluatulle/ Nouse yles/ ia ota sinun wootes/ ia mene cotias. Ja hen ylesnousi/ ja meni cotians.
- 8 Ja coska canssa sen neit/ imehtelit he/ ia cunnioitit Jumala/ ioca oli andanut Inhimisten sencaltaisen wallan.
- 9 Ja quin Jesus sielde ohitzekieui/ näki hen Inhimisen tullihones istuuan/ nimelde Mattheus/ Ja hen sanoit henelle/ Seura minua. Nin hen ylesnousi/ ia seurasi hende.

10 Ja tapactui/ ette Jesus atrioitzi henen hoonesans/ ia catzo/ monda Publicani ia synneiste iotca olit tulluat/ ynne atrioitzit Jesusen ia henen opetuslastens cansa.

11 Coska Phariseuset sen neit/ sanoit he henen opetuslapsillens/ Mixi teiden Mestarin sööpi publicanein ia synneisten cansa?

12 Coska Jesus sen cwli/ sanoit hen heille/ Ei taruitze ne/ iotca teruet on läkerite/ waan iotca sairastauat.

13 Mutta paramin menget/ ia oppecat mike se on/ Laupiutta mine tahdon/ ia * en wffri/ Sille en tullut mine * wanhurskaita cutzuman/ mutta synneitzit parannoxelle.

14 Silloin Johannesen opetuslapset käuit henen tygens/ ia sanoit/ Mingetähden me/ ia Phariseuset nin palion paastwme/ Mutta sinun opetuslapses ei paastuua/

15 Nin sanoit Jesus heille/ Taitauatco ylghen poiat murechtija nin cauuan/ quin ylkä on heiden cansans? Mutta ne peiuet tuleuat/ coska ylkä heilde poisotetan/ ia silloin heiden pite paastoman.

16 * Ei kengen paicka wanha werca/ wdhen werghan tilghalla/ Sille se paicka reweise quitengin henense pois wateesta/ ia se aucku tule pahemaxi.

17 Ei kengen mös pane torecta wijna wanhoin leilein/ mwtoin leilit pacachtauat/ ia wijna wlgoswota/ ia leilit hucastuuat/ Mutta he laskeuat nooren wijnan wsin leilein/ nin he molomat ouat tähdelle.

18 Coska hen oli näme puhunut heille/ Catzo/ nin tuli yxi Pämies/ ia cumarsi hende sanoden/ Herra/ minun tytteren nyt cooli/ Mutta tule/ ia pane sinun kätes henen pälens/ ia nin hen eläuexi tule.

19 Nin nousi Jesus yles ia seurasi hende/ ia henen opetuslapsens.

20 Ja catzo/ yxi waimo/ ioca caxitoistakymende wootta oli punaist tauti sairastanut/ hen käui henen tacanans/ rupeis henen watens leepesen/ Sille hen oli sanonut itzellens/

21 Jos mine waiuoin rupen henen wateesens/ nin mine tulen teruexi.

22 Mutta nin Jesus kiensi henens/ ia näki henen ia sanoit/ Ole hyues turuas Tytteren/ sinun wskos on tehnyt sinun teruexi. Ja se waimo tuli teruexi samalla hetkelle.

23 Ja coska Jesus tuli pämiehen honesen/ ia näki * huijlunsoijttaiat/ ia canssan hymiseuen sanoit hen heille/

24 Menget pois/ ei ole pica coollut/ mutta hen maca. Ja he nauroit hende.

25 Coska nyt canssa oli wlgosaiettu/ käui hen sisel/ ia rupeis henen kätens/ ia ylesnousi pica.

26 Ja se sanoma cwlui ylitze kaiken sen maan.

27 Ja coska Jesus sielde poijslexi/ seurasi hende caxi sokiata/ hwsit ia sanoit/ Armadha meite Daudin poica. Ja coska hen tuli hoonesen/ edheskeuit ne sokiat henen tygens.

28 Ja sanoi heille Jesus/ wskottaco että mine woin sen tehdä teille? He sanoit henelle/ Herra/ me wskoma.

29 Nin hen rupeis heiden silmeins päle/ sanodhen/ Teiden wskon ielken olcon teille. Ja heiden silmet aukenit.

30 Nin Jesus haasti heite/ sanoden/ Catzocat ettei kengen täte saa tietä.

31 Waan coska he poismenit iulghistit he henen sanomans caikella sille maalla.

32 Coska nyt nämet olit wlgosmennyuet/ Catzo/ nin he toit mycken ia Pirulda riwatun Inhimisen henen eteens. Ja quin perchele oli wlgosaiettu/ puhui mycke.

33 Ja Canssa imehteli/ ia sanoi/ Sencaltaista ei ikenens Israelis ilmesteny.

34 Mutta Phariseuset sanoit/ Percheleden päructinan caut/ hen wlgosaia percheleet.

35 Ja Jesus ymberins keui caiki caupungit/ ia kylet/ ia opetti heiden Synagogisans/ sarnaten Waldakunnan Euangelium/ ia paransi caikinaiset taudhit/ ia caiken saijraudhen Canssas.

36 Ja coska hen nyt näki Canssat/ Armachti hen heiden pälens/ että he olit ylenannetut/ ia haiotetut/ ninquin lambat/ joilla ei ole Paimenda.

37 Silloin sanoi hen opetuslapsillens/ Elo tosin ombi sangen palio/ mutta wähe on tööwäki/

38 Rucolcat sentähden Elon Herra/ että hen wlgoslähäteis tööwäkie henen eloonsa.

10 lucu

1 IA hen cutzui caxitoistakymende Opetuslastans tygens/ ia annoi heille wallan wastoin reetaisit hengije/ että he heite wlgosaiaisit/ ia parannaisit caikinaiset Taudhit/ ia iocaitzen sairaudhen.

2 Mutta näme ouat nijnen cadhentoistakymenen Apostolin nimet. Ensimeinen/ Symon/ ioca cutzutan Petari/ ia Andreas henen weliens Jacobus Zebedeusen poica/ ia Johannes henen weliens/

3 Philippus/ ia Bartholomeus/ Thomas/ ia Mattheus/ ioca oli Publicanus ollut/ Jacobus Alphein poica/ Ja Lebbeus ligalnimelle Taddeus/

4 Symon Cananeus/ ia Judas Ischariotes/ ioca mös petti henen.

5 Nämet caxitoistakymende wlgoslehetti Jesus ioille hen käskenyt oli/ sanoden/ Elket mengö pacanaiden tielle/ ia Samaritanein caupungin elket sisel mengö/

6 Mutta menget paramin nijnen cadhotettuun lammasten tyge Israelin hoonest.

7 Nin menget ia sarnatkat/ sanoden/ Taiuan waldakunda ombi iuri lehestynyt.

8 Kipiet techket teruexi/ Spitaliset puhdistaca. Colluet yleswirghottaca. Perchelet wlgosaiacat. Lahiaxi te saitta/ nin mös lahiaxi andacat.

9 Ei teiden pidhe Culda/ eike hoopia/ eike Raha * pitemen teiden cuckaroisan/ eike ewessecki matkas/ eike cacha hamet/ eike kengije/ eike

sauua/

10 Sille että Tömies ombi roghans ansiolinen.

11 Waan cungaikenens caupungin tadica kylen te siselkiewtte/ Kyselket cuka sijne on otolinen/ Ja olcatta sielle sijhenasti että te poislehdette.

12 Mutta coska te hoonen siselmenet/ nin teruetteke hende. Ja sanokat/ Rauha olcoon tehen hoonesen/

13 Ja ios se hoone on otolinen/ nin tulkan teidhen rauhan sen päle. Jollei hen ole otolinen/ nin teiden rauhan teille palaiapi.

14 Ja cussa eikengen teite wasanrupee/ eike cwle teiden sanoian/ nin wlgosmenget nijstä hooneist/ tadica sijte caupungist/ Ja * pudhistakat tommu teiden ialghoistanna.

15 Totisesta sanon mine teille/ Hookembi pite oleman Sodomian ia Gomorrhan maan/ domio peiuene quin sille caupungilla.

16 Catzo mine lehetten teiden/ ninquin lambat swttein keskelle. Olkat sentehden taitauat/ ninquin kermet/ ia yxikerdhaijset ninquin mettiset.

17 Mutta cauattacat teiden nijlde Inhimisilde/ sille he edhesweteuet teiden heiden radstupins/ ia heiden Synagogisans pite heiden hoosuman teite.

18 Nin mös Pämiesten ia Kuningaiden eteen te wiedhen/ minun tehden/ heille ia pacanoille todistoxexi.

19 Coska he nyt teite edhesweteuet/ Elket murehtigo/ quinga/ taica mite teiden pite puhuman/ Sille että teille annetan samalla hetkel mite teiden pite puhuman.

20 Sille ette te ole ne/ iotca puhuuat/ waan teiden Isen Hengi/ ioca teisse puhupi.

21 Se yxi welij edeswete sen toisen welien colemaan/ Ja Ise Poians/ ia lapset carkauat wanhimbaidens wasan/ ia tappauat heite.

22 Ja caiki teite wihauat minun Nimeni tähden. Mutta ioca loppun asti wahuast seiso/ hen tule autuaxi.

23 Coska he nyt wainouat teite ydhes caupungis/ nin paetkat toisen. Sille totisesta sanon mine teille/ ette te woi caiki Israelin caupungeit toimitta sijhenasti että Inhimisen Poica tulepi.

24 Ei ole opetuslapsi ylitze Mestarins/ Eike paluelia ylitze henen Herrans. Tytyken Opetuslapsi ios hen ombi ninquin henen Mestarins/ ia Paluelia ninquin henen Herrans.

25 Jos he ouat itze Isenen Beelzebub cutzuneet/ quinga palio enämin he henen pereens cutzuuat?

26 Elket sentehden heite pelietkö. Sille ettei miteken ole peitetty/ ioca ei pidhe ilmoitettaman/ ia ei miten salattu/ quin ei tule tietteuexi.

27 Jota mine sanon teille pimeise/ site sanokat walkiudhes/ ia mite teiden coruaa'ne sanotan/ site sarnatcat cattoin päle.

28 Ja elket teiten pelietkö nijlde/ iotca rumin tappauat/ ia eiuet woi sielua

tappa/ Mutta pelietkä enämin site/ ioca woipi seke sielun että rumin heluettin hucutta.

29 Eikö caxi warwuist ychten ropoin myydhe? ia yxi heiste ei puto maan päle/ ilman teiden lseten.

30 Nin ouat nyt mös caiki teiden päen hiuxet luettudh/

31 Elket sis pelietkö/ Te oletta paramat/ quin monda warwuista.

32 Sentähden/ iocahine' quin minun tunnusta Inhimisten edhes/ sen tunnustan mös mine/ minun lseni edhes/ ioca on Taiuaisa.

33 Mutta iocahinen quin minun kieltä Inhimisten edhes/ kiellen mine mös henen minun lseni edhes/ ioca on Taiuaisa.

34 Elket luulco/ että mine olen tullut * rauhan lehettemen maan päle/ En ole tullut rauha/ mutta mieckan lehettemen.

35 Sille mine tulin Inhimiste lsens wastan rijdhaisexi tekemen/ Ja tytärtä eitiens wastan/ ia Minien henen anoppians wastan.

36 Ja Inhimisen oma pereh tuleuat henen wihamiehexens.

37 Joca racasta lsens taica Eitiens minun ylitzen ei se ole minulle otolinen. Ja ioca racastapi poicans/ taicka tyterdhens minun ylitzen ei se ole minun otolinen.

38 Ja cuca ei ota oma * Ristiens/ ia seura minua/ ei se ole minun otolinen.

39 Joca leyte henen hengens/ henen pite sen cadhottaman/ Ja ioca hengens cadhottapi/ minun techten/ henen pite sen leutemen.

40 Joca teite holhoo/ se minua holhopi/ ia ioca minua holho/ hen holhopi sen/ ioca minun lehdetti.

41 Joca Prophetan holhopi Prophetan nimelle/ hen saa Prophetan palcan. Ja ioca wanhurskan holhopi wanhurskan nimelle/ hen saa wanhurskan palcan.

42 Ja cucaikenens annais yhden neiste wähimiste iodha picarin kylme wettä waiuoin Opetuslapsen nimelle/ Totisesta sanon mine teille/ ei henen pide palcans cadhottaman.

11 lucu

1 JA se tapachtui/ Coska Jesus lackasi sencaltaisi henen cadhelle toistakymmenelle Opetuslapsillens keskemest/ keui hen sielde edespeiten/ että henen piti opettaman/ ia sarnaman heiden caupu'geisans.

2 Coska nyt Johannes/ ioca silloin oli fangiuxes/ cwli Christusen töödh/ lehdetti hen caxi Opetuslastans/ kysymen hende/

3 Oletco sine se tuleua/ taicka pitekö meiden toista odhottaman?

4 Nin Jesus wastasi/ ia sanoi heille/ Menget ia sanocat Johannesel/ ne quin te cwlette ia nägette.

5 Sokiatsaaat nägöns/ Onduutat keuet/ Spitaliset puhdistetan/ ia Cwroit cwleuat/ ia Colluet ylesheräteten/ ia nijlle kieuhille sarnatan Euangelium/

- 6 ia autuas ombi se/ ioca ei * pahane minun cauttani.
- 7 Coska nyt he poismenit/ rupeis Jesus sanoman cansalle Joha'nesest/ Mite te lexitte wlgos corpehen catzoman? Max roco/ ioca häilytetan twlelda?
- 8 Taicka mite te lexitte wlgos catzoman? Max Inhimist watittu pehmeil waatteil? Catzo iotca pehmeite candauat/ ne ouat Kuningaiden hooneisa.
- 9 Taicka mite te lexitte wlgos catzoma'? Max Prophetaat? Wissist/ sanon mine teille/ Teme on ialombi quin Propheta/
- 10 Sille että teme on se/ iosta kirioitettu on/ Catzo mine lehdeten minun Engelin sinun casuos eten/ ioca walmistapa on sinu' tijes sinun etees.
- 11 Totisesta sanon mine teille/ Caikein nijnen seghas/ iotca waimoist syndyneet ouat/ ei ole yxigen swrembi ylestullut/ quin Johannes castaia. Mutta quitengin se quin on wähin Taiuan waldakunnas/ hen on hende swrembi.
- 12 Mutta hamast Johannesen Castaijan peiuste/ nin tehen peiue' asti kersi Taiuaa' * waldaku'da/ wäkiwalda/ ia ne wägelliset sen repiuet heillens.
- 13 Sille että caiki Prophetat/ ia mös itze laki/ ouat Johannesen asti noijtuneet.
- 14 Ja ios tetahdotta wasthan otta/ Hen on se Elias/ ioca oli tuleuainen.
- 15 Jolla on coruat cwlla/ hen cwllkan.
- 16 Waan minge werdaxi mine wedhen temen sughun? Hen on nijnen lasten werta iotca Turulla istuuat/ ia hwtauat cumpaniens tyge/ ia sanouat/
- 17 Me hwilua soijttima teiden edhesen/ ia ette te hypenyuet/ Me olemma weisannut mureen wirsie teillen/ ia ette te idkenyuet.
- 18 Sille Johannes hen tuli/ ei södhen/ eike iodhen/ ia he sanouat/ Henelle on Perchele.
- 19 Inhimisen poica tuli södhen ia iodhen/ ia he puhuuat/ Catzo/ site sömeri ia winan ioomari/ Publicanein/ ia synnijsten ysteue? Ja * wijsaudelle oijkeus annetan henen lapsildans.
- 20 Silloin hen rupeis soimaman nijte caupungeita/ ioissa hen oli tehnyt swrimat awud/ ia eiuet quitengan heidens parandaneet.
- 21 We sinun Chorazin/ We sinun Bethsaidan. ios sencaltaiset awudh olisit techdyt Tyros ia Sidonis/ iotca teisä tehdyt ouat/ He olisit aamut säckis ia tuhghas tehnyt synnin parannuxen.
- 22 Mutta quitengin mine sanon teille/ Että Tyronin ia Sidonin pite oleman hokiamman Domio päiuen quin teiden.
- 23 Ja sine Capernaum/ ioca olet yleskorgotettu taiuasen asti/ sinun pite haman heluettin sysettemen. Sille ios Sodomis olisit sencaltaiset awudh tehdyt/ ninquin sinus/ he seisoisit wiele tenepäne.
- 24 Mutta quitengin sano mine teille/ Että Sodomian maan pite hookijman oleman Domio päiuen/ quin sinun.
- 25 Sille samalla aialla/ wastasi Jesus/ ia sanoi/ Mine kijten sinua lse/ Taiuan ia maan Herra/ että sine olet ketkenyt nämät wijsailda ia toimellisilde/ ia olet

nämet ilmoittanut pienille/

26 Tosin Ise/ nin oli sinun hye tactos sinun edheses.

27 Caiki minulle ouat annetudh minu' Iseldeni/ ia eikengen tunne poica mutta Ise/ eike Ise yxiken tunne mutta poica/ ia kellenikenens poica tacto sen ilmoitta.

28 Tulkat Te Caiki Minun Tykeni/ iotca töteteghett ia raskautetudh oletta/ ia mine tahdon teidhen wirghotta.

29 Ottacat minun ikeen teiden pälen/ ia oppecat minust/ Että mine olen laupias ia neure sydhemest/ Ja teiden pite leutemen lewon teiden sijeluillen/

30 Sille että minun ikeen ombi souelias/ ia minun corman on kewijä.

12 lucu

1 Sihen aican keui Jesus Sabbathina laihoiin lepitze. Nin henen Opetuslapsens isosit/ ia rupeisit tächkäpeite ylesrepimen/ ia sömen.

2 Coska nyt Phariseuset sen negit/ sanoit he henelle/ Catzo/ sinun Opetuslapses site tekeuet/ quin ei soui Sabbathina tehdä.

3 Mutta hen sanoi heille/ Etekö te lukenuuat/ mitke Daudid teki coska hen isosi/ ia ne iotca henen cansans olit?

4 quinga hen Jumalan hooneen siselmeni/ ia söij edespanemisen leiuet/ ioita ei henen sopinut söödhe/ ei mös ninen iotca henen cansans olit/ mutta ainouain pappein.

5 Taicka ettekö te lagis lukenuuat/ että Sabbathina rickouat papit Templis Sabbathin/ ia ouat quitengin nuchtettomat?

6 Mutta mine sanon teille/ Että tesse se ombi ioca mös swrembi on/ quin Templi.

7 Mutta ios te tiedheisitte mike se on/ Laupiudhen mine tahdon/ ia en wffri/ sijtte ette te swingan domitzisi wighattomia.

8 Sille että Inhimisen Poica on mös Herra * Sabbathin päle.

9 Ja hen sielde edheskeui/ ia tuli heiden Synagogaans.

10 Ja catzo/ sielle oli yxi Inhimine'/ iolla oli quiuettu käsi. Ja he kysyit henelle/ sanodhe'/ Sopico Sabbathina para'da? Se'päle/ ette he saisit canda henen pälens.

11 Nin sanoi hen heille/ Cuca on teiste Inhiminen/ iolla olis yxi lammas/ ia ios se Sabbathina putois caiuon/ eikö hen rupeisi siihen/ ia yleswedhä?

12 Quinga palio ialombi sis Inhiminen on quin lammas? Sentedhen sopi kyllä hye tehdä Sabbathina.

13 Nin hen sanoi Inhimiselle/ wlgosoienna kätes. Ja hen wlgosoiensi. Ja se tuli teruexi ninquin toinengi.

14 Silloin Phariseuset wlgoskeuit/ ia neuuopidhit henen wastans/ quinga he henen huckaisit.

- 15 Mutta koska Jesus sen ymmersi/ keui hen sielde pois. Ja palio Canssa seurasit hende.
- 16 Ja hen teki caiki teruexi/ ia haastoi heite hendens ilmoittamast.
- 17 Senpäle ette sen piti teutettemen/ quin sanottu oli Esaian Prophetan cautta/ ioca sanoi.
- 18 Catzo minun Poican/ ionga mine wlgoswalitzin/ minun rackan/ iossa minun sieluni ombi hyue sosijo. Mine panen henen pälens minun Hengeni/ ia henen pite Domion Pacanoille iulghistaman.
- 19 Ei hen ritele/ eike hwdha/ eike yhdengen pidhe cwleman henen äändens catuilla.
- 20 Murettua rokoa ei henen pidhe serckemen/ ia switzeuat pellauaist ei pidhe henen sammuttaman/ sihenasti ette hen wlgoswiepi Domion woitoxi.
- 21 Ja hene' Nimens päle pite Pacanoiten toiuoman.
- 22 Silloin edestootijn henen tygens yxi ioca piruldariwattin/ sockia ia myckä/ ia hen paransi henen/ nin että sockia ia myckä seke puhui ette näki.
- 23 Ja canssa hemmestuit ia sanoit/ olleco teme se Daudin poica?
- 24 Mutta koska Phariseuset sen cwlit/ sanoit he/ ei hen wlgosaia perchelei/ mutta Beelzebubin percheleitten pämiehen wäelle.
- 25 Coska nyt Jesus tunki heiden aiatoxens/ sanoi hen heille/ Jocainen waldakunda erinyt itze vastaan/ se kylmille tule. Ja iocainen caupungi taicka hoone/ eranut itzeens wastan/ ei se seiso.
- 26 Ja ios perchele wlgosaia perchelen/ nin hen erinyt on itzeens vastaan/ Quinga sis henen waldakundans seisois?
- 27 Ja ios mine Beelzebubin wäelle perchelet wlgosaiaisin/ kenengä wäelle sis teiden poianna heite wlgosaiauat? Sentäden pite heiden teiste domitzeman.
- 28 Mutta ios mine Jumalan Hengel perchelet wlgosaian/ Nin tuli Jumalan waldacunda teiden tygene.
- 29 Mutta quinga ioku taita ionghun wäkeuen hoonesen siselkeudhe ia henen taloons poisröwete/ ellei hen ensin sidho site wäkeuete/ ia sitte röwe henen hoonetans?
- 30 Joca ei ole minun cansani/ hen on minua wastan. Ja ioca ei minun cansani cocoo/ hen haiottapi.
- 31 Sentäden sanon mine teille/ Caiki synnit ia pilca andexiannetan Inhimisten/ Mutta se pilca pyhe * Henge wastan/ ei andexianneta Inhimisten.
- 32 Ja cukaikenens sanopi iotachin sana Inhimisen Poica wastan/ se henen andexiannetan. Mutta ioca sanopi iotachin pyhe Henge wastan/ ei henen andexianneta/ eike tesse/ eike tuleuaises mailmas.
- 33 Taicka tehckette hywe puu/ nin tule henen hedhelmens hyuexi/ taicka techkette heiju puu/ nin tule hene' hedhelme's heijuxi. Sille ette hedhelmeste tutan puu.
- 34 Te Kykärmen sughut/ quinga te woitte hyue puhua/ koska te oletta itze

pahat? Sille että sydheme' kyllydhest sw puhupi.

35 Hyue Inhiminen edheswetä hyuest sydhemen tauarast hyuie. Ja paha Inhiminen edeswetä pahast sydhemen tauarast pahoia.

36 Mutta mine sanon teille/ että iocahitzest turhast sanast ionga Inhimiset puhuuat/ pite heidhen luguntekemen Domiopäiuene.

37 Sille että sinun sanoistas sine wanhurscautetan/ ia sinun sanoistas sine domitan.

38 Silloin kysyt henelle monicahdat nijste kirianoppeneist ia Phariseusista/ sanodhen/ Mestari me tahdoma nähde merckie sinulda.

39 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/ Temä häiju ia horalinen suku etzipi mercki/ ia ei anneta henelle merckie/ waan Jonan Prophetan mercki.

40 Sille samalmodholla quin Jonas oli walaskalan watzas colme päiue ia colme öte/ nin pite Inhimisen Poian oleman maan sydhemes colme päiue ia colme öte.

41 Ne Niniutin miehet pite ylesnouseman domiolla tämen sugun cansa/ ia sen domitzeman/ Sille ette he paransit heidhens Jonasen sarnasta. Ja catzo/ tessa on enämbi quin Jonas.

42 Drötingin Eteleste pite ylesnouseman Domiolla tämen sugun cansa/ ia sen domitzema'/ Sille ette hen tuli maan äriste cwlemaan Salomonin wisautta. Ja catzo/ tesse on enembi quin Salomon.

43 Coska nyt se riettaisa He'gi on wlgosme'nyt Inhimisest/ nin hen waelda lepitze quiwia paickoi/ etzipi lepoa/ ia ei leydhä.

44 Silloin hen sano/ Mine palaian minu' hoonesen ielle's/ custa mine wlgoslexin. Ja quin hen tule/ nin hen leutepi sen tyhien/ ia käweistyxi/ ia caunistetuxi.

45 Sijtte hen poismenee/ ia ottapi tyge's seitzeme' mwta Hengie/ itzeens pahe'bata/ ia siselmeneuet ia asuat sielle. Ja tuleuat sen Inhimisen wijmeiset pahemaxi quin ensimeiset. Nein mös tapactu telle pahalle sucucu'nale.

46 Coska hen wiele nyt puhui canssalle/ Catzo henen eitins ia weliens seisoiit wlcon ia pydhit hende puhutella.

47 Nin yxi sanoi henelle/ Catzo sinun eitis ia sinun welies wlcon seisouat/ tachtouat sinua puhutella.

48 Nin wastasi hen/ ia sanoi sille sanansaattaialle/ Cuca on minun eiten/ taicka cutka ouat minun welijeni?

49 Ja hen wlgosoiensi kätens Opetuslastens polen/ ia sanoi/ Catzo minun eiteni/ ia minun welieni.

50 Sille että iocainen quin tekepi minun lseni tachton/ ioca on Taiuaisa/ hen on minun welien/ ia sisaren/ ia eiten.

13 luku

- 1 Sine peiue' / wlgoskeui Jesus honesta / ia istui meren tyghe.
- 2 Ja hene' tyge's cocostuijt palio Canssa / nin että hen siselkeui hacten / ia istui / ia caiki Canssa seisoit rannalla.
- 3 Ja hen sanoi heille monella wertauxella / sanodhen /
- 4 Catzo yxi kylueie wlgosmeni kyluemen / ia coska hen kylui / langeisit monicahdhat tien ohen / Ja tulit linnut / ia ylessöit nee.
- 5 Mutamat taas langeisit kiwistön / cussa ei ollut heille palio mulda / ia pijan ylesnousit / Sille ettei heille ollut sywe maa /
- 6 Mutta coska auringo coitti / nin he poudhittin / Sille ettei heille ollut iwrtä / nin he poisquietuijdt.
- 7 Mutamat la'gesit oriantappuroihin / ia oria'tappurat yleskaswoit / ia läkehytit heiden.
- 8 Mutamat taas langesit hyueen mahan / ia teijt hedhelmen / Monicadhat satakerdaisen / monicadhat cwsikymenkerdaise' / ia monicadhat colme'kymenkerdaisen.
- 9 Jolla on coruat cwlla / se cwlkan.
- 10 Nin Opetuslapset edhesastuit / ia sanoit henelle / Mixi sine puhudh heille wertauxilla?
- 11 Nin hen wastasi / ia sanoi heille / Teiden on annettu tuta Taiuan waldakunnan salaudhet / Waan ei heille ole annettu.
- 12 Sille että iolla * ombi / henelle pite annettaman / ia henellä pite kyll oleman. Mutta silde iolla ei ole / pite mös sekin poisotettaman / quin henelle on.
- 13 Sentedhen mine puhun heille wertauxilla. Ettei näkeueiset pide näkemen / eike cwleuaiset / cwleman / eike ymmertämen.
- 14 Ja heisse teyteten Esaian noituus / ioca sanoi / Coruillan pite teiden cwleman / ia ei ymmertämen / ia näkeweisne pite teiden näkemen / ia ei eckemen.
- 15 Sille että teme' Canssan sydhen on cowettu / Ja coruillans he raskasti cwlit / Ja silmens he wmpen panit. Ettei he ioskus näkisi silmille / ia coruilla cwlisi / ia sydhemelle ymmerdheisi / ja palaiasisit / ia mine parannaisin heite.
- 16 Mutta autuat teiden silmenne ouat / sille he näkeuet / ia teiden coruanna / sille he cwleuat.
- 17 Sentähden totisesta sano mine teille / että mo'da prophetat / ia wa'hurskast halasit nähdhä iotca te näghette / ia eiuet nähnyet / ia cwlla / iotca te cwletta / ia eiuet cwlluuat.
- 18 Nin cwlcat te sis sen kylueien wertaus.
- 19 Coska iocu cwle waldakunnan sanan / ia ei ymmerdhä / nin tulepi se paha ia poistemma sen quin henen sydhemens kyluettin. Teme on se / ioca tien

ohen oli kyluetty.

20 Mutta se quin kiuistön kyluettin/ se ombi/ quin cwle sanan/ ia cocta ilolla sen ottapi.

21 Mutta ei ole henelle itzesens iwrtä/ waan hen ombi aialinen/ Nin coska waiua ia tuska pälekieuipi sanan tehden/ cocta hen pahane.

22 Mutta ioca orientappurain secan oli kyluetty/ se ombi/ quin cwle sanan/ ia temen Mailma' suru/ ia rickaudhen petos/ läkeytte Sanan/ ia hen tule hedhelmettömexi.

23 Mutta ioca oli hyuen Mahan kyluetty/ se ombi quin cwle Sanan/ ia ymmertä/ ia mös tootta hedhelmen ia teke/ Nin että mwrtama teke satakerdaiset/ monicachta kusikymenkerdaiset/ ia monicachta colmekymenkerdaiset.

24 Toisen wertauxen hen pani heiden eteens/ sanoden. Taiuan waldakunda ombi yhden Inhimisen wertainen/ ioca kylui hyuen Siemenen henen peltons.

25 Mutta Inhimisten maates/ tuli henen wihoilissens/ ia kylui ohdakeet nisuijn sekan/ ia poismeni.

26 Coska nyt oras rupeis casuaman/ ia hedhelmeitzemen/ nin näghyit mös ohdacket.

27 Silloin edheskeuit perenisennen palueliat/ ia sanoit henelle/ Herra eikös hyue Sieme'de kyluenyt peltos/ custa sis henelle ombi ohdackeet?

28 Nin sanoi hen heille/ Wiholinen Inhiminen sen teki. Sanoit palueliat henelle/ Tadhocos sis ette me menem/ ia nee poishagem?

29 Mutta hen sanoi/ En/ senpäle ette coska te ohdacket ylesrewitte/ ettei te ynne nisua yleste'ma.

30 Sallicat ynne caswa molemat elonaica' asti. Ja elon aighala sanon mine elomiehille. Cootkat ensin ohdacket/ ia sitocat heite lychteixi/ poltetta/ Mutta nisut cootkat minun aittaani.

31 Toisen wertauxen hen pani heiden eteens sanodhe'. Taiuan waldakunda ombi Sinapin * iyuen wertainen/ ionga Inhiminen otti ia kylui peltoons/ ioca on pienin caikija siemenite.

32 Mutta coska se ylescaswoi/ nin hen ombi swrin caalein seghas/ ia tule puuxi/ nin että Taiuan linnut tuleuat/ ia tekeuet pesens sen oxain päle.

33 Toisen wertauxe' sanoi hen heille. Taiuan waldakunda ombi * Hapatoxe' wertaine' ionga waimo otti/ ia seghoitti colmen wacan iauhoia/ sijhen asti quin caiki happani.

34 Näme caiki Jesus puhui Cansalle wertauxilla/ ia ilman wertauxit ei hen miteken heille puhunut. Että se teuteteisin/ quin oli Prophetan cautta sanottu/ ioca sanoi/

35 Minun pite awaman suuni wertauxis/ ia minun pite wlgosröyhemen salatut mailman alghusta.

36 Silloin laski Jesus Canssan/ ia tuli cotija. Ja henen Opetuslapsens

edheskeuit/ sanoden/ Wlgostoimita meille se wertaus Pellon ohdackeist.
37 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/ Inhimisen Poica on se ioca hyuen sijemenen kylui. Pelto on mailma. Se hyue Sijemen on Waldakunnan lapset.
38 Mutta ohdacket ouat sen pahan lapset.
39 Wihoilinen ioca sen kylui/ on perchele. Elonaica on Mailma' loppu. Elomiehet ouat Engelit.
40 Sentehden ninquin ohdacket coconhaghetan/ ia tulella poltetan/ nin pite mös oleman temen Mailman loppuna.
41 Inhimisen Poica lehdettepi Engelinse/ ia heiden pite cocoman caiki pahoitoxet/ ia ne iotca wärytte tekeuet/ henen Waldakunnastans.
42 Ja heitteuet heiden cwman wgnijn/ Sielle pite oleman idku/ ia hambain kiristus.
43 Silloin pite ne wanhurskat kijkltemen/ ninquin Auringo heiden Isens Waldakunnas. Jolla on coruat cwlla hen cwllan.
44 Taas on Taiuaan waldakunda * Ardohaudhan wertainen/ ioca on Pellos kätketty/ ionga Inhiminen leusi/ ia kätki sen. Ja ilon tähden/ quin henelle sijte oli/ meni hen pois/ ia myi caiki mite henelle oli/ ia osti sen pellon.
45 Taas on Taiuaan Waldakunda Caupamiehen wertainen/ ioca hyui Perlye etzei/
46 Ja quin hen leusi yhden callijn Perlyn/ meni hen pois/ ia myi caiki mite henelle oli/ ia osti sen.
47 Taas on Taiuaan Waldakunda Nootan wertainen/ ioca on mereen heitetty/ cocoman caikinaiisi caloia/ Coska se sis teuten tuli/
48 Yleswedhit he sen rannalle/ ia istuit ia eroitit ne hyuet astijoijhens/ mutta ne pahat he poisheittit.
49 Nein mös on tuleua Mailma' lopusa. Tuleuat Engelit/ ia poiseroittauat ne pahat waa'hurskaista/
50 ia heitteuet heiden cwmaan wgnijn/ Sielle pite olema' idku/ ia hampain kiristus.
51 Sanoi Jesus heille/ Ymmersittekö te nämät caiki? He sanoit henelle/ Ja Herra.
52 Nin sanoi hen heille/ Sentähden iocainen kirianoppenutt/ ioca on Taiuan waldakunda warten oppenut/ se on pereenisenen wertainen/ ioca henen Tauarastans edhestoopi * wtta ia wanha.
53 Ja tapactui/ Coska Jesus lopetti nämät puhet/ poislexi hen sielde/
54 Ja tuli henen syndyme maallens/ ia opetti heiden Synagogasans/ nin ette he hämmestuit/ ia sanoit/ Custa telle on teme Wijsaus/ ia näme awudh?
55 Eikö teme ole se sepen poica? Eikö henen eitens cutzuta Mariaxi? Ja henen weliens Jacob ia Joses/ ia Simon ia Judas/
56 Ja henen Sisarensa/ eikö nee caiki ole meiden tykene'? Custa sis telle on neme caiki?

57 Ja he pahenit henen ylitzens. Nin sanoi Jesus heille/ Ei Propheta cussan wähembi maxa/ quin cotonans/ ia omisans.

58 Ja ei hen sielle monda tunnustechtie tehnyt/ heiden epäwskons tähden.

14 lucu

1 Silhen aijcan/ cwli Herodes * Neliesruhtinas Jesusen sanoma' ia sanoi paluelioijlle's/

2 Teme o'bi se Joha'nes castaia/ hen on ylesnosnut cooluista/ Se'teden hen tekepi sencaltaiset awudh.

3 Sille Herodes oli Joha'nesen kiniottanut/ sitonut/ ia fangeuxen pannut/ Herodiaxen/ henen weliense Philippusen emänen tehden.

4 Sille ette Johannes oli henelle sanonut/ Ei soui sinun hende pite.

5 Ja quin hen tahdhoi henen tappa/ Pelkesi hen Canssa/ Sille he pidhit henen Prophetan edhest.

6 Coska sis Herodesen syndyme Juhla pidhettin/ hyppeisi Herodian tyter heiden edhesens. Ja se kelpas Herodesen.

7 Sentädhen hen lupasi henelle wannotul walalla/ että hen tachttoi henelle anda/ mitekutakin hen anoijs.

8 Nin hen sanoi/ quin henen eitens ennen henelle oli opettanut/ Anna minulle (ma hen) tesse fatilla Johannesen castaian päe.

9 Ja Kuningas tuli murheisens. Mutta quitengin sen wa'notun wala' tähden/ ia nijnnen iotca ynne atrioitzit/ käski hen anda henelle.

10 Ja lehetti böwelit leickaman Johannisen caula tornissa.

11 Ja hene' päens edheska'nettin fadis/ ia a'netin picalle. Ja hen weij sen eitelle's.

12 Ja edeskeuit hene' opetuslapsens/ ia poisotit henen rumins/ ia hautasit sen ia menit ia ilmoitit sen Jesuselle.

13 Coska nyt Jesus sen cwli/ poismeni hen sielde hahdella äri malle harhaan. Ja coska Canssa sen cwlit/ noudhatit he hende ialgha' caupu'geista.

14 Ja Jesus wlgoskeui/ ia näki palion Canssan/ ia armachti heiden pälens/ ia paransi heiden Sairaansa.

15 Mutta echtona edheskeuit Opetuslapset henen tyhens/ ia sanoit/ Teme ombi ärima/ ia öö tulepi/ Laske Canssa tykyes kylijn menemen/ ia heillense roca ostaman.

16 Nin sanoi Jesus heille/ Ei taruitze heiden poismenne/ andacat te heiden södhe.

17 He sanoit henelle/ Ei ole meillä tesse enämbi quin wisi leipe/ ia caxi cala.

18 Sanoi hen/ Tocatta minulle nee tenne. Ja keski Ca'san istua roholle sömen.

19 Ja otti nee wisi leipe/ ia caxi cala/ Ylescatzatti Taiuasen/ kijtti Jumala/

murssi ia annoi ne leiuet Opetuslapsillens/ ia Opetuslapset annoit ne Canssalle/

20 Ja he söijt caiki/ ia rawittijn.

21 Nin he cocoisit muruia caxitoistakymende corghia teunnä/ quin ylitze ieit. Mutta ne iotca olit sönuet/ oli lehes wisi tuhat miest ilman waimoita ia lapsita.

22 Ja cocta wadi Jesus henen Opetuslapsens että heiden hachten astuman piti/ ia menemen henen edhellens toiselle ra'nalle/ nincauuan että hen Canssan heneldens laski.

23 Ja coska hen oli Canssat heneldens laskenut/ astui hen yxinens woorellen rucoelman. Ja coska echo ioudui/ oli hen sielle yxinens.

24 Mutta haaxi oli io keskelle mertä/ ia ahdistettin alloilta/ Sille että wasta twli oli.

25 Mutta öelle * nelienes wartios/ tuli Jesus heiden tygens/ kieudhe' mere' päle.

26 Ja coska Opetuslapset neijt henen meren päle kieuuen/ peliestyit he/ ia sanoit/ Köpeli se on/ ia pelgon tehden hwdhit.

27 Nin Jesus puhui cocta heille/ ia sanoit/ Olcat hyues turuas/ mine olen/ elket peliestyckö.

28 Nin wastasi Petari hende/ ia sanoit/ Herra/ ios sine olet/ sitte kāske minua tyges tulla wettein päle.

29 Nin hen sanoit/ Tule. Ja coska Petari hahdest wlgosastui/ ia kieui wettein päle että hen menis Jesusen tyge.

30 Mutta coska hen näki ialon ilman nin hen cauhistui/

31 ia rupesi waioman/ hwti hen sanoden/ Herra/ auta minua. Nin Jesus cocta oiensi kätens/ ia tartui heneen kijnni/

32 Ja sanoit henelle/ O sine heicowskoinen/ mixi sine epälit? Ja coska he astuit hadhen siselle/ nin tyueni ilma.

33 Mutta ne/ iotca olit hahdesa/ edheskeuit/ ia kumarsit hende/ ia sanoit/ Totisesta olet sine Jumalan Poica.

34 Ja coska he olit ylitze mennyuet/ tulit he Genezarethin maalle.

35 Ja coska sen paican Canssa tunsit henen/ wlgoslehetit he ymberins caiken sen maan sanansaattaiat/ ia tooit henelle caikinaiset kipijet/

36 Ja rucolit hende että he waiuoin henen waatens paltesen rupeaisit. Ja caiki iotca siihen rupeaisit/ ne teruexi tulit.

15 lucu

1 Silloin edheskeuit Jesusen tyge/ kirianoppenuuat ia Phariseuset iotca Jerosolimast tulluut olit/ ia sanoit.

2 Mixi sinun Opetuslapses ylitzkieuuet nijnen wanhinbaiden sädhöt? Sille eiuet he pese käsiense/ coska he leipe söuet.

- 3 Nin hen wastaden/ sanoi heille/ Mixi mös te ylytzkieut Jumalan käskyn teiden sätyñ tähden? Sille että Jumala käski sanoden/
- 4 Cunnioita lsees ia eitees/ Ja ioca kirolepi lseens eli eitiens/ henen pite colemalla cooleman.
- 5 Mutta te sanotta lsellen taicka eitillen/ iocahinen sanocan/ Se ombi Jumalan annettu/ iolla minun piti sinua autaman/
- 6 ia ei cunnioita henen lsens taicka eiteens/ Ja te olette tyhijexi tehnyuet Jumalan käskyn/ teiden sädhyn tähden.
- 7 Te wlcocullatud/ Esaias oijkein noidhui teiste sanoden/
- 8 Teme Canssa lehestypi minua suullansa/ ia hwllillans minua cunnioitzeuat/ mutta heiden sydhemens on caukan minusta.
- 9 Wan turhan he palueleuat minua/ opettaden site opetost ioca on Inhimisten käsky.
- 10 Ja hen cutzui Canssan tygens/ ia sanoi heille/ Cwlkat ia ymmerteket.
- 11 Ei se quin suusta siselkieupi saastuta Inhimiste/ Mutta se quin suusta wlgoskieupi/ se sastuta Inhimisen.
- 12 Nin edheskeuit henen Opetuslapsens/ ia sanoit henelle/ Tiesickös että Phariseuset pahenit/ coska he cwlit tämen Puheen?
- 13 Mutta hen wastasi ia sanoi/ * Jocainen istutos/ iota ei minun Taiualinen lsen istuttanut pite iurinens ylesreuittemen.
- 14 Andacat heiden olla/ he ouat sockiat/ ia sockiadhenn taluttaiat. Jos nyt sockia sockiata taluttapi/ nin he molemat kropijn langeuat.
- 15 Nin wastasi Petari ia sanoi henelle/ Wlgostoiijmita meille täme tapaus.
- 16 Nin sanoi Jesus/ Wielekö te nyt pwtutt ymmerdhyst?
- 17 Ettekö wiele ymmerdä? Että caiki mite suusta siselmene/ se mene watzan/ ia sille on loonnolinen wlgosmeno?
- 18 Mutta ne iotca suusta wlgoskieuuat/ ne lechteuet itze sydhemeste/ ia ne saastuttauat Inhimisen.
- 19 Sille ette sydhemeste wlgoskieuuat pahat aiatoxet/ murhat/ hooruuat/ hauriuxet/ warcauxet/ wäret todhistuxet/ pilcat.
- 20 Neme saastuttauat Inhimisen. Mutta Pesemettömille käsille söödhe ei se Inhimiste saastuta.
- 21 Ja Jesus sielde poiskeui/ ia tuli Tyrin ia Sidonin maan ären.
- 22 Ja catzo/ yxi Cananean waimo/ ioca nijste maan äriste oli tullut/ hwti henen tygens sanoden/ O Herra/ Daudin Poica/ armadha minun päleni/ Minun tytteren hirmuisest rijwatan perchelelde.
- 23 Mutta ei sanakan hende wastanut. Nin henen Opetuslapsens edheskeuit/ ia rucolit hende/ sanoden/ Eroita hende sinustas/ sille hen hwta meiden ielkin.
- 24 Nin hen wastaten sanoi/ En ole mine lehetetty/ waa nijnen cadhotettuun lammasten tyge Israelin hoonesta.
- 25 Mutta se tuli ia cumarsi hende sanoden/ Herra/ auta minua.

26 Nin hen wastaten sanoit/ Ei olle se souelias/ otta lastein leipe ia heitte penickoille.

27 Nin se wastasi/ Totta Herra. Sööuet quitengin penickat nijste muruista/ iotca heiden Herrains peudhelde putuuat.

28 Silloin Jesus wastaten sanoit henelle/ O waimo/ swri ombi sinun wskos/ olcon sinulle ninquins sine tahdot. Ja henen tytterens tuli teruexi samalla hetkelle.

29 Ja Jesus sielde edheskeui/ tuli Galilean meren tyge/ ia ylesastui worelle/ istui sijhen.

30 Ja palio Canssa edeskeuit henen tygens/ Ja toijdh cansans onduuat/ sokiak/ kuroit/ myket/ Raiarickot/ ia palio muita/ Ja heitit ne Jesusen ialkaden eteen.

31 Ja hen paransi heiden/ nin että Canssat imechtelit/ coska he neijt ne myket puhuan/ Raiarickot teruet oleuan/ Onduuat kieuuen/ sockiak näkeuen/ ia cunnioitzit Israelin Jumalat.

32 Ja Jesus cutzui Opetuslapsens tygens/ ia sanoit/ Mine armadhan Canssan päle/ Sentähden että he ouat io colmet peiue minun tykeneni wijpyneet/ Ja ei ole heille söteuet/ Ja en mine tahdo heite tyköeni paastuten poislaske/ ettei he tielle wäsy.

33 Nin sanoit hene' Opetuslapsens henelle/ Custa me saa'ma tesse ärimaas nin mo'da leipe/ ette me rautzemma nein palion Canssan?

34 Ja Jesus sanoit heille/ Mittoman leipe teille on? He sanoit/ Seitzemen/ Ja wehe calaisija.

35 Nin hen käski Canssan maan päle atrioijtzeman.

36 Ja hen otti ne seitzemen leipe/ ia calat/ kijtti Jumalat/ mursi/ ia annoi Opetuslastens/ ia Opetuslapset annoit Canssalle/ Ja he caikin söijt/ ia rawittijn.

37 Ja ylesotit mite lighaxi ieij/ seitzemen corghia teunnens muruia.

38 Mutta ne iotca söijt/ olit nelie tuhatta mieste/ ilman waimoita ia lapsita.

39 Ja quin hen oli Canssan tyköens laskenut/ astui hen hachteen/ ia tuli Magdalan raiaille.

16 lucu

1 Nin edhesastuit henen tygens ne Phariseuset ia Sadduceuset kiusaten hende/ että hen merkin Taiuasta osotais heille.

2 Nin hen wastasi ia sanoit heille/ Echtolla te sanotta/ Seijes ilma tulepi/ sille että Taiuas ruskotta.

3 Ja homeneltain/ Tenepene tule coua ilma/ Sille että Taiuas ruskotta/ ia on pytere. Te wlcocullatut/ Te taidhat Taiuan moodhon domita/ Ettekö te taidha mös tämen aigan * merkie domita?

- 4 Teme heijw ia hooralinen sucukunda etzipi merki/ ia ei anneta henelle merkie/ wan Jonan Prophetan merki. Ja hen ietti heiden/ ia poismeni.
- 5 Ja coska henen Opetuslapsens olit tulluuat ylitze toiselle rannalle/ olit he wnochtanuuat leiuet otta mötens.
- 6 Nin Jesus sanoi heille/ Catzocat ia cauattacat teiden Phariseusten ia Sadduceuste' hapatoxest.
- 7 Nin he aiattelit itzellens sanoden/ Emme me leipie ottaneet cansam.
- 8 Quin nyt Jesus sen tunki/ sanoi hen heille/ Te wehevskoiset/ mite te suretta keskenen etett te leipie ottaneet cansan?
- 9 Ettekö wiele ymmerdhe? Taicka eikö te muista nite wijtte leipe/ ia wijtte tuhatta inhemiste/ ia mittoman korgia te ylesotitta?
- 10 Eike mös nite seitzende Leipe/ ia nelie tuhatta Inhimiste/ ia mittoman corghia te ylesotitta?
- 11 Quinga sis se tule ettei te ymmerdä (etten mine leiuest teille site sanonut/ ette teiden pideis cauattaman sijte Phariseusten ia Sahduceusten hapatuxest?)
- 12 Silloin he ymmersit/ ettei hen käskenyt cauatta leiuen hapatuxest/ mutta Phariseusten ia Sadduceusten opetuxest.
- 13 Silloin tuli Jesus Cesarean maan ären/ ioca cutzutan Philippusen/ ia kysyi Opetuslapsillens ia sonoi/ Kenenge sanouat Inhimiset minun Inhimisen Poijan oleuan?
- 14 Nin he sanoit. Monicadhat Johannem castaian. Mutta mutomat Heliam. Mutomat taas Jeremiam/ taicka yhden Prophegade' lugusta.
- 15 Sanoi hen heille/ Mutta kene'ge te sanotta minun oleuan?
- 16 Nin wastasi Simon Petari/ ia sanoi/ Sine olet se Christus eläuen Jumalan Poica.
- 17 Ja Jesus wastaden sanoi henelle/ Autuas olet sine Simon Jonan poica/ sille että liha ia weri ei ilmoittanut sinulle/ mutta minun lsen ioca on Taiuaisa.
- 18 Mutta mine woroin sanon sinulle/ että sine * olet Petari/ ia temen callion päle tahdon mine rakeda minun Seurakundani/ ia heluetin portit ei pide hende ylitzewoittama'.
- 19 Ja mine annan sinulle Taiuan waldakunnan Awaimet/ Ja caiki quin sine maan päle sidhot/ pite sidhottun oleman Tiuaisza/ Ja caiki quin sine pästet maan päle/ ne pite mös pästetyt oleman Taiuaisza.
- 20 Nin hen haasti Opetuslapsillans kellengen sanomast että hen oli se Jesus Christus.
- 21 Sijte aighasta rupeis Jesus iulgistaman Opetuslapsillens/ että henen pite Jerosoliman menemen/ ia palion kersimen nijlde Wanhimilda/ ia Pappedhen pämiehilde/ ia kirianoppenuilda/ ia tapettama' ia colmanden peiuen ylesnouseman.
- 22 Ja quin Petari otti henen eränens/ rupeis hen nuchteleman hende/

sanoden/ Armadha itzees Herra/ elken se sinun tapachtuco.

23 Nin hen kensijn ymberins/ ia sanoi Petarille/ Mene pois minun tyköeni Satana/ sine estet minua/ Sille ettet sine ymmerdä nijte/ iotca ouat Jumalan/ mutta ne quin Inhimisten ouat.

24 Silloin Jesus sanoi Opetuslapsillens/ Jos ioku tactopi minua seurata/ hen kieldeken itzens/ ia ottakan ristins pälens/ ia seuratkaan minua.

25 Sille että ioca tacto henen hengens kätkiye/ hen huckutta sen. Mutta ioca henen hengens hucutta minun tehten/ hen leutepi sen.

26 Mite se autta Inhimisen/ ios hen caiken Mailman woitta/ ia sielunsa wahingon tekepi? Taicka mite andapi Inhiminen/ iolla hen sielunsa lunastapi?

27 Sille se tosin tapachtupi/ että Inhimisen Poigan pite tuleman henen Isens cunnias Engeleitens cansa/ ia silloin hen maxapi itzekungin tödhens ielskin.

28 Totisesta sanon mine teille/ Ouat mwttamat tessä seisouista/ iotca ei pide * colemata maistaman/ sihenasti quin he näkeuet Inhimisen Poigan tuleuan henen waldakunnasans.

17 lucu

1 JA cudhen peiuen peräst/ otti Jesus Petarin/ ia Jacobin ia Johannem henen weliense tygens/ ia weij heiden erinens corckian wooren päle/ ia kirkastettin heiden edhesens.

2 Ja henen caswons paisti ninquin auringoinen/ ia henen waattens tulit walkiaxi ninquin yxi walkeus.

3 Ja catzo/ heille ilmestyit Moses ia Elias henen cansans ynnepuhuuaiset.

4 Nin wastasi Petari/ ia sanoi Jesuselle/ Herra/ hyue on meiden tesse olla/ ios sine tahdot/ nin me teemme tähän colmet maia/ sinulle yhden ia Mosesen yhden/ ia Elian yhden.

5 Wiele henen puhuesans/ catzo/ walkia pilui ymberiwarios heiden. Ja catzo/ ääni piluest sanoi/ Teme on minun racas Poican/ iossa minulle on hyue soosijo/ Cwlcat hende.

6 Ja quin Opetuslapset sen cwlit/ langesit he caswoillens/ ia peliestyit sangencouan.

7 Ja Jesus edheskeui/ ia rupeis heihin/ ia sanoi/ Noskat ia elket pelietkö.

8 Coska he nyt silmense ylesnostit/ eiuet he keteken nähnyuet/ mutta Jesusen yxinens.

9 Ja quin he alasmemit worelda haastoi heite Jesus/ sanoden/ Elket kelleken täte näkyä sanoko/ sihenasti Inhimisen Poica coolluista ylesnouse.

10 Nin kysyit henen Opetuslapsens henelle sanoden/ Mixi sis ne kirianoppenuuat sanouat/ että Elian pite ennen tuleman?

11 Nin Jesus wastaden/ sanoi heille/ Elias tosin ennen tulepi/ ia caiki cohendapi.

12 Mutta mine sanon teille/ että Elias io on tullut/ ia eiuet he tundenuuat hende/ mutta teghit hänen mite he tachtoit. Nin mös Inhimisen Poica on heilde kerssiue.

13 Silloin ymmersit Opetuslapset/ että hen Johannesest castaiast oli sanonut.

14 Ja quin he Canssan tyge tulit/ edheskeui yxi mies henen tygens/ ia langesi poluillens henen etens sanodhen/

15 Herra/ armada minun poicani päle/ sille hen on kuutaudhilinen/ ia hartasti waiuatan/ sille wsein hen langepi tuleen ia wsein weteen.

16 Ja mine toin hene' sinun Opetuslapsilles/ ia eiuet he woinuuat hende parata.

17 Nin Jesus wastaden sanoi/ O epewskoinen/ ia canghia sucukunda/ Quingacauan minun pite teiden cansan oleman? Quingacauan minun pite teite kersimen? Tocat hende tenne.

18 Ja Jesus sen rangaisi/ ia perchele heneste wlgosmeni. Ja se pilti parani sille hetkelle.

19 Silloin edheskeuit Opetuslapset Jesusen tyge ohelle/ ia sanoit/ Mixei me woinuuat site wlgosaia?

20 Nin Jesus sanoi heille/ Teiden epäwskon tähden. Totisesta sanon mine teille/ Jos teille olis wsko ninquin Sinapin iyue/ nin te mahdaisit sano tälle worelle/ Sijrdhe sinus teste sinne/ nin se sijrtäis. Ja ei teille miten ole mahdotondh.

21 Waan teme suku ei wlgosmene/ mwtoin quin rucuuxella/ ia paastolla.

22 Coska he nyt asuijt Galileas/ sanoi Jesus heillen/ Tuleua on/ että Inhimisen Poica ylenannetan Inhimisten käsijn/

23 ia he tappauat henen/ ia colman peiuen hen ylesnousepi. Ja he tulit sangen murehisens.

24 Ja coska he tulit Capernaumijn/ edheskeuit ne iotca werorahan yleskannoit Petarin tyge/ Ja sanoit/ Eikö teiden Mestarin ole hariaannut Weroraha maxaman?

25 Sanoi hen/ On nijnghin. Ja quin hen siselle tuli hoonesen/ ennetti henen Jesus ia sanoi/ Mites lulet Simon? Cuilda maan Kuningat ottauat Weron? Omilda lapsildans/ taicka werailda?

26 Sanoi Petari henelle. Werailda. Sanoi Jesus henelle/

27 Sis * lapset ouat wapadhet/ Mutta senpäle ettem me heite pahannaisi mene merelle/ ia heite onges/ ia se cala/ iongas esin saadh/ ota ia awa henen suuns/ nin sine leudhet yhden pe'ningin/ ota se/ ia anna heille/ minun ia sinu' edhestes.

18 lucu

1 Slhen aican edheskeuit Opetuslapset Jesusen tyge/ sanoden/ Cuca on sis

se swurin Taiuan waldakunnas?

2 Ja Jesus cutzui tygens yhden lapsen/ ia seisatti sen heiden keskellens ia sanoi/

3 Totisest sanon mine teille/ Ellette te kienny ia tule ninquin lapset/ nin ette te siselkieu taiua' waldaku'dan.

4 Joca nyt itzens alistapi/ ninquin teme lapsi/ se ombi swrin Taiuan waldakunnas.

5 Ja ioca holhopi yhden sencaltaisen minun nimeeni/ hen holho minun.

6 Mutta ioca pahendapi yhden neiste pienimist/ iotca minun päleni wskouat/ Parambi henen olis/ että Myllyn kiwi ripustetaisin henen caulans/ ia wpotetaisin meren syueyteen.

7 We mailman pahannoxen tähden. Sille pahannos kumminghin tule. We quitengin sen Inhimisen/ ionga cautta pahannos tule.

8 Mutta ios sinun kätes/ taicka sinun ialkas pahendapi sinun/ nin leicka se pois/ ia heite pois tykees. Parambi on sinun elemehen onduuana siselkieudhe/ taicka raiarickon/ quin sinulla olis caxi kätte ia caxi ialca/ ia heiteteisin siihen ijancaikiseen Tuleen.

9 Ja ios sinun silmes pahendapi sinun/ nin puhckais se wlgos/ ia heite pois tykees. Parambi on sinun elemehen siselkieudhe silmepoolla/ quin sinulla olis caxi silme/ ia heiteteisin heluetin Tuleen.

10 Catzocat ettet te ylencatzo ychte neiste pienimist/ Sille mine sanon teille/ että heiden Engelins Taiuaisa/ aina näkeuet minun lseni caswon/ ioca on Taiuaisa.

11 Sille että Inhimisen Poica tuli wapauttaman/ site quin catonut oli.

12 Mite te luletta? Jos iollakin Inhimiselle olis sata lammast/ ia yxi heiste exyis? Eikö hen iätäis ne yhdexenkymme'd ia yhdexen mäghillen/ ia menis/ ia etzeis site exynyttä?

13 Ja ios nin tapactu/ että hen leutepi henen/ Totisesta sano' mine teille/ hen iloitzepi enämin sen ylitze/ quin yhdexenkymmenen ia yhdexen/ iotca eiuet exynyuet.

14 Ei ole mös nin teiden Taiualisen lsenne tachtu/ että yxiken neiste wähimiste huckuis.

15 Mutta ios sinun welies wastas ricko/ nin mene ia rangaise hende/ sinun keskenes ia henen yxinens. Jos hen sinua cwle/ Nin sine olet woitoxi sanut sinun welies.

16 Jos ei hen sinua cwle/ Nin ota wiele nyt yxi eli caxi cansas/ senpäle että caiki asiat pite cahden taicka colmen todhistaian suusa seisoman.

17 Ellei hen nijte cwle/ nin sano Seurakunnalle. Ellei hen Seurakunda cwle/ Nin pidhe hende ninquin Pacana ia Publicani.

18 Totisesta mine sanon teille/ Caiki mite te maan päle sidhotta/ pite mös Taiuas oleman sidhottudh. Ja caicki mite te pästet maan päle/ pite mös

Taiuas oleman pästetydh.

19 Taas sano' mine teille/ Että misse ikenens cappalesa caxi teiste sopiuat maan päle/ iota he rucoleuat/ sen heiden pite saaman minun Iseldeni/ ioca on Taiuaisea.

20 Sille että cusa caxi taicka colme coco'tuleuat * minun nimeeni/ sijne mine olen heiden keskellens.

21 Silloin Petari edheskeui henen tygens ia sanoi/ Herra/ Quinga wsein minun welie' ricko minua wasta'/ ia mine henelle antexianna'? Ongo seitzemen kerda kyllä?

22 Sanoi Jesus henelle/ En sano mine sinulle waiuoin seitzemen kerta/ mutta seitzemenkymende kerta seitzemen.

23 Sentäden ombi Taiuaan waldakunda yhten Kuningan werdattu/ ioca tachtol lucua laske palueliains cansa.

24 Ja quin hen rupeis laskeman/ tuli yxi henen eteens/ ioca oli henen welca kymenen tuhatta leiuisket.

25 Ja ettei henelle ollut wara maxa/ käski Herra henen myytä/ ia henen emendens/ ia lapsens/ ia caiki mite henelle oli/ ia maxetta.

26 Nin se paluelia mahanlangesi/ ia rucoli hende sanoden/ Herra/ Ole kersiueinen minun cansani/ ia caiki mine maxan sinulle.

27 Nin armachti Herra sen paluelian päle/ ia pästi henen/ ia welghan andexiannoi henelle.

28 Nin se paluelia wlgosmeni/ ia leysi yhden henen cansapaluelioistans/ ioca oli henen welca sata penningit. Ja hen rupeis henen kijni/ ia saij henen caulasta/ ia weti/ sanoden/ Maxa welcas.

29 Nin henen cansapaluelians mahanlanges/ ia rucoli he'de sanode'/ Ole kersiueinen minun ca'san/ ia caiki mine maxan sinulle.

30 Mutta ei hen tactonut/ waan meni ia heitti henen tornin/ sihenasti että hen welghan maxais.

31 Coska nyt mwdh henen cansapaluelians sen neghit/ mite techtin/ murehdit he sangen ia tulit/ ia ilmoitit heiden Herralle's caike' mite oli techty.

32 Silloin cutzui hene' Herra's sen etee's ia sanoi henelle/ Sine paha paluelia/ caiken sen welghan mine sinun andexiannoin ettes minua rucoilit.

33 Eikö mös sinun pitenyt armachtaman sinun cansa paluelias päle/ ninquin minekin armadhin sinua?

34 Ja henen Herrans wihastui/ ia ylenannoi henen böueleille/ sihenasti että hen maxais caiki mite hen oli henelle welca.

35 Nin mös minun Taiualinen Isen teiden tekepi/ iollei itzecukin andexianna henen weliens teiden sydhemisten heiden ricoxitans.

- 1 JA se tapactui/ Coska Jesus oli teuttenyt näme puheet/ poislexi hen Galileast/ ia tuli Judean maan raioille sillepolel Jordanin.
- 2 Ja palio Canssa seurasit hende/ ia sielle heite paransi.
- 3 Ja edeskeuit Phariseuset henen tygens kiusaten hende/ ia sanoit henelle/ Mactako mies eritä emännestens caikinaisen syyn tehden?
- 4 Nin hen wastasi/ ia sanoit heille/ Ettekö te lukenuuat/ että ioca alghusta Inhimisen teki/ miehe' ia waimon hen heide' teki.
- 5 Ja sanoit/ Sentäden loopu mies isestens ia eitestens/ ia kijniteten emändehens/ ia tuleuat caxi ychten lihan/
- 6 Nin eiuet he ole nyt caxi/ mutta yxi liha. Jonga sis Jumala ychten souitti/ ei pide Inhimisen site eroittaman.
- 7 Nin he sanoit henelle/ Mixi sis Moses käski anda eroitus kirian/ ia sen ylena'da?
- 8 Sanoi hen heille/ Teiden sydheme' * cowudhen tähde' salli Moses eroitta teite teide' emäniste'. Waan alghusta ei nijn ollut.
- 9 Mutta mine sano' teille/ että cukaikene's hylke henen emände's mwtoin quin horudhen tehden/ ia naipi toisen/ hen teke horin. Ja ioca sen hylietyn ottapi/ se horin teke.
- 10 Henen Opetuslapsens sanoit henelle/ Jos miehen syy nin on emänen cansa/ sijtte ei ole hyue awioskeskuu' itzeens anda?
- 11 Hen sanoit heille/ ei caiki tete sana ota/ Mutta ne ioille se annettu on.
- 12 Sille että mutomat ouat cohitut/ iotca eitins cochdust nin syndynyuet ouat. Ja ouat cohitut/ iotca Inhimisilde/ cohitut ouat. Ja ouat cohitut/ iotca * itzeheidens cohitzit Taiua' waldakunnan tehden. Joca woipi otta/ se ottacan.
- 13 Silloin wietin henelle lapset/ että hen laskis käte's heide' päle's ia rucoilis. Mutta Opetuslapset nuchtelit heite.
- 14 Waan Jesus sanoit heille/ Sallicat lapset ia elkete estekö heite tulemast minu' tykeni/ sille ette sencaltaisten ombi Taiuan walaku'da.
- 15 Ja quin hen oli pa'nut kätens heiden päle's poismeni hen sielde.
- 16 Ja catzo yxi edheskeui ia sanoit henelle/ Hyue Mestari/ mite hyue minun pite tekemen/ että minulle olis ijancakinen eläme?
- 17 Nin hen sanoit henelle/ Mixi sine cutzut * minun hyuexi? Eikenge' ole hyue wan ainoa Jumala. Mutta ios sine tachtö elämen siselkieudä/ nin pidhe käskyt.
- 18 Nin hen sanoit henelle/ Cutka? Jesus sanoit/ Ele tapa. Ele hooriteghe. Ele warghasta. Ele wärin todhista.
- 19 Cunnioita lses ia eites. ia racasta sinun lähimeistes ninquin itzesinuas.
- 20 Sanoi henelle se nooricainen/ caiki näme mine pidhin minun noorudhestan/ mite wiele minun pwtthu?
- 21 Sanoi henelle Jesus/ Jos sine tahdot * teudeline' olla/ nin mene ia myy

mite sinulla on/ ia anna waiuasten/ ia sinun pite saaman tauaran Taiuasa/ ia tule seura minua.

22 Coska nyt noricainen cwli sen puhen/ poismeni hen murehisans/ Sille että henelle oli palio rickautta.

23 Mutta Jesus sanoi Opetuslapsillens. Totisesta sano mine teille/ Ricas töleesti siselkieupi Taiuanwaldakundan/

24 Ja taas sanon mine teille/ Keuiämbi on Camelin neulan silmen lepitze kieudhe/ quin rickan Jumalan waldakundaan siselkieudhe.

25 Coska nyt Opetuslapset ne cwlit/ peliestyit he sangen/ ia sanoit/ Cuca sijs woipi autuaxi tulla?

26 Nin Jesus catzatti heiden pälens/ ia sanoi heille/ Inhimisten tyken ombi se mahdotoin/ Mutta Jumalan tyken caiki mahdolisest ouat.

27 Silloin wastasi Petari ia sanoi henelle/ Catzo me lowumma caikista/ ia seurama sinua/ mite sis meiden senedheste ombi?

28 Nin sanoi Jesus henelle/ Totisesta sanon mine teille/ että te iotca minua seuratta/ sijne wdhessyndymes/ coska Inhimisen Poica istupi henen cunnians istumella/ pite mös teiden istuma' cahdeltoistakymenel istuimella/ domiten ne caxitoistakyme'de Israelin sucucu'da.

29 Ja iocaine' quin loopui hooneistans/ taicka welieistens/ taicka Sisaristans/ taicka lsestans taicka eitestens/ taicka emännestens/ taicka lapsistans/ taicka pellostans/ minun nimeni tähden/ henen pite satakertaised saama'/ ia ijancaikisen elämen perimen.

30 Mutta monda ensimeist tuleuat wimeisixi/ ia wimeiset/ ensimeisixi.

20 lucu

1 Sille Taiuaan waldakunda ombi Perenisenen wertainen/ ioca warha' homenelta wlgoslexi/ palcaman töweki henen winatarhans.

2 Ja quin hen oli mären tehnyt tömiestens cansa/ wissist päiwe penningist/ lehetti hen heijen winatarhans.

3 Nin hen wlgosmeni/ liki colmanel hetkel/ näki hen mwita seisouan turulla ioutilassa/ ia sanoi heille/

4 Menget mös tö minun winatarhan/ ia mite cochtolinen on/ mine annan teille. Nin he menit sinne.

5 Ja taas hen wlgosmeni liki cudhenel ia yhdexenel hetkel/ ia teki samallamoto.

6 Mutta yhdelletoistakymenelle hetkelle/ hen wlgoslexi/ ia leysi mwita ioutilassa seisomast/ ia sanoi heille/ Mixi te tesse caiken päiuen ioutilassa seisotta?

7 He wastasit/ Sille ettei kengen ole meite palcanut. Hen sanoi heille/ Menget te mös minun winatarhani/ ia mite cochtus on/ sen pite teiden saama'.

- 8 Coska nyt echto tuli/ sanoi winatarha' Herra henen Perenhaltiallens/ Cutzu töueki/ ia maxa heiden palcans/ ruueten wimeisist haman ensimeisin asti.
- 9 Ja quin he tulit/ iotca liki ychte toistakyme'de hetke tulleet olit/ ia sait cukin peiue palkan.
- 10 Coska nyt ne ensimeiset tulit/ lulit he enäme' sauas.
- 11 Ja he mös cukin sait peiue palcans Ja quin he sait/ napitzit he Pere'isendet watan/ ia sanoit/
- 12 Nämet wimeiset olit yhde' hetke' töese/ ia sine teghit heiden meide' werdaxem/ iotca olema candanuuat peiuen corman ia helten.
- 13 Nin hen wastasi yhdelle heiste ia sanoi/ Ysteuen/ en teghe mine sinun wärytt/ Etkö sine märenyt minun cansani wissist päiue pe'ningist?
- 14 Ota se quin sinu' tule/ ia mene matcaas. Mine tahdo' mös täme' wimeisen anda ninquin sinungin.
- 15 Waij engö mine mahda tehdä minun calustani/ mite mine tahdo'? Taicka catzocos sentedhe' carsast/ että mine hyue olen?
- 16 Nin wimeset tuleuat ensimeisix/ ia ensimeiset wimesix. Sille että monda ouat cutzuttut/ mutta haruat ouat wlgoswalitut.
- 17 Ja Jesus ylesastui Jerosoliman/ ia otti caxitoistakymende Opetuslastans erinens tiellä tygens.
- 18 Ja sanoi heille/ Catzo/ me ylesastum Jerusalemin/ Ja Inhimisen Poica pite ylenannettaman pappein pämiehille/ ia kijrianoppenuille/ ia he domitzeuat henen colemaan/
- 19 Ja he ylenandauat henen pacanoille pilcatta/ ia rooskitta/ ia ristinnaulitta/ ia colmandena peiuen hen ylesnousepi.
- 20 Silloin edheskeui henen tygens Zebedeusen poicain eitei poikinens/ cumartadhen/ ia anodhen iotain henelde.
- 21 Ja hen sanoi henelle/ Mites tahdot? Sanoi hen henelle/ Sanos ette nämet caxi minun poicani istuisit yxi sinun oikial kädhelles/ ia toinen sinun wasemalles sinun waldakunnasas.
- 22 Nin Jesus wastaden sanoi/ Ette te tiede mite te annotta. Woittaco ioodha sen * Calkin/ ionga minun pite iooman? ia castetta sille castel/ iolla mine castetan?
- 23 He sanoit henelle/ Me woima. Hen sanoi heille/ Minun Calkin tosin te iootta/ ia sille castel/ iolla mine castetan/ te castetan. Mutta istua minun oikeal kädhelen/ taicka wasemalla/ ei ole minun andaminen mutta ioille walmistettu ombi minun Iseldeni.
- 24 Coska nyt ne kymmenen sen cwlit/ närckestyt he nijstä cahdest weliest.
- 25 Mutta Jesus cutzui heidet tygens/ ia sanoi/ Te tiedhette/ että pacanaiden pämiehet heite waltauat/ ia iotca ialot ouat/ he wallan harioittauat heiden pälens.
- 26 Ei nin pidhe oleman teiden keskenen/ mutta cukaikenens tactoisi teiden

seghasan ialo olla/ se olkan teiden paluelian.

27 Ja ioca tactoisi teiden seghasan ensimeinen olla/ se olcon teiden drengine.

28 Ninquin Inhimisen Poica ei tullut että hende piti palueltama'/ mutta että hen paluelis/ ia annais henen Hengens lunastuxexi monen edheste.

29 Ja heide' wlgoskieudesens Jerichost/ seurasi he'de palio Ca'ssa.

30 Ja catzo/ Caxi sokiata istuit tijen ohes. Coska he cwlit/ että Jesus keui/ hwdhit he sanodhen/ O Herra Daudin Poica armadha meite/

31 Nin Canssa nuchteli heite waickeneman. Mutta he enämin hwsit sanodhen/ O Herra Daudin Poica armadha meite.

32 Ja Jesus seisatti/ ia cutzui heite tygens/ ia sanoi/ Mite te tahdot että minu' pite teide' tekeme'?

33 Sanoit he henelle/ Herra/ että meiden silmen aukenisit.

34 Nin Jesus armachti heiden pälens/ rupeisi heiden silmijnse. Ja cocta heiden silmens sait näghön/ Ja he seurasit hende. * Calkin) Se on/ Kerssimisen ia pijnan. Mutta Liha tachtopi aina ennen cunnialisexi tulla/ quin hen ristijnnaulitan ia waiuatan/ ia ennen ylistettä/ quin hen olis alattu. XXI. Lucu.

21 lucu

1 JA quin he lehestuit Jerosolimat ia tulit Bethphagen Oliomäen tyge/ silloin Jesus lehetti caxi Opetuslastans sanoden heille/

2 Menget kyleen ioca on teiden edhesen/ ia cocta te leudhet asintamman sidhottuna/ ia warsan henen cansans/ pästeket ne ia tokat minulle.

3 Ja ios iocu teille iotakin sanopi/ nin sanocat/ Herra nijte taruitze/ ia cocta hen laske heiden.

4 Mutta näme caiki tapacduit/ että se teutetäisin/ quin sanottu oli Prophetan cautta ioca sanoi/

5 Sanocat Syonin tytterelle/ Catzo sinun Kuningas tule sinulle siwije istudhen asintamman päle/ ia ikeen alaisen asin warsan päle.

6 Opetuslapset menit/ ia tegit ninquin Jesus heide' oli käskenyty/ ia talutit hene' tyge's asin ta'man ia warsan.

7 Ja panit nijnen päle heiden waattens/ ia istutit henen nijnen päle.

8 Nin palio canssa haijotit waattens tielle. Mutta monicadhat carseit oxia puista/ ia haijotit tielle.

9 Mutta Canssat iotca edhellekeuit/ ia iotca seurasit/ hwsit sanoden/ Hosianna Daudhin poialle * Hyuestisiugnattu olcon se ioca tulepi Herran nimeen Hosianna corkiudhes.

10 Ja quin hen siseltuli Jerusalemiijn/ hämmestui coco caupungi sanodhen/ Cuca ombi teme?

11 Nin canssat sanoit/ Teme on Jesus se Propheta Nazaretist Galilean maalda.

- 12 Ja Jesus siselkeui Jumalan Templijn/ ia wlgosaioi caicki myiet ia ostaiat Templist.
- 13 Ja nijnen waiechtaiadhen peudhet ia mettisten caupitzijain istuimet hen cukisti. Ja sanoi heille. Kirioijtettu on/ Minun hoonen pite rucus hoonexi cutzuttaman/ mutta te oletta sen tehnyuet Röueriten loolaxi.
- 14 Ja edheskeuit henen tygens sockiat ia onduuat Templis/ ia hen paransi heite.
- 15 Coska nyt Pappein pämiehet ia kirianoppenuuat näghit ne imehet/ iotca hen teki/ ia lapset Templis hwtauuan/ ia sanouan/ Hosianna Daudin Poialle/ Närkestyit he/ ia sanoit henelle/
- 16 Cwlecos mite näme sanouat? Nin Jesus sanoi heille/ Mixengä/ Etekö te coskan lukenuuet. Lasten ia imeweisten suusta olet sine kitoxen teutenyt?
- 17 Ja hen lowui heiste/ ia wlgosmeni caupungista Bethanian/ ia oli sielle.
- 18 Mutta homenelda palaitesans caupungihin/ isosi hen.
- 19 Ja quin hen näki yhden ficuna puun tien ohes/ meni hen sen tyge/ ia ei leunyt henesse miten mutta waan lehdet. Ja hen sanoi henelle/ Elken ikenens temen ielkin sinust hedhelme caswaco. Ja cocta fikuna puu quiuettui.
- 20 Ja quin Opetuslapset sen näghit/ imehtelit he sanoden/ Quinga se fikuna puu cocta quiuettui/
- 21 Jesus wastaden sanoi heille/ Totisesta sano' mine teille/ ios teille olis wsko/ ia ette epälisi ette te waiuoin täte tekis/ quin fikuna puun tapactui/ Mutta mös ios te sanoisitta telle worelle/ Yleskargha/ ia heite sinus mereen/ nin se tapactuis.
- 22 Ja caiki mite te anotta rucuuxesa wskoden/ sen te saatta.
- 23 Ja quin hen tuli Templijn edheskeuit henen tygense/ ne pappein pämiehet ia canssan wa'himat/ sinne cussa hen opetti sonoden/ Mille woimalla sine neite teghet? Taicka cuka sinulle sen woiman annoi?
- 24 Nin Jesus wastaden sanoi heille/ Mine tahdon mös teillen kysyue yhden sanan/ ios te sen sanotta minulle/ nin mine mös teille sanon/ mille woimalla mine neite teghen.
- 25 Custa oli Johannesen caste/ Taiuasta/ taicka Inhimisiste? Nin he aiattelit itzellens/ sanodhen/ Jos me sano'ma/ Taiuahast/ nin hen sanopi meille/ Mixi te sis ei wskonuuat hende?
- 26 Mutta ios me sano'ma/ Inhimisilde se oli/ nin me pelkemme Canssa/ Sille että caiki pidhit Johannesen ninquin Prophetan.
- 27 Ja he wastaden Jesusta sanoit. Emme me tiedhe. Sanoi hen mös heille/ Em mine mös sano teille/ mille woimalla mine neite teghen.
- 28 Mutta quinga te luletta? Yhdellä miehelle oli caxi poica/ ia hen meni sen ensimeise' tyge ia sanoi/ Poican mene tenepene tötetekemen minun winatarhani.
- 29 Nin hen wastaden sanoi/ En tahdo. Mutta sijtte hen cadhui/ ia meni.

30 Nin hen meni sen toisen tyge/ ia sanoi samalmooto. Mutta hen wastaden sanoi/ Menen nijngi Herra/ Ja ei mennytken.

31 Cumbi neiste cahdesta teki Isens tahdon? Ja he sanoit henelle/ Se ensimeine'. Sanoi Jesus heille/ Totisesta sanon mine teille/ Että Publicanit ia porttot teiden * edellen kieuet Taiuaa' walda kundaa'.

32 Sille että Joha'nes tuli teiden tygen wanhurskauden tietä opettain/ ia ette te hende wskonuat/ mutta Publicanit ia porttot wskoit henen. Waicka te sen näghit/ ette te sijtteken paranosta tehnyuet/ että te henen wskoisitta.

33 Toine' wertaus cwlcac. Oli yxi Perenisende ioca istutti wina tarhan ia ymberins aitasi hene'/ ia caiwoi henesse winacoopan/ ia rakensi tornin/ ia pani sen palcoile/ winatarhamiehille/ ia waelsi weralle maalle.

34 Coska nyt hedhelmeitten aica lehestyi/ lehetti hen paluelians winatarhamiesten tyge/ yleskandaman sen hedhelmedh.

35 Nin winatarhamiehet kijniotit henen paluelians/ yhden he piexit/ toisen he tapoit/ colmanen he kiweittit.

36 Taas hen lehetti toiset palueliat enemet quin ensimeiset ia teghit heiden samalmooto.

37 Mutta wimen hen lehetti heiden tygens Poighans sanoden/ He cartauat minun Poickani.

38 Coska nyt winatarhamiehet neghit poighan/ sanoit he keskenens/ Teme on perilinen/ tulcat/ tappakam hende/ ia nin me saamma henen perimisens.

39 Ja he kijniotit henen wlgosheitit winatarhasta/ ia tapoit henen.

40 Coska sis wina tarhan Herra tule/ Mite hen nijnnen winatarhamiesten teke?

41 He sanoit henelle/ Että he pahat ouat/ pahasti hen heiden cadhotta/ ia winatarhans panepi toisille winatarhamiehille palcoilla/ iotca henen andauat hedhelmen aighoillans.

42 Sanoi heille Jesus/ Ettekö ikenens ramatuisa lukenuuat. Sen kiuen/ ionga rakendaiat hyliesit/ se on techty/ culmakiuexi.

43 Herralda ombi teme techty ia on imehelinen meide' silmein edes? Sentäde' sano' mine teille/ että Jumala' waldakunda pite teilde poisotettama'/ ia pite annettama' pacanille/ ioca sen hedelme' teke.

44 Ja ioca * langepi täme' kiuen päle/ hen ru'nellaan. Mutta ionga päle hen langepi/ sen hen murenda.

45 Ja quin pappein pämiehet/ ia Phariseuset cwlit henen wertauxens/ ymmersit he että hen heiste sanoi.

46 Ja he pysit hende kijniotta/ mutta he pelkesit Canssa/ sille että he pidhit henen ninquin Prophetan.

22 lucu

1 JA Jesus wastade' taas puhui heille wertauxilla/ ia sanoi.

- 2 Taiuan waldakunda on yhden Kuningan wertainen/ ioca teki häitä Poighallens.
- 3 Ja wlgoslehetti henen paluelians/ cutzuman nijte cutzutuit häihin/ ia eiuet tactonet tulla.
- 4 Taas hen wlgoslehetti toiset palueliat sanoden/ Sanocat cutzutuille/ Catzo/ mine walmistin minun atrian/ minun härckeni ia söttiläni ouat tapetut/ ia caiki ouat walmistetut/ Tulcat häihin.
- 5 Mutta he sen ylencatzoit. Ja poismenit/ Yxi henen maankartanoos/ toinen caupallens.
- 6 Mutta ne mwudh kijniotit henen paluelians/ ia pilckasit heite/ ia tapoit.
- 7 Coska nyt Kuningas sen cwli/ nin hen wihastui/ ia lehetti sotawekens/ ia hucutti ne murhamiehiet ia heiden caupungins polti.
- 8 Silloin hen sanoi paluelioillens/ Häädh tosin ouat walmistetut/ mutta ne iotca cutzutut olit/ eiuet olleet kuluolliset.
- 9 Menget sis tieden haaroin/ ia caiki iotca te leudhette/ cutzucat häihin.
- 10 Ja henen paluelians tieden päle wlgosmenit/ cocosit caiki quin he leusit/ Pahat ia Hyuet/ ia Häähone teutettin werahista.
- 11 Nin Kuningas siselkeui catzoman werahitans/ Coska hen näki sielle yhden Inhimisen ei watetun hääwattella.
- 12 Ja hen sanoi henelle/ Ysteuen/ quingas tehen siseltulit/ ia ei sinulla ole * Hääwatet? Nin hen waickeni.
- 13 Silloin sanoi Kuningas paluelioillen/ Sitocat henen kätens ia ialcans/ ia heiteket hende siihen wlcoisehen pimeydeen/ Sielle pite oleman idku/ ia hambain kiristus.
- 14 Sille että monda ouat cutzutut mutta haruat wlgoswalittut.
- 15 Silloin Phariseuset poismenit/ neuuo pitämen quinga he solmeaisit henen puheesa.
- 16 Ja he lehetit henelle Opetuslapsens Herodianein cansa sanoden/ Mestari/ me tiedhem/ että sine olet totinen/ ia sine Jumalan tijen opetat totudhes/ etke sine ketän tottele/ Sille ettet sine catzo Inhimisten moodhon ielken.
- 17 Sano sis meille quingas lulet? Sopico Keisarin anda wero taicka ei?
- 18 Coska nyt Jesus ymmersi heiden pahudhens/ sanoi hen/ Mite te kiusat minua wlkocullatut? Osottacat minulle Weromynti.
- 19 Nin he annoit henelle werorahan.
- 20 Ja hen sanoi heille/ Kenenge on täme cuua/ ia pälekirioitus?
- 21 He sanoit henelle/ Keisarin. Nin sanoi hen heille/ Andacat sis ne Keisarin iotca Keisarin ouat/ ia ne Jumalan iotca Jumalan ouat.
- 22 Ja quin he neme cwlit/ imehtelit he/ ia lowuit heneste ia poismenit.
- 23 Sine peiuenä keuit ne Sadduceuset henen tygens/ iotca sanouat/ ei oleuan ylesnousemista/ Ja kysyit henelle sanoden/
- 24 Mestari/ Moses sanoi/ Jos ioku coole lapsitoin/ nin pite henen weliens

henen emändens naiman/ ia ylesherättemen henen weliens siemenen.
25 Nin olit meiden tykenem seitzemen weliestä/ Ensimeinen quin najj/ se cooli. Ja etteike henelle ollut siemend/ ietti hen emendens weliellens.
26 Samalmodolla se toinen ia colmas haman seitzemenden asti.
27 Mutta caikein wijmen cooli mös se waimo. Kenenge sis nijste seitzemest emäne' henen oleman pite ylesnousemises?
28 Sille että iocainen hende piti.
29 Nin Jesus wastaden/ sanoi heille/ Te exytte ia ette te ymmerde ramatuita/ eikä Jumalan awua.
30 Sille ettei ylesnousemises/ eike naida eike hoolla mutta ouat ninquin Jumala' Engelit Taiuas.
31 Ettekö te ole lukenuuat coolluden ylesnousemisest/ iota teille on Jumalast sanottu/ ioca sanoi/
32 Mine olen Abrahamin Jumala/ ia Isaachin Jumala/ ia Jacobin Jumala. Ei ole Jumala coolutten Jumala mutta eleuiten.
33 Ja quin Canssat sen cwlit/ hemestyit he henen opetoxestans.
34 Coska nyt Phariseuset cwlit että hen oli Sadduceusille suun tukinnut/ cocounsit he ychten.
35 Ja kysyi henelle yxi heiste/ laijn opettaia/ kiusaten hende ia sanoi/
36 Mestari/ cuca on swrin käsky lagisa? Sanoi henelle Jesus/
37 Racasta sinun Herras Jumalas/ caikest sinun sydhemestes/ ia caikest sinun sielustas/ ia caikest sinun mielestes/
38 Teme on swrin ia ensimeinen käsky.
39 Se toinen ombi tämen caltainen/ Racasta sinun lehimeistes ninquin itzesinus/
40 Nijse cahdesa käskys caiki Laki ia Prophetat rippuuat.
41 Coska nyt Phariseuset coghos olit/ kysyi heille Jesus/ sanoden/
42 Mite teille näky Chtistusest/ Kenenge poica hen on? He sanoit/ Daidin.
43 Sanoi hen heille/ Quinga sis Daid cutzupi henen Herraxi/ Hengesä? sanoden/
44 Sanoi Herra minu' Herralleni/ istu minu' oikialle kädelleni/ Sihe'asti että mine panen sinun wihoilises ialcais astinlaudhaxi.
45 Jos sis Daid cutzu henen Herraxi/ quingast hen on henen poicans?
46 Ja eikengen tainnut hende mite wastata. Ja eike mös rochgennut yxiken sen päiuen perest henelle enämbete kysyue.

23 lucu

1 Silloin Jesus puhui Cansalle/ ia henen opetuslapsillens/ sanoden
2 * Mosesen stolilla istuuat kirianoppenuet/ ia Phariseuset.
3 Caiki sis mite he käskeuet teiden pite/ se piteket/ ia techket/ Mutta heiden

töidens ielken elket te techkö. Sille että he sanouat ia eiuet teghe.
4 Sille että he cocon sitouat raskat/ ia candamattomat coormat/ ia paneuat
Inhimisten hartioijlle/ mutta heiden sormellans ei he tachtu nijte licutta.
5 Nin caiki heiden töensä he tekeuet sen päle/ että he neghyisit Inhimisilde.
6 He leuitteuet heiden mwisto kirians/ ia swrexu tekeuet heiden waattens
kerdhat/ Ja racastauat ensimeiset istumet weraspidhoisa/ ia Synagogisa
ylimeiset sijat/
7 ia teruetyxie twrulla/ ia cutzutta Inhimisilde Rabbi.
8 Mutta elkette teiten a'daco cutzutta Rabbi. Sille yxi on teiden Mestarin quin
on Christus/ mutta caiki te weliexet oletta.
9 Ja elkete keteke cutzuco isexen maan päle. Sille että yxi on teiden Isen/
ioca ombi Taiuaisa.
10 Ja elkette andaco cutzu teiten Mestarixi/ Sille että yxi on teiden Mestarin/
quin on Christus.
11 Joca teiste swrin on/ se olcan teiden paluelian.
12 Mutta ioca itzens ylistey/ se alatahan/ ia ioca itzens alenda se yletehen.
13 Mutta weteille Kiria'oppeneet/ ia phariseuset te Wlcokullatud/ että te *
suliette Taiua' waldaku'nan Inhimiste' edeste/ sille ette te itze sisellemene/
eike te salli sisellemeneueisi siselletulla.
14 We telle Kirianoppeneet ia Phariseuset te Wlcokullatudh/ että te ylessööt
leskeden honeet/ ia sen pitkein Rucousten ionella/ Sentähden te site
coweman cadhotuxen saatta.
15 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te Wlcocullatudh/ että te Merte ia
Mannerta ymberiwaellet tehdxen yhden Proselitin. Ja coska hen techty on/
nin te heneste teette cachtu enemien heluetin lapsen/ quin itze oletta.
16 We teille sockiat Taluttaiat/ että te sanotta. Jocainen/ quin wanno Templin
päle/ ei se miten ole/ mutta ioca wannopi Templin Cullan päle/ se on
welcapä.
17 Te Hullut ia Sockiat/ sille cumbi on swrembi/ se culta eli Templi? Joca
Cullan pyhittepi?
19 Ja iocainen/ quin wanno Altarin päle/ ei se miten ole/ Mutta ioca wannopi
sen Lahian päle/ quin sen päle on/ se on welcapä.
20 Te Hullut ia Sockiat/ cumbi on Jalombi/ Lahiaco eli Altari/ ioca Lahian
pyhittepi?
21 Joca sis wanno Altarin päle/ nin hen wanno henesse ia caikissa iotca sen
päle ouat.
22 Ja iocainen/ quin wanno Templin päle se wanno henesse/ ia sen päle/
ioca sen sisel asu.
23 Ja ioca wanno Taiuan päle/ se wanno Jumalan Stolin päle/ ia sen päle
ioca henes istu.
24 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te Wlcokullatudh/ että te Tijunin

teet Minduist/ Dilleist/ ia Kuminoist/ ia poisiätett ne raskamat lagista/ quin ouat/ Domio/ Laupius/ ia Wsko. Neite pideis techtemen/ ia ei nijte iättemen.

24 Te sockiat Taluttaijat * cwrnizet Hyttysen/ ia Kamelin ylesnielette.

25 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te Wlcokullatudh että te puhdastat Jomaastian ia Tiskin wlcoisen polen/ mutta siseld oletta te täynens ratelemist/ ia * tytymettömyst.

26 Sine sockia Pharisee/ puhdasta ensin siselde Jomaastia ia Tiski/ että mös ne wlcoiset polet/ puhdastetuxi tulisit.

27 We teille Kirianoppeneet/ ia Phariseuset/ te wlcokullatudh/ ette te oletta walghastettudhen Hautain caltaiset/ iotca wlco caunissa näkyuet/ mutta siseld ouat teynens Colutten luita/ ia caike riettautta.

28 Nin mös te/ wlco oletta nähdhe Inhimisten edhes hurskat/ mutta siselde te oletta teunens wieckautt/ ia wärytte.

29 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te wlcokullatud/ että te rakenat Prophetain Haudhat/ ia caunistat Wanhurskasten muistomerckit/ ia sanotta/

30 Jos me olisima olluet meiden Isedhen aigoilla/ em me olisi olluet osalliset heiden cansans Prophetain weres.

31 Nin te sis itze teiden pälen tunnustat että te oletta ninen Lapset/ iotca tapoidh Prophetat.

32 Nin tekin teutteket teiden Isedhen märedh.

33 Te Kärmet/ te Kyikärmetten sikijet/ Quinga te weltet heluetin cadotuxen?

34 Senteden/ catzo/ Mine leheten teille Prophetat ia Wijsat/ ia Kirianoppeneet/ ia nijste mutamadh te tapatta/ ja ristinnaulitzetta/ ia heiste monicahdat te piexette teiden Synagogisan/ ia wainotta Caupungista caupungihin/

35 että teiden pälen pite tuleman iocainen Wanhurskas Weri/ ioca wlgoswodhatettu on Maan päle * hamast Wanhurskan Abelin wereste/ nin Zacharian Barachiasen poijan wereen asti/ ionga te tapoitta Templin ia Altarin waihel.

36 Totisesta mine sanon teille/ että nämet caiki pite tuleman temen sughun päle.

37 Jerusalem Jerusalem/ sine ioca tapat Prophetadh/ ia kiuilsurmat ne/ iotca sinun tyges lehetetydh ouat/ Quinwsein mine tahdoin coota sinun lapses/ ninquin Cana cocoo poijans Sipeins ala/ ia ette te tachtoneet?

38 Catzo/ teiden Honen pite teille iämen häwitetyxi.

39 Sille mine sanon teille/ Eiswingan te minua näge testedhes/ sihenasti quin te sanotta. Hyuestisigunattu olcohon se/ ioca tulepi Herran Nimeen.

24 lucu

1 JA Jesus wlgosmeni/ poislexi Templist/ ia henen Opetuslapsens edeskeuit/

osottaman henelle Templin rakennuxi.

2 Nin sanoi Jesus heille/ Ettekö te caikia neite näge? Totisesta sanon mine teille/ ei pide iätetemen tesse kiui kiuen päle/ ioca ei alassäriete.

3 Mutta coska hen istui Ölio mägen päle/ edeskeuit henen tygens Opetuslapset erinens/ ia sanoit. Sanos meille/ coska teme tapactu? Ja mike ollepi sinun Tulemises mercki/ Ja mailman lopun?

4 Mutta Jesus wastasi/ ia sanoi heille/ Catzocat ettei kengen teite wiettele/

5 Sille että monda tuleuat minun Nimeeni/ sanoden/ Mine olen Christus/ ia wietteleuet monda.

6 Nin te saatta cwlla Sotia/ ia sanomita sodhista/ Catzocat ettei te cauhistu.

7 Sille caiki nämet pite tapactuman/ mutta ei wiele ole cochta loppu. Sille että Canssan pite cansa wastan ylesnouseman/ ia waldakunda wastan waldakunda/ Ja tuleuat Ruttotaudhit/ ia nälke/ ia maan iäristos mones paicas.

8 Mutta caiki nämet ouat murechten alcu.

9 Silloin he ylenandauat teite waiuaan/ ia tappauat teiden ia te tuletta ylencatzotuxi caikilda pacanoilda/ minun Nimeni tehden.

10 Ja silloin monda paheneuat/ ia keskenens petteuet toinen toisens/ ia wihauat keskenens.

11 Ja monda Falski prophetadt ylesnouseuat/ ia wietteleuet monda.

12 Ja että wäryys saapi wallan/ nin Rackaus monisa kylmene.

13 Mutta ioca wahwana pysy loppun asti/ se tule wapadhexi.

14 Ja pite teme Euangelium waldakunnast sarnattaman caikesa mailmasa/ tunnustoxexi caikille pacanoille/ ia silloin se loppu tule.

15 Coska te sis nägette sen häwitoxen * iulmaudhen/ iosta sanottu on Daniel Prophetan cautta/ seisouan sijne pyhese sijas/ ioca temen luke/ se ymmerteken/

16 Silloin ne quin Judeas ouat/ paetkat woortein päle.

17 Ja iotca caton päle ouat elken alasastuco ottaman miteken honestans.

18 Ja ioca Pellolla on/ elken iellens palatko waattetans ottaman.

19 Mutta we raskasten ia imetteweisten nijlle peiwille.

20 Mutta rucolcat/ ettei teiden paconna tapactuisi * Taluella/ eike Sabbathin päle.

21 Sille että silloin pite swren waiuan oleman/ iongacaltainen ei ole ollut mailman alghusta/ tehen aican asti/ elken mös tulco.

22 Ja ellei ne peiuet lyheteisi/ nin ei yxiken * Liha tulisi wapadhexi/ mutta wlgoswalittudhen tehden ne peiuet lyheten.

23 Silloin ios iocu teille sanois. Catzo * Tesse on se Christus/ taicka sielle/ nin elket wskoo.

24 Sille että Falskit Christuset/ ia Falskit Prophetadh ylesnouseuat/ ia tekeuet swret tunnostehdhet ia imehet/ nin että mös/ ios taidhais olla/ nekin Wlgoswalitudh exymiseen wieteisijn.

- 25 Catzo/ mine olen teille edhelle sanonudh. Jos he sijs teille sanouat.
- 26 Catzo/ hen on corwes/ nin elket wlgosmengö Catzo/ Hen on Camaris/ elket wskoo.
- 27 Sille ninquin pitkesen tuli leimachta/ Idheste ia näkypi hama' Ländehen/ Nin mös ombi Inhimisen Poigan Tulemus.
- 28 Mutta cussa * Rato on sihen mös Cotkat cokounduuat.
- 29 Mutta cocta ninnen peiwein waiwan ielken Auringoinen pimijepi/ ia ei Cw walghista/ ia Tächdhet langeuat Taiuahast/ ia Taiwan auwudh wapitzeuat.
- 30 Ja silloin näkypi Inhimisen Poiga' mercki Taiwasa. Ja silloin caiki Sucukunnat maasa parcuuat/ Ja saauat nähdhä Inhimisen Poigan tuleuan Taiuan piluis/ swrella auwulla ia cunnialla.
- 31 Ja hen lehettepi Engelins Pasunan swren änen cansa/ ia he cokouat henen wlgoswalituns * neliest Twlest/ Taiwasten corckiudhesta haman heiden ärijns asti.
- 32 Ficuna puusta oppicat wertaus/ coska nyt sen oxa on heicko ia lehdhet wlgospacachtauat/ nin te tiedhette Suuen lesse oleuan.
- 33 Nin mös te/ coska te näget nämet caicki/ sijtte tietke että se on iwri ouen edes.
- 34 Totisesta sanon mine teille. Ei teme Sucu ku'da pidhe huckuma'/ sihenasti quin caicki nämet * tapactuuat.
- 35 Taiuas ia Maa pite huckuman/ Mutta minun Sanani ei pide huckandeman.
- 36 Waan sijte peiuest ia hetkest eikengen tiedhe/ ei Taiwasten Engelitke/ waan minun lsen yxinens.
- 37 Mutta ninquin Noen aigalla oli/ nin pite mös Inhimisen Poian Tulemisen oleman.
- 38 Sille ninquin he olit nijne peiwine edhelle Wedhenpaisuman/ söit ia ioit/ nait ia hoolit/ haman sihen peiwen asti/ iona Noe Archin sisellemeni/
- 39 ia eiuet tienehet ennenquin Wedhen paisumus tuli/ ia caiki poisotti. Nin pite mös Inhimisen Poian Tulemus oleman.
- 40 Silloin caxi pite oleman kedholla/ yxi ylesotetan/ ia toinen iäteten.
- 41 Caxi pite iauhaman yhdelle myllyl/ yxi ylesotetan/ ia toinen iäteten.
- 42 Waluocat sis/ sille ette te tiedhe/ mille hetkelle teiden Herran on tuleua.
- 43 Mutta se te tietke/ ios tiedheis Perenisende/ mille hetkelle Warghas olis tuleua/ caikeni hen waluois/ ia ei sallisi henen honetans lepitzencaiua.
- 44 Senteden olcata te mös walmit/ sille että mille hetkelle ette te lwlecka/ sille Inhimisen Poica tule.
- 45 Mutta cuca ombi nyt wskolinen ia nopsa Paluelia/ ionga Herra pani Perehense päle/ andamahan heille rooca aigallans.
- 46 Autuas on se Paluelia/ ionga Herra leute nin tehneexi/ coska hen tule.
- 47 Totisesta sanon mine teille. Hen panepi henen caiken hywuydhens päle.
- 48 Mutta ios se paha Paluelia sanopi henen sydhemesens/ Minun Herran wipy

tulemast/

49 ia rupe piexemeen cansa paluelians/ semmengin sömen ia ioman iomariten cansa/

50 Nin tule sen Paluelian Herra/ sine peiwene/ cuna ei hen lwle/ ia sille hetkelle quin ei hen tiedhe/

51 ia hen rickileicka henen/ Ja andapi henelle palcans Ulcokullattudhen cansa. Sielle pite oleman idku ia hambain kiristus.

25 lucu

1 Silloin pite Taiuan waldakunnan oleman Kymenen Neitzen caltainen/ iotca otit heiden Lampuns/ ia wlgosmenit ylke wasan.

2 Mutta wijsi heiste olit tyhmet/ ia wijsi wijsast.

3 Ne tyhmet otit heiden Lampuns/ ia ei öliu mötens.

4 Mutta ne wijsat otit ölijun heiden astians ynne * Lampuden cansa.

5 Coska nyt Ylke wiwuyij/ tulit he caiki wneliaxi ia macaisit.

6 Mutta poliööne hwto tuli/ Catzo/ Ylke tule/ wlgosmenget hende wasan.

7 Nin ylesnosit caicki nämet Neitzet/ ia walmistit heiden Lampuns.

8 Nin sanoit ne tyhmet nijlle wijsaille. Andacat meille teiden öliustan/ sille meiden Lampudh sammuaat.

9 Nin wastasit ne wijsat/ sanoden. Eiswingan/ senpäle ettei meille ia teille pide pwtuman/ Mutta menget paramin nijnen tyge/ iotca Myuet/ ia ostakat itzellen.

10 Nin coska he menit ostaman/ tuli Ylke. Ja iotca walmit olit sisellekeuit henen cansans Häihin/ ia Oui kinisaluattin.

11 Wimein tulit nekin toiset Neitzet/ ia sanoit/ Herra/ Herra/ aua meiden eteen.

12 Mutta hen wastasi/ ia sanoit/ Totisesta sanon mine teille/ En tunne mine teitä.

13 Walwocat sentehden/ sille ette te tiedhe peiwe eike hetke/ iona Inhimisen Poica tulepi.

14 Sille ninquin yxi Inhiminen muille maille lechteisens/ cutzui henen Paluelians/ ia annoi heille Tauarans.

15 Ja yhdelle hen annoi wijsi * Leiuiske/ mutta toiselle caxi/ ia colmanelle yhden/ ia iocahitzelle oman taghansa ielkin/ Ja meni cocta matkans.

16 Nin poiskeui se/ ioca Wijsi Leiwisket oli ottanut/ ia caupitzi ninen cautta/ ia woitti toiset wijsi Leiuiske.

17 Samalamodholla mös se/ ioca caxi oli ottanut/ woitti hen mös toiset caxi.

18 Mutta se/ ioca yhden oli ottanut/ poiskeui ia caiwoi mahan/ ia ketki Herrans rahan.

19 Nin pitken aigan peräst/ tuli ninen Palueliain Herra/ ia laski luku heiden

cansans.

20 Ja edheskeui se/ ioca oli ottanut wijsi Leiwisket/ ia edheskannoi toiset wijsi Leiwiske/ sanoden. Herra/ Wijsi Leiwisket sine annoit minulle/ Catzo/ mine olen toiset wijsi Leiwiske nijnen cautta woittanut.

21 Sanoi henen Herrans henelle/ Aha sine hyue ia wskolinen paluelia/ wähen päle sine olit wskolinen/ mine panen sinun palion päle/ Sisellemene sinun Herras iloon.

22 Nin mös se edheskeui/ ioca oli ottanut caxi Leiwisket/ ia sanoi. Herra/ Caxi Leiwiske sine annoit minulle/ Catzo/ toiset caxi mine olen ninen cautta woittanut.

23 Sanoi henen Herrans henelle/ Aha sine hyue ia wskolinen paluelia/ wähen päle sine olit wskolinen/ mine panen sinun palion päle/ sisellemene sinun Herras iloon.

24 Nin mös se edheskeui ioca yhden Leiwisken oli ottanut/ ia sanoi/ Herra/ mine tiesin/ että angara mies olet/ Sine nijtedh cuhungas edh kyluenyt/ ia sielde sine cokot/ cuhungas edh haijottanut/

25 Ja mine pelieten poismenin ia ketkin sinun Leiwiskes mahan.

26 Catzo/ tesse on sinun omas. Mutta henen Herrans wastasi/ ia sanoi henelle. Sine paha ia laiska paluelia/ tiesickös että mine nijtän cuhunga en kylue/ ia cokoon sielde cuhunga en ole haijottanut/

27 Nin sinun sijs olis tullut/ wlgosanda minun rahan Cauppalaisten/ ia koska mine olisin tullut/ nin mine olisin tosin omani iellensesanut corghon cansa.

28 Ottacat sis henelde se Leiwiske/ ia andacat sille/ iolla on kymenen Leiwiske.

29 Sille että iocahitzelle/ iolla on/ sille pite annettaman/ ia henelle pite kylle oleman. Mutta iolla ei ole/ sekin mös quin henelle on/ pite henelte poisotettaman.

30 Ja se epekeluotoin paluelia heitteket wlcoisen pimeyten/ sielle pite oleman idku ia hambain kiristos.

31 Coska nyt Inhimisen Poica tulepi henen cunniasans/ ia caiki pyhet Engelit henen cansans. Silloin hen istupi henen cunnian Stolins päle/ ia cootan henen eteens caiki Canssat.

32 Ja hen eroittapi heidhet/ toiset toisistans/ ninquin Paimen eroitta Lambat Wohista/

33 Ja nin hen asettapi Lambat Oikeallen polellens/ mutta ne wohet Wasemallens.

34 Silloin sanopi Kuningas nijlle/ iotca henen oikealla polelans ouat. Tulcat minun lseni hyuestisiugnatud/ omistakat se waldakunda/ ioca teille on walmistettu mailman alghusta.

35 Sille/ mine Isoisin/ ia te minun rokitte. Mine ianosin/ ia te minun iotitte. Mine olin Outo/ ia te minun honesenotitta.

36 Mine olin Alasti/ ia te wateitit minun. Sairas/ ia te opitte minua. Mine olin Fangina/ ia te tulitta minun tykeni.

37 Silloin ne Wanhurskat hende wastauat/ ia sanouat. Herra/ coska me negime sinun Isouan/ ia rokim sinun/ Taicka ianouan/ ia annoime sinun ioma?

38 Coska me negime sinun Outona/ ia honesenotima sinun? Taicka Alastoina/ ia wateitim sinua?

39 Eli coska me negime sinun Sairassa/ Taicka Fangina/ ia tulima sinun tyges?

40 Nin wastapi Kuningas/ ia sanopi heille/ Totisesta sanon mine teille/ Sen quin te oletta tehneet yhdhen neiste wehimist minun Welghisteni/ sen te minun teitte.

41 Silloin hen mös sanopi nijlle/ iotca henen wasemellans ouat. Menget pois minusta te pahastikirotudh ijancaikisen tuleen/ ioca walmistettu on Percheleen/ ia henen Engelittens.

42 Sille mine Isoisin ia ette minua rokineet. Mine Janosin/ ia ette minua iottaneet.

43 Mine olin Outo/ ia ette minua Honesenottaneet. Alastoin/ ia ette minua watettaneet. Mine olin Sairas/ ia Fangina/ ia ette minua Oppineet.

44 Silloin mös nekin hende wastauat/ sanoden/ Herra/ coska me neim sinun Isouan/ taicka ianouan/ taicka outona/ eli Alastoina/ eli Sairana/ taicka Fangina/ ia em me sinua palueluet?

45 Nin hen wastapi heite sanoden. Totisesta sanon mine teille/ mite te ette tehnet yhdhen neiste wehimist/ site ette te tehneet minun.

46 Ja neinen pite silloin menemen ijancaikisen Pijnaan. Mutta ne Wanhurskat ijancaikiseen elämen.

26 lucu

1 IA se tapactui/ coska Jesus oli lopettanut caiki näme puhet/ sanoit hen Opetuslapsillens

2 Te tiedhette ette cahden peiuen peräst tule Päsieinen/ Ja Inhimisen Poica pite ylenannettaman ristinnaulitta.

3 Silloin cokounsit Pappein pämiehet/ ia Kirianoppenuet/ ia Canssan wanhimat/ sihen ylimeisen Papin salijn/ ioca cutzuttin Caiphas/

4 Ja neuuo pidhit/ quinga he Jesusen caualuxel kijniotaisit/ ia tapaisit.

5 Mutta he sanoit/ Ei Juhla peiuen/ ettei Canssas tule Meteli.

6 Coska nyt Jesus oli Bethanias/ sen Spitalin Simonin hones/

7 edheskeui yxi Waimo henen tygens/ iolla oli yxi Clasi callist woidhet/ ia wlgoskasi sen henen Päens päle atrioidhesans.

8 Coska nyt Opetuslapset sen negit/ nerckestyit he/ ia sanoit/ Mihinge kelpa

teme Haaskaus?

9 Teme woidhe olis kulle tyrijs taittu myyte/ ia annetta waiwasten.

10 Mutta coska Jesus sen ymmersi/ sanoi hen heille/ Mite te oletta waiwaliset telle waimolle? Sille hen teki * hyuen töen minun coctaani.

11 Sille aina teille ombi tykenen waiwaset/ mutta em mine teille aina ole.

12 Sille sen woiten quin hen wlgoskasi minun Rumin päle/ sen hen on tehnyt minun hautamisexen.

13 Totisesta sanon mine teille/ cussaikenens teme Euangelium sarnatan/ caikes mailmas/ nin teme mös quin hen teki/ pite mainittaman henen muistoxens.

14 Silloin poislexi yxi nijste Cadhestoistakymenest/ ioca cutzuttin Judas Iscarioth/ Pappeiden pämiesten tyge/ ia sanoi heille.

15 Mite te tahdot minun anda/ ia mine teille henen saatan? Ja he märesit henelle colmekymende Hopia peningi.

16 Ja sijte aigasta etzi hen tila/ sadhaxens hende pette.

17 Mutta ensimeiszne Makialeiuen peiuen edhskeuit Opetuslapset Jesusen tyge/ sanoden henelle. Cussas tahdot että meiden pite sinulle walmistaman Päsieslamban sötä?

18 Nin hen sanoi/ Menget caupungin/ yhden tyge/ ia sanocat henelle/ Mestari käski sinulle sano/ minun aican ombi Lesne/ sinun tykenes mine tahdo' Päsieiste pite minun Opetuslasten cansa.

19 Ja ne Opetuslapset teit/ quin Jesus oli heille neuuonut/ ia walmistit Päsieislamban.

20 Mutta Ectona/ istui hen Peudhelle Cahdentoistakymene' cansa.

21 Ja heiden södhesens sanoi hen/

22 Totisesta sanon mine teille/ yxi teiste minun pettepi.

23 Ja he tulit sangen murhesens/ ia rupeisit iocahinen sanoman/ Herra/ lienengö mine se? Hen wastasi ia sanoi/ Joca minun cansani piste kädhens fatijn/ se pettepi minun.

24 Inhimisen Poica tosin mene/ ninquin heneste on kirjoitettu. Mutta We sen Inhimisen/ ionga cautta Inhimisen Poica peteten/ parambi olis henelle ollut/ ettei se inhiminen olisi syndynyt.

25 Nin wastasi Judas/ ioca henen petti/ ia sanoi/ Mestari/ Olengo mine se? Hen sanoi henelle/ Sinepe sen sanoit.

26 Coska he nyt söit/ otti Jesus Leiuen/ kijtti/ ia murssi/ ia annoi Opetuslastens ia sanoi/ Ottacat/ söket/ teme on minun Lihan.

27 Ja hen otti Calkin/ ia kijtti/ annoi heille ia sanoi/ Jocat teste caiki.

28 Sille teme on minun Weren/ sen wdhen Testamentin/ ioca wlgoswodhatetan monein tehdn' synnein andexiandamuxi.

29 Mine sanon teille/ Em mine sillen * ioo teste winapuun Hedelmest/ sihen peiuen asti/ coska mine ioon teiden cansan sen wdhen minun Isen

waldakunnas.

30 Ja koska he olit Kijtoswirdhen weisanuet/ nin he wlgosmenit Ölijomäelle.

31 Silloin sanoi Jesus heille/ Täne öene te caiki pahennoxen kersitte minun techten. Sille kirioitettu on. Minun pite lömen Paimenda/ ia Lambat pite Laumasta hajjotettaman.

32 Mutta sijtte quin mine ylesnousen/ nin mine teiden edhellenkieun Galilean.

33 Nin wastasi Petari/ ia sanoi henelle. Jos wiele caika mwdh sinustas pahennuisit/ em mine quitengan ikenens pahenne.

34 Jesus sanoi henelle. Totisesta mine sanon sinulle. Täne Ööne/ ennen quin Cuckoi laula/ colmasti sine minu' kielet.

35 Petari sanoi henelle. Ja waicka minu' pideis sinun cansas coleman/ en kielle mine sinua. Samallamodholla sanoit mös caiki Opetuslapset.

36 Silloin tuli Jesus heiden cansans ychten Kylen/ ioca cutzutan Gethsemane/ ia sanoi Opetuslapsillens/ Istucat tesse/ nincauuan quin mine menen too'na ia rucolen.

37 Ja hen otti Petarin cansans/ ia caxi Zebedeusen poica/ ia rupeisi murechtiman ia wapitzeman.

38 Nin sanoi Jesus heille/ Minun sielun ombi murehisans haman coleman asti. Olcat tesse/ ia waluocat minun cansan/

39 Ja hen keui wähe taamma heiste/ langesi Caswoillens/ rucoellen ia sanoden/ Minun lsen/ ios mahdolinen on/ nin mungen minulda teme Calki. Ei quitengan ninquin mine tahdon/ mutta ninquin sine.

40 Ja hen tuli Opetuslastens tyge/ ia leusi heiden macamast/ ia sanoi Petarille/ Ningö? Ettekö te woineet ychte hetke waluo minun cansan?

41 Waluocat ia rucolcat/ ettei te kiusauxen langeisi/ Hengi tosin on walmis/ mutta * Liha ombi heicko.

42 Taas hen meni toisen kerdan/ ia rucoeli sanoden/ Minun lsen/ ellei teme Calki woi minulda poismenne/ mutoin ettei mine site ioo/ nin olcoon sinun tachtos.

43 Ja hen tuli/ ia leusi heidhet taas macamast/ sille heiden silmens olit raskat.

44 Ja hen iättein heite/ meni iellens pois/ ia rucoeli colmanen kerdhan/ ia puhui ne samat sanat.

45 Nin hen tuli Opetuslastens tyge/ ia sanoi heille/ Oij tahdottaco nyt maata ia leuäte? Catzo se hetki on lähestynyt/ ia Inhimisen Poica pite ylenannettaman synnisten käsijn.

46 Noskat ia kieukem/ Catzo/ se lähesty ioca minun pette.

47 Wiele henen puhuesans/ catzo Judas yxi nijste cahdesttoistakymenest tuli/ ia henen cansans palio weki mieckain ia Seiwesten cansa/ wlgoslehetetydh Pappein pämiehilde ia Canssan wanhimilda.

48 Mutta se ioca henen petti oli andanut heille Merkin sanoden/ Kenenge

mine swta annan/ se on se/ ruuetkat heneen.

49 Ja cochta astui hen Jesusen tyge/ ia sanoi. Terue Rabbi. Ja swta annoi henen. Nin sanoi Jesus henelle/ Ysteuen mite warten sine tulit?

50 Silloin ne edhesastuit/ ia laskit kädhens Jesusen päle/ Ja kijniotidh henen.

51 Ja catzo/ Yxi nijste iotca olit Jesusen cansa/ wlgosojensi kädhens wlgosweti Mieckans/ ia löi Ylimeisen Papin paluelia/ poishackasi henen coruans.

52 Nin Jesus sanoi henelle/ Piste sinun Mieckas sialens/ Sille caiki iotca * Mieckaan rupeuat ne mieckalla hucatan.

53 Taicka lulecos etten mine nyt woi sie rucoella minun lsen/ että hen leheteis minulle enemien quin caxitoistakymende Legiot Engelit?

54 Quinga sis Ramatudh teuteten/ että nin pite oleman?

55 Sille hetkelle sanoi Jesus iouckolle/ Ninquin Röuerin tyge te wlgoslexitte mieckain ia Seiwesten cansa minua kijni ottamahan/ iocapeiue mine istuin teiden tykenen opettain Templis/ ia ette te minua kijniottaneet.

56 Mutta teme on caiki techty/ että Prophetain Kirioituxet pideis teutettemen. Silloin caiki Opetuslapset iätidh henen ia pakenit.

57 Mutta ne iotca Jesusen olit kijniottaneet/ weit henen Caiphan sen ylmeisen Papin tyge/ cussa Kirianoppeneet ia Canssan wanhimat olit heidens cooneet.

58 Mutta Petari seurasi hende ielieste taamban haman ylmeisen Papin Salin porstuan/ ia sisellemeni/ ia istui palueliain seas/ että henen piti näkemen lopun.

59 Mutta Pappedhen pämiehet ia Wanhimat/ ia caiki Radhi/ etzit wäre todhistust Jesusta waskan/ että he saisit henen tappa ia eiwet leunet.

60 Waicka monda wäre todhistaija edheskeuit/ ei sitteken leuneet/ Mutta wimein tulit caxi wäre todhistaia/ ia sanoit/

61 Teme on sanonut/ Mine woin mahanricko Jumalan Templin ia colmena peiuen sen ylesrakenda.

62 Ja se Pappein pä mies ylesnousi/ ia sanoi henelle. Etkös miten wasta? Mixi nämet sinun wastas todhistauat?

63 Mutta Jesus oli äneti. Ja se Pappein pä mies wastasi ia sanoi henelle. Mine wannotan sinua Eleuen Jumalan cautta/ että sanot meille/ ios sine olet Christus Jumalan Poica?

64 Sanoi Jesus henelle. Sinepe sen sanoit. Quitengin sanon mine teille/ testedes pite teiden näkemen Inhimisen Poian istuan Jumalan Auwudhen Oikealla polella/ ia tuleuan Taiuahan Piluise.

65 Silloin rewäisi Pappein Pä mies waattens ricki/ sanoden. Hen on pilcanut Jumalan/ Mite me sillen todhistust taruitzem? Catzo/ nyt te cwliitta henen Pilcans/ Mite te luletta?

66 He wastasit/ ia sanoit/ Hen on wikapä colemaa'/

67 Silloin he sylieskelit henen Casuoillens/ ia Löidh hende rusicoilans.

68 Ja mwtomat piexit hende poskelle/ ia sanoit/ Arua meille Christe/ cuca se on ioca sinua löi?
69 Mutta Petari istui wlcona Salin porstuas/ Ja edheskeui henen tygens yxi pika/ ia sanoi. Sine mös olit Jesusen cansa Galileasta.
70 Mutta hen kielsi caikein edhese/ ia sanoi/ En tiedhe mine mites sanot.
71 Nin coska hen Ouest wlgoslexi/ näki henen yxi toinen pika/ ia sanoi nijlle/ iotca sielle olit/ Ja temeki oli Jesusen Nazarenin cansa.
72 Ja taas hen kielsi wa'notull walalla/ En tunne mine site Inhimist.
73 Ja wehen hetken peräst edheskeuit ne/ iotca sielle seisoit/ ia sanoit Petarille/ Wissiste olet sine yxi heist/ Sille sinun puhes mös sinun ilmoitta
74 Nin hen rupesi itzens sadhatelemaan/ ia wannoman ettei hen tundenut site Inhimiste. Ja cocta cuckoi lauloi.
75 Nin Petari muisti Jesusen Sanan/ ioca oli henelle sanonut. Ennen quin Cuckoi laulapi/ colmaiste sine minun kiellet. Ja hen wlgosmeni/ ia idki catkerast.

27 lucu

1 MUtta Homeneltan pidit caiki Pappein pämiehet ia Canssan Wanhimat neuuo Jesusta wastan/ että he saisit henen coletta.
2 Ja sidhoit henen/ poisweit/ ia ylenannoit henen waldamiehelle Pontio Pilato.
3 Coska nyt Judas/ ioca henen petti näki että hen oli colemaa' domittu/ nin hen catui/ Ja iellenstoi ne colmekymende Hopia peningit Pappein pämiehille ia Wanhimille/ ia sanoi/
4 Mine pahasti tein että mine wighattoman weren pettenyt olen. Nin he sanoit/ Mite meiden sihen tule? Catzo sinuas.
5 Ja hen heitti ne Hopia peningit Templijn/ keui sielde/ ia meni pois ia hirtti itzens noralla.
6 Mutta Pappein pämiehet otit hopia peningit ia sanoit/ Ei soui neite panna wffriarckon/ sille se on weren hinda.
7 Nin he pidhit neuuo/ ia ostit nijlle yhden Sawenualaian pellon/ Pilagrimein Hautamisexi.
8 Senteden se pelto cutzutan wiele tehen peiwen asti/ Weripelloxi.
9 Silloin teutettin se quin sanottu oli lepitze Jeremian Prophetan/ ioca sanoit/
10 Ja he otit colmekymende Hopia penningite/ iolla se myyty maxettijn/
Jonga he ostit Israelin lapsilda/ ia annoit ne Sauenwalaian pellostasta/ ninquin HERRA ombi minun keskenyt.
11 Mutta Jesus seisoi Waldamiehen edhese/ Nin kysyi waldamies henelle sanoden/ Oleckos se Judasten Kuningas?
12 Nin sanoit Jesus henelle/ Sinepe sen sanot. Ja quin henen pälens cannetijn Pappein pämiehilde/ ia wanhimilda ei hen miteken wastanut.

- 13 Silloin sanoi Pilatus hänelle/ Etkös cwle quin monda tođhistosta he sinun wastas sanouat?
- 14 Ja ei hen wastanut hende ychteken sana/ nin että mös Waldamies sangen imechteli.
- 15 Mutta Juhlana oli Waldamies tottunut pätämen Canssalle yhde' Fangin irdhalle ionga he tachtoit.
- 16 Nin oli hänellä silloin yxi cwluisa Fangi sidottuna/ ioca cutzuttin Barrabas.
- 17 Ja koska he sijs cokonut olit/ sanoi Pilatus heille/ Cumman te tahdotta että mine lasken teillen irdhalle/ Barrabam taicka Jesusen/ ioca cutzutan Christus?
- 18 Sille hen tiesi että he henen cateudhen tehden olit ylenandaneet.
- 19 Mutta quin hen Domiostolin päle istui/ lehetti henen Emendens henen tygens/ ia käskei hänelle sanoa/ Ele sine miten teghe sille wanhurskalle/ Sille mine olen palio kerssinyt tenepene wnesani/ henen tehdens.
- 20 Mutta ne Pappein pämiehet ia ne Wanhimat yllytit Canssan anoman Barrabast/ mutta Jesusta huckaman.
- 21 Nin wastasi Waldamies ia sanoi heille/ Cumman neiste cahdesta te tahdotta että mine lasken teille irdhalle? Mutta he sanoit/ Barrabam.
- 22 Pilatus sanoi heille/ Miteste sijs minun pite tekemen Jesusest/ ioca cutzutan Christus? Sanoit he caiki hänelle/ Ristinnaulitakan.
- 23 Nin sanoi Waldamies/ Mite hen sijs teki? Mutta he hwdhit site enämin/ ia sanoit/ Ristinnaulitakan.
- 24 Coska nyt Pilatus näki ettei miteken auttanut/ mutta enämbi mässe tuli/ otti hen wedhen/ pesi kädhensä Canssan edhes/ sanoden/ Wighatoin mine olen temen Wanhurskan werest/ catzocat teiten.
- 25 Ja wastasi caiki Canssa/ ia sanoi/ Henen werens tulcan meiden pälen/ ia meiden lasten päle.
- 26 Silloin hen laskei irdhalle Barrabam/ mutta Jesusen hen annoi rooskitta/ ia ylenannoi henen ristinnaulitta.
- 27 Silloin Waldamiehe' Houit otit Jesusen Radztuuas/ ia cokosit henen tygens caiken iouckon/
- 28 Ja quin he olit henen risuneet/ nin he pughetit henen Purpuraisen Capuun/
- 29 ia orientappuroist wäthyn Crunon panit henen Päens päle/ ia Roghon annoit henen oikeaan käteens/ ia cumarsit poluians henen edhesens/ ia pilcasit hende/ ia sanoit/ Terue Judasten Kuningas.
- 30 Ja quin he olit sylkeneet henen pällens/ pilcasit he hende/ otit Roghon/ ia löit henen pähens.
- 31 Ja sijtte quin he olit hende pilcanuet/ nin he risuit henelde Capun/ ia pughetit henen omijn Waatteins/ ia poisweit henen ristinnaulitta.
- 32 Ja koska he wlgoskeuit/ leusit he yhden Miehen Kyrenest/ ioca cutzuttin Simon/ sen he waadhit henen ristiens candamahan.

33 Ja tulit siihen siaan/ quin cutzutan Golgatha/ se on * Päcalloin paicka.
34 Ja he annoit henelle Eticat ioodha sapella secoitettua/ Ja quin hen maisti/
ei hen tahdonut ioodha.
35 Mutta sijttequin he olit henen ristinnaulinneet/ iaghoit he henen waattens/
ia heitit arwan/ senpäle että pideis teutettemen/ quin sanottu oli Prophetan
cautta/ He ouat heille's minun waateeni iacaneet/ ia minu' waatetteni päle he
ouat heittenet arpoi.
36 Ja istudhen he wartioitzit hende sijne.
37 Ja he panit henen Päens päle henen syyns kirioitetun/
38 Teme on Jesus Judasten Kuningas. Silloin he ristinnaulitzit caxi Röuerite
henen cansas/ yxi oikealle polelle/ ia toinen wasemelle.
39 Mutta ohitzekieueiset pilcaisit hende/ wändelit päpens/ ia sanoit/
40 Sinekö se olet ioca särghet Jumalan Templin/ ia colmena peiwen sen
ylesrakennat/ auta itzes/ Jos sine olet Jumalan Poica alasastu Ristin pälte.
41 Samallamodholla Pappain pämiehet Kirianoppenutten cansa/ ia Wanhimat
pilcasit hende/ ia sanoit/
42 Muita hen on autanut/ ia ei hen itzens woi autta. Jos hen on Israelin
Kuningas/ sijtte alasastucan nyt Rististe/ ia me wskom henen.
43 Hen turuasi Jumalan päle/ pästeken henen nyt/ ios hen tachtu. Sille hen
sanoi/ Jumalan Poica mine olen.
44 Ja sitesama mös Röuerit henelle soimasit/ iotca olit ristinnaulitudt henen
cansans.
45 Mutta cudenest hetkeste haman ydhexenden asti/ oli pimije ylitze caiken
Maan.
46 Ja liki yhdexette hetke hwti Jesus corckial änelle/ sanoden/ >Eli >Eli
>lamasabachtani/ se on/ minun Jumalan/ minun Jumalan/ mixis minun
ylenannoit?
47 Mutta monicahdat/ iotca sijne seisoit/ coska he sen cwlit/ sanoit he/
Heliasta hen hwta.
48 Ja cochta iooxi yxi heiste/ quin hen oli ottanut Sienen/ ia teuttenyt
Eticalla/ pani sen Roghon pähen/ ia annoi henen iodha.
49 Mutta ne mwdh sanoit/ Pidhexi/ catzocam ios Helias tulepi hende
pästemen.
50 Nin Jesus taas hwti corckiall änelle/ ia ylesannoi Hengens.
51 Ja catzos/ templin Esirippu halkeisi cahdexi cappalexi/ ylhelde haman
alas/ ia maa iärisi/ ia Kiuwet halkesit.
52 Ja haudhat aukenit/ ia monda pyhein rumist/ iotca manneet olit/
ylesnousit/
53 ia wlgoslexit heiden Haudhoistans/ henen ylesnousemisens ielkin. Ja tulit
sihen pyhen caupungin/ Ja ilmestyit monelle.
54 Mutta pä mies/ ia ne iotca henen cansans olit/ ia wartioitzit Jesusta/

coska he neit maan iärinen/ ia ne quin sielle tapachtui/ peliestyit he sangen/
ia sanoit/ Wissist oli teme Jumalan Poica.

55 Ja nin oli sielle palio waimoija taamba catzelit iotca Jesusta olit seuraneet
Galileasta/ paluellen hende/

56 Joinen seas oli Mraia Magdalene/ ia Maria Jacobi/ ia Josen eiti/ Ja
Zebedeusen poicain eiti.

57 Nin coska Eehto tuli/ tuli yxi ricas mies Arimateast/ ionga nimi oli Joseph/
ioca mös oli Jesusen Opetuslapsi/ teme edheskeui Pilatusen tyge/ ia pyti
Jesusen rumista.

58 Silloin Pilatus käski anda henelle Jesusen rumin.

59 Ja coska Joseph oli rumin ottanut/ käri hen sen puchtasen linnaan/

60 ia pani sen henen oman wten hautans/ ionga hen oli wlgoshakanut
calliohon/ Ja wieritti swren kiuen Haudhan ouelle/ ia poismeni.

61 Silloin olit sielle Maria Magdalene/ ia se toinen Maria/ istuit haudhan
cohalla.

62 Mutta toisna päiuene/ ielken Walmistuxen peiuen cokounsit Pappein
pämiehet/ ia Phariseuset Pilatusen tyge/ sanoden/

63 Herra me muistimme että se wiettelia sanoi wiele henen eleisens/ colmen
päiuen perest mine ylesnouden.

64 Käske sijs warielta Hauta colmanden päiuen asti/ ettei henen
Opetuslapsens tule/ ia wargasta hende/ ia sanouat Canssalle/ hen ylesnoui
colluista/ Ja nin tule se ielkimeinen willitus pahemaxi quin se ensimeinen.

65 Sanoi heille Pilatus/ Sijne on wartija. Menget warielcat ninquin te taidhatt.

66 Mutta he poismenit/ ia warielit Haudhan Wartijadhen cansa/ ia Insiglasit
kiuen.

28 lucu

1 Mutta Sabbathin peiuen Eehtona/ ioca rupesi walgaiseman toista Sabbathin
peiue/ tuli Maria Magdalene/ ia se toinen Maria/ näkemeen Hauta.

2 Ja catzos/ sijne tapachtui swri maan iäristus. Sille HERRAN Engeli alasastui
Taiuahast/ ia edheskeui/ wieritti Kiuen ouelda/ ia istui sen päle.

3 Nin hen oli nähde quin pitkeisentuli/ ia henen waattens walkia ninquin Lumi.

4 Mutta henen pelghostans wartiat hemmestuit/ ia tulit ninquin olisit coolleet.

5 Mutta se Engeli wastasi ia sanoi Waimoille/ Elket pelietkö/ Sille mine
tiedhen/ että te etzitte site ristinnaulittu Jesusta.

6 Ei hen ole tesse/ Hen on ylesnosnut/ ninquin hen sanoi. Tulcat/ catzocat
Sija cuhunga HERRA pandu oli.

7 Ja pian menget sanocat henen Opetuslapsillens/ että hen ylesnoui
colluista. Ja catzo/ Hen teiden edhelenmenepi Galileaan/ sielle teiden pite
henen näkemen/ Catzos/ mine sanoin teille.

8 Ja he menit nopiast Haudhalda pelghon ia swren ilon cansa/ iooxit ilmoittaman henen Opetuslapsillens.

9 Mutta quin he menit ilmoittamaan henen Opetuslapsillens/ ia catzos/ nin Jesus cohdasi heiden/ ia sanoit/ Terue teiden. Nin he edeskeuit ia rupesit henen Jalcoinsa/ ia cumarsit hende.

10 Silloin sanoit Jesus heille/ Elket pelietkö/ Menget ia ilmoittacat minun welgilleni/ että he menisit Galileaan/ sielle he sauat minun nähde.

11 Coska he nyt poismenit/ Catzo/ nin tulit mwrtamat wartioista Caupungihin/ ia ilmoitidh temen caiken nijlle Ylimeisille Papeille mite tapachtunudh oli.

12 Nin he cokounsit Wanhimbadhen cansa/ ia Neuuo pidhit/ ia annoit Sotamiehille kyllä Raha/ ia sanoit/

13 Sanocat/ että henen Opetuslapsens tulit Öelle/ ia warghastit henen/ meiden matesam.

14 Ja ios se tule Waldamiehen coruille/ nin me tahdomme henen lepytte/ ia saatam teidhet syyttömexi.

15 Nin he otit Rahan/ ia teit quin he olit opetetudh. Ja teme puhe on änixi otettu Judasten keskene haman tehen peiuen asti.

16 Mutta ne yxitoistakymende Opetuslasta menit Galilean/ sille Mäelle/ iohonga Jesus oli heite neuuonut.

17 Ja coska he negit henen/ cumarsit he hende/ mutta monicahdat epeilit.

18 Ja edheskeui Jesus/ puhutteli heite/ sanoden. Annettu on minulle caiki weki Taiwahas ia Maasa/

19 Menget sijs wlgos ia opettaca caiki Canssa/ ia castakat heite Nimeen Isen ia Poian ia pyhen Hengen.

20 Ja opetaca heite pitemen caiki/ iota mine olen teiden käskenyt. Ja catzo/ Mine olen teiden tykenen iocapeiue Mailman Loppun asti.

P. Marcusen Euangelium.

1 lucu

1 ALcu Jesusen Christusen Jumala' Poian Eua'geliumist/ ninquin kirioitettu on Prophetis/

2 Catzo mine leheten minun Engelin sinun casuos eten/ ioca walmistaman pite sinun Tietes sinun edheses.

3 Hwtawaisen äni on corwesa/ Walmistaka Herran tietē/ oijendacat henen polghunsa.

4 Johannes castoi coruesa/ sarnaten Paranoxen Castetta syndein andexiandamisexi.

5 Ja vlgoskeuit henen tygens coko Judean makunda/ ia ne Jerusalemist/ ia castettin caiki henelde Jordanin wirdhasa/ tunnustaden heiden Synninse.

6 Mutta Johannes oli pugetettu Camelin caruoilla/ ia henen Solinsa ymberi
hihinainen Wöö/ ia söi Kimalaisi ia Metzehonaia/
7 ia sarnasi/ sanoden. Se tule minun ielkin/ ioca on minua wekeuemi/
Jonga em mine kuluolinen ole/ cumartuna pätstemen Kengäin rihima.
8 Mine tosin castan teite wedhelle/ mutta hen Castapi teite pyhelle Hengelle.
9 Ja se tapactui nine peiuine/ että Jesus Galilean Nazaretist tuli/ ia castettin
Johanneseld Jordanis.
10 Ja cochta quin hen ylesastui wedheste/ näki hen aukeneuan Taiuat/ ia
Hengen/ ninquin Mettisen alastuleuan henen pälens.
11 Ja äni tuli Taiuahist/ Sine olet minun se Racas Poican/ iossa minulle ombi
soosio.
12 Ja cochta Hengi aijoi henen corpehen/
13 ia oli sijne coruesa neliekymende peiue/ ia kiusattin perchelelde/ Ja oli
Petoin seas. Ja Engelit paluelit hende.
14 Mutta sijttequin Johannes kiniotettu oli/ tuli Jesus Galileaan/ sarnaten
Jumalan Waldakunnan Euangeliumi/ ia sanoi/
15 Aica ombi teutetty/ ia Jumalan Waldakunda on lehestynyt/ Tehcket
paranost/ ia wskokat/ Euangelium.
16 Mutta coska Jesus keui Galilean meren sijw/ näki hen Simonin ia Andrean
henen weliens/ werckoians heitteuen merehen/ sille he olit Calamiehet/
17 ia sanoi heille Jesus/ Seuratka minua/ ia mine tegen teiden Inhimisten
calamiehixi.
18 Ja cochta he iätit heiden werckonsa/ ia seurasit hende.
19 Ja quin hen sielde wehen edheskeui/ näki hen Jacobin Zebedeusen poian
ia Johannem henen weliens/ että he wenehese paransit Werckoians/ Ja
cochta hen heite cutzui.
20 Ja he iätit heiden Isens Zebedeusen wenehesen palcolisten cansa/ ia
seurasit hende.
21 Ja he sisellemenit Capernaum/ ia cochta Lepopeiuene hen sisellemenit
Synagogan/ ia opetti.
22 Ja he hemmestyit henen Opetuxens päle. Sille että hen opetti heite *
woimalisesta/ ia ei ninquin Kirianoppenuet.
23 Ja oli heiden Sinagogas yxi Inhiminen riuattu sastaisest Hengest/ ia hen
hwsu sanoden/
24 Oy mite meiden on tekemiste sinun cansas Jesu Nazarene? Tulicos meite
cadhottaman? Mine tieden mikes olet/ iuri se Jumalan Pyhe.
25 Ja Jesus nuchteli hende sanoden/ Waickene ia wlgosmene Inhimiseste.
26 Ja quin se sastainen hengi reueisi henen ia hwsu surella änelle/ nin hen
wlgoslexi heneste.
27 Ja he caiki hemmestyit/ nin että he keskenens kyselit sanoden/ Mike on
teme? Mike wsi Oppi teme on? Sille hen woimalla mös sastaiset henget käske/

ia he cwleuat hende?

28 Ja henen Sanomans cochta cwlu ymberi caiken Galilean Lehimakunnan.

29 Ja he cochta wlgoskeuit Sinagogasta/ ia tulit Simonin ia Andreasen honesen/ Jacobin ia Johannesen cansa.

30 Mutta Simonin Anoppi macasi wilutaudis/ ia cochta he heneste sanoit henelle.

31 Ja hen edeskeui ia yleskohensi hene'/ ia rupesi hene' käteens/ ia sillens Wilutauti ietti henen/ ia hen palueli heite.

32 Mutta Ehtona coska Auringo laskijn/ toidh he henen tygens caikinaiset Sairat ia Riuatudh percheleilde.

33 Ja koko Caupungi cokounsi Ouen eteen/

34 ia paransi hen monda/ iotca sairastit moninaisis Taudhis/ ia palio perkelie hen wlgosaioi/ ia ei hen sallinut perkeletten puhua että he tunsit henen.

35 Ja homeneltan sangen warhan ennen peiue/ quin hen ylesnoui/ wlgosmeni hen/ Ja poiskeui Jesus ychten erineisen Sijan/ ia sielle rucoeli/

36 ia Petari riensi henen ielkens/ ia ne iotca henen cansans olit.

37 Ja coska he leusit henen/ sanoit he henelle/

38 Jocainen sinu etzi. Ja hen sanoit heille/ Mengeme lähimeisin kylihin/ että mine sielleki sarnaisin/ sille site warten mine olen tullut/

39 Ja hen sarnasi heiden Sinagogasans koko Galileas/ ia wlgosaijoi perchelet.

40 Ja tuli henen tygens yxi Spitalinen rucoli hende/ langesi poluillens henen etens/ ia sanoit henelle/ Jos sine tahdot/ sine voit minun puhdista.

41 Ja Jesus armachti henen pälens/ ia wlgosoijensi kätens/ rupesi heneen/ ia sanoit henelle/ Mine tahdon/ ole puhdas.

42 Ja quin hen oli sanonut/ cochta spitali heneste poislexi/ ia hen tuli puchtaxi.

43 Ja Jesus hastoi hende/ ia cochta tyköens poislehetti/ ia sanoit henelle/

44 Catzos ettes kellengen miten sanone/ mutta mene osotta itzes papille/ ia wffra sinun puhdistoxes edheste/ mitke Moses on käsenyt/ heille todhistuxexi.

45 Mutta coska hen wlgoskeui/ rupesi hen sarnamaa' palio ia ilmoittaman site Töte/ Nin ettei Jesus sijtte tainud iulkisesta caupugijn siselletulla/ mutta wlcona erineisis Sijoisa hen oli/ ia caikilda polilda he tulit hene' tygens.

2 lucu

1 JA taas mwtamain peiuein ielkin/ sisellemeni hen Capernaumin/ Ja se tuli cwluxi/ että hen hones oli.

2 Ja cochta cokounsit monda/ nin ettei io ne sijat/ quin Ouen tykene olit/ heite wetänyet/ ia hen puhui heille sarnan.

3 Ja tulit henen tygens wiedhen ychte Ramba/ ioca nelielde cannettin.

4 Ja quin eiuet he woinuet hende lehestyue canssan tehden/ nin he kiskoit

honeten caton/ ioissa hen oli/ ia lepitzencaiwoit caton/ ia kieusille alaslaskit wooten/ iossa se Ramba macasi.

5 Quin nyt Jesus neki heiden wskons/ sanoi hen Rammalle/ Poican/ sinun synnis andexiannetan sinulle.

6 Nin olit sielle mwttamat Kirianoppenuist/ istudhen/ ia aijattelit heiden sydhemisens/ Mite teme nein pilca puhupi?

7 Cuca woipi synnit andeexianda/ mutta ainoa Jumala?

8 Ja cochta quin Jesus tunki Hengesens/ että he nin aiattelit itzellens/ sanoi hen heille. Mite te neite aiattelite teiden sydhemisen?

9 Cumbi on keuiembi sanoa sillen rammalle/ synnit andexiannetaan sinulle/ taicka sano/ Nouse ota sinun wotes/ ia mene?

10 Mutta senpäle että teiden pite tietemen/ että Inhimisen Poialla/ ombi woima maan päle syndi andexianda/ nin hen sanoi Rammalle/

11 Sinulle mine sanon/ nouse ota wootes ia mene cotias.

12 Ja cochta hen nousi otti wootens ia wlgosmeni caikein nähden/ nin että he caiki hemmestyit ia cunnioitzit Jumalata sanoden/ Emme me ikenens semmotoista nähneet.

13 Ja hen wlgoslexi/ taas meren poleen/ ia caiki Canssa tuli henen tygens/ ia hen opetti heite.

14 Ja quin Jesus ohitzemeni/ näki hen Leuin Alphein poian/ istuuan Tullin tykene/ ia sanoi henelle/ Seura minua.

15 Ja hen ylesnousi/ seurasi hende. Ja se tapachtui/ koska hen atrioitzi henen honesans monda mös Publicani ia Syndiste ynne atroitzit Jesusen/ ia henen Opetuslastens cansa/ sille nijte oli monda iotca hende olit seuraneet.

16 Ja ne Kirianoppeneet ia Phariseuset quin he neit henen söuen Publicanein ia Syndiste' cansa/ sanoit he henen Opetuslapsillens/ Mixi hen sööpi ia iooipi Publicanein ia Synneisten cansa?

17 Coska Jesus sen cwli/ sanoi hen heille. Ei taruitze ne Teruet läkerite/ mutta ne Sairahat. Em mine ole tullut cutzuman wanhurskaita/ mutta synnisite parannoxelle.

18 Ja ne Johannesen ia Phariseusten Opetuslapset paastosit palio/ Ja nin he tulit ia sanoit henelle/ Mixi Johannesen ia Phariseusten Opetuslapset paastouat/ mutta sinun Opetuslapses eiuet paasto?

19 Ja sanoi heille Jesus/ Quinga Hääcansa taita paastota/ nincauuan quin Ylke on heiden cansans? Quincauuan Ylke on heiden cansans ei he woi paastota.

20 Mutta ne peiuet tuleuat/ koska Ylke heilde poisotetan/ ia silloin nijne peiutine he paastouat.

21 Eikengen wtta Paicka ombele wanhan waattein/ mutoin se wsi Paicka reuäise quitengin sijte wanhasta/ ia lepi tule pahemaxi.

22 Ja eikengen pane Nortta wina wanhoiin Leilijn/ mutoin se nori wina särcke

Leilit ia wina haaskandu/ ia Leilit huckanduuat/ mutta noori wina pite pandama' wsijn Leilijn.

23 Ja se tapachtui että hen Sabbathina keui Laihoin lepitze/ ia rupesit henen Opetuslapsens tien ohes tehckepeite catkoimahan/

24 Ja ne Phariseuset sanoit henelle/ Catzos mixi he tekeuet Sabbathina quin ei soui?

25 Ja hen sanoit heille/ Ettekö te ole ikenens lukeneet mite Daudid hädhillens teki coska hen isoisi/ ia ne iotca henen cansans olit?

26 Quinga hen sisellemeni Jumalan Honesen/ sen ylimeisen Papin Abiatharin aican/ ia söi * Näkyleiuet/ ioita eikengen mactanut södhe/ mutta wan Papit/ Ja hen annoi mös ninen/ iotca henen cansans olit.

27 Ja hen sanoit heille/ Sabbathi on Inhimiste warten techty/ ia ei Inhiminen Sabbathi warten.

28 Nin ombi mös Inhimisen Poica Herra Sabbathin päle.

3 lucu

1 IJA hen iellens Sinagogan sisellemeni/ ia sielle oli yxi Inhiminen/ iolla oli quiuettu Käsi.

2 Ja he otit heneste waarin ios hen Sabbathina piti parandaman henen/ että he saanet olisit canda henen pälens.

3 Ja hen sanoit sille Inhimiselle/ iolla oli quiuettu Käsi/ Seiso keskelle.

4 Ja sanoit hen heille/ Cumbi sopi Sabbathina/ hyuesti eli pahasti tehdä? Henge wapautta taicka tappa? Mutta he waickenit.

5 Nin hen heidhen pälens catzoi wihaisesta/ ia oli murehesans heiden Sydhemens sockiudhen ylitze/ Ja sanoit Inhimiselle/ Ulosoienna sinun Kätes. Ja hen oiensi/ Ja se Käsi tuli henen teruexi/ ninquin toinen.

6 Ja ne Phariseuset vloskeuit/ ia pidhit cochta ynne Herodianusten cansa Neuuo hende wastan/ quinga he henen huckaisit.

7 Mutta Jesus Opetuslastens cansa poickesi meren tyge/ ia swri Canssa Galileasta hende seurasi ia Judeasta/

8 ia Jerosolimista/ ia Idumeasta/ ia tooldapolen iordanin/ ia iotca Tyron ia Sidonin ymberille asuit/ Inhimisi swri ioucko/ iotca henen Teghonsa cwlit/ ne tulit henen tyghens.

9 Ja hen sanoit Opetuslapsillens/ että heiden piti saattaman henelle yhden wenehe' Canssan tehden/ ettei he hende ahdistaisi.

10 Sille hen oli monda parandanut/ nin että he tunghit henen pälens/ caiki iotca waiwattin/ että he olisit heneen ruenuueet.

11 Ja quin ne Saastaiset Henget negit henen/ mahanlangesit he henen eteens/ hwsit ia sanoit/ Sine olet Jumalan Poica.

12 Ja hen hartasta heite hastoi/ ettei he hende pitenyt ilmoittaman.

13 Ja hen ylesastui worelle/ ia cutzui tygens/ iotca hen itze tachtoi/ ia he tulit henen tygens.

14 Ja hen sääsi ne Caxitoistakymende oleman henen tykenens/ ia että hen heite vloslehetteis sarnaman/

15 ia että heille piti woima oleman Taudhit parata/ ia percheleit vlošaia.

16 Ja annoi Simonille sen Nimen Petari/

17 ia Jacobille Zebedeusen poialle/ ia Johannesel Jacobin welielle/ ia annoi heille sen Nimen * >Bnehargem/ se on sanottu/ Pitkesen poiat/

18 Ja Andreasel Philippusel/ ia Bartholomeusel/ ia Mattheusel ia Tomal ia Jacobil Alphein poialle/ ia Taddeusel ia Simonin Cananeusel/

19 ia Judalle Ischariotille/ ioca mös henen petti.

20 Ja he tulit Honesen ia Canssa taas cokounsi/ nin ettei heille ollut tila södhecke/

21 Ja coska ne cwlit/ iotca henen omahitzens olit/ nin he vloslexit ia tahdoit henen kijniotta/ Sille he sanoit/ Hen on tullut * mielettömexi.

22 Mutta ne Kirianoppenuet/ iotca Jerusalemist alastullet olit sanoit * Beelzebub henelle on/ ia sen percheleiden pämiehen cautta hen percheleet wlosaiapi.

23 Ja hen cutzui heite tygens/ ia sanoi heille werdauxisa. Quinga yxi Sathanas toisen taita vlošaia?

24 Ja ios Waldakunda itzens wastian erkane/ ei se waldakunda woi seiso/

25 Ja ios Hone itzens wastian erkanepi/ ei se Hone woi seiso/

26 Ja ios Sathanas ylescarkapi itzeens wastian/ ia ombi eroitettu/ nin ei hen woi seiso/ mutta hen häuiepi.

27 Ei woi kengen yhden Wekeuen Honeseen yllette/ ia henen Calunsa poisröuete/ ellei hen ennen site Wekewete kijnisido/ ia sijtte henen Honetans röue.

28 Totisesta sanon mine teille/ Caiki synnit andexiannetan Inhimisten Lasten/ möskin ne pilcat/ iolla he JUMALATA pilcauat/

29 Mutta ioca pilca puhu pyhe Hengi wastian/ ei hen saa ijancaikisesta andexi/ mutta hen on wicapä ijancaikisen Domion.

30 Sille he sanoit/ Henelle on se Sastainen Hengi.

31 Ja tulit henen Eitens ia Weliense/ ia vlcona seisoit/ lehetit henen tygens/ iotca henen piti vloscutzuman.

32 Ja Canssa istui henen ymberillens/ ia he sanoit henelle/ Catzo sinun Eites ia Welies vlcona sinua kysyuet.

33 Ja hen wastasi heite sanode'/ Cuca on minun Eiten ia minun welieni?

34 Ja coska hen oli ymberijnscazonut henen opetuslastens päle iotka henen ymberillens istuidh/ sanoi hen/ Catzo minun Eiteni ia minun Welieni.

35 Sille ioca tekepi Jumalan tahdon/ hen minun Welien ia minun Sisaren ia Eiten ombi.

4 lucu

1 JA taas rupesi hen opettaman meren tykene ia cokounsi palio Canssa henen tygense/ nin että henen piti astuma' hachtee'/ ia istuma' meren päle.

2 Ja caiki Canssa iäi maalle mere' tyge/ Ja hen opetti heite palio werdausten cautta/ Ja hen sanoi heille henen Sarnasans/

3 Cwlcat. Catzo vloslexi kylueije kyluemen.

4 Ja tapachtui kyluetteis/ että monicahda langesit Tien wiereen/ Nin tulit Taiuas alda linnut ia söit sen.

5 Monicadhat langesit Kiuraunion/ iossa ei ollut palio multa/ ia cochta se ylescasuoi/ sille ettei henelle ollut syue maata/

6 Coska nyt Auringo ylescoitti/ nin se poudhittijn/ ia sille ettei hen ollut iwrduut/ nin se quiuettijn.

7 Ja mwtamat langesit Orientappuroijn/ ia ne Orientappurat ylescasuoit/ ia läkeytit ne/ ia ei candanut hedelmete.

8 Ja mwtamat langesit hyuen mahan/ ia se cannoi hedhelmen/ ioca ylespuhckesi ia casuoi. Ja mwtamat edhestoit colmenkymenkerdhaiset/ ia mwtamat cwsikymenkerdhaiset/ ia mwtamat sadhankerdhaiset/

9 ia hen sanoi heille. Jolla coruat on cwlla/ hen cwllaan.

10 Ja quin hen rupesi yxinens oleman/ nin ne/ iotca henen ymberillens olit cahde'toistakymenen cansa kysyit henelde/ sijte werdauxest/

11 ia hen sanoi heille/ Teille on annettu tuta Jumalan Waldakunnan salaus/ mutta nijlle/ iotca vlcon ouat/ Wertauxen cautta/ caiki tapachtuuat/

12 senpäle että heidhen pite näkeueisil silmille näkemen/ ia ei sitteken tundeman/ ia cwleuaisilla Coruilla cwleman/ ia ei sitteken ymmertemen/ ettei he ioskus palaiasi/ ia heiden synnit andexiannetaisi.

13 Ja sanoi heille/ Eikö te ymmerdä tetä Wertausta? Ja quinga sijs te tahdotta caiki wertauxet ymmerte?

14 Se Kylueije sanan kyluepi.

15 Mutta nemet ouat ne quin Tien wieresse ouat/ cussa sana kyluetten/ ia quin he sen ouat cwlluet/ cochta tulepi Sathanas/ ia poisotta Sanan ioca kyluetty oli heidhen Sydhemihins.

16 Ja mwtamad ouat sencaltaiset/ iotca Kiuraunion Kylwetydh ouat/ coska he sarnan cwlleet ouat/ cochta he ilon cansa site watan rupeuat/

17 ia ei ole heisse iwrtta mutta ouat aijaliset/ Sitte coska mureh taicka waiua sattu sanan tedhen/ nin he cochta pahaneuat.

18 Ja mwtamadh ouat iotca Orientappuroihin ouat kyluetyt/

19 Ne ouat iotca sanan cwleuat/ ia temen mailman surut/ ia rickaudhen wiettelus/ ia muidhen rijstain himodh siselemeneuet/ ia läkäyttewet sanan ia se saatetan hedhelmettömexi.

20 Ja mwtamadh ouat iotca hyueen Mahan ouat kyluetydh/ Ne ouat iotca

sarnan cwleuat/ ia wasthanrupeuat/ ia hedhelmeitzeuet/ Nin ette mwtamadh candauat colmenkymenin/ ia mwtamat cusinkymenin/ ia mwtamat Sadhoin kerdhoin.

21 Ja sanoï hen heille/ Sytytetengö Kyntele sitewarten että se wacan ala pannan/ eli woten ala? Eikö että se pannan kynttelijalغان päle?

22 Sille ettei ole miten peitetty/ quin ei ilmoiteta/ ia ei ole Salaista/ quin ei iulghisteta.

23 Jolla coruat on cwleman/ hen cwlkan.

24 Ja hen sanoï heille/ Catzocat mite te cwletta. Jolla mitalla te mittatta/ sille mwdh teille mittauat/ ia wiele liseteen teille iotca temen cwletta/

25 Sille iolla ombi/ henelle annetan/ Ja iolla ei ole/ sekin mös quin henelle on/ se henelde poisotetan.

26 Ja hen sanoï/ Nin Jumalan Waldakunda on/ quin ios Inhiminen heitteis siemenen mahan/

27 ia macais/ ia ylesnouis öte ia peiue/ ia se Laiho wihottais/ ia casuais coska ei hen tiedhecken.

28 Sille ette maa mielellens hedhelmeitzepi/ ensin Oraxen/ sijtten tehckepäen/ sijtte teudhen iyuen tehckepäes.

29 Mutta coska hedhelme edhestulepi/ cochta hen sirpin Lehette/ sille että Elonaica ombi Lesse.

30 Ja hen sanoï/ Kelle me werdhoittamme Jumalan Waldakunnan? Taicka minge wertauxen cansa me sen werdautam?

31 Se ombi ninquin Sinapin iyue/ coska se mahan kyluetän/ nin se ombi wehin caikia siemenite iotca maasa ouat/

32 Ja quin hen kyluetty on/ nin hen ylesnouse/ ia tule swremaxi quin iocu Caali/ ia teke swret Oxat/ nin ette Linnut Taiuas alla henen warions alla pesiuet.

33 Ja semmotoisille monella wertauxella puhui hen heille Sarnan/ semperäst quin he woisit cwlla/

34 mutta ilman werdauxita ei hen miten heille puhunut/ waan erinens hen caiki Opetuslapsillens vlgostoimitti.

35 Ja saman Peiuen Ectona sanoï hen heille/ Mengem ylitze toiseen ra'taan.

36 Ja he laskit Canssan/ ia otit henen Hahden cansa/ iosä hen io sisell oli/ ia oli mös muita Haaxia henen cansans.

37 Ja nousi swri Tuulispä/ ia Aldhot löit siselle Hachten/ nin ette se io teutettin.

38 Ja hen oli Peräs ia macasi Penalaisen päle. Ja he heräytit henen ia sanoit henelle/ Mestari etkös tottele että me hukuma?

39 Ja quin hen ylesherätetty oli/ nuchteli hen Tuulda/ ia sanoï merelle/ Waickene ia asetu/

40 Nin Tuuli asettui ia tuli swri tyuen. Ja hen sanoï heille/ Mite te oletta nin

palio pelkeueiset? Quinga se tule ettei teille ole vsko?

41 Ja he peliestyit sangen/ ia sanoit keskenens/ Cuca teme on/ sille seke
Tuuli ia meri henen ouat cwliaiset?

5 lucu

1 JA he tulit ylitze meren/ ninen Gadarenein makundan/

2 ia quin hen Hahdest vlgosmeni/ cochta henen cochtasi Haudhoista yxi
Inhiminen Sastaisel Hengel riuattu/ iolla oli maia Haudhoisa.

3 Ja eikengen woinut he'de cahleilla sitoa/

4 sille että hen oli vsein Jalcapuis ia Cahleis sidhottuna/ ia Cahleet oli
serckenyt/ ia Jalcapuudh rickonut/ ia eikengen woinut hende asetta.

5 Ja hen oli aina öte ia peiue Woorisa ia Haudhoisa parckui/ ia hosui itzens
kiuille.

6 Coska hen nyt taamban näki Jesusen/ ioxi hen/ ia cumarsi hende/ ia
hutain swrella änelle/ sanoi/

7 Mite minun ombi sinun cansas Jesu/ sen corckeiman Jumalan Poica? mine
wannotan sinua Jumalan cautta/ etet sine minua waiwaisi.

8 Nin hen sanoi henelle/ Uloslehdhe sine Sastainen Hengi Inhimisest.

9 Ja hen kysyi henelde/ Mike sinun Nimes on? Ja hen wastasi sanoden
henelle/ Legio minun Nimen on/ sille meite ombi monda.

10 Ja hen rucoli palio hende/ ettei hen poisleheteksi hende sijte makunnasta.

11 Nin oli sine woortein tyken swri Sica Lauma laitumellans/

12 Ja rucolit hende caiki ne Perchelet sanoden/ Laske meite sikohin/ että me
heiden sisellens menisim.

13 Ja cochta Jesus salli heiden. Ja ne sastaiset Henget vlosmenit/ ia sikain
sisellemenit. Ja se Lauma söxihin cohdistans merehen. Ja oli heite Lehes caxi
tuhatta/ Ja läkehdyit merehen.

14 Mutta ne sikurit poisjakanit/ ia sanomansatid Caupungihin ia maan kylijn.
Ja he vlosmenit catzoman mite tapachtunut oli/

15 ia tulit JESUSEN tyge/ ia neit henen/ ioca Perchelelda oli riuattu/ istuuan
ia wateitun/ ia toimelissa/ iolla se Legio oli ollut/ ia he pelkesit.

16 Ja ne sanelit heille iotca sen nähnyet olit/ mite sen riuatun Perchelelda
tapachtunut oli/ ia sighoista.

17 Ja he rupesit hende rucoleman/ poismenemen heiden maaldans.

18 Ja quin hen astui Hachten/ nin se ioca oli Perchelelde riuattu rucoli/ että
hen mahdais henen cansans olla/

19 Mutta ei JESUS hende sallinut/ waan sanoi henelle/ Mene cotias omais
tyge/ ia ilmoita heille quinga swren hyuenteghon HERRA on tehnyt sinun
cansas/ ia on armachtanut sinu' päles.

20 Ja hen poismeni/ ia rupeis sarnaman njsse Kymenes Caupungis/ quinga

swren hyuentegon JESUS oli henelle tehnyt. Ja caiki imechtelit.

21 Ja quin JEsus taas ylitzemeni Hahdella toiseen rantaan/ cokounsi palio Canssa henen tygens/ ia oli lesse merta.

22 Ja catzo/ Nin tuli yxi Sinagogan Pämies/ Jairus nimelde/ ia quin hen näki henen/ langesi hen henen ialcains tyge/

23 ia rucoli hende palio sanoden/ Minun Tytteren wimeisillens ombi/ mine rucolen ettäs tulisit/ ia panisit Kätes henen pälens/ että hen paranis ia eläis.

24 Nin hen meni henen cansans/ ia palio Canssa seurasi hende/ ia ahdistit.

25 Ja yxi waimo/ ioca oli sairastanut punaista Tautia io caxitoistakymende aiastaica/

26 ioca oli palio kerssinyt monilda Läkerilde/ ia oli culuttanut caiken Hywuydens/ ia ei miteken apu tundenut/ waan palio pahembi tuli henen cansans/

27 Quin hen cwli JESUSESTA/ tuli hen ioukon seas taka/ ia rupesi henen Waatteinsa/

28 Sille hen sanoi/ Jos mine waiwoin henen Waatteinsa rupeisin/ nin mine paranen.

29 Ja cochta henen weri lechtens quiuettui/ Ja hen tunki Rumihistans/ että hen oli henen Witzauxestans parattu.

30 Ja JESUS cochta tunki itzesens sen auwun/ ioca heneste vloskieunyt oli/ ia kiensi hene's Canssan seasa ia sanoi/ Cuka minun Watteini rupeisi?

31 Ja henen Opetuslapsens sanoit henelle/ Sine näget että Canssa sinua ymberins ahdista/ ia sine sanot? Cuca minuun rupeisi?

32 Ja hen ymberinscatzoi/ että hen näkis sen/ ioca sen teki.

33 Mutta waimo pelkesi ia wapitzi/ Sille hen tiesi mite henen cochtaansa tapachtunut oli/ Nin hen tuli ia langesi henen eteens/ ia sanoi henelle caiken totudhen.

34 Mutta hen sanoi henele/ Tytteren/ sinun vskos sinun wapautti/ Mene rauhan cansa/ ia ole terueh sinun witzauxestas.

35 Quin hen wiele puhui/ nin tulit mwtamat Sinagogan pämiehelde/ iotca sanoit/ Sinun tytteres on coollut/ mites sillen Mestarita waiwat?

36 Nin JESUS cochta sen sanan cwltuans quin sanottijn/ sanoi Sinagogan pämiehelle/ Ele pelke/ waiwoin vskoo.

37 Ja ei hen sallanut että iocu hende piti seuraman/ waan Petari ia Jacobus/ ia Johannes Jacobin welij.

38 Ja hen tuli Sinagogan pämiehen hoonesen/ ia näki sen tohun/ ia ne iotca idkit ia parghuit sangen/

39 Ja hen sisellemeni/ ia sanoi heille/ Mite te messet ia idkette? Ei pika ole collut/ waan macapi.

40 Ja he nauroit hende. Mutta quin hen oli caiki vlosaianut/ nin hen cansans otti pican lsen ia Eitin/ ia ne iotca henen cansans olit/ ia sinne sisellemeni/

cussa pica macasi/ ia ruueten pican käteen/ sanoi henelle/

41 Talitha cumi/ se on somexi sanottu/ Pica/ mine sanon sinulle/ Nouse yles. Ja cochta pica ylesnousi/ ia keui.

42 Sille hen oli cahdentoistakymenen aijastaikanen.

43 Ja he hämmestuit swrella hämmestuxella. Ja hen haastoi heite hartasti/ ettei kengen site pideisi tietemen/ ia käske anda henelle söteuete.

6 lucu

1 IA hen vlosmeni sielde ia tuli henen Isense maalle/ ia henen Opetuslapsens seurasit hende.

2 Ja quin Sabbathi Lehestui/ rupesi hen Sinagogas opettaman/ ia monda cwleuaista hämmestyit/ sanode'/ Custa telle nämet ouat? ia mike Wijsaus teme on/ quin henelle annettu on/ ia sencaltaiset auwudh henen kättens cautta tapachtuuat?

3 Eikö teme se Seppe ole Marian poica/ Jacobin ia Josen ia Judan ia Simonan welij? Eikö mös henen Sisarens tesse meiden cansam ole? Ja he pahenit henen cauttans.

4 Mutta JESUS sanoi heille/ Ei ole Propheta ylencatzottu waa' henen Isense maalla/ ia langoins seasa/ ia omas perehesens.

5 Ja ei hen woinut sielle ychten auwua tehdä/ waan ette hen haruain sairasten päle kätens pani/ ia paransi heijet/

6 ia imechteli heiden epeuskoans. Ja hen ymberinswaelsi caickikäsin Kyläin cautta opettade'.

7 Ja hen cutzui ne caxitoistakymende/ ia rupeis ne caxin ia caxin lehettemen/ ia annoi heille woiman sastaisi Hengi wastoin.

8 Ja hen kielsi heite miten ottamasta tielle cansans/ mutta waa' sauuan. Ei prentzelite/ ei leipe/ ei raha cuckarosa/ mutta olema' kengese/

9 ia ettei he pukisi cachta hametta.

10 Ja hen sanoi heille/ Cuhunga honesen te siselletuletta/ sijne te olcat/ nincauuan quin te sielde poismenette.

11 Ja cutca ei teite wastanrupe/ eike cwle teite/ Nin vlosmenget sielde/ ia pyhckiket tomu/ quin teiden ialcain alla on/ todhistoxexi heiden ylitzens. Totisesta sanon mine teille/ Että Sodoman ia Gomorran tulepi Domio peiuen hooikiambi/ quin sille Caupungille.

12 Ja he vloslexit ia sarnasit että heiden piti parannosta tekemen.

13 Ja monda Perkelette he vlosaioit/ ia he woitelit * öliolla monda sairasta/ ia paransit.

14 Ja Kuningas Herodes saij sen cwlla (sille henen Nimense oli io iulghistettu) ia hen sanoi/ Se Johannes ioca castoi/ on ylesnosnudh colluista/ ia sentehden auwudh waickuttauat hänese.

15 Mutamat sanoit/ Se on Elias/ mutta monicahdat sanoit/ Se on yxi Propheta/ taicka ninquin yxi Prophetaista.

16 Coska nyt Herodes sen cwli/ sanoi hen. Se on se Johannes ionga mine caulan leickautin/ se on coolleista ylesnosnudh.

17 Sille se Herodes oli lehettenyt Houi Johannest kijniottaman/ ia oli pannut henen tornihin/ Herodiasen tähden/ henen weliens Philippusen Emenen/ sille hen oli henen nainudh.

18 Mutta Johannes oli sanonut Herodesel/ Ei soui sinun pite sinun welies Emende.

19 Nin Herodias wäijyi hende/ ia tachttoi henen tappa/ eike woinut.

20 Sille Herodes pelkesi Johannest/ tieten henen oleuan hurskan miehen ia pyhen/ ia ottiuarin heneste/ ia cwli henen monisa Asijoisa/ ia kernasti cwldeli hende.

21 Ja coska souelias peiue tuli/ että Herodes Syndyme peiuens päle/ Ehtolisen teki nijnen ylimesten ia Pämiesten ia Sangariten Galileas/

22 ia quin Herodiasen tytter siselletuli/ ia hyppesi/ ia se kelpasi Herodeselle ia ynne atrioitzeuille/ Nin sanoi Kuningas Picalle/ Ano minulda mites tahdot/ ia mine annan sinulle.

23 Ja hen wannoi henelle yhden walan/ Mitkes minulda anot mine annan sinulle/ haman poleen minun Waldakundani.

24 Hen vlgosmeni ia sanoi Eitillens. Mite minun pite anoman? Se sanoi. Johannesen castaian päätä.

25 Ja hen coхта kijruusti sisellemeni Kuningan tyge/ anoi ia sanoi/ Mine tahdo'/ että minun coхта sillens annat Johannesen Castaian pään yhden Fatin päle.

26 Nin Kuningas tuli murehesens/ Quitengin Walans tähden ia ninen/ iotca ynne atrioitzit/ ei hen tachtanut hende poisaija.

27 Ja coхта lehetti Kuningas sinne Böuelins/ ia käski hene' päens siselletoda. Nin hen poismeni ia mestasi henen Tornis/

28 ia edhestoi henen päens Fatisa/ ia annoi sen Picalle/ ia Pica annoi sen eitillens.

29 Coska henen Opetuslapsens sen cwlit/ tulit he ia otit henen Rumins/ ia panit sen Hautan.

30 Ja ne Apostolit cokounsit JESUSEN tyge/ ia ilmoitidh henelle caikia/ seke mite he teit että opetit.

31 Ja hen sanoi heille/ Tulkat te waan erinens corpeen/ ia leuätke yrielde. Sille sielle olit monda/ iotca tulit ia menit/ nin ettei he södhä ioutaneet.

32 Ja hen meni Hahdhella erineiseen sijaan/ Ja Canssa neit henen matkustauan/ ia moni tunsit henen/

33 Ja ioxit sinne ialgan/ caikista Caupungeista/ ia he ennetit heidhet/ ia he cokounsit henen tygens.

34 Ja JESUS vlgoskeui/ ia näki palio Canssa/ ia hen armachti heiden pälen/ Sille he olit ninquin La'bat ilman Paimeneta. Ja rupesi heite palio opettaman.

35 Ja coska nyt peiue palio culunut oli/ edheskeuit Opetuslapset henen tygens/ sanoden/

36 Teme sija ombi eremaa/ ia aica ombi io culunut/ laske heite menemähen ymberins Kylihin ia maiohin ostaman heidens leipe/ sille ettei ole heille söteuete. Mutta hen wastaten sanoi heille/

37 Andaca te heille söteuete. Ja he sanoit henelle/ Pitekö meiden meneme' ia cahdel sadhalla peningil leipe ostama'/ ia andama' heiden södhe?

38 Mutta hen sanoi heille/ Mondaco leipe teille on? Menget ia catzocat. Ja coska he tiesit/ sanoit he/ Wijsi/ ia caxi cala.

39 Ja hen käski heite että he caiki istutaisit atrioitzema'/ iaghetuihin iouckohin wiherieisen Rohon päle.

40 Ja he istuit iouckoisa sadhoin ia wisinkymenin.

41 Ja quin hen otti ne wisi leipe ia caxi cala/ Yles catzoi Taiuasen pein/ kijtti Jumala murssi ne leiuet/ ia annoi henen Opetuslastens/ että heiden piti ninen eten paneman/ ia ne caxi cala hen iakoi caikille.

42 Ja he söit caiki ia rautettihin.

43 Ja he coriasit caxitoistakymende Corgia teunens muruia/ ia nijste caloista.

44 Nin oli nijte iotca söit/ wijsi tuhatta mieste.

45 Ja cochta hen aijoi Opetuslapsens astuman Hachten/ että he edhelmenisit ylitze meren Bethsaidahan/ sihenasti quin hen laskis Canssan.

46 Ja coska hen oli lowuttanut heiden/ meni hen mäelle rucoleman.

47 Ja quin Ehto tuli/ Haaxi oli keski meres/ ia hen yxinens maalla/

48 ia hen näki heijet hädese soutauan/ Sille että tuuli oli heille wastainen. Ja liki nelienne öen wartiona hen tuli heiden tygens/ kieudhen meren päle/

49 ia tahdoi heiden ohitzens me'ne.

50 Ja quin he neit henen kieuuen meren päle/ luulit he Köpelin oleuan ia parghuit. Sille caiki he neit henen ia hämmestuit.

51 Ja cochta hen puhui heiden cansans/ ia sanoi heille/ Olcat hyues turuas/ Mine olen/ elket pelietkö. Ja hen astui heiden tygens Hachten/ ia tuuli heickeni. Ja he hämmestyit/ ia imehtelit ylitze mären.

52 Sille eiuet he * ymmerteneet Leiuiste/ ia heiden Sydhemens oli soghennut.

53 Ja quin he ylitzemennyet olit/ tulit he Genezarethin maalle/ ia laskit satamahan.

54 Ja quin he vloskeuit Hahdesta cochta he tunsit henen/

55 ia ymberi iooxit caiken sen makunnan/ ia rupesit nijte Sairahita ymberinswiemen heiden Wooteisans sinne cussa he cuulit henen oleuan/

56 Ja cuhunga hen sisellemeni Kylihin eli Caupungihin/ taicka Maiohin/ nin he panit cuialle Sairaita/ ia rucolit hende/ että he waiwoin henen waatteins Palteseen mahdaisit ruueta. Ja nin monda quin rupesit/ he paranit.

7 lucu

- 1 IA cokounsit henen tygens Phariseuset/ ia mutamat Kirianoppenuista/ iotca Jerusalemist olit tulluet/
- 2 ia quin he neit mutamat henen Opetuslapsistans ychteitzille käsille/ se on/ pesemettömille söuen leipe/ laitoit he sen.
- 3 Sille Phariseuset ia caicki Juttaat/ eiuet söö ellei he wsein pese käsijens/ pitedhen vanhembain säty/ ia quin he turulda tuleuat/ eiuet he söö pesemete.
- 4 Ja palio muita ouat/ quin he otit pitexens/ quin on/ Jomaastioiten/ ia emberiten ia cupariastioiten/ ia Peutedhen pesemiset.
- 5 Sijtte kysyit henelle Phariseuset ia Kirianoppenuet/ Mixei sinun Opetuslapses waella vanhembadhen sädhyn ielkin/ mutta pesemettemille käsille söuet Leiuen?
- 6 Nin hen wastaten sanoi heille/ Hyuesti ombi Esaias noitunut teiste vlcokullatuista/ ninquin Kirioitettu on. Teme Canssa hwllilla minua cu'nioitze/ mutta heiden Sydheme's ombi taambana minusta.
- 7 Mutta he turhaan minua palueleuat opettaden site oppi/ quin on Inhimisten käsky/
- 8 Te ylenannatta Jumalan käskyt/ ia pidhette Inhimisten Sädhyt/ emberiten ia iomaistiain pesemiseste/ ia semmotoista monda mwta te teette.
- 9 Ja hen sanoi heille/ Ratki hyuesti te poisheitette JUMALAN käskyn/ ia teiden Sädhyn te pidhette/
- 10 Sille Moses sanoi/ Sinun pite cunnioitzeman sinun Ises ia Eites/ ia cuca kirole Isens eli eitens/ colemalla henen pite coleman.
- 11 Mutta te sanotta/ Jocu Inhiminen machta sanoa Isellens taicka eitillens/ * >Corban/ se on sanottu/ JUMALALLE se on annettu/ mitke sinun pideis minunlda tarpexes saaman.
- 12 Ja nin sijtte ette te salli henen miteken tekemeen Isens taicka eitens/
- 13 ia nin te turmeletta JUMALAN Sanan teiden sädhynne cautta/ ionga te sätenyet oletta. Ja semmotoista monda mwta te teette.
- 14 Ja hen cutzui tygens caiken Canssan/ ia sanoi heille/ Culcat minua caiki ia ymmerteket/
- 15 Ei ole miten vlcona Inhimises/ quin henen sisellensmene ioca taita henen sastutta/ mutta ne iotca Inhimiseste vlosmeneuet/ ne ouat quin sastuttauat Inhimisen.
- 16 Jos iollaki coruat on cwlemaan se cwlcän.
- 17 Ja coska hen Canssalda welti meni hen Honesen. Nin kysyit henen Opetuslapsens henelde teste Werdauxesta.
- 18 Ja sanoi hen heille/ Ningö mös tökin ymmertemettömet oletta? Ettekö te wiele nyt ymmerdhä? Että caiki vlcoa Inhimisen siselle meneue/ ei se woi hende sastutta?

19 Sille ettei se mene henen sydhemens siselle/ mutta watzan/ ia loonnolisesta vlosmenepi/ quin puhdista caiki roghat.

20 Ja hen sanoi/ Mite Inhimisestä vlosmene/ se saastutta Inhimisen/

21 Sille että siselliseste Inhimisten sydhemest vloskeuet pahat aijatoxet/ Horudhet/ salawoteet/ miestapot/

22 warkaudhet/ Ahnaudhet/ Petoxet/ wiettelyxet/ häpiemettys/ paha silme/ JUMALAN pilkat/ Coreus * hulluus.

23 Caiki neme pahat/ siselde vloskeuet/ ia sastuttauat Inhimisen.

24 Nin hen ylesnousi/ ia sielde poismeni ninen Tyrin ia Sidonin maan ärihin/ ia meni honen siselle/ Ja ei tachtanut site kene'ge tietē.

25 Ja ei quitengan tainut sala olla/ Sille että yxi Waimo cochta quin hen cwli heneste/ ionga Tytterelle oli se sastainen Hengi/ hen tuli/ ia langeisi henen ialcains iureen/

26 Ja se oli Grekilainen Waimo/ Syrophenias syndynyt/ Ja hen rucoli hende perkelet poisajaman henen tytterestens.

27 Nin sanoi JESUS henelle/ Salli ensin Lapset rauitta. Sille ei ole se cochtolinen otta Lasten leipe/ ia heitte Penickadhen eteen.

28 Mutta hen wastasi ia sanoi henelle/ Ja tosin HERRA/ Söuet mös Penicatki peudhen alla Lasten muruista.

29 Ja hen sanoi henelle/ Teme' puhen tedhen mene/ Perkele vloslexi sinu' tytterestes.

30 Ja quin hen meni Cotijns/ nin hen leusi perkelen vloslechteneexi/ ia Tytteren macauan wooten pääl.

31 Ja taas quin hen vlosmeni Tyrin ia Sidonin maanäriste/ tuli hen Galilean meren tyge/ ninen kymenen Caupungein maan ärten keskitze.

32 Ja nin he toit henen tygens Cwroin/ ioca mös Mycke oli/ Ja he rucolit hende paneman kättens henen pälens.

33 Ja hen otti henen erinäns canssasta/ ia pisti sormens hene' coruijns/ ia Sylki ia rupesi henen kielehens/

34 ylescatzachtain Taiuasen/ hoghasi/ ia sanoi henelle/ >Hephethah/ se on/ Aukene.

35 Ja cochta Aukesit henen coruans/ Ja henen kielens sidhe tuli wallalens/ ia puhui selkiest.

36 Ja hen hastoi heiden kellengen sanomasta. Mutta iota enämin quin hen hastoi/ site enämin he ilmoitit.

37 Ja ylitze mären he hämmestyit/ sanoden/ Hyuesti hen caiki teki/ Cwroit hen teki culeman/ ia Myket puhuman.

8 lucu

1 Nlne peiuine/ coska sangen palio Canssa oli/ eike ollut heille miteken

sömist/ cutzui JESUS Opetuslapset tygens/ ia sanoi heille/
2 Mine armadhan Canssan päle/ Sille io he colme peiue wipyneet ouat minun tykeneni/ ia ei ole heille miteken sömist/
3 Ja ios mine lasken heijen minuldani cotijns sömete/ nin he waipuuat tielle/ Sille että mwttamat heiste olit cauka tulluat.
4 Wastasit hende Opetuslapsens/ Custa iocu woipi neite rauita Leiuille tesse Eremaas?
5 Ja hen kysyi heille/ Mondaco Leipe teille on? Nin he sanoit/ Seitzmen.
6 Ja hen käski Canssan istua atrioitzeman maan päle. Ja hen otti ne seitzemen Leipe/ quin hen kijttenyt oli/ murssi hen/ ia annoi Opetuslastens/ ia ne panit Canssan eteen.
7 Ja heille oli wähe calaisita/ ia hen kijtti/ ia käski mös ne edhespanda.
8 Nin he söit/ ia rauittin. Ja he ylesotit ne tächteet/ Jotca ieneet olit/ seitzemen Corgia muruia.
9 Ja oli nijte jotca söit liki nelie tuhatta. Ja hen lasi heidet.
10 Ja cochta hen astui Hachten Opetuslastens cansa/ ia tuli Dalmanuthan maan paickoin.
11 Ja vloslexit Phariseuset/ ia rupestit henen cansans campaileman/ kiusasit hende/ pyten henelde mercki Taiuahast.
12 Ja quin hen hoghanut oli Hengesens/ nin hen sanoit/ Mixi teme suku mercki pyte? Totisesta sanon mine teille/ Ei anneta telle Sughulle mercki.
13 Ja hen iätti heijen/ ia taas hachten astui/ ia meni ylitze meren.
14 Ja he olit wnochtaneet Leipe cansans otta/ Ja ei ollut heille enä ychte Leipe Hahdes mötens.
15 Ja hen käski heite sanoden/ Catzocat ia carttacet Phariseusten Hapatoxest/ ia Herodesen Hapatoxest.
16 Ja he aijattelit sinne ia tenne/ sanoden keskenens/ Se se on/ ettei meille ole Leipe.
17 Ja quin JESus sen ymmersi sanoit hen heille/ Mite te sijs tutkistelette ettei teille Leipe ole? Ettekö te wiele nyt homaitze ia ymmerrhä? Wielekö teille nyt on soghaistu sydhen?
18 Silmet teille on/ ia ette te näghe/ ia Coruat teille on/ ia ette te cwle/
19 Ja ettekö te muista/ coska mine wijsi Leipe mursin/ widen tuhanen Inhimisen/ quin monda Corgia te teunens techteite ylesotitta?
20 Nin he sanoit/ Caxitoistakymende. Nin mös coska mine ne seitzemen murssin/ Nelien tuhanen seas/ Quin monda Corgia teunens tehde muruia te silloin ylesotitta? Nin he sanoit/ Seitzemen.
21 Ja sanoit hen heille/ Mixei te sijs ymmerrhä?
22 Ja hen tuli Bethsaidan/ Ja he edhestoit yhden Sokian/ ia rucolit hende/ että hen rupeis henehen.
23 Ja hen rupeisi sen Sokian käten/ ia vloswei henen Kylest/ ia sylki henen

Silmijns/ ia pani kätens henen pälens/ ia kysyi henelle/ Jos hen iotaki näkis.
24 Nin hen catzoi yles ia sanoi/ Mine näen Inhimiset keuxendeluen ninquin näkisin puudh.

25 Sijtte hen taas pani Kädhens henen Silmeins päle/ ia teki henen näkemähen. Ja tuli paratuxi/ nin että hen selkeste caiki wastwdhest näki.

26 Ja hen lehetti henen Cotians sanoden/ Ele Kyleen mene/ ele mös kellengen tete sielle sano.

27 Ja JESUS vloslexi ia henen Opetuslapsens nihin Kylihin Cesarean tyge/ ioca cutzuttan Philippi. Ja tielle hen kysyi Opetuslapsillens sanoden heille/ Kenengä sanouat Inhimiset minun oleuan?

28 Nin he wastasit/ Johannesen castaian/ ia mutamat Eliam/ mutamat taas yhden Prophetain lughusta.

29 Ja hen sanoi heille/ Mutta kenengä te sanotta minun oleuan? Nin Petari wastasi ia sanoi henelle/ Sine olet se CHRISTUS.

30 Ja hen hastoi heite/ ettei he kellekä sanoisi heneste.

31 Ja hen rupesi heite opettaman/ ette Inhimisen Poian pite palio kerssimen/ ia poishyliettemen Wanhimilda ia ylimeisilde Papeilda/ ia Kirianoppenuilda/ ia tapettaman/ ia colmen peiuen peräst ylesnousema'. Nin iulkisesta hen sen Puhen puhui.

32 Ja Petari otti henen tygens/ rupesi hende rangaitzeman.

33 Mutta hen känsijn/ ia catzoi Opetuslapsijns pein nuchteli Petarita sanoden. Mene minun ielkeni sine Sathanas/ sille ettei sine ymmerdhä mitke JUMALAN ouat/ waan mite Inhimisten ouat.

34 Ja hen cutzui tygens Ca'ssan ynne Opetuslaste's cansa/ ia sanoi heille/ Cuca minua tachtu seurata hen poiskielken itzens/ ia ottacan henen Ristins pälens ia seuratkan minua.

35 Sille että cucaikenens tachtu Hengens wapatta/ se hucutta sen. Mutta cucaikenens Hengens hucutta minun ia Euangeliumin tedhen/ se henen wapatta.

36 Sille mite se autta Inhimisen/ ios hen woittais caiken mailman/ ia sapi henen Hengens wahingon?

37 Eli mite Inhiminen on andaua iolla hen taita Hengens lunasta?

38 Mutta ioca häpepi minua ia minun Sanani tesse hooralises ia synnises sughusa/ site mös pite Inhimisen Poian häpiemen/ coska hen tulepi henen Isens cunniasa pyhein Engelittein cansa.

9 lucu

1 Ja hen sanoi heille/ Totisesta sano mine teille/ Ouat mutamat neisse/ iotca tesse seisouat/ iotca ei maistaman pide colemata/ Sihenasti quin he näkeuet JUMALAN Waldakunnan woimalla tulluexi.

2 IA Cudhen peiuen peräst/ otti JESUS tygens Petarin ia Jacobin ia Johannesen/ ia wei heidet corckian Wooren päle erinens yxineiset/ ia kirkastettijn heiden edhesens/

3 Ja henen Wattens tulit kijkldeuexi ia sangen walkiaxi ninquin Lumi/ ettei yxiken Waatten painaija taida nin walkiaxi paina maan päle.

4 Ja ilmestui heille Elias Mosesen cansa/ ia puhelit JESUSEN cansa.

5 Ja Petari wastaten sanoi JESUSelle Rabbi/ Hyue o'bi meiden tesse olla/ Tehckeme tähen colme maia/ sinu' yxi/ Mosesen yxi/ ia Elian yxi.

6 Waan ei hen tienyt mite he' puhui/ Sille he olit hämmestynyet.

7 Ja tuli Pilui quin wariosi heijet. Ja äni tuli pilueste sanoden/ TEME Ombi Minun Racas Poican/ site cwlcacat.

8 Ja cochta quin he ymberinscatzadhit/ nin eiuet he sille' Kete mwta nähnyet/ mutta yxinens JESUSEN heiden tykenens.

9 Coska he nyt Worelda alasmenit/ kielsi heite JESUS ettei he kellengen sanoisi nijte quin he neit/ sihenasti quin Inhimisen Poica colluista ylesnousis.

10 Ja he pidhit sen Sanan tykenens/ ia tutkit keskenens/ mite olis se quin hen sanoi/ Ylesnouse coolemasta.

11 Ja he kysyit henelle sanoden/ Mite se on quin ne Kirianoppeneet sanouat/ Ette Elian pite ennen tuleman?

12 Hen wastasi ia sanoi heille/ Elias tosin coska hen edhelletulepi/ nin hen caiki cohdhe'da. Ja ninquin kirioitettu on Inhimisen Poiasta/ ette henen palio pite kerssime'/ ia ylencatzottama'.

13 Mutta mine sanon teille/ Elias ombi tullut/ ia he teit henelle/ mitke he tachtait/ ninquin heneste kirioitettu oli.

14 Ja quin hen tuli Opetuslastens tyge/ ia näki palio Canssa heiden ymberillens ia Kirianoppenuet campaileuan heiden ca'sans.

15 Ja cochta quin caiki Canssa neit hene'/ hämmestyit he ia wastan ioosten teruetit hende.

16 Ja hen kysyi Kirianoppenuilda/ Mitke te Campalet teidhen keskenen?

17 Nin yxi Ca'ssan seas wastasi ia sanoi/ Mestari/ mine edhestoin sinun tyges minun Poicani/ iolla on mycke Hengi/

18 ia coska ikenens hen riuapi hene'/ nin hen räpele henen/ ia hen Waachtupi/ ia kiristele hambaillans ia quiuettu. Ja mine sanoin sinun Opetuslapsilles/ että he henen vlosajaisit/ ia eiuet he woinuet.

19 Nin hen wastasi ia sanoi/ O sine vskotoin Sucukunda/ quincauuan minun pite oleman teiden cansa? Quincauuan mine teite kerssin? Tookat hende minun tykeni.

20 Ja he edhestoit sen henen tygens. Ja cochta quin se Hengi näki henen/ reueisi hen henen/ Ja la'ngesi mahan/ ia kieritteli henens ia Waachtui.

21 Ja hen kysyi hene' Iseldens/ Quinpalio aica on sijtte quin teme on henelle tullut? Hen sanoi/ Lapsest saadhen/

- 22 ia monaiste hen seke tuleen ette wesijn hene' heitti/ ette hen hucutais henen. Mutta ios sine iotakin woidh/ nin armadha meiden pälen ia auta meite.
- 23 Nin sanoi JESUS henelle/ Jos sine sen woidh vskoa/ Caiki ouat vskowaisten mahdoliset.
- 24 Ja cochta Poian lse hwsidku kynelille/ ia sanoi/ HERRA/ Mine wskon/ Auta minun epewskoani.
- 25 Coska nut JESUS näki että Canssa ynne tyge iooxi/ nuchteli hen site sastaist Henge sanoden henelle/ Sine mycke ia Cwroi Hengi/ Mine manan sinun/ vlosmene heneste/ ia ele testedhes henen sisellensmene.
- 26 Nin se Hengi parghui/ ia couan repeli hende/ ia vloslexi. Ja se tuli ninquin coollut/ nin ette moni sanoi/ Hen on coollut.
- 27 Mutta JESUS tarttui henen käteens/ ia codhensi henen/ Ja se ylesnoui.
- 28 Ja quin hen oli honesen sisellemennyt/ kysyt henen Opetuslapsens henelde erinens/ Mixei me woinuet hende vlosaija?
- 29 Ja hen sanoi/ Teme suku ei woidha mille mwla/ quin rucouxen ia paston cautta vlosaijetta.
- 30 Ja he sielde poiskeuit ia waelsit Galilean lepitze/ ia eike tahtonut site kenengen tietie/
- 31 Nin hen opetti Opetuslapsians ia sanoi heille/ Inhimisen Poica ylenannetan Inhimisten käsijn/ ia he tappauat henen/ Ja quin hen on tapettu/ nin hen colmandena peiuen ylesnouse.
- 32 Mutta ei he ymmertenet site quin hen sanoi/ Ja he pelkesit henelde kysyue.
- 33 Ja hen tuli Capernaumin/ ia quin hen honesen tuli/ kysyi hen heille/ Mite te tielle keskenen campalitta?
- 34 Mutta he waikenit/ Sille he olit campaleet keskenens tielle cuca heiste olis Swrin.
- 35 Ja quin hen istui cutzui hen ne caxitoistakymende/ ia sanoi heille/ Joca tachtu ensimeinen olla/ sen pite oleman caikein wimeisen/ ia caikedhen paluelian.
- 36 Ja nin hen temmasi yhden Lapsen/ ia seisatti sen heiden keskellens.
- 37 Ja quin hen otti sen sylihins/ sanoi hen heille/ Cuca yhden sen caltaisen Lapsen coriapi minun Nimeni tehden se minu' coriapi. Ja ioca minun coriapi/ ei hen minua coria/ mutta sen ioca minu' lehetti.
- 38 Mutta Johannes wastasi henelle sanoden/ Mestari/ Me neime yhden sinun Nimes cautta Perkelet vlosaijauan/ eike hen meite seura/ ia me kielsime henen/ sentedhen ettei hen meite seura.
- 39 Nin sanoi JESUS/ Ei teiden pitenyt hende kioldemen/ Sille ettei kengen ole ioca teke iongun auwun minun Nimeni cautta/ ioca malta cochta pahasti puhu minusta.
- 40 Sille cuca ei ole meite wastan/ se on meiden edhestem.

41 Ja cuca iootta teite wesi picarilla minun Nimeeni/ senteden että te oletta Christusen/ Totisesta sano' mine teille/ ei hen swingan cadhottaman pidhe henen palcans.

42 Ja cuca yhde' nijste wehimist/ iotca vskaltauat minu' päleni pahoittapi/ parambi henelle olis/ ios myllyn kiui henen caulans riputettu olis/ ia mereen heitetu olis.

43 Ja ios sinun Kätes olis sinulle pahanoxexi/ nin poishacka se/ Parambi on sinun kesipoola elemehen sisellemenne/ quin sinulla olis caxi kätte ia poismenne Heluettijn/ siihen lancaickiseen tuleen/

44 cussa heiden matons ei cole ia tuli ei sammuteta.

45 Ja ios sinu' Jalcas pahanoxexi sinulle olis/ poishacka se/ Parambi on ettes onduuana elemen sisellemenet/ quin sinulla caxi Jalca olis ia heiteteisin Heluettin/ siihen lancaickiseen tuleen/

46 cussa ei heiden matons cole/ eike tuli sammuteta.

47 Ja ios sinun Silmes ombi sinulle pahanoxexi/ nin puchkaise se/ Parambi on sinun Silmepoolla JUMALAN Waldakunnan sisellemenne/ quin sinulla caxi silme olis/ ia heiteteisin Heluettin tuleen/

48 cussa heiden matons ei cole/ ia tuli ei sammuteta.

49 Sille iocainen Inhiminen pite tulella * solattama'/ ia iocainen wffri pite solalla solattama'.

50 Hyue calu ombi soola/ mutta ios sola tule maguttomaxi/ mille te sen höistette? Piteket itzeteisenne sola/ ia rauha teiden keskenen.

10 lucu

1 IA quin hen sielde ylesnousi/ tuli hen Judean maan ärille/ sen makunnan cautta/ ioca on sille polella Jordanin. Ja taas Canssa cokounsi henen tygens/ Ja ninquin hen tottunut oli/ taas hen heite opetti.

2 Ja ne Phariseuset edheskeude' kysyit henelle/ Sopico miehen waimons hyliete? kiusaten hende.

3 Mutta hen wastaten sanoi heille/ Mite Moses teille käski?

4 He sanoit/ Moses salli eroitus kirian kirioitta/ ia eroitta.

5 JESUS Wastaten sanoi heille/ Teiden sydhemen cangiudhen tehden kirioitti hen teille sen käskyn.

6 Mutta loomisen alghusta/ ombi JUMALA heijet loonudh miehen ia waimon.

7 Sentedhen pitepi Inhimisen ylenandaman henen Isens ia eitens/ ia pite waimoonsa kijnitarttuman/ ia caxi tuleuat yhdexi lihaxi.

8 Nin eiuet he nyt ole caxi/ mutta yxi liha.

9 Mite sijs JUMALA on ychten sitonut/ site ei Inhimisen pidhe eroittaman.

10 Ja honesa kysyit taas hene' Opetuslapse's sijte samasta asijasta.

11 Ja hen sanoi heille/ Joca hene's eroitta waimostans/ ia toisen naipi/ se

tekepi Hoori henen wastans.

12 Ja ios waimo erijepi miehestens/ ia hoole toiselle/ hen tekepi Hoorin.

13 Ja he toit henen tygens Lapsia/ ette hen heihin rupeis. Nin Opetuslapset nuchtelit heite/ iotca nijte edhestoit.

14 Coska nyt JESUS sen näki/ närckestyi hen/ Ja sanoi heille/ Sallicat lasten tulla minun tyken/ ia elkette kieldekö heite Sille että sencaltaisten ombi JUMALAN Waldakunda.

15 Totisesta mine sanon teille/ Jocainen quin JUMALAN Waldakunda ei ota ninquin Lapsi/ ei hen swingan sinne sisellemene.

16 Ja hen otti heidhet syljins/ ia pani kätens heidhen pälens/ ia siugnasi heijet.

17 Ja quin hen vloslechtenyt oli tielle/ edhesiooxi yxi/ ia cumarsi hende ia kysyi henelle/ Hyue Mestari/ mite minun tekemen pite/ että mine ijancaikisen eleme' omistaisin?

18 Nin Jesus sanoi henelle/ Mixi sine sanot minu' hyuexi? Eikengen ole hyue/ mutta se ainoa JUMALA.

19 Kylles keskyt tiedhet. Ei pidhe sinun hoori tekemen/ ei tappaman/ ei warghastaman/ ei wäre todhistust sanoman/ ei wiettelemen/ Cunnioita lses ia eites.

20 Nin se wastasi ia sanoi henelle/ Mestari/ nemet caiki olen mine pitenyt hamast Norudhestani.

21 Mutta JESus quin hen catzacht hene' pälens/ racasti hende ia sanoi henelle * Yxi sinulda puuttupi/ Mene/ ia myy caiki mite sinulla ombi ia anna waiuasten/ ia sine saadh rickaudhen Taiuahas/ ia tule seuraman minua/ ottadhen harttiolles risti.

22 Mutta hen tuli murehesans sen puhen tedhen/ ia murehisans poismeni. Sille henelle oli palio Tauarata.

23 Ja quin JESUS ymberinscatzacht sanoi hen Opetuslapsillens/ Quinga tölest ne rickat tuleuat JUMALAN Waldakundan.

24 Mutta Opetuslapset he hämmestyit hene' sanans päle. Nin JESUS taas wastaten sanoi heille/ Rackat poijat/ quinga töles on heille sisellekieudhe JUMALAN Waldakundan/ iotca vskaldauat peningihin.

25 Keuiembi on Camelin neulan silmen lepitze kieudhe/ quin rickan/ JUmalan Waldakunnan sisellekieudhe.

26 Mutta he wiele sijtte ylitze mären imehtelit sanoden keskenens/ Ja cuca woipi wapaxi tulla?

27 Nin JESUS catzacht heiden pälens ia sanoi/ Inhimisten tykene ombi se mahdotoin/ mutta ei JUMALAN tykene/ Sille caiki cappalet ouat mahdolliset JUMALAN tykene.

28 Nin rupeis Petari sanoman henelle/ Catzo me olema caiki ylen andaneet/ ia seuranuet olema sinua.

29 Nin JESUS wastasi ia sanoi/ Totisesta mine sanon teille/ Eikengen ole/
ioca iätti hone's/ taicka welie's eli Sisare's/ taicka Isens eil Eitens/ taicka
waimo's eli lapsens/ taicka pello's minun ia Eua'geliumin tehde'/
30 ellei hen ielles saa sada'kerdaiset nyt telle aijalla honet ia weliet/ sisaret ia
eitet/ lapset ia pelot * wastoinkieumisen cansa/ ia tuleuaises mailmas
ijancaikisen elemen.

31 Mutta monda nite ensimeiste tuleuat ielkimeisexi/ ia ne ielkimeiset
esimeisixi.

32 Ja he olit tielle meneueiset Jerosoliman/ Ja JESUS heiden edelenskeui/ ia
he olit hämmestynyet/ seurasit hende ia pelkesit.

33 Ja JEsus otti taas ne caxitoistakymende tygens/ rupesi heille sanoman/
mitke henelle tapachtuman piti. Catzo/ me ylesmene'me Jerusalemijn/ ia
Inhimisen Poica ylenannetaan Pappain Pämiehille ia Kirianoppenuille. Ja he
domitzeuat henen colemaha'/ ia he ylenandauat henen pacanoille/

34 ia he pilcauat hende/ ia piexeuet henen ia sylkeuet henehen ia tappauat/
Ja colmandena peiuen hen ylesnouse.

35 Nin edheskeuit henen tygens Jacobus ia Johannes Zebedeusen pojat
sanoden/ Mestari/ me tadhoma ettes teet meille mite me anoma.

36 Hen sanoi heille/ Mite te tahdotta ette minun pite tekemen teille?

37 Nin sanoit he henelle/ Anna meille että toinen sinun oikealla/ ia toinen
wasemella polelas istu'ma sinun cunniasas.

38 Nin sanoi JESUS heille/ Ei te tiedhe mite te anotta/ Woitteco te ioodha
sen calkin ionga mine ioon/ ia sille castella castetta iolla mine castettan?

39 Nin he sanoit/ Me woimma. Nin sanoi heille JESUS/ sen calkin tosin te
iootta ionga mine ioon/ ia sille castella te castetat iolla mine castetan/

40 Mutta istuman minun oikealle ia minu' wasemalle poleleni/ ei se ole minun
andamallani/ mutta nijlle se tapachtu/ ioille walmistettu on.

41 Ja quin ne Kymenen sen cwlit/ rupesit he närckestymen Jacobist ia
Johannesest.

42 Mutta coska JESUS cutzui heite tygens/ sanoi hen heille/ Te tiedhettä ette
mailmaiset Pämiehet waldauat/ Ja ne iotca woimaliset ouat heiden seasans/
Nijlle on walda/

43 Mutta ei nin pidhe oleman teiden keskenen/ waan ioca teiden seasan
tachtopi swrin olla/ sen pite teiden palwelian oleman/

44 Ja ioca teiste tachtu olla ensimeinen/ henen pite caikein oriana oleman.

45 Sille että Inhimisen Poica ei ole tullut paluelta/ mutta että hen paluele/ ia
annais henen Hengens lunastuxexi monen edheste.

46 Ja he tulit Jericon. Ja quin hen vloskeui Jericon Caupungist/ ia hene'
Opetuslapsens/ ia swri iocko Canssa. Nin istui tien ohesa yxi Sockia Bartimeus
Timein poica ia keriesi/

47 ia coska hen cwli ette se oli JESus Nazaretist/ Rupesi hen hwtaman ia

sanoman/ JESU Daudin Poica/ armadha minua.

48 Ja moni hende nuchteli/ ette henen piti waickeneman. Mutta site enämin hen hwsu/ Daudin poica armadha minua.

49 Ja JESUS seisatti ia käski hende cutzu. Ja he cutzuit sen sockian ia sanoit henelle/ Ole hyues mieles/ nouse hen cutzu sinua.

50 Nin hen poisheitti waattens yldens/ nousi ia tuli Jesusen tyge.

51 Ja wastasi Jesus ia sanoit henelle/ Mites tachtot minua sinun tekemen? Nin se sockia sanoit henelle/ Rabboni/ ette mine saisin näköni.

52 Nin sanoit JESUS henelle/ Mene/ sinun vskos teki sinun teruexi. Ja cochta hen näköns ielle'ssai/ ia hen seurasi JESUSTA tiellä.

11 lucu

1 IA quin he lehestyit Jerosoliman Bethphagin tyge ia Bethanian ölio mäen tyge/ nin hen vloslehetti caxi Opetuslastans/ ia sanoit heille/

2 Menget siihen Kylen ioca ombi teiden edhesen ia cochta sinne siselletultuan leudhette te warsan sidhottun/ ionga päle ei yxiken Inhiminen istunut ole/ pästeket se/ ia toocat tenne.

3 Ja ios iocu sanoit teille/ Mixi te sen teette? Sanocat että HERRA site taruitze/ ia cochta hen laske henen tenne.

4 Nin he menit/ ia leusit warsan sidhottun vlcona ouen tykön tien haaras/ Ja he pästit henen.

5 Ja mwmatat nijste/ iotca sielle seisoit/ sanoit heille/ Mite te teette warsa pästein?

6 Mutta he sanoit heille ninquin JESUS oli keskenyt. Nin he sallit heijet/

7 Ja he edhestoit warsan JESUSEN tyge/ ia heitit heiden waatteins henen pälens/ ia hen istui siihen päle.

8 Mutta moni heiden waatteins haijotit tijelle/ Ja monicadhat oxi carsit puista/ ia haijotit tielle.

9 Ja iotca edhellekeuit/ ia iotca seurasit hwdhit sanoden/

10 Hosianna/ Hyuestisiugnattu olcon se/ ioca tule HERRAN Nimeen/ Hyuestisiugnattu olcon se Daudin meiden Isen Waldakunda/ ioca tulepi HERRAN Nimeen/ Hosianna corkeuxes.

11 Ja HERRA sisellekeui Jerusalemin/ ia Templijn/ ia quin hen caiki catzeli. Nin hen Ehtona vloslexi Bethaniaan ninen Cahdentoistakymenen cansa.

12 Ja toisna peiuen/ koska he vloslexit Bethaniasta isoisi hen.

13 Ja hen näki taambata Fikunapuun/ iolla lehdhet olit/ Nin hen leheskeui ios hen iotaki henesse leunyt olis. Ja quin hen tuli sen tyge/ nin ei hen mwta leunyt quin lehdhet/ Sille ei ollut wiele Fikunain aica.

14 Ja wastaten JESUS sanoit Fikunapuulle/ Elken testedes kengen sinusta sökö hedhelmete ijancaikisesta. Ja henen Opetuslapsens cwlit sen.

15 Ja he tulit Jerusalemiin. Ja JESUS sisellekeui Templijn/ Ja rupesi vlosaiaman Caupitzijat ia Ostaiat Templis/ ia Waiechtaian Peudhet/ ia Mettiste' Myiein istuimet hen cukisti.

16 Ja ei hen sallinut että iocu piti candaman iotaki Templin lepitze/

17 Ja hen opetti ia sanoi heille. Eikö kirioitettu ole? Minun Honen pite cutzuttaman Rucous Honexi caikelle Canssalle/ Mutta te oletta henen tehnyet Röuerein lolaxi.

18 Ja kirianoppenuet ia papein pämiehet sen cuulit/ Nin he etzit quinga he hene' hucutaisit/ Sille he pelkesit hende/ ette coko Canssa imechteli henen Opetustans.

19 Ja quin io Eehto oli/ vlosmeni Jesus Caupugista.

20 Ja quin he homeneltan ohitzekeuit neit he Ficunapuun quiuetuxi iurins.

21 Ja Petari muisti ia sanoi henelle/ Rabbi/ catzo se Ficunapw iongas kiroisit o'bi quiuettu.

22 Nin wastasi Jesus ia sanoi henelle/ Wscalca Jumala' tyge.

23 Totisesta mine sanon teille/ että iocainen/ quin telle woorelle sanoisi/ Temma sinuas ia laske sinus merehen/ Ja ei epele henen sydhemesens/ mutta Wscopi tapachtuuan sen mite hen sanois/ nin henelle tulepi mitke hen sanois.

24 Sentede' sano' mine teille/ Mite te Rucoellen anotta wscocat teiden saauan/ nin se tulepi teille.

25 Ja coska te seisotta ia rucoletta/ nin andexiandacat/ ios teille iotakin on iongun wstan/ Senpälle/ että teiden lsen ioca ombi Taiuhais/ teille mös ricoxet andexiannais.

26 Ja he tulit taas Jerusalemiin/ Ja quin hen keui Templise/ tulit henen tygens Papein Pämiehet/ ia Kirianoppenuet/ ia ne Wanhimat ia sanoit henelle/

27 Mille woimalla sine neite teet? ia cuca annoi sinulle sen woiman ettes neite teet?

28 Nin JESUS wastaten sanoi heille/ Wielepä mineki kysyn mös iotakin teilde/ ia wastatcat minu/ Nin mine sanon teille mille woimalla mine neite teen.

29 Johannesen Caste/ olico hen Taiuahast elicke Inhimisilde? Wastacat minu.

30 Nin he aijattelit keskenens sanoden/ Jos me sanom/ Taiuahast/ Nin hen sanopi/ Mingeteden ette te vskonuet hende?

31 Mutta ios me sanoma/ Inhimisilde/ Nin me pelkem Canssa/ Sille että caiki pidit Johannesen että hen oli totisesta Propheta.

32 Ja wastasit/ sanoden JESUSELle/ Emme me tiedhe. Ja JEsus wastasi ia sanoi heille/ em mineken sano teille mille woimalla mine neite teien.

12 lucu

1 JA hen rupeis heille wertauxilla puhuman. Yxi Inhiminen istutti Winatarhan/ ia pani Aidhan sen ymberins/ ia caiwoi Wina Copan/ * Rakensi Tornin/ ia pani sen woroille Winatarhamiehille/ ia hen matkusti muille maille.

2 Ja lehetti yhden paluelian koska aica tuli/ Winatarha miesten tyge ette henen piti ottaman hedhelmen Winatarhamiehilde winatarhast.

3 Mutta he otit henen kijni/ ia hosuit henen ia laskit henen tyhijene.

4 Taas hen lehetti heiden tygens toisen paluelian/ sen pään he kiuille särijt ia laskit henen pois pilcattuna.

5 Ja taas hen lehetti toisen/ sen he tapoit ia monda mwta/ Mwtamat tosin he hosuit/ ia monicadhat he tapoit.

6 Nin henelle wiele oli yxi ainoa Poica/ ioca oli henelle racas/ Sen lehetti hen mös wimein heiden tygens sanoden/ He cartauat minun Poicani.

7 Mutta ne winatarhamiehet sanoit keskenens/ Teme ombi se Perilinen/ Tulcat tappacam hende/ nin Perimys ieeppi meillen.

8 Ja he temmasit henen ia tapoit/ Ja vlosheitit henen Winatarhast.

9 Mite sijs nyt Winatarha' Herra ombi tekeue? Hen tulepi ia huckapi ne Winatarhamiehet/ ia andapi sen Winatarhan muille.

10 Ettekö mös te ole lukenuet tete Kirioitust? Se kiui ionga rakendaijat ouat poishylijenyet/ se ombi techty nurcka kiuexi.

11 HERRALda on teme techty/ ia on ihmeline meiden Silmisem.

12 Ja he etzit hende kijniottaxens/ ia pelkesit quitengi Canssa. Sille he ymmersit/ että hen heite wastoin temen Tapauxen oli sanonut. Ja he ietit henen ia poismenit.

13 Ja he lehetit henen tygens mwtamat Phariseusist ia Herodesen paluelioist/ että he solmiaisit henen Sanasa.

14 Ja quin he tulit sanoit he henelle/ Mestari/ Me tiedhem ettes waca olet/ ia ett sine tottele kestekän/ Sille ettet sine catzo Inhimisen moodhon ielken/ mutta totudhen cansa sine opetat JUMAlan tiete. Ongon se oikein/ Ette me Keisarin Weron annama/ taicka ei?

15 Pitekö meiden andaman/ taicka ei andaman? Nin hen tiesi heiden caualuxe's/ ia sanoi heille/ Mite te minua kiusatte? Tokat minulle Raha nähhexen. Ja he toit.

16 Nin sanoi hen heille/ Kenenge ombi teme Cuua/ ia pällekirioitus? He sanoit henelle/ Keisarin.

17 Nin wastasi JESUS ia sanoi heille/ Andaca Keisarin mite Keisarin tule/ ia JUMALAN mite JUMALAN tule. Ja he imehttelit heneste.

18 Nin edheskeuit henen tygens ne Sadduceuset/ iotca sanouat/ Ei oleuan Ylesnousemista/ ne kysyt henelle ia sanoit/ Mestari/ Moses kirioitti meille/

19 Jos iongun Welij coolis/ ia iättepi Waimon/ ia ei iäte Lapsia/ Nin pite

henen Weliens ottaman sen Waimon/ ia saattaman welijellens Siemenen.
20 Nyt seitzemen Welie ouat olluet/ ia ensimeinen otti waimon/ ia coollesans ei iättenut hedhelme.
21 Ja se toinen otti henen/ ia cooli/ ia ei henke iättenyt hedhelme.
22 Se colmas samallamoto/ ia otit henen caiki seitzemen/ ia ei iättenyuet siemende.
23 Caikein wimein cooli mös se waimo. Nyt sijs ylesnousemises coska he ylesnouseuat/ kenenge heiste se waimo pite oleman? Sille ette seitzeme' pidhit site waimo.
24 Ja JESUS wastaten sanoi heille/ Te exytte/ Sille ettei te tiedhe kiriotuxia/ eike JUMALAN auwu.
25 Sille coska he coluista ylesnouseuat/ Eike he nai/ eike hoole/ mutta he ouat ninquin Engelit Taiuasa.
26 Mutta coolluista/ että he ylesheräytetän/ Ettekö te lukeneet ole Mosesen Ramatus/ Quinga JUMALA pensahas henelle puhui sanoden/ Mine olen se Abrahamin JUMALA/ ia Isaachin JUMALA/ ia Jacobin JUMALA?
27 Mutta ei hen ole colutten JUMALA/ waan ninen JUMALA iotca eleuet. Sentedhen te sangen exytte.
28 Ja quin yxi Kirianoppenuista edheskeui/ ia cuuli heidhet ychten Campaleuan/ ia näki että hen hyuesti wastasi heite/ kysyi hen henelde/ Cuca ombi se caikein ialoin käsky?
29 Nin wastasi JESUS hende/ Teme caikista käskyiste ialoin on/ Cuule Israel/ HERRA meiden JUMALA/ ainoa JUMALA on/
30 Ja sinun pite rakastaman sinun HERRAS JUMALAS caikesta sinun sydhemestes/ ia kaikesta sinun Sielustas/ ia caikesta sinun mielestes/ ia caikesta sinun wäestes. Teme ombi se ialoin käsky.
31 Ja se toinen ombi temen caltainen/ Sinun pite racastaman sinun Lehimeistes ninquin itze sinuas. Ei ole neite swremba käsky.
32 Ja sanoi henelle se Kirianoppenut/ Mestari/ sine olet totisesta oikein puhunut/ Että yxi ombi JUMALA/ ia ei ole toista paitzi henen.
33 Ja rakasta site caikest sydhemest/ ia caikest ymmerdhyxest/ ia caikest sielust/ ia caikest wäest/ ia racastaman Lehimeist ninquin itzense/ se ombi enäy quin caiki Poltewffri/ ia caikinaiset wffrit.
34 Nin JESUS näki että hen toimelisesta wastasi/ sanoi hen henelle/ Edh ole sine caucan JUMALAN Waldakunnasta. Ja ei kenge' tochtinut sijtte henelle kysye.
35 Ja JESUS wastasi ia sanoi opettain Templis/ Quinga sanouat ne Kirianoppenuet/ CHRISTUSEN oleuan Daidin Poian?
36 Sille itze Daid sanoi pyhen Hengen cautta/ HERRA sanoi minun Herraleni/ Istu minun oikealle Kädheleni/ sihenasti quin mine panen sinun wiholises sinun ialcais astilaudhaxi.

37 Sijne Daud sijs cutzupi henen Herraxens. Custa hen ombi sijs henen poicans? Ja enimitten Canssa cuuli hende kernasta.

38 Ja hen opetti heite/ ia sanoi heille/ Cauattaca teiten nijlde Kirianoppenuilda/ iotca pitkise waatteisa kieuet/ ia andauat kernasta heitens teruechte turulla/

39 ia kernasta istuuat ylimeis Cokouxisa/ ia ensimeisis sijois Echtolisis.

40 Jotca ylessöuet Leskein hooneet/ ia edhesweteuet pitket Rucouxet. Neme samat saauat site raskaman cadhotuxen.

41 Ja quin JESUS istui wffriarkun cohdhalla/ ia catzeli quinga Canssa pani peningite wffriarkun. Ja monda ricasta panit palion.

42 Nin tuli yxi kieuhe leski/ ia pani caxi ropoija/ ne tekeuet yhden peningin.

43 Nin hen cutzui Opetuslapsens tygens ia sanoi heille/ Totisesta sanon mine teille/ että teme keuhe Leski pani enäme' wffriarkun/ quin caiki ne iotca sinne sisellepanit/

44 Sille että he caiki ouat pa'nuuet nijste/ quin heille lijaxi oli/ mutta teme ombi henen kieuhdhestens caiki mite henelle oli/ caike' henen tauarans pannut.

13 lucu

1 IA quin hen vlosmeni Templist/ sanoi yxi henen Opetuslapsistans/ Mestari/ catzo mingemootoiset kiuet/ ia quin caltaiset rakennuxet ouat neme?

2 Ja JESUS wastaten sanoi henelle/ Näetkös nemet swret rakennoxet? Ei iätete kiui kiuen päle ioca ei särijetä.

3 Ja coska hen istui ölio mäelle Templin cohdalla/ kysyit henelde erinens Petari ia Jacobus ia Johannes ia Andreas/ Sanos meille coska nemet tapachtuuat?

4 Ja mite mercki on/ coska nemet caiki päteteen?

5 Nin JESUS wastaten heite rupeis sanoman/

6 Catzocat ettei iocu teite petä/ Sille ette mo'da tuleuat minu' nimeeni sanoden/ Mine olen CHRISTUS. Ja petteuet monda.

7 Mutta coska te cwletta Sotija/ ia Sotain sanomita/ Nin elkette pelietkö/ Sille ette ne pite tapachtuman/ waan ei cochta loppu ole.

8 Sille Canssa carckapi Canssa wastan/ ia Waldakunda waldakunnan wastan. Ja maan iäristyxet pite oleman iocahitzes paicas/ Ja tuleuat Nelke/ ia pelghot. Nemet ouat murechten alghut.

9 Mutta te cauattacat teiten. Sille he ylenandauat teiden Radztupijn ia Sinagogijn. Ja te piexeteen ia edhesiohdatetan Pämiesten ia Kuningasten eteen minun techten/ heille todhistoxexi.

10 Ja ennen pite sarnataman Euangelium caikesa Canssas.

11 Coska he nyt iohdattauat teite ia ylenandauat/ nin elkette murehtico/ mite

teiden puhuman pite/ Nin elket mös ennen aiattelco/ waan mite teille samalla hetkelle annetaan se te puhucat. Sille ettei te ole ne/ iotca puhutta/ waan pyhe Hengi.

12 Nin ombi Welij weliens ylenandawa colemahan/ ia lse poicans/ ia Lapset ylescarckauat wanhembitan wasan/ ia saattauat heijet colemahan.

13 Ja caiki teite wihauat minun Nimeni tedhen. Waan ioca pysypi haman loppun asti/ se tule autuaxi.

14 Nin coska te saatta nähde heuitöxe' iulmaudhe'/ iosta Daniel Propheta' cautta sanottu on/ seisouan cussa ei tulisi (ioca sen lukepi hen ymmerteke') Silloin iotca ouat Judeas ne paetkan wortein päle.

15 Ja ioca o'bi caton päle/ elken alasastuco honesen Ja elken sisellemengö hakeman iotacan honestans.

16 Ja ioca ombi Pellolla/ nin elken palaitko ninen ielkin/ quin hen tagans ietti/ ottaman henen waattetans.

17 Mutta we olcoon nijlle wastoin oleuaisille/ ia imetteuein nijne peiuine.

18 Mutta rucolcat/ ettei teiden packonna tapachtuisi taluella.

19 Sille että nijne aicoina pite olemän sencaltainen waiwa quin ei ole ollut loonnon alghusta iotca JUMALA oli loonut tehenasti/ eike mös tuleua ole.

20 Ja ellei HERRA lyhenneisi nijte peiui/ ei tulisi yxiken Inhiminen wapadhexi. Mutta ninen vloswalitudhen tedhen iotca hen on vloswalinnut/ hen lyhensi ne peiuet.

21 Ja silloin ios iocu teille sanopi/ Catzo/ tesse ombi CHRISTUS/ catzo/ sielle ombi CHRISTUS. nin elket vskoko.

22 Sille että wäret Christuset ylesnouseuat ia falskit Prophetat iotca merckie ia tunnustechti tekeuet/ ette he mös ne vloswalitudh petteuet/ ios se taidhais olla.

23 Mutta te cauattaca teiten/ catzo mine olen teille caiki ennen sanonut.

24 Mutta nijne peiuine/ temen waiwan ielken Auringoisen pite pimieme'/ ia cuu ei anna hene' waluuans/

25 techdet Taiuahast putouat/ ia ne auwudh iotca taiuas ouat/ cokonsyseiten.

26 Ja silloin heiden pite näkemen Inhimisen Poian tuleuan piluise swrella woimalla ia cunnialla.

27 Ja silloin hen vloslehette Engelins/ ia hen cokopi henen vloswalituns nelielde twlelda/ hamast maan lopusta ia Taiuan loppun asti.

28 Mutta Ficuna Puusta oppecat Wertaus/ coska nyt henen oxans heikot ouat/ ia Lehdhet puhckeuat/ nin te tiedhet/ ette Suui ombi lesne.

29 Nin mös te coska te näme näet tapachtuuan/ nin tietket ette lesne ombi io ouen edhes.

30 Totisesta sanon mine teille/ Ettei teme sucukunda hucku sihenasti quin caiki näme tapachtuuat.

31 Taiuas ia maa pite huckuman/ mutta minun Sanani ei pidhe huckandeman.

32 Mutta sijte peiuste ia sijte aijasta ei tiedhe kengen/ Ei Engelitken iotca ouat Taiuahas/ Ja ei itze Poicakan/ waan ainoa Ise.

33 Cauattaca/ waluoca ia rucolca/ Sille ettei te tiedhe coska se aica on.

34 Ninquin yxi Inhiminen ioca muille maille waelsi/ iätti henen Honens/ ia annoi Paluelioillens woiman/ ia culleki henen askareens/ ia käski Ouenwartian walua.

35 Nin waluacat sijs/ sille ettei te tiedhe coska Honen Herra tuleua on/ echtona taicka poli öen/ eli cukoin laulais/ eli homenelda/

36 Senpäle ettei hen eckiste tvle/ ia leudhe teite macamast.

37 Mutta mite mine sanon teille/ sen mine caikille sanon/ Waluacat.

14 lucu

1 Nin oli cahden peiuen peräste Päsieinen/ ia makijaleiuen peiuet. Ja ne ylimeiset Papit ia Kiria'oppenuet etzit quinga he caualuxel hene' kijniotaisit/ ia tappaisit.

2 Nin he sanoit/ Ei Juhla peiuen ette capina nousisi Canssasa.

3 Ja quin hen oli Bethanias/ sen Spitalisen Simonin hoonesa ia atrioitzi/ nin tuli yxi waimo iolla oli yxi Clasi turmelematoind ia callist Nardusen woidhet/ Ja hen serki Clasin/ ia wodhatti henen päens päle.

4 Nin olit mutamat/ iotca närckestyit itzellens/ ia sanoit/ Mihinge teme woiten haaskaus?

5 Sille teme olis taittu mytä enämpeen quin colmen satan peningijn/ ia annetta waiuasten. Ja he napitzit hende wastan.

6 Nin JESUS sanoi/ Sallicat hende rauhas/ mixi te hende waiuat?

7 Hyuen töen hen teki minun cochtaani/ Sille aina ouat teille waiuaset tykenen/ ia coska ikenens te tahdotta/ nin te taidhatta heille hyuetehe. Mutta em mine teille aina ole/

8 Teme teki mite hen woi/ hen ennetti minun Rumin woitileman Hautamisexi.

9 Totisesta sanon mine teille/ Cussa teme Euangelium sarnatan caikes mailmas/ nin mös teme quin hen nyt teki/ sarnattaman pite henen muistoxens.

10 Ja Judas Ischarioth yxi nijste cadhestoistakymenest poismeni ylimeisten Pappain tyge/ ette henen piti heille henen pettemen.

11 Coska he sen cwlit/ ihastuidh he ia lurasit henen penningite andaxens. Ja hen etzi quinga hen soueliasti henen petteis.

12 Ja ensimeisne makianleiuen peiuen coska Päsieis Lammas wffrattijn/ sanoit henelle henen Opetuslapsens/ Cussa sine tahdot ette me meneme/ ia walmistam sinun södhexes Päsieis Lamban?

13 Ja hen vloslehetti caxi henen Opetuslapsistans/ ia sanoi heille/ Menget Caupungin/ ia nin yxi Inhimine' teiden cohdapi candain wesi Crusi/

noudhattaca hende/

14 ia cuhunga hen sisellemene/ sanocat Peren Isenelle/ Mestari käski sinulle sanoa/ Cussa ombi wieraste' hone/ iossa mine Opetuslasten cansa Päsieis Lamban söön?

15 Ja hen osottapi teille yhden swren Salin/ leuitettyn ia walmistettun/ sielle walmistacat meiden eten.

16 Ja henen Opetuslapsens ulosmenit/ ia tulit Caupungin/ Ja leusit ninquin hen oli sanonut heille. Ja walmistit Päsieis Lamban.

17 Nin quin ioo Ehto oli/ tuli hen Cahdhentoistakymenen cansa.

18 Ja quin he istuit peudhen tyken ia söit/ sanoi JESUS/ Totisesta mine sanon teille/ Yxi teiste ioca söpi minun cansani/ ombi minun petteue.

19 Ja he tulit murehisans/ ia rupeisit henelle itzecuki sanoman/ Ollengo mine? Ja toinen/ Ollengo mine?

20 Nin hen wastasi ia sanoi heille/ Yxi Cahdestatoistakymenest ioca minun cansani Fatijn rupeile.

21 Inhimisen Poica tosin mene ninquin heneste on kirioitettu/ Mutta we sen Inhimisen ionga cautta Inhimisen Poica peteteen/ Se olis sen Inhimisen paranbi/ ios ei hen olisi syndynyt.

22 Ja heiden atrioidhesans otti JESUS Leiuen/ kijtti ia murssi/ ia annoi heille/ ia sanoi/ Ottacat/ söket/ Teme on minu' Rumin.

23 Ja otti Calkin kijtti/ ia annoi heille. Ja he iooit caiki heneste.

24 Ja hen sanoi heille/ Teme on minun weren/ sen vden Testamentin/ ioca monen edhest vloswodhatetan.

25 Totisesta mine sanon teille/ Em mine sillen ioo Winapuun hedhelimest siihen peiuen asti/ coska mine sen wden ioon JUMALAN Waldakunnas.

26 Ja quin he Kijoswirdhen olit sanonuet/ vlosmenit he Ölio mäen päle.

27 Ja JESUS sanoi heille/ Caiki te pahannet minun techteni tene öenä.

Ninquin kiriotettu ombi/ Minun pite lömen Paimene'/ ia La'bat pite haioma'.

28 Mutta sijtte quin mine ylesnousen/ nin mine teidhe' edhellenkieun Galilean.

29 Nin Petari sanoi henelle/ Ja ios wiele caiki pahenisit/ quitenga' em mine pahene.

30 Ja JESUS sanoi henelle/ Totisesta mine sano' sinulle Ette tenepene/ ennenquin tene öene Cuckoi cahdiste laula/ sine colmaisti minun kiellet.

31 Mutta hen wiele wekeuemest sanoi Eipe semmengen ios minun pideis coleman sinun cansas/ em mine sinua kielleisi. Samallamodholla mös caiki sanoit.

32 Ja he tulit sijhen Sijan ionga Nimi oli Gethsemani. Ja hen sanoi Opetuslapsillens/ Istucat tesse nincauuan quin mine menen toonna rucoleman.

33 Ja hen otti Petarin ia Johannese' ia Jacobuse' ca'sans/ ia rupesi wapitzemaa' ia cauhistuma' ia sanoi heille/

34 Minun sielu' o'bi murehisans colema' asti/ Olca tesse ia waluacat.

35 Ja hen wehe edheme keui/ la'gesi maan päle ia rucoili/ ette ios se mahdoline' olis/ se aica henelde paitzi keuis

36 ia sanoi/ Abba minu' lsen/ caiki ouat sinu' woimaliset/ poisota minulda teme Calki. Mutta ei quitengan ninquin mine tadhon/ waan ninquin sine.

37 Ja hen tuli ia leusi heiden macamast/ ia sanoi Petarille/ Simon macakos? Etkös maltanut ychte hetke walua?

38 Waluocat/ ia rucolcat/ ettei te tulisi kiusauxeen. Hengi tosin walmis on/ Mutta Liha o'bi heicko.

39 Nin hen taas poismeni/ ia rucoli/ ia sanoi saman puhen.

40 Ja palaitesans leusi hen taas heiden macamast/ Sille ette heiden silmense olit wneliset/ Ja eiuet tienneet mite heiden piti hende wastaman.

41 Ja hen tuli colmanen kerdhan ia sanoi heille/ Ah/ nytkö maata tahdotta/ ia leueite? Jo kyllä on. Se Hetki on tullut/ catzo Inhimisen Poica ylenannetan syndisten käsijn/

42 Noskat ia mengeme. Catzo/ ioca minun pette/ se lehestypi.

43 Ja cochta wiele henen puhuesans edhesastui Judas/ ioca oli yxi Cahdesttoistakymenest/ ia henen cansans palio weki Mieckain ia Seiweste' ca'sa nijlde ylimeisilde Papeilda ia Kirianoppenuilda ia Wanhimilda.

44 Nin oli se ioca henen petti/ andanut heille ychteitzen merckin sanoden/ Kenenge mine swta anna'/ se ombi se/ kijniottaca hende/ ia wisusta poiswiekä.

45 Ja quin hen tuli/ astui hen ekiste henen tygens ia sanoi henelle/ Rabbi/ Rabbi/ Ja annoi henelle swta.

46 Mutta ne paiskasit kädhens henen pälens/ ia kijniotit henen.

47 Nin yxi nijste iotca tykene seisoit vlosweti Mieckans/ ia löi sen ylimeisen Papin paluelia/ ia poishackasi henen coruans.

48 Ja wastate' JESUS sanoi heille/ Te olette vloslechtenet ninquin Röuerin tyge Mieckain ia Seiuesten cansa minua kijniottaman.

49 Mine olen iocapeiue teiden tykenen ollut/ ia opettanut Templis/ ia ette te minua kiniottanuet. Mutta nemet tapachtuuat/ ette Ramattu pite teutetemen.

50 Nin caiki Opetuslapset ylenannoit henen ia pakenit.

51 Ja oli yxi Noricainen se seurasi hende/ Lijnaisel waatteel palian rumin päle pughetettu.

52 Ja noret miehet henen kijniotit/ Mutta hen iätti Lijna waatten ia alasti pakeni heilde.

53 Ja he poisweit JESUSEN sen ylimeisen Papin tyge/ cuhunga caiki ylimeiset Papit ia Wanhimat ia Kiria'oppenuet olit cokonduneet.

54 Mutta Petari noudhatti hende taambana/ sihenasti quin hen tuli sen ylimeisen Papin Salin porstoan/ Ja hen ynne istui sielle palueliain seas/ ia lemmitteli Tulen tykene.

55 Mutta ne ylimeiset Papit/ ia caiki Radhi etzi todhistusta JESUSTA wastan/

senpäle/ ette he saattaisit henen colemahan/

56 ia ei leuneet/ Sille ette moni sanoit Wären todhistuxen hende wastan.

Mutta heiden todhistuxens ei olluet soueliat.

57 Ja mutamat ylesnousit/ ia ca'noit wären todhistuxen henen wastans sanoden/

58 Me olema cwluet henen sanouan/ Mine tahdon temen Templin/ ioca käsille ombi techty/ sercke/ ia colmena peiuen toisen ylesrakenda/ ioca ei ole käsille techty.

59 Ja ei wiele nijngä ollet heiden todhistuxens soueliat.

60 Ja se ylimeinen Pappi nousi keskelle/ ia kysyi JESUselle/ sanoden/ Etkös wasta miteken nijhin quin nemet sinun wastas todhistauat?

61 Mutta hen oli wajjt/ eike miteken wastanut. Taas se ylimeinen Pappi kysyi ia sanoi henelle/ Oleco sine se CHRISTUS sen hyuestisiugnatur Poica?

62 Nin sanoi JESUS/ Mine olen/ ia teiden pite näkeme' Inhimisen Poia' istuua' auwn oikealla polela/ ia tuleua' Taiuahan piluisse.

63 Nin se ylimeinen Pappi rickireueisi waattens ia sanoi/ Mite me sillen todhistoxia taruitzem?

64 Te oletta cuulluet JUMALAN pilcan. Mite te luletta? Nin he caiki domitzit henen wicapexi colemahan.

65 Ja nin mwtamat rupesit sylkemen henen pälens/ ia peittemen henen caswoitans/ ia rusicoitzeman hende ia sanoman henelle/ Arua/ Ja palueliat annoit henelle coruapwstit.

66 Ja Petari oli alhalla Salis/ Nin tuli yxi ylimeisen Papin picoista/

67 ia coska hen näki Petarin itzens le'mittelue'/ catzacht se henen pälens ia sanoi/ Ja sineki olit JESUSEN Nazarenusen cansa?

68 Mutta hen kielsi sanoden/ Em mine tunne hende/ Enge mös tiedhe mitkes sanot. Ja hen vlosmeni porstoan/ ia Cuckoi lauloi.

69 Ja se pika/ coska hen näki henen/ rupesi hen taas sanoman nijlle/ iotca tykene seisoit/ Teme heiste on.

70 Mutta hen taas kielsi. Ja hetken perest iellens/ iotca lesse seisoit/ sanoit Petarille/ Totisesta sine heiste olet/ Sille ette sine olet Galileus/ ia sinun puhes mös nin cwlu.

71 Mutta nin rupeis hen itzens sadhatteleman/ ia sanoman/ Em mine tunne site mieste iosta te puhutta. Ja Cuckoi toisen hauan lauloi.

72 Nin muisti Petari sen Sanan/ ionga JESUS henelle oli sanonut/ Ennenquin Cuckoi laulapi cahdiste/ pite sinun kieldemen minun colmaiste. Ja hen rupeis idkemen.

15 lucu

1 IA cochta Homeneltain pidhit ne ylimeiset Papit neuuo/ ninen vanhimbaiden/

ia Kirianoppenutten cansa/ Ja mös caiken Radhin cansa/ Ja sidhottuna JESUSEN poisweit/ ia yle'annoit Pilatuselle.

2 Ja Pilatus kysyi henelle/ Oleco sine Judasten Kuningas? Nin hen wastasi ia sanoi henelle/ Sinäpe sen sanot.

3 Ja ne ylimeiset Papit cannoit hartasti henen pä lens.

4 Nin Pilatus kysyi taas henelle ia sanoi/ Etkös miteken wasta? Catzo quin palio he sinu' pä les eandauat?

5 Mutta ei JESUs sijtte ensingen wastanut/ nin ette Pilatus ihmetteli.

6 Mutta Pä sieis iuhlana he' pä sti heille yhden Fa'gin kete he anoit.

7 Nin oli yxi ioca cutzuttin Barrabas/ ioca ninen Capina' nostaite' cansa sidottu oli/ Ja capinan cautta murha' tehenyt oli.

8 Ja nin Canssa ylesmeni/ rupeisit rucoleman/ ette hen tekis ninquin hen aina tottunut oli heiden tekemen.

9 Nin Pilatus wastasi heite sanoden/ Tadhottako ette mine pä sten teille sen Judasten Kuningan?

10 Sille hen tiesi/ ette ne ylimeiset Papit olit henen ylenandanuet catehuden tedhen.

11 Mutta ne ylimeiset Papit Canssan yllytit/ ette hen heille paramin pä steis Barrabam.

12 Nin Pilatus taas wastasi ia sanoi heille/ Mite sijs te tadhotta ette minun pite henelle tekemen/ ionga te cutzutta Judaste' Kuningaxi? Nin he taas hwdhit/ Ristinnaulitze hende.

13 Nin sanoi Pilatus heille/ Miteste hen paha tehnyt ombi?

14 Mutta he wiele cowemin hwdhit/ Ristinnaulitze hende.

15 Mutta Pilatus tachtai Canssan mielen nouta/ ia laskei Barraban. Ja ylenannoit JESUSEN Roskitta ia Ristinnaulitta.

16 Nin Houit poisweit henen siselle Radhinhoneseen/ ia cokoncutzuit caiken iouckon/

17 Ja he pughetit henen purpuran waattehin/ ia he wänsit Orientappuroisen Crunon/ panit henen pä hens/

18 ia rupeisit hende teruette men/ Terue Judasten Kuningas.

19 Ja he löit henen pä ens Rogholla/ ia sylijt henen pä lens/ laskit poluillens ia cumarsit hende.

20 Ja quin he olit henen pilcanuet/ rijsuit he henelde sen purpuran waatten/ ia pughetit henen omin waattehins/ Ja vlosweit henen Ristinnaulitta.

21 Ja nin he waadhit yhden/ ioca ohitzekeui nimelde Simon Kyrenesta/ quin tuli pellolda (Alexandrin ia Ruffin Ise) candaman henen Ristiens.

22 Ja he weit henen sihen Sijan/ quin cutzuttan Golgata/ se on tulkittu/ Pä calloin paicka.

23 Ja he annoit henelle ioodha Myrrhatun winan. Waan ei hen ottanut.

24 Ja coska he olit henen Ristin naulinuet/ iaghoit he henen waatteins/

heitedhen arpa ninen päle/ mite cunghi piti saaman.

25 Ja se oli colmas hetki coska he Ristinnaulitzit henen.

26 Ja oli henen päens päle kirioitettu mike henen syyns oli/ nimittein/
Judasten Kuningas.

27 Ja he ristinnaulitzit caxi Röuerite hene' cansans/ yxi oikealle ia toinen
wasemella polelle.

28 Ja nin teutettin se kirioitus ioca sanopi/ Hen ombi Pahointekiedhen cansa
luettu.

29 Ja ne iotca sijte ohitzekeuit/ pilcasit hende ia wändelit pästens sanoden/
Pfui sinuas/ quinga hyuesti sine Templin mahanricot/ ia sen colmena peiuen
ylesrakennat/

30 Wapadha nyt itzes/ ia alasastu Ristild.

31 Samalamoto mös ne ylimeiset Papit pilcasit hende keskenens
Kirianoppenutten cansa/ ia sanoit/ Muita hen autti/ mutta ei hen woi itzens
autta.

32 Jos hen ombi Christus/ ia Kuningas Israelis/ nin alasastucan nyt Rististe/
ette me näkisim/ ia vskoisim. Ja ne iotca henen cansans Ristinnaulitut olit
pilcasit mös hende.

33 Ja quin Cudes Hetki tapachtui/ tuli Pimeys caiken maan päle haman
Yhdexenden Hetken asti.

34 Nin yhdexenel hetkel hwsu JESUS swrella änelle sanoden/ ELI/ ELI lama
asabthani/ se on tulkittu/ Minun JUMALAN/ Minun JUMALAN/ Mixis minun
ylenannoit?

35 Ja mwttamat iotca tykene seisoit/ quin he sen cwlit/ sanoit he/ Catzo hen
cutzupi Eliast.

36 Nin yxi iooxi ia teutti Sienen Eticalla/ ia pani sen Roghon pähen/ taritzi
henen iooma sanoden/ Sallicat/ catzokam ios Elias tule hende poispaneman.

37 Mutta JESUS hwti swrella änelle/ ia ylesa'noi Henge's

38 Ja Templin purie halkeisi cachtia/ ylhelde hamaha' alhalle.

39 Coska nyt Pämies/ ioca sijne hene' Cohdalla's seisoit/ näki ette hen
semmotoisella hwdholla/ Hengens annoit/ sanoi hen/ Totisesta teme Inhiminen
oli JUMALAN Poica.

40 Ja olit mös Waimot sielle taamba catzelit/ ioinenga seas oli Maria
Magdalena ia Maria sen wehen Jacobin ia Joesin eiti ia Salome/

41 iotca mös/ coska hen oli Galileas/ hende seuraneet ia paluelluet olit/ ia
monda mwta iotca ynne ylesmennyet olit henen cansans Hierosoliman.

42 Ja Ectona sill ette Walmistus peiue oli/ ioca ombi se Esisabbathi/

43 tuli Joseph Arimathiast/ Yxi cunnialinen Radhin mies/ ioca mös odhotti
JUMALAN Waldacu'da. Hen rohkeisi/ ia sisellemeni Pilatusen tyge/ ia anoi
henelde Jesusen Rumista.

44 Nin Pilatus imehteli ette hen io coollut oli/ ia cutzui tygens Pämiehen ia

kysyi henelde/ Jos hen io Amu coollut oli/

45 Ja quin hen ymmersi asian Pämiehelde/ Annoi hen Josephille Rwmijn.

46 Ja hen osti Linawaatten/ ia poisotti henen/ ia käri Linawaatthein Ja pani hene' Hautan quin oli hacattu Callion ia wieritti kiuen Haudhan ouelle.

47 Mutta Maria Magdalena ia Maria Jose catzelit cuhunga hen pandijn.

16 lucu

1 Ja coska Sabbathi edesioutunut oli/ ostit Maria Magdalena ia Maria Jacobi ia Salome Hyuenhaiulisi Yrtie ette he tulisit ia woitelisit hene'.

2 Ja he tulit Haudhalle ensimeisne Sabbathin peiue' sange' waraha'/ coska Auringo coitti/

3 ia he puhuit keskene's/ Cuca meille kiue' wieritte hauda' ouelda?

4 Ja quin he catzoit/ neit he Kiuen poiswieritetty/ sille hen oli sange' swri.

5 Ja quin he olit Hauda' siselleme'net/ nin he neit yde' Noricaise' istuua' oikealla pole'/ ioca oli waatteittu pitkil walkeil waateil/ Ja he he'mestuit.

6 Mutta hen sanoi heille Elkette He'mestykö/ te etzitta Jesust Nazarenusta/ ioca oli Ristinnaulittu/ hen ylesnoui/ ei ole hen tälle/ Catzos/ sija cunga he henen panit.

7 Mutta me'get ia sanocatta henen Opetuslapsillens/ ia petarille/ ette hen teiden edellenkieupi Gallieaa'/ sielle te hene' näette/ ninquin he' sanoi teille.

8 Ja he nopiasta wlosmenit/ ia pakenit Haudhalda/ Sille ette wapistus ia hämmestus oli heiden Ylitze's tullut/ Eike he mös kellekä miten sanonuet/ Sille ette he pelkesit.

9 Mutta quin Jesus Ylesnosnut oli warahin ensimeis Sabbathin peiuene/ ilmestyi hen ensin Maria Magdalenale/ iosta hen Setzemen Perckelet wlosaijanut oli.

10 Ja se meni matka's ia ilmoitti nijlle iotca olit tottunuet henen cansans oleman/ iotca murehisans ia idkeueisse olit.

11 Ja quin ne samat cwlit ette he' eleuene oli/ ia hen nechty oli henelde/ eiuet he wskoneet.

12 Sijtte/ cosca Caxi heiste waelsit/ ilmestij hen heille toisenmoissa coska he maalle menit.

13 Ja ne samat menit ia iulgistit nille muylle Eike he mös nijteken wstonuat.

14 Wimein/ cosca ne Yxitoistakymende atrioitzit nin hen ilmestyi/ ia soimasi heijen epevskonsa/ ia heiden Sydeme's cangiutta/ ettei he vskconuet nijte iotca henen nähnyet olit/ Ylesnosnuexi.

15 Ja sanoi heille/ Menget caicke' mailman/ ia sarnatka Euangeleumi caikille lodhuille/

16 ioca wskopi ia tule Castetuxi/ se autuaxi tulepi. Mutta ioca ei wsko/ se tule cadhotetuxi.

17 Mutta näme ouat ne merckit/ iotca noudhattauat nijte quin wskouat. Minu' Nimeni cauta pitte heiden Perkelet wlosaijaman. Wsilla Kielille puhuma'/ Kermeet poisaiama'.

18 Ja ios he iotaki myrcky ioouat/ ei heille miten wahingoitta. Sairasten pälle heiden pite Kädhens paneman/ ia ne paraneuat.

19 Ja se Herra/ sijttequin hen oli heille puhunut/ ylesotettihin Taiuasee'/ ia istupi Jumala' Oikealla kädelle.

20 Mutta he wlosmenit/ ia sarnasit Jocapaicas. Ja HErra teeskeli heide' ca'sans ia wahwisti Sanan/ noutauaisten Merckien cautta.

P. Lucan Euangelium.

1 lucu

1 ETte monet ouat ruenet szätemen ne Puhet nijste iotca meiden keskenem waghimast ouat pätetyd/

2 Ninquin ne meille sanonuet ouat/ iotca sen algusta itze nähnyet ouat/ ia sen Sana' palueliat ouat olluet/

3 näky mös minulle se coctolinen oleua/ sijtequin mine algusta caiki cappalet wisusta ole' tutkinut että mine sinulle (O paras Teophile) sitelehin iärghestens kirioitaisin/

4 Senpäle ettes tundisit nijnen cappaleidhen wissituxen/ ioista sine neuuottu olet.

5 OLi Herodesen Judea' Kuninga' aicana yxi Pappi/ Zacharias nimelde/ Abian worosta/ ia henen Eme'dens Aaronin Tyttereist/ ia henen nimens Elizabeth.

6 Mutta he olit molemat hurskat JUMALAN edes waeltawaiset caikisa HERRAN käskyise ia Sädhyise laittamattomat.

7 Ja ei ollut heille Lasta/ Sille ette Elizabet oli Hedhelmetoin/ Ja molemat olit io ijäliset.

8 Ja se tapachtui/ coska hen worollans Papin wircka piti JUmalala' edes/ Pappiude' tauan ielkin/

9 ia arpa la'gesi henelle/ ette henen piti haijud sytyttäme'/ meni hen HErran Te'plin siselle.

10 Ja caiki Canssan palious oli vlcona ia rucoli sen Haijun aigan.

11 Nin ilmestui henelle HERRAN Engeli seisodhen Haiju' altarin oikealla polella.

12 Ja quin Zacharias henen näki hämmestui hen/ ia pelcous langesi henen pälens.

13 Mutta se Engeli sanoi henelle/ Ele pelke Zacharia/ Sille sinun Rucouxes on cwltu. Ja sinun Emendes Elizabet synnyttepi sinulle pojjan/ ionga nimen sinun pite cutzuman Johannes/

14 ia sinun ilo ia ihastus tulepi. Ja monda iloitzeuat ylitze henen syndymisens.

- 15 Sille ette hen tulepi swrexi HERRAN edhes. Wina ia wäkeuete iooma ei hen ioo. Ja pyhelle Hengelle hen teuteten io hamast hene' Eitins Cohdusta.
- 16 Ja monda Israelin Lapsista hen kiendepi heiden HERRANS JUMALANS tyge.
- 17 Ja hen edheskeupi henen edhelle's Elian Hengen ia Auwun cansa/ ette henen kiendemien pite lseden sydhemet Lasteins tyge/ ia ne tottelemattomat hurskaste' toimen tyge/ ia walmistaman Herralle teudhelisen Canssan.
- 18 Ja sanoï Zacharias Engelille/ Miste mine sen tunnen? Sille mine olen wanha/ ia minun Emenden on io ijälinen.
- 19 Nin Engeli wastasi ia sanoï henelle/ Mine ole' Gabriel ioca seison JUMALAN edes/ ia olen lehetetty puhuman sinun tyges/ ia saattaman neite ilolisi sanomita sinulle.
- 20 Ja catzo sine tulet kielettömexi/ ia ed woi puhua haman siihen peiuen asti/ iona nemet tapactuuat/ Senteden ettet sine vskonut minun Sanoiani iotca aijalans teuteten.
- 21 Ja se Canssa odhotti Zachariast/ ia imehtteli ette hen nijn wiwyi Te'plis.
- 22 Ja quin hen vloskeui/ ei hen sanut heille puhua. Ja he ymmersit ette hen oli ionghu' Nägön Te'plis nähnyt. Ja hen wijttasi heille/ ia ieij mykexi.
- 23 Ja se tapachtui ette henen wirghans peiuet olit teytetyd/ meni hen cotians.
- 24 Ja ninen peiueden ielkin tuli henen Eme'dens Elizabeth raskaxi/ ia salasi itzens wijsi Cucautta/ sanoden/
- 25 Nein ombi HERRa minulle tehnyt nijnä peiuiene/ quina hen minu' poleeni catzoi ette hen poisotais minu' yle'catzeni Inhimisten seas.
- 26 Mutta cudhena Cwcaunna/ lehetettin JUMALAST Engeli Gabriel ychten Galilean Caupungin/ ionga nimi oli Nazareth/
- 27 yhden Neitzen tyge/ iota oli kihilattu miehelle ionga nimi oli Joseph/ Daudin honesta/ ia Neitzen nimi oli Maria.
- 28 Ja Engeli tuli siselle henen tygens ia sanoï/ Terue armoitettu/ HERRa on sinun cansas * hyuestisiugnattu olet sine waimoden seas.
- 29 Mutta quin hen näki henen/ hämmestui hen henen puhestans/ ia aijatteli millinen olis se teruetys.
- 30 Ja sanoï Engeli henelle/ Ele pelke Maria/ Sille sine * leudhit Armon JUMALAN tykene.
- 31 Catzo sine sijtet cohduzas ia synnytet poian/ ia sinun pite cutzuman henen Nime's JESUM.
- 32 Sen pite oleman swren/ ia pite cutzuttaman ylimeisen Poiaxi. Ja HERRa JUMALA andapi henelle Daudin henen Isens istumen/
- 33 ia hen hallitzepi ylitze Jacobin honen ijancaikisesta/ ia henen Waldakunnallans ei pide oleman loppu.
- 34 Nin sanoï Maria Engelille/ Quinga teme tulepi/ Sille ette mine mieheste miten tiedhe?
- 35 Ja Engeli wastasi ia sanoï henelle Pyhe He'gi tulepi sinu' päles/ ia sen

ylimeisen auwu pite sinu' ylitzewariottaman. Senteden mös se Pyhe quin sinusta syndypi pite cutzuttaman Jumalan Poiaxi.

36 Ja catzo Elizabeth sinu' langos mös szijtti poian henen vanhalla ijellens/ ia teme on nyt cudes Cwcausi henelle/ ioca sanottin Hedhelmettomaxi/

37 Sille ette Jumala' edes ei ole ychte' asija mahdotoinda.

38 Nin sanoi Maria/ Catzo Herra' pica/ Olcon minulle sinu' sanas ielkin. Ja Engeli poislexi hene' tykeens.

39 Mutta Maria ylesnousi nijne peiuine. Ja meni kirusta yles Mekikylihän Judan Caupungin/

40 ia sisellekeui Zacharian honesen/ ia teruetti Elizabethi

41 Ja se tapachtui/ sijtte quin Elizabeth cwli Marian teruetyxen/ hyppesi lapsi henen cohduans. Ja Elizabeth teutettin Pyhelle Hengelle/

42 ia hwsii swrella änelle/ ia sanoi/ Hyuestisiugnattu olet sine waimodhen seas/ ia hyuestisiugnattu on sinun cochtus hedhelme.

43 Ja custa se minulle tuli/ ette minun HERrani Eiti minun tykeni tule?

44 Sille catzo ette sijttequin sinun teruetyxes äni tuli minun Coruihini/ hyppesi lapsi ilosta minun Cohduani.

45 Ja autuas olet sine ioca vskoit/ Sille ette ne teutetten/ iotca sinulle ouat sanotudh HERRALDA.

46 Ja Maria sanoi. Minun Sielun ylistepi HERra.

47 Ja minun Hengen iloitze JUMALAsa minun Wappattaiasani.

48 Ette hen catzoi Picans neurytte/ Catzo sijs nyt testelehin pitepi caikein sukuden minua Pyhexi sanoman.

49 Sille se ombi swria tehnyt minun coctani ioca Wäkeue on/ ia henen Nimens ombi pyhe.

50 Ja henen Laupiuns on sughusta sucuun/ iotca hende pelkeuet.

51 Hen teki wäghen käsiwardhellans/ ia haijotti ne Coriat heiden Sydhemens mieleste.

52 Ne woimaliset ombi hen cukistanut istumelda/ ia corgotti ne Neuret.

53 Isouat teutti hen hyuille/ ia rickat laski tyhijexi.

54 Hen coriasi Israelin henen Paluelians/ muistaden oman Laupiuns päle.

55 Ninquin hen ombi puhunut meiden Iseden tyge/ Abrahamin ia henen semenellens ijancaikisesta.

56 Ja Maria ieij henen tygens lehes colmexi Cwcaudhexi/ ia palasi cotiansa.

57 Mutta Elizabethin synnyttämisen aica teutettin/ ia hen synnytti poighan.

58 Coska henen Naburins ia Langonsa cwlit ette HERRA oli tehnyt swren Laupiuden henen ca'sans/ ia he iloitzit henen cansans.

59 Ja se tapactui Cahdexas'dena peiuene/ he tulit Pilti ymberinsleickaman/ ia cutzuit henen Zachariam Isens Nimelde.

60 Nin wastasi henen Eitens ia sanoi/ Eiswinga'/ waan hen pite cutzuttaman Johannes.

61 Ja he sanoit henen tygens/ Eiketen ole sinu'/ sughusas ioca cutzutan silde Nimelde.

62 Nin he wijttasit henen Isellens mille nimelle hen tactoi henen cutzua.

63 Ja hen anoi taulua/ kirioitti sanoden/ Johannes ombi hene' Nime's. Ja iocainen site imechteli.

64 Nin cochta aukeni henen suuns ia henen kielens/ ia puhui/ kijtteden Jumalata. Ja pelcaus sattui caikein heiden Naburins päle.

65 Ja caikisa Judean Mäkicanssas ilmaunsit caiki nämet tegot.

66 Ja caiki iotca sen culit panit heiden sydhemihins sanode'/ Mitkes Lulet teste Lapsesta tulepi? Sille ette Herran käsi oli henen cansans.

67 Ja henen Isens Zacharias teutettin Pyhelle Hengelle/ ia noidhui sanoden.

68 Kltetty olcon Herra Israelin Jumala/ sille hen on etzinyt ia lunastanut henen Canssans.

69 Ja ombi meille Ylesnostanut Terueyde' * Sarue'/ Daudin henen Paluelians Honesa.

70 Ninquin hen on muinen puhunut henen pyhein Prophetains suun cautta.

71 Ette hen meite wapachtaman pideis meiden wiholisild/ ia caikein kädhest/ iotca meite wihauat.

72 Ja osottaman Laupiuden meiden Isillen/ ia muistaman henen pyhen Lijtons päle.

73 Ja sen walan päle/ ionga hen wannoi Abraham meiden Iselen/ meille andaxens.

74 Ette me Lunastetudh meiden wiholisten kädhest/ hende paluelisim ilman pelkemet.

75 Pyhydhes ia hurscaudhes ioca henen edesens kelpa caikina meiden ikä peiwine.

76 Ja sine Pilti pite cutzutaman sen Ylimeisen Propheta/ sille sinun pite edhelkieumen Herran Caswon edes/ valmistama' henen Teitens.

77 Ja andaman Terueydhen tunnon henen Canssans/ heiden syndiens andexisamisen cautta.

78 Meiden Jumlan sydhemellisen Laupiun cautta/ iolla meite etzinyt on Coitto * Ylehelde.

79 Walistamaan nijte/ iotca pimeis ia coolon warios istuuat Ja oijendaman meiden ialcam Rauhan tielle.

80 Ja se Lapsi caswoi ia wachwistui Henges. Ja aswi Corues/ sihenasti ette se peiue tulis/ iona henen piti Israelin Canssan eten tuleman.

2 lucu

1 Se tapactui sijs nijnä Peiwine/ Ette Yxi Käsky wloskeui Keisarild Augustuselda/ ette caiki Mailma piti * Werolisexi laskettaman.

2 Ja teme weron Laskema oli ensimeine'/ ia silloin tapactui coska Kyrenius oli Waldamies Ylitze Syrian maan.

3 Ja menit itzecukin Caupungihins andaman heidens arwatta.

4 Nin mös Joseph Galileast Nazaretin Caupu'gist ylesmeni Judeaa' Daudin Caupu'gin ioca cutzuta' Bethlehem/ Sille ette hen oli Daudin Honest ia perehest/ ette hene' piteis mös itzens aruauttaman

5 Maria' hene' kihilatun Eme'dens ca'sa ioca oli rascas.

6 Nin tapactui heide' sielle ollesans/ ette synnyttämise' peiuet tulit teutetyxi.

7 Ja hen synnytti Poian henen Esikoisens/ ia kiäri henen capalohin/ ia laski henen Seimen/ sille ettei ollut heille sija maiasa.

8 Ja Paimenet olit samas Paicakunnas walwadhen Pellola laumans Ylitze/ iotca wartioitzit öölle heiden Carians.

9 Ja catzo/ HERRAN Engeli seisoi heiden tykenens/ ia HERRAN kircaus heite ymberinswalghisti/ ia he peliestyit swrella pelgolla.

10 Ja sanoit heille Engeli/ Elkette te pelietkö/ Sille catzo mine ilmoitan teile swren ilon/ ioca tuleua on caikelle Canssalle

11 Sille ette teille ombi tenepene syndynyt Wapactaija/ ioca ombi HERRA Christus Daudin Caupungis.

12 Ja teme on teille mercki. Te leudhet Lapsen Capalohin kiärityn/ panduna seimeen.

13 Ja cocta oli Engelin cansa swri Taiualisen sotawägen ioucko/ iotca kijtit Jumalata ia sanoit/

14 Cunnia olcon Jumala' corkiuxijs Ja maasa Rauha/ Ja inhimisis hyue Tacto.

15 Ja se tapactui/ ette Engelit heiste poislexit Taiuasen/ Nin puhuit ne Paimenet keskenens/ Kieukemme haman Bethlehemän/ ia catzokam site asia ioca tapactui/ ionga Herra ilmoitti meille.

16 Ja he tulit kijruchtadhen/ ia Leudhit Marian. Ja Joseph/ ynne lapsen cansa ioca macas seimes.

17 Coska he sijs sen nähnyet olit/ iulghistit he sen Sanoman/ ioca heille sanottu oli teste Lapsesta.

18 Ja caiki/ iotca sen cwlit/ imechtelit nijte puheita quin heille sanottu oli Paimenilda.

19 Mutta Maria ketki caiki nämet sanat/ tutkistellen hene' sydhemesens

20 ia Paimenet palasit/ ylisteijn ia cunniottaijn Jumalata/ caikista quin he cwlluet ia nähnyet olit/ ninquin heille sanottu oli.

21 Ja sijttequin Cahdexan peiue olit culunet/ ette Lapsi piteis ymberinsleicattaman/ cutzuttijn henen Nimens JESUS. ioca oli Engelilde io ennen cutzuttu/ quin hen cohdua sikisi.

22 Ja sijttequin heiden Puhdistus peiuet olit teutetydh Mosesen Lain ielken/ weidh he henen Jerusalemin/ ette he seisotaisit henen HERRAN eteen/

23 ninquin Kirioitettu on HERRAN Lais/ Caiki miehenpoli/ ioca ensin auapi

Eitins cohdhun/ pite cutzuttama' HERRALLE pyhexi.

24 Ja ette heiden pideis andaman wffrin sen ielken quin sanottu ombi HERRAN
lais/ pari mettisi eli caxi Kyhckylesen poica.

25 Ja catzo/ Yxi Mies oli Jerusalemis/ ionga nimi oli Simeon/ Ja teme mies
oli Hurskas ia Jumalalinen odhottadhen Israelin lohduitosta. Ja Pyhe Hengi oli
henes.

26 Ja henelle oli wastaus annettu Pyhelde Hengelde/ ettei henen pitenyt
colemata näkemen/ ennen quin hen näkis HERRa' Christusen.

27 Ja hen tuli hengen cautta Templijn.

28 Ja quin ne Wanhemat Piltin Jesusen Templin siselletoid/ ette heiden piti
tekemen henen edestens Lain tauan ielken/ nin se otti mös henen syljins/ ia
kijtti Jumalata ia sanoi.

29 Laske nyt HERRA sinun Paluelias * Rauhan menemen/ sinun sanas ielken.

30 Sille minun Silmeni ouat nähnet sinun Terueydhes.

31 Jonga sine walmistit caikein Canssain caswon ethen.

32 Yhdexi walkeuxi walghistaman Pacanita/ Ja sinun Canssas Israelin Cunniaxi.

33 Ja henen Isens ia Eitins olit imechteleueiset nijste quin heneste sanottin.

34 Ja Simeon hyuestisiugnasi heite/ ia sanoi Marialle henen Eitillens/ Catzo
teme ombi pandu langemisexi/ ia Ylesnousemisexi monen Israelis/ ia sixi
merckixi/ cuta wastan sanottan.

35 Ja sinungin mös sielus läpitze mieckan pite kieumen/ senpälle ette monen
sydhenden aijatoxet pite ilmoitettaman.

36 Ja oli Anna Prophetissa Phanuelin Tyter Aserin sughusta teme oli ioutunudh
pitkelle ijelle/ ia oli elenyt miehens cansa seitzemen wootha hene'
Neitzyste's/

37 Ja oli Lesken lähes Cadexan kymende ia nelie vootta/ Ja ei poislechtenyt
Templist paluelemast Jumala/ Paastoisa ia Rucouxisa ööte ia peiue.

38 Ja mös teme sama sille hetkelle siehen tuli/ ia cu'nioitzi HERRA/ ia puhui
heneste caikille/ iotca Wapadhutta Jerusalemis odhotit.

39 Ja sijttequin he olit caiki teuttenyet HERRAn lain ielken/ palasit he
Galileaan heiden Caupu'gijns Nazarettin.

40 Mutta Pilti ylescaswoi ia wahwistui Henges/ ia teutettin wijsaudhella/ ia
JUMALAN armo oli henen cansans.

41 Ja henen Wanhemans waelsit ioca wosi päsieis iuhlalle Jerusalemis/

42 ia quin hen io oli caxitoistakymenen woothinen ylesmenit he Jerusalemis
iuhla peiuen tauan ielken/

43 ia quin peiuet olit teutetyt/ palasit he cotians/ nin Pilti JESUS ieij
Jerusalemis/ ia eike homanet henen wanhemans. Waan he lwlit henen oleuan
seuras.

44 Ja edheskeuit yhden peiuekunnan/ ia etzit hende Langoins ia Tuttawains
sekan.

45 Ja quin ei he hende leuteneet/ palasit he Jerusalemin ia etzit hende.
46 Ja se tapachtui/ colmanen peiuen peräst/ leudhit he henen Templis
istuaan Opettajadhen keskelle/ cwldeleuan heite/ ia kysyuen heille.
47 Ja caiki iotca henen cwlit hemmestuit ylitze henen ymmerdhyxens ia
wastauxens.
48 Ja quin he henen neit ihmettelit he/ Ja sanoi henen Eitins henelle/
Poican/ Mixi sine meille neijn teit? Catzo/ sinun lses ia mine olem murehtien
etzinyet sinua.
49 Ja hen sanoi heiden tyge's/ Mite se on ette te etzitte minua? Ettekö te
tietenyet ette minun pite nijse oleman/ iotca minun lseni ouat?
50 Ja eiuet he ymmertenyet site Sana ionga hen heille puhui.
51 Ja hen alasmeni heiden cansans/ ia tuli Nazarettin/ ia oli heille alamaine'.
Mutta henen Eitins ketki caiki nämät sanat sydhemehens.
52 Ja JESUS menestui wisaudhes/ ia ijes/ ia Armos JUMALAN ia Inhimisten
edes.

3 lucu

1 Wldhel sijs toistakymmenel wodhel Keisarin Tiberiusen Wallan aialla/ coska
Pontius Pilatus Judean Waldamies oli/ Ja Herodes yxi Neliesructinas Galileas
oli/ ia henen weliens Philippus oli Neliesructinas Itureas/ Ja sijnä Trachonitin
Ma ku'nas/
2 Ja Lysanias oli Abilenen Neliesructinas/ Coska Hannas ia Caiphas olit
Ylimeiset Papit/ silloin tapactui Jumala' käsky Joha'nesen Zacharia' poian tyge
corues.
3 Ja hen tuli caickijn Manpaickoin Jordanin ymberins/ Ja sarnasi Paranoxen
Castet syndein andexi andamisexi.
4 Ninquin kirioitettu ombi Esaian Prophetan sarnan Ramatus ioca sanopi/
Hwtauaisen äni on Corues/ Walmistacat HERRAN tietē/ ia tehcket henen
Polghuns oikeaxi.
5 Caiki Laxot pite teutettemen/ ia caiki Woret ia Mäghet pite alettaman/ Ja
mitke wäret ouat ne pite oijettaman/ ia mitke coleat ouat ne pite tasaisexi
matkaxi tuleman/
6 Ja caiki Liha pite näkemen JUMALAN Terueydhen.
7 Nin sanoi hen sis Cansalle ioca vloskeui andaman heidens casta henelde/
Te Kykermetten sikiet/ Cuca ombi teille osottanut ette teiden pideis welteme'
sen tuleuaisen Wihan?
8 Tehcket sis otoliset Paranoxen hedhelmet/ ia elkette ruuetko sanoman
itzellen/ Abraham ombi meiden lsen. Sille mine sanon teille/ Ette JUMALA
woipi neiste Kiuiste ylesherettä poighat Abrahamille.
9 Mutta io nyt ombi Kirues Puiden iurelle pandu/ Jocainen sis Pw quin ei

teghe hyue hedhelmet/ se poickihacatan/ ia Tuleen heiteten.

10 Ja Canssa kysyi henelle sanoden/ Mite sis meiden pite tekeme'?

11 Nin hen wastate' sanoi heille/ Jolla ombi caxi hametta/ andacan iolla ei ychten ole/ Ja iolla ombi Rocha/ hen tehcken samallamoto.

12 Tulit mös Weronottaijat/ andaman heidens casta/ ia sanoit henelle/ Mestari/ Mite sis meiden pite tekemen?

13 Sanoi hen heille/ Elkette miten enämbi waatico/ quin on teille sääty.

14 Nin kysyit mös henelde Houit sanoden/ Mite sis meiden pite tekemen?

Sanoi hen heille/ Elkette kenengen * Wäkiwalda tehkö taicka * wäryttä/ ia tytyket teiden Palcallen.

15 Mutta quin Canssa odhotti/ ia caiki aijattelit heiden Sydhemisens Johannesesta/ Lienekö hen se CHRISTUS.

16 Wastasi Johannes sanoden iocaitzelle/ Mine tosin wedhelle castan teite/ wan minua Wäkeuembi tulepi ionga Kengein rihima en ole mine kuluolinen pästemen/ Hen castapi teite pyhelle Hengelle ia Tulella/

17 ionga wiski ombi henen Kädhesens/ ia hen puhdistapi henen Lugansa/ ia cokopi Nisuns henen Aittans/ Mutta Acanat hen poltapi sammomatomal Tulella.

18 Palio tosin mös muita hen neuuodhen iulghisti Canssalle.

19 Mutta se Neliesructinas Herodes/ coska hen henelde rangaistihin Herodiasen henen weliens Emenen tedhen/

20 ia caikista pahoista/ quin Herodes teki/ lisesi hen mös temen caikeden ylitze/ ia salpasi Johannesen Tornijn.

21 Ja se tapactui/ Coska caiki Canssa castettijn/ ia quin JESUS mös castettin ia rucoli/ Aukeni Taiuas.

22 Ja pyhe Hengi alastuli rumisel modholla ninquin Mettinen henen pälens/ ia äni Taiuasta tuli/ ioca sanoi/ Sine Olet Se Minun Racas Poican/ Sinussa Ombi Minulle Hyue sosio.

23 Ja itze JESUS oli lehes colmekymmenen wootinen/ coska hen rupesi. Ja hen luultin oleuan Josephin Poica/ ioca oli Elin poica.

24 Joca oli Mathatian poica. Joca oli Leuin poica. Joca oli Melchin poica. Joca oli Jannen poica. Joca oli Josephin poica.

25 Joca oli Mathatian poica. Joca oli Amosen poica. Joca oli Naumin poica. Joca oli Eslin poica. Joca oli Naggin poica.

26 Joca oli Maathin poica. Joca oli Mathatian poica. Joca oli Semein poica. Joca oli Josechin poica. Joca oli Judan poica.

27 Joca oli Joannan poica. Joca oli Rhesian poica. Joca oli Zorobabelin poica. Joca oli Salathielin poica. Joca oli Nerin poica.

28 Joca oli Melchin poica. Joca oli Addin poica. Joca oli Kosamin poica. Joca oli Elmadam poica. Joca oli Herrin poica.

29 Joca oli Jesonin poica. Joca oli Eliezerin poica. Joca oli Joramin poica. Joca oli Matthan poica. Joca oli Leuin poica.

30 Joca oli Simeonin poica. Joca oli Judan poica. Joca oli Josephin poica.
Joca oli Jonan poica. Joca oli Eliachiminn poica.
31 Joca oli Meliamin poica. Joca oli Menamin poica. Joca oli Mathatan poica.
Joca oli Nathan poica. Joca oli Daudin poica. Joca oli Jessen poica.
32 Joca oli Obedin poica. Joca oli Boozin poica. Joca oli Salmonin poica.
Joca oli Naasonin poica.
33 Joca oli Aminadabin poica. Joca oli Aram poica. Joca oli Esromin poica.
Joca oli Pharesin poica. Joca oli Judan poica.
34 Joca oli Jacobin poica. Joca oli Isaachin poica. Joca oli Abrahamin poica.
Joca oli Taran poica. Joca oli Nachorin poica.
35 Joca oli Jaruchin poica. Joca oli Ragahun poica. Joca oli Phalechin poica.
Joca oli Heberin poica. Joca oli Salemin poica. Joca oli Cainan poica.
36 Joca oli Arphaxattin poica. Joca oli Sem poica. Joca oli Noen poica. Joca
oli Lamechin poica.
37 Joca oli Mathusalem poica. Joca oli Enochin poica. Joca oli Jaredin poica.
Joca oli Malalehelin poica. Joca oli Cainan poica. Joca oli Enosin poica. Joca
oli Sethin poica. Joca oli Adamin poica. Joca oli JUMALAN poica.

4 lucu

1 Nin JESUS teunens Pyhe Hengi palasi Jordanist. Ja wietin Hengeste
Corpehen/
2 ia neliekymende peiue kiusatin Perkelehelde. Ja ei hen miten sönyt nijnä
peiuinä/ ia quin ne lopuit sijtte hen isoisi.
3 Nin sanoi Perchele henelle/ Olecos JUMALAN Poica/ nin sano telle Kiuelle/
ette hen Leiuexi tulis.
4 Nin wastasi JESUS sanoden/ Kirioitettu on/ Ei ainoast Leiuest Inhiminen elä
vaan iocaitzest Jumalan sanasta.
5 Ja Perkele wei henen Corckian woren pälle/ ia osotti henelle caiki Maan
pijrin Waldakunnat silmen räpäyxelle.
6 Ja sanoi henelle Perkele/ Sinulle mine annan caiken temen Wallan/ ia
heiden Cunnians/ Sille minun Haltuni ouat ne annetut ia mine annan ne kelle
mine tahdon/
7 Jos sine sis nyt mahan langet ia rucolet minua/ nin he ouat caiki sinun.
8 Ja JESUS wastaten sanoi henelle/ Mene matcaas minusta Sathan/ Sille ette
kirioitettu on/ Sinun HERRAS Jumalas pite sinun cwmartaman/ ia hende
ainoata palueleman.
9 Ja hen wei henen Jerusalemin/ ia asetti henen Templin Harian päle ia sanoi
henelle/ Olecos JUMALAN poica/ nin laske itzies teste alas.
10 Sille kirioitettu ombi/ ette hen Engeleins keskenyt on sinusta/ warieleman
sinua/

- 11 ia käsicens candauat sinua/ ettet sine coskan loucka ialcas Kiueen.
- 12 Ja JESUS wastaten sanoi henelle/ Sanottu on/ Ele kiusa sinun HERRAS JUMALAS.
- 13 Ja quin caiki kiusaus oli päätetty/ poislexi Perkele henelde hetkexi.
- 14 Ja palasi JESUS Hengen wäes iellens Galilean. Ja sanoma vloslexi ymberi caiken lehimakunnan heneste.
- 15 Ja hen opetti heiden Sinagogasans/ ia caikilda cunnioitettin.
- 16 Ja hen tuli Nazarettin cussa hen oli yleskasuatettu/ Ja hen sisellemeni Sinagogan tauans ielken Sabbathin peiuene ia ylesnousi lukeman.
- 17 Ja annettin henelle Esaian Prophetan Ramattu. Ja quin hen Ramatun auasi/ nin hen leusi paican cussa kirioitettu oli/
- 18 HERRAN Hengi ombi minun päleni/ senteden ette hen woiteli minun/ ia on lehdettenyt minun sarnaman Euangeliumi waiwaisille/ Parandaman ne särietydh sydhemet/
- 19 ilmoittaman Fangeille lunastusta/ Ja Sokeillen näghön/ Ja nijlle hosutuille ette heiden pite wapadhet oleman/ Ja ette minun pite iulghistama' HERRAN Wodhen.
- 20 Ja quin hen Ramatun Kijnipani/ nin hen annoi Paluelialle. Ja istui taas/ ia caikein silmet quin olit Sinagogas catzelit henen pälens.
- 21 Ja hen rupeis heille sanoman/ Tenepene ombi teme Kirioitus teutetty teiden coruisanna.
- 22 Ja caiki annoit henelle todhistuxen/ ia imehtelit nijnnen armolisten sanaden päle iotca henen suustans vloskeuit/ Ja sanoit/ Eikö teme ole * Josephin poica?
- 23 Ja hen sanoi heille/ Caiketin sanocat minulle teme wertaus/ Läkeri parana itzes. Caiki mite me cwlima tehdyn Capernaumis/ tege mös tesse sinu' lsesmaalla.
- 24 Nin hen sanoi Totisesta sanon mine teille/ Eikengen Propheta ole otolinen henen lsenmaalla.
- 25 Wan totudhesa sanon mine teille/ Monda Leske olit Israelis Eliasen aican/ coska Taiuas suliettu oli colmet wootta/ ia cwsu cwkautta/ coska swri Nelke tapactui ylitze caiken Maakunnan/
- 26 ia ei kenengen heiden tygens lehetetty Elias wan yhden Lesken waimon tyge Sarephthan Sidonias.
- 27 Ja monda Spitalista olit Israelis Heliseusen Prophetan aijalla/ ia eikengen heiste puhdastettu/ wan Naaman Syrialainen.
- 28 Ja caiki iotca olit Sinagogas tulit teuten wihoija quin he nämet cwlit.
- 29 Ja yleskarckasit/ ia vlosaijoit henen Caupungist/ ia weit henen haman wooren hypärelle/ ionga päle heiden Caupungins oli rakettu/ ette he henen olisit alassöxenet.
- 30 Mutta hen meni kieudhen heiden keskelläns.

31 Ja alastuli Capernaumijn Galilean Caupungin/ ia sijne opetti heite Sabbathin peiuinä.

32 Ja he hämmestuit henen opetuxens ylitze/ Sille ette henen puhens oli woimalinen.

33 Ja oli Sinagogas Inhiminen iolla oli rettasen Perkelen Hengi/ ia hen hwsiswrella änelle sanodhen/

34 Woi/ mite sinun ombi meiden cansam JESU Nazarene? Tulicos meite hukuttaman? Mine tiedhen cuka sine olet/ Jwri se JUMALAN Pyhe.

35 Ja nuchteli JESUS hende sanoden/ Waickene/ ia poismene henest. Ja quin Perkele oli henen heiden keskellens heittenyt/ nin hen vlosmeni henest/ ia ei miten hende wahingottanut.

36 Ja tuli Pelcaus caikein päle/ ia puhuit keskenens/ sanoden/ Mike puhe teme on? sille hen mana wäelle ia woimalla rettasita hengi/ ia he vlosmeneuet.

37 Ja sanoma iulghistui henest caikis sen maakunnan lehipaikois.

38 Ja quin JESUS ylesnousi Sinagogast/ meni hen Simonin honen siselle/ Mutta Simonin Anoppi waiuattin swrest Wilutaudista. Ja he rucolit hende henen edhestens.

39 Ja hen astui henen tygens/ ia manasi Wilutautia. Ja Wilutauti loopui henest. Ja cocta hen ylesnousi/ ia palueli heite.

40 Ja quin Auringo laskihin/ nin caiki ioilla oli Sairahita moninaisis Taudhis/ weit he henen tygens. Ja hen pani iocaitzen päle Kätens/ ia paransi heidet.

41 Nin vloslexit mös monesta Perkelet hwtadhen ia sanoden/ Sine olet CHRISTus se JUMALAN Poica. Nin hen rangaisi ne/ ia ei sallinut heidhen puhua/ Sille ette he tiesit henen oleuan CHRISTUSEN.

42 Mutta quin peiue tuli/ vlosmeni hen erineiseen sijaan. Ja Canssa etzit hende ia tulit haman henen tygens/ ia estelit hende/ ettei henen pitenyt poislechtemen heilde.

43 Nin sanoi hen heille/ Minun tule mös muille Caupungeille Euangelium JUMALAN Waldaku'nast sarnata. Sille site warten mine lehdetetty olen.

44 Ja hen sarnasi Galilean Sinagogisa.

5 lucu

1 Nin se tapactui/ coska Canssa tu'gihit henen tygens/ cwleman Jumalan Sana. Ja hen seiso Genezarethin meren tyken.

2 Ja näki caxi Wenehte seisoua' Meren tykön/ mutta Calamiehet olit heiste vloskieunet ia pesit heiden Wercoijans.

3 Nin hen yhden Wenhen sisellemeni/ ioca oli Simonin/ ia keski henen wehe maasta vloslaskea. Ja hen istudhen opetti Wenheste Canssa.

4 Ja quin he' lackasi puhumast/ sanoi he' Simonille/ Wie syuelle/ ia wlosheitteke teiden wercko'na apaialle.

5 Ja Simon wastate' sanoi henelle/ Mestari/ Me olema caiken öen
tötetehnyet/ ia ei miteken szanuet/ Mutta sinu' käskylles mine quitengin
vlosheiten wercon.

6 Ja quin he sen teit/ sulghit he swren Calain palioudhen/ Ja heiden wercons
repeisit.

7 Ja he wijttasit Cu'panille's iotca olit toises wenhes/ tulema' ia auttaman
heite's. Ja he tulit/ ia teutit molemat wenhet/ nijn ette he rupesit waiomaa'.

8 Coska Simon Petari sen näki/ langes hen Jesusen poluein tyge sanoden/
HERRA/ poismene minun tykeeni/ Sille mine olen syndinen Inhiminen.

9 Sille ette hämmestus oli henen käsittenyt/ Ja caicki iotca henen cansans
olit/ Calan Salin ylitzet/ ionga he olit szaneet.

10 Samalmoto mös Jacobin ia Johannesen Zebedeusen poigat/ iotca olit
Simonin Cumanit. Ja sanoi JESUS Simonille/ Ele pelke/ testedes sine saad
Inhimisi.

11 Ja he wedhit wenhens maalle/ ia ylenannoit caiki/ ia seurasit hende.

12 Ja se tapachtui/ coska hen oli yhdes Caupungis/ Ja catzo/ sijnä oli yxi
Mies spitalita teunnä. Quin hen näki JESUM langes hen caswoillens/ rucoli
hende sanoden/ HERRA/ ios sine tahdot/ Sine voit minun puhdista.

13 Ja hen oijensi kätens ia rupeis henen ia sanoi/ Mine tahdon/ ole puhdas.
Ja cohta Spitali lexi henest.

14 Ja hen kielsi henen/ ettei hen kellengen sanoisi/ waan mene (ma hen)
osota itzes Papille/ ia wffra sinun puhdastuxes edhest/ ninquin Moses keski
heille todhistoxexi.

15 Nin sanoma wiele leuisi enemien henest/ Ja palio Canssa cokounsi
cwleman/ ia henen cauttans parattaman heiden Taudhistans.

16 Mutta hen poismeni harhaan corpeen/ ia rucoli.

17 Ja se tapachtui ychten peiuen coska hen opetti/ ia sielle istuit mös
Phariseuset/ ia lain opettaijat/ iotca tullet olit iocaitzest Caupungist Galileast
ia Judeast ia Jerusalemist. Ja HERRAN Woima lesse oli parandaman heite.

18 Ja catzo/ mutamat miehet cannoit yhden Inhimisen wooteisa/ ioca oli
Haluattu/ Ja he pydhit hende sisellewiedhä pannaxens henen etens.

19 Ja quin eiuet he leunneet Canssan tähden/ custa polesta he olisit henen
parahin siselleszaneet/ ylesastuit he Caton päle/ ia Caton lepitze alaslaskit
henen Woteinens keskelle JESUusen eten.

20 Ja quin hen näki heiden vskons sanoi hen sille/ Inhiminen/ sinun syndis
annetan sinulle andexi.

21 Ja ne Kirianoppenuet ia Phariseuset rupesit aijattelman sanoden/ Cuca
ombi teme/ ioca JUMALAN pilcka puhupi? Cuca woipi synnit andexianda/
mutta ainoa JUMALA?

22 Coska nyt JESUS tunsi heiden aijatoxens/ wastaten sanoi hen heille/ Mite
te aiattelette teiden sydemesen?

- 23 Cumbi on keuie'bi sanoa/ sinulle synnit andexiannetan/ taicka sanoa/ Ylesnouse ia kiew?
- 24 Senteden sis ette teiden pite tietemen/ ette Inhimisen Poialla on walda maan päle syndi andexianda/ sanoi hen Haluattulle/ Sinulle mine sanon/ Ylesnouse ia ota Wotes/ ia mene Cotias.
- 25 Ja cochta sillens hen ylesnousei heiden edhesens/ ia coriasi wotens/ iossa hen maanut oli/ ia meni Cotians cunnioittain JUMALATA.
- 26 Ja he hämmestuit caiki/ ia cunnioitzit JUMALATA/ Ja he caiki teutettin pelgolla sanoden/ Me neime tenepene camaloit.
- 27 Ja sijtte hen vloslexi/ ia näki weronottaian nimelde Leui istuuan Tulli hones/ ia sanoi henelle/ Seura minua.
- 28 Ja hen ylenannoi caiki/ ylesnousei ia seurasi hende.
- 29 Ja teki Leui henelle swren weraspidhon cotonans/ ia oli palio Weronottaiaden wäki/ ia muita/ iotca heiden cansans atrioitzit.
- 30 Ja ne Kirianoppenet ia Phariseuset napitzit henen Opetuslastens wastan/ sanoden/ Mixi te weronottaiten ia Synneisten cansa sööte ia iootta?
- 31 Ja JESUS wastaten sanoi heille/ Ei ne Teruehet taruitze Läkerite/ waan ne Sairat.
- 32 Em mine ole tullut nijte wanhurskaita cutzuma'/ waan nijte Syndisite Paranoxeen.
- 33 Nin he sanoit henelle/ Mixi Joha'nesen Opetuslapset wsein paastouat ia rucoleuat/ samalmoto mös Phariseuste' opetuslapset Mutta sinu' Opetuslapses söuet ia iouat?
- 34 Sanoi he' heille/ Ette te woi Hääcanssa paastoman watija nincauuan quin Ylke ombi heiden cansans.
- 35 Waan ne peiuet tuleuat/ coska Ylke heilde poisotetan/ silloin he paastouat nijne peiuine.
- 36 Nin hen sanoi mös heille wertauxen/ Eikengen wdhen waathen tilca paicka wanha' waatesen/ mutoin hen reueise sen wdhen/ ia se paicka sijte wdhest ei souita itzens sen wa'han möte.
- 37 Ja eikenge' pane Nortta wijna wanhoi Leilein/ mutoin se nori wijna ricko Leilit/ ia se vloskatu/ ia Leilit huckuuat.
- 38 Mutta nori wijna pite pandaman wsijn Leilijn/ nin he molemat ouat tallella.
- 39 Ja eikengen/ ioca wanha wina ioopi/ cochta tachtu site noorta/ sille hen sanopi/ Se wanha ombi parambi.

6 lucu

- 1 IA se tapachtui Sabbathin peiuen * Homenis/ ette hen keui Laihon lepitze/ ia henen Opetuslapsens catkoit tehcki/ hierten käsillens/ ia söit.
- 2 Nin mwtomat Phariseusist sanoit heille/ Mixi te teette/ iota ei soui tehdä

Sabbathina?

3 Ja JESUS wastaten sanoi heiden tygens/ Ettekö te site lukenet ole/ mite Daid teki/ koska hen itze isois/ ia iotca henen cansans olit?

4 Quinga hen sisellemeni JUMALAN honesen/ ia otti Näkyleiuet ia söi/ ia annoi mös nijlle iotca henen cansans olit/ Joita ei muinen sopinut södhe/ mutta waiuoin Pappien.

5 Ja hen sanoi heille/ Inhimisen Poica ombi HERRA/ ia mös Sabbathin pälle.

6 Nin se tapachtui toisna Sabbathina/ ette hen sisellemeni Sinagogan ia opetti/ Ja oli sielle yxi Inhiminen/ ionga oikea käsi oli quiuettu.

7 Nin Kirianoppeneet ia Phariseuset wartioitzit he'de ios hen mös Sabbathina para'daua olis/ Ette he leyteisit iosta he cannaisit henen pälens.

8 Mutta hen tiesi heiden aijatoxens/ ia sanoi sille Inhimisel/ iolla oli se quiuettu käsi/ Ylesnouse ia seiso keskelle.

9 Nin hen nousi ia seiso. Nin sanoi JESUS heille/ Mine kysyn teile/ cumbi sopi Sabbathina tehdä hyuesti taicka pahasti? Henge wapachta/ eli cadhotta?

10 Ja quin hen catzatti ymberins heiden caikein päle/ sanoi hen sille Inhimisel/ Oijenna sinun kätes. Ja hen oiensi. Nin tuli henen kätens teruexi/ ninquin se toinengi.

11 Mutta he tulit mielettomexi/ ia puhuit keskenens/ mite heiden piteis JESUusest tekemen.

12 Mutta se tapactui nijnä peiuine/ ette hen meni Mäelle rucoleman/ ia hen oli yli öen JUMALAN rucouxis.

13 Ja quin peiue oli tullut/ cutzui hen Opetuslapsens/ ia vloswalitzi Caxitoistakymende heiste/ iotca hen mös Apostolixi nimitti/

14 Simon ionga hen mös Petarixi cutzui/ Ja Andream henen weliens/ Jacobin ia Johannesen/ Philippum ia Bartholomeusen/

15 Mattheusen ia Thoman/ Jacobin Alphein poian ia Simone' ioca cutzutan >Zelotes/

16 ia Judan Jacobin poian/ ia Judam Ischariothem sen Petteijen.

17 Ja koska hen alasastui heiden cansans/ ia seiso yhdelle lakial paical/ ia henen Opetuslastens ioucko/ ia Canssan swri palious caikest Judeast ia Jerusalemist ia Randalaiset Tyrost ia Sidonist/

18 iotca olit tulluet hende cwleman/ ia paraneman heiden taudhistans. Ja iotca waiwattin reettaisilde hengilde/ ia he paranit.

19 Ja caiki Canssa pysit heneen rueta/ Sille ette auwu vloskeui henest/ ia paransi caiki.

20 Ja hen ylesnosti silmens Opetuslapsijns pein ia sanoi/ Autuat oletta te Waiwaset/ Sille teiden on JUMALAN waldakunda.

21 Autuat oletta te iotca nyt isotte/ Sille te raitetan. Autuat oletta te iotca nyt idkette/ Sille teiden pite nauraman.

22 Autuat oletta te koska Inhimiset wihauat teite ia eroittauat teiden/ ia

pilcauat teite/ ia poisheitteuet teiden Nimen ninquin pahuden Inhimisen Poian tedhen/

23 Iloitca sinä peiuenä/ ia ihastucacat/ sille catzo teiden Palcan ombi swri Taiuahis. Samalmoto teit mös heiden Wanhemans Prophetaden.

24 Mutta we teiden Rickat/ Sille ette teiden lodutuxen ombi teillä.

25 We teiden iotca rautudh oletta/ sille teiden pite isoman. We teiden iotca nyt nauratta/ Sille teiden pite idkemen ia parckuman.

26 We teiden coska caiki Inhimiset teite kijtteuet/ Sille samalmoto teit mös heiden wanhemans wärein Prophetain.

27 Mutta mine sanon teille iotca cwletta/ Racastacacat teiden Wiholisian.

Hyuetehcket nijlle iotca teite wihauat. Hyue puhucacat nijste iotca teite kirouat.

28 Rucolcat nijnen edhest iotca teide' wärytte tekeuet.

29 Ja ioca sinua löö poskelle/ taritze mös henelle toinen/ ia ioca sinulda Caapun wiepi/ ele mös henelde Hametta kiellä.

30 Jocaitzen quin sinulda anopi anna/ ia silde ioca sinun omas poiswei/ ele iellensano.

31 Ja ninquin te tahdotta ette Inhimisten pite teiden tekemen/ nin tehkette te mös heille samalmoto.

32 Ja ios te racastat nijte iotca teite racastauat/ mike kijtos teille sijte on? Sille Syndisetki racastauat nijte ioilda he racastetan.

33 Ja ios te hyue teet teiden hyuin tekijllen/ mike kijtos teille sijte on? Sille Syndiset sen mös tekeuet.

34 Ja ios te lainat nijlle ioilda te toiuot iellessauanne/ mike kijtos teille sijte on? Sille Syndisetki synnisille lainauat/ ette he tasan iellensse sauat.

35 Mutta paramin racastacacat teiden wiholisian/ ia hyuetehcket ia lainacacat/ ei miten sijte toiuoden/ ia teiden Palcana pite oleman swren/ Ja teiden pite oleman sen Ylimeisen Poiat. Sille hen ombi Laupias cunniattomadehen ia pahain cochtan.

36 Olcat Senteden Laupiat/ ninquin mös teiden lsen Laupias ombi.

37 Elket domitko/ nin ette te domita. Elkette sadhatelco/ nin ette te sadhateta. Andexiandaca/ nin teiden andexiannetan. Andacacat/ nin teiden annetan.

38 Hyuen Mitan/ ia likistetyn/ ia sullotun ia ylitzewotauan he andauat teiden helmana. Sille iwri samalla mitalla iolla te mittatte pite muudh teille mittaman.

39 Ja hen sanoi heille Wertaudhen/ Woico yxi Sokia toista sokiata talutta? Eikö he molemat Hautan lange?

40 Ei ole Opetuslapsi henen Mestarins päle/ Mutta coska Opetuslapsi ombi ninquin henen Mestarins/ nin hen ombi teudhelinen.

41 Wai mites näet raiskan sinun welies silmes/ mutta ett sine hauaitze Malka ioca on omas silmeses?

42 Eli quinga sine woit sano welielles/ pidhexi welien/ mine otan raiskan vlos

silmestes/ ia ett sine itze näe Malka omas silmeses? Sine vlcokullattu/ ota ensin Malka omast silmestes/ ia sijtte catzo/ ettes vlosotaisit raiskan ioca on sinun welies silmes.

43 Sille ei ole se hyue Pw/ ioca pahan hedhelmen teke/ Eike paha Pw teghe hyue hedhelmete.

44 Sille iocainen Pw tutan henen hedhelmestens. Sille eiuet he coko Orientappuroist Ficonita/ Eike mös hajjeta Winamaria Odhakeist.

45 Hyue Inhiminen henen sydhemens hyuest tauarast/ edestootta hyue Ja paha Inhiminen henen sydhemens pahast tauarast edestootta paha. Sille ette Sydhemen runsaudhest puhu henen suuns.

46 Mite te cutzutta sis minua HERRA/ HERRA/ ia ette te teghe mite mine sanon?

47 Cucaikenens tule minun tykeni ia cwle minun puheni ia teke ne/ sen mine osotan teille kenenge caltainen hen on.

48 Hen on sen Inhimisen caltainen/ ioca henen Honeens rakenda/ ia caiua syuehen ia panepi aluxen callion päle. Coska sis loodhe tule/ nin wirta sen honen päle sysäpi/ ia ei woinut hende licutta/ Sille se oli perustettu Callion päle.

49 Joca taas cwli/ ia ei tehnyt/ se on sen Inhimisen caltainen ioca Honensa rakensi maan päle ilman aluxeta Jonga päle wirta syses ia cocta cukistui/ ia sen Honen langeus oli swri.

7 lucu

1 COska hen nyt Canssan edhes oli vlospuhunut caiki sanans/ meni hen Capernaumin pein.

2 Ja yhden Sadhanpämiehen Paluelia sairasti colemallans/ ia oli henelle racas.

3 Cosca hen sis JESUSESTA cwli lehetti hen ne Judasten Wanhimat henen tygens rucollen hende/ Ette hen tulis ia parandais henen Paluelians.

4 Coska he sis tulit JESUSEN tyge/ rucolit he hende hartast ia sanoit/ Hen on sijhen ansiolinen ettes henelle sen tekisit/

5 Sille hen racasta meiden Canssa/ ia Sinagogan hen meille rakensi. Nin JESUS meni heiden cansans.

6 Ja quin hen nyt ei caukan ollut honesta/ lehetti se Sadhanpäemies ysteuitens henen tygens ia keski sanoa/ Ah HERRA/ ele sinuas waiua/ En ole mine keluolinen ette sine siseltulet minun Cattoni ala/

7 Sentedhen mine mös itzeni en lukenut keluolisexi tuleman sinun tyges/ Mutta sano Sanalla/ nin minun Piltin tule teruexi.

8 Sille ette mineki olen Inhiminen Esiwallan alamainen/ ia minun allani on sotamiehi/ ia sanon telle/ mene/ nin hen menepi. Ja toiselle/ tule/ ia hen tulepi. Ja minun Paluelialleni/ Tege teme/ ia hen tekepi.

9 Coska nyt JESUS ne cwli/ ihmetteli hen hende/ ia kiensi henens ia sanoi sille Canssalle ioca hende seurasi/ Mine sanon teille/ Sencaltaista vsko en tosin ole mine Israelis leunyt.

10 Ja quin ne Lehetetydh palasit Cotijn/ leusit he sen paluelian teruene ioca sairasti.

11 Ja se tapachtui sen ielkin ette hen meni ychten Caupungin/ ioca Naim cutzuttin/ ia henen cansans menit palio hene' opetuslapsians/ ia ylenpalio wäke.

12 Coska hen nyt Caupungin Portia lehestui/ catzo/ coollut vloskannettin/ ioca oli Eitins ainoa Poica/ ia se Leski oli. Ja palio Caupungin Canssa keui henen cansans.

13 Coska HERRA sen näki/ armachti hen henen pälens/ ia sanoi henelle/ Ele idke.

14 Ja edheskeui ia rupesi Paarijn. Ja ne Candaiat seisetit. Ja hen sanoi/ Noricainen/ Mine sanon sinulle/ nouse yles.

15 Ja se Coollu ylesistui/ ia rupeis puhuman. Ja hen annoi sen Eitillens.

16 Ja pelco tuli caikein päle/ ia cunnioitzit JUMALATA sanoden/ Swri Propheta ombi ylesnosnut meiden sekan/ Ja JUMALA ombi henen Canssans etzinyt.

17 Ja teme Sanoma heneste vloslexi caiken Judean ymberins/ ia caikein Lehimakundain.

18 Ja Johannesen Opetuslapset ilmoitit henelle nämet caiki.

19 Ja hen cutzui tygens caxi henen Opetuslapsistans/ ia lehetti ne JESUSEN tyge/ sanoden/ Oleco sine se tuleuainen? Eli pitekö meiden toista odhottaman?

20 Coska nyt nämet miehet tulit henen tugens/ sanoit he/ Johannes se Castaia lehetti meite sinun tyges sanoden/ Oleco sine se tuleuainen? Eli pitekö meiden toista odhottaman?

21 Sille samalla hetkelle hen paransi monda Taudheista ia Witzauxista ia pahoista Hengiste/ ia monen Sockian lahiasi hen nägön.

22 Ja JESUS wastasi ia sanoi heille/ Menget ia sanocat Joha'nesel mite te nähnyet ia cwlluet oletta. Ette Sokiat näkeuet/ Rambat kieuet/ Spitaliset puhdistetan/ Cwroit cwleuat/ Coolluet ylesnouseuat/ ia waiuasille sarnatan Euangelium.

23 Ja autuas on se ioca ei henens pahene minusta.

24 Ja coska nyt Johannesen Lehetus poismenit/ rupesi hen Johannesest sanoman Canssalle/ Mite te vlosmenit Corpeen catzoman? Tahdoittako te nähdä Roco/ ioca twlesta hääly?

25 Eli mite te vlosmenit catzoman? Tahdoittako te nähdä Inhimiste/ Hienojn waattein puietettun? Catzo/ ne iotca Kircailla waatteilla puietetan ia herckuisa eleuet/ ne ouat Kuningasten Cartanois.

26 Taicka mite te vlosmenit catzoman? Tahdoittako nähdä Prophetan? Caikitin mine sanon teille/ ia enembi quin Prtpheta. Teme on se/ iosta kirioitettu ombi/

27 Catzo/ Mine leheten minun Engelin sinun Caswos eten/ ionga pite walmistaman sinun Ties sinun edhelles.

28 Sille mine sanon teille/ ette nijnen seas iotca woimosta syndynet ouat/ ei ole swrembi Prophetia quin Johannes Castaia. Quitengin se ioca wähembi on JUMALAN waldakunnas/ se ombi hende swrembi.

29 Ja caiki Canssa quin cwli henen/ ia ne Weronottaiat/ annoit JUMALALLE Oikeuden/ ia he annoit heidens casta Johannesen Castella.

30 Mutta Phariseuset ia Lainoppenuet ylencatzoit JUMALAN Neuuon itze heitens wastan/ ia ei andanet heidens casta henelde.

31 Nin sanoi HERRA/ Kelle sis minun pite temen Sughu' Inhimiset wertauttaman? Ja kenen caltaiset he ouat?

32 He ouat nijnen Lasten caltaiset/ iotca Turulla istuuat/ ia hwtauat toinen toisellens ia sanouat/ Me olema teille huiluilla soittaneet/ ia ette te hypeneet. Me olema teille weisaneet Surulisi/ ia ette te idkeneet.

33 Sille Johannes Castaia tuli/ eike leipe sönyt/ eike Wina ionut/ Ja te sanotta/ Henelle ombi Perkele.

34 Inhimisen Poica ombi tullut/ söpi ia iopi/ Ja te sanotta/ Catzo/ Se Inhiminen on yxi Sömeri ia Winaniomari/ Wero'ottaiaden ia Synnisten Ysteue.

35 Ja Wijsaudhelle annettin oikeus caikilda henen Lapsildans.

36 Nin rucoli hende yxi Phariseus sömen henen cansans. Ja hen sisellemeni Phariseusen Honesen/ ia atrioitzi.

37 Ja catzo/ yxi Waimo oli Caupungis/ ioca oli Synneinen/ ia quin hen tiesi/ ette hen atriotzi Phariseusen Hones/ toi hen Clasin callista Woidhetta/

38 ia seisoit takana henen Jalcains iures idkein/ ia rupeis Kynelilens castaman henen Jalcoians/ Ja henen päens Hiuxilla quiuaman/ ia swtaannoi henen Jalcains/ ia Woiteli ne Woiteila.

39 Coska se Phariseus sen näki/ ioca henen pyyttenyt oli/ sanoi hen itzellens/ Jos teme olis Prophetia/ nin hen tieteis/ mike ia millinen teme Waimo ombi/ ioca henen rupepi/ Sille hen on Synneinen.

40 Jesus wastaten sanoi henen tygens/ Simon/ Minulla ombi iotakin sinulle sanomist. Sanoi hen/ Mestar sanos.

41 Caxi welcamiest oli yhdelle Lainaijalla/ Yxi oli welca wisisata peningite/ ia toinen wisikymmende.

42 Coska nyt ei heille ollut wara maxa/ hen annoi molembain andexi. Sano sis/ Cumbi neiste hende enembi racasti?

43 Simon wastaten sanoi/ Mine lwlen ette se iollen hen enembi andexiannoi. Nin sanoi hen henelle/ Oikein sine domitzit.

44 Ja hen kiensijn Waimon pein ia sanoi Simonal/ Näekös temen Waimon?

Mine tulin sinun Hones siselle/ ett sine andanut wettä minun Jalghoilleni/
Mutta Teme Kynelille castoi minun Jalcani/ ia Päens Hiuxill quiuasi.

45 Ett sine minun Sutaandanut/ mutta teme/ sittequin hen tehen siselletuli/ ei
ole lacanut minun Jalcaini swtaandamast.

46 Ett sine minun Päteni Öliulla woidhellut/ teme Woitella minun Jalcani
woiteli.

47 Senteden mine sanon sinulle/ henelle palio synnit andexiannetan/ Sille ette
hen palion racasti. Mutta iollen taas wähemi andexiannetan/ se wähemin
racasta.

48 Nin hen sanoi henelle/ Sinulle Synnit ouat andexinanetudh. Nin rupesit ne/
iotca ynne atrioitzit/ sanoman keskenens/ Cuca ombi teme/ ioca mös Synnit
andexianda?

49 Nin sanoi hen Waimolle/ Sinun vskos ombi sinun wapaxi tehnyt/ Mene
rauhan.

8 lucu

1 JA se tapachtui sitelehin/ Ette hen waelsi lepitze Caupungeita ia Kylijä
sarnaten ia ilmottadhen Euangelium Jumalan Waldakunnast/ ia ne
Caxitoistakymende henen cansans.

2 Nin mös mutamat Waimot/ iotca hen oli parandanut pahoist Hengist/ ia
Taudheist/ nimitten/ Maria ioca cutzuttin Magdalena/ iosta seitzemen Perkelet
olit vloslectenet/

3 Ja Johanna Chusan Herodesen Foudhin Emende/ ia Susanna/ ia monda
mwta/ iotca hende paluelit heiden Tauarastans.

4 Coska nyt palio Canssa cokounsi/ ia iocahitzest Caupungeist riensit henen
tygens/ sanoi hen Wertauxen cautta.

5 Ulosmeni kylueijä henen Siemeniens kyluemen/ Ja quin hen kylui/ langesit
mutamat Tien ohen/ ia ne tallattin/ ia Taiuas alda Linnut ylessöit sen.

6 Ja mutamat langesit Kiuen päle/ ia coska ne yleskeuit quiuettui se/ Sille/
ettei henelle ollut märckyttä.

7 Ja mwtamat langesit Orientappuroiten sekan/ ia Orientappurat ynne
yleskeuit ia tucahutit ne.

8 Ja mwtamat langesit hyuen Mahan/ ia ne yleskeuit ia teit Satakerdhaisen
hedhelmen. Coska hen temen sanoi/ hwsu hen/ Jolla on Coruat cwlla/ se
cwlkaan.

9 Nin kysyt henen Opetuslapsens henelde/ sanoden/ Mike olis teme
Werthaus?

10 Nin hen sanoi/ Teille on annettu tuta JUMALAN Waldakunnan salaus/
Mutta muille wertauxen cautta/ Ettei heiden site näkemen pideis waicka he
näkisit/ Ja ei ymmerdhe/ waicka he cwleuat.

- 11 Nin on sis teme se Wertaus. Se Siemen on JUMALAN Sana.
- 12 Mutta iotca Tien ohen langesit ne ouat/ iotca cwleuat/ sijtte tulepi Perkele ia ottapi Sanan heiden sydhemestens eteei he vskodhen wapaxi tulisi.
- 13 Mutta iotca Kiuen päle/ ouat ne/ coska he cwleuat/ ottauat he ilon cansa Sanan watan/ ia ei ole heille iurta/ Hetkexi he vskouat/ ia kiusauxen aijalla he poislangeuat.
- 14 Mutta iotca Orientappuroin langesit/ ouat ne quin cwlit/ ia poismeneuet Surusta/ Rickaudhesta/ ia Elemen hecumast tucahutetan/ eike hedhelmete canna.
- 15 Mutta iotca hyuen Mahan/ ouat ne/ iotca Sanan cwleuat ia kätkeuet hyues ia toimelises sydhemes/ ia saattauat hedhelmen Kersimises.
- 16 Eikengen coska hen Kyntelen sytytte peite site Astian ala/ eli pane site Penkin ala/ mutta hen pane sen Kyntelen ialghan päle/ Senpäle ette sisellemeneueiset näkisit walkiudhen.
- 17 Sille ei miten ole sala/ ioca ei ilmei tule/ eike peitetty/ ioca ei tietteuexi tule/ Ja iulkisexi on tuleua.
- 18 Nin catzocat sis quinga te cwletta. Sille ette iolla ombi henelle pite annettaman/ iolla taas ei ole/ se mös ionga hen lwle henens oleuan poisotetan henelde.
- 19 Nin tulit henen tygens henen Eitins ia weliens/ ia eiuet pászneet hene' tygens Ca'ssaldä.
- 20 Ja se sanottin henelle/ Sinun Eites ia sinun welies vlcona seisouat/ ia tactouat sinua nähdä.
- 21 Nin wastasi hen ia sanoi heiden tygens/ Minun Eiten ia welieni ouat ne/ iotca JUMALAN Sanan cwleuat ia tekeuet sen.
- 22 Ja se tapactui ychten peiuen/ ette hen Hacten astui ynne Opetuslastens cansa ia sanoi heiden tygens/ Mengeme ylitzen toiselle rannalle. Ja he laskit maalda.
- 23 Nin coska he purietit/ nuckui hen. Ja Twlispä nosti Aallon meres/ ia lainet heiden ylitzenlöit/ ia he olit swres hädhes.
- 24 Nin he astuit henen tygens/ ia heräytit henen sanoden/ Mestari/ Mestari/ me hukum. Nin hen ylesnousi nuchteli twlda/ ia wedhen ilma. Ja ne lackasit/ ia tuli tywen.
- 25 Nin sanoi hen heille/ Cussa teiden vskona on? Mutta he peliestyit ia ihmectelit keskenens/ sanoden/ Cuca ombi teme? sille hen mös käskepi Twlda ia wettä/ ia he ouat henen cwliaiset?
- 26 Ja he purietit Gadarenin Maan polen ioca ombi Galilean cohdalla.
- 27 Ja quin hen Hahdest maalla meni/ coctasi Caupungist henen yxi Mies iolla oli Perkele io cauuan aica/ ia ei pukenut waatet pälens/ eike ollut Honees/ waan Haudhois.
- 28 Quin hen sis näki Jesusen/ hwsu hen ia mahan langesi henen etens/ ia

sanoi swrella änelle/ Mite minun ombi tekemist sinun cansas Jesu Ylimeisen Jumalan Poica? Mine rucolen sinua/ ele minua waiwa.

29 Sille hen oli käskenyt sen rietaisen Hengen Inhimisest vlosmenemen/ Sille hen oli vsein hende waiuanut. Ja hen oli cahleilla sidhottu/ ia Jalcapuisa pidhetty/ Ja rickoi Siteit/ ia wietin Perkelelda Corpeen.

30 Ja Jesus kysyi hende ia sanoi/ Mike sinun Nimes on? Nin hen sanoi Legio/ Sille ette monda Perkelet olit henen sisellens mennyet.

31 Ja he rucolit hende/ ettei henen pitenyt käskemen heite sywytehen menemen.

32 Nin sielle oli isoj lauma Sicoija szömes Wooren paltas. Ja he rucolit hende/ ette henen piti salliman heiden nijnen siselle menne. Ja hen salli heite.

33 Nin Perkelet vlosmenit sijte Inhimisest/ ia menit Sicain siselle. Ja se Lauma söxijn Meren/ ia läkettyi.

34 Coska nyt paimenet näit mite sijnä tapachtui/ pakenit he/ ia ilmoitit sen sanoman Caupungis ia Kylis.

35 Nin he vlosmenit catzoman mite tapachtanut oli/ ia tulit Jesusen tyge/ ia leusit sen Inhimisen iosta Perkelet vloslectenet olit/ istuuan Jesusen ialcan iures waattetun/ ia mielesens/ ia he pelkesit.

36 Ja ne iotca sen nähnet olit/ ilmoitit mös heille quinga se Riuattu oli teruexi tullut.

37 Ja rucoli hende caiki Gadarenin culmakunnan Wäki/ ette henen piti heiste poismenemen. Sille ette heiden pälens oli tullut swri pelco. Nin hen meni Hacten/ ia palasi iellens.

38 Nin rucoli hende se Mies/ iosta Perkelet olit vloslectenet/ ette hen sais olla henen cansans. Mutta Jesus poislehetti henen/ Ja sanoi/

39 palaia Cotias/ ia sano quinga swret asijat Jumala ombi sinulle tehnyt. Ja hen poismeni/ ia sarnasi ymberi caiken Caupungin/ mitecutakin Jesus oli henelle tehnyt.

40 Ja se tapachtui/ Coska Jesus palasi/ rupeis Canssa hende wistan/ Sille ette caiki odhotit hende.

41 Ja catzo/ tuli yxi Mies/ ionga Nimi oli Jairus/ Sinagogan Pämies/ ia langesi Jesusen Jalcain iuren rucolen hende/ menemen henen Honesens/

42 Sille henelle oli ainoa Tyter lehes caxitoistakymen Wotinen/ ia se oli colemallans. Ja mensesens Canssa adhistit hende.

43 Ja yxi Waimo/ ioca oli Punatauti caxitoistakymende wootta pitenyt/ se oli caiki Tauarans Läkeritten päle culuttanut. Ja eikelden woitu paratta/

44 hen keui takana/ ia rupeis henen waatteins paltein/ Ja cochta asettui henen werens ioxu.

45 Ja Jesus sanoi/ Cuca ombi minuun ruuenut? Coska he sis caiki kielsit/ sanoi Petari/ ia iotca henen cansans olit/ Mestari/ Canssa sinua ahdista ia tunge/ ia sine sanot/ Cuca minuun rupesi?

46 Nin sanoi Jesus/ Jocu minuun rupes/ Sille mine tunsin auwun minustani vloskieuuen.

47 Coska sis Waimo näki ettei se sala ollut/ tuli hen wäristen/ ia langeis henen ialcains eten/ ia iulghisti caiken Canssan edhes/ minge syyn tedhen/ hen oli heneen ruenuut/ Ja quinga hen cocta teruexi tuli.

48 Mutta hen sanoi henelle/ Ole turuas Tytteren/ sinun vskos ombi sinua autanut/ mene rauhan cansa.

49 Coska hen wiele puhui/ tuli yxi Sinagogan Pämiehen honest/ sanoden henelle/ Sinun Tytteres on coollu ele Mestarita waiwa.

50 Coska nyt Jesus cwli temen sanan/ sanoi hen Pican Iselle/ Ele pelke. Usko waiwoin/ nin hen parane.

51 Mutta quin hen Honesen tuli/ ei hen sallinut keten sisellekieudhe cansans/ waan Petarin ia Jacobin ia Johannesen/ Ja sen Pican Isen ia Eitin.

52 Caiki he idkit ia parghuit hende. Nin hen sanoi/ Elkette idkekö/ ei ole Pica coollut wan maka.

53 Ja he nauroit hende/ tieten ette hen coollut oli.

54 Nin hen caiki vlosajoi/ rupesi henen kätens/ hwsii sanoden/ Pica ylesnouse.

55 Ja henen Hengens palasi/ Ja se cocta ylesnouse. Ja hen käskei annetta henelle Roca. Ja henen Wanhemans hemmestuit. Mutta hen haastoi heite/ ettei he kellengen sanoisi mite sielle tapachtunut oli.

9 lucu

1 Slitte ychten cutzui Jesus ne Caxitoistakymende/ ia annoi heille wäen ia wallan caikein Perkelitten päle/ Ja ette he Taudhit mös para'naisit/

2 Ja vloslehetti heijet sarnaman Jumalan Waldakunda/ ia parandaman Sairaita.

3 Ja sanoi heiden tygens/ Elket ottaco miteken möten Tiehen/ eike Sauua/ eike Prentzeli/ eike Leipä/ eike peningit/ Elket mös cacha Hamecht pitekö.

4 Ja cunga te Honesen tuletta/ olcat sielle sihenasti ette te sielde poismenet.

5 Ja cukaikenens ei teite wastanrupe/ nin vlosmenget sijte Caupungist ia muldakin mos pudhistacat teiden ialghoistan heiden wastans tunnostoxexi.

6 Ja he vlosmenit/ ia walsit Kylein lepitze sarnaten Euangeliumi ia paransit iocapaicas.

7 Mutta Herodes se Neliesructinas cwli caiki mite heneste päätettin. Ja hen waroi itzeens ette monicadhat sanoit Johannesen ylesnosnexi colehista.

8 Mutta mwamilda/ Ette Elias oli ilmandunut. Nin tas muilda/ Ette iocu nijste wanhoist Prophetist oli ylesnosnut.

9 Ja sanoi Herodes/ Johannesen mine caulanleickasin. Cuca sis teme on iosta mine sencaltaisita cwlen? Ja hen pysi hende nähä.

10 Ja Apostolit palasit/ ia luettelit henelle caiki mite he olit tehnyet. Ja hen

otti heidet tygens/ poismeni harhaan ylenannettun sijaan sen Caupungin tyge ioca cutzutan Bethsaida.

11 Coska Canssa sen tunsit/ noudhatit he hende. Ja he' rupesi heite wastan/ ia puhui heille Jumalan Waldakunnast/ ia ne iotca terueytta taruitzit/ teki hen teruexi. Nin peiue rupesi io laskeman.

12 Ja ne Caxitoistakymende edheskieuden sanoit henelle/ Pääste Canssa menemen Caupungijn ia Lehikylijn/ ette he Maiat ia Roca saisit/ Sille ette me olema tääle erämas.

13 Nin hen sanoit heille/ Andacat te heille söteuet. Mutta ne sanoit/ Ei ole meille enembi quin wijsi leipe/ ia caxi Cala/ ellei me mene/ ia osta Roca caikelle tälle swrella wäelle

14 (Sille heite oli lehes wijsi tuhatta miest) Nin sanoit hen Opetuslapsillens/ Pangat heite istuman cuhungi Jouckoon wisinkymmenin.

15 Ja he teit nijn/ ia asetit heiet caiki atrioitzeman.

16 Nin otti hen ne wisi leipe ia caxi Cala/ ia yleskatzoi Taiuasen/ Ja kijtti sen ylitze/ Mursi ne ia annoi Opetuslapsille ette he Canssan eten ne panisit.

17 Ja he söit ia tulit caiki rautuxi. Ja yleskoottin Techteit quin ieit/ caxitoistakymende Corgia.

18 Ja se tapachtui coska hen yxinens oli rucolemas/ nin olit mös Opetuslapset henen cansans/ Kysyi hen heille sanoden/

19 Kenenge sanouat Canssa minun oleuan? He wastasit ia sanoit/ He sanouat/ Ettes olet se Johannes Castaia. Ja mwtomat Eliam. Mwtomat taas ioncun wanhoist Prophetaist ylesnosnuexi.

20 Nin sanoit hen heille/ Kenenge sis te sanotta minun oleuan? Wastasi Simon Petari ia sanoit/ Sine olet se JUMALAN CHRISTus.

21 Ja hen haastoi heite ia kielsi ettei he kellengen pitenyt site sanoman/ ia sanoit/

22 Inhimisen Poian tule palio kerssie/ ia ylencatzotta Wanhimilda ia Pappeden Pämiehilde ia Kirianoppenuilda ia tapettaman/ ia colmandena peiuene ylesnouseman.

23 Nin sanoit hen caikille/ Joca minua tachtu seurata hen kielken itzens ia ottacan Ristins iocapeiue ia seuratchahan minua.

24 Sille ioca Hengens tedhelle pite tachtu/ henen pite sen cadottaman. Mutta ioca cadhotta Hengens minun techten/ se henen tedhelle pite.

25 Ja mite se hödhytte Inhimist ios hen caiken mailman voitais ia itzens cadhotta/ eli itzens wahingon saatta?

26 Mutta cukaikenens minua häpie ia minun sanoiani/ Site mös Inhimisen Poian pite häpiemen/ coska hen on tuleua Henen/ ia hene' Isens ia pyhein Engelitte' Cu'niasa.

27 Mutta mine sanon teille totisesta/ Ouat mwtomat tesse seisouaiset/ iotca ei colemata maista/ sihenasti ette he näkeuet JUMALAN waldakunnan.

- 28 Ja se tapactui Cahdexan peiuen peräst/ neinen Sanain ielkin/ ette hen otti tygens Petarin ia Jacobusen ia Johannesen/ Ja ylesnousi woren päle rucoleman.
- 29 Ja quin hen rucoli/ mwthui henen caswons/ ia henen waattens tuli walkiaxi ia kijldeuexi.
- 30 Ja catzo/ caxi Mieste puhuit henen cansans/ quin olit Moses ia Elias/
- 31 iotca ilmestuit Kircaudes/ ia puhuit henen Wloslectemisestens/ ionga hen teutteueinen oli Jerusalemis. Mutta Petari/ ia iotca henen cansans olit/ olit wnesta raskautetut.
- 32 Mutta coska he ylesheräisit/ neit he henen Kircaudhens/ ia ne caxi mieste henen tykenens seisouan.
- 33 Ja se tapactui/ coska he poislexit henen tykeens/ sanoi Petari JESUSEN tyge/ Mestari/ hyue on meiden tesse olla/ Tehckem tähän colmet Maia/ Sinulle yxi Mosesel yxi ia Elial yxi. Ja ei hen tienyt mite hen sanoi.
- 34 Ja henen neite puhuesans/ tuli pilui ia ymberiwariosi heiden. Ja he peliestyit coska pilui heijet peitti.
- 35 Ja äni tuli Piluest sanoden/ TEME On Minun Racas Poican/ hende te cwlca.
- 36 Ja quin äni paralans cwlui/ leusit he JESUSEN yxinens. Ja he waickenit ia eikelleken he miten sanoneet nijnä peiuiin nijstä quin he nähnet olit.
- 37 Mutta se tapactui toisna peiuen coska he Worelda alasastuit/ cohdaasi heiden palio wäki.
- 38 Ja catzo/ yxi Mies Canssast hwsu sanoden/ Mestari/ Mine rucolen sinua/ catzo minu' Poicani polen/
- 39 sille hen on minun ainocainen/ Catzo/ se Hengi kijniotta henen/ ia cocta hen hwta/ ia hen repi henen/ nin ette hen wachtupi/ ia tuskal hen lopu henest quin hen henen repinyt on.
- 40 Ja mine rucolin sinun Opetuslapsias hende vlosaiaman/ ia eiuet woinet.
- 41 Nin wastasi JESUS ia sanoi/ O vskomatoin ia heiju Sucukunda quincauuan minun pite teiden tykenen oleman ia kersimen teite? Johdata sinun Poicas tenne.
- 42 Ja coska hen wiele menolla oli/ repeli hende Perkele ia muserteli. Mutta JESUS nuchteli site rietaist Henge/ ia paransi Piltin/ ia andoi henen iellens Isellens.
- 43 Ja he hämmestuit caiki JUMALAN Cunnian ylitze.
- 44 Coska he nyt caiki imehtelit/ caikia nijte mite hen teki/ sanoi hen henen Opetuslapsillens/ Pangat nemet Puhet teiden Coruijn/ Sille ette tuleua on Inhimisen Poica ylenanneta' Inhimisten käsijn.
- 45 Mutta eiuet he ymmertenet site Sana/ ia se oli heilde peitetty/ ettei he site ymmertenet. Ja he pelkesit kysyue henelde site Sana.
- 46 Nin tuli mös aijatus heiden keskenens/ Cuca heiste swrin olis.

47 Coska sis JESUS näki heiden sydhemens aijatuxen/ otti hen Lapsen/ ia asetti sen tygens/ ia sanoi heille/

48 Cucaikenens täte Pilti wasthanrupe minu' Nimeni tedhen/ hen minua wasthanrupe. Ja cucaikenens minua wasthanrupe/ hen wasthan rupe site ioca minun lehetti. Sille ioca wähin on teiden keskenen/ hen tulepi swrimaxi.

49 Nin wastasi Johannes/ ia sanoi/ Mestari/ Me neim yhden sinun Nimes cautta Perkelet vlosaiauan/ ia me kielsime he'de/ sille ettei hen seura meiden cansam.

50 Ja sanoi JESUS henen tygens/ Elkette kielkö/ Sille ioca ei ole meiden wasthan/ hen on meiden cansam.

51 IA se tapactui/ Coska aica teutetty oli/ ette henen piti täde otettaman/ kiensi hen coхта Caswons menemen Jerusalemin polen.

52 Ja lehetti Sanancandaijat edhellens/ Ja he menit ychten Samaritanein Caupungin/ henelle Maia walmistaman.

53 Ja eiuet he hende wasthanrueneet/ senteden ette henen caswons oli kietty menemen Jerusalemin pein.

54 Quin nyt henen Opetuslapsens Jacobus ia Johannes sen neit/ sanoit he/ HERRA tahdocos/ nin me sanoma ette Tulen pite Taiuahast alastulema' ia cadhottama' heidet ninquin Eliaski teki?

55 Mutta JESUS kiensi henens Ja nuchteli heite sanoden/ Ettekö te tiedä kene'ge Henge' Poiat te oletta?

56 Sille ette Inhimise' Poica ei ole tullut cadhottaman Inhimiste' Sieluia/ mutta wapattaman.

57 Ja he menit toisehe' Kylehe'. Ja se tapactui/ quin he tielle waelsit ette yxi henelle sanoi/ Mine seuran sinua cungasikenens menet.

58 Ja sanoi henelle JESUS/ Ketuilla lolat ouat ia Taiuahisilla Linnuilla peset/ mutta Inhimisen Poialla ei ole cuhunga hen päens cumarta.

59 Ja hen sanoi yhdele toisele/ Seura minua. Nin hen sanoi/ HERRA/ salli minua enne' menemen ia hautamaha' minun Iseni.

60 Nin sanoi henelle JESUS/ Salli ette coolluet hautauat heiden coolluitans/ mutta sine mene ia iulghista JUMALAN waldakunda.

61 Ja toinen sanoi/ HERRA/ mine seuran sinua/ Mutta salli minua ennen terueysi looman nijlle iotca minun Cotonani ouat.

62 Sanoi henelle JESUS/ Cucaikenens kätens Auran laske ia taghans catzo/ ei ole se souelias JUMALAN weldakundan.

10 lucu

1 Sitelehin sis eroitti HERRA toiset seitzemen Kymmende/ ia lehetti heite caxin ia caxin henen edhellens caikin Caupungijn ia Paickoin cuhunga hen itze oli tuleua/ ia sanoi heille/

2 Elo tosin ombi swri/ waan Töwäki on wähe/ Rucoelca sis Elon HERRA/ ette hen vlosleheteis Töwäki henen Elohons/
3 Menget/ Catzo/ Mine leheten teijen ninquin Caritzat Suttein keskelle.
4 Elket candaco Prentzelite/ eike Tasku/ eike Kengie/ ia elket keteken terwettäkö matcas.
5 Cuhu'ga honese' te sisellemenet nin ensin sanocat/ Rauha olcohon tesse Hones. Ja ios sielle ombi Rauhan Lapsi/ Nin teiden rauhan henen pä lens iäpi.
6 Mutta ios tosin/ nin teiden rauhan iellens teille palaia.
7 Sijne sis samas Hones wijpykä/ södhen ia iodhen mite heilde annetan/ Sille ette Tömies on Palckans ansiolinen.
8 Elket Honest Honesen kieukö. Ja cuhunga Caupungin te tuletta ia he teite wastarupeuat/ nin söket mite teiden eten panna/
9 ia paratka Sairahita iotca henesse ouat ia sanocat heille/ Jumalan Waldakunda on lehes teite tullut.
10 Mutta cunga caupungin te sisellemenette/ ia ei he rupe teite wastan/ nin vlosmenget henen Cadhuillens ia sanocat.
11 Tomunghin mös/ ioca teiden Caupungist meihin tarttui/ me poispuhdhistam teiden pälen. Quitengi te se tietkä/ Ette Jumalan waldakunda oli teite lehesteny.
12 Mine sanon teille/ Ette Sodomalle sinä peiuene pite hokiambi oleman/ quin sille Caupungille.
13 We sinulle Chorazin/ We sinulle Bethsaida/ Sille ios Tyros ia Sidonis olis sencaltaiset auwut tehdyt iotca teisse tehdyt ouat/ he olisit muinen Jouhiwattees ia tuhgas istuden tehnyet parannoxen.
14 Quitengi Tyron ia Sidonin pite hokiambi oleman Domiolla/ quin teille.
15 Ja sine Capernaum ioca olet Taiuasen asti corghotettu/ sinun pite Heluettin alassysetteme'.
16 Joca teite cwle/ se cwle minun. Ja ioca teite ylencatzo/ se ylencatzo minun/ Joca taas minun ylencatzo/ hen ylencatzo sen ioca minun lehetti.
17 Nin ne Seitzemenkymende ilon cansa iellenspalasit sanoden/ HERRA/ Perkelet mös meiden alanannetan sinun Nimes cautta.
18 Nin sanoi hen heille/ Mine nein Sathanam Taiuahast langeuan ninquin Pitkesen leimauxen.
19 Catzo/ Mine annan teille woiman tallata kärmetten ia Scorpionin päle/ ia caiken Wiholisen wäen päle/ ia ei miten teille wahingoita.
20 Quitengi elkette sijte iloitko ette Henget teiden alana'neta'/ waan iloitkat paramin ette teide' Nime' ouat kirioitetut Taiuahis.
21 Samalla hetkelle riemuitzi Jesus Henges ia sanoi/ Mine kite' sinu Ise/ Taiuan ia Maan Herra/ ettes neme salasit wijsailda ia toimelisilda/ ia olet ne ilmoittanut Tyhmille/ Ja tosin/ sille ette näin sine olet mieltynyt Ise/
22 Caiki ouat minulle a'netud minu' Iseldeni. Ja eikengen tiede cuca ombi

Poica/ waan Ise/ Ja cuca ombi Ise/ waan Poiea/ ia kelle' Poica tachtu ilmoitta.

23 Ja he' kiensi hene's Opetuslaste's tyge ia sanoi erinens/ Autuat ouat ne Silmet iotca näkeuet iota te näette/

24 Sille mine sano' teille ette mo'da prophetat ia Kuningast tahdoit nähdä iota te näette/ ia eiuet nähnet/ ia cwlla iota te cwletta/ ia eiuet cwluet.

25 Ja catzo/ nin yxi Lainoppenut ylesnousi/ kiusasi hende sanoden/ Mestari/ mite minun pite tekemen ette mine ijancaikisen Elemen perisin?

26 Nin hen sanoi henelle/ Mite Lais kirioitettu on? Quingas luet?

27 Hen wastasi ia sanoi/ Racasta sinun HErras Jumalas caikest sinun sydhemestes ia caikest sinun Sielustas/ ia caikest sinun woimastas/ ia caikest sinun mielestes. Ja sinun Lehimeistes/ ninquin itzies.

28 Nin sanoi he' henelle/ Oikein sine wastasit/ Teghe se/ nin sine saat ele.

29 Mutta hen tactoi itzens wanhurskaxi tehdä/ ia sanoi Jesuselle/ Ja cuca sis ombi minun Lehimeisen?

30 Nin wastasi Jesus ia sanoi/ Yxi Inhiminen alasmenei Jerusalemist nin Jerichoon/ ia tuli Röueriten käsijn/ iotca mös hene' alastirijsuit/ ia Haauoitit henen/ ia poismentit ia ietit hene' policolon.

31 Nin se tapactui ette yxi Pappi sama tietie alastuli/ ia quin he' hene' näki/ meni he' ohitze.

32 Samalmoto mös yxi Leuita quin hen tuli sille paical/ edeskewi he' ia näki hene'/ ia meni ohitze.

33 Mutta yxi Samaritan⁹ waelsi sama tietie/ tuli hene' tygens/ ia quin hen näki hene'/ armacti hen henen pälens/

34 ia edeskeuden sidoi henen Hawans/ ia sisellewodhatti Ölio ia wina/ ia pani henen iuchtans päle/ ia wei henen Maiahan/ ia coriasi hende.

35 Ja toisna peiuen waelsi hen/ ia edhesweti caxi peningite/ ia annoi Ise'henelle/ ia sanoi henelle/ Coria hende/ ia ios sine iotain sen ylitzen cwluetat/ mine palaitesan maxan sinun.

36 Cuca neist colmest sinun nähdexes oli henen Lehimeisens ioca Röuerin käsijn oli tullut?

37 Nin hen sanoi/ Joca Laupiudhen teki henen coctans. Nin sanoi sis Jesus henelle/ Mene ia teghe samalmoto.

38 Nin se tapactui coska he waelsit/ meni hen ychten wähen Kylen/ ia yxi waimo Martha nimelde/ hen otti henen Honesens.

39 Ja henelle oli yxi Sisar/ ioca cutzuttin Maria/ hen istui Jesusen ialcain iureen/ ia cwli hene' Puhens.

40 Mutta Martha ylenpalio askareita teki heite paluellen. Hen edheskeui ia sanoi/ HErra eckös site tottele ette minun Sisaren ietti minun yxine' askaroitzeman? Sano sis henelle ette hen minua auttais.

41 Nin Jesus wastasi ia sanoi henelle/ Martha Martha/ palio sine suret/ ia

pyrghet monessa/ Waan yxi ombi tarpelinen.

42 Maria on hyuen Osan wloswalinut/ ioca ei poisotetan henelde.

11 lucu

1 IA se tapactui/ Coska hen rucoli yhdes Paicas. Ja quin hen lackasi sanoi henelle yxi henen Opetuslapsista's/ HErra opeta meite rucolema' ninquin mös Johannes opetti henen Opetuslapsens.

2 Nin sanoi hen heille/ Coska te rucoletta/ nin sanocat. Ise meiden/ ioca olet Taiuahis. Pyhetty olcon sinun Nimes. Lehestulkon sinun Waldakundas. Olcon sinun tactos nin maassa quin on Taiuasa.

3 Anna meille tenepene meiden iocapeiuene' leipe.

4 Ja a'na meide' syndine andexi/ Sille ette meki caikein meide' welgolisten andexi anname. Ja ele iohdata meit kiusauxe'. Mutta päste meite pahasta.

5 Ja hen sanoi heille/ Culla teiste ombi Ysteue/ ia menepi henen tygens poliööst ia sanopi henelle/ Racas ysteue/ laina minulle colmet Leipe/

6 Sille minun ysteuen tuli matcast minun tygen/ ia ei ole minulla mite mine henen etenspanen.

7 Ja hen siselde wastaten sano/ Ele minua waiua/ io on owi suliettu/ ia minun Lapseni ouat minun cansan Cammios/ ia em mine woi nosta/ ia anda sinun.

8 Mine sanon teille/ Ellei hen ylesnouse ia anna henelle ette hen on henen Ysteuens/ nin hen quitengi henen achkerudhens tehden ylesnousepi/ ia andapi henelle nin monda quin hen taruitze.

9 Nin mine mös sanon teille/ Annocat/ nin teille annetan. Etziket/ nin te leudhet. Colkutacat/ nin teille auatan.

10 Sille iocainen quin anopi/ se saapi/ ia ioca etzipi/ se leute/ Ja ioca colkutta/ sille auatan.

11 Cuca teiste se Ise ombi/ iolda Poica Leipe anopi/ andako hen sen edhest Kiuen? Eli ios hen Cala anopi/ andako hen henelle sen edhest Kärmen?

12 Eli ios hen Muna anopi/ andako hen henelle sen edhest Scorpion?

13 Jos nyt te/ iotca pahat oletta/ taidhatta hyui Lahioia anda teiden Lapsillen/ Palio enemien teiden Taiualinen Isten/ andapi pyhen Hengen anouaisille.

14 Ja hen vlosaioi yhden Perkelen/ ia se oli mycke. Ja coska Perkele oli vlosaiettu/ nin se mycke puhui. Ja cansa imechtelit.

15 Mutta monicadhat heiste sanoit/ Hen vlosaia Perkelet sen Beelzebubin Perkeletten pämiehen cautta.

16 Mutta mutomat kiusaten anoit tunnustecti Taiuahast henelde.

17 Mutta ette hen tiesi heiden aiatoxens sanoi hen heille/ Jocainen Waldakunda ioca itzens wastian erkane se tule kylmille/ Ja Hone langepi

Honen päle.

18 Jos nyt Satanas o'bi itzens wasta' erinyt quinga sijs henen waldakundans seisopi? Ette te sanotta Minun Perkelet vlosaiauan Beelzebubin cautta.

19 Mutta ios mine Perkelet Beelzebubin woimalla vlosaian/ Kenenge cautta sis teiden Poijat nijte vlosaiauat? Senteden heiden pite oleman teiden Domarin/

20 Waan ios mine Jumalan sormella Perkelet vlosaian/ nin tosin on Jumalan Waldakunda teiden tygen tullut.

21 Coska Wäkeue harniskoittu henen Cotons wariele/ nin henen omans ouat rauhas.

22 Mutta coska wäkeuemi hende tule ia ylitzewoitta henen/ Nin hen poisotta caiki henen aseens/ ioihinga hen turuasi/ ia henen Saalijns iacapi.

23 Joca ei ole minu' cansani se ombi minua wasta/ Ja ioca ei minun cansan cokoa/ hen haijotta.

24 Coska se Rietainen hengi Inhimisest wloslechte/ Nin hen lepitzewaelda carckeit paickoia/ etzipi lepo/ ia ei leudhe. Nin hen sanopi/ Mine palaia' iellens minun Honeseni iostan vloslexin.

25 Ja quin he' tulepi/ nin he' leutepi sen lwdhilla lacastu' ia caunistetu'.

26 Silloin hen menepi ia ca'sansottapi seitzeme' mwta hende pahe'bata henge/ ia quin he siseltuleuat/ asuuaat he sielle/ Ja sen Inhimisen wijmeiset tuleuat pahemaxi quin ensimeiset.

27 Ja se tapactui/ coska hen neite sanoï/ ylescorgotti yxi Waimo Canssan seast änehmens ia sanoï henelle/ Autuas on se Cochtu ioca sinun candanut on/ ia ne Niset ioitas imit.

28 Nin hen sanoï/ Ja/ Autuat ouat ne iotca cwleuat Jumalan Sanan/ ia ketkeuet sen.

29 Mutta coska Canssa tungijt/ rupeisi hen sanoman/ Teme Sucukunda ombi paha/ hen kysy mercki/ ia ei anneta henelle Mercki waan Jonan Prophetan mercki.

30 Sille ninquin Jonas oli Niniuiteille mercki/ Nin Inhimisen Poica pite mös olema' telle Sucuku'nalle.

31 Se Etele' Trötingi pite ylesastuma' Domio' ethe' teme' Sucuku'na' Miesten ca'sa/ ia pite heite domitzeman. Sille ette hen tuli mailman äriste cwleman Salomonin wijsautta. Ja catzo/ tesse ombi enämbi quin Salomon.

32 Ne Niniuitit pite ylesastuman domion ethen/ temen Sucuku'nan cansa/ ia sen cadhottaman. Sille ette he teit parannoxen Jonasen sarnast/ Ja catzo/ tesse ombi enembi quin Jonas.

33 Eikengen sytyte Kynttelete/ ia pane ketköön/ eike mös wacan ala/ mutta Kyntteleialgan päle/ ette ne iotca sisellekieuuuet walkeudhen näkisit.

34 Silme ombi Rumin Kyntele/ Coska sis sinun silmes olis yxikertaine'/ nin sinun coko Rumis tulepi walkiaxi. Mutta ios se paha olis/ nin mös sinun Rumis ombi pimije.

35 Catzo sis ettei se Walkeus quin sinus on/ tulisi pimeydhexi.

36 Jos sis sinun Rwmis on caickinens Walkeus/ ia ei ole henelle ychten osaa pimeydhest/ nin se tule cokonans walkeudhexi/ ia walista sinun ninquin kircas leimaus.

37 JA henen puhuesans/ rucoli hende yxi Phariseus/ peiueliselle ca'sans. Nin Jesus sisellemeni ia atrioitzi.

38 Mutta coska Phariseus näki/ imecteli hen/ ettei hen ennen sömens pesnyt.

39 Nin sanoi HERRA henelle/ Te Phariseuset puhdistatte wlcoisen polen

Malioist ia Astioist/ Mutta teiden siseliset ouat teunens ratelust ia pahutta.

40 Te Hullut/ lulettaco ettei se ioca wlcoisen polen teki/ tehnyt mös siselmeist polda?

41 Quitengi andacat Almusat nijste quin teille on/ ia catzo/ nin teille ouat caiki puchtat.

42 Mutta we teille Phariseuset/ ette te Tiunin teete Minduist ia Rudast/ ia caikinaisest Caalist/ ia te poisietet Domion ia Jumalan Rackauden. Neite tosin tulis tehde/ ia site toista ei ylenanda.

43 We teille Phariseuset/ iotca pydhet ylimeiset istumet Sinagogisa/ ia tadhotta teruetettä Turwlla.

44 We teille Kirianoppenuet ia Phariseuset/ te Ulcokullatut/ sille te oletta ninquin peitetyt haudhat/ ioinenga päle Inhimiset tietemet kieuuat.

45 Nin wastasi yxi nijste Lainoppenuista ia sanoi henelle/ Mestari/ neille sanoilla sine meite mös pilcat.

46 Nin sanoi hen/ Ja we mös teille Lainoppenuille/ Sille että te raskautatte Inhimiset nijlle Coormilla quin he ei woi canda/ Ja ette te itze yhdelle sormelaka tadho nijhin ruueta.

47 We teille ette te rakennat Prophetadhen haudat/ Mutta teiden lset tapoit ne.

48 Nin te tosin todhistat ia ynesostutta teiden lsein töihin/ Sille ette he tapoit ne/ mutta te rakennat nijnen Haudhat.

49 Senteden mös Jumalan Wisaus sanoi/ Mine leheten Prophetat ia Apostolit heiden tygens/ ia mutamat nijste he tappauat ia wainouat/

50 Senpäle ette teste Sucukunnast kysyttemen pite caickein Prophetain weri/ ioca wloswodhatettu on mailman alghust/

51 Abelin werest saacka/ haman Zacharian weren asti/ ioca hucattijn Templin ia Altarin waihel. Tosin sano' mine teille. Se kysyten telde Sucukunnalda.

52 We teille Lainoppenuille/ Sille te oletta ottanet Taidho' auaimen ette te itze sisellemenyuet ia ne sisellemeneueiset oletta poistorijuneet.

53 Mutta coska he' oli nemet heille sanonut/ rupesit ne Lainoppenet ia Phariseuset hartasti hende adistama' ia caualasta kysyme' henelde monesta/

54 Ja wäigyit he'de ia etzit iotakin henen suustans onghia/ iosta he saisit canda henen pälens.

12 luku

1 COska nyt epeluku Canssa olit cokondunuet/ nin ette he toinen toisens päle tallasit rupesi hen sanoma' Opetuslastens tyge ensin/ Cauattacat itzeteiten Phariseusten Hapanoxest/ quin on Ulcokullatus/

2 Sille ettei miten ole peitetty quin ei ilmei tule/ eike salattu/ quin ei tieteuexi tule.

3 Se'tede' mite te pimeis sanoitta ne walkeudes cwllaan/ Ja mite te coruaa' puhuita Ca'mios/ se pite sarnattama' Cattoin päle.

4 Mutta mine sanon teille minu' Ysteuillen/ Elket nijte pelietkö iotca Rumin tappauat/ ia senperäst ei ole heille enämbete tekemist.

5 Mutta mine tadhon osotta teille ketä teiden tule peliete. Pelietke hende iolla wäki ombi/ sijttequin hen tappanut on/ mös Heluettin syseite. Totta sanon mine teille/ site te pelietke.

6 Eikö wijsi Warpulaist osteta cahdhel ropoilla? Ja ei yxike heiste ole Jumalan edhes wnohdettu.

7 Ouat mös caiki teiden päen hiuxet luetudh. Elkette sis pelietkö/ Sille te oletta paramat/ quin monda Warpulaista.

8 Mutta mine sanon teille/ Jocainen quin minun tunnusta Inhimisten edes/ Sen mös Inhimisen Poian pite tunnustaman Jumalan Engeliten edes/

9 Joca taas minun kieldä Inhimisten edes/ Se kielteen Jumalan Engeliten edes.

10 Ja ioca puhupi sana' Inhimise' Poica wastan/ se henelle a'dexia'netan.

Mutta ioca pyhe Henge pilcapi/ ei se henelle andexianneta.

11 Coska he nyt teite edesweteuet heiden Sinagogins/ Esiuallan ia

Waldamiesten eten/ nin elket murectiko/ quinga taicka mite te wastatta/ eli mite teiden sanoman pite/

12 Sille ette pyhe Hengi opetapi teien sille hetkelle/ mite teiden tule sanoa.

13 Nin sanoi henelle yxi Canssast/ Mestari/ sanos minun welielleni/ ette hen iacais minun cansan Perimisen.

14 Mutta hen sanoi henelle/ Inhiminen/ cuka minun pani Domarixi eli Perijakaiaxi teiden pälen?

15 Ja sanoi hen heille/ Catzocat ia cauattacat Ahneudhest/ Sille ettei Inhiminen sijte ele/ ette henelle palio Tauara on.

16 Nin hen sanoi heille yhden Wertauxen sanoden.

17 Oli yxi Ricas mies/ ionga Pelto palio Laiho cannoi/ Ja se aijatteli itzellens ia sanoi/ Mite mine teen? Etei minulla ole cuhunga cokoon minun Eloni/

18 ia sanoi/ Sen mine teen/ Mine purghan minun Aittani ia swreman ylesrakena'/ Ja sinne cokoon caiki minun tuloni/ ia minun Hywuydheni.

19 Ja sanon Sieluleni/ Racas Sielu/ Sinulle ombi swri wara monexi wodexi pandu/ Lewä/ söö/ ioo/ remuitze.

20 Mutta Jumala sanoi henelle/ Sine tompeli/ Tene ööne sinun Sielus sinulda

poiskutzutan/ Cuca ne saapi iotcas walmistanut olet?

21 Nein mös henelle kieupi/ ioca itzellens tauaroitze/ ia ei ole Ricas Jumalan edes.

22 Nin hen sanoi Opetuslapsillens/ Senteden sanon mine teille/ Elket mwrectico teiden elemen eteen/ mite teiden pite sömen/ Eike mös Rumistan/ mille te sen puetatt.

23 Eleme ombi enämbi quin Roca/ ia Rumis enämbi quin Wate.

24 Catzelcat Corppi/ eiuet ne Kylue/ eike mös eloleicka/ ei ole heille mös Kellarite/ eike Aitta/ ia Jumala heite quitengi elette/ Quinga palio paramat te oletta quin Linnut?

25 Cuca nyt teiste henen murehellans woipi lisete henen wardhellens yhden kynären?

26 Ellei te sis woi site quin wähin ombi/ mixi te muista muredhitta?

27 Catzelcat Cuckaisita quinga he caswauat/ Ei ne tötetee/ eike mös kehrä/ Nin sanon mine teille/ ettei Salomon caikes henen cunniasans nin ollut watittu quin yxi nijste.

28 Jos sis Rohon ioca tenepene Kedholla seiso/ ia Homen vgnin heiteten Jumala nin watitzepi/ Quinga palio enämin hen teite watitzepi/ O te heickovskoiset?

29 Senteden mös te elkette etzikö/ mite teiden sömen eli ioman pite/ ia elket corkiuteen mengö/

30 Sille neinen caikein ielken pacanat mailmas seisouat.

31 Mutta teiden Isen tiete ette te neite taruitzett. Wan paramin etziket Jumalan Waldakunnan ielken/ nin nemet caiki teille tygelangeuat.

32 ELE Pelke piskurainen Lauma/ Sille ette teiden Isen hyue tachtu ombi andaman teille waldakunda *

33 Myyke mite teille ombi/ ia andacat Almuisat. Tehcket teillen Säckit iotca ei wanhane ychten puuttumattoman Tauaran Taiuahis/ Cuhunga ei warghas wlotu/ eike Coi raiska.

34 Sille cussa teiden Tauaran ombi sielle mös onopi teiden sydhemen.

35 Olcoon teiden Solinna wötetyt/ ia teiden Kyntelet sytytetyt/

36 Ja olcatta ninen Inhimisten caltaiset iotca heiden Herrans odhottauat coska hen Häistä palaiapi/ Ette coska hen tulepi ia pälecolkutta/ nin he cocta henen etens awauat.

37 Autuat ouat ne palueliat iotca HERRA tultuans leutepi waluomast. Totisesta sanon mine teille/ ette hen sonnusta henens ia asetta heidet atrioitzemaan/ ia kieudhen hen paluelepi heite.

38 Ja ios hen tulepi toises Waluos/ eli colmannes Waluos/ ia nein leutepi/ Autuat ouat ne palueliat.

39 Mutta se te tietkä/ ette ios Perenisende tiedheis mille hetkelle warghas tulis/ tosin hen waluois/ ia ei sallis henen Honetans yleslödhä.

40 Senteden olcata te mös walmit. Sille ette Inhimisen Poica tulepi sille hetkelle/ iolla ette te lulecka.

41 Nin sanoi Petari henelle/ HERRA/ sanocos temen Wertauxen meille eli mös caickille?

42 Nin sanoi HERRA/ Cuka ombi wskolinen ia toimelinen Perenhaltia ionga henen Herrans asetta henen Perehens päle/ ette hen heille oikealla aijalla Taruet andapi/

43 Autuas ombi se paluelia ionga Herra tultuans nein leute tekemest/

44 Totisesta mine sanon teille/ ette hen asetta sen caikein ylitze mite henelle onopi.

45 Mutta ios se Paluelia sanopi sydhemesens/ Minun Herran wijpy tulemast/ ia rupepi Hosuman trengi ia picoi/ ia sömen ia iooman ia iopuman/

46 Nin tulepi sen paluelian HERRA sine peiuen/ iona ei hen waroinut/ ia sine hetken/ quin ei hen tiedhe/ ia poickileickapi henen/ ia panepi henen osansa wskomattoin cansa.

47 Mutta se Paluelia ioca tiesi henen Herrans tadhon/ ia ei itzens walmistanut eike mös tehnyt henen tadho's ielken/ henen teuty palio hawoi kerssi.

48 Joca taas ei tienyt/ ia quitengi teki hauain ansiota/ sen pite wähemmen hawoi kerssimen. Sille ette kelle palio annettu ombi/ palio mös henen takaans etziten/ ia kelle palio on haltun annettu/ silde mös palio kysyten.

49 Mine tulin sytytemen * Tulda maan päle/ ia mite mine paramin tachtosin quin ette se io palais/

50 Mutta minun pite ennen Castella castettaman/ ia quinga mine ikewoitzen sihenasti ette se teuteten?

51 Lwlettaco ette mine tulin Rauha lehettemen Maan päle? En/ ma mine/ Mutta eroitust.

52 Sille ette testedes pite wijsi oleman yhdes Hones eroitetudh/ colmet cachta wastan/ ia caxi colme wastan.

53 Ise eroitetan poicans wastan/ ia Poica Isen wastan/ Eiti tytertens wasta'/ ia Tyter eitins wastan/ Anoppi Miniens wastan Ja Minie anoppins wastan.

54 Nin sanoi hen mös Cansalle/ Coska te näet Piluen nouseuan Lennest/ nin te cochta sanotta/ Sadhe tule/ Ja nin mös tulepi.

55 Ja coska te näet Etelen twleuan/ nin te sanotta/ Helle tule/ ia nin mös tulepi.

56 Te wlcokullatut/ Taiuan ia Maan modhon te taidhat coetella/ Mixei te sis täte aica coettele?

57 Mingeteden sis ette te itzesten domitze mike oikeus ombi?

58 Sille coskas nyt menet sinun Rijtawellies ca'sa Esiwallan eten/ nin pydhe tielle ettes heneste päsisit/ Senpäle ettei hen sinua lehes Domarin eten weteisi/ ia se Domari yle'annais sinun Böuelille/ ia se Böueli heittepi sinun Tornihin.

59 Mine sanon sinule/ Ei sine sielde ennen wlostule/ quin sine wimeisen Ropoin maxat.

13 lucu

1 Nin olit mutamat samal aijal sijne tykene/ iotca iulghistit henelle nijste Galileist/ ioinenga weren Pilatus oli heiden wffrins cansa secoittanut.

2 Ja Jesus wastasi ia sanoi heille/ Lwlettaco ette nämet Galileit olit synniset caikein Galileusten ylitze ette he semmotoisi kersit?

3 Ei/ ma mine/ Wan ellei te paranna teiten/ nin te caiki samalmoto huckan tuletta/

4 Taicka lwlettako/ ette ne cadexantoistakymende ioinenga päle Torni Silohas langesi/ ia tappoi heijet/ olit wighaliset caikein Inhimisten ylitzen/ iotca Jerusalemis asuit?

5 Ei/ ma mine/ Wan ellei te paranna teiten/ nin te caiki samalmoto huckan tuletta.

6 Sanoi hen mös temen Wertauxen. Yhdelle oli Ficuna pw/ hene' Winatarhasans istutettu/ ia tuli ia etzi hedelmete henes/ ia ei leutenyt.

7 Nin sanoi hen Winatarha' Haltialle/ Catzos/ io colmet wootta mine olen tullut/ ia etzinyt hedelmet teste Ficuna puust/ ia en leudhe/ Hacka hende pois/ mixi hen maata estepi?

8 Mutta hen wastasi ia sanoi henelle/ HERRA/ salli henen wielle tene woonna/ nincauuan quin mine caiuan henen ymberins ia sonnitan henen/

9 ios hen sijttekin hedelmeitzis/ iolleika/ nin hacka hende sijtte pois.

10 Ja hen opetti Sabbathina yhdes Sinagogas/

11 Ja catzos/ Yxi Waimo iolla oli Sairaudhen Hengi cadexantoistakymende wootta/ ia se oli rammittu/ ia ei woinut pästens ylesoijenda.

12 Mutta coska Jesus sen näki/ cutzui hen henen tygens/ ia sanoi henelle/ Waimo/ ole wapah sinun taudhistas.

13 Ja pani kätens henen pälens. Ja cochta se itzens ylesoijensi ia kijtti Jumala.

14 Nin wastasi Sinagogan Pämies/ ia närckestyi ette Jesus paransi Sabbathina/ ia sanoi Canssalle/ Cwsi peiue ouat ioina sopi tötetedhe/ nijne tulcat sis ia andacat teiten paratta/ ia ei Sabbathina.

15 Nin wastasi hende HERRA ia sanoi/ Sine vlcokullattu/ Eikö itzecukin teiste päste henen Nautans eli Asins Sabbathina seimeste ia iohdata iomalle?

16 Eikö mös pideis teme Abrahamin Tyter Sabbathina pästetemen teste siteeste/ iolla Sathanas on io cadhexantoistakymende wootta henen sitonut?

17 Ja quin hen neite sanoi/ nin caiki häpeisit iotca hende wastanseisoit. Ja caiki Canssa iloitzi caikein cunnialisten Töiden ylitze iotca henelde techtin.

18 Nin hen sis sanoi/ Kenenge Wertainen on Jumalan waldakunda/ Ja

kenenge caltaisexi mine sen teen?

19 Se on Sinapin siemenen wertainen/ ionga Inhiminen otti/ ia kylui henen Yrttitarhans/ ia se caswoi ia tuli swrexii puuxi/ ia Linnut Taiuas alda pesiuet sen oxain ala.

20 Ja taas hen sanoii/ Kenenge Wertaisexi mine Jumalan Waldakunnan teen?

21 Se on Hapatoxen caltainen/ ionga yxi Waimo otti/ ia pani sen colmen wacan iauhoin secaa/ siehenasti quin se caiki hapansi.

22 Ja hen waelsi Caupungeite ia Kylie mödhen ia opetti/ Ja matkusti Jerusalemin pein.

23 Nin sanoii yxi henelle/ HERRA/ Wähekö nijte on iotca wapadhetan? Nin sanoii hen heille/

24 Kiluoittacat sen ahtan portin cautta siselkeudhe/ Sille ette mo'da ouat (sanon mine teille) iotca pyteuet siselkieudhe/ ia eiuet woi.

25 Coska nyt Perenisende on ylesnosnut/ ia ouen sulkenut/ Nin te rupiat vlconseisoman/ ia ouen päle colkuttaman ia sanoman/ HERRA/ HERRA/ aua meille. Ja hen wasta ia sanoppi teille/ Em mine teite tunne custa te oletta.

26 Nin te rupiat sanoman/ Me olema sönyet ia ionuet sinun edeses/ ia catuilla sine meite opetit.

27 Ja henen pite sanoman/ Mine sanon teille/ Em mine teite tunne custa te oletta/ Poismenget minun tykeni caiki te Pahointekiet/

28 Sielle pite olema' idku ia Hamban kiristus/ coska te näette Abrahamin ia Isaachin ia Jacobin/ ia caiki Prophetat Jumalan waldakunnas/ mutta teidene vlosaiettauan.

29 Ja heiden pite tuleman ldest ia Lennest/ pohiasest ia Etelest/ ia Jumalan Waldakunnas Istuman.

30 Ja catzo/ Ne ouat wijmeiset/ iotca tuleuat ensimeisixi/ ia ne ouat ensimeiset/ iotca tuleuat wimeisixi.

31 Samana peiuene edeskeuit mutomat Phariseusist/ ia sanoit henelle/ Rienne/ ia mene telde pois/ Sille ette Herodes tachtu sinun tappa.

32 Ja hen sanoii heille/ Menget ia sanocat sille Ketulle/ Catzos/ mine vlosaian Perkeleit/ ia parannan tenepene ia home'na/ ia colman peiuen mine loputetaa'.

33 Quite'gi pite minu' tenepene ia homena ia homene' taca waeltama'/ Sille ettei taida olla/ ette Propheta mwalla hucatan/ quin Jerusalemis.

34 Jerusalem/ Jerusalem/ ioca tapat Prophetat/ ia kiuitet heite iotca sinun tyges leheteten/ Quinwsein mine tahdoin coota sinun Poijas ninquin Lindu Pesens henen sipeins ala/ ia ette te tactonuat? CLuk 13:35 atzocat teiden Honen ietete' teille kylmille/ Sille mine sano' teille ette te minua ennen näe/ quin se aica tule coska te sanotta/ Hyuestisiugnattu olco' se ioca tulepi Herra' Nimeen

- 1 IA se tapactui/ ette hen tuli yhden Phariseusten Pämiehen Honen sisel Sabbathina roca ottaman. Ja he wartioitzit hende/
- 2 Ja catzo/ sijne oli yxi Wesitautinen Inhiminen henen edesens.
- 3 Ja Jesus wastasi Lainoppenuille ia phariseusille ia sanoi/ Sopico Sabbathina paranda?
- 4 Nin he waikenit. Mutta hen rupesi heneen/ ia paransi henen ia laski menemen.
- 5 Ja hen wastaten sanoi heille/ Kenengen teiden Nauta eli Asi Caiuon putopi/ ia ei cochta hende yleswedhä Sabbathin peiuene?
- 6 Ja eiuet he taineet hende tehen wastata.
- 7 Mutta hen sanoi Wierahille wertauxe'/ coska hen merckitzi quinga he walitzit ylimeisi istuimita/ ia sanoi heille/
- 8 Coskas cutzutaan ioldaculda Häihin/ nin ele ylimeisexi istu ettei lehes iocu cunnialisembi sinua/ ombi henelde cutzuttu/
- 9 ia nin tule se ioca seke sinun ette henen on cutzunut/ ia sanopi sinulle/ Anna telle sija. Ja nin sine häpien cansa rupiat alambana istuman.
- 10 Mutta paramin coskas cutzuttu olet/ nin mene ia istu alamaisen sijaan Senpäle/ ette coska se tule ioca sinun cutzunut on/ sanois sinulle/ Ysteuen/ nouse ylemmä/ Silloin sinulle on cunnia ninen edhes/ iotca ynne atrioitzeuat.
- 11 Sille ette ioca itzens ylende/ hen aletaan/ Ja ioca itzens alendapi/ se yleteen.
- 12 Sanoi hen mös sille/ ioca henen cutzunut oli/ Coskas teet Peiuelist taica Echtolist/ nin ele cutzu Ysteuites/ eike welijes/ eike Langoijas/ eike Rickaita Naburitas/ ettei he sinua woroin cutzuisi/ ia sinulle hyuenteghos maxaisit.
- 13 Mutta paramin coskas Wieraspidhon teet/ nin cutzu Kieuhet/ Sairat/ Onduuat/ Sockiat/
- 14 nin sine olet autuas/ Sille ettei heille ole wara sinulle maxa/ Mutta sinule pite maxettaman ninen Wanhurskasten ylesnousemises.
- 15 Mutta coska yxi nijste ynne atrioitzeuist nämet cwli/ sanoi hen henelle/ Autuas ombi se ioca söpi Leipe Jumalan Waldakunnas.
- 16 Nin sanoi hen henelle/ Yxi Inhiminen oli walmistanut swren Echtolisen/ ia cutzui monda/
- 17 Ja wloslehetti henen paluelinas Ectolisen hetkelle sanoma' nijlle cutzutuille. Tulcat/ sille ette caiki ouat walmistetut.
- 18 Ja he rupesit ierestens caiki heidens estelemen. Se ensimeinen sanoi henelle/ Mine ostin Maancartanon/ ia pite menemen site catzoman/ Mine rucolen sinua/ sano minun esten. J Luk 14:19 a se toinen sanoi/ Mine ostin wijsi pari hercki/ ia menen heite coetteleman/ Mine rucolen sinua/ sano minun esten.

20 Ja se colmas sanoit/ Mine olen Emennen nainut/ ia senteden en taidha mine tulla. Ja paluelia palasi/ ia sanoit caiki nämet iellens Herrallens.

21 Nin wihastui Perenisende/ ia sanoit palueliallens/ Mene nopiast vlos Caupungin Catuille ia Cuijlle ia saata tenne waiuaset ia Sairat/ Onduuat ia Sokiat.

22 Ja sanoit paluelia/ Herra/ mine olen technyt quin sine keskit/ Ja wiele nyt sija on.

23 Ja sanoit Herra paluelialle/ Mene vlos maanteille ia aidhoille/ ia wadhi heite siseltuleman/ ette minun Honen teuteteisin.

24 Mutta mine sanon teille/ Ettei yxiken nijste Miehiste quin cutzuttin/ pide maistaman minun Ectolistan.

25 Nin palio Wäki henen cansans waelsi. Ja hen kiensi henens/ ia sanoit heille/

26 Jos iocu tulepi minun tykeni ia ei wiha henen Isens/ Eitins/ Emendens/ Lapsians/ weliens ia Sisaritans/ ia wiele senpälen henen oma Hengiens/ ei se taidha olla minun opetuslapsen.

27 Ja cuca Ristiens ei canna ia minua seura/ ei se taida olla minun optuslapsen.

28 Sille cuca teiste se ombi ioca tahdon Tornin raketa/ ia ei ennen istudhen laske sen Culunnosta ios henelle ombi wara site teuttä?

29 Senpäle ettei hen/ coska hen peruxen laskenut on/ ia ei woi teuttä/ tule caikein nijnen pilcaxi iotca sen näkeuet/ ia sanouat/

30 Teme inhiminen rupesi rakendaman ia ei woinut teuttä.

31 Taicka cuca Kuningas tachtopi waelta sotimaan toisen Kuningan wastian/ eikö hen ennen istudhen aiattele/ Jos hen woi Kymenelle tuhanella cohdhata sen ioca henen wastahans tule cahden kymenen tuhanen cansa?

32 Mwtoin/ coska hen wiele caucan on/ nin hen lehettä henelle Sanoman/ ia Rauha rucolepi.

33 Nin mös iocainen teiste quin ei louu caikista iotca henelle on/ ei se taidha olla minun Opetuslapsen.

34 Sola ombi hyue/ Mutta ios Sola tule maghuttomaxi/ mille se höistetän?

35 Eike se Maasa/ Eike Sonnasa ole tarpelinen/ Mutta se poisheitetän. Jolla Coruat on cwlla/ se cwllkan.

15 lucu

1 JA henen tygens keuit caiki Weronottaiat ia Synniset/ hende cwleman.

2 Nin napitzit Phariseuset ia Kirianoppeneet ia sanoit/ Teme Syndisite wastianrupe/ ia söpi heiden cansans.

3 Nin hen sanoit heille temen Wertauxen sanoden/

4 Cuca ombi teiste se Inhiminen/ iolla on sata Lammast/ ia ios hen yhden

nijste cadhotta/ Eikö hen iäte yhdexe'kymende ia yhdexe' Corpehen/ ia mene sen ielken ioca o'bi cadonut/ sihenasti ette he' sen leutepi?

5 Ja quin hen leutepi sen/ nin hen panepi sen olallens iloiten.

6 Ja coska hen tulepi Cotians/ nin hen cokoncutzu hene' Ysteue's ia Naburins/ ia sanopi heille/ lloitka minun cansani/ Sille ette mine leusin minun Lampani ioca cadhonut oli.

7 Mine sanon teille/ Ette nin mös pite ilo olema' Taiuaas yhden Synneisen päle/ ioca henens paranda/ enemini quin yhdexenkymenen ia yhdexen Hurskasten päle/ iotca ei taruitze paranosta.

8 Taica cuca Waimo ombi iolla on kymenen peningite/ ios hen yhden heiste cadhotta/ Eikö hen ylessytyte Kyntelete/ ia lakaise Honecta/ ia wisusta etzi nincauu' quin he' sen leute?

9 Ja quin hen sen leutenyt on/ cokoncutzu hen Ysteuens ia Kylenswaimot ia sanopi/ lloitka minun cansani/ Sille ette mine leusin minun peningin/ ionga mine cadhotin.

10 Nin mös sano' mine teille/ pite ilo oleman Jumalan Engeliten edes yhden Syndisen ylitze ioca henens paranda.

11 JA hen sanoi/ Yhdel Miehelle oli caxi Poica/

12 Ja se Norembi heiste sanoi Isellens/ Ise/ Anna minulle se osa Tauarast quin minun tule. Ja hen iacoi heille Tauaran.

13 Ja ei cauan sen ielken/ coska se Norembi poica oli caiki coonut/ lexi hen erehen caukaisel makunnalle/ ia sielle hen huckasi caike' henen Tauarans haureudes Elemes.

14 Coska hen nyt caiki oli haaskanut/ nin tuli swri Nelke caickeen sihen Makundan/ Ja hen rupeis hätendemen.

15 Ja poismeni/ ia hen kinirippui yhdes sen makunnan Caupamiehes/ ioca henen lehetti pellollens caitzeman henen Sicoians.

16 Ja hen pyti watzans Raual teutte/ iota Sigat söit/ ia eikengen henelle site andanut.

17 Nin hen aijatteli itzellens/ ia sanoi/ Quinga monella minun Iseni palcolisille ombi kulle Leipe/ ia mine nelken coolen?

18 Mine ylesnousen/ ia kieun minun Iseni tyge/ ia sanon henelle/ ISE/ mine olen synditehnyt Taiuan ia sinun edeses/

19 ia en ole sillen mahdollinen sinun Poijaxes cutzutta/ Tee minun ninquin yhden sinun Palcolisistas. Ja hen ylesnousi/ ia tuli Isens tyge.

20 Coska hen wiele nyt taambana oli/ näki henen Isens henen/ ia armachti henen pälens iooxi/ ia langesi henen Caulans/ ia sutaanno i henen.

21 Nin sanoi Poica henelle/ ISE/ mine olen synditehnyt Taiuan ia sinun edeses/ ia en ole mahdollinen testedes sinun Poiaxes cutzutta.

22 Nin sanoi Ise Paluelijllens/ Edestoocat ne parahat waatteet/ ia puettaca henen pälens/ ia andacat Sormus henen käteens/ ia kenget henen ialkoins/

23 Ja edestoocat se sötettu Wasicka/ ia tappacat/ Sökem/ riemuitkam/
24 Sille teme minun Poican coollut oli/ ia iellenswircosi. Hen oli cadhonnut/ ia on iellensleutty. Ja he rupeisit riemuitzeman.
25 Mutta henen wanhembu Poicans oli pellolla. Ja quin hen tuli/ ia lehestui Honetta/ cwli hen Laulun ia Tantzit.
26 Ja cutzui yhden Paluelioistans ia kysyi/ mike se oli.
27 Nin hen sanoi henelle/ Sinun Welies tuli/ ia lses andoi tappa sen sötetun Wasickan/ ette hen sai henen teruene iellens.
28 Nin wihastui hen/ ia ei tachtanut sisellemenne. Nin meni sis henen Isens wlos/ ia rucoli hende.
29 Mutta hen wastasi ia sanoi Isellens/ Catzos/ nin monda wootta mine paluelen sinua/ ia en ole coskan sinun keskys ylitzekeunyt/ ia ett sine ole coskan andanut minulle Wohlaca/ ette mine madhaisin riemuita Ysteueini cansa.
30 Mutta nyt/ ette sinun Poicas tuli/ ioca caiken henen Tauarans on haaskanut Portoin cansa/ tapoit sine henelle sen sötetun Wasickan.
31 Nin sanoi hen henelle/ Minun Poican/ aina sine olet minun tykeneni/ ia caiki mite minun onopi/ se ombi sinun.
32 Nin pideis sinun riemuitzeman ia iloitzeman/ Sille ette teme sinun Welies oli coollut/ ia iellenswircosi/ Hen oli cadhonnut/ ia ombi iellensleutty.

16 lucu

1 SAnoi hen mös Opetuslapsille's/ Oli yxi Ricas mies/ iolla oli yxi Honenhaltia/ ia se cannettin henen edesens/ ette hen oli hucuttanut hene' Hywuydens.
2 Ja hen cutzui hene' ia sanoi henelle/ Mixi mine sen sinusta cwlen? Tee lucu sinu' Hallituswirghastas/ Sille ett sine szaa testedes hallita.
3 Nin sanoi se Honenhaltia itzellens. Mite mine teen? Sille minun Herran poisotta minulda wirghan/ Em mine woi caiwa/ Häpien mine kieriete.
4 Mine tiedhe' mite mine teen/ coska mine nyt wirghasta poispannan/ nin he coriauat minun heiden Honesens.
5 Ja hen cutzui tyge's caiki hene' Herrans welgoliset/ ia sanoi ensimeiselle/ Quinga palio sine olet minun Herrani welca?
6 Nin hen sanoi/ Sata tynnyrite Ölio. Ja hen sanoi henelle/ Ota sinun kirias ia istu pian/ ia kiriota wisikymende.
7 Sijtte hen toiselle sanoi/ Palioco sine olet welca? Hen sanoi/ Sata punda Nisuija. Ja hen sanoi henelle/ Ota sinun kirias/ ia kirioita cadhexankymende.
8 Ja se HERRA kijitti site wäre Honenhaltia ette hen toimelisest teki/ Sille ette temen Mailman Lapset ouat toimelisemat quin walkeudhen Lapset heiden Sughusans.

- 9 Ja mine mös sanon teille/ Tehcket teille Ysteuite sijte * wärest Mammonast/
Senpäle ette costa te taruitzet/ nin he coriauat teite ijancaikisin Maiohin.
- 10 Joca wehimes on wskolinen/ hen mös palios on wskolinen/ Ja ioca
wehimes wärä ombi/ se mös palios on wärä.
- 11 Jollei te sis olluet wskoliset sijne wäres Mammonas/ cuca teille site wskopi
quin totinen on?
- 12 Ja ellei te ole wieralises wskoliset/ cuca teille sen andapi quin teiden
oman on?
- 13 Eikengen Paluelia taidha cachta Herra paluella/ Sille taicka hen ychte
wihapi/ ia toista racastapi/ Eli hen yhdes kijnirippu/ ia toista ylencatzo. Ette
te taidha Jumulata paluella ia mammon.
- 14 Caiki nämet cwlit mös Phariseuset iotca ahnet olit/ ia nauroit hende.
- 15 Ja hen sanoi heille/ Te oletta ne iotca itzen hurskaxi teette Inhimisten
edes/ mutta Jumala tundepi teiden sydhemenne/ Sille ette mite corckia on
Inhimisten edes/ se ombi cauhistos Jumalan edes.
- 16 Laki ia Prophetat noidhuit Johannesen asti/ ia sijte aijasta ilmoitetan
Jumalan Waldakunda Euangeliumin cautta/ ia iocainen sihen siselle wäelle
tunge.
- 17 Pikemin Taiuas ia maa huckupi/ quin yxi rachtu Laista langesis.
- 18 Joca henen Emenens ylenanda/ ia toisen naipi/ hen tekepi Hoorin. Ja ioca
sen Miehelde hylietyn naipi/ hen tekepi mös Hoorin.
- 19 Nin oli yxi Ricas mies/ ioca pughetettin purpuralla ia Callilla Lina waatteil/
ia eli iocapeiue herculisest.
- 20 Nin oli mös yxi Kierijeie nimelde Lazarus/ ioca makasi henen portins edes
teunens Paiseita/
- 21 ia pysi rauitta nijste muruista iotca langesit sen Rickan peudelde. Mutta
quitengin tulit coirat/ ia nolit henen paiseinsa.
- 22 Nin tapachtui ette se Kierijeie cooli/ ia wietin Engelilde Abrahamin
helmahan. Cooli mös se Rickas/ ia haudhattijn.
- 24 Quin hen nyt Heluettis pijnas oli/ ylesnosti hen silmens/ ia näki Abrahamin
taambana/ ia Lazarusen henen helmasans/ husi hen ia sanoi/
- 25 Ise Abraham/ armadha minun pälen/ ia lehette Lazarus castaman henen
Sormens pä weten/ ia iehdyteis minun Kieleni/ Sille ette mine pinatan tesse
liekisse.
- 26 Nin sanoi Abraham/ Poican/ muista ettes saidh hywydhes eleises/ ia
Lazarus samalmoto site wistan paha.
- 27 Mutta nyt hen lodhutosta nautitze/ ia sine pinatan. Ja ylitze caiki neite/
ombi meiden ia teiden welille swri iopa kinitetty/ nin ette ne/ ioca tachtouat
telde menne sinne teiden tygen/ eiuet he woi/ eike mös sielde tenne
ylessastua.
- 28 Nin hen sanoi/ Mine rucolen sis sinua Ise/ ettes lehetet henen minun Iseni

Coton/

29 Sille minulla ombi wisi Welie/ ette hen todistais heille/ senpäle/ ettei hekin mös tulisi tehen pinan sijaan.

30 Sanoi henelle Abraham/ Ombi heille Moses ia Prophetat/ cwlcaat heite.

31 Mutta hen sanoi/ Ei Ise Abraham/ mutta ios iocu coolleista menis heiden tygens/ nin he parannoxen tekisit.

32 Mutta hen sanoi henelle/ Ellei he Mosest ia Prophetait cwle/ nin eiuet mös he wsko/ ios iocu cooluista ylesnouis.

17 lucu

1 Nin sanoi hen Opetuslapsillens/ Se on mahdothoin ettei Pahenoxet tule.

2 We quitengin henelle/ ionga cautta ne tuleuat/ Se olis henelle parambi/ ette Myllykiui henen Caulans ripustetaisin/ ia heiteteisin Merehen/ quin hen iongun neiste Pieniste pahennais.

3 Cartacat teiten. Jos sinun Welies wastas rickopi/ nin nuchtele hende/ ia ios hen itzens paranda/ nin anna henelle andexi.

4 Ja ios hen seitzemist peiues ricko sinua wastan/ ia seitzemist peiues pala sinun tyges sanoden/ Mine cadhun/ nin anna henele andexi.

5 Ja Apostolit sanoit Herralle/ Lise meille wsko.

6 Mutta Herra sanoi/ Jos teille olis wsko ninquin Sinapin siemen/ ia sanoisit telle Willi ficunapwlle/ Ylesiurita sinus ia sijrdhä sinus Merehen/ nin hen cwlis teite.

7 Mutta kelle teiste ombi Paluelia/ ioca kynde taicka Caria caitze/ coska hen Cotia tule metzest/ ette hen sanopi henelle/ Mene cochta atrioitzeman?

8 Eikö hen pikimin sano henelle? Walmista echtolist/ sonnusta sinus/ ia paluele minua/ nincauuan quin mine söön ia ioon/ ia sijtte söö ia ioo sine.

9 Wai kijttekö hen Paluelians/ ette hen teki mite henelle kesketty oli?

10 En lwle. Nin mös te/ coska te oletta * caiki tehnyet/ iotca teille kesketyt ouat/ nin sanocat/ Me olema keltuottomat palueliat/ Me teijmme quin meiden piti tekemen.

11 JA se tapachtui/ hen meni Jerusalemin pein/ matkusti hen keskelde Samarian ia Galilean.

12 Ja quin hen tuli ychten Kylen/ coctasit henen kymenen Spitalist mieste/ iotca taamban seisoit/

13 ia corghotit ämens/ ia sanoit/ JESU racas Mestari/ armadha meiden pälen.

14 Ja coska hen ne näki/ sanoi hen heille/ Menget/ ia osottacat teiten Papille. Ja se tapachtui/ ette he mensesens tulit puchtaxi.

15 Nin yxi heiste/ coska hen näki ette hen parattu oli/ palasi hen iellens/ ia kunnioitti Jumalata swrella änelle/

16 ia langesi casuollens henen Jalcains iuren/ ia kijtti hende.

17 Ja se oli yxi Samaritanus. Mutta Jesus wastasi ia sanoi/ Eikö kymenen puhdistettu? Cussa sis ne Yhdexen ouat?

18 Ei ole leutty/ iotca palasit/ ia annoit Jumala' cunnian/ waan teme Mucalainen?

19 Ja hen sanoi henelle Nouse yles ia mene/ Sinun wskos ombi sinun wapactanut.

20 Coska hen nyt Phariseusilde kysyttin/ Coska Jumala' Walda ku'da olis tuleua/ wastasi hen heille ia sanoi/ Ei Jumala' Waldaku'da tule * wlkolisen menon cansa/ eike he mös sano/

21 Catzo tesse catzo sielle. Sille catzo/ Jumala' Waldaku'da ombi teiden sisellenne.

22 Nin sanoi hen Opetuslapsillens/ Se aica tulepi/ Coska te halaat nähhexen ychte Inhimisen Poian peiuste/ ia ette te näe.

23 Ja he sanouat teille/ Catzo tesse/ catzo sielle/ Elkette mengö/ elkette mös seuratko.

24 Sille ninquin Pitkeisen leimaus ylehelde leimachta/ ia paista caikein päle/ iotca Taiuan alla ouat/ Nin mös pite Inhimisen Poian henen peiuens oleman.

25 Mutta ennen tule henen palio kerssie/ ia hyliette teste Sucukunnast.

26 Ja ninquin tapachtui Noen peiutine/ nin mös tulepi Inhimisen Poian peiutine.

27 He söit/ ioit/ nait/ ia holit/ haman sihen peiuen asti/ coska Noe Archan meni/ ia Wedhenpaisumus tuli/ ia cadhotti caiki.

28 Samalmoto mös quin tapachtui Lothin peiutine/ He söit/ ioit/ ostit/ myit/ istutit/ ia rakensit.

29 Mutta sine peiuene coska Loth Sodomast wlosmeni/ nin satoi Tulda ia Tulikiui Taiuahast/ ia cadhotti caiki.

30 Telletaualla pite mös se peiue oleman/ coska Inhimisen Poica ilmoitetan.

31 Samalla peiuelle/ ioca Caton päle olis/ ia henen Caluns Honesa/ elken alasastuko heite ottaman. Samalmoto/ ioca Wainiolla olis/ elken palatco iätettuidhen ielken.

32 Waan muistacat Lothin Emenen päle.

33 Jocainen quin pyte Sieluns wapatta/ sen hen cadhotta/ Ja iocainen quin sen cadhotta/ hen saattapi henen Elemehen.

34 Mine sanon teille/ Sine öne caxi yhdes Wootes macauat/ Yxi ylesotetan/ ia se toinen iäteten.

35 Caxi ynne iauhauat/ Yxi ylesotetan/ ia se toinen iäteten.

36 Ja he wastasit/ ia sanoit henelle. HERRA/ cussa sis? Nin sanoi hen heille/ Cussaikene's Raato ombi/ sinne mös Cotkat heidens cokouat.

18 lucu

1 NIN sanoi he' mös heille Wertauxe' sijte/ Ette aina tule rucoella ia ei

wesymenten/ Ja sano.

2 Yxi Domari oli yhdessä Caupungis/ ioca ei pelienyt Jumalata/ eike häwenyt Inhimisi.

3 Nin oli mös yxi Leski sijne Caupungis/ ia tuli henen tygens/ sanoden/ Wariele minua Ritaweliendeni.

4 Ja ei hen coskan tachtanut. Mutta wijmen/ hen sano itzellens/ Waicka em mine Jumalata pelke/ enge häpie Inhimiste/

5 quitengin ette teme Leski minua waiwa/ tadho' mine he'de wariella/ ettei hen wimein tulisi/ ia nurisis minua.

6 Nin sano HERRA/ Cwllkat tesse/ mite teme wäre Domari sano/

7 Eikö sis Jumalan pideis henen wloswalituitans warieleman/ iotca öte ia peiue hwtauat henen tygens/ pideiskö hene' site kerssimen?

8 Mine sanon teille/ Ette hen pian costapi heiden polestans. Quitengin coska Inhimisen Poica on tuleua/ Leutenekö hen Wskon Maan päle?

9 Nin sano hen mwtomille/ iotca itzens päle wskalsit/ ette he olit hursskat/ ia ylencatzoit muita temen Wertauxen.

10 Caxi Inhimiste Ylesastuit Templin rucoleman/ Yxi Phariseus/ ia toine Weronottaia.

11 Se Phariseus seisoi ia rucoli nein itzellens/ Mine kijten sinua Jumala/ Etten mine ole ninquin mwde Inhimiset/ Röuerit/ Wäret/ Horinteckiat/ Taicka mös quin teme Weronottaia.

12 Cadhesti wijkos mine paaston/ ia anna' Tijunnin caikista quin minulla on.

13 Ja se Weronottaia taambana seisoi/ eike tachtanut Silmiens ylesnosta Taiuasen pein/ Mutta löi Rindoiijans ia sano/ Jumala armadha minun Synnisen päle'.

14 Mine sanon teille/ Teme meni cotia's hurska'bana enemini quin se toinen. Sille iocainen quin itzens ylendä/ hen aletan/ Ja ioca henens alanda/ se yletän.

15 Toidh he mös henen tygens Lapsi/ Ette hen heihin rupeis. Coska Opetuslapset sen neit/ nuchtelit he nite.

16 Mutta quin Jesus oli heite tygens cutzunut/ sano hen/ Sallicat Lapset tulla minu' tykeni/ ia elkette heite kieldekö/

17 Sille ette sencaltaisten on Jumala' Waldaku'da. Totisesta sanon mine teille/ Joca ei ota Jumalan Waldaku'da ninquin Lapsi/ ei hen sen siseltule.

18 Ja kysyi henelle yxi Päemies ia sano/ Hyue Mestari/ Mite minun pite tekemen/ ette mine saisin ijancaikisen Elemen?

19 Nin Jesus sano henelle/ Mites minun Hyuexi cutzudh? Eikengen hyue ole waan ainoa Jumala.

20 Keskysanat sine tiedhet/ Ele horitee. Ele tapa. Ele warghasta. Ele sano wäre todistusta. Cunnioita sinun lses ia sinun Eites.

21 Nin hen sano/ Nämet caiki mine olen pitenyt hamast minun Norudhestani.

22 Coska Jesus sen cwli/ sanoi hen henelle/ Wiele nyt yxi sinulle puuttu/ Myy caiki mite sinulla ombi/ ia iagha Waiuasten/ nin sine saadh Tauara' taiuahas/ ia tule ia seura minua.

23 Coska hen sen cwli/ tuli hen murehisans/ Sille hen oli sangen ricas.

24 Coska nyt Jesus näki henen murehisans oleuan/ sanoi hen/ Quin tölest ne Rickat Jumala' Waldaku'nan sisellekieuuet/

25 Pikimin kieupi Cameli neulan silmen lepitze/ quin Ricas siselkieupi Jumalan Waldaku'dan.

26 Nin ne sanoit iotca sen cwlit/ Cuca sis taita wapaxi tulla?

27 Nin hen sanoi/ Mite Inhimisten edes ombi mahdotoin/ ne ouat Jumalan edes mahdoliset.

28 Nin sanoi Petari/ Catzo/ me caiki iättime ia seurasim sinua.

29 Nin sanoi hen heille/ Totisesta sano' mine teille/ Eikengen ole/ ioca iätti Honens/ eli wanhemans/ eli weliens/ eli Emenens/ eli Lapsens Jumala' waldaku'nan tedhen/

30 ioca ei palio ene'be ielle'ssaa/ telle aijalla/ ia tuleuaises Mailmas/ sen ija'caikisen eleme'.

31 Nin otti Jesus tygens ne caxitoistakymende ia sanoi heille/ Catzo/ me ylesmenem Jerusalemin/ ia caiki pite teutettemen iotca kirioitetudh ouat Prophetain cautta Inhimisen Poiast/

32 Sille ette he' ylena'netan Pacanoille/ ia hen pilcatan ia häueiste' ia sylvieten/

33 ia quin he ouat henen rooskineet/ tapauat he henen/ Ja colmanna peiuene pite henen ylesnouseman.

34 Ja eiuet he ycten neite ymmerteneet. Ja oli teme Puhe heilde peitetty/ Eike he ymmerteneet mite sanottijn.

35 Nin tapactui coska hen lehestui Jerichota/ ette yxi Sokia istui tieen wieres kerieten.

36 Ja quin hen cwli Canssan ohitzekieuuen/ nin hen kysyi mite se olis.

37 Nin sanoit he henelle/ Ette Jesus Nazarenius tesse edeskeui.

38 Ja hen husi ia sanoi/ JESU Daidin Poica/ armada minua. Nin ne iotca edhelkeuit/ nuchtelit hende ette henen piti waickeneman.

39 Mutta hen site enemini hwsu/ Daidin Poica armadha minun pälen.

40 Nin Jesus seisatti/ ia keski sen talutetta henen tyge's. Ja quin hen lehestui kysyi hen henelle/ ia sanoi/

41 Mites tahdot ette minun pite sinu' tekemen? Nin hen sanoi/ HERRA/ ette mine näkyn iellenssaisin.

42 Ja Jesus sanoi henelle/ Ole näkeue/ sinun wskos autti sinun.

43 Ja cocta sillens sai hen nägyns/ ia seurasi hende/ ia cu'nioitzi Jumalata. Ja caiki Ca'ssa/ quin sen neit/ kijtit Jumalata.

1 IA hen sisellemeni/ ia waelsi lepitze Jerichon

2 Ja catzo yxi Mies nimelde Zacheus/ se oli Weronottaiaden Pämies/ ia oli ricas.

3 Ja he' pysi nähdä Jesust/ cuca hen oli/ ia ei sanut Canssalda/ Sille ette hen oli lyhyt wartans.

4 Ja hen edellesamois/ ia ylesnousi ychten Willificuna puhun/ ette hen olis sanut henen nähdä/ Sille ette sen cautta hen oli waeldapa.

5 Ja quin Jesus tuli siihen paickan/ catzoi hen yles/ ia astasi henen/ ia sanoi henelle/ Zachee/ astu nopiast alas/ Sille minun tule tenepene olla sinun Honesas.

6 Ja he' nopiast alasastui/ ia rupeis he'de wasta' iloisast

7 Coska he sen neit/ napitzit he caiki/ ette he' synnisen tyge poickesi

8 Mutta Zacheus edesastui ia sanoi Herralle/ Catzo Herra/ polen minun Hywuytten mine annan waiwasten. Ja ios mine iongun pettenyt ole'/ sen mine nelie'kerdaisest iellensa'na'.

9 Nin sanoi Jesus henelle/ Tenepene terueys ombi telle Honelle sattunut/ Se'polest ette hen mös Abrahamin poica on/

10 Sille Inhimisen Poica tuli etzime' ia wapatama' ioca cadhonut oli.

11 Coska he nyt nämet cwlit/ sanoi hen wiele yhden Wertauden/ ette hen oli iwri lesse Jerusalemita/ ia ette he lwlit Jumalan Waldakunnan cochta ilmoitettauan.

12 Sanoi hen sis/ Yxi Kempin Mies matkusti caucaiseen Makundaan/ ottaman itzellens Waldakunda/ ia iellenspalaiaman.

13 Nin hen tygens cutzui Kymenen henen Paluelians/ ia annoi heille Kymenen Leiuiske/ ia sanoi heille/ Caupitcat nincauan quin mine palaian.

14 Mutta henen Borgharins wihasit hende/ ia lehetit sanoman henen ielkins sanoden/ Emme me tahdho/ ette teme pite wallitzeman meiden ylitzem.

15 Ja se tapachtui coska hen palasi/ sijtte quin hen sai waldakunnan/ keski hen cutzu ne Palueliat henen tygens/ ioille hen oli Rahan andanut/ Ette hen tietie sais/ mite cukin olis caupinut.

16 Nin tuli se Ensimeinen/ ia sanoi/ HERRA/ sinun Leiuiskes ombi kymenen Leiuiske casuattanut.

17 Ja hen sanoi henelle/ Aha sine hyue paluelia/ ettes olit wähes wskolinen/ sinulla pite oleman wallan kymenen Caupungin ylitze.

18 Se toinen mös tuli/ ia sanoi/ HERRA/ sinun Leiuiskes ombi casuattanut wijsi Leiuiske.

19 Sanoi hen mös henelle/ Ole sine mös widhen Caupungin Haltia.

20 Ja se Colmas tuli ia sanoi/ HERRA Catzo/ tesse ombi sinun Leiuiskes/ ioca minulla oli ketketty Hikilinas/

- 21 Sille mine pelkesin sinua/ ettes olet coua Mies/ Sine otadh/ iotas ett pannut/ ia nijtet/ quin ett sine kyluenyt.
- 22 Sanoi hen henelle/ Sinun suustas mine domitzen sinun paha Paluelia/ Tiesikös ette mine coua Mies olen/ ottaua iota em mine pannut/ ia leickaua quin em mine kyluenyt/
- 23 Ja mixet sine andanut minun Rahani Jacopeudelle? Ja mine tultuani/ olisin sen corghon cansa ylescandanut.
- 24 Nin hen sanoi tykene seisouille/ Poisottacat se Leiuiske henelde/ ia andaca sille iolla kymene' Leiuiske on.
- 25 Nin he sanoit henelle/ HERRA/ Henelle ombi kymene' Leiuiske.
- 26 Sille mine sanon teille/ Ette iolla ombi/ henelle pite annettaman. Ja henelde iolla ei ole/ sekin quin henelle on/ pite poisotettaman.
- 27 Sijttekin ne minun Wiholisen iotca ei tachtanut minun wallita heiden ylitzens/ edhestocat tenne ia mestatcat heite tesse minun edesen.
- 28 Ja quin hen nämet puhunut oli/ meni hen cohdaastans ia yleswaelsi Jerusalemin pein.
- 29 JA se tapactui/ coska hen lehestui Betphagin ia Bethanian/ ia tuli sen Öliomäen tyge/ lehetti hen caxi Opetuslastans ia sanoi/
- 30 Menget siihen Kylen/ ioca teiden edhesen on/ ia quin te siselle tulett/ nin te leudhet Asin warsan sidhottuna/ ionga päle eikengen Inhimisist coskan istunut ole/ pesteket se/ ia toocat tenne.
- 31 Ja ios iocu teille kysypi/ Mixi te site pestette/ Nin sanocat henelle/ Ette HERRA täte taruitze.
- 32 Nin ne lehätetyt menit/ ia leusit ninquin hen oli heille sanonut.
- 33 Coska he nyt pästit Warsa/ sanoi henen Herrans heille/ Mixi te pästette Warsa?
- 34 Nin he sanoit/ Sille ette HERRA site taruitze.
- 35 Ja he weit sen Jesusen tyge/ ia panit heiden waattens Warsan päle/ ia istutit Jesusen sen päle.
- 36 Quin hen nyt meni/ leuitit he heiden waattens tielle.
- 37 Ja quin he' io lehestui/ ia waelsi alaspein öliomäelde/ rupeis coko Opetuslaste' Joucko iloiten kijtteme' Jumalata swrella änelle caikein auwuin ylitze iotca he nähnyet olit sanode'/
- 38 Hyuestisiugnattu olcon se ioca Kuningaxi tuli HERRA' Nimeen Rauha olcohon Taiuahas/ ia Cunnia Corckiuxes.
- 39 Ja mutomat Phariseusist iotca olit Canssan seas sanoit henelle/ Mestari/ Aseta sinun Opetuslapses.
- 40 Hen wastasi ia sanoi heille/ Mine sanon teille/ Jos nämet waickeneuat/ cocta Kiuat pite hutaman.
- 41 Ja quin hen lehestui/ catzoi hen Caupungin päle/ ia idki henen ylitzens ia sanoi/

42 O ios sinekin tiedeisit/ nin sine aijattelisit telle tosin aijallas/ mitke sinun Rauhaas sopis. Mutta nyt ne ouat ketketyt sinun silmeis edest.

43 Sille ette ne peiuet pite tuleman sinun ylitzes/ ette sinun Wiholises ymberinskantzauat sinun/ ia piriteuet sinun/

44 ia ahdistauat sinun iocakulmalda/ ia mahan tasoittauat sinun/ ia sinun Lapses/ iotca sinus ouat/ Ja eiuet iäte sinus Kiue Kiuen päle/ senwoxi ettet sine tundenut sinun Etzikos aica.

45 Ja hen Templin siselkeui/ rupeis wlosaijaman henes Ostauit ia Myypie/ sanoden heille/ Kirioitettu ombi.

46 Minun Honen ombi yxi Rucoushone/ Mutta te oletta sen tehnyet Röueriten Lolaxi.

47 Ja hen opetti iocapeiue Templis. Mutta ne Pappein pämiehet ia Kirianoppeneet/ ia Canssan Wanhimat etzeit hende cadhotaxens/

48 Ja ei leunet mite heiden tekemen pideis/ Sille ette caiki Ca'ssa ripuit henest/ ia cwlit hende.

20 lucu

1 IA se tapactui ychten nine peiuline/ coska hen opetti Canssa Templis/ ia sarnasi Euangelium. Nin ne Ylimeiset Papit/ ia Kirianoppeneet Wanhimbaiden cansa edesastuit/

2 ia puhuit henelle sanoden/ Sanos meille Mille woimalle sine täte teet? Eli cuka sinulle temen Wäen andanut on?

3 Nin wastasi Jesus ia sanoi heille/ Mine mös kysyn teille ychte asia/ ia wastaca minu/

4 Olico Johannesen Caste Taiuahast/ taicka Inhimisilde?

5 Nin he aijattelit itzellens sanoden/ Jos me sanoma/ ette hen Taiuahast oli/ nin hen sanopi/ Mixei te sis he'de wskoneet?

6 Eli ios me sanoma/ Inhimisilde/ nin caiki Canssa meite kiuitteuet/

7 Sille he ouat wskotetudh ette Johannes oli Propheta. Ja he wastasit/ Ettei he tienet custa se oli.

8 Nin Jesus sanoi heille/ Em mös mine sano teille Mille woimalla mine neite teen.

9 Nin rupeis hen sanoman Canssalle temen Wertauxen. Yxi Mies istutti Winatarhan/ ia pani sen palcoille winatarhamiehille/ ia hen ereen matkusti cauaa' aica.

10 Coska nyt souelias oli/ nin hen lehetti Paluelians Winatarhamiesten tyge ette he andaisit henelle Winatarhan hedhelmeste. Mutta He piexit henen ia poislehetit henen tyhiene.

11 Ja taas hen lehetti toisen paluelian/ ia sen he mös piexit ia pilcasit/ ia poislaskit sen.

- 12 Taas leheti hen Colmannen/ sen he mös Haauoitit/ ia wlossöxit.
- 13 Nin sanoi Winatarhan HErra/ Mite mine teen? Mine lehete' sen minu' racka' Poicani/ Lehes/ coska he sen näkeuet/ cartauat he hende.
- 14 Mutta coska Winatarhamiehet sen neit/ aijattelit he itzelle's sanode'/ Teme ombi Periline'/ tulcat tappaca' he'de ette se Perimys tulis meiden omaxe'.
- 15 Ja he wlossöxit henen Winatarhast ia tapoit. Mite sis Winatarha' HERRa tekepi heijen?
- 16 Hen tulepi/ ia hucka nämet Winatarha' haltiat/ ia a'dapi Winatarha's muille. Quin he sen cwlit/ sanoit he/ Pois se.
- 17 Mutta hen catzacht heiden pälens/ ia sanoi/ Mite sis on se/ quin kirioitettu on? Se kiui ionga Rakendaiat poishylkeisit/ ombi tullut Nurcakiuexi?
- 18 Jocainen quin langepi sen kiuen päle/ se muretan/ Mutta ionga päle se langepi/ sen hen muserta
- 19 Ja ne Pappain Pämiehet ia Kirianoppeneet pysit hende kiniotta samalla hetkelle/ wan he pelkesit Canssa/ Sille he ymmersit/ ette hen heite watan temen Wertauxen sanoi.
- 20 Ja he wartioitzit hende/ ia wloslehetit wägyweiset/ iotca piti heidens Hurskaxi teettelman/ Senpäle ette he henen Puhesa kinisaisit/ ia ylenannaisit henen Esiuallalle ia Maanwanhiman haltun.
- 21 Ja he kysyt henelle ia sanoit/ Mestari/ me tiedhem ettes oikein sanot ia opetat/ ia et catzo Inhimisen moto/ Waan sine opetat Jumalan tietä totuden cansa.
- 22 Olleco se oikein/ ette me Keisarille weron anname taicka ei?
- 23 Mutta quin hen ymmersi heiden caualuxens/ sanoi hen heille/ Mite te minua kiusatta?
- 24 Osotacat minulle weroraha/ Kenenge Cuwa ia Pälekirioitus henelle on? He wastasit ia sanoit henelle/ Keisarin.
- 25 Nin sanoi hen heille/ Andacat sis Keisarin mite Keisarin tule/ ia Jumalan mite Jumalan tule.
- 26 Ja eiuet he woinuet henen sanans laitta Canssan edes/ waan ihmettelit henen wastauxens päle/ ia waickenit.
- 27 Nin edesastuit mutamat Sadduceusist (iotca kieldeuet oleuan ylesnousemisen) ia kysyt henelle sanoden/
- 28 Mestari/ Moses meille kirioitti/ Jos iongun Weli colepi/ iolla oli Emende/ ia se colis Lapsitoin/ Nin henen Weliens piti sen Waimon ottaman/ ia henen Weliens Siemenen herättemen.
- 29 Nyt olit sis seitzemen Welie/ Se ensimeinen otti Emenen/ ia coli Lapsitoin.
- 30 Ja se toinen otti sen Waimon/ ia se mös coli Lapsitoin.
- 31 Ja colmas otti sen saman. Samalmoto mös mwdh seitzemen/ Ja ei iättenyt Lapsia ia colit.
- 32 Caikein wijmen/ coli mös se Waimo.

33 Nyt ylesnousemises kenenge sis heiste se Waimo ombi? Sille ette caiki Seitzemen ouat sen Waimonans piteneet.

34 Ja Jesus wastasi/ ia sanoi heille/ Temen mailman Lapset naiuat ia hooleuat.

35 Mutta ne iotca otoliset ouat sille ilmalle/ ia ylesnouseman Coluista/ eike he nai eike hoole/

36 Ja eiuet he sillen coolla taidha/ Sille he ouat Engeliten caltaiset/ ia Jumalan Lapset/ ette he ouat ylesnousemisen Lapset.

37 Mutta ette ne colluet ylesnouseuat/ sen onbi mös Moses Pensan tyken osottanut coska hen cutzui HERRAN/ Abrahamin Jumalaxi/ ia Isaachin Jumalaxi/ ia Jacobin Jumalaxi.

38 Nyt ei ole Jumala coolluten Jumala/ waan Eleuiten/ Sille ette caiki he henelle eleuet.

39 Nin wastasit mwtomat Kirianoppenuista/ ia sanoit/ Mestari/ Oikein sine sanoit.

40 Ja ei iulienet henelde miteke enembe kysy.

41 Nin sanoi hen heille/ Quinga he sanouat Christusen oleuan Daidin Poian/

42 Ja itze Daid sanopi Psaltarin Ramatus/ HERRA sanoi minun HErrallen/ istu minun oikeallen kädhellen/

43 nincauuan quin mine panen sinun wiholises sinun Jalcais astilaudhaxi?

44 Coska nyt Daid cutzupi hene' HErraxens/ quinga sis hen on henen poicans?

45 Mutta coska caiki Canssa sen cwlit/ sanoi hen Opetuslapsillens/

46 Cauattaca teiden nijlde Kirianoppenuilda iotca tactouat kieudhe pitkis waatteis/ ia hyuexi ottauat turulla teruedhyxet/ ia kernast ylimeisse istuuat Sinagogis/ ia peudhille.

47 Jotca ylessöuet Leskein Honet/ ia teetteluet pitket Rucouxet. Ne site swreman cadhotoxen saauat.

21 lucu

1 IA hen catzoi quinga ne Rickat panit Lahioians Wffriarkuun.

2 Näki hen mös yhden kieuhen Lesken paneuan sinne Caxi ropoija.

3 Ja hen sanoi/ Totisesta mine sanon teille/ ette teme kieuhe Leski enemän pani quin nämet caiki/

4 Sille ette nämet caiki panit heiden kyllydhestens siselle Jumalan wffrixi/ Waan teme pani kieuhdhestens caiken tauarans quin henelle oli.

5 Ja quin mwtomat sanoit henelle Templist/ ette se caunille kiuille ia Cappaleilla caunistettu oli/ nin hen sanoi/

6 Se aica tulepi/ coska caiki quin te näet/ ei kiui pihhe kiuen päle iätettemen/ ioca ei ricota.

7 Nin he kysyt henelle ia sanoit/ Mestari/ coska sis nämet tapactuuat? ia mike Mercki on/ coska nämet tuleuat?

8 Nin sanoi hen/ Catzocat/ ettei teite petete/ Sille ette moni tule minun Nimeni/ ia sanouat Heidens Christusexi/ Ja aica ombi lesne/ elket quitengan heite seuratko.

9 Mutta coska te cwletta Sodhat ia Capinat/ nin elket pelietkö/ Sille ette nämet pite ensin tuleman/ Waan ei cohta loppu ole.

10 Nin sanoi hen heille/ Canssa ylesnouse cansan wastan/ ia Waldakunda Waldakunnan wastan/

11 ia swret maan Wapistoxet ioca paicas tuleman pite/ Nelke ia Ruttotaudhit/ ia mös Cauhistoxet ia swret lhmet Taiuahast tapactauat.

12 Mutta enne' neite caiki heitteuet he kätens teiden pälen/ ia wainouat ia ylenandauat teiden/ heiden Rastupijns ia Fangiuxen/ ia weteuet teite Kuningasten ia Esimiesten eten/ minun Nimeni tedhen/

13 Mutta se tapactu teille todhistuxexi.

14 Nin pangat nyt se wahwast teiden Sydhemehen/ ettei teiden pide murectiman/ quinga teiden pite edhesten wastama'/

15 Sille ette mine annan teille Suun ia Wijsaudhen/ ionga wastan eiuet he woi wastansano/ eike wastanseiso Caiki teiden wastanseisoijat.

16 Nin te mös ylena'netan Wanhemildan/ welijlden Langoildan ia Ysteuilden/ ia monicadhat teiste he tappauat.

17 Ja te ylencatzotan caikilda minun Nimeni tedhen/

18 waan eiswinga hiuscarua pidhe teiden päästen huckuman.

19 Omistacat teiden Sielun kersimisen cautta.

20 Coska te nyt näette Jerusalemin ymberipiritetteuen Sotawælde/ nin te tietke ette hene' pericatons ombi lehestynyt.

21 Silloin ne iotca Judeas ouat/ paetkaat mäkein polen/ Ja iotca henen keskellens ouat/ ne sielde poismengen/ Ja iotca Maalla ouat/ elket he sisellemengö.

22 Sille ne ouat Costo peiuet/ ette caiki teutettemen pite quin kirioitetudh ouat.

23 Mutta We Raskaille ia imetteuille nine peiuine. Sille ette swri Waiua pite olema' Maan päle/ ia yxi Wiha teme' Ca'ssan ylitze/

24 Ja heiden pite langeman Miecän teren edes/ ia he wiedhen Fangina caikinaisen Canssan secan. Ja Jerusalem pite tallattaman Pacanoilda/ sihenasti ette Pacanaiden aica pite teutettemen.

25 Ja merckit pite olemän Auringos ia Cuus ia Tehdhis. Ja maas Canssalla adhistos epelyxen teden. Ja Meri ia Allot pite pauhaman.

26 Ja Inhimiset maasa pite quiuettuman pelghon teden/ ia odottamisen teden/ nijte/ quin tuleuat Maan pijrin päle/ Sille ette Taiua' auwd pite licutettaman.

27 Ja silloin heiden pite näkemen Inhimisen Poian tuleua' piluis swrella woimalla ia Cunnialla.

28 Coska nämet rupeuat tapactuman/ nin yleskatzocat ia ylesnostacat teiden Päen/ senteden ette teiden Lunastuxen silloin lehestupi.

29 Ja hen sanoi heille Wertauxen/ Catzocat Fikuna puuta/ ia caiki Puita/ coska he wlospuhckeuat/

30 Nin te itze nijste näet ia merkitzet ette Suui on lesse.

31 Nin mös te/ coska te näet nemet tapactuuan/ sijtte tietket ette Jumalan Waldakunda ombi lesse.

32 Totisesta sano mine teille/ Ettei teme Sucukunda pide ennen huckundeman/ quin nämet caiki tapactuuat.

33 Taiuas ia Maa huckupi/ waan minu' Sanani ei pidhe huckanduma'.

34 Mutta cauattaca teiten/ ettei teiden Sydhemen coskan raskateta Sömisest ia Jomisest/ ia elatoxe' murehest ia teme peiue tule eckist teiden pälen.

35 Sille ninquin yxi Paula hen tulepi caikein ylitze/ iotca asuuaat coco maan päle.

36 Nin olcat nyt aina walpaat/ ia rucolcat/ Ette te madholiset olisit caikia neite weltemen iotca tapactaman pite/ ia seisoman Inhimisen Poian edes.

37 Ja hen opetti peiuelle Templis/ Mutta ölle hen wlosmeni/ ia oli Olio mäelle yli öte.

38 Ja caiki Canssa tuli warhaisin henen tygens Templijn hende cwleman.

22 lucu

1 NIN lehestui sis Makia' leiuen Juhla peiue/ ioca cutzutan Päsieinen.

2 Ja ne Ylimeiset Papit ia Kirianoppeneet etzit/ quinga heide' piti hene' tappama'. Mutta he pelkesit Canssa.

3 Nin oli Sathanas Judan siselleme'nyt/ ionga Licanimi oli Ischariotes/ ioca oli Cadentoistakymenen lughusta.

4 Ja hen poismeni/ ia puhutteli Ylimeisi Pappi ia Pämiehi/ millemodholla hen tactoi henen pette heille.

5 Ja he ihastuit/ ia lupasit henelle Raha anda/

6 Ja hen lupasi sen heille/ ia etzi tila saadhaxens hene' pette ilma' Messete.

7 Nin tuli Makia' leiuen peiue/ cuna se Päsieisla'mas piti wffrattaman.

8 Ja hen lehetti Petarin ia Johannesen sanoden/ Menget walmistaman meille Päsieislamasta/ ette me sen söme.

9 Nin sanoit he henelle/ Cussas tadot meite walmistaman?

10 Nin hen sanoi heille/ Catzo/ coska te Caupungin siseltuletta/ cochtapi teijen yxi Inhiminen candadhen wette Sauicrusis/ noudhataca hende sihen Honesen/ iohonga hen siselmene/

11 ia sanocat Perenisenelle/ Mestari keski sinulle sano/ Cussa ombi Maija/

iossa mine Pesieislammasta minun Opetuslasten cansa söön?

12 Ja hen teille osottapi yhden swren leuitetyn Salin/ sielle te walmistaca.

13 He menit/ ia leusit ninquin hen heille sanonut oli/ ia walmistit Pesieislambaan.

14 Ja quin io oli aica tullut/ istui hen peudhelle/ ia ne Caxitoistakyme'de Apostolitt hene' cansans.

15 Ja hen sanoi heille/ Mine olen halulla halanut södhe tete Pesieislammasta teiden cansan/ ennen quin mine kerssin/

16 Sille mine sanon teille/ Em mine sö sillen henest enembi/ sihenasti quin se teuteten Jumalan Waldakunnas.

17 Ja hen otti Calkin/ kijtti/ ia sanoi. Ottaca ia iacakat teiden keskenen/

18 Sille mine sanon teille/ Etten mine ioo Winapuun hedhelmest/ ennen quin Jumalan Waldakunda tulepi.

19 Ja hen otti leiuen/ kijtti ia mursi/ ia annoi heille sanoden/ Teme ombi minun Rumin/ ioca teiden edesten annetan/ Se tehcket minun muistoxeni.

20 Samalmoto mös Calkin Ehtolisen ielkin/ sanoden/ Teme Calki ombi se wsi Testamenti/ minun Wereseni/ ioca teiden edesten wloswodhatetan.

21 Quitengi catzo/ minun Petteieni käsi onbi minun cansani peudhelle/

22 Ja tosin Inhimisen Poica menepi ninquin pätetty on/ Quitengi We Inhimiselle/ ionga cautta hen peteten.

23 Ja he rupesit kyselemen keskenens/ Cuca se sis olis heiste/ ioca sen tekemen piti.

24 Nin tuli Rijta heiden wälilens/ Cuca heiste Swrin piti oleman.

25 Nin sanoi hen heille/ Mailmaiset Kuningat wallitzeuat/ ia ne Waldamiehet cutzutan Armolisexi Herraxi.

26 Mutta ette te nijn/ waan cuca teiste Swrin ombi/ se olcon ninquin Noorin/ Ja ioca Ylimeinen ombi/ se olcon ninquin Paluelia/

27 Sille cumbi Swrembi on? Se ioca atrioitze/ taicka se ioca paluele? Eikö se ioca atrioitze? Mutta mine olen teiden keskellen/ ninquin Paluelia.

28 Mutta te oletta ne/ iotca minun kiusauxisani pysytte minun cansan.

29 Ja mine sädhen teille Waldakunnan/ ninquin minun Isen säsi minulle/

30 ette teiden pite sömen ia ioman minun Peuteni päle/ minun Waldakunnasani/ ia istuman Istuimella/ ia domitzeman Caxitoistakymende Israelin Sucukunda.

31 Nin sanoi HERRA/ Simon/ Simon/ catzo Satanas on teite pytenyt seuloxens/ ninquin Nisuia.

32 Waan mine rucolin sinun edestens/ ettei sinun Wskos puuttuman pide. Ja quin sine iollainki palaijat/ nin wahwista sinun Welijes.

33 Nin hen sanoi henelle/ HERRA/ mine olen walmis sinun cansas Fangiuxen ia Coleman menemen.

34 Nin hen sanoi/ Petari/ mine sanon sinulle/ Eiswinga laula tenepene Cucko

ennen quin sine colmasti minun kiellet ett tundeuas minua.

35 Ja hen sanoit heille/ Coska mine lehetin teijen ilman Säkite/ ia Taskuta ia Kengete/ puuttuico teilde miten? Nin he sanoit/ Ei miten.

36 Nin hen sanoit heille/ Waan nyt/ iolla Säcki ombi/ ottacan sen/ Samalmoto mös Taskun/ ia iolla ei ole/ hen myyken Hamens/ ia ostacan Miecan.

37 Sille mine sanon teille/ Ette wiele nyt se quin kirjoitettu ombi/ pite minus teutettemen/ Hen on pahointekiein cansa luettu/ Sille mite minust kirjoitettu ombi/ nijlle ombi Loppu.

38 Nin he sanoit/ HERRA/ catzo/ tesse ombi caxi Miecka. Nin sanoit hen heille/ * Kulle sijne ombi.

39 Ja hen wloslexi quin hene' tapa'sa oli Oliomäelle/ Nin hene' Opetuslapsens seurasit he'de sihe' Paickan.

40 Ja quin he' sinne tuli sanoit hen heille/ Rucolcat ettei te la'geisi kiusauxe'.

41 Ja hen erkani heiste lehes Kiuelheitte/ ia laski Poluillens/ rucoli ia sanoit/

42 ISE/ ios sine tadhote/ nin poisota minulda teme Calki/ Quitengi/ ei minun Tacton/ mutta sinun olcon.

43 Nin Engeli Taiuahast ilmestui henelle ia wahuisti hende.

44 Ja se ioutui/ Ette hen Coleman cansa soti/ ia rucoli hartaman. Ja oli henen Hikins/ ninquin Werenpisarat/ iotca mahan woosit.

45 Ja quin hen ylesnousi rucolemast/ ia tuli Opetuslastens tyge/ leusi hen ne macamast murehen tedhen/

46 ia sanoit heille/ Mite te macat? Ylesnoskat ia rucolcat/ ettei te kiusauxen langeisi.

47 Wiele nyt henen puhuesans/ Catzo/ Joucko ia se yxi

Cadhestoistakymeneste/ ioca cutzuttin Judas/ heiden edellenskeui ia lehestui Jesusta henen swtandaman.

48 Nin sanoit Jesus henelle/ Juda/ sinekö Inhimisen Poian swunandamisen cautta petet?

49 Nin coska ne/ iotca henen ymberillens olit/ neit mite tuleua oli/ sanoit he henelle/ Herra/ emmekö me Mieckalla löö?

50 Ja yxi heiste löi Pappain Pämiehen paluelia/ ia poishackasi henen oikean Coruans.

51 Mutta Jesus wastasi ia sanoit * Sallicat sis heite tehenasti/ Ja quin hen rupesi hene' Coruaans paransi hen sen.

52 Mutta nin sanoit Jesus Ylimeisille Pappille/ ia Templin Haltioille ia Wanhimille/ iotca hene' tygens tullut olit.

53 Te wloslexitt ninquin Röuerin tyge Mieckain ia seiueste' ca'sa/ Ette mine iocapeiue olin Templis teiden cansan/ ia ette te oijendanut Kätte minu' päleni/ Mutta teme o'bi se teiden hetken/ ia Pimeydhe' walta.

54 Nin he kijniotit henen ia talutit/ ia toidh henen Ylimeisen Papin hone'

siselle. Mutta Petari seurasi taa'bana.

55 Nin he walkia' wiritit keskelle Cartanota/ ia ynne istuit/ Istui mös Petari heiden seasans.

56 Coska nyt yxi Pica näki hene' walken tykene istuuan/ ia catzoi iuri henen pälens ia sanoi/ Temeki oli henen cansans.

57 Waan hen kielsi henen ia sanoi/ Waimo em mine tunne hende.

58 Ja wähen hetken peräst/ toinen näki henen ia sanoi/ Sine mös yxi olet heiste. Nin sanoi Petari/ Inhiminen/ em mine ole.

59 Ja hetken peräst/ lehes ychden stundin/ toinen mös sen todhisti/ sanoden/ Totisesta mös teme oli hene' cansans/ Sille hen on Galileus.

60 Nin sanoi Petari/ Inhiminen/ Em mine tiede mites sanot. Ja cochta wiele henen puhuesans/ Cuckoi lauloi.

61 Ja Herra kiensijn/ ia catzoi Petarin päle. Ja Petari muisti Herran puhet/ quinga hen oli sanonut henelle/ Ennenquin Cuckoi laulapi/ colmasti sine minun kiellet.

62 Ja Petari wlosmeni/ ia idki catkerast.

63 Mutta ne Miehet/ iotca Jesusta kijnipidhit/ pilcasit hende/ ia löit hende/
64 peitit henen Silmens/ ia hosuit henen Casuons/ ia kysyit henelle sanoden/
Arua/ Cuka se on ioca sinu löi?

65 Ja palio mwta pilca sanoit he hende wastan.

66 Ja quin peiue coitti/ cokounsit ne Canssan Wanhimat/ ia Pappein pämiehet ia Kiria'oppeneet/ ia weit henen heiden Radhins eten/

67 ia sanoit/ Oleco sine se Christus? nin sanos meille? Nin sanoi hen heille/
Jos mine sanon teille/ ette te wsco/

68 Ja ios mine mös kysyn/ nin ette te wasta/ ette te mös päste minua.

69 Senteden testedes istupi Inhimise' poica Jumala' auwun oikialla polella.

70 Nin he caiki sanoit/ Sinekö sis olet Jumala' poica? Sanoi hen heille/ Tepe sen sanott ette mine olen.

71 Nin he sanoit/ Mite me sillen Todhistusta taruitze'ma? me olema itze cuulluet henen omast suustans.

23 lucu

1 IA caiki se Joucko ylesnousi/ ia weit henen Pilatusen eten/ ia rupeisit candaman hene' pälens/ ia sanoit/

2 Temen me leusime Canssa willitzemest/ ia kieltemest Wero Keisarin andamast/ Ja sanopi Hene's oleuan Kuningan Christusen.

3 Nin Pilatus kysyi henelle sanode' Oleco sine se Judasten Kuningas? Nin wastasi hen hende/ ia sanoi/ Sinepe sen sanot.

4 Pilatus sanoi Pappein Pämiehille ia Ca'salle/ Em mine leudhe ychte Wica tesse Miehesse.

5 Nin he hoghit ia sanoit/ Hen yleshärsytte Canssan opettain coko Judean makunnas/ ia on ruenuit Galileast/ haman tehen sian asti.

6 Coska nyt Pilatus cwli mainittauan Galileat/ kysyi hen Jos hen Galileast oli.

7 Ja quin hen ymmersi/ ette hen Herodesen Läniste oli/ lehetti hen henen Herodesen tyge/ Sille ette hen mös silloin oli Jerusalemis.

8 Coska nyt Herodes näki Jesusen/ ihastui hen sangen/ Sille ette hen io cauan halasi hende nähhexens/ Sille ette hen oli palion cwllut heneste/ ia toiwoi henelde iongun tunnusmerckin näkeuens.

9 Ja hen kysyi henelle moninaisist/ Mutta ei hen miteke henelle wastanut.

10 Nin ne Ylimeiset Papit ia Kirianoppenuet seisoit ia cannoit hartast henen pälens.

11 Mutta Herodes henen Houins cansa ylencatzoit/ ia pilcasit hende/ pani henen pälens Walkia' waattein/ ia iellenslehetti henen Pilatusen tyge.

12 Sinä peiuen tuli Pilatus ia Herodes keskenens ysteuexi/ Sille ennen oli waino heiden welillens.

13 Nin Pilatus ychtencutzui ne Ylimeiset Papit ia Waldamiehiet ia Canssan/ ia sanoit heille/

14 Te oletta temen Inhimisen minulle toneet/ ninquin Canssan heiritzijen/ Ja catzo/ Mine olen hende tutkinut teiden edesen/ ia en leudhe ychten Wica henesse/ iosta te cannat henen pälens/ Eike mös Herodes.

15 Sille mine lehetin teiden henen tygens/ Ja catzo/ Ei miten Hengenricost heneste leutty/

16 Senteden mine tadhon henen rangaistuna päste.

17 Sille henen piti ioca Juhlana pästemen heille yhden wallalens.

18 Nin hwsit coko Joucko ia sanoit/ Ota pois teme/ Ja päste meille Barrabas.

19 Joca oli yhden Capinan tedhen/ quin Caupungis oli tapactanut/ ia Miestapun tedhen/ Fangiuxen heitettu.

20 Nin taas Pilatus puhui heiden tygens/ Ja tahdoi Jesusen päste.

21 Mutta he hwsit ia sanoit/ Ristinnaulitze/ Ristinnaulitze hende.

22 Mutta hen colmanen kerdhan sanoit heille/ Mite sis teme paha tehnyt on? Em mine ychten Hengenrickost leudhe henes/ Sentedhen mine tadhon henen rangastuna päste.

23 Mutta he hoghit swrella änelle/ pytedhen hende Ristinnaulita. Ja heiden ia Ylimeisten Pappein äni szai wallan.

24 Ja Pilatus domitzi/ heiden anomisens ielkin/

25 Ja pästi sen heille ioca Capinan ia Miestapon tedhen oli Fangiuxen heitettu/ iota he anoit. Mutta Jesum hen annoi heiden haltuns.

26 Ja quin he henen wlosweit/ käsitit he yhden/ Simonan Kyreniast/ ioca Pellolda tuli/ ia panit Ristin hene' pälens/ candaman Jesusen ieliest.

27 Mutta hende seurasi swri Joucko Canssa ia Waimoija/ iotca mös idkit ia parghuit hende.

28 Nin Jesus kiensijn heiden poleens/ ia sanoit/ Te Jerusalemin Tytteri/ elket idkekö minu' ylitzen/ Waan idkekot itze teiden ylitzen/ ia teiden Lastenne ylitze/

29 Sille ette catzo/ ne peiuet tuleuat/ koska he sanouat/ Autuat ouat ne hedhelmettömet/ ia ne Cohdut/ iotca eiuet synnytteneet/ ia ne Niset/ iotca ei imetteneet.

30 Silloin he rupeuat sanoman Worille/ Langetcat meiden pälen/ Ja Cuckulaisille/ Peitteket meite.

31 Sille ette ios nämet tapactuuat torehes puus/ mite sijtte quiuetus tapactu?

32 Nin wietin emös henen cansans caxi muta Pahointeckije/ ette heijen piti surmattaman.

33 Ja quin he sihen Sijan tulit/ ioca cutzutan Päcalloin Paicka/ sijnä he henen Ristinnaulitzit/ ia ne Pahointeckiet henen cansans/ Yxi oikialle/ toinen wasemalle polelle.

34 Nin sanoit Jesus/ ISE/ anna heille andexi/ Sille ettei he tiedhe mite he tekeuet. Ja he iaghoit henen waattens/ ia heitit Aruan heist.

35 Ja Canssa seisoi ia catzeli päle. Ja Pämiehet pilcasit hende heiden cansans/ ia sanoit/ Mwdh hen wapacti/ nyt wapactacan itzens/ ios hen on Christus se Jumalan wloswalittu.

36 Nin mös Houit pilcasit hende/ edesastudhen/ ia cokotit henelle Eticata sanoden/

37 Jos sine olet se Judasten Kuningas/ nin wapadha itze sinus.

38 Nin oli mös henen ylitzens Pälekirioitus Grekin/ Latinan/ ia Hebraican Puckstauille kirioitettu/ TEME ombi Judasten Kuningas.

39 Nin yxi nijste Pahointekijst/ iotca olit ripustetudh/ pilcasi hende ia sanoit/ Jos sine olet Christus/ nin wapadha itze sinus/ ia meite.

40 Nin se toinen wastasi/ ia nuchteli hende sanoden/ Ja ett tosin sineken Jumalata pelke? ettes olet samas cadotuxes?

41 Ja tosin me olema oikein sijnä siselle/ sille me saama meiden Töiden ansion ielken/ Mutta teme ei miten paha tehnyt.

42 Ja sanoit Jesusen tyge/ HERRA muista minun päleni coskas tulet Waldakundas.

43 Nin sanoit Jesus henelle/ Totisesta sano' mine sinulle/ Tenepene pite sinun oleman minun cansani Paradisis.

44 Ja se oli lehes cwdes hetki/ Ja Pimeys tuli caiken maan päle haman ydexenden hetken asti/ Ja Auringo pimisi.

45 Ja Templin Esirippu repesi cachtia.

46 Ja Jesus hwsii swrella änelle ia sanoit/ ISE/ Sinun käsijs mine annan minun Hengen. Ja quin hen sen oli sanonut/ ylesannoit hen HENGENS.

47 Coska nyt Pämies näki mite sielle tapactui/ cunnioitti hen Jumalata/ ia sanoit/ Totisesta teme Inhiminen oli hurskas.

48 Ja caiki Canssa ioca ynne sinne meni/ site catzeleman/ coska he neit mite sielle tapactui/ löit he Rindoians/ ia palasit cotia's.
49 Nin caiki henen Tuttauans taambana seisoit/ Ja ne Waimot/ iotca hende Galileast olit seuraneet/ ia näit nemet caiki.
50 Ja catzo/ Yxi Mies nimelde Joseph/ Radhin mies/ ioca oli hyue ia hurskas Mies/
51 ei hen ollut mielidunut heiden Neuuons ia Tekoons/ Ja hen oli syndynyt Arimatiast Judasten Caupu'gist/ ioca mös itze odhotti Jumalan Waldakunda/
52 Hen keui Pilatusen tyge/ ia anoi Jesusen Rumist.
53 Ja otti sen alas/ ia käri sen Linawaattein/ ia pani sen Hautan/ ioca kiueen oli wloshacattu/ iohonga eikengen ennen pandu ollut.
54 Ja se oli Walmistuspeiue/ ia Sabbathi rupeis siseltuleman.
55 Nin ne Waimot seurasit ieliest/ iotca henen cansans Galileast olit tulluet/ ia catzelit Hauta/ ia quinga henen Rumins oli pandu.
56 Mutta he palasit ia walmistit hyuehaijulisi Yrtti ia woidhett Waan Sabbathina he leueisit Lain keskyn ielken.

24 lucu

1 MUtta ychten Sabbathin peiuen sangen warhan/ tulit he Haudhan tyge/ ia cannoit ne hyuenhaijuliset yrffit/ iotca he olit walmistanut/ ia mwtomat heiden cansans.
2 Nin he leusit Kiuen poiswieritettyn Haudalta/
3 ia he sisellemenit/ ia eiuet leunyt HERRAN Jesusen Rumista.
4 Ja se tapactui/ quin he sijte epälit/ Catzo/ nin seisoit caxi Mieste heiden tykenens kijlteueisis waatteis. Nin he peliestyit/ ia heiden Casuons mahan pein löit.
5 Nin sanoit he heille/ Mixi te etzitte sitä Eleuete Coollutten sekan?
6 Ei hen ole tälle/ Mutta hen ylesnousi. Muistakat quinga hen teille sanoit/ coska hen wiele Galileas oli/ sanoden/
7 Ette Inhimisen Poian piti ylenannettaman Synneisten Inhimisten käsijn/ ia Ristinnaulitta/ ia colmandena peiuen ylesnousema'.
8 Ja he muistit henen Sanans päle.
9 Ja he iellenspalasit Haudhalda/ ia ilmoitit caiki nämet nijlle Yhdelletoistakymenelle/ ia caikille muille.
10 Ja ne olit Maria Magdalena/ ia Johanna/ ia Maria Jacobi/ ia mudh heiden cansans/ iotca nämet Apostolille sanoit.
11 Ja heidhen sanans näwuyit heille/ ninquin Houraus/ ia eiuet he heite wskonet.
12 Nin Petari ylesnousi/ ia iooxi Haudhalle/ ia siselcurkisti/ ia näki waiwoin Linawaattet panduna/ ia poismeni/ ia site itzellens imechtelit/ quinga se

tapactanut oli.

13 Ja catzo/ Caxi heiste menit samana Peiuen ychten Kyleen/ ioca oli Jerusalemist Cwdhenkymenen wacomitan tacan/ Emmahus nimelde.

14 Ja puhuit keskenens/ caikista nijste/ iotca tapactanut olit.

15 Ja se tapactui heiden puhuesans ia tutkistelit keskenens/ lehestui itze JESUS heite/ ia matkusti ynne heiden cansans.

16 Mutta heiden silmens pidhettin/ ettei he hende tundenuet.

17 Nin sanoi hen heille/ Mitke puheit ne ouat/ iotca te pidhett keskenen kieudhesen/ ia oletta mureheliset?

18 Nin wastasi xyi Cleophas nimelde/ ia sanoi henelle/ Oleco sine ainoa mwcalainen Jerusalemis/ ioca ett tiedhe mite sielle neine Peiuline tapactui?

19 Nin hen sanoi heille/ Mitke? Nin he sanoit henelle/ Sijte Jesusest Nazarenusest/ Joca oli wekeue Propheta Töisse ia Sanoissa/ Jumalan ia caiken Canssan edes/

20 Quinga meiden Ylimeiset Papit ia Pämiehet/ henen ylenannoit Coleman cadhotoxeen/ ia ristinnaulitzit henen.

21 Mutta me lwlima henen oleuan sen/ ioca Israelin piti lunastaman. Ja caikein neinen ylitze/ io colmas peiue ombi tenepene quin nämet tapactuit.

22 Ouat mös mwtomat Waimot meiste/ meite peliettenet/ iotca warhan amul tulit Haudhalle/ ia quin eiuet leutenyt henen Rumistans/

23 he tulit ia sanoit/ ette he mös olit Engelin näghyn nähnyet/ iotca sanoit henen eleuen.

24 Ja mutomat meiste menit Haudhalle/ ia leusit ninquin Waimot olit sanonut/ Mutta eiuet he hende leunet.

25 Ja hen sanoi heille/ O te tompelit ia hitaad sydhemest wscoman nijte caiki/ ioita Prophetat puhunut ouat.

26 Eikö Christusen neite pitenyt kerssimen/ ia henen Cunnians sisellekieumen?

27 Ja hen rupesi Mosesist/ ia caikist Prophetaist/ ia tulkitzi heille caiki Kirioituxet/ iotca heneste sanotut olit.

28 Ja he lehestuit Kylä/ iohonga he menit/ ia hen teetteli henens edhemme kieumen.

29 Ja he wadhit henen/ ia sanoit/ Ole meiden cansam/ Sille ette Ecto ioutu/ ia peiue ombi laskenut. Ja hen siselmeni olemän heiden cansans.

30 Ja se tapactui/ quin hen atrioitzi heiden cansans/ Otti hen Leiuen/ kijtti/ mursi ia annoi heille.

31 Nin heiden silmens aukenit/ ia tunsit henen. Ja hen catois heien edestens.

32 Ja he sanoit keskene's/ Eikö meiden Sydhen meisse palanut coska hen Tielle meite puhutteli/ ia auasi meille Kirioituxet?

33 Ja he ylesnousit saman hetken ia palasit Jerusalemin/ ia leusit ne yxitoistakymende cootudh/ ia ne iotca ninen cansa olit/

34 Jotca sanoit/ HERRA on totisesta ylesnosnut/ ia Simonalle ilmaunsi.

35 Ja he iuttelit heille mite Tielle tapactanut oli/ ia quinga hen heilde tuttu oli sijte Leiuen murtamisesta.

36 Coska he nyt neiste puhuit/ seisoi itze Jesus heiden keskelle's/ ia sanoi heille/ Rauha olcon teille.

37 Nin he hemmestuit/ ia pelkesit/ lwlit Hengen näkeuens.

38 Ja hen sanoi heille/ Mite te nin pelkette? Ja mixi sencaltaiset aiatoxet tuleuat teiden Sydhemeen?

39 Catzocat minun käsieni ia Jalcoiani/ ette mine se itze olen/ Ruuetkat minuun ia catzocat/ Sille ettei Hengelle ole Liha eike luita/ ninquin te näet minulla oleua'.

40 Ja quin hen nämet sanoi/ Osotti hen heille Kätens ia Jalcans.

41 Mutta coska he ei wiele wskoneet ilon tedhen/ waan ihmettelit/ sanoi hen heille/ Onggo teille miten tesse söteuetä?

42 Ja he panit henen etens Cappalen paistetu Cala/ ia iotain Kimalais honaiata.

43 Ja hen otti sen/ ia söi heiden nähdens.

44 Nin sanoi hen heille/ Nāme ouat ne Sanat/ iotca mine puhuin teille/ coska mine wiele teiden cansan olin/ Sille ette caiki piti teutettemen/ mite kirioitettu on Mosesen Lais/ ia Prophetis/ ia Psalmis minusta.

45 Silloin hen auasi heiden ymmerdhyxens/ ette heiden piti ymmertemen kirioituxet/ ia sanoi heille/

46 Nin on kirioitettu/ ia nein tuli Christusen kerssie/ ia ylesnouseman Coolluista colma'na peiuen/

47 ia sarnattaman henen Nimeens Paranusta/ ia Syndein andexiandamusta caikis Canssois/ ruueten Jerusalemist.

48 Mutta te oletta caikein neinen Todhistaijat.

49 Ja catzo/ mine leheten minun Isen Lupauxen teiden pälen. Mutta teiden pite oleman Jerusalemis/ sihenasti ette te pughetetan auwlla Corckialda.

50 Nin hen wloswei heien haman Bethanian/ ia ylesnosti Kätens/ ia siugnasi heite.

51 Ja se tapactui/ coska hen siugnanut oli heite/ erkani hen heiste/ ia ylesmeni Taiuasen.

52 Nin coska he hende cumartanut olit/ palasit he Jerusalemin swren ilon cansa/

53 ia olit aina Templis/ kijttedhen ia cunnioittain Jumalata.

P. Johannesen Euangelium.

1 lucu

1 Algusa oli Sana/ Ja se Sana oli Jumalan tykene/ Ja Jumala oli se Sana/

2 Teme oli algusa Jumalan tykene.

3 Caiki ouat sen cautta tehdyt/ ia ilman site ei ole miten techty ioca techty ombi.

4 Henes Eleme oli/ ia se Eleme oli Inhimisten Walkeus/

5 Ja se Walkeus Pimeydes paista/ ia ne pimeyxet eiuet site käsittenyet.

6 Oli yxi Mies lehetetty Jumalalda/ ionga nimi oli Johannes.

7 Se sama tuli todhistaman/ ette henen pidheis sijte Walkeudhesta todhistaman/ Sempäle ette caiki vskoisit henen cauttans.

8 Ei hen ollut se walkeus/ mutta hen oli lehetetty todhistaman sijte walkeudhesta.

9 Se walkeus oli yxi totinen walkeus/ ioca walista * caiki Inhimiset iotca tehen Mailman tuleuat.

10 Se oli Mailmas/ ia mailma ombi sen saman cautta techty/ ia ei Mailma hende tundenut.

11 Hen tuli Omillens/ ia henen omans eiuet hende wastanottanet.

12 Mutta nin monda quin hende wastanotit/ nijlle hen annoi woiman Jumalan Lapsixi tulla/ iotca henen Nimens päle wskouat.

13 Jotca ei werist eike Lihan tadhost/ eike mös miehen tadhost/ mutta Jumalast syndynet ouat.

14 Ja se Sana tuli Lihaxi/ ia asui meidhen seas/ Ja me neim henen Cunnians/ ninquin Ainocaisen Poian Cunnian lsest teunnens Armoia ia Totwtta.

15 Johannes todhista henest/ huta ia sano/ Teme oli se iosta mine sanoin/ Minun ielkijni on tuleua/ ioca minun edhellen ombi ollut/ Sille ette hen oli ennen quin mine/

16 Ja henen teudhelisestens caiki me olema ottaneet * Ja armo armon edeste.

17 Sille ette Laki ombi Mosesen cautta annettu/ Armo ia totuus ombi JESUSEN CHRISTUSEN cautta tullut.

18 Eikengen ole Jumalata coskan nähnyt Se ainocainen Poica ioca on lsen helmas/ se o'bi meille sen ilmoittanut.

19 Ja teme ombi Johannesen Todhistos/ Coska Juttat lehetit Jerusalemist Papit ia Leuitit/ kysymen henelde Cucas olet?

20 Ja hen todhisti/ ia ei kieldenyt. Ja hen todhisti sanodhen/

21 Em mine ole Christus. Ja he kysyt henelle/ Mike sis? Olecos Elias? Hen sanoi/ En ole. Olecos Propheta?

22 Ja hen wastasi/ En. Nin he sanoit henelle/ Mikes sis olet? Ette me wastauxen annaisime niden iotca meite lehdetit? Mites sanot itzestes?

23 Hen sanoi/ Mine olen Hwtauaisen äni Corues Walmistaca Herran tietie ninquin Esaias Propheta sanoi.

24 Ja ne iotca lehetetyt olit/ olit niste Phariseusist.

25 Ja ne kysyt henelle/ ia sanoit henelle/ Mixi sis sine castat/ ios ei sine

ole Christ9/ eike Elias/ eike Propheta?

26 Joha'nes wastasi heite ia sanoi/ Mine castan wedhelle/ Mutta se teidhen keskellen seiso iota ei te tunne/

27 Se se ombi/ ioca minun ielkeni tulepi/ ioca minun edhelen on ollut/ Jonga mine en ole keltuolinen Kengen Rihmoi pästemen.

28 Neme tapactuit Bethabaras/ sillepolen Jordanin/ cussa Johonnes castoi.

29 Toisna peiuenä näki Joha'nes Jesusen tygens tuleuan/ ia sanoi/ Catzo Teme o'bi Jumalan Caritza/ ioca Poisotta Mailman Synnin

30 Teme ombi se iosta mine sanoin/ Minun ielkeni tulepi Mies/ ioca ennen minua ombi ollut. Sille ette hen oli ennen quin mine/

31 ia em mine hende tundenut. Mutta sempäle ette henen piti ilmestymen Israelis/ senteden mine tulin castaman wedhellä.

32 Ja Johannes todhisti ia sanoi Mine näin Hengen alastuleuan Taiuahast ninquin Mettisen ia iei henen pälens/

33 ia em mine tundenut hende Mutta ioca minun lehetti castaman wedhelle/ se minulle sanoi/ Jonga päle sine neget Hengen alastuleuan/ ia ieuen henen pälens/ se sama se on ioca pyhelle Hengelle castapi.

34 Ja mine sen näin ia todhistin/ Temen oleua' Jumalan Poian.

35 Toisna peiuen seiso tas Johannes ia caxi henen Opetuslastans.

36 Ja quin hen näki Jesusen waeldauan/ sanoi hen/ Catzo/ Se ombi Jumalan Caritza.

37 Ja caxi henen Opetuslastans cwlit henen puhuan/ ia seurasit Jesust.

38 Mutta Jesus kensi ymberins/ ia näki ne hendens seurauan ia sanoi heille/ Mite te etzitte?

39 Nin he sanoit henelle/ Rabbi (se on tulkittu) Mestari/ cussas asut? Hen sanoi heille/ Tulcat ia catzocat. He tulit ia näit cussa hen asui/ ia olit henen tykenens sen päiuen. Nin oli lähes io kymmenes hetki.

40 Yxi nijste cadhest iotca Johanneselda cwlit/ ia Jesusta seurasit/ oli Andreas Simo' Petarin welij/

41 Se sama leusi ensin henen weliens Simonin ia sonoi henelle/ Me leusime Messiasen (quin on tulkittu) sen woidheltun.

42 Ja toidh sen Jesusen tyge.

43 Coska Jesus sen näki sanoi hen/ Sine olet Simon Jonan poica/ sine pite cutzuttaman Cephas (se on tulkittu) Callio.

44 Toisna peiuen tactoi Jesus taas menne Galilean/ ia leusi Philippusen ia sanoi henelle/ Seura minua.

45 Mutta Philippus oli Bethsaidast/ Andreasen ia Petarin caupungist.

46 Philippus leusi Nathanael ia sanoi henelle/ Me olema sen leuneet/ iosta Moses Lais ia Prophetat kirioitit/ Jesusen Josephin Poian Nazaretist.

47 Ja Nathanael sanoi henelle/ Mite hyue Nazaretist woi tulla? Philippus sanoi henelle/ Tule ia catzo.

48 Jesus näki Nathanael tygens tuleuan Ja sanoi heneste/ Catzo/ Yxi totisest Israelainen iossa ei ychten petost ole. Nathanael sanoi henelle/ Mistes minun tunnet?

49 Wastasi Jesus ia sanoi henelle/ Ennen quin Philippus cutzui sinua coskas olit Ficuna puun alla/ mine näin sinun.

50 Wastasi Natanael ia sanoi henelle/ Rabbi/ Sine olet se Jumalan poica/ Sine olet se Israelin Kuningas.

51 Jesus wastasi ia sanoi henelle/ Sine vskot ette mine sanoin sinulle/ Mine nein sinun Ficona puun alla/ Sine saat wiele swrembita nehde.

52 Ja sanoi henelle/ Totisest totisest sanon mine teille/ Testedes pite teiden näkemen Taiuan aukian/ Ja Jumalan Engelit ylesastuuaiset ia alasastuuaiset Inhimisen Poian päle.

2 lucu

1 JA colmanden peuen olit Häedh Canas Galileas/ In oli Jesusen Eiti sielle.

2 Nin mös Jesus ia henen Opetuslapsens cutzuttin Häehin.

3 Ja coska wina pwttui/ sanoi Jesuse' Eiti henelle/ Ei ole heille wina.

4 Sanoi Jesus henelle/ Waimo/ mite minulle ombi sinun cansas? Ei ole minun hetken wiele tullut.

5 Sanoi henen Eitins paluelioille/ Mite hen teille sanopi/ se techket.

6 Nin olit sielle cwsu Kiuiste wesiastiat panduna/ Judasten Pudhistamisen tauan ielken/ ia cuki weti caxi eli colme Mitta.

7 Nin sanoi Jesus heille/ Teuteket wesiastiat wedhelle. Ja he teutit ne ylen teuten.

8 Ja hen sanoi heille/ Pangat nyt siselle/ ia wieket Edheskeuuelle. Ja he weit.

9 Mutta quin se Edeskieupe maisti site wina/ ioca oli wesi ollut/ eike tienyt custa se tuli/ Mutta ne Palueliat tiesit iotca sen wedhen ammulsit/ cutzui se Edeskieupe Ylien ia sanoi henelle/

10 Jocainen andapi ensin Hyue wina/ ia quin he iopuuat/ sijtte site Honombata. Sine sen Hyuen winan kätkit tehenasti.

11 Teme ombi se ensimeinen Tunnustechti/ ionga Jesus teki Canas Galileas/ ia ilmoitti henen Cunnians. Ja henen Opetuslapsens wskoit henen pälens.

12 Sitelehin hen alasmeni Capernaumijn hen itze/ ia henen Eitins/ ia henen weliens/ ia henen Opetuslapsens/ ia eiuet he sielle cauan wipyneet.

13 Ja Judasten/ Päsienen oli iwri lesse/ Ja Jesus ylesmeni Jerusalemin/

14 Ja leusi Templis ne istuuan/ iotca sielle Caria Lambait/ ia Mettisit myskendelit/ ia waihechtaijat.

15 Ja hen teki Rooskan Köusiste/ ia wlosaioi caiki Templist/ ynne Lambat ia Carian. Ja waihechtaiaden rahan hen poiswiskasi/ ia mahancukisti peudhet.

16 Ja sanoi nijlle ioca Mettisi myidh/ wieket nämet telde pois/ Ja elket

tehckö minun lseni Honecta Cauppahonexi.

17 Mutta henen Opetuslapsens muistit ette Kirioitettu on/ Sinun Hones Kiuaus ombi minun szönyt.

18 Nin wastasit Juttat/ ia sanoit henelle/ Mite mercki sine meille osotat/ ette sine neite teet?

19 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Rickocat teme Templi/ ia colmanden peiuen/ mine tadon sen ylesrake'da.

20 Nin sanoit Juttat/ Tete Templi ombi cwsii widhettekymende wootta rakettu/ ia sine sen tadhoc colmen peiuen ylesrakenda?

21 Mutta hen sanoit henen Rumins Templist.

22 Coska hen sis oli coolluista ylesnosnut/ muistit henen Opetuslapsens/ ette hen oli sen sanonut/ ia vskoit Ramatudh/ ia sen Puhen/ ionga Jesus sanonut oli.

23 Coska hen nyt Jerusalemis oli/ Päsieisne Juhlapeiuenä/ vskoit monda henen Nimens päle/ coska he näit ne Tunnustedhet/ iotca hen teki.

24 Mutta Jesus ei vskonut itzens heille/ Sille ette hen tunsii heijet caiki/

25 ia ei taruinut/ ette iocu pideis todistaman Inhimisist. Sille hen itze kyllä tiesi mite Inhimises oli.

3 lucu

1 Nin oli yxi mies Phariseusist/ Nicodemus nimelde/ yxi Judasten Ylimeinen/
2 Se tuli ölle Jesusen tyge ia sanoit henelle/ Mestari/ me tiedhem ette sine olet Opetaiixi Jumalast tullut. Sille eikengen taidha neite Tunnustechti tedhä/ iotca sine teet/ ellei Jumala olisi henen cansans.

3 Jesus wastasi ia sanoit henelle/ Totisesta totisesta/ mine sanon sinulle/ Ellei iocu wastudhest synny/ ei hen woi nähä Jumala' waldakunda.

4 Sanoit henelle Nicodemus/ Quinga taita Inhiminen syndy coska hen wanha ombi. Woipico hen Eitins cochtun iellens siselmenne/ ia syndy?

5 Jesus wastasi/ Totisest/ totisest/ sano' mine sinulle. Ellei iocu synny wedhest ia Hengest/ nin ei hen woi Jumalan Walda kundan siseltulla.

6 Mite Lihast syndynyt on/ se ombi Liha. Ja mite Hengest syndynyt on/ se ombi Hengi.

7 Ele ihmettele/ ette mine sanoin sinulle/ ette teiden pite wdesta syndyme'.

8 Twli puhalta cussa hen tacto/ ia sine cwlet hene' hwmuns/ Ja et sine tiedä custa hen tule/ taicka cuhu'ga hen menepi. Nein on iocaine'/ quin He'gest syndynyt on.

9 Nicodemus wastasi/ ia sanoit henelle/ Quinga se taita tulla?

10 Jesus wastasi/ ia sanoit henelle/ Oleco sine se Mestari Israelis/ ia et neite tiedhe?

11 Totisest/ totisest/ sano' mine sinulle Me puhume/ mite me tiedhe'/ ia

todistam/ mite me neim/ ia ette te wasta' ota meiden todistusta.

12 Jos mine malisia teille sanoin/ ia ette te wskonuat/ quinga te wskoisitt/ ios mine teille Taiualisi sanoisin?

13 Ja eikengen ylesastu Taiuasen/ waan se/ ioca taiuaast alasastui/ inhimisen Poica/ ioca ombi Taiuahas.

14 Ja ninquin Moses ylensi Kärmen coruesa/

15 Nin pite mös Inhimisen Poica ylettemen/ Sempäle/ ette Caiki/ iotca henen pällens wskouat/ ei pide huckuman/ Mutta ijancaikisen Elemen szaman.

16 Sille Nein on Jumala Mailma racastanut/ ette he' andoi hene' ainoan Poicans/ Sempälle/ ette Jocaine' quin wsko hene' päle's ei pide huckuma'/ mutta ijancaikise' Eleme' szama'.

17 Sille/ ettei Jumala lehettenyt Poica's Mailma'/ ette hene' piti domitzeman mailma/ Muta ette Mailma piti henen cauttans wapadettaman.

18 Joca henen pälens wsko/ ei hen domita/ Mutta ioca ei wsko/ io se domittu on/ Sille ettei hen wskonut Jumalan ainocaisen Poian nimen päle.

19 Mutta teme ombi Domio/ Ette Walkeus tuli Mailman ia Inhimiset racastit enämin Pimeytte/ quin Walkiutta. Sille ette heiden Tööns olit pahat.

20 Sille ette iocainen/ quin paha tekepi/ se wihapi Walkiutta/ eike tule Walkiuten/ Senpäle/ ettei henen Tööns pideisi laitettaman.

21 Mutta ioca Totudhen tekepi/ se tulepi Walkiudhen tyge/ ette henen Tööns piteis näkymen/ Sille ette he Jumalas tehdyt ouat.

22 Senielken tuli Jesus/ ia henen Opetuslapsens Judean maalle/ ia asui sielle heiden cansans/ ia castoi.

23 Mutta Johannes mös castoi/ wiele Enonis/ leszna Salim/ sille ette sielle oli palio wesi. Ja he tulit/ ia annoit casta itzens/

24 Sille ettei Johannes wiele silloin ollut Fangiuxen heitettu.

25 Nin nousi yxi kysymys Johannesen Opetuslasten ia Judasten keskenä Puhdistuxest.

26 Ja he tulit Johannesen tyge/ ia sanoit henelle/ Mestari/ ioca sinun cansans oli toiselpolen Jordanin/ iosta sine todhistit/ Catzo/ se castapi/ ia iocainen tule henen tygens.

27 Johannes wastasi/ ia sanoi/ Ei woi Inhiminen mite otta ellei se anneta henelle Taiuahast.

28 Itze te oletta minun Todhistaiani/ ette mine sanonut olen/ Em mine ole Christus/ wan mine olen henen edhellens lehetettu.

29 Jolla ombi Morsian/ se on Ylke/ Mutta Ylghien ysteue seisopi/ ia cwlede hende/ ia itzens sangen iloitta Ylghie' änestä. Se sama sis minun ilon o'bi nyt teutetty/

30 Henen tule caswa/ mutta minu' pite wäheneme'.

31 Joca ylhelde tule/ se ombi caikein päle. Joca maasta ombi/ se on maasta/ Ja maasta se puhupi.

32 Joca Taiuast tule/ hen on caikein ylitze/ Ja todista mite hen nähnyt ia cwllut on. Ja eikenge' ota hene' Todhistustans.

33 Mutta ioca hene' Todhistuxens otti/ se * insiglasi/ ette Jumala ombi totinen.

34 Sille ette se/ ionga Jumala lehetti/ se puhupi Jumalan sanoia. Sille ettei Jumala anna Henge * mitan cansa.

35 Ise rakasta Poica/ ia caiki annoi henen käteens.

36 Joca vsko Poian päle sille ombi ijancaikine' Eleme. Mutta ioca ei vsko Poian päle/ ei henen pide Elemete näkemen/ Mutta Jumalan wiha pysypi henen pälens.

4 lucu

1 COska nyt HERRA ymmersi/ Phariseusten cwlleexi/ ette Jesus teki enämen Opetuslapsi/ ia castoi/ quin Johannes (

2 waicka ei Jesus itze castanut/ waan henen Opetuslapsens)

3 ietti hen Judean/ ia iellensmeni Galilean.

4 Nin henen piti Samarian cautta waeldaman.

5 Nin hen tuli ychten Samarian Caupungin/ ioca cutzutan Sichar/ lehes site Mancartanota/ ionga Jacob oli andanut Poians Josephin.

6 Nin oli sielle/ Jacobin Lähdhe. Coska nyt Jesus matkast oli wäsynyt/ nin hen istui Lächten päle. Ja se oli liki cwdhetta hetke.

7 Nin tuli yxi Samaritanin waimo/ wette ammultaman. Jesus sanoi henelle/ Anna minun iodhaxen.

8 Sille ette henen Opetuslapsens olit mennet Caupungin/ roca ostaman.

9 Sanoi sis henelle se Samaritanin waimo/ Quinga sine minulda ioma anot/ ioca olet Judeus/ ia mine olen Samaritanin waimo? Sille ettei Jwttaille ole ychten meno Samaritanein cansa.

10 Jesus wastasi/ ia sanoi henelle/ Jos sine tiedheisit Jumalan Lahian/ ia cuca se on/ ioca sinulle sanoi/ Anna minun iodhaxeni/ Sine tosin anoisit henelde/ ia hen annais sinulle Eleuen wedhen.

11 Sanoi henelle waimo/ HERRA/ eipä sinulla ole/ milles ammullat/ ia Lähdhe ombi sywe/ Custa sis sinulla ombi se Eleue wesi?

12 Ollecos swrembi/ quin meiden Ise Jacob/ ioca meille tämen Lächten annoi? Ja itze sijte ioij/ ia henen Lapsens ia Carians?

13 Jesus wastasi/ ia sanoi henelle/ Jocainen quin iopi teste wedheste/ hen iellens ianopi/

14 Mutta ioca sijte wedheste iopi/ ionga mine annan henelle/ ei se ijancaikisesta iano. Waan se wesi/ io'ga mine henelle anna'/ se tulepi henes ydhexi Lächten wedexi/ ioca cohopi ijancaikiseen Elemehe'.

15 Sanoi se Waimo henelle/ HERRA/ Anna minulle se wesi/ etten mine

ianoisi/ enge tulisi tenne ammuldaman.

16 Sanoi Jesus henelle/ Mene/ cutzu sinun Miehes/ ia tule tenne.

17 Waimo wastasi/ ia sanoi henelle/ Ei ole minulla Mieste.

18 Sanoi Jesus henelle/ Oikein sine sanoit/ Ei ole minulla Mieste/ Sille ette wisi Mieste ombi sinulla ollut/ ia se ioca sinulla nyt on/ ei ole sinun Miehes/ Sen sine oikein sanoit.

19 Sanoi henelle waimo/ HERRA/ mine näen/ ette sine olet yxi Propheta.

20 Meiden lset ouat telle Worella cumartaneet Ja te sanotta/ Ette Jerusalemis ombi se Sija/ iossa pite cumartaman.

21 Jesus sanoi henelle/ Waimo/ wsko minua/ se aica tulepi/ ettei te telle Worella/ eikä Jerusalemis lse cumardha.

22 Ette te tiedhe/ mite te cumardhatte/ Mutta me tiedhem/ mite me cumardham/ Sille Terueys Juttaista ombi.

23 Mutta se hetki tulepi/ ia io nyt on/ ette ne totiset Cumartaiat pite lse cumartaman Henges ia Totudhes. Sille ette lseki tactopi sencaltaisita/ iotca hende cumartaman pite.

24 Jumala ombi Hengi/ ia iotca hende cumartauat/ heiden pite Henges ia Totudhes hende cumartaman.

25 Sanoi henelle waimo/ Mine tiedhen/ ette Messias ombi tuleua/ ioca cutzutan Christus. Coska se sama tulepi/ nin hen ilmoittapi meille caiki.

26 Sanoi Jesus henelle/ Mine olen se sama/ ioca sinun cansas puhun.

27 Ja iuri silloin tulit henen Opetuslapsens/ ia ihmettelit/ ette hen site waimo puhutteli. Eikengen sanonut quitengan/ Mites kysyt? eli mites hende puhuttelet?

28 Nin se waimo ietti Wesiastians/ ia meni Caupungin/ ia sanoi nijlle Inhimisille/

29 Tulcat nekemen site Inhimiste/ ioca minulle sanoi caiki mite mine tehnyt olen/ Olleco hen se Christus?

30 Nin he vloslexit Caupungist/ ia tulit henen tygens.

31 Mutta sillewälil rucolit Opetuslapset hende/ sanoden/ Rabbi/ szöö.

32 Nin hen sanoi heille/ Minulla ombi Roca södhexeni/ iota ette te tiedä.

33 Nin sanoit Opetuslapset keskenens/ Lienekö iocu henelle söteuete toonut?

34 Jesus sanoi heile/ Minun * Rocan ombi se/ ette mine tegen henen tactons/ ioca minun lehetti/ ia teuten henen teghonsa.

35 Ettekö te sano/ Wiele nyt ouat Nelie Cwcautta nin tule Elon aica? Catzo mine sanon teille/ ylesnostacat teiden silmen/ ia catzocat wainioita. Sille ette he ouat io walkiat Elohon/

36 Ja ioca nijttepi/ se Palcan saapi/ ia cocopi Hedhelmen ijancaikisen Elemeen/ Senpäle ette se ioca kylue ia ioca nijtte/ ynne pite iloitzeman.

37 Sille ette tesse ombi se Puhe tosi/ Yxi kylue ia toinen nijtte.

38 Mine lehetin teijet nijttemen/ iota ette te ole tötetehnyt. Mwdh ouat tötetehnet/ ia te oletta heiden töihins siselle tulluet.

39 Nin vskoit monda Samaritani/ sijte Caupungist henen pälens/ sen waimon puhen tedhen/ ioca todisti/ Hen ombi minulle sanonut/ caiki mite mine tehnyt olen.

40 Coska nyt ne Samaritanit tulit henen tygens/ rucolit he hende/ ette hen tadhois wipy heiden tykenens. Ja hen wipyi sielle caxi peiue.

41 Ja palio enembi vskoit henen Sanans tedhen/ Ja sanoit sille waimolle/

42 Emme me nyt sillen vsko sinun puhes teden. Sille me olema itzeki cwlleet/ ia tiedhemme ette hen ombi totisesta Christus/ se mailman Wapattaija.

43 Mutta sitte cadhen peiuen peräst/ lexi hen sielde/ ia meni Galilean/

44 Sille ette itze Jesus todhisti/ ettei iocu Propheta isensmalla miten maxa.

45 Coska hen nyt tuli Galilean/ watanrupesit ne Galileuset he'de/ iotca nähnet olit caiki mite hen Jerusalemis Juhlana tehnyt oli/ Sille ette hekin mös/ olit Juhlal olleet.

46 Tuli sis Jesus tas Canan Galileas/ cussa hen oli wedest winan tehnyt.

47 Nin oli yxi Kuninganmies/ ionga Poica sairasti Capernaumis. Coska hen cwli/ ette Jesus oli tullut Judeast Galileahan/ meni he' hene' tygens Rwcoli he'de alastulema'/ ia para'daman hene' Poica's/ Sille ette hen oli colemallans/

48 Sanoi sis Jesus henelle/ Ellei te näe Mercki ia lhmeit/ nin ette te wsko.

49 Sanoi henelle se Kuninganmies/ HERRA/ alastule ennen quin minun Poican colepi.

50 Jesus sanoi henelle/ Mene/ sinun Poicas elepi. Se Mies wskoi sen Sanan ionga Jesus sanoi henelle/ ia meni.

51 Nin henen mennesens codhasit henen Paluelians henen/ ia ilmoitit henelle/ ia sanoit/ Sinun Poicas elepi.

52 Nin hen tutki heilde hetken/ mille hen parani. Ja he sanoit henelle/ Eilen seitzeme'nel hetkel ylenannoi wilutauti henen.

53 Nin lse sis ymmersi ette se hetki oli/ iolla Jesus sanoi henelle/ Sinun Poicas elepi. Ja hen wskoi ia caiki henen Honens.

54 Teme taas ombi se toinen Mercki/ ionga Jesus teki/ coska hen Judeast tuli Galilean.

5 lucu

1 SEnielken oli Judasten Juhla peiue/ Ja Jesus ylesastui Jerusalem.

2 Nin ombi Jerusalemis sen La'maste' Honen tykene yxi La'micko/ ioca cutzutan Hebreaxi * Bethesda/ iolla oli wisi Waija/

3 ioissa macasi palio Sairaita Sokeita/ Ra'boia/ Haluatuita/ ne odotit wede'ck lijumist/

4 Sille ette Engeli alasastui wissille aialla siehe' Lammickoon/ ia pydhersi wedhen/ Joca nyt Ensimeisne/ wedhen pydhertyxen ielken sinne siselle astui/ hen parani/ misse ikenens Taudhis hen oli.

5 Nin oli sielle yxi Mies/ ioca Cadhexan neliettekymmende wootta oli Kipiä maanut.

6 Coska Jesus sai henen nähde/ cussa hen macasi/ ia tunki ette hen io cauan oli sairastanut/ sanoi hen henelle/ Tactocos tulla teruexi?

7 Wastasi he'de se Sairas/ Herra/ Ei minull ole ycten inhimist/ ette coska wesi pydherten/ ioca minun wiepi Lammickon/ Ja ennen quin mine tulen/ io ombi toinen minun edelleni siselle astunut.

8 Jesus sanoi henelle/ Nouse yles/ ota sinu' wootes ia mene.

9 Ja cochta se Inhiminen parani/ ia otti henen wootens/ ia meni.

10 Ja se sama peiue oli Sabbathi. Sanoit sis Jwttat sille/ ioca parattu oli/ Tenepene ombi Sabbathi/ Ei nyt ole lupa canda woodhettas.

11 Wastasi hen heite/ Joca minun paransi/ se sanoi minulle/ Ota sinun wootes ia mene.

12 Nin he kysyt henelle/ Cuca se Inhiminen ombi/ ioca sinulle sanoi/ Ota sinun wootes/ ia mene?

13 Mutta se ioca parattu oli ei tiennyt kenge se oli/ Sille ette Jesus oli lymenyt/ ette Canssa nijn palio oli sijne Paicas.

14 Senperäst leusi Jesus henen Templis/ ia sanoi henelle/ Catzos/ sine olet parattu/ Ele sillen syndi tee/ ettei iotakin pahembi sinua codhaisi.

15 Nin se Inhiminen poismeni/ ia ilmoitti Jwttaille/ Ette se oli Jesus/ ioca henen paransi.

16 Ja senteden wihasit Jwttahat Jesusta/ ia etzit hende tappaxens/ Ette hen sencaltaisit teki Sabbathina.

17 Nin wastasi Jesus heite/ Minun Isen haman tehen asti tekepi/ Ja mine mös tegen.

18 Senteden sis Jwttat enämin etzit hende tappaxens/ Ettei hen waan Sabbathi rickonut/ mutta mös sanoi Isens Jumalaxi/ ia teki itzens Jumalan caltaisexi.

19 Nin wastasi Jesus ia sanoi heile/ Totisest totisest/ sano' mine teille/ Ei taidha Poica itzestens miten tedhä/ waan mite he' näkepi Isens tekeue'/ Sille ette mite he' tekepi/ site sama mös Poica tekepi.

20 Sille ette Ise racastapi Poica's/ Ja osottapi caiki henelle/ mite he' itze tekepi/ ia wiele swre'bita Töite hene' pite osottama' henelle/ quin neme ouat/ Ette teide' pite ihmectelme'.

21 Sille ette ninquin Ise ylesheräytte Colleita ia wirgottapi/

22 Nin mös Poica wirgottapi ioita he' tactopi.

23 Sille ettei Ise ketäke' domitze/ wan caiken Domion a'noi Poialle/ Senpäle ette caiki pite cu'nioitzema' Poica/ ninquin he Ise cunnioitzeuat.

24 Joca ei Poica cunnioitze/ ei se mös Ise cunnioitze/ ioca hene' lehetti. Totisest totisest sano' mine teille/ Joca minu' sanani cwle ia vsko sen ioca minun lehetti/ henelle ombi ijancaikine' Eleme/ Ja ei tule Domion/ wan hen

waelta Colemasta Elemehen.

25 Totisest totisest sanon mine teille/ Ette hetki tulepi ia nyt io on/ ette ne coolluet pite cwleman Jumalan Poian änen/ Ja ne iotca sen cwleuat/ pite eleme'.

26 Sille ninquin Isell on eleme itzesens/ nin hen mös annoi Poialle elemen itzesens oleman/

27 Ja on mös henelle andanut woiman domita/ sentäden ette he' on Inhimise' * Poica.

28 Elket site imectelkö/ Sille ette hetki tulepi/ Jossa caiki ne iotca Haudhois ouat/ pite henen änen cwleman.

29 Ja pite edheskeumen/ iotca hyue tehnet ouat/ Elemen ylesnousemiseen/ Mutta ne iotca paha tehnet ouat/ Domion ylesnousemiseen.

30 Em mine woi itzesteni miten tehdä. Ninquin mine cwlen nin mine domitzen/ ia minun domion ombi oikeia/ Sille etten mine etzi minun tactoni/ wan lsen tacto/ ioca minun lehettänyt ombi.

31 Jos mine itzesteni todistaisin/ nin ei olisi minun todistuxen tosi/

32 Toinen ombi ioca todistapi minusta/ ia mine tieden ette henen todistuxens ombi tosi/ ionga hen minusta todhista.

33 Te lehetitte Johannesen tyge/ ia hen todisti totudhen.

34 Mutta em mine inhimiselde todistust ota/ Wan sen mine sanon senpäle ette te autuaxi tulisitta.

35 Hen oli palauainen ia paistauainen Kynttele/ Mutta te tadoitta wehen aica riemuita henen walkeudesans.

36 Mutta minulla ombi surembi todhistus quin Johannesen todhistus. Sille ette ne tegot iotca lse minulle annoi/ ette mine ne teuteisin/ ne sama tegot iotca mine teen todistauat minusta/ ette lse minun lehetti.

37 Ja se lse ioca minun lehetti/ se sama todista minusta. Eike te ole coskan henen ändens cwlluet/ eike henen mootons nähnyet.

38 Ja henen Sanans ei ole teisse asuuainen/ Sille ettei te vsko site ionga hen lehetti.

39 Tutkicata Ramatuita/ Sille te leudette najsse oleua' teillen ijancaikisen Elemen/ Ja ne ouat iotca todistauat minusta/

40 Ja ette te tado tulla minun tykeni/ että te saisitta Elemen.

41 Em mine Cunnia ota Inhimisilde/

42 Wan mine tunnen teien ettei teisse ole Jumalan rackaus.

43 Mine tulin minun lseni nimeen/ ia ette te minua wostanrupe/ Jos toinen tulepi Omalla nimellens/ site te wostanrupiat.

44 Quinga te woitte vskoa/ iotca teiste Cunnian keskenen otatte? Ja site Cunnia ioca ainoast Jumalast tulepi/ ette te etzi?

45 Elket lwlko ette mine canna' teiden pälen lsen edes/ ombi se ioca teiden pälen candabi/ Moses/ ionga päle te toiuotta.

46 Sille ios te olisitta vskonett Mosesen/ Nin te olisitta mös minun vskoneet/
Sille ette minusta hen on kirioittanut.

47 Jos ette te hene' kirioituxians vsko/ Quinga te minun sanani vskotta?

6 lucu

1 SEn ielken meni Jesus ylitze sen Galilea' mere' quin on Tyberian caupungin
tykene.

2 Ja seurasi hende palio Cansa/ Sentedhen ette he näit henen merkings/ iotka
hen teki Sairasten päle.

3 Nin Jesus ylesmeni ydhen woren päle ia istui sielle henen Opetuslastens
cansa.

4 Nin lehestui Judasten Pesieis Juhla peiue.

5 Coska sis Jesus ylesnosti silmens/ ia neki palio Canssa tuleua' henen
tygens/ sanoi hen Philippuselle/ Custa me ostamme Leipie ette neme saisit
södhe?

6 Mutta sen hen sanoi kiusaten hende/ Sille hen kyllle tiesi mite henen
tekemen piti.

7 Wastasi Philippus hende/ Cadhe' sadhan penningin Leiuet ei teudhyisi
heidhen/ ette itze cukin wehengi sais.

8 Sanoi yxi henen Opetuslapsista's henelle/ Andreas Simon Petarin welij/

9 Tesse on yxi pilti iolla on wisi Ohraista leipe ia caxi Cala/ Wan mite neme
ouat neinen palion keskene?

10 Mutta Jesus sanoi/ Asettaca Canssa atrioitzeman. Ja sijne paicas oli palio
Roho. Nin sis atrioitzit lehes wisi tuhatt Mieste.

11 Nin Jesus Otti leiuet/ kijtti ia a'noi Opetuslapsille/ Mutta opetuslapset
iagoit nijlle atrioitzeuille. Samallamoto mös Caloista nin palio quin he' tactoi.

12 Coska he nyt rautut olit/ sanoi he' opetuslapsille's/ Cootcat ne murut quin
ieit/ ettei ne huckuisi.

13 Nin he cokosit/ ia teutit caxitoistakyme'de Corij muruilla/ widest Ohraisest
leiuest/ iotca liaxi olit nijlde quin atrioitzit.

14 Coska sis ne inhimiset sen merkin neit io'ga Jes9 teki/ sanoit he/ Teme
ombi wissist se Propheta ioca tuleua oli Mailman.

15 Coska sis Jesus tunki ette he tadhoit tulla ia otta henen/ ia tedhe henen
Kuningaxi/ lymui hen tas worelle yxinens.

16 Mutta coska ecto tuli/ alasastuit henen Opetuslapsens Mere' tyge/ ia astuit
Hacten/

17 Ja menit ylitze meren/ Capernaumin pein/ ia io pimie oli tullut. Ja ei
Jesus ollut heiden tygens tullut.

18 Mutta Meri paisui surest ilmast/

19 Coska he nyt olit soutanet lehes wisi colmatt eli colmekymende wacomitta/

neit he Jesusen keuen meren päle ia läheneuen hactia/ Ja he peliestyit.
20 Nin sanoit hen heille/ Mine olen/ Elke pelietkö.
21 Nin he tactoit otta henen Hacten. Ja cocta sillens oli se haxi man tykene/
iohonga he menit
22 Toisna peiuen/ coska se Canssa/ ioca seisoit sillepolet Merta neki ettei
sielle ollut mwta Hacte/ quin se yxi/ iohonga henen Opetuslapsens olit
astuneet/ ia ettei Jesus ollut Hacten astunut henen Opetuslastens cansa/
waan ainoat henen Opetuslapsens olit poismennet.
23 Mutta mwth Hahdet tulit Tiberiast lehes site paicka/ cussa he olit sönet
leipe/ sijttequin HERRA oli kijttenyt.
24 Coska nyt se Canssa sen näki/ ettei Jesus sielle ollut/ eikä henen
Opetuslapsens/ astuit he mös Hacten/ ia tulit Capernaumin/ Jesusta etzijen.
25 Ja quin he leusit henen sildepolen Merta/ sanoit he henelle/ Rabbi/
Coskas tenne tulit?
26 Wastasi Jesus heite/ ia sanoit/ Totisest totisest sanon mine teille/ Ette te
minua senteden etzi/ että te merki neit/ waan senteden/ ette te Leiuiste
söitte/ ia oletta rautut.
27 Tehket roca/ ioca ei catua/ waan site ioca pysypi ijancaikiseen Elemeen/
ionga Inhimisen Poica ombi teille andaua/ Sille ette sen saman ombi Ise
Jumala * insiglanut.
28 Nin sanoit he henelle/ Mite meiden pite tekemen/ ette me taidhaisim
tehdä Jumalan töite?
29 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Se ombi Jumalan töö/ Ette te vskotta sen
päle/ ionga hen lehetti.
30 Nin sanoit he henelle/ Mite merki sis sine teget/ ette me näkisim/ ia
vskoisim sinun päles? Mites teget?
31 Meiden Iset söit Manna Corues/ ninquin kirioitettu ombi/ Hen annoi heille
Leiuen Taiuahast södhexens.
32 Nin sanoit Jesus heille/ Totisest totosest sanon mine teille/ Ei Moses
andanut teille site Leipe Taiuahast/ Mutta minun Ise andapi teille sen totisen
Leiuen Taiuahast.
33 Sille ette se ombi Jumalan Leipe/ ioca Taiuahasta alastule/ ia Mailmalle
Elemen andapi.
34 Nin sanoit he henelle/ HERRA/ Anna meille aina site Leipe.
35 Mutta Jesus sanoit heille/ Mine olen Elemen Leipe/ Joca minun tykeni tule/
ei hen iso/ ia ioca minun päleni vsko/ ei hen coskan iano.
36 Mutta mine sanoin teille/ Että te mös näitte minun/ ia ette sijtteken wsko.
37 Caiki mite minun Ise andapi minulle/ se tule minun tykeni/ Ja ioca minun
tykeni tule/ em mine site poisheite.
38 Sille mine alasastuin Taiuahast ei ette mine teen iota mine tahdon waan
iota se tacto ioca minu' lehetti.

- 39 Se on minu' lseni tacto ioca minu' lehetti/ ettei minu' pide miten nijste caikista cadottama' quin hen minulle andoi/ mutta ne minun pite ylesheräytteme' Wimeis peiuenä.
- 40 Teme nyt ombi henen tactons/ ioca minun lehetti/ ette Jocainen quin näke Poian/ ia wsko henen pälens/ henelle pite oleman ijancaikinen Eleme. Ja minun pite hende ylesheräyttemen Wimeis peiuenä.
- 41 Nin napitzit Juttat site ette hen sanoi/ Mine olen se leipe/ ioca alastulin Taiuahast/
- 42 ia sanoit/ Eikö teme ole Jesus Josephin Poica/ ionga lsen ia Eitin me tunnema? Quingasta hen sis sanopi/ Mine olen allastullut Taiuahast?
- 43 Wastasi Jesus ia sanoi henelle/ Elket napitzco keskenen/
- 44 Eikengen taidha minun tykeni tulla/ ellei lse/ ioca minun lehetti/ wedheisi hende/ Ja minun pite hende ylesherättemen Wimeis peiuen.
- 45 Se on Prophetis kiriotettu/ Heiden pite caiki Jumalalda opetetuxi tulema'. Senteden/ iocaine' quin sen lselde ombi cwllut ia oppenut/ hen tule minun tykeni.
- 46 Ei nijn ette iocu ombi lsen nähnyt/ waan se/ ioca ombi Jumalast/ se ombi lsen nähnyt.
- 47 Totisest totisest sano' mine teille/ Joca minun päleni vskalta/ henelle ombi se ijancaikinen Eleme.
- 48 Mine olen se Elemen Leipe.
- 49 Teiden lset söit Manna Corues/ ia colit.
- 50 Teme ombi se Leipe/ ioca alastuli Taiuahast/ senpäle ette cuca sijte söpi/ ei henen pide coleman.
- 51 Mine olen se eleue Leipe/ ioca alastuli Taiuahast/ se quin teste Leiueste söpi/ hen elepi ijancaikisest. Ja se Leipe ionga mine annan/ se ombi minun Lihan/ ionga minun pite andaman Mailman Elemen edest.
- 52 Nin * ritelit Juttat keskenens/ sanoden/ Quinga taitapi teme anda Lihans meille söte?
- 53 Sanoi Jesus heille/ Totisest totisest sano' mine teille/ Ellei te söö Inhimisen Poian Liha/ ia ioo henen Wertans/ nin ei ole teisse Elemetä.
- 54 Joca minun Lihani sööpi/ ia ioo pi minun Wereni/ henelle on ijancaikinen Eleme/ Ja minun pite hende ylesheräyttemen Wimeis peiuenä.
- 55 Sille ette minun Lihan ombi se totinen Roca/ Ja minun Weren se totinen Joma.
- 56 Joca söpi minun Lihani/ ia ioo pi minun Wereni/ hen ombi minus/ ia mine henes.
- 57 Ninquin se eleue lse minun lehetti/ ia mine elen lsen tedhen. Nin mös se/ ioca minun sööpi/ henen pite mös elemen minun techten.
- 58 Teme ombi se Leipe/ ioca Taiuahast alastuli/ Ei ninquin teiden lset söit Manna/ ia colit/ Joca temen Leiuen söpi/ henen pite elemen ijancaikisest.

59 Neite hen sanoi Sinagogas/ koska hen opetti Capernaumis.
60 Monda sis henen Opetuslapsistans/ iotca temen cwlit/ sanoit/ Teme on yxi coua Puhe/ Cuca sen woipi cwlla?
61 Mutta quin Jesus tiesi itzelens/ ette henen Opetuslapsens sijte napitzit/ sanoi hen heille/ * Pahoittaco teme teite?
62 Mite sis/ ios te saat nähdä Inhimisen Poian ylesastuuan sinne/ cussa hen oli ennen?
63 Hengi ombi se/ ioca wirghotta/ Ei Liha miten autta. Ne sanat/ iotca mine puhun teille/ ouat Hengi ia Eleme/
64 Mutta monicadha teiste ouat/ iotca ei vskoo. Sille ette Jesus kyllä tiesi alghusta/ iotca eiuet vskoneet/ ia cuca henen oli petteuä.
65 Ja hen sanoi/ Senteden mine sanoin teille/ Ettei kengen woi tulla minun tykeni/ ellei henelle se anneta minun Iseldeni.
66 Sijte samast aijast/ Monda henen Opetuslastans poismenit/ ia ylenannoit henen/ eikä mös enämbete henen cansans waelluet.
67 Nin sanoi Jesus nijlle cadeltoistakymmenelle/ Tadhottaco teki mös poismennä?
68 Wastasi hende Simon Petari/ HERRA/ kenenge tyge me meneme? Sinulla ombi sen ijancaikisen Elemen Sanat.
69 Ja me vskoma/ ia olem ymmerteneet/ Ette sine olet Christus se eleuen Jumalan Poica.
70 Jesus wastasi heite/ Engö mine teite Cactatoistakymende vloswalinnut/ Ja yxi teiste ombi Perkele?
71 Mutta sen hen sanoi Judasest Simonin poiast Ischariotist. Sille ette hen oli henen petteueinen/ ia se oli yxi nijste Cadhestatoistakymmeneste.

7 lucu

1 Silehin waelsi Jesus Galileas/ Sille ettei hen tactonut waelda Judeas/senteden ette Juttat pydhit hende tappa.
2 Nin oli iuri lesse Judasten Lechtimaian Juhla peiue.
3 Nin sanoit henen Weliens henelle/ Mene telde/ ia mene Judean/ ette mös sinun Opetuslapses näkisit sinun Töös/ iotcas teet/ Sille ei kengen sala miten tee/ ia tachtu itze iulki olla.
4 Jos sine nämet teet/ nin iulghista itzes Mailman edes.
5 Sille ettei henen Weliensseckä vskonuat henen pälens.
6 Nin sanoi Jesus heille/ Ei ole minun aican wiele tullut/ waan teidenaican ombi aina walmis.
7 Ei woi Mailma teite wihata/ mutta minua hen wihapi/ Sille ette mine kannan todistusta henest/ Ette henen Tööns ouat pahat.
8 Menget te yles telle Juhla peiuelle/ Em mine wiele tadho ylesmenne telle

Juhlalle/ sille ettei minun aican ole wiele nyt teutetty.

9 Mutta coska hen neite oli heille sanonut/ ijei he' Galilean.

10 Nin coska hene' Weliense olit ylesmennet/ Nin hen mös ylesmeni
Juhlalle/ei iulkisest wan ninquin sala.

11 Nin Juttat etzit henen ielkijns Juhlana ia sanoit/ Cussa hen on?

12 Ja oli yxi swri napistos Canssan keskene/ Sille mutomat sanoit/ Hen on
hyue. Ja mutomat sanoit/ Ei/ Wan hen wiettele Canssa.

13 Mutta ei quitengan yxike puhunut iulkisest heneste Juttain pelgontedhen.

14 Mutta coska io poli Juhla oli ioutunut/ ylesastui Jesus Templijn iaopetti.

15 Ja Juttat ihmectelit sanoden/ Quinga teme Kiria taita ettei hen
oleoppenut?

16 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Minun opetuxen ei ole minun/ mutta senioca
minun lehetti.

17 Jos iocu tahto henen mielense nouta/ henen pite tundeman ios teme
opetus on Jumalast/ eli ios mine puhun itzesteni.

18 Joca itzestens puhupi se etzi oma cunniatans. Mutta ioca etzi sen cunniata
ioca henen lehetti/ se on waca/ ia ei ole henes wärytte.

19 Eikö Moses andanut teille Laki/ ia ei kengen teiste Laki töillens * teutenyt?
Mixi te etzitte minua tappaxenne?

20 Wastasi Canssa ia sanoit/ Sinulla ombi Perkele/ cuca sinua etzitappaxens?

21 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Yden tön mine tein ia site te
caikiimehtelette/

22 Senteden Moses andoi teille Ymberileicauxen/ ei ette se Moseselda oli/
Wan Iselde/ ia quitengin te ymberinsleicatte Inhimisen * Sabbathina.

23 Jos nyt Inhiminen ymberileicauxen otta Sabbathina/ senpäle ettei
MosesenLaki pideisi rikottaman/ Nerkestytteko te minua ette mine coco
Inhimisenparansin Sabbathina?

24 Elket domitco nekymisen ielkin/ wan domitca oikea domio.

25 Sanoit sis mwtamat nijste Jerusalemitanist/ Eikö teme se ole iota heetzit
tappaxens?

26 Ja catzo hen puhu rohkiast Ja ei he henelle miten puhu.

Tieteneuetkömeiden Ylimeiset todexi ette hen ombi wissi se Christus?

27 Mutta me tiedeme custa teme ombi Wan custa Christus tulepi ei
kengentiedhe custa hen on.

28 Nin hwsu Jesus Templis/ opetti ia sanoit/ Ja/ te tunneta minun/ ia
tiedette custa mine olen/ Ja em mine ole tullut itze minustani/ mutta se on
waca ioca minun lehetti/ iota ette te tunne/

29 Mutta mine tunnen henen/ Sille ette mine olen henest/ Ja hen
minunlehetti.

30 Sijtte he etzit hende käsittexens/ Wan eikengen laskenut kättense henen
pä lens/ Sille ettei henen aicans wiele ollut tullut.

31 Mutta palio cansast vskoit henen pä lens ia sanoit/ Coska Christus tulepithnekö hen enem en Tunnustäcti quin teme tehnyt on?

32 Nin culit ne Phariseuset ette Canssa napsit sencaltaisita henest. Ninne Phariseuset ia ylimeiset Papit lehetit Palueliat hende kijniottaman.

33 Nin sanoit Jesus heille/ Wiele mine olen yrielde teiden cansan/ ia nijnmenen henen tygens ioca minun lehetti/

34 Teiden pite etzimen minua ia ei leutemen/ ia cussa mine olen ette te woisinne tulla.

35 Nin sanoit Juttat keskenens/ Cuhunga hen menepi ettei me hende leude? Mennekö hen Pacanadhen secaa iotca sielle ia telle haiotetut ouat/ ia opettamanheite?

36 Mike puheita teme on quin hen sanoit/ Teidhen pite etzimen minun ielkijniia ei leutemen minua/ Ja cussa mine olen/ ette te woi sinne tulla?

37 Mutta wimeisse swrna Juhla peiuenä seisoi Jesus ia husi sanode' Jocaijanopi se tulcan minun tykeni ia ioocan.

38 Joca vsko minu' päleni ninquin Ramattu sano/ Hene' Cohdustans pitewotama' Eleue' wedhen wirdhat.

39 Mutta sen hen sanoit sijte Hengest ionga henen wskolisens piti saman. Sille ettei se Pyhe Hengi wiele silloin ollut sapualla/ Senteden ettei Jesus wiele ollut Kircastettu.

40 Monda sis Canssasta iotca Temen puhen culit/ sanoit/ teme ombi wissistyxi Propheta.

41 Mwtomat sanoit teme on Christus. Mutta monicadhat sanoit/ Tulleco Christus Galileast?

42 Eikö Ramatto sano Ette Christusen pite tuleman Daidin Siemenest/ iasijte Bethlehemin Caupungist cussa Daid oli/ Christus on tuleua?

43 Nin nousi yxi rijta/ Cansan seas henen täctens/

44 Ja monicadat tahdoit henen kijniotta/ waan eikengen laskenut kättensehene pä lens.

45 Nin tulit sis palueliat Phariseusten ia Ylimeisten Pappien tyge/ Ja hesanoit heille/ Mixei te hende toonet tenne?

46 Nin Palueliat wastasit/ Ei ikenens ole Inhiminen nein puhunut quin teme Mies puhupi.

47 Nin wastasit Phariseuset heite/ Olettaco te mös wietellyt?

48 Olleco iocu Pämiehiste wskonut henen pä lens/ taicka Phariseusista?

49 Wan teme cansa ioca ei taida Laki/ ouat kiro tut.

50 Nin sanoit heille Nicodemus/ se ioca öelle oli tullut henen tygens/ iocayxi oli heiden Lugustans/

51 Domitzeco meidhen Laki iongun inhimisen ennen quin se cwtahan ia sadhantiete mite hen teki?

52 He wastasit ia sanoit henelle/ Olecko sine mös yxi Galilealainen? Tutkiia

näe ettei Galileast ole ycten Prophetat ylestullut.

53 Ja nin itzecuki meni cotijans.

8 lucu

1 MUtta Jesus wloslexi Olio mäelle/

2 ia warhan Homeltan hen iellens tuli Templin/ ia caiki Canssa tuli henen tygens/ Ja hen istui ia opetti heite.

3 Mutta ne Kirianoppenet ia Phariseuset toidh ydhen Waimon henen tygensHorissa kijniotetun/

4 Ja quin he olit henen keskelle seissetanet/ sanoit he henelle/ Mestari/teme Waimo on iuri nyt Horissa kijniotettu.

5 Mutta Moses on Lais meite keskenyt/ ette semmotoiset pideis kiuillesurmattaman/

6 Mite sis sine sanot? Mutta sen he sanoit kiusaten hende/ Ette he woisitcanda henen pällens.

7 Nin Jesus alaskumarsi itzens ia kirioitti Sormellans mahan. Coska he nyt hoghit hende kysymen/ oiensi hen itzens ia sanoi heille. Joca teiste on ilman synnite/ se Ensin heitteken kiuen henen pälens.

8 Ja taas hen alaskumarsi itzens/ ia kirioitti mahan.

9 Coska he temen cwlit/ lexit he wlos ieristens/ yxi toisen ielken/ Ruueten nijste Wanhimista/ ia Jesus ieij yxinens ia se Waimo keskelleseisoin.

10 Mutta coska Jesus itzens oiensi/ ia eiketen nähnyt paitzi sen Waimon/ sanoi hen henelle/ Waimo/ cussa ouat ne sinun pälecandaias? Ongo kengensinun Dominut?

11 Sanoi hen/ HERRA eikengen. Nin Jesus sanoi/ Em mös mine sinua Domitze/ Mene/ia ele sillen syndi tee.

12 Taas puhui Jesus heille ia sanoi/ Mine olen Mailman Walkeus/ ioca minua seura/ ei hen Pimeydes Waella/ Mutta hen saapi Elemen Walkeiun.

13 Nin sanoit Phariseuset henelle/ Sine todhistat itzestes/ sinuntodistoxes ei ole tosi.

14 Jesus wastasi ia sanoi heille/ Waicka mine itzesteni todhista'/ nin o'bi minu' todhistoxen tosi/ Sille mine tiedhen custa mine tulin/ iacuhunga mine menen/

15 Mutta ette te tiede custa mine tulen/ ia cuhunga mine menen.

16 Te domitzetta Lihan ielken/ Em mine keteken Domitze. Mutta waicka mine Domitzisin/ nin minun Domion on tosi/ Sille em mine ole yxinen/ Muttamine ia lse ioca minun lehetti.

17 Nin on mös kirioitettu teiden Laissa Ette cahden Inhimisen todistus ontosi.

18 Mine se ole'/ ioca itzesteni todhistoxen kannan/ ia se lse ioca minunlehetti todhista mös minusta.

- 19 Nin he sanoit henelle/ Cussa sinun Ises ombi? Jesus wastasi/ Eike te tunne minua/ eike minun Isen/ Jos te minun tu'disitta/ nin te möstu'disitta minun Isen.
- 20 Nämet sanat puhui Jesus Wffriarkun tyken opettain Templiss/ Ja eikengen hende kijniottanut/ Sille ettei henen aicans olut wiele tulut.
- 21 Nin sanoi Jesus taas heille/ Mine poismenen/ ia te etzitta minua/ ia teiden pite coleman teiden synnisen. Cuhunga mine menen/ ette te woitulla.
- 22 Nin sanit Juttat/ Tappaneko hen itzens/ Sille hen sano/ Cuhunga minemenen/ ette te woi tulla?
- 23 Ja hen sanoi heille/ Te oletta alahalda/ ia mine olen ylehelde. Te oletta teste Mailmasta/ em mine ole teste Mailmasta.
- 24 Senteden mine sanoin teille/ Ette teiden pite coleman teiden synnisen/ Sille ellei te wsko ette Mine se olen/ nin teiden pite coleman teidensynnisen.
- 25 Nin sanoit he henelle/ Cuca sine olet?
- 26 Ja Jesus sanoi heille Ensin se/ ioca puhun teille/ Palio minulla ombi teiste puhumist ia Domitzemist/ Waan se on waca/ ioca minun lehetti ia mite mine olen henelde cwllut/ nijte mine puhun Mailmas.
- 27 Eiuet he ymmertenet/ ette hen puhui heille Isest.
- 28 Sanoi sis Jesus heille/ Coska te Inhimisen Poian ylennett/ silloin te ymmerdhett ette mine se olen/ ia ettei mine itzesteni miten tee/ Waanninquin Ise ombi minun opettanut nijte mine puhun/
- 29 Ja se ioca minun lehetti/ ombi minun cansan. Ei Ise iete minu yxinen.Sille ette mine teen aina mite henen kelpa.
- 30 Quin hen neite puhui/ vskoit moni henen pällens.
- 31 Nin sanoi Jesus nijlle Juttaille iotca henen pälens vskoit/ Jos te pysytte minun Puhesani/ nin te oletta totisest minu' Opetuslapseni/ iateiden pite totudhen ymmertemen/
- 32 Ja se Totuus pite teijen wapactaman.
- 33 Nin he wastasit hende/ Me olema Abrahamin Siemen/ ia emme me ole coskankenengen Oriana olleet/ Quinga sis sine sanot/ Teiden pite wapadhexi tuleman?
- 34 Jes9 wastasi heite/ ia sanoi/ Totisest totisest sano' mine teille/ Ette iocainen quin synnin tekepi/ hen ombi synnin Oria.
- 35 Mutta Oria ei pysy ijancaikisesta Honesa/ Poica pysypi ijancaikisesta.
- 36 Jos sis Poica teite wapaxi teke/ Totisest te oletta wapaat.
- 37 Mine tiedhen ette te oletta Abramin Siemen/ waan te etzitta minua colettaxen/ Sille ettei minu' Puheni ole sija teisse.
- 38 Mine puhun mite mine olen nähnyt Iseni tykene/ Ja te teet mite te olettanähnyt teiden Isene tykene.
- 39 He wastasit ia sanoit henelle/ Abraham on meiden Ise. Sanoi Jesus heille/ Jos te Abrahamin Lapset olisitta/ nin te tekisitte Abrahamintöite/

40 Mutta nyt te etzitta minua tappaxen/ site Inhimist/ quin olen Totudhen teille puhunut/ ionga mine cwlin Jumalalda/ Ei Abraham site tehnyt/ Teteet teide' Isen tekoi.

41 Nin sanoit he henelle/ Emme me Äperenä ole syndynet/ Yxi Ise meille ombi/ Jumala.

42 Jesus sanoi heille/ Jos Jumala olis teiden Isen kyllä tosin te minua Racastaisit. Sille ette Jumalasta mine wloslexin ia tulit/ Sille/ emmine ole itzesteni tullut waan hen minun lehetti/

43 Mixei te tunne minun Puhettani? Sille ettei te woi cwlla minunPuhettani.

44 Sijte Iseste Perkelest te oletta/ Ja teiden Isen himot te tadhotta nouta. Hen ombi Miehentappaija alwsta ollut Ja ei pysynyt Totudhes/ Sille ettei henes ole Totutta. Coska hen Walhen puhupi/ nin hen puhu omastans/ Sille ette he' on yxi Walechtelia/ ia sen saman Ise.

45 Mutta senteden ette mine sanon teille Totudhen/ ette te minua wsko.

46 Cuca teiste nuchtele minua synnin tedhen? Mutta ios mine nyt sanonteille Totudhen/ mixei te vsko minua?

47 Joca Jumalasta ombi/ se cwle Jumalan sanat/ Senteden ette te cwle/ silleettei te Jumalasta ole.

48 Nin wastasit Juttat/ ia sanoit henelle/ Emmekö me oikein sano/ Ette sineolet yxi Samaritanus/ ia sinulla on Perkele?

49 Jesus wastasi/ ia sanoi/ Ei minulla ole Perkele/ Waan mine cunnioitzen minun Iseni/ ia te häueisett minua.

50 En mine etzi oman Cunniani ielkin/ ombi yxi ioca site kysy ia domitze.

51 Totisest totisest sano' mine teille/ Se quin minun Sanani kätke/ eihenen pide Colemata näkemen ijancaikisest.

52 Nin Juttat sanoit henelle/ Nyt me ymmersim ette sinulla on Perkele. Abraham on collut/ ia Prophetat/ ia sine sanot/ Se ioca kätke minun Sanani/ ei pide henen maistaman Colemat ijancaikisesta.

53 Olecos swrembi quin Abraham meiden Isen/ ioca coollut on? ia Prophetatouat colleet. Mixi sine itzes teet?

54 Jesus wastasi/ Jos mine itzeni cunnioitzen/ nin minun cunnian ei miten ole/ Minun Isen ombi se ioca minun cunnioitze/ Jonga te sanotta teiden Jumalan oleuan/ ia ette te hende tunne/ Mutta mine henen tunnen/

55 Ja ios mine sanoisin ettei mine hende tu'disi/ nin mine olisin Walechtelia/ quin teki. Mutta mine tunne' hene'/ ia kätken henen Sanans.

56 Abraham teiden Isen iloitzi/ ette hene' piti näkeme' minun peiueni/ hen näki sen/ ia ihastui.

57 Nin sanoit Jutat henelle/ Etpä sine wiele ole wijsikymende aijastaicawanha/ ia sine olet nähnyt Abrahamin?

58 Sanoi Jesus heille/ Totisest totisest sanon mine teille/ Ennenquin Abraham olican/ olen mine.

59 Nin he sis poimit kiui laskettaxens hende. Mutta Jesus lymyi/ iawlosmeni Templist.

9 lucu

1 JA Jesus Ohitzekieudhen näki ydhen Inhimisen/ ioca oli Sokiana syndynyt/
2 Ja henen Opetuslapsens kysyt henelle ia sanoit/ Mestari/ Cucasynditeki/
Temekö/ taica henen Wanhemans/ ette henen piti Sokiana syndymen?
3 Jesus wastasi/ Eike teme synditehnyt/ eike henen Wa'hembans/
Muttasenpäle ette Jumala' töödh pite henes ilmoitettaman.
4 Minun tule tehdä henen Tööns ioca minun lehettenyt on/ nincauuan quin
peiue ombi. Öö tule/ coska eikengen woi töte tehdä.
5 Nincauuan quin mine olen Mailmas/ nin mine olen Mailman Walkeus.
6 Coska hen temen oli sanonut/ sylki hen Maan päle/ ia teki loghan syliest/
ia woiteli loghalla sen Sokian silmet/
7 Ja sanoi henelle/ Mene ia pese sinus Silohan Lammikos (se on tulkittu)
lehetetty. Nin hen meni/ ia pesi itzens/ ia tuli näkeuexi.
8 Nin Naburit ia iotka henen ennen nähnett olit/ ette hen oli Kerijejä/ sanoit/
Eikö teme se ole ioca istui ia Keriesi? Mutomat sanoit/ Se henen.
9 Mutta mutomat taas/ Hen on henen motoisens. Hen itze sanoi/ Mine
seolen.
10 Nin sanoit he henelle/ Quinga sinun Silmes aukenit?
11 Wastasi hen ia sonoi/ Se Inhiminen/ ioca Jesus cutzutan/ teki Loghan ia
woiteli minun Silmeni/ ia sanoi minulle/ Mene Silohan Lammickolle/ iapese
sinus.
12 Ja quin mine menin/ ia pesin minun/ nin mine sain näkyni. Nin he sanoit
henelle Cussa hen on? Hen sanoi/ Em mine tiedhe.
13 Nin he weit sen ioca oli cauuan Sokia ollut/ ninen Phariseusten tyge/
14 ia oli se ydhen Sabbathin peiuen pälle/ coska Jesus teki Loghan/ iaauasi
henen Silmens.
15 Taas ne Phariseuset kysyt henelle/ Quinga hen oli näkyns saanut. Nin hen
sanoi heille. Loghan hen pani minun Silmeini päle/ ia mine pesin minuni/ ia
nyt näen.
16 Nin sanoit mutomat nijste Phariseusist/ Ei oli teme Inhiminen Jumalast/
Sille ettei hen pidhe Sabbathia. Ja mutomat sanoit/ Quinga taita yxi Syndinen
Inhiminen neita Mercki tedhä? Ja tuli yxi Rijta heidenkeskenens.
17 Nin he taas sanoit Sokialle/ Mite sine sanot henest/ ette hen on auanut
sinun Silmes? Nin sanoi hen/ Yxi Propheta hen ombi.
18 Mutta ei Juttat wskonet heneste/ ette hen oli Sokian ollut/ ia näkeuexi
tullut/ sijhenasti quin he cutzuit henen Wanhemans/ ioca nägönssaanut oli/
19 ia he kysyt heille/ sanoden/ Temecö teiden Poican on/ io'ga te sanott

Sokiana syndyneen? Quinga hen nyt näke?

20 Henen wanhemans wastasit/ ia sanoit/ Me tiedhem ette teme ombi meiden Poican/ ia ette hen Sokiana on syndynyt/

21 mutta quinga hen nyt näke/ site emme me tiedhä/ Eli kenge henen Silmens auasi/ emme me tiedhä. Henelle o'bi kijlle ike/ kysyket henelde/ puhucan itze edestens.

22 Neite sanoit henen Wanhemans/ sille ette he pelkesit Juttait. Sille ette io olit Juttat keskenens nin päättenyet/ Ette ios iocu piti hene' tunnustama' Christusexi/ se pite wlosheitetemen Sinagogista.

23 Senteden sanoit henen Wanhemans/ Henelle ombi kyllle ike/ kysykä henelle.

24 Nin he taas cutzuit sen Inhimisen/ ioca Sokian oli ollut/ ia sanoit henelle/ Anna Jumalan cunnia/ Me tiedhem ette teme Inhiminen onsyndinen.

25 Hen wastasi ia sanoit/ Olleco hen Syndinen/ em mine tiedhä/ Ydhen mine tiedhen ette mine olin Sokia/ ia nyt näen.

26 Sanoit he taas henelle/ Mite hen sinun teki? Quinga hen auasi sinunSilmes?

27 Hen wastasi heite/ Mine sanoin nyt teille/ eikö te cwlleet? Mixi te taas tadhote site cwlla? Tadhottaco te mös olla henen Opetuslapsens?

28 Nin he kiroilit hende ia sanoit/ Ole sine henen Opetuslapsens/ Me olemaMosesen Opetuslapset/

29 Me tiedem ette Jumala on puhutellut Mosest/ Mutta custa teme on/ emme metiedhä.

30 Nin se Inhiminen wastasi ia sanoit. Se on sangen ihmeline ettei te tiedhe/ custa hen on/ ia quitengi hen auasi minun Silmeni.

31 Mutta sen me tiedhem/ ettei Jumala cwle syndisite waan sen/ quin on Jumalan paluelia/ ia henen tachtons nouta/ sen hen cwle.

32 Mailman alghusta ei ole se cwltu/ ette iocu on sen Silmet auanut/ iocaSokiana syndynyt ombi.

33 Ellei teme olisi Jumalasta/ nin ei hen woisi miten tehdä.

34 He wastasit/ ia sanoit henelle. Sine olet synnise cokonans syndynyt/ ia sine opetat meite. Ja he vlosaioit henen.

35 Ja Jesus sai sen cwlda/ ette he olit henen vlosajaneet. Ja quin henleusi henen/ sanoit hen henelle. Uskocos Jumalan Poian päle?

36 Hen wastasi/ ia sanoit/ HERRA/ cuca se on? ette mine henen pälensvskoisin?

37 Jesus sanoit henelle/ Sine olet henen nähnyt/ ia ioca sinun cansas puhu/se hen on.

38 Nin hen sanoit. HERRA/ mine vskon. Ja hen cumarsi hende.

39 Ja Jesus sanoit/ Mine tulin domiolle tehen Mailman/ Ette ne/ iotca ei näe/ pite näkemen/ Ja ne iotca näkeuet/ pite sokiaxi tuleman.

40 Ja mutomat Phariseusist neite cwlit/ iotca henen tykenens olit/ iasanoit henelle/ Ollemaco meki Sokiat?

41 Jesus sanoi heille/ Jos te sokiat olisitta/ nin ei olisi teille syndi. Mutta nyt te sanotta/ Me näem/ Senteden teiden syndine pysyuet.

10 lucu

1 Totisest totisest sanon mine teille/ Joca ei siselmene ouen cautta Lammas honesen/ waan mwalda siselastu/ se ombi Wargas ia Röueri.

2 Mutta ioca ouen lepitze siselmene/ se ombi Lammasten paimen. Sillen Ouenwartia auapi/ Ja Lambat cwleuat henen änen.

3 Ja omat Lambans cutzu hen nimeldens/ ia uloswiepi heijet.

4 Ja quin hen omat Lambans vloslaske/ nin hen heiden edhellens mene/ Ja lambat seurauat hende/ Sille ette he tundeuat henen änen.

5 Mutta eiuet he mwcalaista seura/ waan pakeneuat henelde/ Sille ettei he tunne ninen mwcalaisten ändä.

6 Temen Tapauxen sanoi Jesus heille/ Mutta eiuet he ymmertenet mike se oli/ quin hen sanoi heille.

7 Nin sanoi Jesus taas heille/ Totisest totisest sanon mine teille/ Mine ole' se Lammasten Oui.

8 Caicki iotca minun edhellen ouat tulleet/ ne ouat Warcat ia Röuerit/ waan ei Lambat cwlleet heite.

9 Mine olen Oui/ Se ioca minun cauttan siselmenepi/ henen pite wapaxi tuleman/ Ja siselmenepi ia vlosmenepi/ ia leute Laitumen.

10 Ei Wargas tule mwtoin quin wargastaman/ ia tappaman/ ia cadhottaman. Mine tulin senpäle/ ette heille pite Eleme oleman/ ia yldekyllle oleman.

11 Mine olen se hyue Paimen. Yxi hyue Paimen anda hengens Lammasten edest.

12 Mutta Palcolinen/ ia ioca ei ole Paimen/ ionga ei ole Lambaat omat/ näke Sudhen tuleuan/ ia iette Lambaat/ ia pakene/ ia Susi ratele ia haaska Lambaat.

13 Mutta se Palcolinen pakene/ sille ette hen ombi palcollinen/ ia ei tottele Lambaista.

14 Mine olen se Hyue Paimen/ ia tunnen minun Lambaani/ ia mine tutan minun Lambaidani.

15 Quin lse minun tunde/ nin mine mös tunnen lsen/ Ja mine panen hengeni Lammasten edheste.

16 Ja ombi mös minulla muita Lambaita iotca ei ole teste Lammas honesta. Ja ne samat pite minun mös te'ne saattaman/ ia heidhen pite cwleman minun äneni. Ja olema' pite yxi Lammas hone ia yxi Paimen.

17 Senteden lse minua racasta ette mine panen Hengeni/ ia sen iellens otan.

- 18 Ei kengen minulta site ota/ wan mine sen panen itze minuldani. Minulla on woima site panna ia minulla on woima site iellense otta. Sen käskyn mine sain Iseldeni.
- 19 Taas sis rita nousi Judasten keskene neinen puheten täden.
- 20 Nin Moni heiste sanoit/ Henelle ombi Perkele/ ia hen hulluttele/ mite te hende cwldellette?
- 21 Mwtamat sanoit/ Neme sanat eiuet ole Perkeellisen. Woico Perkel Sokein silmet auaita?
- 22 Nin tapachtui Jerusalemis Kirkomessu/ ia talui oli/
- 23 Ja Jesus keui Templis Salomonin Esihones.
- 24 Nin Juttat hene' ymberinspijritit ia sanoit henelle/ Quin caua' sine ionittelet meiden cansa? Jos sine olet Christ9 nin sanos meille selkiest?
- 25 Jesus wastasi heite/ Mine olen sen sanonut teille ia ette te wsko site. Ne töödh iotca mine teen Iseni Nimeen/ ne minusta todistoxen candauat/
- 26 Mutta ette te wsko/ Sille ettei te ole minun Lambaistan/ ninquin mine sanoin teille/
- 27 Minun Lambani cwleuat minun äneni/ ia mine tunnen heijet/ Ja he seurauat minua/
- 28 Ja mine annan heille ijancaikisen elemen/ eike he hucku ijancaikisesta/ Eike mös yxiken heite repele minun kädhesteni.
- 29 Minun Isen ioca ne minulle annoi/ hen on caikia swrin/ ia eikengen woi heite reueist minun Iseni kädhest.
- 30 Mine ia Ise olema ychte.
- 31 Nin Juttat taas poimit Kiui/ hende kiuitexens.
- 32 Wastasi Jesus heite/ Monda hyue töte mine osotin teille minun Iseldeni/ Quinenga tedhen sis nijste töiste te tadhot minua kiuite?
- 33 Wastasit hende Juttat/ sanoden/ Emme me sinua kiuite hyuen töön tedhen/ waan pilcan tedhen/ ia ette sine/ ioca Inhimine' olet/ teet itzes Jumalaxi.
- 34 Wastasi heite Jesus. Eikö teiden Laisan ole kirioitettu/ Mine sanoin/ Te oletta Jumalat?
- 35 Jos hen ne cutzui Jumalaxi/ ioille Jumalan sana tapactui/ ia ei se Kirioitus taidha quitengan rikottu olla/
- 36 Ja te sijttekin sanotta henelle ionga Ise ombi pyhittenyt ia lehettenyt Mailman/ Sine pilcat Jumalata/ Senteden ette mine sanoin/ Mine olen Jumalan Poica?
- 37 Ellei mine tee minun Iseni töite/ nin elke vsko minua/
- 38 Mutta ios mine ne teen ios ei te minua vsko/ nin vskocat ne tööt/ Senpäle ette teiden pite tundeman ia Uskoman/ ette Ise ombi minus/ Ja mine henes.
- 39 Nin he taas etzit hende kijniotta/ ia hen poislexi heiden käsistens/

40 ia poismeni iellens toiselle polen Jordanin sihen sijan/ iossa Johannes oli ensin castanut/ ia ieij sinne.

41 Ja monda tulit henen tygens ia sanoit/ Ei tosin tehnyt Johannes ychteken Merki/

42 Mutta quitengi caiki/ mite Johannes ombi teste sanonut/ ne ouat todhet. Ja monda sielle vskoit henen pälens.

11 lucu

1 Nin sairasti yxi Mies/ Lazarus nimelde Bethaniasta/ Marian ia henen Sisarens Marthan Caupungista.

2 Mutta Maria oli se/ ioca oli HERRAN woitella woidhellut/ ia henen Jalcans hiuxillans quiuannut/ Jonga weli Lazarus sairasti.

3 Nin lehetit henen Sisarens henen tygens ia sanoit/ HERRA/ Catzo se sairasta iotas racastat.

4 Coska Jesus sen cwli sanoit hen/ Teme tauti ei ole colemahan/ waan Jumalan cunniaksi/ ette Jumalan Poica pite sen cautta cunnioitettaman.

5 Mutta Jesus Racasti Martha/ ia henen Sisartans/ ia Lazarusta.

6 Ette hen nyt cwli henen sairastauan/ wiuyi hen samas sijas caxi peiue.

7 Sijtte senielken sanoit hen Opetuslapsille's/ Mengem iellens Judean. Sanoit henelle Opetuslapset/ Rabbi/ esken etzit Juttat sinua kiuitexens/ ia taas sine menet sinne?

8 Wastasi Jesus/ Eikö caxitoistakymende ole peiuen hetke?

9 Joca peiuelle waelda/ ei hen loucka/ sille ette hen näkepi temen Mailman Walkiudhen.

10 Mutta ioca ölle waelda se louckapi/ sille ettei Walkius ole henes.

11 Neite hen puhui/ ia sijtte sanoit heille/ Meiden Ysteue Lazarus macapi/ mutta mine menen hende wnest Hereyttemen.

12 Nin sanoit henen Opetuslapsens/ HERRA/ ios he' maca/ kyllä he' parane.

13 Mutta Jes⁹ sanoit hene' colemasta's Waan he lwlit henen sanouan Rumillisest vnest.

14 Nin sanoit Jesus heille selkesti/ Lazarus ombi coollut/

15 Ja mine iloitzen teiden tehden/ ettei mine sielle ollut/ ette teiden pideis wskoma'/ waan mengem henen tygens.

16 Nin sanoit Tomas/ ioca cutzutan Caxoinen Opetuslapsille/ Mengem mös me coleman henen cansans.

17 Nin tuli Jesus ia leusi henen io nelie peiue maneexi Haudhas.

18 Mutta Bethania oli leszne Jerusalemita/ lehes wijsitoistakymme'de Wacomitta.

19 Ja monda Juttaista olit tulleet Marthan ia Marian tyge/ lohduuttaman heite/ heiden Weliestens.

- 20 Coska Martha nyt cwli Jesusen tuleuan/ ioxi hen wastian hende. Mutta Maria ieij cotia istuman.
- 21 Nin sanoi Martha Jesusel/ HERRA/ ios sine olisit ollut tesse/ ei minun Welien olisi coollut.
- 22 Mutta wiele nyt mine tieden ette caiki mite sine anot Jumalalda/ sen Jumala sinulle andapi.
- 23 Jesus sanoi henelle/ Sinun Welies pite ylesnouseman.
- 24 Martha sanoi henelle/ Mine kyllä tiedhen ette hen ylesnouse sijnä ylesnousemises Wimeiszne peiuenä.
- 25 Sanoi Jesus henelle/ Mine olen ylesnousemus/ ia Eleme/ Joca vsko Minun pälen/ henen pite elemen/ ehke hen olis coollut.
- 26 Ja iocainen quin elepi/ ia Usko minun päleni/ ei pide coleman ijancaikisesta/ Wskokos sen?
- 27 Sanoi hen henelle/ Ja HERRA/ Mine Uskon ette sine olet Christus se Jumalan Poica/ ioca oli tuleua Mailman.
- 28 Ja quin hen neite sanonut oli/ meni hen pois/ ia cutzui Sisarens Marian sala sanoden/ Mestari ombi tullut/ ia cutzu sinua.
- 29 Quin hen sen cwli/ nousi hen cocta yles/ ia tuli henen tygens/
- 30 Sille ettei Jesus ollut wiele silloin Kylen tullut waan oli samas paicas cussa Martha oli henen cohdhanut.
- 31 Coska nyt Juttat/ iotca henen cansans olit Honessa ia lohdhutih hende/ näit ette Maria nopiast ylesnouse/ ia wlosmeni/ he seurasit hande sanoden/ Hen menepi Haudhan tyge idkemen.
- 32 Coska Maria sinne tuli cussa Jesus oli/ ia näki henen/ ia langesi henen Jalcains iureen/ ia sanoi henelle/ HERRA/ ios olisit sine telle ollut/ ei olisi minun Welien coollut.
- 33 Coska sis Jesus näki henen idkeuen/ ia Juttat iotca henen cansans tullet olit/ idkeueiset/ Haikiutti hen He'gese/ ia surgeutti itzens ia sanoi/ Cuhunga te henen panitte?
- 34 He sanoit henelle/ HERRA/ tule ia catzo.
- 35 Ja Jesus idki.
- 36 Nin sanoit Juttat/ Catzo/ quinga hen Racasti hende.
- 37 Mutta mutomat heiste sanoit/ Eikö teme tainut/ ioca sen Sokian Silmet auasi/ tehdä/ ettei temeken coollut olisi?
- 38 Jesus sis taas haikiutti itzesens/ ia tuli Haudhan tyge. Nin se oli yxi Cropi/ ia kiui sen päle pandu.
- 39 Sanoi Jesus/ Ottaca kiui pois. Sanoi henelle Martha/ sen Sisar quin coollut oli/ HERRA/ io hen haisepi/ Sille ette hen ombi nelie peiue coolut.
- 40 Sanoi Jesus henelle/ Engö mine sanonut sinulle/ Ette ios sine vskoisit/ nin sine näkisit Jumalan cunnian?
- 41 Nin he poisotit kiuen sijaldans cussa se coolut oli pandu. Ja Jesus

ylesnosti Silmens ia sanoi/ Ise/ mine kijten sinua/ ettes minun cwlit/
42 Mine mös tieden/ ettes aina minun cwlet/ Waan Canssan tehden/ quin
tesse ymberille seiso sano' mine tetä/ ette he vskoisit Sinun minua
lehatteneexi.

43 Ja quin hen neite sanonut oli/ hwsii hen corkealla änelle/ Lazare tule vlos.

44 Ja se Coollut wlostuli/ sidhottuna käsist ia Jalgoist Kärilinalla. Ja henen
Caswons oli peitetty Hikilinalla.

45 Jesus sanoi heille/ Pästeke hende/ ia sallicat menemen. Mo'da sis
Juttaist/ iotca olit Marian tyge tulleet/ ia näit ne quin Jesus teki/ vskoit
henen pälens.

46 Mutta monicadhat heiste menit Phariseusten tyge/ ia sanoit heille mite
Jesus oli tehnyt.

47 Nin cokosit ne ylimeiset Papit ia Phariseuset ydhen Neuuon ia sanoit/ Mite
me teem? Sille Teme Inhiminen teke monda Mercki/

48 ios me nin sallima henen/ nin caiki vskouat henen pälens. Ja ne Romarit
tuleuat/ ia poisottauat seke meiden Maan ette Canssan.

49 Mutta yxi heiste Caiphas nimelde/ ette hen oli sen Woden Ylimeine' Pappi
sanoi heille/

50 Ette te miten tiedhä/ eikä mös aiattele/ Ette se ombi meille parambi/ iotta
yxi Inhiminen coole Canssan tedhen/ quin Caiki Canssa huckuisi.

51 Mutta ei hen site itzestens sanonut/ waan ette hen oli sen Wodhen
Ylimeine' Pappi/ hen noitui.

52 Sille ette Jesus piti coleman Canssan tedhen/ ia ei waiwoin Canssan
tedhen/ mutta ette henen piti ne Jumalan Lapset yhten cokoaman/ iotca
hajotetut olit.

53 Mutta sijte peiuest asti he pidit neuuo keskene's quinga heide' piti hene'
colettama'.

54 Ei sis Jesus enämbi Vaeldanut iulkisesta Judaste' seas/ waan lexi sielde
ychten Man culman/ lehes Corpe/ ychten Caupungijn ioca cutzutun Ephrem/
ia oleskeli sielle Opetuslaste's ca'sa.

55 Mutta silloin lehestui Judaste' Päsieinen. Ja monda ylesmenit Jerusalemijn/
sijte Maanculmast Päsieisen edhelle/ heitens puhdistaman.

56 Nin he etzit Jesusta/ ia puhelit keskenens seisoin Templis/ Mite te lwletta/
ettei hen ole tullut Juhlalle?

57 Nin olit ne Ylimeiset Papit ia Phariseuset keskyn andanut/ ette ios iocu
tieteis cussa hen olis/ henen piti sen ilmoittaman/ ette he saisit henen
kijniotta.

12 lucu

1 CWtta sis peiue ennen Päsieist/ tuli Jesus Bethanian/ cussa Lazarus oli

coollut/ ionga hen coolluista ylesheräytti.

2 Sielle he teit henelle Ehtolisen/ ia Martha palueli/ Mutta Lazarus oli yxi nijste/ iotca henen ca'sans atrioitzit.

3 Nin otti Maria ydhen Marcan Woidhett callist turmelematoind Nardusta/ ia woiteli Jesusen Jalghat/ ia quiuasi hiuxilla's hene' Jalcans. Mutta se Hone teutettin Woitein Haijusta.

4 Nin sanoi sis yxi henen Opetuslapsistans/ Judas Simonin poica Ischariotes/ ioca henen sijtte petti/

5 Mixei teme Woidhe myyty colmen satan pe'ningin/ ia annettu waiwasten?

6 Ei hen site sanonut/ ette hen Waiwaisit totteli/ waan ette hen oli Warghas/ ia henelle oli Cuckaro/ ia ca'noi sen/ quin annetin.

7 Nin sanoi Jesus/ Salli henen olla/ hen ombi sen ketkenyt minun hautamiseni peiuexi/

8 Sille ette teille ombi aina waiwaset cansan/ waan em mine ole aina teille.

9 Nin palio canssa Juttaist ymmersit ette hen sielle oli/ ia tulit sinne/ ei waiwain Jesusen tedhen/ waan ette he olisit mös Lazarusen nähnet/ ionga hen oli ylesheräyttenyt coolleista.

10 Nin ne ylimeiset Papit pidhit neuuo Lazarusta tappaxens.

11 Sille ette monda Juttaista menit sinne henen tectens/ ia wskoit Jesusen päle.

12 Toisna peiuen palio Canssa quin Juhlalle tullet olit/ cwlit ette Jesus oli tullut Jerusalemin/

13 otit he Palmun oxi ia menit hende wastan ia hwsit/ Hosianna Hyuestisiugnattu se/ ioca tulepi HERRAN nimeen/ Israelin Kuningas.

14 Mutta Jesus sai ydhen Asintamma' jstui sen päle/ ninquin kirioitettu ombi/

15 Ele pelke Syonin tyter/ catzo sinun Kuningas tule/ istudhen Asin warsan päle.

16 Mutta euet henen Opetuslapsens neite ensist ymmerteneet/ waan sijtequin Jesus oli kircastettu/ silloin he muistit ette nämet olit henest kirioitetut ia ette he neite henelle technet olit.

17 Se Canssa/ quin oli henen mötens/ coska hen Lazarusen cutzui Haudhast/ ia ylesheräytti henen coolleista/ ylisti sen Töön.

18 Senteden mös Canssa meni henen wastans ette he cwlit henen sen Merckin tehneexi.

19 Nin sanoit ne Phariseuset keskenens/ Te näet/ ettei te miten toimita/ catzo/ coko Mailma ioxepi henen ielkins.

20 Olit mös monicadhat Grekit heiste/ iotca olit ylesmennet Juhlana Rucoleman.

21 Ne sis menit Philippusen tyge/ ioca oli Bethsaidast Galilean maalda/ ia Rucolit hende sanoden/ HERRA/ me tadhom nähä Jesusta.

22 Philippus tuli ia sanoi sen Andreaselle. Taas Andreas ia Philippus sanoit sen

Jesuselle.

23 Nin JEsus wastasi heite ia sanoi/ Se aica on tullut/ ette Inhimisen Poica pite kircastettaman.

24 Totisest totisest sanon mine teille/ Ellei Nisun iyue mahan heitetty/ coole/ nin se iepi yxinens. Waan ios hen coole/ nin hen palio Hedhelme canda.

25 Joca Hengens Racasta/ he' sen cadhottapi. Ja ioca Hengens wihapi tesse Mailmas/ hen sen ketkepi ijancaikisen Elemen.

26 Joca minua paluele se seuratkan minua/ Ja cussa mine olen/ sielle pite mös minun Paluelian oleman. Ja ioca minua paluelepi/ site minun lsen pite cunnioitzeman.

27 Nyt ombi minun Sielun murehisans. Ja mite minun pite sanoman? Ise auta minua teste hetkeste. Quitengin mine ole' senteden tullut tehen hetkeen. Ise kirkasta sinun Nimes.

28 Nin tuli äni Taiuast/ ia sanoi/ Mine olen sen kircastanut/ ia tadon wiele nyt kircasta.

29 Nin sanoi se Canssa/ quin lesse seisoi ia cwli/ Pitkenen paucku. Ne mwdh sanoit/ Engeli hende puhutteli.

30 Jesus wastasi/ ia sanoi/ Ei teme äni tullut minun tecteni/ waan teiden tedhen.

31 Nyt Domio kieupi temen Mailman ylitze. Nyt temen Mailman Pämies pite wlosheittemen/

32 Ja ios mine maasta ylesnostetan/ nin mine wedhän caiki minun tykeni.

33 Mutta sen hen sanoi merckiten mille coolemalla henen piti cooleman.

34 Nin Ca'ssa wastasi hende/ Me olema Laista cwlleet/ ette Christus ijancaikisesta pysy/ ia quinga sis sine sanot/ Se Inhimisen Poica pite ylesnostettaman? Cuca se Inhimisen Poica on?

35 Nin sanoi Jesus heille/ Wiele wehe' aica Walkeus ombi teiden cansan/ Waeltacat nincauan quin teille Walkeus on/ ettei Pimeys teite käsiteisi.

36 Joca pimies waelda/ ei hen tiedhe cuhunga hen mene. Wskocat Walkeuden päle/ nincauan quin walkeus teille onopi/ Senpäle/ ette te madhaisit olla walkeuden Lapset.

37 Neite puhui Jesus ia poismeni/ ia lymyi heiden edestens.

38 Ja waicka hen teki nin monda Mercki heiden edesens/ eiuet he quitenga wskoneet henen pälens/

39 Ette se Puhe pideis teutettemen/ ionga Esaias Prooheta sanoi/ HERra Cuca vskoi meidhe' sarnan/ ia kelle o'bi HERran Käsiwarsi ilmoitettu?

40 Senteden eiuet he tainet vsko/ Sille ette Esaias o'bi taas sanonut. Hen o'bi szoaissut heiden Silmense/ ia heiden Sydhemens padhuttanut/ ettei heiden pide näkemen Silmillens/ eikä Sydhemellens ymmertemen/ ia heitens palauttaman/ ia mine heite para'naisin.

41 Nämet sanoi Esaias/ coska hen näki henen Cunnians/ ia puhui henest.

42 Quitengin monda mös nijste Ylimeisist vskoit henen pälens/ waan ninen Phariseusten tedhe' eiuet he site tunnustaneet/ ettei he olisi Pannan culutetudh.

43 Sille he Racastit enämin Inhimisten Cunniata/ quin Jumalan Cunniata.

44 Mutta Jesus Hwsi ia sanoï/ Joca Usko minun päleni/ ei se Usko minun päleni/ waan sen päle/ ioca minun lehetti.

45 Ja ioca minun näke/ hen näke sen/ ioca minun lehetti.

46 Mine tulin Mailmaan ydhexi Walkeudhexi/ ette Jocainen quin Minun päleni Usko/ ei pide Pimeis oleman.

47 Ja ioca minun Sanani cwle/ ia ei vsko/ em mine hende Domitze/ Sille etten mine tullut Mailma Domitzeman/ waan mailma wapactama'.

48 Joca minun ylencatzo/ ia ei ota minu' Sanoiani/ henelle ombi se ioca henen Domitze. Se puhe ionga mine puhuin/ pite henen Domitzeman Vimeiszne peiuen.

49 Sille ettei mine ole itzesteni puhunut/ waan lse ioca minun lehetti/ se on minulle keskyn andanut/ mite minun tekemen ia puhuman pite.

50 Ja mine tiedhen/ Ette henen Keskyns ombi ijancaikinen Eleme. Senteden mite mine puhun/ sen mine puhun/ nin quin lse ombi minulle sanonut.

13 lucu

1 MUtta ennen Päsieis Juhla/ quin Jesus tiesi ette henen hetkens tullut oli/ ette henen piti teste Mailmast menemen lsen tyge/ Coska hen oli Racastanut ne omans iotca Mailmas olit/ nin hen Racasti heite haman loppun asti.

2 Ja Ectolisen ielken/ Coska io Perkele oli Judan Simonin Ischariothin Sydhemen siselle lyckenyt/ ette henen piti hende pettemen/

3 Tiesi Jesus/ ette henelle lse oli caiki käsijn andanut/ ia ette hen oli Jumalast wloslechtenyt/ Ja Jumalan tyge menemen/

4 Nousi hen yles Ectoliseld/ rijsui Waatteins/ ia otti Esilinan/ ia wötti henens.

5 Sijtte hen pani Wettä Waskimalian/ Rupesi pesemen Opetuslastens Jalcoija/ ia quiuasi ne sille Esilinalla/ iolla hen oli wötetty.

6 Nin hen tuli sis Simon Petarin tyge/ ia sonoï henelle Petari/ HERRA/ Sinekö minun Jalkani peset?

7 Jesus wastasi ia sanoï henelle/ Mite mine teen/ etze site nyt tiedhe/ mutta testedes sine saadh sen tiete.

8 Nin sanoï Petari henelle/ Ei ikenens sine pese minun Jalcoiani. Wastasi hende Jesus/ Ellei mine sinua pese/ nin ei ole sinulla osa minun cansani.

9 Sanoï henelle Simon Petari/ HERRA/ ei waiwoin minun Jalcoiani/ mutta mös Kädhet ia päen.

10 Sanoï Jesus henelle/ Joca pesty/ on ei se taruitze/ paitzi ette Jalghat pesten/ waan hen ombi cokonans puhdas.

- 11 Ja te oletta puchtat/ ei quitengan caiki. Sille hen tiesi kulle Petteijens/ senteden hen sanoi ette ole te caiki puchtat.
- 12 Sittequin hen pesnyt oli heiden Jalgans/ Otti hen wattens/ ia istui iellens/ ia sanoi taas heille/ Tiedhettekö mite mine teille tehnyt olen?
- 13 Te cutzuta minun Mestarixi ia Herraxi/ ia te sanotta oikein/ Sille ette mine olengi.
- 14 Jos Mine nyt/ ioca olen teiden HERRAN ia Mestarin/ olen teille Jalgat pesnyt/ Nin mös teiden pite keskenen toinen toisens Jalgat pesemen/
- 15 Sille mine annoin teille Esikuuan/ ette te nin teettä/ quin mineki teille tein.
- 16 Totisest toitisest sano' mine teille/ ei ole Paluelia swrembi henen Herransa eikä Lehetossana swrembi/ quin se/ ioca sen lehetti.
- 17 Jos te neite tiedette/ autuat te oletta/ ios te nijte teette. Em mine caikista teiste puhu/ mine tiede' iotca mine wloswalitzin.
- 18 Mutta ette Ramattu pite teutette' / Joca söpi Leipe minu' ca'sani/ he' tallasi minun Jalgallans.
- 19 Nyt mine sanon teille/ ennenquin se tapacttu/ ette quin se tapactanut on/ pite teiden wskoman/ ette Mine se olen.
- 20 Totisest totisest sano' mine teille/ Joca coria kenenikenens mine leheten/ se minun coria/ Mutta ioca minun coria/ hen coria sen/ ioca minun lehetti.
- 21 Coska Jesus nemet oli sanonut/ cauhistui hen Henges/ ia todhisti/ ia sanoi/ Totisest totisest sano' mine teille/ Ette yxi teiste ombi minun petteue.
- 22 Nin catzelit sis Opetuslapset toinen toisens päle/ Ja epelit keste hen sanoi.
- 23 Ja nin oli yxi Jesusen Opetuslapsist/ ioca atrioitzi henen helmasans/ iota Jesus Racasti.
- 24 Henelle sis Simon Petari wijttasi/ ette henen piti kysymen cuca se oli iosta hen puhui.
- 25 Coska he' nyt macasi Jesusen Rinnalla/ sanoi hen henelle/ HERRA/ cuca se ombi?
- 26 Jesus wastasi/ Se ombi iolle mine sen castetun Palan cocotan. Ja quin hen oli castanut Leiuen/ annoi hen sen Judan Simonin Ischariothin.
- 27 Ja sen Palan ielken meni Perkele henen sisellens.
- 28 Nin sanoi Jes9 henelle/ Mites teet/ tee sen pikemin. Mutta ei yxike' nijste/ iotca arioitzi/ ymmertenyt/ mihinge he' site sanoi
- 29 Mwtomat lwlit/ sille ette Judasella oli Cuckaro/ ette Jesus oli sanonut henelle/ Osta mite taruitan Juhla peiuen waraxi/ eli ios henen piti iotakin waiwasten andaman/
- 30 Coska hen sis sen Palan ottanut oli/ meni hen cocta wlos/ Ja Öö oli.
- 31 Coska nyt Judas oli wlosme'nyt/ sanoi Jesus/ Nyt Inhimisen Poica ombi kircastettu/ ia Jumala ombi kircastettu henen cauttans/
- 32 Jos nyt Jumala ombi kircastettu henen cauttans/ Nin pite mös Jumalan hende kircastaman itzesens/ ia pian kircastapi henen.

33 Rackat Lapsucaiset/ Mine olen wiele yrielde teiden tykenen/ Te oletta minua etzinet/ Ja ninquin mine sanoin Juttaille/ Ette te woi sinne tulla cuhunga mine menen/

34 Nin sano' mine nyt teille. Wdhe' * käskyn anna' mine teille/ ette te Racastatta keskenen/ ninquin mine teite Racastin/

35 Senpäle/ ette te Racastat mös teite keskenen. Sijte iocainen tundeppi/ ette te oletta minun Opetuslapseni/ ios te pidhette ychteitzen Rackauden keskenen.

36 Nin sanoi Simon Petari henelle/ HERRA/ huh'gas menet? Wastasi Jesus hende/ Cuhunga mine menen/ eppes woi minua nyt sewrata/ Mutta testedes sine noudhatat.

37 Sanoi Petari henelle/ HERRA/ mixei mine nyt woi sinua noudhatta? Mine panen Hengeni sinun edestes.

38 Jesus wastasi hende/ Panecos Henges minun edesteni? Totisest totisest sanon mine sinulle/ Ei swinga Cuckoi ennen laula/ quin sine olet colmast minun kieldenyt.

14 lucu

1 JA hen sanoi Opetuslapsillens/ Elken teiden Sydhemen wauactuco. Wskottaco Jumalan päle/ nin te mös vskot minun päleni.

2 Minu' lseni Hones ouat monda Asuinsia. Ellei nin olis/ Nin mine sanoisin teille/ Mine menen walmistaman teille Sia.

3 Ja waicka mine poismenen/ walmistaman teille Sia/ quitengin mine iellens tulen/ ia otan teidhet minun tykeni/ Ette cussa mine olen/ sielle mös pite teiden oleman.

4 Ja cuhunga mine menen/ te tiedhette/ ia sen tien te tiedhette.

5 Sanoi henelle Thomas/ HERRA/ emme me tiedhe/ cuhungas menet/ ia quinga me taidham tien tietä?

6 Jesus sanoi henelle/ Mine olen se Tie/ ia Totuus/ ia Eleme. Eikengen tule lsen tyge/ waan Minun cauttani.

7 Jos te Minun tundisit/ nin te tosin tundisit mös minun lseni. Ja nyt te tunnetta henen ia te neit henen.

8 Philippus sonoi henelle/ HERRA/ osota meille lse/ ia me tydhyme. Jesus sanoi henelle/ Mine olen nincauuan teiden tykenen/ ia ett sine tunne minua?

9 Philippe/ Joca Minun näke/ hen mös lsen näke/ Ja quingas sanot/ Osota meille lse?

10 Etkös vsko/ ette mine olen lses/ ia lse minus? Ne sanat iotca mine teille puhun/ em mine itzesteni puhu/ Mutta lse ioca minus on/ hen töödh teke.

11 Wscocat minua/ ette mine olen lses/ ia lse minus. Eli wscocat minua ninen Töiden tedhen iotca mine teen

12 Totisest totisest sano' mine teille/ Joca vsko minun päleni/ ne töödh iotca

mine teen/ henen pite mös tekemen/ ia wiele swrembita hen tekepi/ Sille ette mine menen lsen tyge/

13 ia mite te Rucoletta lse minun Nimeeni sen mine teen/ Sen päle ette lse pite cunnioitettaman Poian cautta.

14 Mite te anotta minun Nimeni cautta sen mine teen. Jos te Racastatta minua/ nin piteke minun Keskyini/

15 Ja minun pite Rucoleman lse/ ia henen pite andaman teille toisen * Lohuttaia'/ ette hene' pite oleman teiden cansan ijancaikisest/

16 totudhen Hengen/ iota ei Malima taidha sadha. Sille ettei he näe hende/ eike mös hende tunne. Mutta te tunnetta henen/ sille hen pysy teiden tykenen/ ia pite teisse oleman/

17 Em mine iete teite Oruoixi/ Mine tulen teiden tygen.

18 Wiele yielde/ ia ei Mailma sillen minua näe/ mutta te näette minun/ Sille ette mine elen/ ia teiden pite mös elemen.

19 Sine peiuen teiden pite ymertemen/ ette mine olen lseseni/ ia te minus/ ia mine teisse.

20 Jolla minun Keskyini ouat ia ketke ne/ se on se ioca minua Rakasta. Mutta ioca Racasta minua/ he' Racastetan minu' Iseldeni. Ja mine tadon he'de Racasta/ ia mine ilmoita' itzeni henelle.

21 Sanoi henelle Judas/ ei se Ischariotes/ HERRA mite se sis ombi ettes tadhon itzes meille ilmoitta/ ia ei Mailmalle?

22 Wastasi Jesus ia sanoi henelle/ Joca minua Racasta/ se pitepi minun sanani/ Ja minun lsen Racastapi hende/ ia me tulema henen tygens/ ia teem Asumisen henen tykenens.

23 Mutta ioca ei Racasta minua ei se minun sanoiani ketke. Ja ne sanat iotca te cwletta ei ole minun/ waan lsen/ ioca minun lehetti.

24 Neite mine olen puhunut teille/ ollesani teiden tykenen.

25 Mutta Lohduttaia se Pyhe hengi ionga lse pite lehettemen minun Nimeheni/ se teillen caiki opetapi/ Ja se muistutapi teillen caiki ne/ iotca mine olen teille sanonut.

26 Rauha' mine iete' teille/ Minu' rauhani mine a'nan teille. Em mine a'na teille ninquni Mailma a'dapi. Elken teiden sydemen wawachtuco/ elken mös peliestykö.

27 Te cwlytta ette mine sanoin teille/ Mine mene' pois/ ia tulen taas teiden tyge'ne. Jos te minua Racastaisitta/ nin te tosin iloitzisitta ette mine sanoin/ Mine mene' lse' tyge/ Sille ette lse ombi swrembi minua/

28 Ja nyt mine sanoin teille/ ennenquin se tapactupi/ senpele/ ette teiden pite vskoman/ coska se tapactanut on.

29 Testedes em mine palio puhu teiden cansanna/ Sille ette temen Mailman Päemies tulepi/ ia ei ole henelle miten minus.

30 Waan senpäle/ ette Mailman pite tundeman/ iotta mine Racasta' lse/ ia

quin lse annoi minulle keskyn * nin mine teen. Ylesnoskat/ Ja mengem me tälde.

15 luku

1 Mne olen se totine' Winapuu/ ia minun lsen ombi Winatarha'haltia.

2 Jocaitzen oxa' minussa/ ioca ei Hedhelmete canna/ hen poiskarsi. Ja iocaitzen quin Hedhelme' ca'da/ sen he' puhdastapi/ ette se Runsahaman hedhelmen cannais.

3 Nyt te oletta puchtat sen sanan teden/ ionga mine puhuin teille.

4 Olcatta minus/ ia mine teis. Quin oxa ei woi itzestens Hedhelme canda/ ellei hen kijni ole Winapuus/ nin mös te/ iollei te minus kijni ole.

5 Mine olen Winapw/ Te oletta Oxat/ Joca minus pysy/ ia mine henes/ se ca'da palio hedhelmet/ Sille ilma' minuta ette te woi miten tehdä.

6 Joca ei ole minus/ se poisheiteten ninquin Oxa/ ia quiuettupi/ ia ne cokonsidhotan/ ia heiteten tuleen ia poltetan.

7 Jos te minus pysytte/ ia minun Sanani teisse pysyuet/ nin caiki mite te tadhotta/ anocat ia sen te saatta.

8 Sijne o'bi minu' lsen cu'nioitettu ette te palio hedhelmet ca'natt/ ia tuletta minun Opetuslapsixen.

9 Quin lse racasti minua/ nin mine mös Racastin teite * Pysyket minu' Rakaudhesani.

10 Jos te minun Keskyni pidhette/ nin te pysytte minun rackaudhesani/ ninquin mine pidhin minun lseni Käskyn/ ia pysyn henen rackaudhesans.

11 Neite mine ole' puhunut teille/ ette minun ilon teisse pysysi/ ia teiden ilone teuteteisin.

12 Se o'bi minun Keskyn/ ette te racastatt teite keskenen/ ninquin mine racastin teite.

13 Eikellen ole swrembata rackautta/ quin se/ ette ioku pane Hengens ysteuins edeste.

14 Te oletta minun ysteueni/ ios te teet mite mine teite keske'/

15 Testedes en mine sano teite Palueliaxi/ sille ei Paluelia tiedhä/ mite henen HERRANS teke/ Mutta ysteuexeni mine cutzuin teijte/ Sille caiki quin mine cwlin lseldeni/ ne mine ilmoitin teille.

16 Ette te minua Uloswalinnuat/ Waan mine wlosualitzin teiden/ ia säsin teite menemen/ ia Hedhelmete tekemen/ ia teiden Hedhelmen pite pysymen. Ette mite te anotta lselde minun Nimeheni/ sen hen andapi teille.

17 Sen kesken mine teille/ ette te racastat teite keskenen.

18 Jos Mailma wiha teite/ Nin tietke ette hen ennen wihasi minua quin teite.

19 Jos te olisitta Mailmast/ nin Mailma site oma's racastais/ Mutta senteden ettei te ole mailmast/ waan mine wloswalitzin teijet mailmast/ sille mailma

teite wihapi.

20 Muistacat minun Sanan/ ionga mine teille sanoin/ Ei ole Paluelia swrembi henen HERRANS. Jos he minua wainosit/ nin he mös teite wainouat/ Jos he minun sanani kätkit/ nin he mös teiden sanan kekeuet.

21 Mutta caiki nemet he tekeuet teille/ minun Nimeni teden/ Sille ettei he tunne site ioca minun lehetti.

22 Ellen mine tullut olis/ ia puhunut heille/ nin ei olis heille * syndi. Mutta nyt ei ole heille mille he syndins werhouat.

23 Joca minua wihapi/ Se mös minun Iseni wihapi.

24 Ellei mine olisi nijte töite heiden seasans tehnyt/ ioita ei kenge' mw tehnyt/ nin ei olis heille syndi.

25 Mutta nyt he neit/ ia Wihasisit sekä minua/ sekä mös minu' Iseni/ waan se tapactui ette se Puhe ioca heiden Laisans o'bi kirioitettu pideis teutette' / He wihasisit minua ilman syte.

26 Mutta coska se Lohdhuttaia tulepi/ ionga mine leheten teille Iseldä/ se Totudhen Hengi/ ioca Iseste wloskieupi/ Sen pite minusta todhistaman.

27 Ja te mös todhistaiat oletta/ Sille ette te oletta algusta minun cansani olluet.

16 lucu

1 NEmet mine olen puhunut teille/ ettei te missen Pahenisi.

2 He paneuat teite pannan. Waan aica tulepi ette ioca teidet tappa/ se lwlepi Jumalan palueluxen tehnehens.

3 Ja neite he tekeuet teiden/ Sille ettei he tunne Ise/ eike minua.

4 Waan neite mine puhuin teille senpäle ette coska se aica tule/ nin muistacatt ette mine sen sanonut olen teille. Mutta em mine neite alghusta teille sanonut/ sille ette mine olin teiden cansan.

5 Mutta nyt mine menen henen tygens ioca minun lehetti/ ia eikengen teiste kysy minulle/ cuhungas menet.

6 Waan ette mine olen neite puhunut teille/ mureh teutte teiden sydhemen.

7 Quitengi totudhen mine sanon teille. Se ombi teille tarpelinen/ ette mine poismenen. Sille ellei mine poismene/ nin ei se Lohuttaia tule teiden tygen. Mutta ios mine poismenen/ nin mine leheten henen teiden tygen.

8 Ja coska se tule/ henen pite nucteleman Mailma synnin teden/ ia Wanhurskauden teden/ ia Domion teden.

9 Synnin * teden tosin/ Sille ettei he vsko minun päleni.

10 Mutta Wanhurscauden teden/ Sille ette mine menen Iseni tyge/ ia ette te minua sillen näe.

11 Mutta Domion teden/ Sille ette temen Mailman Pämies/ io ombi Domittu.

12 Wiele nyt minulla olis teille palio sanomist/ waan ette te nyt Woi canda.

- 13 Mutta costa se tule/ ioca ombi Totudhen Hengi/ se iohdatta teite caicken totutee'. Sille eipe hen itzestens puhu/ waan mite hen cwle/ site hen puhu/ Ja mitke tuleuat ouat ne hen teille ilmoitta.
- 14 Se minua pite cu'nijoitzeman. Sille se ottapi minun omastani/ ia teille ilmoittapi/
- 15 Caiki mite Iselle ombi ne ouat minun. Senteden mine sanoin/ ette hen minun omastani ottapi/ ia teille ilmoittapi.
- 16 Yrielde ia ette te näe minua/ ia taas yrielde/ nin te näet minun/ sille mine menen Isen tyge.
- 17 Sanoit sis mwtomat henen Opetuslapsistans keskenens/ Mike se on quin he' sano meille/ Yrielde/ ia ette te minua näe/ ia taas yrielde nin te näette minun/ ia ette mine mene' Isen tyge?
- 18 Nin he sanoit/ Mike se on quin hen sano Yrielde? Emme em tiedhä mite he' puhu.
- 19 Nin merkitzi Jesus/ ette he tadhoit kysy henelle/ ia sanoi heille/ Sijte te kysytte keskene' ette mine sanoin/ Yrielde ia ette te näe minua/ ia taas Yrielde/ nin te näet miun.
- 20 Totisest totisest sano' mine teille/ Teiden pite idkemen ia Parckuman/ mutta mailma watan iloitzepi. Te murehelisexi tuletta/ waan teiden murehen kiäten iloxi.
- 21 Waimo coska hen synnytte/ nin henelle ombi kipu/ sille henen hetkens tuli. Mutta coska hen on Lapsen synnyttenyt/ nin ei hen enembi waiwans muista/ senteden ette hen iloitzepi Inhimisen oleuan syndyneen mailmaan.
- 22 Ja teille mös ombi nyt mureh/ Mutta mine tadhon teite iellens nähdä/ ia teiden Sydhemen pite iloitzeman/ ia eikengen teiden ilon pidhe teilde poisottaman. Ja sinä peiuen ette te minulda miten kysy.
- 23 Totisest totisest sano' mine teille/ Caiki mite te anotta Iselde minun Nimeeni sen hen andapi teille.
- 24 Tehenasti ette te ole miten anonet minun Nimeeni/ Rucolcat nin te saatta/ ette teiden ilon teudhelinen olis.
- 25 Neite mine olen puhunut teille Tapauxis/ Se aica tule/ ettei mine sille puhu teille Tapauxis/ mutta iulki minun Isesteni ilmoitan teille.
- 26 Sine peiuen pite teiden Rucoleman minun Nimeeni. Ja em mine sano teille/ ette minun pite Ise Rucolman teiden edesten.
- 27 Sille itze Ise Racasta teite/ senteden ette te minua Racastit/ ia vskoit ette mine olen Jumalast wloslectenyt.
- 28 Mine wloslexin Isest/ ia tulin mailman. Taas mine ieten mailman/ ia menen Isen tyge.
- 29 Sanoit henen Opetuslapsens henelle/ Catzo/ nyt sine puhut iulki/ ia et sine ychten Tapaust sano.
- 30 Nyt me tiedheme/ ettes caiki tiedhät/ ia ei nyt taruita ette iocu sinulle

kysy/ Senteden me vskoma ette sine olet Jumalast wloslectenyt.

31 Wastasi Jesus heite. Nyt te vskotta/ Catzo se aica lehesty/ ia io tuli/ ette iocainen haiotetan itzellens/ ia minun yxinen ietätte.

32 Em mine quitengan yxinen ole/ sille ette Ise ombi minun cansani.

33 Neite mine olen puhunut teille/ Ette teille pite oleman minus Rauhan. Mailmas onopi teille tuska/ waan olcat hyues turuas/ Mine ylitzewoittin Mailman.

17 lucu

1 NEite puhui Jesus/ ia ylesnosti Silmens Taiuasen ia sanoi/ Ise/ hetki tuli/ kircasta sinun Poicas/ Ette mös sinun Poicas kircastais sinun.

2 Ninquin sine annoit henelle Woiman ylitzen caike' Lihan/ ette henen pite andama' ijancaikisen Elemen/ caikille nijlle iotca sine henelle annoit.

3 Mutta teme o'bi ijancaikine' Eleme/ ette he sinu' tundisit ainoan totisen Jumalan/ ia iongas lehetit Jesusen Christusen.

4 Mine sinun circastin Maan päle/ mine sen Töön teutin/ iongas annoit minun tehdxen.

5 Ja nyt Ise/ kircasta minua itzes tykene/ sille kircauxella ioca minulla oli sinun tykenes ennenquin teme Mailma olican.

6 Mine iulghistin sinun Nimes Inhimisillen/ iotcas annoit minulle Mailmast. Sinun he olit/ ia minulle sine ne annoit/ ia sinun Puhes he ketkit/

7 Nyt he tiesit/ ette caiki quin sine minulle annoit ouat sinusta.

8 Sille ne sanat iotcas minun annoit/ ne mine annoin heille/ ia he otit. Ja tunsit totisest/ ette mine sinusta wloslexin/ ia vskoit ette sine minun lehetit.

9 Mine Rucolen heiden edestens/ ia en Rucole Mailman edeste/ waan ninen edeste iotcas minun annoit/ sille sinun he ouat.

10 Ja caiki minun Omani ouat sinun/ ia sinun omas ouat minun/ Ja mine olen heisse kircastettu.

11 Ja em mine ole sillen Mailmas/ waan he ouat mailmas/ ia mine tulen sinun tyges. PYHE ISE/ ketke heite sinun Nimes cautta iotcas minun annoit/ ette he olisit yxi/ ninquin mekin.

12 Coska mine olin heiden ca'sans mailmas/ ketkin mine heite sinun Nimees/ Jotcas minun annoit/ ne mine ketkin/ ia eikengen nijste cadonut/ waan se Cadhotoxen Lapsi/ Ette Ramattu teuteteisin.

13 Mutta nyt mine tulen sinun tyges/ ia nemet puhun Mailmas/ senpäle/ ette heille olis itzesens minun ilon teudheline'.

14 Mine annoin heille sinun Sanas/ ia mailma heite wihasi/ Sille ettei he ole mailmast/ ninquin ei mineken ole mailmast.

15 Em mine Rucole ettes heijet poisotat mailmast/ waan ettes heite ketket sijte pahast

- 16 Eiuet he ole mailmast ninquin en mineke ole mailmast.
- 17 Pyhite hiete sinun Totudhes cautta. Sinun puhes o'bi se Totuus.
- 18 Quin sine minu' lehetit mailman/ nin mös mine lehetin heijet maliman.
- 19 Ja heide' edesens mine pyhite' itzeni/ senpäle ette hekin olisit pyhitetyd Totuden cautta.
- 20 Mutta em mine waiwoin heiden edhestens Rucole/ waan mös nijnen edest/ iotca heiden Sanans cautta wskouat Minun päleni/
- 21 Senpäle ette he caiki pite ychte oleman/ ninquin sine lse minus olet/ ia mine sinus/ ette hekin pite mös meisse ychte oleman/ Senpäle/ ette mailma wskois sinun lehettenexi minun.
- 22 Ja mine annoin heille sen kircaudhen/ ionga sine minulle annoit/ Ette hekin pite olema' ychte/ ninquin mekin ycte olema.
- 23 Mine heisse/ ia sine minus/ ette heiden pite oleman teudheliset yhdes/ ia ette Mailma pite tieteme'/ ette sine minu' lehetit/ ia Racastit heite/ ninquin sine minuaki racastit.
- 24 lse/ Mine tadhon/ ette cussa mine olen/ sielle heidhengi pite oleman iotcas minun andanut olet/ ette he minun Cunniani näkisit/ iongas minulle annoit/ Sille sine Racastit minua ennen Mailman alcua.
- 25 Wanhurskas lse/ ei ole mailma tundenut sinua/ Mutta mine tunsin sinun/ Ja nemet ymmersit ettes minun lehetit/
- 26 Ja mine tein tietteuexi/ heille sinun Nimes/ ia teenghi tietteuexi/ Senpäle ette se Rackaus/ iollas minua Racastit/ heisse olisi/ ia mine heisse.

18 lucu

- 1 COska Jesus nemet oli sanonut/ wlosmeni hen Opetuslastens cansa ylitze sen Oijan Cedron/ Sielle oli Yrttitarha sen siselle he' meni/ ia hene' Opetuslapsens.
- 2 Mutta Judas/ ioca henen petti/ tiesi mös sen Paican/ Sille Jesus tuli wsein sinne Opetuslastens cansa.
- 3 Coska nyt Judas oli ottanut cansans Jouckon/ ia ylimesten Pappeden/ ia Phariseusten Palueliat/ tuli hen sinne Tulisoittoin/ Lychtyde'/ ia Otain cansa.
- 4 Quin nyt Jesus tiesi caiki/ mite henen cochtans tuleman piti/ nin hen edeskeui/ ia sanoi heille. Ketä te etzitte? He wastasit hende/ Jesusta Nazarenust.
- 5 Jesus sanoi heille/ Mine olen. Mutta Judas ioca henen petti/ seisoi mös heiden cansans.
- 6 Quin nyt Jesus sanoi heille/ Mine olen. Astuit he tacaperin/ ia langesit mahan.
- 7 Nin hen taas kysyi heille. Ketä te etzitte? Mutta ne sanoit/ Jesusta Nazarenust.

- 8 Jesus wastasi/ Mine sanoin teille ette Mine olen/ Jos te sis minua kysytte/ sallicat nemet menemeen/
- 9 Senpäle ette se Puhe teuteteisin/ quin hen sanonut oli/ Em mine ychte nijste cadhottanut/ iotcas minun annoit.
- 10 Nin Simon Petarilla oli Miecka/ weti hen sen wlos/ ia löij Ylimeisen Papin Paluelia/ ia poishackais henen Oikean Coruans. Ja sen Paluelian Nimi oli Malchus.
- 11 Nin sanoi Jesus Petarille/ Piste sinun Mieckas tuppeen/ eikö minun pide iooman site Calki/ quin lse minun andoi?
- 12 Mutta se Joucko/ ia se Ylimeinen Pämies/ ia Judasten Palueliat kijniotit Jesusen/ ia sidhoit henen/
- 13 ia poisweit henen ensin Hannasen tyge (ioca oli Caiphasen Appi) ia oli sen Wotinen Ylimeine' Pappi.
- 14 Ja se Caiphas oli se/ ioca neuuon oli andanut Juttaille/ Ette tarpelinen olis ydhen Inhimisen coolla Canssan edeste.
- 15 Ja seurasi Simon Petari Jesusta/ ia yxi toinen Opetuslapsi/ Se sama Opetuslapsi oli ylimeisen Papin tuttaua/ ia sisellemeni Jesusen cansa/ sen ylimeisen Papin Salijn. Mutta Petari seiso iwlcona Ouen edes.
- 16 Nin se toinen Opetuslapsi/ ioca Ylimeisen Papin tuttaua oli wlosmeni/ Ja puhui Ouen wartialle/ ia siselletoi Petarin.
- 17 Nin sanoi se ouenuartia pica Petarille/ Etkö sine mös ole teme' Miehe' Opetuslapsista? Hen sanoi/ En ole.
- 18 Mutta Trengit ia Palueliat/ iotca olit hijliste Tulen tehnet (sille ette Wilu oli) seisoit/ ia Lämmittelit itzens.
- 19 Seiso i mös Petari Heiden cansans/ ia Lämmitteli itzens.
- 20 Nin se Ylimeine' Pappi Kysyi Jesuselle henen Opetuslapsistans/ ia henen Opetuxestans. Jesus wastasi hende/ Mine olen iulki puhunut mailman edes/ Mine olen aina opettanut Sinagogas/ ia Templis cuhunga caiki Juttat cokondeuat/ Ja em mine mite puhunut sala.
- 21 Mites minulle kysyt? Kysy nijlle iotca cwlit mite mine olen heille puhunut. Catzo/ ne tietuet mite mine olen sanonut.
- 22 Ja quin hen nemet puhui Nin yxi nijste Paluelist iotca lesseseisoit/ annoi JEsusen Coruapwstin ia sanoi/ Nijngö sinun pite wastama' Ylimeiste Pappi?
- 23 Jesus wastasi/ Jos mine pahasti puhuin/ nin tunnusta se Pahaxi. Mutta ios mine oikein puhuin/ mixis minua löödh?
- 24 Ja Hannas lehetti henen sidhottuna sen Ylimeisen Papin Caiphaxen tyge.
- 25 Mutta Simon Petari seiso i/ ia lämmitteli itzens. Nin sanoit he henelle/ Etkö sine mös ole henen Opetuslapsistans? Hen Kielsi ia sanoi/ En ole.
- 26 Sanoi henelle yxi Ylimeisen Papin Paluelijst/ sen Lango ionga Coruan Petari poishackas/ Engö mine nehnyt sinua hene' cansans Yrttitarhas?
- 27 Taas Petari kielsi/ Ja cocto lauloi Cuckoi.

28 Nin he weit Jesusen Caiphassen tygö Radztupan. Mutta se oli amulla/ Ja ei he mennyet Radztupan/ ettei heiden pitenyt saastuman/ Waan ette he madhaisit södhe Päsieis Lambaan/
29 Nin Pilatus wloslexi heiden tygens ia sanoit/ Mite Cannet te edestoot teme' Miehen wastian?
30 Wastasit he/ ai sanoit henelle/ Ellei hen olis Pahointekie/ emme me olis hende andanut sinun Haltuus.
31 Nin sanoit Pilatus heille/ Nin ottaca te hende/ ia Domitka hende teiden Lain ielkin/
32 Nin sanoit Juttat henelle/ Ei meiden tule ketäken tappa/ Senpäle/ ette Jesusen Puhe piti teutettemen/ ionga he' sanoit/ merkiten/ mille colemalla henen piti coleman.
33 Nin Pilatus taas sisellemeni Radztupan/ ia cutzui Jesusen ia sanoit henelle/ Oleko sine se Judasten Kuningas?
34 Jesus wastasi/ Sanotko sine sen itzestes/ Eli ouatko mwdh sen sinulle sanoneet minusta?
35 Pilatus wastasi. Ollenco mine Judeus? Sinun Canssas/ ia Ylimeiset Papit. Ylenannoit sinun minulle/ Mites tehnyt olet?
36 Jesus wastasi/ Minun Waldakundan ei ole teste mailmast. Jos minun Waldakundan olis teste mailmast/ nin minun Palueliani tosin sen wooxi sotisit etten mine Juttaille ylenannetaisi. Mutta nyt ei ole minun Waldakundan tälde/
37 Nin sanoit Pilatus henelle/ Sis sine olet Kuningas? Jesus wastasi/ Sine sen sanot/ Ette mine olen Kuningas. Sitewarten mine olen syndynyt/ ia mailman sitewarte' tullut/ ette minun pite Totudhen tunnustaman. Jocainen quin ombi Totudhesta/ hen cwle minun äneni.
38 Pilatus sanoit henelle/ Mike ombi Totuus? Ja quin hen sen sanonut oli/ meni hen taas Judasten tyge/ ia sanoit heille/ Em mine leudhe ychten Syte henen cansans/
39 Mutta teille o'bi tapa/ Ette minun pite pästeme' ydhen teille Päsieisznä/ Etekö te sis tadho/ ette mine pästen teille Judasten Kuningan?
40 Taas he caiki hwsit ia sanoit/ Ei site/ waan Barrabam/ Mutta Barrabas oli yxi Röueri.

19 lucu

1 Nin otti sis Pilatus Jesusen ia rooskitzi hende/
2 Ja ne Houit wänsit yden krunon Orientappurist/ ia panit hene' Päens/ ia he ymberikärit hene' Purpura waatteille ia sanoit/ Teme on Judaste' Kuningas.
3 Ja annoit henelle Coruapusti.
4 Taas Pilatus wloskeui ia sanoit heille Catzocat/ mine wloswien hene' teille/ ette te tiedheisit/ etten mine leudhä ychten Syte henen cansans.

5 Nin Jesus wlosmeni/ candaden ychte Orientappuraist Kruno/ ia Purpura waatetta. Ja hen sanoi heille/ Catzo mingemodoinen Inhiminen.

6 Coska ne Ylimeiset Papit ia Palueliat neit henen/ hwsit he ia sanoit Rirstinnaulitze ristinnaulitze he'de. Pilatus sanoi heille/ Ottaca te he'de ia ristinnaulitca/ sille em mine leude ycten syte hene' cansans.

7 Wastasit hende Juttat/ Meille o'bi Laki/ ia meiden Lain ielken pite henen cooleman. Sille ette hen teki itzens Jumalan Poiaksi.

8 Coska nyt Pilatus temen Puhen cwli/ pelkesi he' enämin.

9 Ja taas sisellemeni Radztupan/ Ja sanoi Jesuselle/ Custa sine olet? Mutta ei Jesus andanut henen wastaust.

10 Nin sanoi Pilatus henelle/ Etkös miten minulle puhu? Etkös tiedhä ette minulla ombi Walda sinua Ristinnaulita/ ia minula ombi Walda sinua päste?

11 JESUS wastasi/ Ei sinulla olis ychten walda minua wstan/ ellei se olis annettu sinulle ylhelde. Senteden henelle ombi swrembi syndi/ ioca minu' sinulle ylenannoi. Ja sijte aiasta etzi Pilatus hende päste.

12 Mutta Juttat husit/ ia sanoit/ Jos sine temen pästet/ nin et sine ole Keisarin ysteue/ Senteden/ Joca teke henens Kuningaxi/ se on Keisarit wasta'

13 Mutta quin Pilatus temen puhen cwli/ wloswei hen Jesusen/ ia jstui Domiostolin päle/ sijne Paicas/ ioca cutzutan Lithostrotos/ mutta Hebreixi Gabatha.

14 Mutta se oli Päsieisen walmistus peiue/ lehes Cudhenel hetkelle. Ja hen sanoi Juttaille/ Catzocat teiden Kuningast.

15 Nin he hwsit/ Ota pois/ Ota pois/ Ristinnaulitze hende. Pilatus sanoi heille/ Pitekö minun Ristinnaulitzeman teiden Kuningan? Ne Ylimeiset Papit wastasit/ Ei ole meille Kuningast paitzi Keisarin.

16 Nin hen Ylenandoi henen heille Ristinnaulitta.

17 Mutta he otit Jesusen ia poisweit/ ia hen candadhen henen Ristiens wloslexi sihen Sijan/ ioca cutzutan Päcalloin Paicka/ Mutta Hebreixi Golgatha.

18 Sielle he henen Ristin naulitzit/ Ja caxi mwta henen cansans cadhen polen/ ia Jesusen heide' keskellens.

19 Mutta Pilatus kirioitti ychden Pälekirioituxen/ ia pani sen Ristin päle/ ia oli nein kirioitettu/ Jesus Nazarenu Judasten Kuningas.

20 Teme' sis päle kirioituxen luit monda Juttaista/ sille se Paikca oli lesse Caupungita cussa Chistus Ristinnaulittin.

21 Ja oli Hebreiixi/ ia Grekixi/ ia Latinaxi Kirioitettu. Nin sanoit Judasten Ylimeiset Papit Pilatuselle. Elos kirioitta Judaste' Kuningas/ Waan ette hen sanonut ombi/ Mine ole' Judasten Kuningas.

22 Pilatus wastasi/ Mite min kirioitin/ sen mine kirioitin.

23 Mutta coska nyt ne Houit olit Jesusen Ristinnaulinet/ Otit ne henen Waatteins/ ia teit nelie Osa/ Itzecullengin Houille Osan/ ia sihen mös Hamen. Mutta se Hame oli wmbinainen/ ylhelde haman alhalle cokonans cudottu.

24 Nin he sanoit keskenens/ Elkem me site rikoco/ waan heittekem ariuoin kenenge se pite oleman/ Senpäle ette Ramattu pideis teutettemen/ quin sano/ He ouat minun Waattein iakanet itzellens/ ia ouat arpa heittenet minun Hameni päle. Ja Houit tosin nemet teit.

25 Mutta Jesusen Ristin tykene seisoit/ henen Eitins/ ia henen Eitins Sisar/ Maria se Cleophan eme'de/ ia Maria Magdalena.

26 Coska sijs Jesus Eitins neki/ ia Opetuslapsens/ iota he' racasti/ tykene seisouan/ sanoi hen Eitillens. Waimo/ Catzo sinun Poicas.

27 Sijtte hen sanoi Opetuslapselle/ Catzo sinun Eitis. Ja sijte hetkest/ otti Opetuslapsi sen tygens.

28 Sijtte quin Jesus tiesi ette caiki io olit teutetyt/ ia ette Ramattu pideis teutettemen/ sanoi hen/ Mine ianon. Oli sijs pa'du yxi Astia teunens Eicat.

29 Mutta he teutit ydhen Sienen Eicalla/ ia panit sen ymberi Isopin/ ia pidhit sen henen Suuns edes.

30 Coska sis Jesus oli Etican ottanut/ sanoi hen/ Se on teutetty. Ja callisti Päens/ ia ylesannoi Hengens.

31 Mutta ette se oli Walmistus peiue/ ia ei Runit pitenyt oleman Ristin päle Sabbathina (Sille se sama Sabbathin peue oli swri) Rucolit Juttat Pilatust/ ette heiden Reidhens piti Ricottaman/ ia poisotettaman.

32 Nin tulit Houit ia ricoit sen ensimeisen Reidhet/ ia sen toisen/ ioca henen cansans Ristinhaulittu oli.

33 Mutta quin he tulit Jesusen tyge/ ia neit hene' io coolluexi/ ei he rickonet hene' Reisiens/

34 Waan yxi Houist auasi henen Kyliens keihehell. Ja cocta wloswoosi Weri ia Wesi.

35 Ja se ioca temen neki/ hen ombi sen todhistanut/ ia henen Todhistuxens on tosi. Ja se sama tiete ette hen totta sano/ Senpäle ette te mös wskoisitta.

36 Sille nemet ouat tapactanut/ ette Ramattu teuteteisin. Ei teiden pide Lwta rickoman henes.

37 Ja taas toinen Kirioitus sanopi/ He szauat nähä/ iohonga he ouat pisteneet.

38 Senielkin Joseph Arimathias/ ioca oli Jesusen Opetuslapsi/ sala/ Judasten Pelghon teden/ rucoli Pilatust ette hen sais poisotta Jesusen Rumin/ ia Pilatus sen salli.

39 Nin tuli mös Nicodemus/ ioca ennen oli tullut öelle Jesusen tyge/ ia toi Mirrhan ia Aloen secotetun/ lehes sata marcka.

40 Nin he otit sis Jesusen Rumin/ ia kärät sen Linauaattehin/ hyuin haijulilil yrtil ninquin Judasten tapa oli Haudhata.

41 Mutta sijne Paicas quin hen Ristinhaulittin/ oli yxi Yrttitarha/ ia Yrttitarhas yxi wsi Hauta/ cuhunga eikengen wiele ollut pandu/

42 Johonga he panit Jesusen/ Judasten Walmistus peuen tehden/ ette se

Hauta oli lesse.

20 luku

1 Mutta ychten Sabbathin peiuen/ tuli Maria Magdalena warhan/ coska wiele pimie oli/ Haudhalle/ ia neki Kiuen poisotetu' haudhalda.

2 Nin hen iooxi/ ia tuli Simon Petarin tyge/ ia sen toisen Opetuslapsen tyge iota Jesus racasti/ ia sanoi heille/ He ouat poisottanet HEerran haudast/ ia emme me tiedhä cuhunga he henen panit.

3 Nin Petari ia se toinen Opetuslapsi wlosmeni/ ia tulit Haudhan tyge.

4 Mutta ne Caxi ynne ioxit/ ia se toinen Opetuslapsi edhelleioxi nopiama' quin Petari/ ia tuli edhelle Haudhan tyge.

5 Ja quin he' sisellekurkisti/ neki hen kärilinat panduna/ Ei hen quitengan siselleme'nyt.

6 Nin tuli sijtte Simon Petrus henen ielkins/ ia meni Haudhan siselle/ ia näki Kärilinat panduna/

7 ia sen Hikilinan/ ioca henen Päens päle oli ollut/ ei Kärilinan cansan Pa'duna/ waan erinens käritynä ychten paickan.

8 Nin sisellemeni mös se toinen Opetuslapsi/ ioca edhelle tullut oli Haudhalle/ ia neki sen ia vskoi.

9 Sille eiuet he wiele Ramattu ymmertenet/ ette hene' piti ylesnousema' Cooleista.

10 Nin taas ne Opetuslapsett menit iellens cokoon.

11 Mutta Maria Haudhan edes seisoi wlcona idkein. Coska hen sis idki/ nin hen kurckisti Haudhan siselle/

12 ia neki caxi Engelite Walkeis waatteis jstuan/ Se yxi päen poles/ ia se toine' Jalcain poles/ cuhunga he Jesusen Rumin pa'neet olit.

13 Sanoit he henelle/ Waimo/ mites idket? Hen sanoi heille/ He ouat minun HERRAN poisottanet/ engä tiedhä cuhunga he panit henen.

14 Coska hen nemet oli sanonut/ kiensi hen itzens tacaperin/ ia neki Jesusen seisouan/ ia ei tienyt ette se oli Jesus.

15 Sanoi Jesus henelle/ Waimo/ mites idket? Ketes etzit? Hen Lwli sen oleuan Yrttitarhanhaltijan/ ia sanoi hen henelle/ HERRA/ ios sine henen poiscannoit/ nin sanos minulle cuhungas henen panit/ ia mine henen otan.

16 JESUs sanoi henelle/ Maria. Nin hen kiensijn/ ia sanoi henelle/ Rabuni/ se on sanottu/ Mestari.

17 Sanoi Jes⁹ henelle/ Ele minuhun Rupe/ sille em mine wiele ole *

Ylesastunut minu' lseni tyge. Waan mene minun Welieini tyge ia sano heille/ Mine ylesastun minun lseni tyge/ ia teiden lsene tyge/ Ja Minu' Jumalani tyge/ ia teiden Jumalan tyge.

18 Maria Magdalena tuli ia ilmoitti Opetuslapsille/ Mine olen HERRAN nehnyt/

ia neite hen minulle sanoi.

19 Mutta sen sama' Sabbathin Ecthona/ Coska Jo Ouet olit sulietudh/ cussa Opetuslapset olit coghotudh Judasten pelghon tedhen/ tuli Jesus/ ia seisoi heiden keskellens/ ia sanoi heill/ Rauha olko' teille.

20 Ja quin hen sen sanonut oli/ nin hen osotti heille Kädhens ia Kylkens. Nin Opetuslapset jhastuit/ ette he HERRAN neit/

21 Nin Jesus taas sanoi heille/ Rauha olkon teille. Ninquin Ise minun lehetti/ Nin mine mös lehetten teiden/

22 Ja quin hen nemet sanonut oli/ puhalsi hen heiden pälens/ Ja sanoi heille/

23 Ottaca se Pyhe Hengi/ Joillen te synnit andexia'natt/ nijlle ne Andexiannetan. Ja ioillen te ne Pidhette/ nijllen ouat ne pidhetyt.

24 Mutta Thomas yxi nijste Cadhesttoistakymenest/ ioca cutzutan Caxoinen ei ollut heiden cansans/ coska Jesus tuli.

25 Nin sanoit ne mwdh Opetuslapset henelle/ Me neim HERRan. Mutta hen sanoi heille/ Ellei mine näe henen Käsisens Naulain reiki/ ia piste minun Sormeni Naulain sijaan/ ia laske minun Käteni henen Kylkeens/ em mine vsko.

26 Ja Cadexan peiuen perest/ taas olit henen Opetuslapsensa sielle/ ia Thomas heidhen cansans. Tuli Jesus quin ouet sulietut olit/ ia seisoi keskelle heidhen seasans ia sanoi/ Rauha olkon teille.

27 Sijtte hen sanoi Thomaselle/ Piste sinun sormes tenne/ ia catzo minun Käsieni/ Ja oienna tenne sinun Kätes/ ia piste minun Kylkeni/ ia ele ole Epeuskoinen waan vskolinen.

28 Thomas wastasi ia sanoi henelle/ Minun HERRAN ia minun Jumalan.

29 Jesus sanoi henelle/ Ettes neit minun Thomas/ nin sine wskoit. Autuat ouat ne iotca ei nehnet/ ia vskoit.

30 Teki mös Jesus tosin monda mwta merki henen Opetuslastens nähden iotca ei ole kirioitetut tesse Kirias.

31 Mutta neme ouat kirioitetut/ senpäle ette te vskoisitta/ ette Jesus ombi Christus se Jumalan Poica/ Ja ette te Elemen saatta vskon cautta henen nimeens.

21 lucu

1 Senperest ilmoitti Jesus taas itzens Tyberian Mere' tyken/ Ja hen ilmoitti henens nein.

2 Simon Petrus ia Thomas ioca cutzutan Caxoinen/ olit ynne/ ia Nathanael ioca oli Canast Galilean maalda/ ia ne Zebedeusen poiat/ ia caxi mwta hene' Opetuslapsista's.

3 Sanoi Simon Petari heille/ Mine menen calahan. Ne sanoit henelle/ Me tulema mös cansas. Nin he vloslexit ia astuit cocta wenhesen/ ia ei he sine

öenä miteken saneet.

4 Mutta coska io Homen oli/ seisoi Jesus rannalla. Ei quitenga Opetuslapset tiennet ette se Jesus oli.

5 Sanoi Jesus heille/ Piltit ongo teille miten sötewäte? He wastasit hende/ Ei.

6 Nin hen sanoi heille/ Laskecat werkona oikiall polen wenecte/ nin te leudhette. Nin he laskit/ ia tuli nin palio caloia ettei he woineet site wete.

7 Nin sanoi se opetuslapsi iota Jesus racasti Petarille/ HERRA se ombi. Coska Simon Petari sen cwli/ ette se oli HERRa/ wötti hen hamen ymberillens (sille hen oli alasti) ia heitti itzens Meren.

8 Mutta ne mwdh Opetuslapset tulit wenehelle/ Sille eiuet he olluet caucan maalda/ wan lehes caxi sata kyneret/ ia wedhit wercoi caloinens.

9 Quin he nyt olit malle astunet/ Neit he Hilet panduna ia calan ninen päle ia Leiuen.

10 Sanoi JESUS heille/ Tocat tenne niste caloista iotca te nyt saitte.

11 Simon Petari ylesastui ia weti werkot maalle teunens Swri caloia/ sata wisikymmende ia colmet. Ja waicka he nin monda olit/ ei quitenga werkot rickunet.

12 Jesus sanoi heille/ Tulcat rualle. Mutta eikengen Opetuslapsista wskaltanut hende kysye sanodhen/ kucas olet? Sille he tiesit sen oleuan HERRAN

13 Nin Jesus tuli ia otti Leiuen ia andoi heille. Ja samalmoto mös Calan.

14 Teme ombi nyt se colmas kerta ette Jesus ilmestui henen Opetuslapsillens/ sijtte quin hen ylesnosnut oli coolleista.

15 Coska he ny olit söneet/ sanoi Jesus Simon Petarille. Simon Joannis/ Racastacos minua enämin quin nämet? Hen sanoi henelle. Ja HERRa/ sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi hen henelle/ Roki minun Caritzoitan.

16 Sanoi hen taas henelle iellens/ Simon Joannis/ Racastacos minua? Hen sanoi henelle/ Ja HERRa/ sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi hen henelle Roki minun Lambaitan.

17 Sanoi hen henelle Colmanen kerdhan. Simon Joannis/ Racastacos minua? Petari tuli murehesans/ ette hen colmanen kerdhan henelle sanoi/ Racastacos minua/ ia sanoi henelle/ HERRa/ sine caiki tiedhet/ sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi Jesus henelle/ Roki minun Lambaitan.

18 Totisest totisest sano' Mine sinulle/ Coska sine olit Noori/ nin sine itzes wötit/ ia keuit cuhungas tactolit/ Mutta coskas wanhanet/ nin sine wlosoijenat kädes/ ia toine' sinu' wöttepi/ ia wiepi cuhunga et sine tadho.

19 Mutta sen hen sanoi/ merkiten mille Colemalla henen piti Jumalata cunnioitzeman.

20 Ja quin hen site sanonut oli/ sanoi hen henelle/ Seura minua. Nin Petari kiensijn ymberins/ ia neki sen Opetuslapsen seuraua'/ iota Jesus Racasti/ ioca mös Jesusen Rinnoilla Eectolises maannut oli/ ia oli sanonut/ HERRA/ cuca se on ioca sinun pette?

21 Coska sis Petari temen neki/ sanoi hen Jesuselle/ HERRA/ ende sis temen?

22 Jesus sanoi henelle/ Jos mine tadhoisin/ ette hen pysyis sihenasti quin mine tulen/ mite sinu' sihen tule? Seura sine minua.

23 Nin teme puhe wloslexi Weliesten seas/ Ei teme Opetuslapsi coole. Ja ei sanonut Jesus henelle/ Ei hen coole/ Waan ios mine tadhon ette hen pysyis sihenasti ette mine tulen/ mite sinun sihen tule?

24 Teme on se Opetuslapsi ioca neiste todhista/ ia ombi nämet kirjoittanut/ Ja me tiedhem/ ette henen Todhistuxens on tosi.

25 Ouat mös mo'da mwta/ iotca Jesus teki/ Cutka/ ios ne iocaitzet kirjoitetaisin/ em mine lwle/ ette coko Mailma wedhäis ne Kiriät/ iotca pideis Kirioitettaman.

Apostolein Teghot/ quin on/ Se Toinen Cappale Pyhe' Lucan Euangeliumist

1 lucu

1 Sijne tosin entises Kirias mine ole' Puhunut (O Racas Theophile) caikista nijste/ quin Jesus Rupesi seke tekemen ette opettama'

2 Hama' sihen peiuen asti/ cuna hen oli ylesotettu/ Sijtte quin hen Apostoleiten (iotca hen wloswalinut oli) pyhen Hengen cautta oli keskyn andanut.

3 Joille hen mös Kersimise's ielkin oli itzens eleuexi osottanut moninaisen opettamisen cautta/ ia neutteli hene's heille Neliekymende peiue/ ia puhui heille Jumalan Waldakunnast.

4 Ja quin he' heite oli coonut/ kielsi hen heite Jerusalemist poismenemest waan Odhottaman lsen Lupausta/ Josta te cwlluet oletta (ma hen) minulda.

5 Sille ette Johannes tosin wedhelle castoi/ Mutta teiden pite pyhelle Hengelle castettaman/ ei nyt monen peiuen peräst.

6 Coska he sis cocondunet olit/ kysyit he henelle sanoden/ HERRA/ nytkös ylesrakennat sen Israelin Waldakunnan?

7 Nin hen sanoi heille/ Ei teiden tule tiete aica eli hetki/ iotca lse o'bi pannut henen woimasans.

8 Waan teiden pite saaman sen pyhen Hengen auwun/ ioca teiden pälen tulepi. Ja teiden pite oleman minun todhistaiani/ ei waiuoin Jerusalemis/ mutta mös caikes Judeas ia Samarias/ ia sijtte Haman Maan ären

9 Ja quin hen nämet sanonut oli/ nin hen heiden nähdens ylesotettin/ ia yxi Pilui ylesuei henen heiden silmeins edest.

10 Ja quin he catzelit Taiuasen henen mennesens/ Catzo/ nin seisoit heiden tykenens caxi Mieste walkeis waatteis/ iotca mös sanoit/

11 Te Galilean miehet/ mite te seisotta ia catzotta Taiuasen? Teme Jesus

ioca teilde ylesotettin Taiuasen/ hen ombi nin tuleua/ quin te näitte henen meneuen Taiuasen.

12 Nin he palasit Jerusalemin Woorelda/ ioca cutzutan Olio meki/ ia taambana on Jerusalemist ydhen Lepopeiuekunnan matka.

13 Ja quin he siselletulit/ nin he ylesastuit siihen Salijn/ cussa nämet oleskelit/ Petari ia Jacobus/ Johannes ia Andreas/ Philippus ia Thomas/ Bartholomeus ia Mattheus/ Jacobus Alphein poica ia Simon Zelotes/ Ja Judas Jacobin weli.

14 Nämet caiki olit alati ynne yximielisesta Rucouxes ia auxenshwtamises ynne Waimoin/ ia Marian Jesusen eitin cansa/ ia henen Welieins cansa.

15 Ja nijne peiune ylesnousi Petari Opetuslasten seas/ ia sanoit (ia oli Joucko nimilde ychten lehes caxikymende toista sata)

16 Te Miehet ia Weliet/ Sen Kirioituxen piti teutette' / ionga pyhe Hengi ennen sanonut oli Daudin suun läpitze Judasesta/ ioca oli heiden Johdattaians quin Jesusen kijniotit/

17 Sille ette hen oli meiden Luussa luettu/ ia on temen Wirghan meiden cansam saanut/

18 Teme o'bi ansanut sen Pellon Wärydhen palcasta/ ia itzens hirtti/ ia on keskelde cachtu pacachtanut/ ia caiki henen Siselyxens wlosputoisit.

19 Ja se ilmestui caikille/ iotca Jerusalemissä asuuat/ nin ette se sama Peldo cutzutan heiden Kielellens Hakeldama/ se on/ Weri peldo.

20 Sille se on kiriotettu Psaltari Ramatus/ Henen Cotons pite tuleman kylmille/ Ja ei pide oleman sijne asuijanda. Ja henen Pijspawdhens toinen pite saaman.

21 Nin pite nyt neiste Miehiste/ iotca meiden cansan ouat olluet (caiken sen aijan culla HERRA JESUS wlos ia sisellekeui meiden cansan/

22 Ruueten Johannesen Castesta/ hama' siihen peiuen asti/ cuna hen meilde ylesotettin) yxi otettama' hene' Ylesnousemisens Todistaiaxi ynne meiden cansam.

23 Ja he asetit caxi ehdolle/ Josephin ioca cutzutin Barsabas/ ioca mös lijalda Nimelde cutzuta' Just9/ Ja Mathiasen.

24 Rucolit ia sanoit/ Sine HERRA ioca caikein sydhemet tunnet/ osota cumman sine neiste Cadhest olet wloswalinnut

25 Ette henen pite Aruan saaman tesse Palueluxes ia Apostolin wirghas/ custa Judas ombi poiswilpistenyt/ ette henen piti poismenemen sialens.

26 Ja he heitit Aruan heiste. Ja se Arpa langesi Mathiasen päle. Ja hen lwettin ninen ydhen toistakymmenen Apostoliten Secaan. Toinen Lucu.

2 lucu

1 Ia quin se Wideskymenes peiue teutettin/ olit he caiki yximieliseste ynne samas paicas.

- 2 Ja ekiste tapachtui Taiuahast yxi Hwmaus/ ninquin sangen ialo Tulispä olis tullut/ Ja teutti caiken Honen/ cussa he olit istumas.
- 3 Ja heille näwyit wileskellyt kielet ninquin Tuliset/ Ja ne istuit itzecunghin heidhen Pälens.
- 4 Ja he teutettin caiki Pyhe Henge/ ia Rupesit puhuman muilla Kielille/ senielken quin se Hengi andoi heiden wlospuhua.
- 5 Nin oli Jerusalemis Juttat asuuaiset Jumalata pelkeueiset Miehet/ caikinaisest Canssast/ quin Taiuan alla on.
- 6 Coska nyt teme äni tapachtui/ cocontuli Ca'ssan palious/ ia hemmestyit/ Sille ette itzecukin cwli nijnen puhuan heiden Kielillens.
- 7 Ja nin he caiki tyhmestyid/ ia jhmettelit keskene's saden/ Catzos/ Eikö näme caiki iotca puhuuat/ ole Galilealaiset?
- 8 Ja quingasta sis me itzecuki cwle'ma heiden puhuan meide' Kielilem iossa me syndynet olema?
- 9 Parthit ia Medit ia Elamitit/ ia ne asuuaiset Mesopotamias/ ia Judeas/ ia Cappadotias/ Pontos ia Asias/
- 10 Phrygias ia Pamphiliast/ Egyptis ia Libian Maanraioilla liki Kyreni/ Ja ne mwcalaiset Romista/ Juttat ia ne Wdhet Juttat/ Cretit/ ia Arabit.
- 11 Me cwlema heiden puhuan meiden Kielille/ Jumalan swria Tekoia.
- 12 Nin tyhmestyid caiki/ ia ihmettelit keskenens sanoden/ mites lwlet temen oleuan?
- 13 Waan ne mwdh nauroit heite ia sanoit/ He ouat teune makiat Wina.
- 14 Nin ylesnousi Petari ninen Ydhentoistakymenen cansa/ ia corotti änens/ ia puhui heille/ Te Judan Miehet/ ia te caiki iotca asutta Jerusalemis/ teme olcoon teille tietteue/ Ja ottaca minun Sanan teiden Coruijn.
- 15 Sille ei näme ole iowxis ninquin te lwletta/ sille ette nyt peiuste ombi colmas hetki.
- 16 Waan se onopi/ quin ennen sanottu on Joelin Prophetan cautta.
- 17 Ja se pite tapachtuman Wimeisine Peiutine sanopi JVMALA/ Mine wloswodhatan minun Hengesteni caiken Lihan päle/ Ja teidhen Poijat ia teidhen Tytteret pite Propheteraman/ Ja teiden Noricaiset pite Näwuyt näkemen/ ia teiden Wanhinmat pite Wnia wnestuman.
- 18 Ja mös minun Palueliaiten päle/ ia minun Picaini päle nijne peiutine mine wloswodhatan minun Hengesteni/ ia heiden pite Propheteraman.
- 19 Ja mine annan lhmeit ylhel Taiuahas/ ia Mercki alahal Maan päle/ Weren ia Tulen ia sawnswitzun.
- 20 Auringo pite mwttuma' pimeydhexi/ ia Cw werexi/ ennen quin se swri ia iulkinen HERRAN peiue tulepi.
- 21 Ja tapachtaman pite/ ette Jocainen quin HERRAN Nime auxenshwtapi/ hen tule wapadhexi.
- 22 Te Miehet Israelist cwlcet nämet sanat/ Jesusen Nazarenusen/ sen

Jumalalda annetun Miehen teiden cochtan/ Tekoin/ Ihmechten/ ia Merckein cansa/ iotca Jumala henen cauttans teki teiden keskellen (ninquin te mös itze tiedhette)

23 Sen sama' (ioca Jumalan edesaigoitun neuuon ia sädhyn ielkeen oli wlosannettu) te otitta wärein Miesten Kätten cautta/ ia Ristinnaulittuna te surmasit.

24 Sen ombi Jumala ylesherettenyt/ ia masewaxi teki Cooleman kiwud/ ettei se mahdollinen ollut/ ette henen piti silde pidhettemen.

25 Sille Daid sanopi heneste/ Mine Olen aina HERRAN minun casuoni eten Pannut/ Sille ette hen on minun Oikealla polella/ senpäle/ ettei minun pide Wawachtuman.

26 Senteden minun sydemen iloitze/ ia minun Kielen riemuitze/ Ja mös minun Lihani pite Lepemen toiwouxes.

27 Sille ettet sine ylenanna Minun Sieluani Heluetis/ ia et sine mös salli sinun Pyhes Turmelusta näkemen.

28 Sine olet minulle tietteuexi tehnyt Elemen tiedh/ Sine teutet minun Ilolla sinun Casuos edhes.

29 Te Miehet Rackat Weliet/ Ette lupa ombi rochkiast teille puhu sijte Esijsest Daidist. Hen on coollut ia Haudattu ia henen Hautans ombi meiden tykene/ haman tehen peiuen asti.

30 Quin hen nyt yxi Propheta oli/ ia tiesi ette Jumala oli henelle wannotull Walall luuanut/ iotta henen Cupens hedhelmest pideis istuman henen Istuimens päle/

31 nin hen ennen näki ia puhui Christusen Ylesnousemisest/ Ettei hene' Sieluns pitenyt ylenannettaman Heluetis/ eikä henen Lihans pitenyt näkemen turmelusta.

32 Temen Jesusen ombi Jumala ylesherettenyt/ ionga Todhistaijat me caiki olema.

33 Ette hen nyt Jumalan oikealla Kädhelle ombi yleskorghotettu/ Ja on saanut Iselde Lupauxen Pyhest Hengest/ hen onopi nyt wloswodhattanut teme' quin te näett ia cwlet.

34 Sille eipe Daid ole Taiuasen astunut/ waan hen sanoit/ HERRA sanoit minun Herralleni/ Istu minun Oikealle Kädhelleni/

35 Sihe'asti ette mine panen sinun Wiholises sinun Jalcais astinlaudhaxi.

36 Nin pite nyt wissiste caiken Israelin Honen tietemen/ Ette Jumala ombi sen Jesusen ionga te Ristinnaulitzitt HErraxi ia Christusexi tehnyt.

37 Coska he sis nämet cwlit/ se keui heiden lepi sydhemens/ ia sanoit Petarille/ ia muille Apostolille/ Te Miehet Rackat weliet/ Mite meiden pite tekemen?

38 Petari sanoit heille/ Techket para'nost/ ia iocainen teiste andacan Henens casta Jesuse' Christusen Nimen/ syndein andexiandmisexi/ Nin te satta sen

Pyhen Hengen Lahian.

39 Sille ette teille ia teiden Lapsillen ombi teme Lupaus annettu/ ia caikille
iotca taambana ouat/ cutka Jumala meiden HERRa tehen cutzupi.

40 Ja mös monilla muilla sanoilla hen todhisti/ ia neuuoi heite sanoden/
Andacat teiten autetta teste pahaekisest Sughusta.

41 Jotca sis mielellens watanotit henen Sana's/ ne annoit heidens casta/ Ja
sinä peiuene iouckoon tuli/ lehes colmet Tuhata Sielua.

42 Mutta nin he pysyit alati Apostolitten opis/ ia Osaliseuxes/ ia Leiuon
murtamises/ ia Rucouxes.

43 Ja iocaitzen Sielun päle tuli pelco/ Ja monda Ihmett ia Mercki techtin
Apostoleiten cautta.

44 Mutta caiki iotca Uskoit/ olit ydhes/ ia pidhit caiki mite heille oli ychteisse.

45 Heiden Hywydhens ia Tauarans he poismyit ia iagoit ne caikille/ senperest
quin cuki taruitzi/

46 Ja he olit iocapeiue ia alati yximielisest Templis/ ia mwrsit Leipe hone
Honelda/ södhen toinen toisens cansa/

47 ia kijtit Jumalata/ remulla ia sydhemen yxikertauxella/ ia olit caiken
Canssan sosios. Ja HERRA lisesi iocapeiue Seurakunda nijllä/ iotca wapadhexi
piti tuleman.

3 lucu

1 Nin Petari ia Johannes ynne ylesastuit Templin/ yhdexenden Rucoxen
hetkene.

2 Ja nin oli yxi Mies/ Saattamatoim hamast Eitins Cohdost/ Ja cannettin/ ia
pandin iocapeiue sen Templin ouen eten/ ioca cutzutan/ Caunis/ ette henen
piti Almuista anoman nijlde iotca Templin sisellemenit.

3 Coska hen nyt näki Petarin ia Johannesen/ ette he tachtoit Templin
sisellemenne/ anoi hen Almuista.

4 Nin Petari Johannesen cansa catzoi henen pälens ia sanoi/ Catzo meiden
pälen.

5 Ja hen catzeli heiden pälens/ toiuodhen iotakin heilde saapans.

6 Nin Petari sanoi/ Culata ia Hopia ei ole minulla/ waan sijte quin minulla
onopi/ sen mine annan sinulle. JESUSEN Christusen Nazarenusen Nimen nouse
yles/ ia kieu.

7 Ja hen Rupeis henen oikean Käteens/ ia ylesoijensi henen. Nin cochta
henen Särens ia Candans wahwistuit/

8 ylescarckasi/ seisoi/ ia keui/ ia sisellemenit heidhen cansans Templijn
keydhen ia hyppeten/ ia kijtti Jumalata.

9 Ja caiki Canssa näki henen kieuuen/ ia kijtteuen Jumalata. Ja tunsit mös
hene' ette he' se sama oli/ ioca Almuisan tedhen jstui sen Templin Caunin

Ouen edes.

10 Ja he tulit teuten jhmeydhest ia hemmestyst sen ylitzen quin sille tapachtanut oli.

11 Coska nyt teme saattamatoim Mies/ ioca nyt terue oli/ piteli hendens Petarin ia Johannesen tyge/ iooxi caiki Canssa heiden tygens Porstoan/ ioca cutzutan Salomonin/ ia ihmettelit

12 Quin nyt Petari sen näki/ wastasi hen Canssalle/ Te Miehet Israelist/ Mite te jhmettelet temen päle? Eli mite te catzota meiden pälen/ Ninquin me olisima meiden Woimalla taicka Ansiolla temen saatanut kieumen?

13 Abrahamin ia Isaachin ia Jacobin Jumala/ se meiden Iseden Jumala ombi henen Poicans Jesusen kircastanut/ Jo'ga te ylenannoitta ia kielsitte Pilatusen edes/ coska hen Domitzi ette hene' piti pästeteme'.

14 Mutta te kielsitte sen Pyhen ia Hurskan/ ia anoitta teillen Murhamiest annetta/

15 mutta sen Elemen Päruchtinan te tapoitta. Sen Jumala ombi coolluista ylesherettytenyt/ ionga Todhistaijat me olema.

16 Ja sen Wskon cautta henen Nimens päle/ ombi hen Temen päle ionga te näet ia tunnet/ wahwistanut henen Nimens. Ja se Wsko quin on henen cauttans/ ombi Telle andanut henen terueydzens caikein teiden näcten.

17 Nyt rackat Weliet/ Mine tiedhen ette te sen tyhmydhen cautta teitte/ ninquin mös teiden Ylimeisetki.

18 Mutta Jumala ioca caikein henen Prophetains Suun cautta ennustanut oli/ ette Christusen pite Kersimen/ sen hen nein nyt teutti.

19 Nin techket nyt paranost ia palaitkat/ Senpäle/

20 ette teiden syndinne poispyhiteisin/ Ette silloin ne Wirgottamise' aighat tulisit HERRAN Casuon edest/ coska hen Lehettepi sen/ ioca teille nyt ennen sarnatan/ Jesusen Christusen.

21 Jonga tule toisin Taiuas omista/ hama sihen aican asti ette caiki ne iellens asetetan/ quin Jumala puhunut ombi caikein henen pyhein Prophetains suun cautta hamast Maliman alghusta.

22 Sille Moses tosin on sanonut Isille/ HERRA teiden Jumala ylesnostapi teille Ydhen Prophetan teiden Welijsten ninquin minun/ Cwlcatta hende caikis mite hen teille sanopi.

23 Ja se pite tapachtaman/ ette Jocainen Sielu quin ei cwle Täte sama Propheta/ se pite poisheitetemen Canssasta.

24 Ja caiki mös Prophetat hamast Samuelist/ ia sijtte edespein nin monda quin puhunut ouat/ ne ouat mös neite Peiuie ilmoittaneet.

25 Te oletta Prophetain ia sen Lijton lapset/ ionga Jumala teki meiden Iseden cansa/ coska hen sanoi Abrahamille/ Ja sinun Siemenes cautta Pite caiki Canssa Maan päle Hyuestisiugnattaman.

26 Teille ensin Jumala henen Poians Jesusen on ylesherettytenyt/ ia lehettenyt

teite hyuestisiugnaman/ Ette itzecukin teiste pite palaijaman pahudhestans.

4 lucu

1 COska he nyt Canssalle puhuit/ nin Papit ia Templin Esimies ia ne Saduceuset tulit sinne

2 (ia nerckestuit ette he opetit Canssa/ ia ilmoitit Jesusen cautta Ylesnousemisen coolluista)

3 ia he heitit kätens heiden pälen/ ia panit heidet kijni Hoomenexi/ Sille ette Eehto io oli.

4 Mutta monda nijste/ iotca sanan cwlit/ wstoit/ ia tuli Miesten Lucu Wijsi tuhatta.

5 Mutta toisna peiuen tapachtui/ ette heiden Ylimeiset ia Wanhimat/ ia Kirianoppenut Jerusalemis/

6 ia Hannas se Ylimeinen pappi ia Caiphas ia Johannes ia Alexander/ ia nin monda quin olit Ylimeisten Pappedhen Sughusta/ kokosit heidens/

7 ia asetit heite Keskellens/ ia kysyt heille. Mille woimalla taicka minge Nimeen/ te oletta temen tehnet?

8 Nin Petari teunens pyhe Henge/ sanoi heille/ Te Ylimeiset Canssast/ ia te Wanhimat Israelis/

9 Ette me tenepene Domitamma/ sen Hyuenteghon polest/ quin me teim sen Sairan Miehen cochtan/ mille moto hen ombi parattu/

10 Nin se olcon teille/ ia caikelle Israelin Canssalle tietteue/ ette JESUSEn Christusen Nazarenusen Nimeen quin te Ristinnaulitzit/ Jo'ga Jumala cooluista ylesheretti henen cauttans seiso Teme teruene teiden edesen.

11 Se ombi se Kiui/ ioca teilde Rakendailda hyliettu on/ Joca nyt on Culmakiuexi tullut/ ei ole yhdheseke toises Terueys.

12 Eike mös ole mwta Nime Taiuan alla Inhimisille annettu/ iossa meiden pite wapadhexi tuleman.

13 Quin he nyt näit Petarin ia Johannesen puhen rohckeudhen/ ia ihmettelit. Sille he vissist tiesit/ ette he olit oppemattomat/ ia Kiriantaitamattomat Miehet/ ia hyuesti heijet tunsit/ ette he Jesusen cansa olit olleet.

14 Ja he neit heiden cansans seisouan sen Inhimisen/ ioca parattu oli/ ia eiuet Woinut miten site wastanpuhua.

15 Mutta he keskit heite Neuuosta Wlosmenne/ nin he neuuo pitelit keskenens/ ia sanoit/

16 Mite me teem neinen Miesten? Sille ette iulkinen Mercki ombi heide' cauttans tehcty/ ia on caikille Jerusalemis asuuaisille tietteue/ ia emme me site woi kieldä.

17 Waan senpäle/ ettei se enämbi haijo Canssan Keskelle/ nin haastacam Hartasti heite/ Ettei he testedes puhuisi Ydhellecke Inhimiselle teste Nimeste.

18 Ja he cutzuit heite/ ia kielsit/ ettei heiden swingan pitenyt puhuman eikä opettaman Jesusen Nimeen.

19 Mutta Petari ia Johannes wastasit/ ia sanoit heille/ Itze te Domitca/ Jos se on Jumalan edes oikea/ ette me teite enämen cwlema quin Jumalata.

20 Sille emme me taidha swingan wai olla site/ iota me neim ia cwlima.

21 Mutta he whckasit Heite/ ia annoit Heiet me'ne/ ia eiuet miten leunyet miste he olisit heite pijnaneet canssan tede'/ Sille ette he caiki kijtit Jumalata/ sen edhest quin tapachtanut oli.

22 Sille/ se Inhiminen oli Wanha ylitze nelienkymenen aiastaijan/ ionga päle teme Terueydhen Mercki tehcty oli.

23 Mutta quin he poislaskettin nin he tulit omains tyge/ ia ilmoittit nijlle mitke Pappeden pämiehet ia Wanhimat olit sanoneet.

24 Coska he sen cwlit/ yleskorghotit he yximielisest heiden änens Jumalan tyge/ ia sanoit/ HERRA/ sine olet Jumala/ ioca Taiuan ia Maan/ ia Meren/ ia caiki mite nijske on tehnyt olet/

25 Sine ioca Daudin/ sinun Paluelias suun cautta puhunut olet/ Mixi Paicanat kiuckuuat/ ia Canssat turha etensottaat?

26 Mailman Kuningat ychtenastuuat/ ia Pämiehet heitens ychten cokouat/ HERRA Wastan/ ia henen Christusens wasta'?

27 Sille he ouat tosin cokonduneet/ wastoin sinun pyhe Poicas Jesusta/ iongas woitelit/ seke HERODES/ ette Pontius Pilatus/ Pacanain ia Israelin Canssan cansa/

28 tekemen/ mite sinun Kätes/ ia sinun Neuuos ennen aikonut oli/ ette tapachtaman pideis.

29 Ja nyt HERRA/ catzo heiden whckauxens päle/ ia anna sinun Paluelias caikelle wscaluxel sinun Sanas puhua/

30 Ja wlosoijenna sinun Kätes/ sitewarten ette Terueys ia Merckit/ ia lhmet tedheisin sinu' pyhen Lapses Jesusen Nimen cautta.

31 Ja quin he Rucolluet olit/ lijkui se Sija iossa he coghossa olit/ ia teutettin Caiki pyhelle Hengelle/ ia puhuit Jumalan sana wscaluxella.

32 Ja nijnen Wskolisten Palioudhes/ oli yxi Sydhen/ ia yxi Sielu. Eike kengen heiste/ sanonut miteken omaxens/ iota henelle oli/ Waan caiki oli heille ychteitzet.

33 Ja swrella awulla annoit Apostolit todistuxen HERRAN Jesusen Ylesnousemasta/ Ja swri armo oli heiden caikein pälens.

34 Ja ei mös ollut yxiken heiden keskenens taruitzepa/ Sille ette nin monda/ ioilla Pelto eli Hone oli/ he myidh ne/

35 ia panit sen myydhyn Tauaran Hinnan Apostoliten ialcain eten/

36 Ja annettin iocaitzen/ quin cukin taruitzi.

37 Mutta Joses ioca mös lialdanimeldä Apostoleist cutzuttin Barnabas (se on tulkittu/ Lohutus Poica) sughusta yxi Leuita Cyprist/ henelle oli yxi Pelto/ sen

hen myi/ ia edestoi Hinnan/ ia pani sen Apostoliten ialcain eten.

5 lucu

1 MUtta yxi Mies Ananias nimelde/ Saphiran henen Emenens cansa myi henen Tauarans/

2 ia poisketki iotakin Hinnasta/ henen Emendens tieten/ ia ydhen osan edestoi/ ia pani sen Apostoliten ialcain eten.

3 Nin Petari sanoï/ Anania/ mixi Perkele teutti sinun Sydhemes ettes pyhen Hengen edes walectelisit/ ia poisketkit monicachtoi Pellon Hinnasta?

4 Olisit sine kyllä tainut sen pite/ ia koska hen myty oli/ oli se wiele sinun hallusas. Mixi sine sis sencaltaista olet sinun sydhemees ottanut?

5 Et sine ole Inhimiste' waan Jumalan edes Walehdellut. Coska nyt Ananias nemet sanat cwli/ langesi hen maha'/ ia ylenannoi Hengens.

6 Ja suri pelco tuli caikein ninen ylitze/ iotca temen cwlit. Nin nooret miehet Ylesnousit/ ia coriasit henen tielde/ ia poisweit henen ia Hautasit.

7 Ja wähen aijan peräste lehes colmen hetken/ siselletuli mös henen Emendens ia ei tienyt/ mite tapachtanut oli.

8 Nin Petari wastasi hende/ Sanos minulle/ Olettaco sen Pellon sihen Hindan mynyet? Hen sanoï/ Ja sihen Hindan.

9 Sanoï sitte Petari henelle/ Mixi te oletta sosionut keskenen HERran Henge kiusaman? Catzo ninen ialcoija/ iotca sinun Miehes hautasit/ ouat Ouen edes/ ia pian mös wloswieuet sinun.

10 Ja cochta hen maan la'gesi hene' ialcains eten/ ia ylena'noi He'gens. Nin ne nooret Miehet siseltulit/ ia leusit hene' coolluna wlosweit hene'/ ia hautasit hene' Miehe's tyge.

11 Ja swri pelco tuli coko Seurakunnan ylitze/ ia caikein ninen ylitze iotca temen cwlit.

12 Ja Apostolitten Kätten cautta tectin monda Mercki/ ia lhmette canssan seas. Ja he olit caiki yximielisesta Salomonin Esihones/

13 Mutta eikengen nijste muista wskaldanut itzens anda heiden secans/ waan Ca'ssa palio heiste piti/

14 Ja Joucko enämin caswoi Miehiste ia Waimoista/ iotca vskoit HERRAN päle/

15 Nin ette he Sairaat Catuille wloska'noit/ ia panit heiden Wootein ia Parein päle/ ette Petarin tulles/ mactais waiwoin henen Warions iongun heiste ylitzewariotta.

16 Ja cokontuli mös swri Joucko nijste lehimeisist Caupungeist Jerusalemijn/ ia edestoit Sairaita/ ia Riuattut saastasilde Hengilde/ ia ne caiki parattin.

17 Nin ylesnoui se Ylimeinen Pappi/ ia caiki/ iotca henen cansans olit (ioca on se Saduceusten lahcko) ia tuli teuten Kiuautta/

18 Ja paiskasit kätens Apostolitten päle/ ia heitit ne ychteitzen Fangihonesen. Mutta HERRAN Engeli öelle tornin Wxen ylesauasi/ ia heijet wloswei/
19 Ja sanoit/ Menget/ seisocat ia puhucat Templis Canssalle/ caiki temen Elemen sanat.
20 Quin he sen cwllit olit/ nin he warhan Homeltan sisellemenit Templin ia opetit.
21 Nin tuli se Ylimeinen Pappi/ ia ne iotca henen cansans olit/ cokoncutzuit Neuuon ia caicki Israelin lasten Wanhimat/ ia lehetit Fangihonen tyge/ nijte Hakeman.
22 Coska nyt Palueliat tulit/ eikä leutenyet heite Tornis/ nin he palasit/ ia ilmoitit heille sanoden/
23 Tornin tosin me leusim suliettun kylle wisusti/ ia Wartiat wlcona seisouan ouen edes/ waan quin me auasim/ emme me keten siselde leunyet.
24 Coska nyt se Ylimeinen Pappi/ ia Templin Esimies/ ia mwdh Pappain pämiehet cwllit näme puhet/ epälit he heiste/ mite sijte wimein tulis.
25 Nin yxi tuli ia ilmoitti heille/ Catzos/ ne Miehet iotca te Tornin panitta ouat Templis/ seisouat ia opettauat Canssa.
26 Nin meni Esimies Palueliain cansa ia heite edestoi/ ilman wallata. Sille he pelkesit Canssa/ ettei he kiuitetaisi. Ja quin he ne edestoit/ nin he asetit heite Neuuon eten.
27 Ja se Ylimeinen Pappi kysyi heite/ ia sanoit/ Eikö me ole monaisti teite kieldenyt puhumast Canssalle tehe' Nimeen?
28 Ja catzos/ te oletta teuttenyet Jerusalemin teiden opetuxellan/ ia tadhotta temen Inhimisen Weren meiden ylitzen wetä.
29 Mutta Petari ia Apostolit wastasit ia sanoit/ Enemen tule Jumalata cwlla/ quin Inhimisie.
30 Meidhen Isedhen Jumala yleshereytti Jesusen/ ionga te tapoitta/ ia ylesripustitta pwhun.
31 SEN ombi Jumala henen oikiaalla Kädhellens yleskorghottanut Pämiehexi ia Wapataiaxi/ andaman Israelile paranusta ia syndien andexiandamusta.
32 Ja me olema henen Todhistaians neinen sanain polesta/ ia sijttekin mös se Pyhe Hengi/ ionga Jumala andanut on nijlle iotca hende cwleuat.
33 Coska he nyt näme cwllit/ keui se lepitze heiden sydhemens/ ia neuuo pidhit heite tappaxens.
34 Nin ylesnousi Neuuos yxi Phariseus/ nimelde Gamaliel/ Lainopettaia/ iosta caiki Canssa palio piti/ se keski ette Apostolit piti erinens wlosmenemen.
35 Ja sanoit heiden tygens/ Te Miehet Israelist/ cauattacat itze teiten neiste Miehiste/ mite te heiden teette.
36 Ennen neite peiui ylisti Theudas itzens/ sanoit henens iongun Oleuan/ Ja henen tygens langesi Mies lucu lehes nelie sata/ Joca tapettin/ ia caiki iotca heneen turuasit/ ne hajotettin/ ia turhaxi tectin.

37 Sen ielkin Judas Galileast/ ylisti henens weronlaskemisen peiuinä/ se poiskiensi palio Canssa henen ielkins hen mös huckui/ ia caiki iotca hende cwlit/ haijotettin.

38 Ja nyt mine sanon teille/ Lacatka neiste Miehiste/ ia sallicat heite/ Sille ios teme Neuuu eli Teko on Inhimisiste/ kyllä se catupi.

39 Waan ios se on Jumalasta/ nin ette te site woi alaspaina/ Senpäle ettei te leuteisi sotia Jumalata wastan. Nin ne caiki mielistuit henen neuuoons/

40 Ja quin he sisellecutzuit Apostolit/ nin he hosuttit heite/ ia kielsit ettei heiden pitenyt puhuman Jesusen Nimeen/ Ja laskit heiden menemen.

41 Nin he sis menit iloiten pois Neuuon edest/ ette he otoliset olit pilca kersimen henen Nimens tedhen/ Ja eiuet lacanut iocapeiue Templis/ ia ioca Hones opettamast ia sarnamast Euangeliu' Jesusest Christusest.

6 lucu

1 MUtta nine peiuinä/ coska Opetuslasten Lucu eneni/ nousi napina Grekelde ninen Hebrein wastan/ senteden/ ette heiden Leskense Ylencatzottin iocapeiueses Elatoxes.

2 Nin ne Caxitoistakymende cokoncutzuit Opetuslaste' Jouckon/ ia sanoit/ Ei se ole coctolinen ette me ylena'nama Jumala' sana'/ ia paluelenma Peutein edes/

3 Senteden/ te Rackat weliet/ walitka sis teisten Seitzemen toimelist Mieste/ iotca ouat Pyhe Hengi ia Wisautta teunä/ ioille me temen Wirghan haltun annama/

4 Mutta me tadhom Rucouxes ia Sarnan palueluxes alati olla.

5 Ja se Puhe caikelle Jouckolle sangen kelpasi. Ja he wloswalitzit Stephanin/ ioca oli Mies teune's vsko ia Pyhe He'ge/ ia Philippun/ ia Prochorum/ ia Nicanorem/ ia Timonem/ ia Parmenan/ ia Nicolaum sen Wdeniwttan Antijochiasta.

6 Nemet he asetit Apostolite' eten/ ia rucolit/ ia panit kädens heide' pälens.

7 Ja Jumalan Sana caswoi/ ia Opetuslasten Lucu tuli sangen swrexii Jerusalemis. Nin mös swri ioucko Pappi tuli vskon cwliaisexi.

8 Mutta Stephanus ioca oli vsko teunens ia wäkewuytte/ teki lhmeit ia swri tunnustechti Canssan seas.

9 Nin ylesnousit mwtomat sijte Sinagogasta/ ioca cutzuttin se Libertinein/ ia se Kyreneusten/ ia ninen Alexandriten/ ia ninen iotca olit Ciciliasta/ ia Asiasta/ ia campalit Stephanin cansa.

10 Ja eiuet he woinet sijtteen site Wijsautta wastanseiso/ Ja Henge ioca puhui.

11 Nin he wlosteit Miehie/ iotca sanoit/ Me olema henen cwlluet puhuan Pilcasanoia Mosesta ia Jumalata wastan.

12 Nin he yllytit Canssan ia ne Wanhimat ia Kirianoppenuet ia karghaten he kijniotit henen ia weit henen Neuuon eten.

13 Ja asetit wäret Todhistaiat iotca sanoit/ Teme Mies ei lacka puhumast Pilcasanoia täte pyhe Sija wasthan ia Laki/ Sille me olema cwlluet henen sanouan/

14 Jesus Nazarenuš temen Sijan häuitte/ ia mwttapi Sädhyt/ iotca Moses meille andoi.

15 Ja ne caiki catzoit henen pälens/ iotca Neuuosa istuit/ ia neit henen Caswonsa ninquin Engelin caswon.

7 lucu

1 Nin sanoi sis se ylimeine' Pappi. Lieneuetkö näme nein?

2 Nin hen sanoi/ Te miehet rackat weliet ia lset/ cwlcät. Cunnia' Jumala ilmeistui meiden iselle Abrahamille/ coska he' oli Mesopotamias/ enne' quin hen Haramis asui/ ia sanoi henelle/

3 Wlosmene sinu' maaldas ia sinun Sughustas/ ia waella sihen mahan ionga mine osotan sinulle.

4 Nin hen wloslexi Caldean maalda/ ia asui Haramis. Ja sittequin henen Isens coollut oli/ nin hen wei henen sielde tehen maha' cussa te nyt asutta.

5 Ja ei andanut henelle ychten perimist sihen mahan/ ei Jalanca ladhiutta. Ja hen lwpasi sijttengi henelle sen andauans asuaxens/ ia henen Siemenellens henen ielkins/ coska henelle ei wiele ychten Lasta ollut.

6 Sanoi sis Jumala henelle nein/ Sinun Siemenes pite olemän Cotakundaine' wieralla maalla/ ia heiden ne pite Oriaxi tekeme'/ ia pahasti menemen heiden cansans Neliesata aijastaica.

7 Ja sen Canssan iota he palueleman pite/ tadho mine Domita/ sanoi Jumala. Ja sitelehin pite heiden wloslectemen/ ia palueleman minua tesse Sias.

8 Ja andoi henelle Ymberileickauchen Lijton. Ja hen synnytti Isaachin/ ia Ymberileickasi hene' Cadhexanden peiuen. Ja Isaach synnytti Jacobin/ Ja Jacob synnytti ne Caxitoistakymende Esijse.

9 Ja ne Esijset cateuden teden poismyidh Josephin Egiptihin/

10 Ja Jumala oli henen cansans/ ia pelasti hende caikest henen tuskastans/ ia annoi henelle Armon ia wijsauden Egiptin Kuningan Pharaonin caswon edes/ Ja hen pani henen Waldamiehexasi ylitze Egiptin/ ia caiken henen Hoonens päle.

11 Nin tuli Nelke ylitze caiken Egiptin ia Canaan Maan/ ia swri tuska. Ja meiden lset eiuet Rauinota leunyet.

12 Mutta coska sis Jacob cwli Egiptis oleua' Jyuije/ lehetti hen ensin meiden lsemme.

13 Ja quin hen taas heite lehetti/ nin Joseph tuttijn henen Welildens. Ja Josephin sucu tuli Pharaon tietteuexi.

14 Nin lehetti Joseph ia annoi toodha henen Isens Jacobin/ ia caike' hene' Sughunsa/ wisi Hengi cadhexattakymmende.

15 Ja Jacob alasmene Egiptijn/ ia hen cooli/ ia mös meiden lset.

16 Ja ylitzewietin Sichemin/ ia pantijn sijhen Hautan ionga Abraham oli ostanut Rahalla Hemorrin lapsilda/ ioca oli Sichemin poica.

17 Coska nyt lupauxen aica lähestui/ iosta Jumala oli Abrahamille wannonut/ caswoi Canssa/ ia enäni Egiptis/

18 sihenasti quin toinen Kuningas ylestuli/ ioca ei miten Josephist tieteny.

19 Teme meiden Sughun caualast wiettelä/ ia pahasti meni meiden lsein cansa/ nin ette heiden piti heiden Nooret Lapsens poisheittemen/ ettei sickiet eleueiset olis.

20 Sihen aican syndyi Moses/ ia hen oli Jumalan otolinen/ ia eletettin colmet Cwcautta henen Isens Honesä.

21 Coska he' nyt wlosheitetty oli/ nin Pharaonin Tyter otti henen/ ia yleskaswatti sen itzellens poiäxi.

22 Ja Moses opetettin caikis Egiptin wijsauxes/ ia oli woimalinen töise ia sanoisa.

23 Mutta quin hen oli neliekymmende aijastaica wanha/ tuli henen mieleens/ ette hen tactoi etzie henen welijens Israelin lapsia.

24 Ja quin hen yhdelle näki wärytt techteuen/ nin he' auitti hende/ ia costi henen polestans ioca wärytte kersi/ ia löi sen Egiptin miehen.

25 Mutta hen lwli henen Welijens sen ymmerteuen/ ette Jumala tactoi heite wapatta henen Kädhens cautta. Waan eiuet he ymmertenet.

26 Ja toisna peiuen tuli hen heiden tygens/ Coska he keskenens ritelit/ nin hen souitteli heite sanoden/ Rackat Miehet/ welixet te oletta/ mixi te toinen toisenna wärytte teet?

27 Mutta se ioca Lehimeisens wärytte teki/ poislyckesi henen sanoden/ Cuca sinun on pannut Pämiehexi ia Domarixi meiden pälen?

28 Wai tadhocos mös minua tappa/ ninquin sine tapoit eilen sen Egiptin miehen?

29 Ja pakeni Moses temen puhen teden/ ia oli Mwcalainen Madian maakunnas/ iossa hen synnytti caxi poica.

30 Ja nelienkymmenen aijastaian pereste ilmestui HERran Engeli henelle Corues Sinain worell Tulises Pensahas.

31 Coska Moses sen näki/ ihmetteli hen site näky. Mutta quin hen tygemeni catzoman/ nin Herran äni cwlui henelle/

32 Mine olen sinun lseis Jumala/ Abrahamin Jumala/ Isaachin Jumala ia Jacobin Jumala. Nin Moses wapisi ia ei tochtinut sinne catzo.

33 Nin sanoi Herra henelle/ Risu sinun Kenges ialghoistas/ Sille se Sia cussas seisot/ ombi pyhe Maa.

34 Mine olen kyllä nähnyt minun Canssani tuskan ioca Egiptis ombi/ Ja olen

heiden hoocauxens cwllut/ ia alasastuin heite wapattaman. Ja tule nyt tenne/
Mine leheten sinun Egiptijn.

35 Temen Mosesen ionga he kielsit ia sanoit/ Cuca sinun on pannut
Pämiehexi ia Domarixi? Sen ombi Jumala (ma mine) Pämiehexi ia Wapattaiaxi
lehettenyt Engelin Kätte mödhen/ ioca henelle ilmestui Pensahas.

36 Teme heite wloswei/ ia teki lhmeit ia Mercki Egiptis/ ia Punaises Meres/ ia
Corues neliekymmende aijastaica.

37 Teme ombi Moses/ ioca sanoi Israelin lapsille/ Yhden Prophetan HERRA
JUMALA teille ylesnostapi teiden Welijsten/ ninquin minun/ site teiden pite
cwleman.

38 Teme se on ioca Seurakunnas oli Engelin cansa corues/ ioca puhui henen
cansans Sinain worella/ ia meiden lsein ca'sa.

39 Teme sai Elemen puhen meille andaxe's. Jota teiden lset eiuet totelluet/
Waan poissysesit sen heiden tyköens/ ia palasit sydemestens Egiptijn

40 ia sanoit Aronille/ Tee meille Jumaloita iotca meiden edhellen kieuuet/
Sille emme me tiedhe mite telle Moseselle/ ioca meite Egiptist wloswei/
tapachtanut ombi.

41 Ja nijne peiune he teit yhde' Wasican/ ia wffrasit Epeiumaloille wffrit/ ia
remuitzit heiden kättens töiste.

42 Nin Jumala sis kiensi henens/ ia ylena'noi heiden paluelema' Taiuan
sotakunda/ Ninquin Kirioitettu ombi Prophetain Ramatusa. Olettaco te Israelin
Hoonesta minulle wffranuet Wffrija/ ia Eleimite neliekymmende aijastaica
coruesa?

43 Ja te ylesotit sen Molochin maian/ Ja sen teiden Jumalan Remphaxen
Techdhen/ nijte Cuuia iotca te teitte teille cumartaxen/ Ja mine tahdon teite
poisheitte edhemme Babiloniata.

44 Meiden lsille oli se Todhistuxen maia coruesa/ ninquin se oli heille sätenyt
ioca Mosesen cansa puhui/ Ette hen sen tekemen piti sen Esikuuan ielkin
ionga hen oli nehnyt.

45 Jonga mös meiden lset wstanotit ia weit sen Josuan cansa sihen Mahan
iossa Pacanat asuit/ iotca Jumala poissysesit meiden lsein caswon edeste
Haman Daidin aican asti/

46 Joca sai armon Jumalan tykene/ ia anoi ette henen piti ydhen Maian
leutemen Jacobin Jumalalle.

47 Mutta Salomon Rakensi henelle ydhen Hoonen/

48 Waan se Caikenylimeinen ei asu nijse Templis/ iotca Käsille techthyt ouat.

49 Ninquin Propheta sanopi/ Taiuas ombi minun Istumen/ ia Maa ombi minun
Jalcani astinlauta.

50 Minge Hoonen sis te tadhotta minun Raketa? sanopi HERRA/ eli cuca ombi
minun Leposian? Eikö minun käten ole caiki neite tehnyt.

51 Te niskurit ia ilman ymberileickamata sydhemest ia coruist/ Te aina

wastanseisotta pyhe He'ge/ ninquin teidhe'gi lset/ nin mös te.

52 Cuta Prophetista ei teiden lset wainoneet? ia tappanet nijte iotca Temen Wanhurskan tulemisen ennustit/ ionga Petteijet ia Murhaijat te nyt olitta/

53 Te quin Lain saitte Engelin andamisen cautta/ Ja ei te site pitenyet.

54 Coska he sis näme cwlit/ keui se lepitze heiden sydheme's/ ia kiristelit Hambaitans hende wastan.

55 Mutta ette hen oli teunens Pyhe He'ge catzacht he' yles Taiuasen/ ia näki Jumalan Herraudhen/ Ja Jesusen seisoua' Jumala' oikealla kädelle ia sanoi/

56 Catzos/ Mine näen Taiuahat awoi/ Ja Inhimisen Poian seisouan Jumalan oikealla Kädelle.

57 Nin he hwsit teudelle curckulla ia tukitzit coruians kijni/ Ja caiki yximielisesta carckasit henen pälens/

58 ia wlosaijoit henen Caupungist/ ia kiuitit henen. Ja ne Todhistaijat poispanit Waatteins ydhen Noricaisen ialcain iuren ioca cutzuttin Saulus.

59 Ja he kiuitit Stephanusen/ ioca rucoli ia sanoi/ HERRA JESU ota minun Hengen.

60 Nin hen laski poluillens/ ia hwsii swrella änelle/ HERRA/ äle lue heille tete syndi/ Ja quin hen temen oli sanonut/ nin hen nuckui.

8 lucu

1 Ia Saulus oli sosittanut henen Coolemaha's. Nin nousi sinä peiuen swri Waino Seurakunna' wastan/ ioca oli Jerusalemis/ ia he caiki haiosit ymberi Judean ia Samarian maa kundi paitzi Apostoleita.

2 Ja mutamat Jumalan pelkeueiset Miehet coriasit Stephanin/ ia pidhit swren Walituxen henen ylitzens.

3 Mutta Saulus rateli Seurakunan/ ia sisellemeni hoone hoonesta/ ia edesweti Miehet ia Waimot/ ia panetti heite Fangiuxeen.

4 Ne sis iotca haijoneet olit/ ymberiwaelsit ia sarnasit Jumalan sana/

5 Nin Philippus alastuli ychten Samarian Caupungin/ ia sarnasi heille Christusest.

6 Mutta Canssa yximielisesta ia wisusta warinotti nijste mite Philippus sanoi/ Ja neit ne Merkit/ iotca hen teki.

7 Sille ette ne rymet Henget monesta Riuatusta wloslexit/ Hwtaden swrella änelle/

8 Ja monda Ramba ia Saattamatoinda Paranit. Ja swri ilo nousi siihen Caupungin.

9 Nin oli siele yxi Mies Simon nimelde/ ioca ennen samas Caupungis Noituxen Wirca piti/ ia oli sen Samarian Canssan willittenyt/ sanoden itzens oleuan iongun ialon. Jota seke pienet ette swret cwldelit/ sanoden/

10 Teme ombi Jumalan weki/ ioca se isoi on.

- 11 Mutta senteden he cwldelit hende/ ette hen cauan aica henen Noitudhellans oli heite cumminnut.
- 12 Coska he nyt wskoit Philippusen sarnauan Jumala' waldakunnast/ ia Jesusen Christusen nimest/ nin he annoit heidens casta seke Miehet ette Waimot.
- 13 Nin tuli mös se Simon wskolisexi/ Ja quin hen castettu oli/ piti hen itzens Philippusen tyken/ ia quin hen näki ne merckit ia teghot iotca tapachtuit/ hemmestui hen ia ihmetteli.
- 14 Coska nyt Apostolit Jerusalemis cwlit/ ette Samaria oli Jumalan sanan watanottanut/ nin he lehetit heiden tygens Petarin ia Johannesen.
- 15 Coska he sinne alastulit/ Rucolit he ninen edeste ette heiden piteis saaman pyhen Hengen.
- 16 Sille ei hen wiele ollut ydhengen ninen päle alaslaskettu/ waan olit waiwoin castetut Jesusen Christusen Nimeen.
- 17 Nin he panit Kätense heiden pälens/ ia he sait sen pyhen Hengen.
- 18 Coska nyt Simon sen neki/ ette Apostolein Kädhen pälepanemisen cautta annetin pyhe Hengi/ Taritzi hen heille Raha ia sanoi/
- 19 Andacat minulleki mös se woima/ ette kenenge päle mine Käteni panen/ hen sais sen Pyhe Hengen.
- 20 Mutta Petari sanoi henelle/ Olcoon sinun Rahas sinun cansas cadhotuxes/ Ettes lwlet Jumalan Lahian oleuan Rahoilla ostettauan.
- 21 Ei ole sinulla Osa eike arpa tesse Sanas/ Sille ettei sinun sydhemes ole oikea Jumalan edes.
- 22 Senteden tee Paranos teste sinun pahudhestas ia Rucole Jumala/ ette sinun sydhemes aijatoxet sinulle andexiannetaisin.
- 23 Sille ette mine näen sinun oleua' catkerata sappe teunnens/ ia solmittuna wärydhelle.
- 24 Nin wastasi Simon ia sanoi/ rucolca te HERRA minun edesten/ ettei miten neiste iotca te sanoitta minun päleni tulisi.
- 25 Mutta coska he todhistaneeet ia puhuneet olit HERRAN sanan/ palasit he Jerusalem/ ia sarnasit Euangelium mones Samarian Kylis.
- 26 Mutta HERRAN Engeli puhui Philippusen tyge ia sanoi/ Ylesnouse ia mene Lounasen pein/ site tiete mödhen ioca alasmene Jerusalemist Gazam polen ioca kylmille on/ Nin hen ylesnousi ia meni.
- 27 Ja catzo/ yxi Ethiopiam Mies/ sen Ethiopian Trötingen Candacen wäkeue Rahanhaltia/ ionga hen oli pannut caiken henen Tauarans päle/ se oli tullut Jerusalem/ Rucoleman.
- 28 Ja palasi cotijns istudhen Rattans päle/ ia luki Esaia Propheta.
- 29 Nin Hengi sanoi Philippusel/ Mene edes ia leheste sinuas temen rattan tyge.
- 30 Nin Philippus iooxi tyge/ ia cwli henen lwkeuan Esaia Propheta/ ia sanoi/

Ymmerdeckös mös mites luet?

31 Nin he' sanoi/ Quinga mine taidha' ymmerte/ ellei iocu minulle osota? Ja hen Rucoli Philippusta/ ette hen ylesastuis/ ia istuis henen tykenens.

32 Mutta se quin hen lwki Ramatusta/ oli teme. HEN on ninquin yxi Lammas teuraxi talutettu/ ia änete ninquin Caritza keritzijens edes/ Nin hen ei awanut Sutans.

33 Henen neurydhens tedhen poisotetin henen Domions/ Mutta cuka taita wlossano hene' liens pitudhen? Sille henen Elemens on poisotettu maasta.

34 Nin wastasi se Raha'haltia Philippusta ia sanoi/ Mine rucolen sinua/ Keste Propheta neite puhupi? Itzestensekö/ eli iostaki toisesta?

35 Nin Philippus suuns auasi/ ia Rupesi teste Kirioituxest sarnaman Euangeliumi henelle Jesusest.

36 Ja quin he waelsit tiete mödhen/ tulit he yhden Wedhen tyge. Ja se Rahanhaltia sanoi/ Catzos tesse on Wesi/ mike wallitze ettei mine castetta?

37 Nin sanoi Philippus/ Jos sine wskot caikest sydemestes/ nin macta kyllle olla. Hen wastasi ia sanoi/ Mine wskon Jesusen Christusen oleuan Jumalan Poian.

38 Nin he' annoi seisette Rattan ia alasastuit wetehen/ seke Philippus ette se Rahanhaltia/ ia hen castoi hene'.

39 Mutta coska he sis wedhest Ylesastuit/ nin HERRAN Hengi te'masi Philippusen/ ia ei se Rahanhaltia hende sillen nehnyt/ waan hen meni iloite' tietense möden matcaans.

40 Mutta Philippus leuttijn Asdodis/ ia ymberywaelsi/ ia sarnasi Euangelium ioca Caupungis/ sihenasti quin hen tuli Cesarean.

9 lucu

1 Mutta Saulus wiele puhalsi wchkauxet ia Murhat HERRAN Opetuslapsia watan.

2 Ja meni Ylimeisen Papin tyge/ ia anoi henelde breiuie ninen Sinagogain tyge Damascos. Senpäle/ ette ios hen iongu' eli Miehiste taica Waimoista teste Tieste leuteis/ nijte piti hene' sidhottuna wiemen Jerusalemijn.

3 Mutta quin hen matkusti/ ia lehestui Damascu/ nin yxi walkeus Taiuahast äkitzelde ymberile'machti hene'/

4 ia he' langesi mahan/ ia cwli ydhen änen sanoua' henelle's/ Saul Saul/ mixi sine wainot minua? Nin hen sanoi/ Cuca sine olet HERRA?

5 sanoi HERRA/ mine olen JESUS iota sine wainot/ Coua ombi sinun tutkanda watan potkia.

6 Nin hen wapisi ia hemmestui ia sanoi/ Herra mites tadhoh ette minun pite tekemen? HERRA sanoi henelle/ Nouse yles ia mene Caupungin/ ia sielle sinulle sanotan mite sinun pite tekemen.

7 Mutta ne Miehet/ iotca henen Seurasans olit/ seisoit hemmestetyt/ Sille he cwlit waiwoin änen/ mutta eiuet kete' nähnyet.

8 Nin Saulus ylesnousei maasta/ ia auoiomille silmille ei hen keten nehnyt.

9 Mutta Kädheste he talutit hende/ ia siselleweit Damaschun. Ja oli colme peiue näkemete/ ia sömete ia iomata.

10 Nin oli yxi Opetuslapsi Damaschus nimelde Ananias/ sanoi HERRA henelle Näwuyn cautta/ Anania. Ja hen sanoi/ HERRA/ tesse mine olen.

11 Nin sanoi HERRA henelle/ Ylesnouse/ ia mene sillen Cadhullen/ ioca cutzutan se Oikia/ ia kysy Judan hoones ychte ioca cutzutan Saulus Tarsilainen/ Catzo sille hen rucole.

12 Ja hen näki Näwuyn cautta ycden Miehen nimelde Ananias siselletuleuan/ ia paneuan kädhens henen pälens/ ette henen piti saaman näwuyns iellens.

13 Nin wastasi Ananias/ HERRA/ mine olen cwlut monelda teste Mieheste/ quin palio paha hen sinun Pyheis on tehnyt Jerusalemis.

14 Ja henelle ombi mös täle Ylimeisilde Papilta walda annettu/ kijnisitoman caiki nijte/ iotca sinun Nimes auxenshwtauat.

15 Nin sanoi HERRA henelle/ Mene/ Sille teme ombi minulle yxi wloswalittu Ase/ candaman minun Nimeni Pacanain/ ia Kuningasten/ ia Israelin lasten edes.

16 Ja mine osotan henelle/ quin palio henen pite kersimen minun Nimeni tedhen.

17 Ja Ananias meni sinne/ ia tuli sihen Hoonesen/ ia pani Kädhens henen pälens ia sanoi/ Racas welien Saul. Se HERRA minun lehetti/ ioca ilmestui sinulle tielle/ iotas tulit/ Ettes näwuys iellenssaaman pite/ ia pyhelle Hengelle teutettemen.

18 Ja cochta putoisit henen Silmistens ninquin Somuxet ia hen iellenssai näwuyns Ja ylesnousei/ ia andoi henens casta.

19 Ja quin hen otti Rooca tygens/ nin hen wahwistui.

20 Oli sis Saulus mwtomat peiuet Opetuslasten cansa iotca olit Damaschus/ Ja cochta hen sarnasi Synagogis Christusen/ Ette se oli Jumalan Poica.

21 Nin ne caiki hemmestuit/ iotca sen cwlit ia sanoit/ Eikö teme se ole ioca caiki ne Jerusalemis häwitti quin site Nime auxenshwdhit? Ja site warten tenne tuli/ ette hen ne sidhottuna weis Ylimeisten Pappein tyge?

22 Mutta Saulus aina tuli ialomaxi/ ia tacaperin aioi ne Juttat iotca Damaschus asuit/ todhistain Ette teme oli Christus.

23 Ja nin monen peiuen peräst pidhit Juttat Neuuo keskenens hende tappaxens.

24 Mutta se techtin Saulusel tietteuexi ette he hende wäghyit. Ja nin he wartioitzit portisa öte ia peiue/ hende tappaxens.

25 Nin Opetuslapset otit henen öelle/ ia laskit henen ylitze mwrin/ mahanlaskein ydhes Coris.

26 Coska nyt Saulus tuli Jerusalemin/ taritzi hen itzens Opetuslasten sekan/
Ja caiki hende pelkesit/ Ja eiuet vskonet hende Opetuslapsexi.

27 Waan Barnabas otti henen tygens/ ia wei Apostoleitten tyge/ ia iutteli
heille quinga hen oli tielle nehnyt HERRAN/ Ja ette hen oli puhunut henen
cansans/ Ja quinga hen oli Damaschos Jesusen Nimes wrholisesta puhunut.

28 Ja hen oli sijtte heiden tykenens Jerusalemis/ siselle ia wloskeui/ Ja
sarnasi pelkemet HERRAN Jesusen Nimeen.

29 Hen puhui mös ia campali Grekein cansa. Mutta he pysit hende tappaxens.

30 Coska weliet sen ymmersit/ weit he henen Cesarean/ ia lehetit Tarsumin.

31 Nin oli sis Seurakunnalla Rauha caikes Judeas ia Galileas ia Samarias/ ia
se Rakettijn/ ia waelsi HERRAN pelgos/ ia ylesteutettin Pyhe' Hengen
lodhutuxella.

32 Nin se tapachtui/ coska Petari waelsi iocapaicas/ ette hen mös tuli ninen
Pyhein tyge iotca Liddas asuit.

33 Nin leusi hen sielle ydhen Miehen Eneas nimelde/ ioca io cadhexan
aijastaica oli Wootesa haluattuna maanut.

34 Ja sanoi henelle Petari/ Enea/ HERRA Jesus Christus sinun paratkon
ylesnouse/ ia tee itze wooteles. Ja cohta hen ylesnousi.

35 Ja caiki ne iotca Liddas ia Saronas asuit neit henen/ ia tulit kätuxi
HERRAN tyge.

36 Mutta Joppes oli yxi Opetuspica/ nimelde Tabea/ ioca tulkittu cutzuttan/
Metzewohi/ Teme oli teunens hywije töite ia almuista quin hen teki.

37 Nin se tapachtui sihen aican/ ette se oli kipiä ia cooli/ Nin he sen pesit ia
panit Salijn.

38 Nin ette nyt Lidda oli lesse Joppe/ ia Opetuslapset cwlit Petarin sielle
oleuan/ lehetit he henen tygens/ Rucoellen/ ette hen witzis tulla haman
heiden tygens.

39 Nin Petari ylesnousi/ ia tuli heiden tyghens. Ja quin he' oli sinne tullut/
nin he weit henen Salijn. Ja hene' ymberins seisoit caiki Lesket/ idkein ia
osotit henelle ne Hamet ia Waattet/ iotca se Tabea heille oli tehnyt/ coska
hen wiele oli heiden cansans.

40 Ja quin Petari oli heite caiki wlosaijanut/ nin hen laski poluillens/ Rucoli/
ia keensi henens Rwmin polen ia sanoi/ Tabea/ Nouse yles. Nin se auasi
silmens.

41 Ja quin hen Petarin neki/ istui hen iellens yles. Nin hen annoi sen kätte/
ia ylesoijensi henen. Ja cutzui ne Pyhet ia Lesket/ ia andoi henen eleuene
heiden haltuns.

42 Ja se tuli tietteuexi ymberi caiken Joppen/ ia moni vskoit HERRAN päle.

43 Nin tapachtui ette hen wipyi Joppes monda peiue/ ydhen Simonin tykene
ioca oli Parckari.

- 1 Nin oli yxi Mies Cesareas nimelde Cornelius/ Sadha'päemies sijte Jouckosta/ ioca cutzuttin se Waalinmaan/
- 2 Jumalinen/ ia pelkeueinen Jumalata ynne caiken henen Hoonens cansa/ iakadhen palio Almuisat Canssalle/ ia aina Jumalata Rucoeli.
- 3 Se näki iulkisest näuuyn cautta liki yhdexette hetke peiwelle Jumalan Engelin henen tyghense siselletuleuan/ ia sanouan henelle/ Corneli. Ja hen catzeli hene' pä lens/ ia peliestyi ia sano i/ HERRA/ m ike ombi?
- 4 Nin hen sano i henelle/ Sinun Rucouxes ia sinu' Almuisas ouat ylestulluet muistoxi Jumalan edes/
- 5 Ja lehete nyt Miehi Joppeen/ ia cutzuta Simon/ ioca lijcanimelde cutzutan Petari/
- 6 He' maia pite Simonin parckarin tykene ionga Hoone maca Meren tykene/ Hen sanopi sinulle mite sinun pite tekemen.
- 7 Ja quin se Engeli ioca Corneliusta puhutteli/ poismeni/ nin he' cutzui caxi hene' paluelians ia ydhen Jumalanpelkeuen Sotamiehen/ nijste/ iotca hende wartioitzit/
- 8 ia hen caiki nemet iutteli nijlle/ ia lehetti hen ne Joppeen.
- 9 Toisna peiue' coska he matkas olit/ ia lehestuit Caupungita/ ylesastui Petari Salin wllackon Rucoleman/ liki cwdhet hetki. Ja quin hen jsosi/ nin he' tadhoi swrusta.
- 10 Coska he nyt henelle walmistit/ nin he' tuli horroxihin/
- 11 Ja näki Taiuan auki/ ia alastuleua' tygens ydhen Astian/ ninquin swre' Linasen Waaten nelj s culmaissa sidhottuna/ ia alaslaskettijn Taiuahast maan päle/
- 12 Jossa olit caikinaiset neljalcaiset maa' Eleiemet/ ia Metzeliset/ ia Mateleuaiset/ ia Le'deueiset Taiuas alla.
- 13 Ja yxi äni tapachtui henelle/ Petari nouse yles/ tapa ia söö.
- 14 Nin sano i Petari/ Eiswingan HERRA/ Sille em mine ikenens ole sönyt miteken Ychteliste/ eli Saastaista.
- 15 Ja taas äni sano i henelle/ Mite Jumala ombi puhdastanut/ ele sine sano Ychtelisexi.
- 16 Ja se tapachtui mös colmanen kerdhan. Ja se Astia ylesotettin iellens Taiuasen.
- 17 Ja quin Petari itzellens epeli/ m ike Näky teme oli/ ionga hen näki/ Catzo/ nin kyselit ne Miehet iotca Corneliuselda olit lehetetyt sen Simonin Hoonen ielkin/
- 18 ia seisoit owen edes ia wloskutzuit ydhen/ ia kysyit Jos Simon/ ioca lialda nimelde cutzutan Petari/ sielle keuis maia.
- 19 Mutta quin nyt Petari aiatteli sen Näwuyn päle/ sano i henelle Hengi/

Catzos/ ne Miehet etziuet sinua/

20 Ylesnouse sis ia alasastu ia mene heiden cansans ilman epelemet/ Sille mine lehetin heite.

21 Nin Petari alasastui Miesten tyge/ iotca Corneliuselda lehetetyt olit hene' tygens ia sanoi/ Catzos/ mine se olen/ iota te etzitte/ Mite warten te oletta tulleet?

22 Nin he wastasit/ Se sadhanpämies Cornelius hurskas ia Jumalan pelkeue Mies/ iolla todistus ombi caikilda Juttan Canssalda/ on keskyn saanut pyhest Engelist Ette henen piti sinun cutzuttaman hoonesens/ ia sanoia sinulda cwleman.

23 Nin he' sis heite sisellecutzui/ ia piti heite maias. Nin toisna peiuen meni Petari heiden cansans/ ia mwtomat Weliet Joppesta seurasit hende.

24 Mutta toisna peiuen tulit he Cesarian siselle. Ja Cornelius odhotti heite/ ia oli cokon cutzunut henen Langonsa ia henen parahat Ysteuens.

25 Mutta quin nyt Petari siselletuli/ nin Cornelius meni hende vastaan ia langesi henen ialcains iuren/ ia cumarsi hende.

26 Mutta Petari ylesoijensi henen/ ia sanoi/ Nouse yles/ mine olen mös Inhimine'.

27 Ja quin hen oli hende puhutellut/ meni he' siselle/ ia leusi monda iotca olit ychtentulluet

28 Ja sanoi heille/ Te tiedette ettei luattu ole Juttan Miehen tyken olla eli tyge tulla iongu' Pacanan miehen. Waan minulle Jumala osotti/ etten mine kete Inhimiste ychteisexi taica Saastaisexi sanoisi.

29 Senteden mine mös ilman epelemet tulin teilde pytetty. Nin mine sis nyt teilde kysyn/ mite warten te minua cutzuitta?

30 Cornelius sanoi/ Mine olen nelie peiue paastonut tehen hetken asti/ ia mine Rucolin ydhexennelle hetkelle/ minun hoonesan Ja catzos/ yxi Mies seisoi minun edesen Kijlteuis Waatteis

31 ia sanoi/ Corneli/ sinun Rucuxes on cwltu/ ia sinun Almuises on muistoxi tulluet Jumalan edes.

32 Nin lehette Joppeen/ ia cutzutta Simon/ ioca lialda nimelde cutzuttan Petari/ se quin Maia pite Simonin parckarin Hoones/ ioca maca meren tykene/ se sinua puhuttele coska hen tule.

33 Nin mine sis cochta lehetin sinun tyges/ ia sine hyuesti teit ettes tulit. Nin me olema sis nyt caiki tesse Jumalan eten/ cwlemas caiki nijte mite sinulle ombi Jumalalda kesketty.

34 Nin Petari Suuns auasi ia sanoi/ Nyt mine todhexi sen leudhen/ ettei Jumala catzo Inhimisen modhon ielkin/

35 Waa' caikinaises Canssas ioca hende pelke/ ia teke wanhurskautta/ se on Jumalan otolinen.

36 Kylle te tiedhette sen sarnan/ ionga Jumala lehetti Israelin Lasten/ ia

iulghisti Rauhan Jesuse' Christusen cautta (Joca ombi HERRA caikein ylitze)
37 iosta sarnasta (ma mine) ombi sanoma kieunyt ymberi caiken Judean/ Ja
ensin aliettin Galileast (sen Casten ielkin iota Johannes sarnasi)
38 Quinga Jumala sen Jesusen Nazaretist oli woidhellut pyhelle Hengelle ia
auwulla. Joca ymberiwaelsi/ hyueteki ia paransi caiki iotca Perkelelde
waiwattin/ sille ette Jumala oli henen cansans.
39 Ja me olema caikein ninen Todhistaiat iotca hen teki Juttan maakunnalla/
ia Jerusalemis.
40 Sen he ouat tappanut/ ia ripustit puhun. Sen saman Jumala ylesheretti
colmanna peiuene/ ia ilmoitti henen/
41 Ei caikelle Canssalle/ Waan meille iotca Jumala ennen oli Todhistaiaxi
wloswalinnut/ me quin söimme ia ioimme ynne henen cansans/ sijtte quin hen
ylesnousi Coolleista.
42 Ja hen keski meite Canssalle sarnaman/ ia todhistaman/ ette HEN ombi
se ioca Jumalalda on säättö Eleuiten ia Cooluten Domarixi.
43 Heneste caiki Prophetat todhistauat/ Ette iocainen quin vsko henen pälens/
pite henen Nimens cautta synnein andexi andamisen saaman.
44 Coska Petari wiele neite sanoia puhui/ langesi pyhe Hengi caikein päle
iotca Puhen cwlit.
45 Nin ne wskouaiset Ymberileickauest iotca Petarin cansa olit tulluet/
hemmestut/ Ette mös pacanain päle se pyhen Hengen lahia wodhatettin.
46 Sille ette he cwlit heiden Kielille puhuan ia Jumalata ylisteu.
Nin Petari wastasi/ Taitaco iocu kielde ettei nemet iotca ouat sen pyhen
Hengen saanuet ninquin möki/ wedhelle casteta?
47 Ja nin andoi hen heite castetta HERRAN nimeen. Nin he Rucolit hende/
ette hen sielle mwtomat peiuat wipyis.

11 lucu

1 Tuli sis Apostolein ia Weliein corualle iotca Judeas olit/ ette mös Pacanat
wastanrupesit Jumalan Sana.
2 Ja quin Petari ylestuli Jerusalemis/ nin ne iotca olit Ymberileickauest
rijtelit hende wastan sanoden/
3 Sine olet sisellemennyt ninen Miesten tyge ioilla Esinahka ombi/ ia söit
heiden cansans.
4 Nin Petari rupesi heille luettelman alghusta ierestens/ sanoden/
5 Mine olin Joppen Caupungis Rucoxes/ ia tulin Horroxijn/ Ja näin ydhen
Näwuynt/ nimittein Ydhen Astian alastuleuan/ ninquin swren linasen Waatten
nelis culmaisent/ ia alaslasketun Taiuahast/ ia tuli minuhun sadhen.
6 Sen siselle mine catzoin/ ia eckesin/ ia näin maan nelijalcaiset Eleimet/ ia
Metzeliset/ ia Mateleuaiset/ ia Linnut Taiuas alla/

7 Nin mine mös cwlin änen sanouan minulle/ Petari nouse yles/ tapa ia söö.
8 Mutta mine sanoin/ Enswingan HERRA/ Sille ettei miten ychteliste eli
Saastaista/ ole coskan minun suuni siselletullut.
9 Mutta se äni wastasi taas minua Taiuahast/ Mite Jumala ombi puhdastanut/
äle sine sano ychtelisexi.
10 Ja se colmasti tapachtui/ Ja taas caiki yleswietin Taiuahase'.
11 Ja catzo/ coхта sillens seisoi colmet Mieste sen Hoonen edes iossa mine
olin/ lehetetyt Cesareast minun tykeni.
12 Sanoi sis Hengi minulle ette minun piti epelemet menemen heiden cansans.
Nin seurasit mös minua näme cwsu Welie/ Ja me menim sen Miehen
hoonesen.
13 Ja hen iutteli meille quinga he' oli nehnyt ydhe' Engelin Honesans seisoua'/
ia sanoua' henelle/ Lehete Miehet Joppeen/ ia noudha se Simon ioca
cutzutan Petarixi/
14 hen sanopi sinulle ne sanat ioinenga cautta sine wapadhexi tulet/ ia caiki
sinun hoones.
15 Coska mine nyt parahallans puhuin/ nin la'gesi pyhe He'gi heiden pälens/
Nin quin hen mös alghusta langesi meiden pälen.
16 Nin mine muistin sen quin HERRA sanonut oli/ Johannes tosin castoi teite
wedhelle/ mutta te pite castettaman pyhelle Hengelle.
17 Ette nyt Jumala saman Armon heillen annoi/ quin meillengi/ iotca
vskoimma HERRAN Jesusen Christusen päle. Mike sis mine olisin/ ioca seisoin
Jumalata watan?
18 Coska he nämet cwlit/ waickenit he ia cunnioitit Jumalata sanoden/ Nin
ombi sis Jumala andanut mös pacanoillen paranoxen Elemisehen.
19 Mutta ne iotca hajoneet olit sijne wainosa/ ioca nousi Stephanin teden/
ymberiwaelsit haman Phenicean/ ia Cyprumijn/ ia Antiochian asti/ ia eikellenge
he site sana puhuneet/ mutta waiwoin Juttaille.
20 Ja nin olit mwtomat Miehet heiste Cyprist/ ia Cyreniast/ coska he tulit
Antiochian/ nin he puhuit mös Grekein tyge/ sarnaten HERRASTA JESUSEST.
21 Ja oli HERRAN Käsi heiden cansans/ Ja yxi swri lucu tulit wskolisexi/ ia
kiensijt hEran tyge.
22 Nin tuli teme sanoma nijste Seurakunnan coruille/ ioca Jerusalemis oli/
Nin he lehetit Barnaban menemen Antiochian.
23 Coska hen sis sinne tuli/ ia sai nädhe Jumalan armon/ ihastui hen/ ia
neuuoi caikia/ Ette he wahwalla sydhemelle pysysit HERRASA/
24 Sille ette hen oli hyue Mies/ ia teunens Pyhe Henge ia vsko. Ja swri
ioucko Canssa enäni Herralle.
25 Nin Barnabas lexi Tarsin Saulusta etzime'. Ja quin hen leusi hene'/ toi hen
hene' cansans Antiochian.
26 Ja he olit sen Seurakunna' cansa caike' aiastaian/ ia opetit palio Ca'ssa/

Ja Opetuslapset ruuetin ensin Antiochias cutzuma' Christityxi.

27 Ja nijnä peiinä tulit Prophetat Jerusalemist Antiochian

28 Ja yxi heiste Agabus nimelde ylesnousi/ ia ilmoitti heille Hengen cautta swren Nälien tuleuan ylitze caiken Mailman pijrin. Joca mös tapachtui sen Keisarin Claudiusen Wallan aican.

29 Mutta Opetuslapset säädhit/ quin cullakin oli wara/ iotakin lehettemen ninen Weliein auxi/ iotca Judeas asuit/

30 Nin quin he mös teit ia lehetit Wanhimille Barnaban ia Saulusen Kättein cautta.

12 lucu

1 Sille samalla aijalla/ otti Herodes Kuningas monicachtoi kijni Seuraku'nasta pijntaxens.

2 Nin hen mestasi Jacobin Johannesen welien miecalla.

3 Ja quin hen näki sen Juttaille kelpaua'/ nin hen mös pysi Petari käsitte. Ja se oli iuri Makianleiuen peiinä.

4 Coska he' nyt oli henen käsittenyt/ pani hen henen Fangiuxen/ ia annoi henen nelien Sotamiesten neliennexen haltun wartioita/ ia aijatteli henen Päsieisen ielkin asetta Canssan eten.

5 Ja Petari tosin pidhettin Tornis. Mutta Seurakunda Rucoli lackamat henen edestens Jumalata.

6 Ja quin Herodes tachtoi henen edestodha/ sen saman öön Petari macais cadhen Sotamiehen waihella/ sidhottuna cahcteen kahlein/ Ja Wartiat owen edes olit ia wartioitzit Tornia.

7 Ja catzo HERRAN Engeli seisoi henen tykenens/ ia yxi Kircaus paisti Hoonesa/ Lyckesi Petarin kylkeen ia Hereytti henen ia sanoi/ Nouse nopiast yles. Ja ne Cahlet putoisit henen Käsistens.

8 Nin Engeli sanoi henelle/ Sonnusta ia kengite sinus. Ja hen teki nijn. Nin he' sanoi henelle/ Pue sinun waattees/ ia seura minua.

9 Ja nin hen wlosmeni ia seurasi hende. Ja ei he' tietenynt site todhexi quin Engelin cautta techtin/ waan hen lwli näkeuens ydhen Näwyn.

10 Nin he edeskeuit sen ensimeisen ia toisen Wartiuksen lepitze/ ia tulit sen Rautaisen Portin tyge/ ioca Caupungijn wiepi/ ioca mös itzestens heille aukeni. Ja he keuit sijte wlgos/ edeskieudhen ychte Catu mödhen. Ja cohta sillens Engeli erkani heneste.

11 Ja quin Petari toindui entisellens/ sanoi hen/ Nyt mine totisest tiedhe'/ Ette HERRA o'bi lehettenyt henen Engelins/ ia minun pästenyt herodesen käsist/ ia caiken Juttan Canssan toiwoxest.

12 Ja quin hen oli teste aijatellut/ tuli hen Marian/ Johannesen Eitin Hoonen tyge/ ioca Marcus cutzuttin/ cussa monda coosa olit ia rucolit.

13 Coska sis Petari alati colkutti Porstuan owen päle/ wlosmeni yxi Pica/ Rode nimelde/ cwldeleman.

14 Ja quin hen Petarin änen tumsi/ ei hen auanut Oue ilon tedhen/ waan siselleiooxi ia ilmotti sen heille/ ette Petari seisoi ouen edes.

15 Nin ne sanoit henelle/ Hullutacos? Nin hen todhisti sen nijn oleuan. Nin he sanoit/ Henen Engelins se ombi.

16 Mutta Petari quitengi colkutti. Coska he sis auasi/ Neit he henen ia ihmettelit/ Mutta hen wijttasi heille kädhellens/ ette heiden piti waickeneman.

17 Ja hen iutteli heille quinga HErra oli henen wapachtanut Tornista/ ia sanoit/ Ilmoittacat neite Jacobille ia Welille. Ja hen wlosmeni toisehen paikan.

18 Coska sis peiue tuli/ nousi Sotamiesten kesken ei wehin suru/ mite Petarist liene tullut.

19 Ja quin Herodes piti sanan hene' ielkins/ ia ei leutenyt hende/ nin hen annoi Warttiat cwlelta/ ia keski heite poiswiedhä.

20 Ja lexi alasmenemen Judeast Cesareahan/ ia sielle hen wipui. Ja Herodesen mieli oli caruas Tyron ia Sidonin päle. Mutta nin he tulit yximielisestä hene' tygens/ ia vskotit Blastum/ ioca Kuningan Rahanhaltia oli/ ia anoit rauha/ sille ette heiden Makundans sai elatoxens Kuningan maalda.

21 Mutta ychten märetyne peiuen oli Herodes puietettu Kuningan waattein/ ia istui Domiostolin päle ia piti puhen heidhen ca'sans.

22 Mutta se Canssa hwsii/ Se on Jumala' äni/ ia ei Inhimisen.

23 Ja cochta HERRAn Engeli löi henen/ sille ettei hen site Cunniata Jumalalle andanut/ Ja he' ylessötin madhoilda/ ia andoi Hengens.

24 Mutta Jumalan Sana caswoi ia enäni.

25 Mutta Barnabas ia Saulus palaisit Jerusalemin/ Ja poisannoit tykens sen Aun/ ia he otit cansans Johannem/ ioca mös Marcus cutzuttin.

13 lucu

1 Nin olit sijne Seurakunnas Antiochias mwtomat Prophetat ia Opettaiat/ ioista oli mös Barnabas ia Simon/ ioca cutzuttin Niger/ ia Lucius Cyreniast/ ia Manaen/ sen Nelieruchtinan Herodesen cansa yleskaswatettu/ ia Saulus.

2 Coska sis ne samat HERRA paluelit ia paastoisit/ sanoit heille pyhe Hengi/ Erittekä minulle Barnabam ia Saulum sihen Wircan/ cuhunga mine olen heite cutzunut.

3 Ja quin he olit paastonut ia rucolleet/ ia pannuet Kädhens heiden pälens/ nin he laskit heite menemen.

4 Ja quin he olit wloslechetetyt pyhest Hengest/ nin he tulit Seleuciam/ ia purietit sielde Cyprijn.

5 Ja quin he olit Salaminas Caupungis/ ilmoitit he Jumalan Sanat Juttain Sinagogis. Mutta heille oli mös Johannes Palueliana.

6 Ja quin he sen Lodhon olit lepitze matkustanuet/ haman sihe' caupu'gin Paphos/ nin he leusit yden welhomiehe' ia falskin Propheta'/ Juttan/ io'ga nimi oli * Bar Jehu/

7 ioca sen Man wanhiman Sergion Paulusen/ toimelisen Miehen cansa oli. Se sama cutzui Barnabam ia Saulum tygens/ ia halasi cwlla Jumalan Sana.

8 Nin heite wastanseisoi se Welhomies * Elimas (sille nein hene' Nimens tulkitan) ia pysi Manwa'hinda poiskiendä vskosta.

9 Mutta Saulus/ ioca mös Paulus cutzutan/ teunens pyhe Henge/ catzoi henen pälens ia sanoi/

10 O sine Perkelen poica/ teusi caikia wilpi ia petosta/ ia caiken Oikeudhen wihamies/ etpe sine lacka wändelemest HERRAN oikeit teite.

11 Ja catzos nyt HERRAN käsi on sinun päles/ ia sinun pite Sokian oleman/ ia ei näkemen Auringo hetken aica.

12 Ja cohta langesi henen pälens/ syngy ia pimeys/ Ja hen ymberikeui etzien cuca hende Kädheste talutais. Coska nyt se Manwanhin näki sen Teghon/ nin hen vskoi/ ia ihmecteli HERRAN opetuxen ylitze.

13 Coska sis Pauali ia ne iotca henen cansans olit/ purietit/ nin he tulit Pergen sijne Pamphilian maakunnas/ Mutta Johannes erkani heiste/ ia palasi Jerusalemijn.

14 Mutta he waelsit Pergen lepitze/ ia tulit Antiochian/ sihen Pisidian maakundan/ ia sisellemenit Sinagogan Lepopeiuene/ ia istuit.

15 Ja sijttequin Laki ia Prophetat olit luetut/ lehetti Sinagogan päemies heiden tygens sanodhe'/ Te Miehet rackat weliet/ Ongo teille miten puhumist Canssan manauxexi/ nin sanocat.

16 Nin Pauali ylesnousi/ ia wijttas kädhellens/ ette he waickenisit ia sanoi/ Te Miehet Israelist/ ia iotca pelkett Jumalata/ cwlcacat/

17 Temen Canssan Jumala wloswalitzi meiden lset/ ia ylisti Temen Canssan coska he olit Cotakunnaiset Egiptin masa/

18 ia wloswei heite sielde corckialla Käsiwardhella/ ia lehes neliekymmende aiastaica hen kerssi heiden tawoijans Coruesa/

19 Ja pereti cadhotti seitzemen laeista Canssa Canaan maalla/ ia Arualla iakoi nijnen Maan heiden keskenens.

20 Ja sijtte lehes * nelien sadhan ia widhenkymmene' aijastaian pereste annoi hen heille Domarit/ haman Samuel Prophetan asti

21 Ja senielkin pysit he Kuningasta/ Ja Jumala annoi heille Saul Kissin poian/ ydhen Miehen/ Ben Jamin sughusta/ nelixikymmenexi wodhexi.

22 Ja quin hen oli sen poispannut/ nin hen asetti Daid heille Kuningaxi/ iosta hen todhistoxe's annoi ia sanoi/ Mine leusin Daid Jessen poian/ ydhen Miehen minun sydhemeni ielken/ henen pite tekemen caiki minun tachttoni.

23 Henen Siemenestens ombi nyt Jumala/ lupauxens ielkin/ edestoottanut JESUSEN/ Israelin Canssan Wapattaijasi.

24 Ninquin Johannes mös ennen Israelin Canssalle sarnasi Castetta paranoxexi/ ennenquin Hen rupesi.

25 Cosca nyt Johannes henen Jooxuns teuttenyt oli/ sanoi hen/ Em mine Se ole/ ionga te luetta minun oleuan/ Mutta catzo/ Hen tulepi minun ielkeni/ Jonga em mine ole kuluolinen Jalgoista kengie pätemen.

26 Te Miehet/ Rackat Weliet/ Te Abrahamin sughun Lapset/ ia ne iotca teisse Jumalata pelkeuet/ Teille ombi Temen terueydhen Puhe lähetetty.

27 Sille ne iotca Jerusalemis asuit/ ia heiden Ylimeisens/ ettei he Hende tundenuet/ eikä Prophetadhen änijä (iotca cunakin Sabbathina luetan) ouat he neite sanoi heiden Domiollans teuttenyet.

28 Ja waicka eiuet he ychten Coleman szyte henen cansans leutenyet/ anoit he quitengin Pilatuselda hende tappaxens.

29 Ja quin he nyt caiki olit teuttenyet/ mite heneste kirioitettu oli/ nin he poisotit henen Puun päldē/ ia panit henen Hautaan.

30 Mutta Jumala ylesheretti henen Colluista/

31 ia hen ombi nächty monda peiue nijlde iotca ynne olit henen cansans Galileast ylesmennyet Jerusalemijn/ iotca ouat henen Todhistaians Canssan edes.

32 Ja me ilmoitam mös teille sen Lupauxen/ ioca meiden Isillem techtin/ ette Jumala ombi teuttenyt sen meillen/ iotca olema heiden Lapsens/

33 Sijnä ette he' ylesheretti Jesusen/ Nin quin ensimeises Psalmisa kirioitettu on/ Sine olet minun Poican/ Tenepene mine sinun synnyttin.

34 Mutta site ette hen ylesheretti henen coolluista/ nin ettei hen sillen iellenstule turmeluxen/ sanoi hen nein/ Mine wskolisesta tadhon teille anda se' Armon ioca Daudille luuattin.

35 Senteden he' mös sano toises paicas/ Edh sine salli/ ette sinun Pyhes turmeluxen näkepi/

36 Sille tosin coska Daud henen ijesens oli paluelut Jumalan tachtō/ nin hen nukui/ ia pandin henen Iseins tyge/ ia näki turmeluxen/

37 Mutta Se/ ionga Jumala ylesheretti/ ei ole turmelusta nähnyt.

38 Senteden olcoon teille tietteue/ Te Miehet Rackat weliet/ Ette teille ilmoitetan Synnein andexiandamus Temen cautta/ ia mös caikista nijste ioista ette te woineet Mosesen Lain cautta wapadhexi tulla.

39 Mutta ioca Temen päle vskopi/ se tule wanhurskaxi.

40 Catzotat sis nyt ettei teiden pälen tule/ quin Prophetisa ombi sanottu/

41 Catzocat te Ylencatzoijat ia ihmetikä ia poiskatocat/ Sille mine teen ydhen töön teiden aicanan/ iota ette te vsko/ ios iocu teille site luettelis.

42 Quin nyt Juttat Sinagogast wlosmenit/ nin Pacanat rucolit/ ette he Sabbathin wälille ne Sanat heille puhuisit.

43 Ja coska sis Sinagogan ioucko erkani/ seurasit Paulalia ia Barnabasta monda Juttaist ia Jumalan pelkeueiset Wdhet Jwttat/ Mutta he sanoit heille/

ia neuuoit heite pysymen Jumalan armosa.

44 Mutta lehimeisse Lepopeiuen senielkin coconsi lehes caiki se Caupungi cwleman Jumalan sana.

45 Coska nyt Juttat sen Canssan neit/ teutetin he Cateudhesta/ ia iuri wastan sanoit nijte/ iotca Paulilda sanottin wastan sanodhen ia pilcaten.

46 Nin Pauali ia Barnabas Rochkiast puhuit ia sanoit/ Teille piti ensin puhuttaman Jumalan Sana/ Waan ette te sen teilde nyt poishylket/ ia pidhet itzenna epekeluotoinna ija'caikisen Elemeen/ Catzo/ nin me kienneme meiten Pacaniden tyge.

47 Sille ette nin ombi HERRA/ meille keskenyt/ Mine Panin sinun Pacanoille Walkeudhexi/ ettes olisit terueys haman Maan ärin asti.

48 Ja quin Pacanat sen cwlit/ nin he iloitzit ia cunnioitit HERRAN sana/ ia vskoit nin wsia quin edessätyt olit ijancaikesen Elemeen.

49 Ja HERRAN sana wlosleuitettijn Ylitze caiken sen Maakunnan.

50 Mutta Juttat yllytit Jumalalisi ia cunnialisi Waimoia/ ia mös Caupungin Ylismeiset/ ia matkan saatoit wainon Paulin ia Barnabam wastan/ ia wlossysesit heite heiden Maakunnistans.

51 Mutta he pudhistit tomun heiden ialghoistans ninen ylitze/ ia he tuli Iconiohon. Nin Opetuslapset teutettin ilolla ia pyhelle Hengelle.

14 lucu

1 Nin tapachtui Iconios ette he coconsijt/ ia sarnasit Juttain Sinagogas/ nijn ette sangen swri Joucko seke Juttaist ette Grekist/ vskoi.

2 Mutta ne Juttat iotca olit Wskottomat/ yllytit ia pahoitit Pacanadhen Sielut Welijein wastan.

3 Nin he sijtte cauuan aica sielle oleskelit/ ia opetit rochkiasta HERRASA/ ioca todhistuxen annoi henen Armons Sanohin/ ia annoi ette Merkit ia lhmet piti heiden Kättens cautta tapachtuman.

4 Nin sen Caupungin wäki eraunsi/ Monicadhat pidhit Juttain cansa/ Ja mwtomat Apostoleiten cansa.

5 Coska sis capina nousi Pacanoista ia Juttaista/ ynne heiden Pämiestens cansa/ ette he tadhoit wäkiwallalla carata heiden pälens/ ia kiutte heite.

6 Coska he sen ymmersit/ pakenit he nihin Caupungijn Lycaonian maalla/ Lystram ia Derben/ ia ymberi sen

7 lehimakunnan/ ia sarnasit sielle Euangelium.

8 Ja oli yxi mies Lystras sairas Jalghoista/ istui Rambana/ hamast henen Eitins cohdusta/ ioca eijkenens ollut kieunyt/ cwli Paulin puhuan.

9 Ja quin hen catzachtu henen pälens/ ia näki henelle oleuan vskon/ ette he' teruexi tulis/ nin hen sanoi swrella änelle/ Oienna sinus yles Jalcais pälle.

10 Ja hen yleskarkasi ia keui.

- 11 Coska sis Canssa sen neki/ mite Pauali oli tehnyt/ yleskorghotit he änen
Lycaoniaxi sanoden/ Jumalat ouat Inhimiste' modholla meiden tygen
alasastunuet.
- 12 Ja he cutzuit/ Barnabam/ Jupiter/ ia Pualin/ Mercuriusexi/ Sille ette hen
oli sanan sattaia.
- 13 Mutta se Jupiterin Pappi/ ioca oli heiden Caupungins edes/ Herckie ia
Crunut edestoi Ouen eten/ ia tachtai Wffrata ynne Caupungin wäen cansa.
- 14 Coska nyt Apostolit ia Barnabas ia Pauali sen cwlit/ reueisit he Waatteins
Ricki/ ia wloskarckasit Canssan sekan/ hwsit ia sanoit/
- 15 Te Miehet/ mixi te temen teet? Me olema mös kooleuaiset Inhimiset/
ninquin tekin. Ja me sarnama teille Euangelium/ Ette te teiden kiendeme' pite
neiste turhista sen eleuen Jumala' tyge/ ioca teki Taiuan ia Maan ia Mere' ia
caiki mite nijsse ombi/
- 16 Joca entisella aialla andoi caiki Pacanat waelda heiden omisa Teisens/
17 Waicka ei hen itzens andanut olla ilman todhistusta/ coska hen ombi palio
hyue tehnyt meiden cochtan/ andadhen meille Taiuahast Satet/ ia
hedhelmeliset aijat/ teuttedhen meiden Sydhemet Rualla ia llolla.
- 18 Ja quin he neite sanoit/ tuskalla he hilitzit Canssan/ ettei he heille
Wffraneet.
- 19 Nin tulit sinne mös monicadhat Juttat Antiochias ia Iconiost/ ia quin he
cassan olit wskottanut/ Pualita kiuittemen/ ia Riepoitit henen wlos
Caupungista/ ia lulit henen coollun oleuan.
- 20 Mutta coska Opetuslapset henen ymberinsseisoit/ nousi hen yles ia
sisellemeni Caupungin. Ja toisna peiuen waelsi hen Barnaban cansa Derbeen/
ia sarnasi sijnä Caupungisa Euangelium.
- 21 Ja quin he olit monda sielle opetaneet/ palasit he Lystram/ ia Iconium/ ia
Antiochian
- 22 wahwistain Opetuslasten Sielua/ ia neuuoit heite alati pysymen wskosa/ ia
Ette meiden pite monen Waiwan lepitze Jumalan Waldakundan sisellekieumen.
- 23 Ja quin he olit wloswalineet Wanhimaiset iocaitzelle Seurakunnalle/ ia
Rucolluet ia pastonuet/ nin he annoit heite sen Herran haltuun/ ionga päle he
vskoit.
- 24 Ja he waelsit lepitze Pisidian/ ia tulit Pamphylian.
- 25 Ja quin he olit sarnanut Perges/ nin he alasmenit Attalian pein.
- 26 Ja sielde he purietit Antiochian/ cussa he olit Jumalan armoin Haltun
annetut/ sihen Wircan ionga he olit wlostoimittanut.
- 27 Mutta quin he sinne tulit ia cocosit Seurakunna'/ ia ilmoitit nille quinga
palio Jumala oli heiden cansans tehnyt/ ia quinga hen oli Pacanoille vskon
Ouen ylesauanut.
- 28 Ja he wiwuyit sielle hetken aica Opetuslasten cansa.

1 IA tulit mwtomat alas Judeasta ia opetit Welije/ Ellei te ymberileikata Mosesen tauan ielkin/ nin ei te taidha wapaxi tulla.

2 Coska sis nyt Capina nousi/ ia Pauali ia Barnabas pidhit heiden wastans ei swingan wähinde rijta. Nin he souitit ette Pauali ia Barnabas/ ia monicachta muita heiste pideis ylesmenemen Jerusalemin Apostolein ia Wanhimbain tyge/ temen Kysymisen polesta.

3 Ja nin he satettijn Seurakunnalda/ ia waelsit Phenicen ia Samarian lepitze/ ia iulgistit heille Pacanoitten palauxen/ Ja sille he teit swren ilon caikille Welille.

4 Coska he nyt tulit Jerusalemin/ nin he wastanotettin Seurakunnalda/ ia Apostoleilda/ ia nijlde Wanhimilda. Ja he ilmoitit heille quinga palio Jumala heiden cansans tehnyt oli.

5 Nin ylesnosit mwtomat Phariseusten Eriseurasta iotca wskonut olit/ sanoden/ Ette ne pite ymberileickattaman/ ia keskettemen Mosesen Laki pite.

6 Nin Apostolit ia Wanhimat cokontulit/ täte Puhetta tutkiman.

7 Coska he nyt swrella Campauxella tutkinut olit/ nin Petari ylesnousi ia sanoi heille/ Te Miehet Rackat Weliet/ Te tiedhett ette Jumala cauuan ennen täte aica meiden seas wloswalitzi/ ette minun Swni cautta ne Pacanat piti cwleman sen Euangeliumin sanan/ ia wskoman.

8 Ja Jumala sydhemen tundia todhisti heiste/ ia annoi heille pyhen Hengen ninquin mös meillengi/

9 ia ei tehnyt ychten eroitusta heiden welillens ia meiden/ Mutta wskolla heiden Sydhemens puhdasti.

10 Mixi te sis nyt kiusat Jumalata/ ette te tadhotta Opetuslasten caulan päle sen lken panna iota eikä meiden lset eikä mös me woinut canda?

11 Waan me wskoma lepitze HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN ARMON/ meiden wapaxi tuleuan/ sillemoto quin höki.

12 Nin waickeni caiki Joucko/ ia cwldeli Barnabast ia Paualita/ iotca iuttelit/ quinga swret Merckit ia lhmeet ombi Jumala heiden cauttans Pacanois tehnyt.

13 Sijttequin he waickenit/ wastasi Jacobus ia sanoi/ Te miehet Rackat Weliet cwlcet minua/

14 Simon iutteli millemoto Jumala ensin ombi etzinyt omistaxens ydhen Canssan/ Pacanoista henen Nimens warten.

15 Ja henen cansans Prophetain sanat ychtepитеuet/ Ninquin kirioitettu on/

16 Senielken mine palaian/ ia iellensrakenan Daudin Maian/ ioca caatunut on/ ia tadhon henen Reikens paicata/ ia tadhon sen ylesoijeta/

17 Senpäle/ ette ne iotca Inhimisiste ylitze ouat/ pite HERRAN ielkin kysymen. Ja nin mös Pacanat ioinenga päle minun Nimen mainittu on/ ma HERRA/ ioca caiki näme teke.

18 Jumalalle ouat caiki näme henen tööns tietteuet Mailman alghusta.

19 Senteden mine pääten Ettei me nijte/ iotca Pacanoista ouat Jumalan tyge kiendyneet/ heiritzisi/

20 Waan kirioitaisim heille/ Ette he welteisit Epeiumaloidhen saastaudhest/ ia Salawotest/ ia Läkectyneest/ ia Werest.

21 Sille ette Moseselle ombi mwineiselda iocaitzes Caupungis nijte/ iotca hende sarnauat/ ia ioca Sabbathina hen Sinagogis luetan.

22 Nin kelpasi Apostolijn ia Wanhimbain ynne coco Seura kunnan cansa/ heistens wloswalita Miehiye ia lehette Antiochian/ Paualin ia Barnaban cansa/ nimitten/ Judam/ ioca cutzuttin Barsabas/ ia Silas/ iotca Weliesten seas olit Opettajat/ ia lehetit Breiuin heiden kättens cautta telle taualla.

23 ME Apostolit ia Wanhimat ia Weliet/ Toiuotam Terueydhen nijlle Welijlle/ iotca Pacanoista ouat Antiochias ia Syrias ia Cilicias.

24 Ette me cullut olema/ quinga mwtomat meiste wloslechtenet ouat teite Opins cansa willineet/ ia teiden Sieluianne wiettelluet sanoden/ Teiden pite itzen andaman ymberileickata/ ia Lain pitemen/ Joille emme me ole käskeneet.

25 Senteden kelpasi meille yximielisest meiden Seuracunnas/ wloswalitut Miehet teille lehette/

26 meiden Rackahiman Barnaban ynne Paualin cansa/ Jotca Miehet ouat heiden Sielunsa wlospannuet meiden HERRAN Jesusen Christusen Nimen tedhen.

27 Nin me olema lehettenyt Judam ia Silam/ iotca mös itze ne samat omalla suullans teille mainitzeuat.

28 Sille nin kelpasi pyhelle Hengelle ia meille/ ei ychten enembete Raskautta paneman teiden pälen/ quin nämet tarpeliset.

29 Ette te welteisitta Epeiumaloidhen Wffrista ia wereste ia Läkectynest ia Salawotest. Joista/ ios te teiden hallitzet nin te hyuesti teet. Olcat hyuesti.

30 Coska he sis olit soritetut/ tulit he Antiochian/ ia kokosit Seurakunnan/ ia annoit heille Breiuin.

31 Quin he sen olit lukenet/ ihastuit he sijte lohutuxesta.

32 Mutta Judas ia Silas ette he mös olit Prophetat/ neuuoit he Welije monilla sanoilla/ ia wahuistit heite.

33 Ja quin he wiwuyit sielle hetken aica/ nin he lehetettin sijtte Welijlde iellens Apostolein tyge Rauhas.

34 Nin kelpasi Silan siella olla. Mutta Pauali ia Barnabas asuit Antiochias/

35 opettani ia ilmottain HERRAN sana/ ynne monen muidhen cansa.

36 Mutta monicactain peiuein pereste/ Pauali sanoi Barnaba' tyge/ Palatkam tacaperin taas Welije catzoman caikisa Caupungeis/ iossa me HERRAN sana ilmoitim/ quinga he heidens kieutteuet.

37 Mutta Barnabas neuuoi ette he ottaisit Johannesen cansans/ ioca mös Marcus cutzuttijn.

38 Nin ei Paulus tachtanut ette henen piti seuraman heite/ ioca heiste oli ennen Pamphylias poislopanut/ eikä mennyt heiden cansans siihen Wircan.
39 Ja nin hartasta he rijtelit keskenens/ ette he toinen toisestans eransit. Ja Barnabas otti sijttekin Marcusen mötens/ ia puriechti Cyprumijn.
40 Mutta Pauali walitzi Silam/ ia matkusti iuamalan armon haltun annettuna welijlde.
41 Nin hen waelsi ymberi Sijrian ia Cilician/ ia wahwisti ne Seurakunnat.

16 lucu

1 TULi hen sis Derben ia Lystram. Ja catzo/ sielle oli yxi Opetuslapsi/ Timotheus nimelde/ wskouaisen Judea' waimon poica/ mutta Ise oli Greki.
2 Sille samalla oli hyue Todhistus nijlde Welijlde/ iotca Lystris ia Iconios olit.
3 Temen tachttoi Pauali cansans waeldaman/ ia otti/ ia ymberileickasi hene' Juttain tedhen/ iotca olit nijske paicoissa/ Sille ette he caiki tiesit henen Isens oleuan Grekin.
4 Mutta coska he lepitze waelsit Caupungeita/ keskit he heite pitemen ne sädhyt iotca Apostoleilda ia Wanhimilda Jerusalemis päteyt olit.
5 Nin Seurakunnat wahwistuit wskosa/ ia iocapeiue lucu eneni.
6 Coska he Phrygian ia Galatian maakunnan lepitze waelsit/ kieltin he pyhelde Hengelde puhumast Jumala' sana Asiasa/
7 sentedhe' he sis menit Mysian/ ia kiusasit Bithinian lepitze waelda/ ia ei Hengi site heille sallinut.
8 Mutta coska he olit waeldaneet Mysian/ lepitze nin he alasmenit Troadem.
9 Ja yxi Näky nächtijn Paualilda öelle/ Ette yxi Macedonian Mies seiso i rucoli hende ia sano i/ Matkusta alas Macedonian ia autta meite.
10 Ja sijttequin hen Näwuyn näki/ nin me cochta hangitzima Macedonian menemen/ wissist tietten/ ette HERRA oli meite sinne cutzunut heille Euangelium sarnaman.
11 Coska me sis puriechtime Ttroadast/ nin me tulima oikeata leita Samotracian. Ja toisna peiuene Neapolijn/
12 ia sielde Philippijn/ ioca Päcaupungi on Macedonian maakunnas/ ia on werotoin caupungi. Nin me oleskelim sijnä Caupungis mwtomat peiuet.
13 Ja Lepopeiuinä me wlosmenim Caupu'gist Wirdhan tyge/ iossa toisinans rucoltin/ ia me istuim mahan/ ia puhuttelim Waimoia/ iotca sinne coko'dunet olit.
14 Ja yxi Jumalan pelkeue Waimo Lydia nimelde/ purpurain caupitzija sijte Tyatiradhen caupungist cwldeli/ Jonga sydheme' HERRA auasi wariottaman mite Paualilda sanottijn/
15 Ja quin hen ia henen Honens castettu oli. Manasi hen meite/ sanoden Jos te minun pidhett wskolissa HERRAN päle/ nin tulcat minun Hoonen siselle/ ia

olcatta sijnä. Ja hen waati meite.

16 Ja se tapachtui koska me Rucouxeen menime/ cochtasi meite yxi Pica/ iolla oli Noituxen Hengi/ ia hen saattoi henen Isendeins swren Salijn noitumisellans.

17 Teme alati noudhatti Paualita ia meite/ ia hws i sanoden/ Nemet Miehet ouat sen Corckeiman Jumalan palueliat/ iotca meille opettauat Terueyden tien/ Ja site hen teki monda peiue.

18 Mutta Pauali sen pahaxi otti ia kiensi henens/ ia sano i sille Hengelle/ Mine kesken sinun Jesusen Christusen Nimen cautta/ etes heneste wlosmenet. Nin hen samalla hetkelle wloslexi.

19 Coska sis henen Isennens sen neit/ ette heiden Salijns toiuo poistuli/ nin he kijniotit Paualin ia Silam/ ia wedhit heite Turulle Pämieste' tyge/

20 ia edestoit heit Esiwallan eten ia sanoit/ Nämet Miehet heiritzeuet meiden Caupungin/ ette he ouat Juttat/

21 ia opettauat nijte Sätyi/ ioita ei soui meiden wstan ruueta eisemmengen pite/ ette me olema Romarit.

22 Ja Canssa cokoniooxi heite wstan/ ia Esiwalta annoi heiden waatteins rickireuite/ ia keski heite witzoilla piestä.

23 Coska he nyt olit heite hyuesti piexenyet/ nin he heitit ne Tornijn/ ia keskit Wartian heite wisusti wartioidha.

24 Coska hen sai semmotoisen keskyn/ nin hen heitti heidhet alimaisen Tornijn/ ia pani heite Jalcapuun.

25 Mutta poli öön aican oli Pauali ia Silas rucouxes/ ia kijtit Jumalata/ Ja Fangit iotca sielle olit sen cwlit.

26 Nin coхта tapachtui swri Maanieristus/ nin ette caiki Tornin Perus wapisi. Ja coхта aukenit caiki Ouet/ ia iocaitzen Siteet ylespäsit.

27 Ja quin se Wartia heresi/ ia näki Tornin Ouet auoi oleuan/ weti hen wlos mieckans/ ia tachtui itzens surmata/ ia lwli ette Fangit olit poispaeneet.

28 Nin hws i Pauali swrella änelle ia sano i/ Ele itzes miten paha tee/ Sille me olema wiele caiki täle.

29 Nin hen anoi ychte Kyntele/ ia sisellecarckasi/ ia langesi mahan pelieten Paualin ia Silan ialcain iuren/

30 ia wlostoi heite ia sano i/ Herrat/ mite minun pite tekemen ette mine wapaxi tulisin?

31 Nin he sanoit/ wsko HERRAN JESUSEN päle/ nin sine ia sinun Hoones wapaxi tule.

32 Ja he puhuit henelle HERRAN sana/ ia caikille iotca henen Honesans olit.

33 Ja hen otti heite tygens/ sille hetkelle ööste/ ia pesi heiden Hauans. Ja hen annoi coхта itzens casta/ ia caiki henen Perehens.

34 Ja wei heite Cotohonsa/ ia walmisti heille Peudhen/ ia iloitz i caiken henen Perehens cansa/ ette hen Jumalan päle wskouaisexi tuli.

35 Ja quin peiue tuli/ nin Esiwalta lehetti Kylenlapset ia sanoit/ Pästeket nämet Miehet.

36 Nin Tornin Wartia ilmoitti nämet sanat Paualille/ Esiwalta on keskenyt teite pästette/ Nin me'get sis nyt matkaan rauhasa.

37 Nin Pauali sanoi heille/ He ouat meite ilman syte ia Domitzemata iulkisest piexenet/ iotca quite'gi Romarit olema/ ia pälisexi meite Tornijn heittenyet/ ia nyt he tachtouat meite sala wlossysete? Ei nin/ waan tulkan itze ia wieket meite tälde wlos.

38 Nin Kylenlapset ilmoitit nämet sanat Esiwallalle/ Ja he pelkesit heitens/ quin he cwlit ette he Romarit olit/ Ja tulit ia rucolit heite.

39 Ja heite wlosweit/ ia keskit heite poismenne Caupungista.

40 Nin he wloslexit Tornista ia menit sen Lydian tyge. Ja quin he Weliet neit ia heite lohutit/ nin he waelsit matkans.

17 lucu

1 COska he sis lepitze Amphipolin ia Appolonian olit waeldaneet/ nin he tulit Tessalonican/ Sielle oli yxi Juttan Sinagoga.

2 Nin Pauali tauans ielkin sisellemeni heiden tygens/ Ja yli colmet Lepopeiue puhutteli hen heite Ramatuista/

3 auasi heille/ ia pani heiden eteens/ Ette Christusen tuli kerssie ia ylesnouseman Coolleista/ Ja Ette Teme JESUS/ ionga mine (ma hen) ilmotan teille/ ombi se Christus.

4 Ja mutomat heiste wskoit/ ia annoit heidens Paualin ia Silan cumpanixi/ Ja swri ioucko Jumalan pelkeueisist Grekist/ ia nin mös nijste Jalomiste waimoista iuri monda.

5 Mutta ne wskomattomat Juttat site cadhettit/ ia wedhit tygens mutomit Coiri Joutowäeste/ ia cokosit ychten Kicurin/ ia nostit Capinan Caupungis/ ia tungit heidens Jasonin Hoonen eten/ ia pysit heite wloswete Canssan eten.

6 Ja quin he eiuet heite leunyet/ nin he riepoitit Jasonin/ ia monicadhat Weliet Caupungin Pämiesten eten/ ia hwsit/

7 Nämet iotca caiken Maanpijrin hemmendeuet/ ne ouat mös tenne tulluet. Jotca Jason sala coriasi/

8 Ja caiki nämet tekeuet Keisarin kesky wastan/ ia sanouat/ Ette yxi toinen o'bi Kuningas nimiten Jesus.

9 Nin he kihoitit Canssan ia Caupungin Pämiehet/ iotca neite cwlit. Ja quin he puhdastuxen olit ottanuet Jasonista/ ia nijlde mulda/ nin he pästit heidhet.

10 Mutta Weliet cochta öölle laskit seke Paualin ette Silan/ menemen Berream. Coska he nyt sinne tulit/ nin he sisellemenit Juttain Sinagogan/

11 Sille ne olit kempimest sughusta syndyneet ninen seas Tessalonicas/ Jotca olit sanan wastan ottanuet iuri mielelens/ Ja iocapeiue tutkit Ramatuita/ Jos

nämet nein olisit.

12 Nin monda tosin nijste wskoit/ ia ne cunnialiset Grekein Waimot ia Miehet sangen wsia.

13 Coska nyt Juttat Tessalonicast ymmersit/ ette mös Berreas oli Jumalan sana Paualilda ilmoitettu/ tulit he mös sinne/ ia sielleki yleskihoitit Canssan.

14 Mutta Weliet cochta laskit Paualin wlos ette hen menis hama' Meren asti. Mutta Silas ia Timotheus ieit sinne alallens.

15 Mutta ne iotca Paualita saatoit/ he seurasit hende haman Athenan. Ja quin he sait keskyn Silan ia Timotheusen tyge/ ette he sangen nopiasta rienneisit henen tygense/ nin he lexit matkan.

16 Ja coska nyt Pauali odhotti heite Athenas/ nin henen Hengens cwmeni henesse/ quin hen näki sen Caupungin caiketi Epeiualisexi.

17 Ja nin hen kiluotteli Judasten ia nijnen Jumalallisten cansa Sinagogisa/ ia Turulla iocapeiue nijnen cansa iotca soottans hene' tygens tulit.

18 Nin mutomat Epicureit ia Stoici Philosophi campalit henen cansans. Ja monicadhat heiste sanoit/ Mite teme Lipilari tachtopi sonoa? Nin mutomat sanoit/ Nin näky quin hen tachtois wsija iumaloita ilmoita. Senwooxi ette hen sarnasi heille Euangelium Jesusesta ia ylesnousemisen Coolluista.

19 Ja he kijniotit henen ia weit henen Mestaus paicka/ ia sanoit/ Emmekö me mahda tiet/ mike wsia Opetuxi teme on/ iota sine opetat?

20 Sille ette sine iotaki wsi tootat meiden coruillen. Senteden me nyt tahdom tiet/ mitke ne lieneuet.

21 Nin caiki ne Athenist ia ne Mucalaiset ia Wierat/ ei mihingen mwhun walmimat olluet/ quin iotakin wttha sanomahan eli cwldelemahan.

22 Nin seisoi Pauali keskelle Mestaus paicka/ ia sanoit/ Te Miehet Athenas/ Mine näen teiet oleuan lehes caikisa cappaleisa Taikolisemaxi/

23 Sille mine tesse ymberinskeuin/ ia catzelin teiden Jumalanpalveluxen/ Ja leusin ydhen Altarin/ iossa kirioitettu oli/ SEN tuttamattoman Jumalan. Nyt mine Sen saman teille ilmotan/ iolle te tietemetä Jumalanpalveluxen teette.

24 Jumala ioca Mailman teki/ ia caiki mite henesse on/ ette hen ombi Taiuahan ia Maan HERRA/ ei hen asu Templis käsillä raketuis/

25 Eikä hen mös Inhimisten käsille siwellä/ quin hen iotakin taruitzis/ Ette hen itze andapi iocaitzelle Elemen ia Hengen päldiskein.

26 Ja ombi tehnyt/ ette ydhest Werest caiki Inhimisten Sikiet/ päle caiken Maanpijrin asuisit/ Ja edesmäräsi aiwotudh aijat/ ia asetti rajjat quinga pitkelde ia auaralda heiden asuman piti/

27 Senpäle ette heiden piti Jumalata etzimen/ ios he henen taitasit leute ia tuta/ Waicka ei hen tosin ole caucana iocaitzesta meistä/

28 Sille ette Henesse me Eleme/ ia likume/ ia olema. Ninquin mös mutomat teiden Poetist sanonut ouat.

29 Me olema mös henen Sucua's/ Jos me sis Juamala' Sucu ole'ma/ Ei

meiden sis pide lwlema' ette iumal9 o'bi Cullan/ Hopian/ caunistettuun Kiuein/
ia Cuuain caltainen/ eli Inhimisten aijatoxen ielken techteue/

30 Ja echke Jumala ombi temen exytoxen aijan tehenasti ylitze catzonut/
Mutta nyt hen quitengi ilmoitta caikille Inhimisille/ ette iocainen caikialla
Paranoxen tekis/

31 Senteden ette hen ydhen peiuen sätenyt on/ cuna hen Maanpiirin
oikeudhen cansa ombi domitzepa/ Sen ydhen Miehen cautta/ iossa hen ombi
sen pättenyt/ ia iocaitzelle edespitēpi wskon/ sijne ette hen ylesheretti henen
Coolluista.

32 Coska he nyt culit Coolluten Ylesnousemisen mainittauan/ Nin mutomat
site nauroit/ ia monicadhat sanoit/

33 Me tadhom sinua sijte enemīn cwlla. Nin Pauali poislexi heiden keskelde's.

34 Mutta mutomat Miehet kijniripuit henesse/ ia wskoit/ Joine'ga seas ol mōs
Dionysius/ yxi Radhista/ ia yxi Waimo nimelde Damaris/ ia muita heiden
cansans.

18 lucu

1 SEnielken erisi Pauali Athenast/ ia tuli Corinthijn/

2 ia leusi sielle ydhe' Juttan/ Aquila nimelde Pontost sucusin ioca eske' oli
tullut Wallin malta/ ia Priscilla' hene' Eme'dens/ senuoxi ette Claudius oli
keskenyt caiki Juttat Romista poismenne. Sen sama' tyge he' siselle meni.

3 Ja ette hen oli samast Wirgast ia oli heiden tykene's. Ja he' opetti Sinagogis
ioca Lepopeiue/ ia teki tōte.

4 Ja oli heiden Wircans Teldoia tekemen. Ja vskotti seke Juttat ette Grekit.

5 Coska nyt Silas ia Timotheus tulit Macedoniast/ wasi Hengi Paulita
todhistaman Juttaille/ ette JEsus oli se Christus.

6 Quin he nyt wāstanpuhuit ia pilcasit/ nin hen pudhisti waattensa ia sanoi
heille/ Teiden Weren olcoon teiden pälen/ Testedes mine menen wighatoinna
Pacanoiden tyge.

7 Ja nin hen sielde sijrsijn ia meni ydhen Miehen Hoonesen/ ionga nimi oli
Justus/ se oli Jumalinen Mies/ ionga Hoone oli lesse Sinagoga.

8 Mutta Crispus se Sinagogan Ylimeinen/ wskoi HERRAN päle caiken henen
Hoonens cansa. Ja monda Chorintist iotca päldecwlit wskoit ia annoit heidens
casta.

9 Ja HERRA sanoi öölle Paulille näwuyñ cautta/ Ele pelke/ waan puhu ia ele
waickene/

10 Sille ette mine olen sinun cansas/ ia eikengen pidhe carckaman sinua
wahingoittaman/ Sille ette minulla ombi palio Canssa tesse Caupungis.

11 Nin hen istui sielle ydhen wodhen ia cwsī Cwcauta/ ia opetti heille Jumalan
sanoija.

12 Mutta koska Gallio Manwanhin oli Achaias/ ylescarckasit Juttat yximielisesta Paulin vastaan/ ia weit henen Domion eten ia sanoit/
13 Teme neuuopi Canssa Jumalata palueleman wastoin Laki.
14 Coska nyt Pauali rupesi auaman Swtans/ sanoi Gallio Juttaille/ Jos olis iotaki wärytte/ eli iotai hirmulista töte techty (Rackat Juttat) nin olis cochtolinen/ ette mine teite cwlisin.
15 Mutta ios Kysymys ombi Opista/ ia sanoista/ eli teiden Laistan/ Nin catzocat se itze/ Em mine tadho nijste Domari olla. Ja poisaijoi heite Domiostolin edest.
16 Nin caiki Grekit kijniotit Sosthenen Sinagogan pämiehen/
17 ia piexit henen Domiostolin edes/ Ja ei Gallio nijte miten totellut.
18 Mutta quin Pauali wiele oli siele pitken aian/ nin hen loi terueydhet welijlle/ ia puriecti Siriaan/ ia henen cansans Priscilla ia Aquila.
19 Ja hen aijeli päens Cenchreis/ Sille ette henelle oli yxi Lupaus. Ja alastuli Ephesijn/ ia ietti ne sinne. Mutta itze hen Sinagogan sisellemeni/ ia campali Juttain cansa/
20 Ja he rucolit hende/ Ette hen enemien aica olis heiden tykenens.
21 Nin ei hen tadhonut/ waan loi heille terueydhet sanoden/ Caiketen minun tule olla Jerusalemis telle Juhlalla ioca nyt edesseiso. Mutta sijtte mine iellenspalaian (Jumala' auulla) teiden tygen.
22 Ja nin he' lexi matkan Ephesost/ ia tuli Cesarean/ ia ylesmeni/ ia Teruecti site Seurakunda/ Ja alasmieni Antiochian.
23 Ja wietti sielle hetken aica/ Ja hen meni matkans/ ia lepitzewaelsi ieristens sen Galatian ia Phrigia' maakunnan/ wahuistaden caiki Opetuslapset.
24 Nin tuli Ephesijn yxi Juttan Mies Apollo nimelde/ Alexandreast sucunen/ melke puhelias Mies/ ia ialo Kiriamies.
25 Teme oli wisattu HERRAN teille/ ia puhui palaualla Hengelle/ ia opetti wisusta HERRASTA/ ia tiesi waiwoin Johannesen Castesta.
26 Teme sis rupesi rochkiasta opettaman Sinagogasa. Coska nyt Aquila ia Priscilla sen cwlit/ otit he henen tygens/ ia tarckemasti wlostoimitit henelle HERRan tien. Mutta quin hen tachttoi menne Achaiian/ nin ne Weliet kirioitit/ ia neuuoit Opetuslapsia/ ette he hende coriaisit.
27 Ja koska hen edestullut oli/ autti hen palio heite Armon cautta iotca wskoit.
28 Sille ette hen ahkerasti ylitzewoitti Juttat/ Ja iulkisesta osotti Ramatuidhen cautta ette JESUS oli se CHRISTUS.

19 lucu

1 Nin se tapchtui/ koska Apollo oli Corinthis/ ette Pauali lepitzematkusti ne Ylimakunnat/ tuli hen Ephesijn/ ia leusi mwtomat Opetuslapset/ ia sanoi

heille/

2 Olettaco te saaneet sen Pyhen Hengen/ sittequin te wskoitta? Nin he sanoit henelle/ Eipe me ensingen cwlleet ole/ ios iocu pyhe Hengi liene.

3 Ja hen sanoit heille/ Mille te oletta sis castetut? Nin he sanoit/ Johannesen Castella.

4 Nin sanoit Pauali/ Johannes tosin castoi Paranoxen Castella/ ia sanoit Canssalle/ ette heiden piti vskoman sen päle ioca henen ielkins oli tuleua/ se on/ JESUSEN päle/ ette hen CHRISTUS ombi.

5 Quin he neite cwlit/ nin he castetin HERRAN JESUSEN nimeen.

6 Ja quin Pauali pani Kätense heiden pälens/ tuli pyhe Hengi heiden ylitzens/ ia puhuit kielille ia propheterasit.

7 Ja caiki nämet olit lehes caxitoistakymmende Mieste.

8 Nin hen Sinagogan sisellemeni/ ia puhui rochkiasta colme teutte Cwcautta/ campali ia neuuoi heite Jumalan waltakunnast.

9 Mutta quin mutomat heiste paadhuit/ ia eiuet wskonuet/ waan pahasti lausuit sijte HERRan Tieste ychteitzen Canssan edes/ Poiswelti hen heiste/ ia eroitti Opetuslapset ia campali iocapeiue ydhen Miehen Schoulus/ ionga nimi oli Tyrannus.

10 Ja site techtin yli caxi aiastaica/ nin ette caiki ne/ iotca Asias asuit/ sait cwlda HERRAN JESUSEN sanan/ seke Juttat ette Grekit.

11 Ja Jumala teki Paualin kätten cautta/ ei wähimpie auwuija/

12 nijn ette he mös Hikilinat ia Esilinat henen lholtans Sairastan päle panit/ ia Taudhit heiste lowuyt/ ia ne Rymet Henget heilde wloslexit.

13 Nin monicadhat Juttat ymberinswaelsit/ iotca olit Lumojat/ ia kiusasit mainita HERRAN JESUSEN Nime ninen päle ioilla rymet He'get olit/ ia sanoit/ Me maname teite Jesusen polesta/ iota Pauali sarnapi.

14 Ja mutomat heiden seasa iotca täte teit/ olit seitzemen Sceuan poica/ sen ylimeisen Juttan Papin.

15 Mutta se ryme Hengi wastasi/ ia sanoit/ Jesusen mine tunnen kyllle/ ia Paualin hyuesti tiedhen/ Mutta mitke te oletta?

16 Ja se Inhimine'/ iossa se paha Perkele sisellä oli carkasi heiden päle's/ ia ylitzewoitti heite/ ia paiskasi heiden alansa/ nin ette he alasti/ ia haawoittuna päsit pakeneman sijte Hoonesta.

17 Ja teme tuli tietteuexi seke caikille Juttaille ette Grekille iotca Ephesis asuit/ ia pelko tuli caikein päle Ja HERRAN JESUSEN nimi pidhettin swrna.

18 Ja tulit mös monda nijste/ iotca vskoit/ tunnustit ia ilmoitit heiden tekonsa.

19 Ja monda nijste/ iotca ylenwisut constit olit harioitelluet/ edestoit heiden Kirians/ ia ylespoltit caikein nähdhen. Ja coska heiden Hindans laskettu oli/ nin leuttijn Raha Lucu wisikymmende tuhatta peningite.

20 Nin ialosti casuoi Jumalan sana/ ia wahwistui.

21 Coska nämet toimitetut olit/ nin Pauali aikoi Hengese Macedonian ia Achaian lepitzewaelta Jerusalemin/ ia sanoit/ Sijttequin mine olen sielle ollut/ tadhon mine mös Romia nähä.

22 Nin hen lehetti Macedonian caxi nijste/ iotca hende paluelit/ Timothusen ia Erastum/ Mutta itze hen iei hetkexi Asian.

23 Sille aijalla sis ylesnoui ei wähin Capina sijte Tieste/

24 Sille ette yxi nimelde Demetrius oli sielle Hopiaseppe/ ioca teki Dianalle Hopiaisia Templite/ iosta nijlle oli swri woitto iotca site käsiwirca pidhit/

25 Ne samat hen cokoncutzui/ ia nijlle iotca semmotoiset wirghat pidhit/ hen sanoit/ Te Miehet/ te tiedhett ette meillä o'bi teste wirgast Elatos/

26 ia te näet ia cwletta/ ette ei waiwoin Ephesis/ mutta lehes caikella Asian maalla ombi teme Pauali vskottanut ia poiskiendenyt palio Canssa/ ia sanonut/ Ettei ne ole Jumalat/ iotca Inhimisten Käsille tehdhän.

27 Mutta ei se ainostans tachtu caikein meiden Käsiwirckan tuskan saatta/ ettei se miten maxa/ Mutta ette mös sen swren Naisiumalan Dianan Templi ei mixikä pidhetä/ ia henen Cunnians huckupi/ Jolle quitengi caiki Asia/ ia se Mailman pijri Jumalanpaluelust osotta.

28 Coska he nämet cwlit/ wihastuit he/ ia yleshwsit sanoden/ Swri on se Epheserin Diana.

29 Ja caikeen Caupu'gin yxi meteli tuli/ Nin he carckasit yximielisest Näkypaikkaan/ Ja kijniotit Gaium ia Aristarchum iotca olit Macedoniasta Paualin cumpanit.

30 Mutta quin Pauali tachtui Canssan secan mennä/ ei Opetuslapset laskenut.

31 Ja monicachta Pämiehiste Asian maalda/ iotca henen ysteuens olit/ lehettit henen tygens/ ia rucolit ettei hene' pitenyt itzens andaman Näkypaikallen.

32 Ja moni cachta mwta hwsit/ nin ette se Joucko oli secaseurin. Ja enäy poli eipe tieneet/ minge syyn tedhen he olit cokontulluet.

33 Nin mutomat Canssasta edeswedhit Alexandrum/ ionga Juttat etensöxit. Nin wijttasi Alexander kädhellens ette heiden piti waickeneman/ ia tachtui wastata edestens Canssan edes.

34 Coska he sis ymmersit/ ette hen oli Judeus/ hwsit he caiki ychten swhun/ lehes caxi hetkie ia sanoit/ Swri ombi se Epheserin Diana.

35 Quin nyt Kirioitaija hilitzi Canssan/ sanoit hen/ Te Ephesin Miehet/ Cuca on se Inhiminen ioca ei tiedhä/ ette Ephesin Caupungi paluele site swrta Naisiumala Diana/ ia site Cuua ioca Taiuahast allastullut on?

36 Nyt/ ettei yxike' site wasta' sano taidha/ nin asettaca sis teiden/ ia elket miten tyhmest wlostoimittaco.

37 Te oletta näme Miehet edesweteneet iotca eikä Kircon warcat eikä teiden Naisiumalan pilcaiat ole.

38 Mutta ios Demetriusel ia nijlle iotca henen cansans yxiwircaiset ouat/ iotakin on iongun wasthan/ Nin pidheten Laki/ ia oykeus/ ia Manwanhimat

ouat/ sielle he ca'dakan ia wastatkan keskene's.

39 Mutta ios teille ombi mwta candamista/ nin se machta ratkaista toimelises Cocouxes/

40 Sille se on waralinen/ ellei me nuchtehin tule teme'peiuesen Capina' tedhen/ ia ettei ychten Syte käsisi ole/ iosta me taidhaisim temen Metelin syyn edeskanda/ Ja quin hen nämet puhunut oli/ laski hen Canssan menemen.

20 lucu

1 Slttequin se Capina lackasi/ cutzui Pauali Opetuslapset tygens ia teruecti heite/ ia lexi matkans Macedonian menemen.

2 Ja quin hen ne Makunnat lepitzewaelsi/ ia oli heite neuuonut monilla sanoilla/ tuli hen Grekin maalle/ ia wipyi sielle colme Cwcautta.

3 Ja ette Juttat wäghuit hende/ coska henen piti Sirian menemen/ otti hen neuuoxens/ iellens palataxens Macedonian cautta.

4 Mutta Sopater Berreast seurasi hende Asian asti/ waan Tessaloniast Aristarchus ia Secundus/ ia Gaius Derbenist/ ia Timotheus.

5 Mutta Asiasta Tychicus ia Trophimus. Nämet lexit edhelle/ ia odhotit meite Troadas.

6 Mutta me puriectima ielken Päsieisen Philippiste/ ia tulima heiden tygens Troadaan widhen peiuen siselle/ ia wiwuyime sielle seitzemen peiue.

7 Mutta ychten Lepopeiuen/ coska Opetuslapset cokounsit Leipe taittaman/ sarnasi heille Pauali. Ja toisna peiuen hen tachttoi matkusta/ ia wenytti sarnans haman poli öön asti.

8 Ja monda Kynttele olit sytytetyt Salisa iossa me olima cokoneet.

9 Nin yxi Noricainen/ nimelde Eutyclus/ istui ackonalla/ ia raukes sikieen wnehen/ Paualin cauuan puhues/ ia wnehen enemien raukesi/ ia alaslangesi colmanest wllacost/ ia cooluna ylesotettijn.

10 Nin Pauali alasastui/ ia panihin henen pälens ia otti sylihins ia sanoit/ Elkä murehtico/ sille henen Sieluns ombi wiele henes.

11 Nin hen ylesastui/ ia taittoi Leiuon ia söi/ ia cauuan puheli heiden cansans/ haman peiuenoittaman asti/ ia nin hen matkaans lexi.

12 Nin he edestoit sen Nnoricaisen eleuenä/ ia tulit sijte ei wähen lohutetuxi.

13 Mutta me astuime Hachten/ ia puriectima Assonijn/ ia tadhoima sielle Paualin siselle otta/ Sille ette hen oli nin Hanginut/ ette hen tachttoi maise mennä.

14 Coska me sis yhdyime Assonis/ nin me henen siselle otim/ ia tulima sijtte Mitylanaan.

15 Sielde me puriectima/ ia tulima toisna peiuen Chion cohdale. Ja nin taas peiuen perest/ tulima me Samum/ ia wiwyime Trogiliosa.

16 Ja lehimeisen peiuen ielken/ tulima me Miletum/ Sille ette Pauali oli aikonut Ephesin ohitze puriechtia/ ettei hen aica culutais Asias. Sille ette hen kijructi (ios henelle olis madholinen ollut) Heluntaixi tulla Jerusalemijn.

17 Mutta hen lehetti Miletumist sanan Ephesin/ ia cutzutti Seurakunnan Wanhimmat tygens.

18 Coska he nyt tulit henen tygens/ sanoi hen heille/ Te tiedhette quinga mine olen ollut aina teiden tykenen/ sijte ensimeisest peiuest asti/ quin mine Asian tulin/

19 paluellen HERRA caiken sydhemen neurydhen cansa/ ia monilla Kynelille/ ia kiusauxilla/ iotca minun cochtani tulit Juttain waghymisest/

20 Quinga mine mös en ole miteken tarpelista teilde salanut/ iota em mine ole teille ilmoittanut/ ia opettanut teite iulkisesta ia erinense/

21 todhistain seke Juttain ette Grekein edes site Paranost/ ioca on Jumalan edes/ Ja sen Wskon/ ioca on meiden HERRAN Jesusen Christusen päle.

22 Ja nyt catzos/ Mine Hengesse sidhottuna/ matkustan Jerusalemijn/ en tiedhe mite minun cochtani sielle tuleua ombi/

23 Waan ette se Pyhe Hengi/ iocaitzes Caupungis ennusta ia sano/ Ette Siteit ia Murehet odhottauat minua sielle.

24 Mutta em mine nijste miten tottele/ Enge mös palio lucu pidhe He'gesteni. Senpäle ette mine teutteisin minun Jooxoni ilolla/ ia sen Wirghan ionga mine ottanut olen Herralda Jesuselda/ todhistaxen Euangeliumi Jumalan armoista.

25 Ja nyt catzos/ mine tiedhen ettei te sillen saa nähä minun Casuotani caiki te ioinenga cautta mine olen waeltanut/ ia sarnanut Jumalan Waldakunda.

26 Senteden mine todhistan teille tenepene/ Ette mine wiatoin olen caikein Wereste/

27 Sille em mine ole miteken salanut teilde/ iota em mine ole teille ilmoittanut/ caiken Jumalan neuuon.

28 Nin ottacat sis nyt itzesten waari/ ia caikesta Laumasta/ ioillen pyhe Hengi ombi teite pannut Pispaxi/ caitzemaan Jumalan seurakunda/ ionga hen on Werens cautta woittanut.

29 Sille sen mine tiedhen/ ette minun lechtemisen ielken/ tuleuat teiden secaan hirmuiset Sudhet/ iotca eiuet Lauman päle armaitze.

30 Ja mös teiste itzestenne ylesnouseuat Miehet/ iotca wären Opetuxen puhuuat/ ia wetäuet Opetuslapsi tygens.

31 Senteden olcat walpat ia muistacat sen päle/ Etten mine colmen aijastaian siselle/ ole lacannut öille ia peiuille/ itzecutakin teite kynelden cansa neuuomasta.

32 Ja nyt/ rackat Weliet/ Mine annan teiden Jumalan/ ia henen Armoins Sanan haltun/ ioca wäkeue on teite ylesrakendamaan/ ia andaman teille Perimisen caikein Pyhitettyen seas.

33 Em mine ole ydhenen Hopia eli Culda elike Waatteita pytenyt/
34 Sille te itze kulle tiedhette ette nämet Kädhet ouat minun Tarpeheni/ ia
ninen iotca minun cansani olit/ saattanet.
35 Mine olen teille caiki ilmoittanut/ Ette nin töte tehden pite coriaman nijte
heickoia/ Ja muistaman HERRAN JESUSEN sanan päle/ iota hen sanoit/
Autuambi on anda quin otta.
36 Ja quin hen näme sanonut oli/ langesi hen poluillens ia Rucoli heiden
caikein cansa.
37 Ja tuli swri idku heille caikille/ Ja langesit Paualin caulan/ ia swtannoit
henen murechtien/ Enimitten sen sanan tedhen/ quin hen oli sanonut/
38 Ettei heiden pitenyt enembi henen Caswotans näkemen. Ja nin he saatit
hende Hachteen.

21 lucu

1 COska sis nin tapachtui/ ette me heiste louuima/ puriectima me sielde/ ia
tulima oikeata Laita Coumijn/ ia toisna peiuen Rodumijn/ ia sielde Pataran.
2 Ja quin me sielle Hahden saima/ ioca Phenician Hangitzi/ sen siselle me
astuima/ ia lexime matkan.
3 Ja quin Cyprus rupes näkymen/ ietime me sen Wasemalle polelle/ ia
puriectime Syriaan/ ia tulima Tyroon. Sille sielle piti se Haaxi tyhijetemen.
4 Ja quin me leusime Opetuslapsia/ nin me olima sielle seitzemen peiue. Ja
ne sanoit Paualille Hengen cautta/ ettei hene' pitenyt Jerusalemijn menemen.
Ja se tapachtui coska me olima ne peiuet wiettenet/ nin me lexime matkan.
5 Ja saatoit he caiki ynne meite Emendeins ia Lastes cansa wlos
Caupungista/ ia rannas me langesima poluille'ma/ ia rucolima.
6 Ja sijtte quin me keskenem teruedimme/ nin me astuima Hachten/ ia he
palasit cotians.
7 Mutta me soritima meiden puriectus Retken Tyrosta ia tulima
Ptholomaidaan/ ia teruetima Welije/ Ja me olima heiden tykenens ydhen
peiuen.
8 Toisna peiuen me lexim matkan/ iotca olima Paualin/ cansa/ ia tulima
Cesarean. Ja sisellemenim Philippusen Euangelistan Hoonesen/ ioca yxi oli
nijste seitzemeste. Ja ieime hene' tygens.
9 Ja henelle oli nelie Tyterte Neitzytte/ iotca Propheterasit.
10 Ja ette me olima sielle monda peiue/ nin alastuli Judeasta yxi Propheta/
Agabus nimelde/ coska hen tuli meiden tygen/
11 otti hen Paualin Wöön/ ia sidhoi Jalcains ia Kättens ymberi ia sanoit/ Sen
sanopi pyhe Hengi/ ette Sen Miehe'/ io'ga oma teme Wöö on/ nin Juttat pite
sitoma' Jerusalemis ia ylenandauat hene' Pacanoidhen Käsijn.
12 Mutta cosca me sen cwlima/ rucolima seke me/ ette mwdh iotca sijne

paicas olit/ ettei henen pitenyt Jerusalemin yelsmenemen.

13 Nin wastasi Pauali ia sanoit/ Mite te teette/ että te idkette/ ia swretatt minun Sydhendeni? Sille ette mine olen walmis/ ei waan sidhotta/ mutta mös coolemaan Jerusalemis/ HERRAN JESUSEN Nimen tedhen.

14 Ja ettei hen woitu wskotetta/ nin me tydhyime/ sanoden/ Olcon HERRAN tacto.

15 Ja ninen peiuein ielkin tulima me walmihixi/ ia yleslexime Jerusalemijn.

16 Ja tulit monicadhat Opetuslapset Cesariasta meiden cansan/ ia toit ydhen wanhan Opetuslapsen cansans Cyprumist/ nimelde Mnason/ ioca meite piti Hoonesens ottaman.

17 Ja coska me saima Jerusalemijn/ nin Weliet kernasti meite wstanrupesit.

18 Toisna peiuen sisellekeui Pauali meiden cansan Jacobin tyge/ Ja sinne caiki Wanhimmat cokounsijt.

19 Coska he' heite oli teruectenyt/ Jutteli hen ieristens mite Jumala oli tehnyt henen Wirghans cautta Pacanoidhe' seas.

20 Mutta quin he nämet cwlit/ cunnijoitit he HERRA/ ia sanoit henelle/ Sine näet Racas Welij/ Quinga monda tuhatta Juttaist ouat wskoneet/ ia caiki ouat Achkerat Lain polen/

21 ia he ouat sinusta cwlleet ette sine opetat lopumisen Mosesest caikille Juttaille iotca asuua Pacanoiden seas/ ia sanot/ Ettei heide' pidhe ymberileickaman heiden Lapsiansa/ eikä mös sen Tauan ielkin waeldaman.

22 Mike sis ombi? Caiketti pite Canssan cocontuleman/ Sille ette he saauat kylle tiette sinun tulluexi/

23 Nin tee sis/ mite me sinuille sanoma.

24 Ouat meille tesse nelie Mieste/ ioilla ombi pälens Lupaus/ ota ne tyges/ ia puhdasta sinus heiden cansans/ ia culuta iotakin sihen päle/ ette he aielisit heiden Päens/ ia sijte he caiki ymmerteuet Ettei se miten ole quin he ouat sinusta cwlleet/ mutta ette sineki waellaisit/ quin sine olisit Lain piteue.

25 Mutta nijlle Uskouaisille Pacanoista me olema kirioittaneet ia pätteneet/ ettei heiden taruitze neiste miten pitemen. Waan ette he wälteisit nijste/ iotca ouat epeiumaloille wffratut/ ia Wereste/ ia Läketyneest/ ia Salawotest.

26 Nin Pauali otti ne Miehet tygens/ ia puhdasti itzens toisna peiuen heiden cansans/ ia sisellemeni Templijn/ ia annoi henens catzotta/ ette Puhdastus peiuet olit teutetyt/ Hama' sihenasti ette iocaitzen edeste heiden seasans wffri oli wloswffratu.

27 Coska io nyt lehes seitzemen peiue oli ioutunut/ näit henen ne Juttat/ iotca Asiasta olit/ Templis/ ia yleskihoitit caiken Canssan/ paiskasit kädhens henen pälens ia hwsit/ te Miehet Israelist/ autacat.

28 Teme on se Mies ioca caiki Inhimiset opetta caikis paicois/ wastoin tete Canssa/ wastoin Laki/ ia wastoin täte Sia. Ja wiele semmengi hen on Grekit wienyt Templijn/ ia temen pyhen Sian riuasi.

29 Sille he olit nehnyet Trophimum Ephesist/ henen cansans Caupungis/ ia he lwlit ette Pauali oli henen Templijn wienyt.

30 Ja coko Caupungi metelin nosti/ ia Wäki cokoniooxit. Nin he Paualin kijniotit/ ia wloswedhit henen Templiste/ ia cohta Ouet suliettijn.

31 Ja quin he tachtotit henen tappa/ nin se ylimeinen Sotakunnan Pämies sai sanan/ ette coko Jerusalem oli yleskihoitettu.

32 Joca cohta otti Sotawäen ia Sadhanpämiehet/ ia tuli ioosten heiden tygens. Mutta coska he näit Sodhanpämiehen ia Sotawäen/ lackasit he Paulita hosumast/

33 Nin coska Pämies lehestui/ kijniotti hen henen ia keski sidhotta caxilla Käsiraudhoilla. Ja kysyi Cuca hen olis/ eli mite hen oli tehnyt.

34 Mutta Canssan seas yxi hwsit site/ toinen täte. Quin hen ei miten wissitainut ymmertä huminan tedhen/ nin hen keski henen wiete Skantzijn.

35 Ja quin hen Trappuin eten tuli/ nin tapachtui ette hen cannetin Sotamiehilde/ Canssan wäkiuallan tedhen/

36 Sille ette palio Canssa hende noudhatit/ ia parghuit/ Poisota hende

37 Ja coska Pauali rupeis saaman Scantzijn siselle/ sanoi hen Sodhanpämiehelle/ Mahdango mine puhutella sinua?

38 Nin hen sanoi/ Taidhacos Grekin kielen? Etkös ole se Egiptin Mies/ ioca ennen neite peiuie Capinan nosti/ ia wloswei Corpehen nelie tuhatta Murhamieste?

39 Nin sanoi Pauali/ Mine olen Juttalainen Tarsist yxi Porghari/ cwluisesta Caupungist Ciliciasta/ Mine rukolen sinua/ salli minua puhuman Canssalle. Ja hen salli sen.

40 Nin Pauali seisoit Trapuilla/ ia wijttasi Kädhellens Canssan polen. Coska nyt swri waikutus tuli/ puhui hen heille Hebraican kielelle/ ia sanoi.

22 lucu

1 TE Miehet rackat Weliet ia lset/ cwlcat minun Wastaustani ionga mine nyt teille edestoottan.

2 Quin he nyt cwlit henen Hebraican kielelle heille puhuan/ nin he enämin waickenit.

3 Ja hen sanoi/ Mine olen yxi Juttan Mies/ Tarsos Cilicias syndynyt/ ia tesse Caupungis yleskaswatettu Gamalielin ialcain iures/ opetettu wisusti Esiwanhimbain Laissa/ Ja olin Jumalan Noutelia/ ninquin tekin caiki oletta tenepene/

4 ia olen täte Tiete wainonut hama' cooleman asti/ Mine heite sidhoin ia Tornijn panin/ seke Miehet ette Waimot/

5 Ninquin mös se Ylmeinen Pappi/ ia coco Wanhimbaiden ioucko minun Todhistaian on/ Joilda mine otin Lehetuskiriat Welijein tyge/ ia waelsin

Damascuun/ ette mine ne iotca sielle olit/ sidhottuna piti Jerusalemin tooman rangaistetta.

6 Nin se tapachtui minun matkas ollesani/ ia lehestuin Damascuun/ polipeiuen aicaan/ ette äkiste minun ymberiwalghaisi swri kircaus Taiuahast.

7 Ja mine mahanlangesin/ ia cwlin ydhen äne' sanouan minulle/ Saul Saul/ mixi sine minua wainot?

8 Nin mine wastasin/ cuca sine olet HERRA? Nin hen sanoi minulle/ Mine olen JESUS Nazaretist/ iota sine wainot.

9 Mutta ne iotca minun cansani olit/ kyllä he näit kircaudhen ia peliestuit/ Waan ei he henen Endens cwlleet ioca minua puhutteli.

10 Nin mine sanoin/ HERRA/ Mite minun pite tekemen? Nin sanoi HERRA minulle/ Nouse yles/ ia mene Damascuun/ ia sielle pite sinulle sanottaman caikista mite sinun on säätyy tehdxes.

11 Ja quin ei mine nähnyt sen walkiudhen kircaudhen tedhen/ nin mine Käsiste talutettijn minun Cumpanildani/ ia tulin Damascuun.

12 Ja sielle oli yxi Jumalinen Mies Lain ielken/ Ananias nimelde/ henelle oli hyue sanoma caikein Juttain keskenä/ iotca sielle asuit/

13 hen tuli minun tykeni/ seisoi ia sanoi minulle/ Saul rakas welien/ Ota näkys iellens. Ja mine samalla hetkelle iellenssain näkyni ia nein hene'.

14 Nin hen sanoi/ Meiden Iseden Jumala on sinun walmistanut/ ette sinun pite tundema' henen tachtos/ ia näkemen sen Wanhurskan/ ia cwleman ände henen swstans/

15 Sille sinun pite oleman henen Todhistaians caikein Inhimisten edes/ nijste iotcas nähnyt ia cwlut olet.

16 Ja mites nyt wiwuyttelet? Nouse yles/ ia anna sinuas Castetta/ ia poispestä sinun synnistäs ia auxeshwdha HERRAN Nimee.

17 Nin tapachtui coska mine palasin Jerusalemiijn/ ia rucolin Templis/ ette mine temmattin itzesteni näkyhyn/

18 ia nein hene' sanoua' minulle/ Riennä ia sorita sinuas matkan Jerusalemist/ Sille eiuet he wasthanota sinun todistustas minusta.

19 Ja mine sanoin/ HERRA/ itze he tietuet/ ette mine panin Tornijn ia piexin iocaitzes Sinagogis nijte iotca sinun päles wskoit/

20 Ja coska Sstephanin sinun Paluelias weri wloswodhatettijn/ nin mine mös tykeneseisoin/ ia mielistuin henen Coolemahans ia wartioitzin heiden waatteitans iotca hende tapoit.

21 Ja hen sanoi minulle/ Mene/ sille mine leheten sinun cauwas Pacanaidhen tyge.

22 Nin he cwlit henen haman tehen sanan asti. Nin he yleskorgotit heiden änens ia sanoit/ Otapois sencaltaine' Inhiminen maan pälde/ Sille ei ole luualinen ette henen pite elemen.

23 Ja quin he nin parghuit/ ia heittelit waatteitans ia nackasit mulda twlehe'/

24 nin Sodanpäemies andoi henen sisellewiete Scantzijn/ ia keski hende witzoilla pieste/ ia tutkitta/ ette hen sais tietä/ mingetedhen henen pä lens nin hwttin.

25 Quin hen nyt henen Norilla sitoi/ sanoi Pauali sille Sadhanpämiehelle/ ioca lesseseisoi/ Ongo se mös cochtolinen teille/ ychte Romalaista Mieste hosua ia Domitzematoinda?

26 Coska Sadhanpäemies sen cwli/ meni hen Sodhan pämiehen tyge/ ia ilmoitti henelle ia sanoi/ Mites tadhotehdä? Sille teme Mies on Romalainen.

27 Nin se Sodhanpäemies keui henen tygens/ ia sanoi henelle/ Sanos minulle/ ios sine olet Romalainen? Nin hen sanoi/ Olen nijngi.

28 Ja se Sodhanpäemies wastasi/ Mine olen swrella rahalla temen Caupungin oikiudhen woittanut. Mutta Pauali sanoi/ Mine olen mös Romari syndynyt.

29 Ja cochta he lexit henen tyköense/ iotca hende piti tutkiman. Ja se Sodhanpäemies rupesi pelkemen sittequin hen sai tietä henen oleuan Romalaisen/ ia ette hen oli sitonut henen.

30 Toisna peiuen hen tachtot wisumasti tietä/ mingetedhen henen pä lens Juttailda cannettin/ ia pästi henen Siteiste/ ia keski Ylimeiset Papit/ ia caiken Radhin cokontulla/ ia andoi Paualin tulla heiden eteens.

23 lucu

1 Nin Pauali catzacht Radhin päle ia sanoi/ Te Miehet ia rackat Weliet/ Mine olen hyuelle omallatunnolla waeldanut Jumalan edes/ tehen peiuen asti.

2 Nin keski se ylimeinen Pappi Ananias nijte iotca lesseseisoi/ lödhe he'de wastaswta.

3 Nin Pauali sanoi henelle Lökön sinua Jumala sine walkexi tecty seine/ Istutco sine ia domitzet minua Lain ielken/ ia kesket minua löte wastoin laki?

4 Mutta ne quin lesseseisoi/ sanoit/ Kiroletco sine Ylimeiste Jumala' Pappi?

5 Nin sanoi sis Pauali/ Embe mine tienyt rackat Weliet/ ette hen oli Ylimeinen Pappi/ Sille kirioitettu on/ Sinun Canssas Ylimeiste ei sinun pidhe kiroleman.

6 Coska nyt Pauali tiesi/ ette yxi osa Saduceit oli/ ia toinen poli Phariseuset/ nin hen hws Radhin edes/ Te Miehet rackat Weliet/ Mine olen Phariseus/ ia Phariseusen poica/ minun päleni cannetan Toiuon ia Coolluten ylesnousemisen tedhen.

7 Ja quin hen sen sanonut oli/ nin tuli yxi rijta Phariseuste' ia Saduceusten wälille/ Ja se wäki eransi.

8 Sille ette ne Saduceit sanouat/ ei oleuan Coolluten ylesnousemista/ eikä Engelite/ eike Hengie/ Mutta ne Phariseuset tunnustauat molemat oleuan.

9 Nin nousi swri parcku/ Ja ne Kirianoppeneet ninen Phariseuste' Lahgosta ylesnousit/ ia kiluoittelit ia sanoit/ Eipe me miten wärytte leudhe tesse Miehes. Jos nyt Hengi/ eli Engeli ombi puhunut henelle/ nin emme me taidha

Jumalan wasta sotia.

10 Ja ette swri Capina ylesnoui/ nin pelkesi se Sodhanpäemies/ ettei he pauali Rickireweisii/ ia keski Sotawäen alasme'nä/ ia hende poistemmata heiden seastans/ ia Scantzijn wiemen.

11 Mutta öölle sen ielkin/ seisoi HERRA henen tykenens/ ia sanoi/ Ole wahwas turuas Pauali/ Sille ette ninquin sine olet minusta todistanut Jerusalemis/ nin sinun tule mös Romis todistata.

12 Ja quin sis peiue tuli/ kokosit heidens monicadhat Juttaista/ ia sadhattelit itziens/ ettei heiden pitenyt eikä sömen eikä iooman/ sihenasti quin he piti Paulin tappaman.

13 Ja heite oli enämbi quin neliekymende Mieste/ iotca temen wannomisen olit tehneet.

14 Ne keuit nine' ylimeste' Pappain/ ia wa'himbain tyge ia sanoit/ Me olema sadhatuxilla meitem kironeet/ ei ennen Einechte maistauan/ quin me Paulin tapa'ma.

15 Nin te sis ilmoittaca Sodhanpämiehelle ia Radhille/ ette hen Homenna henen tois teiden eten/ ninquin te tadhoisitta iotakin todhembata henelde tiedhusta. Mutta ennenquin hen edestule/ nin me olema walmijt hende tappamaan.

16 Coska sis Paulin Sisarenpoica heiden Wägymisens cwli/ tuli hen ia meni Scantzijn siselle/ ia ilmoitti nämet Paulille.

17 Nin cutzui Pauali ydhen Sadanpämiehiste tygens ia sanoi/ Wie teme Noricainen Sodhanpämiehen tyge/ Sille ette henelle ombi iotaki henelle sanomista.

18 Nin hen otti sen tygens/ ia saattoi henen Sodhanpämiehen tyge ia sanoi/ Se Sidhottu Pauali cutzui minun tygens/ ia rucoli minua temen Noricaisen sinun tyges saatta/ iolla ombi sinulle iotakin sanomista.

19 Nin rupeis se Sodhanpäemies henen Käteens/ ia wei henen cansans erisijan/ ia kyseli henelde/ Mite se on iota sine tadhot minulle sano?

20 Nin sanoi hen/ Ne Juttat ouat ychtenwa'noneet sinua rucoella/ Ettes Home'na totaisit Paulin Radhin eten/ ninquin he iotakin todembata henelde cwldelisit/

21 Mutta ele sine heite tottele/ Sille ette enämbi quin Neliekymmende Mieste heiste wäghyuet hende/ iotca sadhattanuet ouat heitens/ eike söuens eike ioouans ennenquin he henen tappaisit/ Ja nyt he ouat walmijt/ ia odhottauat sinun Lupamistas.

22 Nin se Sodhanpäemies laski sen Noricaisen matkaans/ ia haastoi hende kellenge sanomasta/ Ettes nämet ole minulle ilmoittanut/

23 Ja hen tygenscutzui caxi Sadhanpämieste ia sanoi/ Walmistacat caxi sata Sotamieste/ ette he meneuet Cesarean asti/ ia seitzemenkymmende Ratzasmieste/ ia caxi sata Keihesmieste colmanella hetkelle ööste/

24 ia walmistacat mutomita Juchtia/ ette he Paualin ninen päle istuttauat/ ia wieuet henen teruena Felixen tyge sen Maanwanhiman/
25 ia kirioitti Breiuin telle modholla.
26 Claudius Lysias/ Site ialo Maanwanhinda Felix/ teruecte.
27 Temen Miehen olit Juttat kijniottaneet/ ia tachtot henen tappa. Nin tulin mine parahallans secaa Sotawäen cansa/ ia temmasin henen pois/ ette mine ymmersin henen oleuan Romalaisen.
28 Ja coska mine pydhin tiete syyn/ miste he he'de nuchtelit/ nin mine wein hene' heiden Radhijns/
29 Nin mine leusin cannettauuan henen pälens heiden Lain Kysymisiste. Ja ei quite'ga heille ollut ychten syyte Colemaan eli Sitehin kelpauata.
30 Ja quin minulle ilmoitettijn sijte Wägghymisesta/ ionga Juttat henelle walmistit/ nin mine cohta lehetin henen sinu' tyges/ ia keskin henen Rijtaweliense/ ette mite heille ombi henen wastans/ sen he sanokat sinun edeses. Ole hyuesti.
31 Nin otit Sotamiehet Paualin/ quin heille oli kesketty/ ia weit henen öölle Antipatriden.
32 Ja toisna peiuen annoit he Ratzasmiesten hende seurata/ ia he iellenspalasit Scantzijn.
33 Coska he tulit Cesarean/ ia Breiuin annoit Maanwanhimalle/ nin he mös asetit Paualin henen eteens.
34 Cosca sis Maanwanhin oli Breiuin lukenut/ ia kysynyt custa makunnasta henen piti oleman/ ia quin hen ymmersi henen oleuan Ciliciasta/
35 nin hen sanoit/ Mine cwlen sinua coska sinun Rijtawelies lesne ouat. Ja keski henen ketkettä Herodesen Radhinhonesa.

24 lucu

1 Vlden peiuen ielkin alaslexi Ananias se Ylimeinen Pappi/ wanhimaisten ia sen Seluekieleue' Tertullin cansa. Jotca merit Maanwanhima' tyge/ Paualita wasan.
2 Ja quin Pauali edescutzuttu oli/ rupeis Tertullus candaman/ ia sanoma'/ Ette me swres Rauhas ele'me sinun allas/ ia monda hyue Asiata päteten tesse Canssas/ sinun Toimes cautta/ Caikeinialoin Felix/
3 site me aina ia iocapaicas kernasta wastanrupema caiken Kijtoxen cansa.
4 Waan ettei mine sinua cauan wiwuyteisi/ nin mine rucolen sinua/ ettes pikimeldes meite cwlsit/ sinun Miehes tedhen.
5 Sille Me olema leuneet temen wahingolisen Miehen/ ia Capinan nostaijan caikilla Juttailla ymberi Mailmanpijrin/ ia ombi sen Nazareusten eriseuran ylimeinen/
6 ioca mös Templi kiusasi rijuata/ ionga me kijniotima/ ia tadhoima henen Domita meiden Lain ielken.

7 Mutta se Sodhanpäemies Lysias/ tuli siihen sekaan swrella wäelle/ ia pästi henen meiden käsisten/

8 Ja keski henen Rijtaweliens tulla sinun tyges/ iolda sine taidhat ymmertä/ ios sine tachtot itze wisusta kyselle miste me henen pälens canname.

9 Ja Juttat mös tehen lisesit/ Ja sanoit nin oleuan.

10 Nin Pauali wastasi/ coska Maanwanhin henelle wijttasi ette henen piti puhuman. Ette mine tiedhen/ sinun monda ajastaica olluen Domarina temen Canssan ylitze/ nin mine tadhon pelkemete wastata edesteni.

11 Sille ette sine taidhat merkite ettei ene'bi ole quin caxitoistakymende peiue/ sijttequin mine ylestulin Jerusalemijn rucolemaan.

12 Ja eikä he ole minua leutenyet Templis campalemast kenenge cansa eli Capina nostamast Canssan seas/ eikä Sinagogas/ taicka Caupungis.

13 Eiuet he mös miteken taidha wahwista/ ioista he minun päleni candauat. Mutta sen mine quitengin sinulle tunnustan/ Ette mine (temen Tien cautta/ ionga he cutzuaat Eriseuaxi) nin paluele' minun lseiden Juamala/ ette mine vskon caiki ne/ iotca Laissa/ ia Prophetis ouat kirioitetut/

14 Ja pidhen saman Toiuouxen Jumalan polen/ ionga ielken he mös itze odhottauat/ quin on/ Ette ninen Coollutten ylesnousemus pite oleman/ seke hurskasten ette Wärein/

15 Ja sen saman syyn tedhen/ mine harioitan aina itzeni/ pitemen Jumalan tyge/ hieromattoman Omantunnon/ Jumalan ia Inhimisten edes.

16 Mutta monen ajastaian peräst/ mine tulin Almuista ia Wffri tekemen minun Canssalleni/

17 Joissa he leusit minun/ puhdastettuna Templis/ ilma' caiket messet ia metelite.

18 Mutta monicadhat Juttat Asiasta/ iotca nyt tulis tesse olla wastamas ia candamas/ Jos heille iotakin on minua wasan.

19 Eli nämet sanocan/ ios he iotaki wärytte ouat minussa leuneet/ ette mine nyt seison tesse Radhin edes.

20 Mutta temen ydhen Sanan tedhen/ quin mine heiden seasans seisoin ia hwsin/ Ninen Coollutten ylesnousemisen tedhen/ mine Domitan teilde tenepeiuene.

21 Coska sis Felix temen cwli/ nin hen wiwuytti heite/ Sille ette kyllä hen tiesi temen Tien menon/ Ja sanoit/ Coska Lysias se Sodhanpäemies alastule/ nin mine tadhon tietä teiden asianne.

22 Ja keski Sadhanpämiehen Paualita ketkemen/ ia annoi henen saadha Leuon/ ia eiketeken henen omistansa kieldenyt hende paluelemast/ taicka kieumest henen tykenens.

23 Mutta monicachtain peiuein perest/ tuli Felix henen Emenens Drusillan cansa/ ioca oli yxi Juttalainen/ ia edescutzui Paualin/ ia hen cwli henelde wskosta Christusen päle.

24 Quin nyt Pauali puhui sijte Wanhurskaudhest ia puchtasta Elemeste/ ia tuleuaisesta Domiosta/ pelestui Felix/ ia sanoi/ Mene nyt matkas telle haualla/ coska mine saan tilan/ nin mine cutzutan sinun tykeni.

25 Ja sitemödhen hen mös toiwoi annettauan henens Raha Paualilda/ Senpäle/ ette hene' piti pästemen hende/ Senteden hen mös wsein henen cutzutti tygens/ ia henen cansans puheli.

26 Coska nyt caxi aijastaica culunut oli/ tuli Portius Festus sen Felixin sijan. Mutta Felix tachtai Juttain mielen nouta/ ia ietti Paualin ielkins siteisin.

25 lucu

1 COska nyt Festus oli tullut Makundan/ colmanen peiuen perest yleswaelsi hen Jerusalemijn Cesariasta.

2 Nin tulit Ylimeiset Papit/ ia ne Ylimeiset Juttaista henen etens/ Paualita wastan/

3 ia rucolit hende ia pysit henelde sosiota henen wastans/ ette hen cutzuttais henen Jerusalemijn.

4 Ja wäghyit hende tappaxens tielle. Nin Festus wastasi/ Ette Pauali piti hyuin ketkettemen Cesarias/ Ja ette hen tachtai itze pian sinne waelta/

5 Jotca sis teiden seasan (ma hen) woiwat sinne tulla/ ne ynne meiden cansan alastulcan/ Ja ios iotakin syte ombi tesse Miehes/ nin candacat henen pälens.

6 Coska hen sis oli heiden tykenens wipynyt enemien quin kymmenen peiue/ nin hen alaslexi Cesarean. Ja toisna peiuen hen istui Domiostolin päle/ ia keski Paualin edestoota.

7 Quin hen nyt sinne tootijn/ nin ne Juttat edesastuit/ iotca olit Jerusalemista alastulleet/ ia edestoit monda ia swret wighat Paualita wastan/ ioita eiuet he woinet wahwista/

8 Sille ette Pauali wastasi edhestens/ ettei hen miten ole rickonut/ eikä Juttain Laki/ eikä Templin/ eikä Keisarin vastaan.

9 Nin Festus tachtai Juttain mielen nouta/ wastasi Paualita ia sanoi/ Tadhocos ylesmenne Jerusalemijn/ ia sielle neiste oikiudhella seiso minun edheseni.

10 Mutta Pauali sanoi/ Mine seison Keisarin Oikiudhen edes/ ia sijne tule minua domitta/ Em mine ole Juttain ychten wärin tehnyt/ quin sine mös itze paramin tiedhet.

11 Sille ios mine olen iongun wahingoittanut/ elike Hengeni rickonut/ nin em mine welte colemasta. Jos ei taas miten nijte ole/ ioista he minun päleni candauat/ nin eikengen taidha minua anda heiden käsijns/ Mine lycken minuni Keisarin ala.

12 Nin Festus Radhia puhutteli ia wastasi/ Keisarin ala sine lyckesit sinus/

Keisarin tyge sinun mös pite menemen.

13 Mutta quin mutomat peiuet olit ioutuneet/ nin Kuningas Agrippa ia Bernice alastulit Cesarean teruettehen Festust.

14 Ja quin he sielle monda peiue wiwuyit/ nin Festus iutteli Paualin Asian Kuningalle ia sanoi/ Felix ietti Fangixi ydhen Miehen tesse ielkins/

15 iosta quin mine Jerusalemis olin/ ne ylimeiset Papit/ ia wanhimat Juttaista ilmoitit minulle/ pytedhen Domiota hende wastan.

16 Joille mine wastasin/ Ei ole se Romarein tapa/ ette Inhiminen ennen mestatan/ quin se/ ionga päle cannetan/ sapi henen Rijtaweliens henen siusansa seisoman/ ia saapi sijan wariella henens candeista.

17 Senteden coska he sis tenne tulit/ ilman wipymet/ cochta toisna peiuen/ istuin mine Oikiun edesse/ ia keskin sen Miehen edestoota.

18 Coska sis Candaijat edestulit/ eiuet he ychten Syte edestooneet/ ioista mine pahasti lwlin.

19 Mutta heille oli mutomat Kysymiset hende wastan heiden Taicouxistans/ ia ydhest coolludhesta Jesusesta/ Jonga Pauali todhisti eleuen.

20 Ja ette mine epeilin sijte Kysymisesta/ nin mine sanoin/ Jos hen tachttoi menne Jerusalemijn/ ia sielle neiste domitta.

21 Mutta quin Pauali lyckäsi asians Keisarin tundemisen ala/ nin mine annoin henen ketkette/ sihenasti ette mine leheteisin heen Keisarin tyge.

22 Nin sanoi Agrippa Festuselle/ Cwllisin mineki kernasti site Mieste. Nin hen sanoi/ Homena sine saat henen cwlla.

23 Ja toisna peiuen tuli Agrippa ia Bernice swren Pramin cansa/ ia sisellekeuit Radztupan/ Pämiesten ia Caupungin Ylimeisten cansa. Ja Pauali edestootin Festusen keskyn ielkin.

24 Ja Festus sanoi/ Kuningas Agrippa ia caiki te Miehet/ iotca ynne tesse meiden cansan oletta/ Tesse te näet sen Miehen/ iosta caiki Juttain cocous ombi minua rucollut/ Jerusalemis ia mös täle hwtadhen/ Ettei henen tulisi enembi ele.

25 Mutta mine leusin ettei hen miten paha tehnyt ollut/ iosta he' olis hengens rickonut.

26 Waan ette hen itzens lyckesi Keisarin ala/ nin mine mös aiwoin henen sinne lehette. Josta ei ole minulla miteken wahua HErralle kirioitta. Senteden mine tootin henen teiden eten/ Ja enimitten sinun etes Kuningas Agrippa/ senpäle ette coska henen asians wisumasti olis tutkittu/ saisin iotakin kirioitamista.

27 Sille minun nähhexeni on se wärin lehette hende sidhottuna/ ia ei henen Sytens ilmoitta/ Josta henen pälense cannetan.

- 1 AGrippa sis sanoi Paualille/ Lupa ombi sinun puhua edestes. Nin wlosoijensi Pauali Kätens ia puhui edestens/
- 2 Se ombi sängen minu' mieleheni/ racas Kuningas Agrippa/ Ette minun pite tenepene sinun edeses wastaman caikista nijste asioista ioista minun päleni Juttailda cannetan/
- 3 Liatengi/ ette sine tiedhet caiki Tauat ia Juttain Kysymiset. Senteden mine rucolen sinua/ Ettes kerssiueiseste minua cwlsit.
- 4 Nin tietuet tosin caiki Juttat minun Elemenin hamast Noorudhesta/ quin se on ollut alghusta temen Canssan seas Jerusalemis/
- 5 Iotca minun ennen ouat tundeneet/ ios he tadhoisit todhista. Sille mine olen ollut yxi Phariseus ioca on caikein couin Eriseura meiden Jumalanpalueluxes.
- 6 Ja nyt mine seison tesse Oikiude' edesse/ ia minu' päleni cannetan sijte toiuost sen Lupaxe' päle/ ioca Jumalalda on tapachtanut meiden Isille/
- 7 ioho'ga Toiuohon ne caxitoistakyme'de meiden Sukua toiuoit tuleuans/ paluelle' sitewarte' Jumalata öte ia peiue alinomaisest/ Teme' saman Toiuon tedhen cannetan minun päleni Juttailda/ racas Kuningas Agrippa.
- 8 Mixi se o'bi vskomatoin teiden tykenen/ Ette Jumala Colleita ylesnostapi?
- 9 Ja mine tosin mös lwlin itzelleni/ palio tekeueni/ coska mine Jesusen Nazarenusen Nimen wastanseisoin/
- 10 Ninquin mine mös Jerusalemis tein/ ia mo'da Pyhe mine salpasi Tornijn/ ionga päle mine wallan saanut olin/ nijlde Ylimeisilde Papilda/ Ja coska he tapettijt/ autin mineki sijhen Domion.
- 11 Ja iocaitzes Sinagogas wsein mine heite rangaisin/ ia waadhin heite pilcaman/ ia olin heiden wastans ylenpaltisesta cummittu/ Ja wainosin heite mös haman Wieraisin Caupungijn.
- 12 Jonga syyn tedhen/ coska mine mös matkustin Damaskuun sen Ylimeisen Papin woimalla ia keskylle/
- 13 nin polipeiue' aican (Racas Kuningas) mine nein tielle/ ette yxi Kircaus Taiuahasta/ kirca'bi quin Auringoisen Paiste/ ymberiwalghaisi minun/ ia ne/ iotca minun cansani waelisit.
- 14 Coska me sis caiki mahan langesima/ cwlin mine änen puhuan minulle Hebraican kielelle/ ia sanoi/ Saul/ Saul/ mixis minua Wainot? Töles sinun ombi Tutkanda wastan potkia.
- 15 Nin mine sanoin/ HERRA/ cucas olet? Hen sanoi/ Mine olen JESUS iota sine wainot.
- 16 Mutta nouse yles ia seiso ialghoillas/ Sille sitewarten mine ilmestuin sinulle/ ette mine asetan sinun Palueliaksi ia ninen Todhistajaksi iotcas neit/ ia mös ninen quin mine wiele tadhon sinulle ilmoitta.
- 17 Ja tadho' sinun päste Canssalda ia Pacanoista/ ioinenga tyge mine nyt

sinun leheten/

18 heiden Silmiens auaman/ ette he heidens kie'neisit Pimeydhest walkeuden polehen/ ia Perkelen wallasta Jumalan tyge/ Ette he saisit Synnein andexiandamisen/ ia Perimisen ynne heiden cansans/ iotca pyhitetyd ouat vskon cautta minun peleni.

19 Nin sis (racas Kuningas Agrippa) em mine ollut Couacoruainen sen Taiualisen Näghyn wastan/

20 waan mine ilmoitin ensin nijlle/ iotca ouat Damaschus ia Jerusalemis/ ia caikes Judean Maakunnas/ ia Pacanoillen/ ette he Paranoxe' tekisit/ ia kiennuisit Jumalan polen/ ia tekisit Paranoxen keltuolisia Töite.

21 Temen syyn tedhen ouat Juttat minun Kijniottanuet Templisse/ ia tadhoit minun mestata/

22 Mutta Jumalan auun cautta olen holhottu ia seison wiele tenepene ia todhistan seke Wehille ette Swrille/ Ja en miten mwta sano quin Prophetat sanoneet ouat tuleuaxi/ ia Moses

23 Ette CHRISTUS piti kerssimen/ ia oleman se Ensimeinen Coolluten ylesnousemisesta/ ia iulghistaman Walkiutta Canssalle ia Pacanoille.

24 Coska hen nyt semmotoisen Wastauxen andoi/ sanoi Festus swrella änelle/ Pauali/ sine hulluttelet/ Se swri oppi hulluttapi sinua.

25 Nin Pauali sanoi/ em mine hulluta (racas Feste) waan totudhen ia toimen sanoia puhun.

26 Sille Kuningas näme kyllä tietä/ ionga tykene mine mös rochkiasti puhun/ Sille mine lwlen henen caiki nämet tietueen/ Sille ettei nämet olet tapachtanut salaisesta.

27 Wskocos Kuningas Agrippa Prophetit? Mine tiedhen ettes vskot.

28 Nin Agrippa sanoi Paulille/ Eipe palio pwttu ettet sine saata minua Christituxi. Nin Pauali sanoi/

29 Mine anoisin Jumalalda ettei se puuttusi eike wehe eike palio/ ettet waan sine/ mutta mös caiki iotca minua cwleuat tenepene/ tulisit sencaltaisexi/ quin mine olen/ paitzi neite Siteite.

30 Ja quin hen nämet puhunut oli/ ylesnousi Kuningas/ ia se Manwa'hin ia Bernice/ ia iotca heiden cansans sielle istuit.

31 Ja quin he poisweltit/ nin he puhuit keskenens sanoden/ Eipe teme Mies miten ole tehnyt/ quin Cooleman eli Siteet ansanut on.

32 Nin sanoi Agrippa Festuselle/ Kyllä teme Mies machtasijn pästettä/ ellei hen olisi Keisarin ala henens lykenyt

27 lucu

1 MUtta sijttequin nyt päätetty oli/ ette meiden piti Wallinmale puriectiman/ nin he annoit Paulin muidhen Fangein cansa ydhen Sadhanpämiehen haltun ioca

Julius cutzuttyin/ sijte Keisarin Sotaiouckosta.

2 Coska me sis astuima Adramitinan Hachten/ ia piti puriechtiman Asian ohitze/ laskima me maalda. Ja meiden ca'sam oli Aristarchus Macedonian mies Tessalonicasta/

3 ia tulima toisna peiuene Sidonin. Ja Julius hyuesti meni Paualin cansa/ ia salli henen menemen henen Ysteueins tyge/ ia heilde holhotta.

4 Ja quin me sielde laskima/ nin me puriectiama Cyprin Ohitzen/ Sille ette wastatulet olit/

5 Ja quin me sen Meren/ ioca ombi Cilician ia Pamphilian cohdalla/ ylitze puriectima/ ia tulima Myran/ ioca ombi Liciasa.

6 Ja sielle sai se Sadanpäemies ydhe' Alexandrian Hahde' puriectiuan Wallinmaallen/ sihe' pani hen meite.

7 Quin me nyt monda peiue hitahast puriechtima/ ia tuskalla szawuijme Gnidumin (wastatwlen tedhen) nin me puriechtima Cretan ala/ sen Caupungin tykene Salmone/

8 ia tuskalla sen ohitze tulima/ nin me tulima ychten Paickan/ ioca cutzutan Caunis satama/ ioca lesne oli site Caupungi Lasea.

9 Coska nyt palio aica oli cwlunut/ ia puriectus retki io oli waralinen/ senteden ette he mös olit ylitze aian nelke kersineet/

10 Neuuoit Pauali heite sanoden heille/ Armahat Miehet/ Mine näen ette puriectus retki tacto olla waralinen ia wahinghollinen/ ei waiuoin Calun ia Hacdhen/ mutta mös meiden Henge'.

11 Mutta se Sodhanpäemies vskoi enemin Skipparin ia Styrmannin/ quin nijte iotka Paualilda sanottijn.

12 Ja quin ei ollut souelias Satama yli Taluen olla/ nin he enimitten langesit sihen Neuuon/ ette sielde piti laskeman/ ios he iollaki mooto olisit woineet tulla Phenician Taluimahan. Se satama ombi Cretas Lounatlenten ia Lodhepohian pein.

13 Mutta quin Eteletwli rupesi puhaltaman/ ia lwlit heillens oleuan mötepereisen. Ja coska he lexit Assonista/ nin he puriectit Cretan ohitzen.

14 Mutta ei cauan sen ielken/ nousi tas nijte wastan yxi Twlispä/ ioca cutzutan Itepohia/

15 ia quin Haxi waldan otettin/ ia ei woinut Tulen tedhen oijetta/ nin me laskima sen cwlkeman Twlen haltun.

16 Ja me tulima ydhen Saren tyge/ ioca cutzutan Clauda/ nin me tuskalla woime saadha Wenhen sisellewete/ Coska se siselle oli otettu/ ia kiusasit Apuans/

17 ia sidhoit henen kijni Hachtehen/ pelieten/ etti henen pitenyt Carijn sattaman/ ia wlosheitit Estetusastian/ ia annoit nin culkia.

18 Coska sis swri ilma pälekeui/ nin he toisna peiuen Calun wlosloidt.

19 Ja colman peiuen me wlosheitime omilla käsille' Hahden Aseit.

- 20 Mutta quin ei me monena peiuenä/ eikä auringoista/ eikä Tehti nähnyet/ ia ei wehin ilma meiden wasta' ollut/ nin io caiki meiden Elemen toiuous poisoli.
- 21 Ja coska me cauuan aica olima sömete olleet/ nin Pauali ylesnousi heiden keskellens ia sanoi/ Armat Miehet/ se olis cohtulinen ollut/ ette te olisitta minua cwlleet/ ia ei Cretasta poislaskeneet/ ia saattanut meille temen caltaisen tuskan ia wahingon.
- 22 Ja nytki mine neuuon teite/ olcatta hyues wskalluxes/ Sille ettei yxiken Hengi teiste huckan tule/ mutta waan Haxi.
- 23 Sille ette minun tykeneni tene öene seisoi Jumalan Engeli/ ionga oma mine olen/ ia iota mine paluelen/ ia sanoi/ Ele pelke Pauali/ Sinun pite Keisarin eten asetettaman.
- 24 Ja catzos/ Jumala ombi sinulle lahioittanut ne caiki iotca sinun cansas puriectiuat.
- 25 Senteden armat Miehet/ olcat pelkemet/ Sille mine wskon Jumalan päle/ ette se nin tapachtupi quin minulle on sanottu.
- 26 Mutta ychten Looton meiden pite cwlkeman.
- 27 Coska nyt neliestoistakymmenes öö päletuli/ ia me menime/ Adrian poliöön aicaan/ lwlit Haximiehet näkeuens iongun Makunnan.
- 28 Ja he wlosheitit Lodhirihman/ ia leusit caxikymmende kyneret syuen/ Ja he tulit wehen paramin edes/ nin he taas wlosnackasit Lodhirihman/ ia leusit wisitoistakymmende kyneret syuen.
- 29 Nin he pelkesit ette heiden piti louckaman iongun couan Carin päle/ Ja wlosheitit nelie Ankurita pereste Hachtia/ ia toiuoit peiuen coittauan.
- 30 Mutta quin Haximiehet pysit paeta Hahdest/ nin he Wenhen meren lyckesit/ sille ionella/ ette he tadhoit Ankurita wloswiedhe Hadhen kieulast.
- 31 Sanoi Pauali Sadhanpämiehelle/ ia Sotamiehille/ ellei nämet Hahdes pysy/ ette te swingan Hengene päste.
- 32 Nin Sotamiehet hackasit Wenhen pestin pois/ ia annoit sen pudhota.
- 33 Ja quin peiue rupesi walkeneman/ nin Pauali heite caiki neuuoi/ ette heiden piti Roca ottaman/ sanoden/ Tenepene ombi neliestoistakymenes peiue/ ette te odhottaneet oletta ia söömet olluet/ ia ette miten ole ottaneet tygenne/
- 34 Sen teden mine neuuon teite/ ette te otate roca tygen/ Sille se tule teiden terueydhexen/ Sille ettei ydhengen teiden päästen pidhe hiuscarua catoman.
- 35 Ja coska hen oli sen sanonut/ otti hen Leiuen/ ia kijtti Jumala caikein nähden/ ia mursi/ ia rupeis sömen.
- 36 Nin he caiki wircosit/ Ja rupeisit he mös sömen.
- 37 Mutta oli meite Hahdesa caiki ychten/ caxi sata seitzemen kymmende ia cwsii Henge.

38 Ja coska he olit rautetud/ nin he keuiensit Hahden/ ia vlosheitit Nisut Meren.

39 Coska nyt peiue oli/ eiuet he tundeneet maata. Mutta he astasit ydhen Lahden/ iossa oli yxi randa/ iohonga he aijatelit Hahden piti cwlkeman/ ios se olis madholinen.

40 Ja quin he Ankarit olit ylesottaneet/ lexit he Mereen/ ia ylespästit Styrin siteet/ Ja he asetit Puriehen twlehen/ ia annoit ioosta Randa codhen.

41 Ja coska me tulima ydhen Niemen tyge/ nin he Hahden louckasit/ ia Hahden kieula iei Carin päle lijckumat seisoman. Mutta castari wallalans tuli aaldoin wäest.

42 Mutta Sotamiesten neuuo oli/ nijte Fangi tappaman/ ettei ios iocu wloswuidhen/ poisarckaisi.

43 Mutta se Sadhanpäemies tachtoi Paualin wapautta/ ia asetti heiden sijte Neuuosta. Ja keski ette ne quin wuidha taisit/ ensin anda heidens maan polen.

44 Ja ne mwdh Laitain päle/ monicadhat Hahden cappaleilla. Ja nin tapachtui/ ette Jocainen Hengi teruene maalle tulit.

28 lucu

1 IA coska me päszyet olima/ Nin me tunsima ette se Loto cutzuttin Melite. Mutta se Canssa osotti meille ei wähinde cunniata.

2 Sille he sytytit meille swren Tulen/ ia meite caiki wasthanrupesit/ sen Sadhe cwron tedhen/ ioca meiden pälen tuli/ ia wilun tedhen.

3 Coska nyt Pauali cocosi ydhen coghon Risuija ia pani ne Tulen päle/ edesmateli yxi Kyykerme palaudhesta/ ia carckasi Paualin kätehen.

4 Coska sis se Canssa näki sen Kermen rippuan henen kädhesens/ nin he sanoit keskenens/ Caiketi on teme Inhiminen yxi Miehentappaija/ iota Costo ei salli elä/ waicka hen ombi Meren hädheste päsznut.

5 Mutta hen pudhisti Kermen Tuleen/ ia ei hen miten kipua kersinyt.

6 Mutta he odhotit henen Ylespaisuuan/ eli coхта mahanlangeuan/ ia coleuan. Ja quin he cauuan site odhotit/ ia neit ettei henen miten wahingota ollut/ nin he sait toisen mielen/ ia lwlit henen Jumalaxi.

7 Mutta sielde wähen matkan takan/ oli sille Lodhon pämiehelle/ Publius nimelde/ yxi Maancartano/ ioca meite wasthanrupeis/ ia piti meite cunnialisesta Werassans colme peiue.

8 Nin tapachtui ette sen Publiusen Ise sairasti Wilutauti ia Watzankipu. Jonga tyge Pauali sisellemeni/ ia rucoli/ ia pani Kädhens henen pälens/ ia paransi henen.

9 Coska se oli techty/ tulit mös mwdh iotca sairastit sijne Lodhossa/ ia parattijn.

10 Ja ne mös teit meille swren Cunnian. Ja quin me sielde puriectima/ nin he euestit meite.

11 Mutta colmen Cwcaudhen pereste/ puriectima me matkaham Alexandrian Hahdesa/ ioca sen Lodhon tykene oli Talue pitenyt/ ionga Kiluen merki oli Castor * ia Pollux.

12 Ja quin me tulima Siracusaan/ olima me sielle colme peiue.

13 Ja quin me sielde ymberipurectima/ ia tulima Rhegiumijn/ Ja ydhen peiuen ielkeen/ puhalsi Lounat twli/ nin ette me toisna peiuen tulima Puteolihin/

14 Sielle me leusima Weliet/ ia meite rucoltijn oleman heiden tykenens seitzemen peiue/ ia nin me tulima Romihin.

15 Ja coska sielde Weliet cwlit meiste/ nin he wloskeuit meite vastaan/ haman Appiforumijn/ ia Colmeenkrouwijn. Coska Pauali heite näki/ kijtti hen Jumalata/ ia sai wskalluxen.

16 Mutta quin me tulima Romijn nin se Sadhanpämies annoi Fangit Sodhanpämiehen haltun. Mutta Pauali sallittin oleman itzellens ydhen Sotamiehen cansa/ ioca heneste waarin otti.

17 Nin tapachtui colmanen peiuen ielken/ ette Pauali cokoncutzui ne ylimeiset Juttaista. Ja coska he cocontulit/ sanoi hen heille/ Te Miehet/ rackat Weliet/ waicka em mine ole miten tehnyt meiden Canssan vastaan/ eli Isedhen Säytye watan/ quitengi mine sidhottuna olen annettu Jerusalemista/ Romarein kesijn/

18 Jotca coska he olit minun tutkineet/ tadhoit he minua pätä/ ettei he miten Hengen ricosta minust leuneet.

19 Coska nyt Juttat site watanpuhuit/ nin minun teutyi itzeni lyketä Keisarin ala/ Ei nijn/ ette minulla oli iotakin candamist minun Canssani päle.

20 Senteden mine olen teite coconcutzunut/ ette mine saisin teitä nahdä/ ia puhutella/ Sille ette mine olen Israelin Toiuon tedhen telle Cahlella ymberisidhottu.

21 Nin he sanoit henelle/ Eikä me ole Breui saaneet sinun polestas Judeasta/ Eikä mös yxiken Welijste ole sielde tullut/ ia ilmottanut meille/ eli iotacuta Pahutta sinusta puhunut.

22 Quitengi me tadhome sinulda cwlla mites edessespidhet/ Sille teste Seurasta ombi meille kyllie tietteue/ ette iocapaicas site watanpuhutan.

23 Ja quin he olit henelle yden peiuen märenyt/ nin monda tulit henen tygens Maiahan/ Joille hen wlostoimitti ia todhisti Jumalan Waldakunda/ ia opetti heille Jesusta Mosesen Laista ia Prophetista homenesta haman Echtoon asti.

24 Ja mutomat wskoit ne iota hen sanoi/ Mutta monicachta eiuet wskoneet.

25 Mutta quin he olit keskenens rijtaiset/ menit he matkans/ quin Pauali oli ydhen sanan sanonut/ Se pyhe Hengi ombi oikein sanonut meiden Isillen Esaian Prophetan cautta/ sanoden/

26 Mene Temen Canssan tyge ia sano/ Coruillan pite teiden cwleman/ ia ei

ymmertämen/ ia Silmillen teiden pite näkemen/ ia ei tundeman.

27 Sille ette temen Canssan sydhen ombi couettu/ ia he cwleuat raskasti coruillans/ ia wmbenpanit Silmensä. Senpäle/ ettei he coskan näkisi Silmillens ia cwlisi Coruillans/ ia ymmerdheisi Sydhemellensä/ ia heitens kiendeisit/ ette mine heite autaisin.

28 Nin se olcon nyt teille tietteuexi/ Ette teme Jumalan Autuus ombi Pacanoille lehetetty/ Ja he sen cwleuat.

29 Ja quin hen neite oli puhunut/ nin Juttat poislexit henen tykeense/ ia pidhit keskenens palio Kysymisi.

30 Mutta Pauali sis oli coco caxi aiastaica sijnä palcahoones ia wstanrupesi caikia iotca henen tygens siselletulit/

31 Ja sarnasi Jumalan Waldakunda/ ia opetti HERRAST Jesusesta/ caikelle wskaluxella ia eikengen hende kiellut.

Se Pyhen Paulin Epistola Romarein tyge.

1 lucu

1 PAuali/ Jesusen Christusen Paluelia/ cutzuttu Apostolixi wloseroitettu sarnama' Jumalan Euangeliu'/

2 ionga hen ennen luanut on/ henen Prophetains cautta/ nijske pyhisse Ramatuissa/

3 henen Poijastansa/ ioca syndynyt on Daidin Siemeneste Lihan polesta/

4 Joca ombi wekeuesti ilmoitettu Jumalan Poijaxi/ sen Hengen ielken/ ioca pyhittepi/ Sijte aijasta quin hen ylesnousi coolleista/ se on/ Jesus Christus meiden HErra'

5 Jonga cautta me olema Armon ia Apostolin wirghan saaneet caikein Pacanain seas/ ylesoijendaman Usko' cwliaisudhen/ henen Nimense päle/

6 Joinenga lughusta te mös oletta/ iotca cutzutut ouat Jesusesta Christusesta.

7 Caikille nijlle/ iotca Romissa ouat/ Jumalan rackaille/ ia cutzutuille Pyhille.

ARMO olcon teiden cansan ia Rauha Jumalalda meiden Iselde/ ia HERRALDA Jesuselda Christuselda.

8 Ensin mine Kiten minun Jumalatani Jesusen Christusen cautta/ teiden caikein tedhen/ ette teiden Usko caikesa Mailmasa mainitan.

9 Sille Jumala ombi minun Todhistaijan (iota mine Hengeseni paluelen henen Poijans Euangeliumis) ette mine ilman lackamat teiden pälen muistan/

10 aina pydhen minun Rucouxesani/ Ette mine iollangi madhaisin saadha (ios Jumala tachtu) onneliseni Tien tullaxen teiden tygen.

11 Sille ette mine halan teite nädhä/ senpäle ette mine iotakin Hengeliste Lahia teille iacaisin/ teite wahwistamahan

12 (se on) ette mine ynne teiden cansan saisin Lohutoxen/ molombaiden

Uskon kautta/ seke teiden ette minun.

13 Mutta em mine teilde salata tachtu/ Rackat Weliet/ ette Mine olen wsein aiatellut tulla teiden tygen/ waicka mine olen estetty tehenasti/ Ette mine mös teiden seasan/ madhaisin iongun Hedhelmen saatta/ ninquin muinengi Pacanain keskene.

14 Mine olen Welcapä/ seke Grekein ette mucalaisten/ seke Wisasten ette Tyhmein.

15 Senteden nin palio quin minussa ombi/ walmis mine olen/ teille mös iotca Romissa oletta/ Euangeliumi sarnaman.

16 Sille em mine häpie Christusen Euangeliumita. Sille ette se ombi Jumalan weki/ ioca autuaxi teke caiki ne iotca sen päle vskouat/

17 Ensin Juttaille ia mös nijlle Grekille/ Senteden ette sijnä iulgistetan se Wa'hurskaus ioca Jumalan edes kelpa/ quin vskosta vskoho' tule/ nin quin kirioitettu on/ se Wanhurskas pite vskostans elemen.

18 Sille ette Jumalan wiha Taiuahasta * tulepi ilmei/ ylitze caikein Inhimisten Jumalattoma' menon/ ia wärydhen iotca Totudhen wärydhes piteuet.

19 Senteden ette se quin taitan Jumalasta tuta/ se ombi heisse iulkinen. Sille ette Jumala heille sen ilmoitti/

20 sen kautta/ Ette henen näkymettomat meno'sa/ se on/ henen ijancaikinen Woimans ia Jumalus/ tuleuat nächteuexi/ coska nijste wari otetan/ henen Tegoisansa/ nimiten/ Mailman loomisesta.

21 Nin ettei heille ole ychten luchtamista/ Senteden ette he tiesit yden Jumalan oleua'/ ia ei ole hende ylisteneet ninquin ychte Jumalata/ eikä mös kijtteneet/ Waan he wilpistelit heiden * aijatoxisans/ ia heiden ierghetöin Sydhemens ombi piminyt.

22 Coska he itzense Wisaxi lwlit/ nin he ouat Tyhmexi tulluet/

23 ia ouat mwttaneet sen catomattoman Jumalan Cunnian/ Cuuaxi/ ioca ei waan techty ollut catouaiste' Inhimisten/ Mutta mös Linduin ia Nelijalcaisten ia mateleuain Eleinten motoisexi.

24 Senteden ombi mös Jumala heite laskenut heiden Sydheme's himohin/ saastauxehen/ häueisemen heiden oma Rumistans keskenens/

25 Jotca Jumalan Totudhen ouat mwttaneet Walehexi/ ia ouat cunnioittaneet ia palueleet enämen Loondo cappaleita/ quin itze Loija/ ioca o'bi kijtettepe ija'caikisesta Am'.

26 Senteden ombi mös Jumala heite ylenandanut häpielisijn Himoin. Sille ette heiden waimonsa ouat muttaneet sen Loonolisen tauan/ sihen quin ombi watan loondo.

27 Samalmoto mös Miehet ouat ylenandanuet sen waimoin loonolisen pitemisen/ ia ouat toinen toisens polen palaneet heiden himoisansa/ ia Miehet ouat Miesten cansa riettaudhen tehnet/ Ja ouat saanet (ninquin pitiki) heide' exymisens palca' itzeheisensä.

28 Ja ninquin ei he totellehet ette he Jumala' tundisit/ nin mös Jumala laski
heite heijun mielehen/ tekemen nijte quin ei pideisi tectemen/
29 Teunens caikia Wärytte/ Salawoteita/ Coirutta/ Ahneutta/ Pahutta/
teunens catehutta/ Murha/ Rijta/ Petosta/
30 Pahantauaiset/ Coruan wiskutteliat/ Panetteliat/ Jumalan * ylencatzoijat/
Wekiuallaiset/ Coriat * Euchkerit/ * Pahain neuuoin pesät/ Wanhembaidens
cwlemattomat/
31 Tompelit/ wilpitzijet/ * Julmat/ * Sopimattomat/ Armoittomat.
32 Jotca Jumalan Wanhurskauden tieteuuet (ette ne quin neite tekeuet/ ouat
Colema' ansanuet) ei he waiuoin nijte tee/ mutta mös andauat Sosionsa
ninen iotca site tekeuet.

2 lucu

1 SEnteden/ o Inhiminen/ eipe sine taidha itzes luchtata/ waicka cuca sine
olet ioca domitzet. Sille ette iossa sine toisen domitzet/ sijnä samassa sine
itzes cadhotat/ Ette sine iuri site sama teet/ iotas domitzet.
2 Sille me tiedheme/ ette Jumalan Domio ombi oikea/ ninen ylitze iotca
semmotoista tekeuet.
3 Eli lwleco sine/ o Inhimine'/ sine ioca domitzet nijte iotca sencaltaista
tekeuet/ ia sine mös site sama teet/ ette sine weltet Jumala' domion?
4 Eli ylencatzoico sine henen Hywuydhens runsaudhen/ kerssimisen ia *
Pitkemielisudhen? Etkös tiedhä/ ette Jumalan hywuys paranoxehen sinua
pytepi?
5 Mutta sinun Cowudhes ia catumattoman Sydhemes ielkeen/ sine cartutat
wihan itzelles sihen wihan peiuehen/
6 Coska JUMAlan oikea Domio ilmande/ Joca costapi itzecungin henen
Töidense pereste/
7 nimitten/ ylistos ia Cunnia/ ia catomatoin olemus/ nijnen/ iotca kerssimisen
cansa seisouat sen ijancaikisen Elemen ielkin.
8 Mutta nijlle iotca rijtaiset ouat/ ia eiuet totutta cwle/ waan wärydhen
cwleuat/ tuleua ombi närckestys ia wiha/
9 mureh ia waiwa/ caikein Inhimisten Sieludhen ylitze iotca paha tekeuet.
Ensiste Juttaille/ ia mös Grekille.
10 Mutta kijtos ia cunnia ia Rauha caikille nijlle/ iotca hyue tekeuet/ Ensiste
Juttaille ia mös Grekille.
11 Sille ettei Jumala catzo Inhimisen modhon ielken/
12 Caiki ne/ iotca ilman Laita ouat syndi tehneet/ ne mös ilman Laita
cadhotetan. Ja caiki ne iotca Laissa ouat syndi tehneet/ ne Lain cautta
domitaan.
13 Sille ettei ne ole Jumalan edes wanhurskat/ iotca Lain cwleuat/ Mutta ne

iotca Lain töillens teuteuet/ ne pidheten wanhurskana.

14 Sille ios Pacanat/ ioilla ei Laki ole/ tekeuet quitengin * loonostans site quin Laki ano/ ne samat/ waicka ei heille Laki ole nin he ouat itzeheillens Laki Sen cautta/

15 ette he osottauat Lain Töödh/ oleuan kirioitetun heiden Sydhemihins/ Senwoxi ette heiden Omatu'dons heille sen todistapi/ Nin mös heiden aijatoxensa/ iotca itze keskene's candauat/ eli mös luchttauat

16 sinä peiuene/ coska Jumala Inhimisten salaisudhet/ pite domitzeman/ Jesusen Christusen cautta/ minun Euangeliumin pereste.

17 Catzo/ sine cutzutan Juttaxi/ ia sine Lootad itzes Lain päle/ ia kerskat sinuas Jumalasta/ ia tiedhet henen tahdhonsa.

18 Ja ette sine olet Laista neuuottu/ nin sine coettelet mite paras tehdhä olis/

19 ia vskallat itzes oleuan ninen Sokijain Johdattaijan/ ia ninen Walkeudhexi/ iotca pimeise ouat/

20 ia Tyhmeiden haltiaxi/ ninen yxikerdhaisten Opettaijaxi/ ia sinulla on mooto tietemen mite oikeus ombi Laissa.

21 Nyt sine opetat muita/ ia et sine itzes opeta. Sine sarnat Ei pidhet wargastama'/ ia sine wargastat. Sine sanot/ Ei pidhe Hoori techtemen/ ia sine Hoori teet.

22 Sine cauhistut Epeiumaloita/ ia ratelet site Jumalalda quin henen tule.

23 Sine kerskat itzes Laista/ ia häueiset Jumala Lain Ylitzekieumisen cautta.

24 Sille teidhe' techten tule Jumalan Nimi pilcatuxi Pacanaiden seas/ ninquin kirioitettu ombi.

25 Se Ymberileickaus kyllle kelpa/ Jos sine Lain pidhet. Mutta ellet sine Laki pidhe/ nin ombi sinun Ymberileickausti io Esinahaxi kiendynyt.

26 Jos sis Esinachka Lain Wanhruskaudhen pite/ etkös lwle ette henen Esinachkans pite Luettaman henelle Ymberileickauxe?

27 Ja nin se/ quin Loonosta's ombi Esinachka/ ia Lain teutte/ pite sinua Domitzeman/ ioca Bockstauin ia Ymberileickauxe alla Lain ylitzekieud.

28 Sille/ ei se Judeus ole/ ioca wlconaisesta Judeus on/ Eikä mös se ole Ymberileickaus/ quin wlconaisesta Lihassa tapachtu.

29 Mutta se on Judeus/ ioca siselde salattu on/ Ja se Sydhemen Ymberileickaus/ se ombi Ymberileickaus/ ioca Hengesse/ ia ei Bockstauis tapachtu/ Jonga kijtos ei ole Inhimisilde/ waan Jumalalda.

3 lucu

1 Misse sis Juttalla paraspoli ombi? Eli mite se Ymberileickaus autta?

2 Ja tosin/ sangen palio. Ensin/ ette heille on vskottu/ mite Jumamala puhunut on.

- 3 Mutta ettei mutomat ninen samain päle vskoneet/ mike sijte lucua ombi? Pidheiskö heiden Epeuskonsa Jumalan vskon turhaxi tekemen?
- 4 Pois se. Waan paramin/ Olcon Jumala totinen/ Ja caiki Inhimiset Walechteliat. Ninquin kirioitettu on/ Senpäle/ ette sinun pite totisen oleman sinun sanoisas/ ia ylitzewoitat coska sine Domitan.
- 5 Jos sis se nin on/ Ette meiden wärys Jumalan Oikeudhen ylistepi/ miteste me sanoma? Ongo sis Jumala wäre/ ette hen sen ylitze wihastupi?(Mine puhun Inhimisten taualla)
- 6 Pois se/ Quinga sis Jumala taidhais Mailman Domita?
- 7 Sille ios Jumalan Totuus minun Waleheni cautta cunnialisemaxi tulis/ henen ylistoxexi/ Mingetedhen mine pidheis wiele sijte ninquin Syndinen Domittaman?
- 8 Ja ei paramin nin tehdhä (ninquin me laitetanma/ ia quin mutomat puhuuat/ ette me sanoma) Techkemme paha/ ette sijte hyue tulis. Joinenga cadhotus ombi ratki oikia.
- 9 Miteste me nyt sihe' sanoma. Ongo sis meille parambipoli quin heille? Ei ensingen. Sille me olema enne' osottaneet/ Ette seke Juttat ia Grekit/ caiki ouat Synnin alla/
- 10 Ninquin kirioitettu on/ Eike'gen ole wa'hurskas/ ei tosin yxike'.
- 11 Eikengen ole ioca ymmerttä/ Eikenge' ole/ ioca Jumalata etzipi.
- 12 Caiki he ouat poikennehet/ ia caiki ynne ouat keloottomaxi tulleet. Ei yxiken ole quin hyue teke/ ei ychtengen saacka.
- 13 Heiden Curckuns ombi yxi auoion Hautta/ heiden Kiellense ca'sa he petoxe' tekeuet/
- 14 Kykermen wiha o'bi heiden Hwllens alla/ Heiden suunssa ombi teunens kiromista ia haikeutta.
- 15 Heiden Jalgansa ouat nopiat werta wloswodhattaman/
- 16 heiden teisens ombi sula tuska ia sydhemenkipu/
- 17 eiuet he rauhan tiete tundeneet/
- 18 Ei ole Jumalan pelco heiden silmeins edhesse.
- 19 Mutta sen me tiedhemme/ ette caiki se quin Laki sanopi/ sen hen sano nijlle iotca Lain alla ouat/ Senpäle/ ette iocainen Suu pite tukittaman/ ia caiken Mailman pite Jumalan edes Vicapään oleman/
- 20 Senteden/ ettei yxiken Liha taidha Lain töiden cautta henen edhessens Wanhurskaxi tulla. Sille ette Lain lepitze waan Synnin tundemus tule.
- 21 Mutta nyt ilman Lain auttamata ombi se Wanhurskaus/ ioca Jumalan edes kelpa/ iulghistettu/ ia Lain ia Prophetain cautta todhistettu.
- 22 Se Jumalan Wanhruskaus (ma mine) ioca tule Jesusen Christusen vskosta/ caikein tyge/ ia caikein päle/ iotca vskouat.
- 23 Sille ettei täle ole ychten eroitusta * He ouat caiki pänes Synniset/ ia ei ole heille misten kerskamista Jumalan edes.
- 24 Ja tuleuat ilman ansiotans Wanhurskaxi henen Armostans/ sen Lunastuxen

cautta/ quin ombi Christuses Jesuses/

25 Jonga Jumala on asettanut Armonstolixi/ sen Uskon lepitze henen Weresense/ Joille hen sen Wanhurskaudhen/ ioca henen edhesens kelpa/ osottapi/ sijnä/ ette Hen ne Synnit andexianda *

26 iotca ienyet olit Jumalan kerssimisen ala/ Ette hen telle aijalla osottais/ sen Wanhurskaudhen ioca henen edhesens kelpa Senpäle/ ette henen ainoan pite Wanhurskan oleman/ ia sen Wanhurskauttaman/ ioca Jesusen Uskosta on.

27 Cussa sis ombi nyt sinun Kerskauxes? Se on wlossuliettu. Minge Lain cautta? Töidhen Lain cautta? Ei/ Waan Uskon Lain cautta.

28 Nin me sis sen sixi pidhemme/ ette Inhiminen wanhurskaxi tule/ ilman Lain töite/ sulan Uskon cautta.

29 Eli ongo Jumala waiwoin Judasten Jumala? Eikö hen mös ole Pacanain Jumala? Ja/ wissiste mös Pacanaidhen Jumala.

30 Sille ette yxi ainoa Jumala ombi/ ioca Ymberileickauxen wanhurskaxi teke Uskosta/ ia Esinahan vskon lepitze.

31 Quingasta? Teemekö me Lain tyhiexi Uskon lepitze? Pois se Waan me * kijnitemme Lain.

4 lucu

1 Mlteste me sis sanoma meiden Isen Abrahamin leunehexi Lihan polesta?

2 Sen me sanoma/ Jos Abraham on Töidhen cautta Wanhurskaxi tullut/ nin henelle ombi kyllle kerskamista/ Waan ei Jumala' edes.

3 Mutta mite Ramattu sano? Abraham vskoi Jumalan/ ia se henelle wanhurskaudexi luettijn.

4 Mutta sille ioca töte teke/ ei lueta palca Armosta/ waan welghasta.

5 Mutta henelle ioca ei Töisse kijniripu/ waan vskopi sen päle/ ioca sen Jumalattoman wanhurskauttapi/ henen Uskonsa luetan henelle/ wanhurskaudhexi.

6 Ninquin mös Daid sanopi/ Ette autuahus on ainostans sen Inhimisen/ iolle Jumala tygelukepi wanhurskaudhen/ ilman Töidhen apua/ coska hen sano.

7 Autuat ouat ne/ ioinenga wärydhet ouat andexiannetudh/

8 Ja ioinenga Synnit peitetyd ouat. Autuas on se Mies iolle Jumala ei ycte' syndi tygeluge.

9 Lienekö teme Autuahus waiwoin Ymberileickauxen ylitzetullut/ eli mös ylitze Esinahan? Nimbe me sanoma/ ette Abrahamille oli henen Uskons Wanhurskaudhexi luettu.

10 Quinga hen sis henelle tygeluettin? Coska hen oli Ymberileickauxes/ eli Esinahas? Ei Ymberileickauxes/ waan Esinahasa.

11 Mutta sen Ymberileckauxen Merckin hen otti Insiglixi ette hen oli

wanhurskaxi techty vskon cautea/ ioca henelle oli Esinahasa/ Senpäle/ ette henen piti oleman caikein vskolisten lse/ iotca Esinahasa vskoit/ ette se sama pidheis mös heille Wanhurskaudhexi tygeluettaman.

12 Ja tulis mös Ymberileickauxen lsexi/ Ei waiwoin ninen/ iotca Ymberileickatuista syndynyet ouat/ Mutta mös ninen/ iotca waeldauat sen vskon Jelkije mödhen/ ioca oli meiden lsen Abrahamin Esinahasa.

13 Sille ne Lupauxet/ Ette henen piti tuleman Maliman Perilisexi/ ei ole tapachtanut Abrahamille/ ia henen Siemenillens Lain cautta/ Waan vskon wanhurskaudhen cautta.

14 Sille/ ios ne/ iotca Laista ouat/ periliset ouat/ Sijtte vsko o'bi turha/ ia se Lupaus ombi huckan tullut.

15 Senwooxi ette Laki Wihan yleskihoitta/ Sille cussa ei Laki ole/ ei sielle mös ole Lain ylitzekieumiste.

16 Senteden annetan Perimys Uskosta/ Ette sen pite Armosta oleman/ Ja se Lupaus pite olema' wahwana caikille Siemenille/ Ei ninen ainostans/ iotca Laista ouat/ mutta mös ninen/ iotca Abrahamin Uskosta ouat/ ioca on meiden caikein lsen.

17 Ninquin kirioitettu on/ Mine asetin sinun monen Pacanain lsexi Jumalan edes/ ionga sine vskonut olet/ Joca ne Coollehet eleuexi teke/ ia cutzupi ne cappalet ioita ei oleca/ ninquin ne olisit.

18 Ja hen vskoi sen Toiuon päle/ cussa ei ensingen toiuottapa ollut/ Senpäle ette henen piti oleman monen Pacanain lsen/ Ninquin henelle sanottu oli/ Nin pite sinun Siemenes oleman.

19 Ja ei hen heickonnut vskosa/ eikä mös totellut henen policolutta Rumistansa/ Echke hen io lehes sata aijastaica wanha oli/ Eikä mös Saran policolutta Cochtua.

20 Sille ei hen ychten epeilyt Jumalan Lupauxen päle Epeuskon cautta/

21 Waan oli wahwa vskosa/ ia a'noi Jumala' sen * Cunnian/ ia oli caikein wissin sen päle/ ette se iota Jumala lupapi/ sen hen mös woipi teuttä.

22 Senteden se ombi mös henelle Wanhurskaudexi luettu.

23 Nin ei se ole waiwoin henen techtens kirioitettu Ette henelle se tyge luettu oli/

24 Mutta mös meiden tedhen/ ioille se mös pite tygeluettaman/ Jos me vskoma henen pälens/ ioca meiden HERRAN JESUSEN ylesheretti Coolluista.

25 Joca meiden Syndijen tedhen vlosannettu on/ ia meiden wanhurskaudhen tedhen ylesheretetty.

5 lucu

1 ETte me nyt sis olema wanhurskautetut Uskon cautta/ Nin meille ombi Rauha Jumalan cansa/ meiden HERRAN Jesusen Christusen cautta/

- 2 Jonga lepitze meille mös ombi yxi Tygekieumys Uskossa tehen Armohon/
ionga siselle me seisoma/ ia kerskama meite' Toiuosta ioca meille ombi sijte
Cunniasta/ quin Jumala meille andapi.
- 3 Mutta ei site ainostansa/ wan me mös kerskama meitem waiwasa/ Sille me
tiedheme/ Ette waiua saatta kerssimisen/
- 4 Mutta Kersimys saatta coetuxen/ Coetus saatta toiuon/ Mutta toiuo ei se
wilpistele.
- 5 Sille ette se Jumalan Rackaus ombi wloswonatettu meiden Sydhemihin/ sen
pyhen Hengen cautta ioca meille on annettu.
- 6 Sille ette mös Christus/ coska me wiele heicot olima aijan ielken/ ombi
meiden Jumalattoidhen edheste coollut.
- 7 Tuskalla nyt iocu coole sen Oikean tedhen. Waan iongun Hyuen edest
wskallais lehes iocu coolla.
- 8 Senteden Jumala yliste hene' Rackauttans meiden cochtan/ ette Christus
ombi meiden edesten coollut/ coska me wiele Syndiset olima.
- 9 Nin me sis palio enemien henen cauttans wariela'me wihan edheste/ senwooxi
ette me henen Werens Lepitze wanhurskautetud olema.
- 10 Sille ios me Jumalan cansa olema souitetut/ henen Poians Coleman
lepitze/ coska me wiele henen Wiholisens olima/ Palio enämin me Autuaxi
tulema henen Elemens lepitze/ ette me nyt souitetut olema.
- 11 Mutta ei waiwain site/ waan me kerskama mös meite * Jumalasta/ meiden
HERRAN JEsusen Christusen cautta/ Jonga lepitze me olema nyt souinon
saaneet.
- 12 Senteden/ ninquin ydhen Inhimisen cautta Syndi on Mailma' tullut/ ia
Syndin lepitze Colema/ ia nin Colema caikein Inhimiste' ylitze o'bi yldynyt/
senwooxi ette caiki ouat syndi tehneet.
- 13 Sille ette syndi oli tosin Mailmas/ hama' Lakijn asti. Mutta cussa ei ychten
Laki ole/ ei sielle syndi totella/
- 14 Waan se Colema wallitzi Adamista hama' Mosesen asti/ heide' ylitze mös/
iotca eiuet ole syndije tehneet/ sencaltaisen Ylitzekeumisen cansa quin Adam/
ioca ombi sen * Cuua/ quin ielken tuleua oli.
- 15 MUtta ei se nin ole Lahia' cansa/ quin Synnin. Sille ios mo'da ouat ydhe'
Inhimisen Synnin tedhe' coolleet/ Nin on palio enembi Jumalan Armo ia Lahia
monelle runsahasta tapachtanut/ Jesusen Christusen cautta/ ioca se ainoa
Inhiminen armosa oli.
- 16 Ja ei ole se Lahia ainostans ydhen * Synnin ylitze/ Nin quin caikein
Cadotus on tullut ydhen Syndisen ydhen synnin tedhen. Sille ette Domio on
wlostullut ydheste Synniste cadhotuxexi/ Mutta se Lahia/ hen mös auttapi
monesta synniste Wanhurskautehen.
- 17 Sille ios Colema ombi ydhen synnin tedhen wallinut/ sen ydhen cautta/
Palio enemien ne iotca sauat Armon ia Lahian teuttemisen Wanhurskaudhexi

pite wallitzeman Elemese ydhen Jesusen Christusen cautta.

18 Sille/ ninquin ydhen Inhimisen synnin tedhen Cadhotus on ylitze caikein Inhimisten tullut/ Nin ombi mös ydhen wanhurskaudhen cautta/ se Elemen wanhurskaus caikein Inhimisten ylitze tullut.

19 Sille ninquin ydhen Inhimisen cwlemattudhen tedhen/ monda ouat Syndisexi tulleet/ Nin mös monda tuleuat ydhen cwliaisudhen tedhen wanhurskaxi.

20 MUtta Laki ombi mös tehen siselletullut/ Senpäle ette Syndi wekeuemexi tulis/ Mutta cussa Syndi on wekeue/ Sielle ombi quitengin Armo palio wekeuemexi tullut/

21 Sen päle/ ette ninquin Syndi ombi wallinut Coleman polen/ Nin mös Armon pite wallitzeman wanhurskaudhen lepitze ijancaikisehen Eelemehen/ Jesusen Christusen cautta.

6 lucu

1 Mlteste me sis tehe' sanoma? Pitekö meide' wile Synnise olema'/ senpäle ette se Armo site wekeuemi olis?

2 Pois se. Quingasta meiden wile pideis Synnis elemen/ iosta me poiskoolleet olema?

3 Eikö te tiedhä Rackat Weliet/ Ette caiki iotca castetut olema Christusesa Jesusesa/ me olema Castetut * henen Colemahansa?

4 Nin me olema sis henen cansans haudhatut casten cautta colemahan/ Senpäle/ ette ninquin Christus ombi coolluista ylesheretetty Isen Cunnian cautta/ Nin mös meiden pite waeldaman/ ydhes wdhesa Elemese.

5 Sille ios me ynne henen cansans kijniytutetut olema ydhen caltaiseen Colemahan/ Nin me mös tulema Ylesnousemisesa ydhen caltaisexi/

6 Tieten/ ette meiden Wanha Inhiminen on henen cansans ristinnaulittu/ Senpäle/ ette se Syndinen Rumis pite turmeldaman/ ettei me testedes pidhe syndi palueleman.

7 Sille ette se quin Coollut on/ hen ombi synniste wanhurskautettu.

8 Mutta ios me coolleet olema Christusen cansa/ nin me Uskoma/ ette meiden mös pite elemen henen cansansa/

9 Ja tiedheme/ ette Christus ioca nijste Coolleista ylesheretetty on/ ei hen sillen coole/ ei se Colema saa testedes hene' ylitzens walta.

10 Sille se quin he' coollut on/ sen he' syndijn cooli wihdhoin/ waa' se quin hen elepi/ sen hen Jumalan elepi.

11 Nin mös te/ sixi te teidhen itzenne pitekä/ ette te oletta Syndihin coolleet/ mutta elette Jumalaan Christusen Jesusen meiden HERRAN cautta.

12 Nin elkete nyt laskeco Syndi wallitzeman teiden coleuaisesa Rumisanna/ nin ette te hende cwletta henen Himoina ielkeen.

13 Ja elkete andaco teiden Jesenitenna Synnin Odhaxi wärytehen/ Mutta

andaca itze teiten Jumalalle ninquin ne/ iotca Colluista ouat wirghonneet/ ia teiden Jesenet/ Jumalalle wa'hurskaudhe' Odhaxi.

14 Sille ettei Syndi pidhe teiden ylitzen walitzema'/ Se'woxi ettei te ole Lain alla Waan Armon alla.

15 Quingasta sis? Pitekö meiden Syndi tekemen/ Ettei me ole Lain alla/ Waan Armon alla? Pois se.

16 Ettekö te tiedhä/ ette iolle te annatte teiden itzenne palueliaxi cwlemahan/ sen Palueliat te oletta/ io'ga te oletta cwliaiset/ Taicka synnin/ coleman polehe'/ eli Cwliaisude' Wanhurskaudhe' polen?

17 Mutta Jumalan olcon kijtos/ Ette te olitta Synnin palueliat/ Mutta nyt oletta sydhemeste' cwliaiset/ sen opin Esicuuasa/ iohonga te oletta wedhetud.

18 Mutta nyt ette te oletta wapadhetud synniste/ nin te oletta Wanhurskaudhen palueliaxi tulleet.

19 Mine puhun neiste Inhimisten taualla/ teiden Lihalsen heickoudhe' tedhen. Ninquin te oletta andanut teiden Jesenet Sastaisutta ia Wärytte paluelemaan ydheste Wärydesta nin toisehen/ Nin andacat mös nyt teiden Jesenet Wanhurskaudhen palueluxeen/ ette ne tulisit Pyhexi.

20 Sille coska te olitta Synnin palueliat/ nin te olitta wapaat Wanhurskaudhesta.

21 Mite hedhelme teille silloin sijte oli/ Joista te nyt häpiette? Sille ette sencaltaisten loppu ombi Coolema.

22 Mutta ette te nyt oletta wapadhetut synniste/ ia Jumalan palueliaxi tulluet ombi teille teiden Hedhelme/ ette te pyhexi tuletta/ Mutta sen Lopuxi/ se ijancaikinen Eleme.

23 Sille ette Colema ombi Syndin palca. Mutta Jumalan Lahia ombi se ijancaikinen Eleme/ Jesuses Christuses meiden HERRASA.

7 lucu

1 Elkö te tiedhe/ rackat weliet (Sille mine puhu' Lain taitauain tyge) Ette Laki se wallitzepi Inhimisen ylitze/ nincauuan quin hen ele?

2 Sille yxi waimo ioca Miehen hallusa ombi/ nincauuan quin Mies ele/ hen on henehen sidhottu Lain cansa. Mutta ios Mies coole/ nin se on waph sijte Miehen Laista.

3 Waan ios hen toisehe' Mieheen secaunde/ henen Miehense eleise/ nin hen Hooraxi cutzutan. Mutta ios Mies coolepi/ nin he' on waph Laista/ ettei hen Hooraxi ole/ ios hen secaunde toisehen Miehen.

4 Nin oletta Te mös/ minun Welieni * Laista coletetudh/ Christusen Rumin cautta/ ette teiden pite secaundeman toisehe'/ nimitten sihen/ ioca Coolleista on Ylesnosnut/ senpäle/ ette me Jumalalle Hedhelmeitzisim.

5 Sille coska me olima Lihassa/ nin ne synniset Himot (iotca Lain cautta

heide's yleskihoitit) olit wekeuet meiden Jesenise/ Colemalle hedhelmeitzemen.
6 Mutta nyt me olema wapadhetut Laista/ ia heneste poiskoolluet/ ioca meite fangina piti/ Nin ette meiden pite paluelema'/ Henge' wdesa menossa/ ia ei sijnä wa'has Bockstauin menossa.

7 Miteste me sis sanoma? Ongo Laki syndi? Pois se. Mutta em mine mwtoin syndi tundisi/ quin Lain cautta. Sille em mine olisi Himosta miten tienyt/ ellei Laki olisi sanonut Ele himoitze.

8 Mutta nin otti syndi Tilan Keskyste/ ia yleskihoitti minussa caikinaisen Himon/ Sille ette ilman Laita oli Syndi coollut/ Mutta mine elin muinen ilman Laita.

9 Cosca sis Kesky tuli/ nin Syndi taas wircosi/ Ja mine coolin.

10 Ja nin leuttihin/ ette se Kesky quin minulle oli Elemexi lootu/ se minun saati Colemahan.

11 Sille ette Syndi otti tilan Keskyste/ ia petti minun/ ia sille samalla Keskyllä hen minu' tappoi.

12 Se Laki ombi quitengi itzestens pyhe/ ia se Kesky ombi pyhe/ oikia ia hyue.

13 Ongo sis se/ quin Hyue on/ minulle Colemaxi tullut? Pois se. Mutta senpäle/ ette Synnin piteis nächtemen/ quinga hen Syndi olis/ ombi hen minulle sen Hyuen cautta Coleman synnyttenyt/ Senpäle ette Synnin pideis ylitze mären Synnixa tuleman/ Keskyllä cautta.

14 Sille me tiedheme/ ette Laki on Hengelinen/ Waan mine olen Lihalinen/ Synnin ala myyty.

15 Sille em mine tiedhä/ mite mine * teen/ Senteden ettei mine tee/ mite mine tahdhon/ waan site quin mine wihan/ sen mine teen.

16 Mutta ios mine site teen/ iota em mine tachtu/ nin mine olen sosionut Lain cansa/ ette hen on Hyue.

17 Nin em mine nyt site sama tee/ waan se Syndi/ ioca minussa asupi.

18 Sille mine tiedhen/ ette minussa/ se on/ minun Lihassani/ ei miten hyue asu. Kulle minulla ombi Tachtu/ Waan teutte Hyue/ em mine site leudhä.

19 Sille ette se Hyue/ iota mine tahdho' em mine site tee/ waan site paha/ iota em mine tahdho/ site mine teen.

20 Mutta ios mine sen teen/ iota em mine tachtu/ nin em mine site sama tee/ waan se Syndi/ ioca minussa asupi.

21 Nin mine nyt leudhen itzelleni ydhen Lain/ ioca tachtu tehdhä site/ quin Hyue on/ ette minussa Pahuus kijnirippu/

22 Sille minulla ombi Halu Jumalan Lakijn/ sen * sisellisen Inhimisen polesta.

23 Mutta mine näen ydhen toisen Lain minun Jeseniseni/ ioca sotipi minun Mieleni Lakia wastan/ ia ottapi minun Fangixi sijnä Synnin Laissa/ ioca ombi minun Jeseniseni.

24 Mine wihileinen Inhiminen/ cuca minun pästepi teste Coleman Rumista?

25 Mine kijten Jumalata Jesusen Christusen cautta meiden HERRAN. Nin mine nyt itze paluele' Jumalan Lakia mielelleni/ Mutta Lihan cansa sen synnin Lakia.

8 lucu

1 Nin ei ole miten * cadhottapa nijlle/ iotca Christuses Jesusesa ouat kijnitetudh/ ne/ iotca ei waella Lihan ielken/ waan Hengen ielken.

2 Sille ette Hengen Laki/ ioca eleuexi tekepi Christusesa Jesusesa/ se ombi minun wapachtanut synnin ia coleman Laista.

3 Sille se quin ei Laki tainut matkan saatta (Senwoxi ette hen Liha' cautta oli heickoxi tullut) sen Jumala teki/ ia lehetti henen Poiansa sen synnisen Lihan hahmosa/ ia poisdomitzi synnin Lihassa/ Synnin cautta.

4 Senpäle/ ette se Wanhurskaus/ ionga Laki watipi/ meisse teutetyxi tulis/ Quin ei nyt sillen Liha' ielkin waellamma/ waan Hengen ielken.

5 Sille/ ne/ iotca Lihalliset ouat/ totteleuat nijte Lihalisia/ Mutta ne/ iotca Hengelistet ouat/ totteleuat nijte Hengelisia.

6 Sille ette Lihan Halu/ ombi colema ia Hengen Halu/ se ombi Eleme ia rauha.

7 Senteden ette Lihan Halu ombi yxi Wihaus Jumalan vastaan/ Senwoxi ettei se ole Jumalan Lain cwliainen/ eipe hen semmengen site woi.

8 Mutta iotca Lihalliset ouat/ ei ne taidha olla Jumalan otoliset.

9 Waan ette te ole Lihalliset/ mutta Hengelistet/ Jos mwtoin Jumalan Hengi teisse asupi. Mutta iolla ei ole Christusen Hengi/ ei se ole henen omansa.

10 Mutta ios sis Christus onmbi teisse/ Nin Rumis tosin on coollut synnin tedhen/ Mutta Hengi ombi Eleme/ sen Wanhurskaudhen tedhen.

11 Jos nyt sen Hengi/ ioca Jesusen ylesheretti Coolluista/ asupi teisse/ Nin mös se sama/ ioca Christusen ylesheretti Coolluista/ pite teiden coleuaisen Rumijn eleuexi tekeme'/ se' syyn tedhe'/ ette hene' He'gens teisse asupi.

12 Nin olema me nyt (rackat Weliet) Welcapääd/ ei Lihan ette meiden pite Lihan ielkin elemen.

13 Sille ios te elette Lihan ielken/ nin te coletta Mutta ios te coletatte Lihan sisun/ Hengen cautta/ nin teiden pite elemen.

14 Sille ette caiki ne/ iotca Jumalan Hengelle waikutetaan/ ne ouat Jumalan lapset.

15 Sille ette te ole saaneet Oriudhen Henge/ ette teiden pidheis wiele pelkemen. Mutta te oletta saaneet wloswalittudhen Lasten Hengen/ Jonga cautta me hwdhama/ Abba rakas Ise.

16 Se sama Hengi todistapi meiden Hengellen/ ette me olema Jumalan Lapset.

17 Jos me olema Lapset/ nin me olema mös Periliset/ nimiten/ Jumalan Periliset/ ia Christusen cansaperiliset. Jos me mutoin ynne kerssime/ Senpäle

ette me mös henen cansans Cunniahan tulisima.

18 Sille ette sixi mine sen pidhen/ Ette temen nykyisen Aijan waiuat/ eiuet ole sen Cunnian kuluoliset/ ioca meiden cochtaan pite ilmoitettaman.

19 Sille se ikeue loondocappalein odhotus odhottapi sen Jumalan Lasten ilmoituxen pereste.

20 Senwoxi ette Loondocappaleet/ ouat Turmeluxen alaheitetudh/ heiden tachtains vastaan/ Waan hene' tehdhens/ ioca ne ombi alaheittenyt ydhen toiuon päle.

21 Sille ette Loondocappalet pite mös wapaxi tuleman sijte turmeludhen Oriudesta/ siihen Jumalan Lasten Cunnialisen wapautehen.

22 Sille me tiedheme/ ette iocainen Loondocappale/ hocapi ia ikeueitze tehenasti meiden cansan.

23 Mutta ei waiwoin ne/ Waan mös me itze/ ioilla ombi Hengen wdhistos/ hocamma mös itzellemme/ sen Lapsudhen ielken/ ia odhotamma meiden Rumijn Lunastusta.

24 Sille kulle me olema wapadhetut/ Wan se ombi Toiuossa. Mutta ios Toiuo näkypi/ ei hen ole toiuo/ Sille quinga iocu site taita toiuoa ionga hen näke?

25 Mutta ios me site toiuoma/ iota emme me näe/ Nin me site odhotamma kersimisen cansa.

26 Samalmoto mös Hengi autta meiden heickoutta. Sille eipe me tiedhe/ mite meiden pite rucoleman/ ninquin tulis/ Waan itze Hengi manapi hyue meiden edesten/ sanomattomilla Hocauxila.

27 Mutta se/ ioca sydhemen catzopi/ hen tiete mite Henge' mieles ombi/ Sille ette hen manapi pyhein edeste Jumalan mielisudhen ielkin.

28 Mutta me tiedhemme ette ninen iotca Jumalata racastauat/ caiki cappalet parahin auttauat/ nimitten nijlle iotca Aightuxen ielken cutzutut ouat.

29 Sille iotca hen on edeskatzonut/ ne hen ombi edessätenyt/ ette heiden pite oleman henen Poians Cuuan caltaiset/ Senpäle ette henen pite oleman se Esicoinen monein Weliein keskene.

30 Mutta iotca he' on edessänyt/ ne hen ombi mös cutzunut. Ja ne iotca he' on cutzunut/ ne he' o'bi mös Wa'hurskauttanut. Mutta iotca he' wanhurskautti/ ne hen o'bi mös cunnialisexi tehnyt.

31 Miteste me sis tehen sanoma? Ette Jumala ombi meide' edesten/ Cuca woi meiden wastan olla?

32 Joca ei mös ole henen oma Poicans armachtanut/ Waan on wlosandanut henen meiden caikein edeste/ Quingasta ei hen mös andaisi meille caikia henen cansansa?

33 Cuca tachtu ninen Jumalan wloswalittudhen päle canda? Jumala ombi se/ ioca wanhurskautta.

34 Cuca o'bi se ioca tachtu cadotta? Christus on se/ ioca collut on. Ja palio ene'bi/ Hen ombi mös ylesheretetty/ Joca mös o'bi Jumalan oikealla Kädelle/

ia manapi hyue meiden edeste'.

35 Cuca tachtu meite eroitta Jumalan Rackaudhesta? waiuaco eli adhistos/ eli wainous? eli nelke? eli alastus? eli häte? eli miecka?

36 Ninquin kirioitettu ombi/ Sinun tedes me coletetame yli peiue/ Me pidetem ninquin Teuraxi techteuet La'baat.

37 Mutta nijsse caikissa me ylitzewoitamme/ henen cauttans/ ioca meite racastanut on.

38 Sille ette mine olen wissi sen päle/ Ette eikä Colema/ taicka Eleme/ Eikä Engelit taicka Esiuallat/ eli wäkewuydhet/ eikä nykyset taicka tuleuaiset/ eikä corckius eli syueys/ eikä iocu mw Loondocappale/ woi meite eroitta Jumalan rackaudhesta/ ioca ombi Christusesa Jesusesa meiden HErrasa. Cadhottapa) waicka syndi wiele Lihassa kiuckuitze/ nin ei hen quitengan taidha cadhotta Inhimiste/ Senteden ette Hengi ombi wanhurskas ia sotipi site wasan. Mutta cussa ei se Hengi ole/ sijnä Laki Lihan cautta heicoxi tule/ ia ylitzekieudhen. Nin ette se on mahdotoin/ ette Laki sen Inhimisen taita autta/ mutta waan syndihin ia Colemahan. Senteden Jumala lehetti Poiansa/ ia sälytti henen pälens/ meiden synnit/ ia nin auitti meite Laki teuttemen/ henen Hengens cautta.

9 lucu

1 TOtudhen mine sanon Christusesa/ ia en Walechtele/ Quin minun Omatundon minulle todhista Pyhesse Hengese/

2 Ette minulla ombi swri mureh/ ia alinomainen kipu Sydhemeseni.

3 Sille mine olen itze pyynyt minuani kirotuxi tulla Christuselda/ minun Welieini teden/ iotca ouat minun Langoni Lihan cautta/

4 iotca ouat Israelitit/ ioinenga ombi Lapsuus ia Cunnia/ ia Lijttot/ ia Lain sädhyt/ ia se Jumalanpaluelus/ ia ne Lupauxet/

5 ioinenga mös ne lset ouat/ ioista Christus ombi syndynyt Lihan polesta/ Joca ombi Jumala caikein ylitze/ ylistettu ijancaikisesta/ Amen.

6 Mutta em mine neite puhu/ ette Jumalan Sana senteden on huckunut. Sille ei ne ole caiki Israelitit/ iotca Israelista ouat/

7 eike mös ne caiki poiat ole quin ouat Abrahamin Siemen. Waan Isaachisa pite cutzutaman sinulle Siemen.

8 Se on/ Ei ne Jumalan Lapset ole/ iotca Lihan cautta Lapset ouat/ Mutta ne/ iotca Lupauxen polesta Lapset ouat/ ne Siemenexi luetan.

9 Sille ette teme ombi Lupauxen sana/ quin hen puhu/ Telle aijalla minun pite tuleman/ ia Saralla pite Poian oleman.

10 Mutta ei se ainostans nin heille tapachtanut/ waan mös Rebecca widhoin sighitti Isaachist meiden lseste.

11 Sille io ennen Lasten syndymetä/ coska ei he wiele miten hyue eikä paha

tehneet/ Senpäle ette Jumalan Aightus pideis seisoman/ wloswalitzemisen ielken/

12 Ei Töödhen ansiosta/ waan sen Cutzuian Armosta/ nein henelle sanottin.

13 Se swrembi pite palueleman site wehembete/ Ninquin kirioitettu on/ Jacob mine racastin/ mutta Esau mine wihasin.

14 Miteste sis me tehen sanoma? Ongo sis Jumala wärä? Pois se.

15 Sille hen sano Moseselle. Jonga mine olen Armolinen/ sen mine olen armolinen/ Ja ketä mine armaitzen/ sen ylitze mine armaitzen.

16 Nin ei se nyt seiso iongun tahdhosa eli Jooxusa/ waan Jumalan armaitzemisesa.

17 Sille ette Ramattu sanopi Pharaonin tyge/ iuri sitewarten mine olen sinun ylesherettenyt/ ette minun pite sinun päles minun Wäkeni osottaman/ Senpäle/ ette minun Nimen pite caikesa Mailmasa iulghistettaman.

18 Nin hen nyt armacta/ ketä hen tachtu/ Ja padhutta kenen hen tachtu.

19 Nin sine mahdhat sano minulle. Mixi hen sis meite nuchtele? Cuca taita henen Tachtons wastan seiso? O Inhimis parca/ Cuca sine olet ettes tahdhot Jumalan cansa ridhelle?

20 Sanoco mös iocu Teco henen Tekiellense/ Mixis minun sencaltaisexi tehnyt olet?

21 Eikö Sauenwalaijalla ole walda/ ydhesta pystyste tehdhä/ yxi Astia cunniaxi/ ia sen toisen häpijexi?

22 Senteden/ ios Jumala tachtu wihans osotta/ ia woima's ilmoitta/ Ombi hen swren Kerssimisen cansa kerssinyt henen Wihans Astiat/ iotca walmistetut ouat cadhotuxehen/ Senpäle

23 ette henen piti tietteuexi tekemen henen Cunnians rickaudhen/ ylitze henen Laupiudhensa Astiain/ iotca hen Cunniaxi ombi walmistanut.

24 Jotca hen mös cutzunut on/ nimiten meite/ Ei ainostans Juttaista/ wan mös Pacanoista.

25 Ninquin hen mös sanopi Osean cautta/ Mine tadhon sen cutzua minun Canssaxeni/ ioca ei minun Canssan ollut. Ja minun Rackaxeni/ ioca ei minun Rackan ollut.

26 Ja sen pite tapachtaman/ Ette sielle/ cussa heille sanottu oli/ Eipe te ole minun Canssan/ Sijne he pite cutzutaman Eleuen Jumalan Lapsixi.

27 Mutta Esaias hwta Israelin edes/ ios Israelin Lasten lucu nin olis/ quin sanda meresse/ Nin quitengin ne techteet autuaxi tuleuat.

28 Sille ette yxi Hätemys ia Häuitos pite tapactaman/ ia quitengin se kiendy wanhurskaudhexi. Sille ette itze HERRA pite sen Häuitoxen Maan päle * hilitzemen.

29 Ja ninquin Esaias ennen sanoi/ Ellei HERRA Zebaoth olis meille iettenyt Sieme'de/ nin me olisima olluet quin Sodoma ia sencaltaiset quin Gomorra.

30 Miteste me sis tehen sanoma? Sen me sanoma/ Ette Pacanat/ iotca ei ole

wanhurskaudhen ielken seisonet/ ne ouat wanhurskaudhen saaneet/ Mutta mine sanon sijte wanhurskaudhesta ioca vskosta tulepi.

31 Mutta Israel/ ioca on wanhurskaudhen Lain ielken seisonut/ ia ei ole saanut wanhurskaudhen Lakija.

32 Minge tedhen? Senteden ettei he site vskosta/ mutta ninquin Lain töiste etzit. Sille he ouat louckaneet itzens sen Caadhekiuen päle/

33 Ninquin kirioitettu ombi. Catzos/ mine pane' Zionijn ydhen caadhekiuen/ ia ydhen pahoituxen Callion/ Ja ioca hene' pälens vskopi/ ei henen pidhe häueistemen.

10 lucu

1 RAckat Weliet/ minun Sydhemeni halu/ ia rucous ombi Jumalan tyge Israelin edeste/ ette he tulisit autuaxi.

2 Sille mine a'nan heille todhistuxen/ ette heille ombi achkerus Jumalan pole'/ Mutta tyhmydhen cansa.

3 Sille ettei he ymmerdhe site Wanhurskautta ioca Jumalan edes kelpa/ waan etziuet oma Wanhurskauttans ylesoijenda/ ia nin ei he ole sen Wanhurskaudhen alamaiset/ ioca Jumalan edes kelpa.

4 Sille ette Christus ombi Lain Loppu/ Joca henen pälens vskopi/ se ombi wanhurskas.

5 Moses kulle kirioita sijte Wanhurskaudhesta ioca Laista tule/ Ette ioca Inhiminen sen teke/ henen pite * sijnä elemen.

6 Mutta se Wanhurskaus ioca Uskosta ombi/ sanopi nein/ Ele sano Sydhemeses Cuca tachtu * Ylesastu Taiuasen?

7 (Se on/ Christusta tenne alashakia) Eli cuca tachtu alasastu Sywuytehen?(Se on/ Christusta coolleista iellenshakia)

8 Waan mite Ramattu sanopi? Se sana o'bi sinu' iwri tykenes/ nimiten/ sinu' Suusas ia sinun Sydhemeses. Teme on se Sana vskosta/ ionga me sarnama.

9 Sille ios sine tunnustat sinun Suullas Jesusen/ Ette HEN on se HERRA/ ia vskot sinun Sydhemeses/ ette Jumala on HENEN Coolluista ylesherettenyt/ nin sine autuaxi tulet.

10 Sille ette Sydhemen vskolla me Wanhurskaxi tulema/ Ja Suun tunnustoxella/ me autuaxi tulema.

11 Sille ette Ramattu sanopi/ Ette Jocainen quin henen pälens vskopi/ ei hen häpijen tule.

12 Ei ole ychten eroitusta Judasten ia Grekein welille/ Sille ette yxi HERRA on caikein ylitze/ ricas caikein cochtan iotca hende auxenshwtauat.

13 Sille ette Jocainen quin HERRAN Nime auxenshwtauapi/ henen pite autuaxi tuleman.

14 Mutta quinga he site auxenshwtauat/ ionga päle ei he vskoneet? Ja quinga

sis he sen vskouat/ iosta he ei ole cwlleet?

15 Mutta quinga he cwleuat ilma' Sarnaijata? Ja quinga he sarnauat/ ellei he lehetete? Ninquin kirioitettu on/ O quinga suloiset ouat ninen Jalghat/ iotca Rauha' iulghistauat/ ne quin Hyue iulgistauat.

16 Mutta ei he ole caiki Euangeliumin cwliaiset/ Sille ette Isaias sanopi/ HERRA/ Cuca Uskopi meiden sarnan?

17 Nin tule sis vsko sarnasta/ Mutta sarna Jumalan Sanan cautta.

18 Mutta mine sanon/ Eikö he site ole cwlleet? Heiden änense tosin ombi wloslechtenyt caikehe' Mailman/ Ja heiden sanansa Mailman ärijn.

19 Waan mine sanon/ Eikö Israel ole site saanut tietä? Se ensimeinen Moses sanopi/ Mine tahdhon teite yllytte Cateutehen sen Canssan cautta ioca ei ole minun Canssan/ ia ydhe' tyhmen canssan cautta mine tahdhon teite Herssyteile.

20 Mutta temen ielken mös Esaias iulkepi/ ia sanopi/ Mine olen leutty nijlde iotca ei minua etzineet/ ia olen ilmaunnut nijllen iotca ei minua kysyneet.

21 Mutta Israelin tyge hen sano/ Coco peiuen mine olen wlosiojendanut minun käteni/ sen wskomattoman ia cangian Canssan tyge. * Ylesastu) se quin ei Usko/ ette Christus ombi coollut ia ylesnosnut/ meite synniste wanhurskaxi tekemen/ Hen sanopi Sydhemesense/ cuca ombj ylesastunut Taiuasen/ ia alasmennyt Sywuytehen? Neite ne sanouat/ iotca Töillens tachtouat wanhurskaxi tulla/ ia ei Uskolla. Waicka he sen suullansa nin mös sanouat/ mutta ei sydhemellens.

11 lucu

1 Nin mine nyt sanon/ Ongo sis Jumala Canssansa poishylienyt? Pois se. Sille ette mineki mös olen yxi Israeliti/ Abrahamin Siemeniste/ Ja Ben Jamin sughusta.

2 Ei ole Jumala poisheittehenyt henen Canssans/ ionga hen ennen on * edeskatzonut. Taicka eikö te tiedhä/ mite Ramattu Eliasta sanopi? Quinga hen Jumalan eten kieupi Israelin wasta/ ia sano/

3 HERRA/ He ouat tappaneet sinun Prophetas/ ia sinun Altaris cukistaneet/ ia mine olen waan yxinen ienyt/ ia he weijuuat minun Hengeni ielken.

4 Mutta mite se Jumalan wastaus sano henelle? Mine olen iettenyt itzelleni seitzemen Tuhatta Mieste/ iotca ei ole taiwuttaneet poluiansa Baalin edesse.

5 Nin ombi mös tapachtanut nyt telle aijalla/ neinen Tächtexi ienyten cansa/ sen Armon wloswalitzemisen ielken.

6 Mutta ios se nyt on Armosta/ nin ei se ole Töidhen ansiosta/ Eipe Armo mwtoin Armo olisi. Mutta ios se on Töidhen ansiosta/ nin ei se sillen Armo ole/ Mwtoin eipe ansio olisi ansio.

7 Quingasta se sis ombi? Jota Israel etzipi/ site ei hen saa/ Mutta se

wloswalitus sen saapi. Ja ne mwdh ouat soghastetut/

8 ninquin kirioitettu on/ Jumala on andanut heille ydhen Haikia'Henge'/ Silmet ettei heiden näkeme' pide/ ia Coruat ettei heiden pide cwleman/ haman tehen peiuen asti.

9 Sille Daudid sanopi/ Anna heiden Peutense tulla Paulaxi ia Temmatuxexi/ ia Pahannoxexi/ ia heille Costoxi.

10 Soghaise heiden Silmense/ ettei he näkisi/ ia taiwuta aina heiden Selkense.

11 Nin mine nyt sanon/ Ouatko he senteden heidens louckaneet/ ette heiden pideis langeman? Pois se. Waan heiden Langemisesta tapachtui Pacanoille Terueys/ Senpäle/ ette henen piti sillä heite cateutehen yllyttemen.

12 Mutta ios nyt heidhen la'gemisens ombi Mailman Rickaus/ ia heidhe' Wehenoxensa o'bi Pacanain rickaus/ Quinga palio enämin coska heiden Lucunsa teutetyxi tulis?

13 Teille pacanoille mine puhun/ Senwoxi ette mine olen Pacanain Apostoli/ nin mine ylisten minun Wircani/

14 Jos mine taidhaisin iollaki modalla nijte iotca minun Lihan ouat cateutehen yllytte/ ia heiste mwtomat autuaxi saattaisin.

15 Sille ios heiden * poisheittemus ombi Mailman souindo/ Miteste heiden ylesottamus mwta olis/ quin Eleme otetaisin nijste Coolluista?

16 Jos Alkeet ouat pyhet/ nin ombi mös coco Taikina pyhe. Ja ios iwri ombi pyhe/ Nin ouat mös Oxat pyhet.

17 Mutta ios nyt mwtomat Oxista ouat murtuneet/ Ja sine coskas olit yxi Metze Oliupw/ olet nijhin ielle's istutettu/ ia olet osalisexi tullut sijte Jwresta/ ia sijte Oliopuun höistä/ Nin ele sinuas kerska Oxi vastaan.

18 Mutta ios sine itzes kerskat heite vastaan/ Nin sinun pite tietemen/ Ettei sine site Jwrta canna/ waan se Jwri candapi sinun.

19 Nin sine sanot/ Ne Oxat ouat murtuneet/ ette minun piti sijhen iellens istutettaman.

20 Se on oikein sanottu/ He ouat murtuneet/ heiden epeuskonsa tedhen/ Mutta sine seisot vskon cautta. Ele ole reuckije mieleses/ waan pelke.

21 Sille ios Jumala ei ole nijte loonolisi Oxia armainut/ catzo site/ ettei hen sinuakan armaitze.

22 Senteden catzo nyt tesse Jumalan hywuytte ia Angarutta. Sen Angarudhen nijnen päle/ iotca langesit/ Mutta hywuydhen sinun päles/ Jos sine waan hywuydhes pysyt/ Mutoin sine mös poisleickatan.

23 Ja ne iellens istutetaan/ ellei he ole heiden epeuskosansa/ Sille ette kylle Jumala woipi heite iellens istutta.

24 Sille ette ios sine olet ydheste loonolisesta Metze Olipwsta poiskarssittu/ Ja olet ylitze loonnon sihen hyuen Olio puhun istutettu. Quinga palio enämin ne/ iotca loonoliset ouat/ heiden omahan Oliopwhunsa istutetaan?

25 Sille em mine tadho teilde (rackat Weliet) peitte täte Salasutta/ senpäle

ettei te olisi teisenne coriamieliset/ Senwoxi ette Sokius ombi polittain Israelin
cochtan tullut/ Sihenasti ette se Pacanaiden teuttemys siselletulis/
26 ia nin caiki Israel wapaaxi tulepi. Nin quin kirioitettu on/ Se tulepi Zionista/
ioca pästepi/ ia poiskiende sen Jumalattoman menon Jacobista.
27 Ja teme ombi minun Testame'tin heiden cansans/ coska mine poisotan
heiden Synninse.
28 Euangeliumin polesta/ mine tosin heite pidhen wiholizna teiden tedhen/
Mutta wloswalitzemisen polesta mine heite racastan Iseden tedhen.
29 Sille ette Jumalan Lahia ia cutzutus ouat sencaltaiset/ ettei he' heite catua
taidha.
30 Sille samalmoto quin ei te mös muinen vskoneet Jumala' päle/ Mutta nyt
te oletta saneet Laupiudhen/ heiden Epeuskonsa cautta.
31 Nin eiuet he nyt ole tachtoneet sen Laupiudhen päle vskalda ioca teiden
cochtan ombi tullut/ Ette heillengi mös machtais Laupius cochtan tulla.
32 Sille ette Jumala ombi caiki * sulkenut Epeuskon ala. Se' päle ette henen
pideis armachtaman caikein päle.
33 O site Rickaudhen sywuytte/ seke Jumalan wijsaudhes ette henen
tundemisesa/ Quinga sangen tutkimattomat henen Domionsa ouat/ ia
kysymettomat henen Tiense.
34 Sille cuca ombi HERRAN mielen tundenut? Eli cuca on henen
Neuonandaijansa ollut?
35 Eli cuca ombi henelle iotaki ennen andanut/ iota henelle piteis iellens
maxettaman? Sille ette heneste/ ia henen cauttansa/ ia henesse ouat caiki
cappalet/ henelle olcoon Cunnia ijancaikisudhesa. Amen.

12 lucu

1 Slitte mine nyt manan teite/ Rackat Weliet/ Jumalan Laupiudhen cautta/
Ette te wlosannaisitta teiden Ruminna Wffrixi/ ioca olis eleue/ pyhe ia Jumalan
otolinen/ quin on teiden toimelinen Jumalan paluelus.
2 Ja elkette souittaco teiten temen Mailman modhon ielken/ waa' mwttacat
teiten/ teiden mielen wdhistoxen cautta/ Senpäle/ ette te mahdaisitta tuta/
mike Jumalan Hyue/ otolinen/ ia teudhelinen tachtu olis.
3 Sille mine sanon sen Armon lepitze/ ioca minulle annettu on/ iocaitzelle
teiste Ettei yxiken itzestens enembi pitekö quin henen tule pitexense/ Waan
piteken cochtolisesta itzestens/ sen ielken quin Jumala cwllengi on wlosiakanut
sen Uskon mitan.
4 Sille ette samalmoto quin meille ombi ydhes Rumis mo'da Jesende/ mutta
caikilla Jesenille ei ole yxineinen Wirca/ Nin olema me nyt monda yxi Rumis
Christusesa/
5 Mutta keskenemme me olema toinen toisensa Jesenet/

6 Ja meille ouat moninaiset Lahiat/ sen Armon ielken ioca meille o'bi annettu. Jos iolla ombi Prophetia/ Nin olcon se vskon cansa * ychteinen.

7 Jos iollain iocu Wirca ombi/ Nin ottacan Wirghastans waarin/ Jos iocu * Opetta/ nin piteken Opetuxestans waarin/ Jos iocu manapi/ Nin ottacan Manauxestans waarin.

8 Jos iocu andapi/ Nin andaca' yxikertasudhesa. Jos iocu Hallitzepi/ Nin hen sijte mwrehen pitekän. Jos iocu Laupiudhen harioitta/ Nin techken site ilon cansa.

9 Rackaus olcoon ilman Wilpite. Wihatcat site Paha/ Kijnirippucata sine Hyuesse.

10 Se Welielinen Rackaus olcoon sydhemelinen teiden keskenen. Ennetteken toinen toisensa Cunniata tekemen.

11 Elkette Hitaat olgho/ teiden teghoisanna. Olca palauat Hengese. Souittaca teiten aijan ielken.

12 Olca toiuosa iloiset. Kärssiueiset mwrehesa. Olca alati rucouxisa.

13 Jacakat teiden oman Pyhein tarpehexi. Kernasta hoonesen ottacat. Hyuesti puhucut teiden Wainolisista.

14 Siughnatcat (ma mine) ia elkette sadhattelco.

15 Iloitca ilolisten cansa/ ia idkeke ninen Idkeueisten cansa.

16 Olcatta keskenen yximieliset. Elkette seisoco corckian menon ielken/ waan piteket teiden ninen Alimaisten caltaiszna.

17 Elket teite itzenne ylenwijsassa pitekö. Elkette kenengen pahalla paha costaco. Laskecat teiten sen ielken/ quin cunnialinen on iocaitze' cochtan.

18 Jos se mahdollinen ombi/ nin palio quin teille seiso/ nin piteket caikien Inhimisten cansa Rauha.

19 Elket itze costaco (minun Rackahani) waan andacat (Jumalan) wihan sija saadha. Sille ette kirioitettu ombi/ Minun ombi Costo/ Mine tadhon costa sanopi HERRA.

20 Jos nyt sinun Wiholises isopi/ nin söte hende. Jos hen iano/ nin ioota hende. Coskas sen teet/ nin sine cocot tuliset * Hijlet henen päänse päle.

21 Ele sinuas anna voitetta silde pahalda/ Waan ylitzewoita se paha hyuele.

13 lucu

1 IOcainen olcon Esiuallan alamainen/ ioilla ombi heiden ylitzens walta. Sille ettei ychten Esiualta ole mwtoin quin Jumalalda. Ne Wallat iotca ouat/ JUMAlalda ne ouat säätyt.

2 Senteden iocainen quin itzens Esiuallan watan nostapi/ se Jumalan sääty wastanseiso. Mutta iotca wastanseisouat/ ne sauat pälens ydhen Domion.

3 Sille ette ne/ iotca wallan päle ouat/ eiuet ole ninen Hyuintekiedhen/ waan pahan tekieden hirmuxi. Ellet sine tahdho Esiualta peliete/ nin tee site quin

hyue on/ sijtte sine saadh kijtoxen henelde/ Sille ette hen on Jumalan Paluelia/ sinun hywexes.

4 Waan ios sine teet site quin paha on/ nin pelke/ Sille eipe hen Miecka huckan canna/ Mutta hen on Jumalan Paluelia/ henelle yxi Costaija rangastoxexi ioca paha tekepi.

5 Senteden nyt tule olla Alamaiszna/ ei ainostans nuchten tedhen/ Waan mös * Omantunnon tedhen.

6 Sen syyn tedhen pite teiden mös Weron andaman/ Sille ette he ouat Jumala' Palueliat/ iotca sencaltaisesta lughu' piteuet.

7 Nin andacat nyt iocaitzelle mite te welgholiset oletta/ Ninen Wero/ ioille wero tule. Nijlle woro/ ioille woro tule. Nijlle Pelco/ ioinen pelco tule/ Nijllen Cunnia/ ioille cunnia tule.

8 Elke kellenge welgholiset olgho/ waan sen ette te keskenenne racastatta. Sille ette ioca toista racasta/ se on teuttenyt Lain.

9 Senteden se quin sanottu ombi/ Ele Hooritee. Ele tapa. Ele warghasta. Ele wäre todhistusta sano. Ele himoitze. Ja mwdh sencaltaiset keskyt/ ne pääteten tesse sanassa/ Sinun pite racastaman Lehimeistes ninquin itze sinuas.

10 Rackaus ei se Lehimeisen miten paha tee. Nin ombi nyt rackaus Lain teuttemys.

11 Ja ette me sencaltaiset tiedheme/ nimitten sen aiga'/ ette nyt ombi hetki Wnesta ylesnosta (Senwoxi ette meiden Terueys ombi nyt lehembenä/ quin silloin coska me vskoima)

12 Se Öö ombi edesmennyt/ ia Peiue on lehestullut. Senteden poisheitkem me Pimeydhen Töödh/ ia puettacam meiden nijlle walkeudhen Sotaaseilla.

13 Waeldacam soueliasta/ ninquin peiuelle/ Ei ylensömisesa eike yleniomisesa. Ei Cammioisa ia haureuxisa.

14 Ei rijdhassa ia Cateudhesa/ Waan pukecat teiden HErRAN Jesusen Christusen. Ja holhocat Rumistan/ waan ei haureuteen.

14 lucu

1 Site heicko vskosa coriatka/ ia elkette * pahoittaco Omatundo.

2 Yxi vskopi/ ette hen machta caikinaista söödhe/ Waan se ioca heicko ombi/ hen söpi Caalia.

3 Joca sööpi/ elken site ylencatzoco ioca ei söö. Ja se ioca ei söö/ elken site domitko ioca sööpi. Sille ette Jumala on henen yleskorianut.

v4 Cuca sine olet/ ioca domitzet yden toisen paluelia. Omalle Herralensa hen seiso eli langepi/ Mutta kylle hen taitan ylestuetta ette hen seisois/ Sille ette Jumala on kylle wekeue hende seisottamahan

5 Se yxi eroitta ydhen peiuen toisesta/ Se toinen pite caiki peiuet ydhencaltaiset. Jocainen olcoon wijssi henen mielesens/

6 Joca peiue tottele/ sen he' Herralle tekepi. Ja ioca ei peiue tottele sen hen mös Herralle tekepi. Joca sööpi he' söpi Herralle/ sille ette hen Jumalata kijtte. Joca taas ei söö/ eipe hen Herralle söö ia kijtte Jumalata.

7 Sille ettei yxiken meiste iszellens ele/ Ja eikengen itzellens coole.

8 Sille ios me eleme/ nin me eleme Herralle/ Jos me coolema nin me coolema Herralle. Senteden/ waicka me eleme eli colema/ nin me olema HERran omat/

9 Sille sitewarten ombi Christus mös collut ia ylesnosnut/ ia iellens eleuexi tullut/ ette henen pite HERRAN oleman Coolluten ia Eleuein ylitze.

10 Mutta mixi sine domitzet sinun Welies? Eli mös sine toine' mixi sine ylencatzot Welies? Sille ette caiki me asetetan Christusen Domiostolin eten.

11 Ninquin kirioitettu ombi/ Nin totta quin mine olen (ma HERRA) minua pite caiki poluet cumartaman/ Ja caiki kielet pite Jumalan tunnustaman.

12 Nin sis iocainen meiste pite itzestens lughun Jumalalle tekemen.

13 Sen teden elkem me testedes toinen toistan domitko. Waan domitcam paramin nin ettei yxiken Welians eten Louckausta pane eli Pahenoxen tila.

14 Mine tosin tiedhen/ ia olen wissi Herras Jesusesa/ ettei miten ole itzestens Ychteinen/ Waan henelle/ ioca iotakin lwle ycteitzexi/ sille se ombi ychteinen.

15 Mutta ios sinun welies heirituxi tule sinun roas tedhen/ sijtte et sine waella sillen rackaudhen ielken. Ele hende roallas cadhota/ ionga tedhen Christus on cooleman kerssinyt.

16 Senteden souittaca se nin/ Ettei teiden Hywuydhen laitetuxi tulis.

17 Sille ette Jumalan waldakunda ei ole Roca eli ioma/ Mutta wanhurskaus/ ia rauha ia ilo pyhes Henges.

18 Joca nijske Christusta paluele/ hen ombi Jumalan otolinen/ ia Inhimisten koluolinen.

19 Senteden noudattakam site quin rauhaan sopipi/ ia site quin keskenens Paranoxexi tule/ Ele roan teden Jumalan töte turmele.

20 Caiki tosin cappalet ouat puchtaat/ Waan ei se ole henelle hyue/ ioca sööpi henen Omantu'nons pahanoxen cansa.

21 Se ombi palio parambi/ ettet sine ensingen Liha söisi/ eike wina ioisi/ eli iotaki/ iosta sinun Welies louckapi/ eli pahoitetan/ taicka heickounde.

22 Jos sinulle ombi vsko? Nin pidhe se itzeses Jumalan edes. Autuas ombi se ioca ei teghe itzellens Omatu'do/ nijske iotca hen etens ottapi.

23 Mutta ioca sen ylitze epeile/ ia quitengin sööpi/ se on cadhotettu. Sille ettei hen söönyt * Uskosta. Sille caiki mite ei Uskosta ole/ se o'bi syndi.

15 lucu

1 MUtta meiden tule iotca Wekeuet olema/ ninen * Heickoin Woimattomwtta canda/ ia ei itzemme koluata.

- 2 Nin souittacan henens iocainen meiste/ ette hen Lehimeisens kelpais sijnä
quin hyue on Paranoxexi/
- 3 Sille ettei Christus mös itzense keluanut Waan sillemoto quin kirioitettu on/
Heide' Pilcansa iotca sinua ouat pilcaneet/ ne langesit minun päleni.
- 4 Sille ette mite edeskirioitettu ombi/ se on meiden Opixi kirioitettu/ Senpäle
ette meille kerssimisen ia Ramattuidhen Lohutoxen cautta Toiuo olis.
- 5 Mutta se kerssimisen ia Lohutoxen Jumala/ andakon teille/ ette te olisitta
keskenen yximielisit/ Jesusen Christusen möten/
- 6 Senpäle ette te yximielisesta ydheste suusta kijtteisitta Jumalata ia meiden
HERRAN Jesusen Christusen Ise.
- 7 Senteden coriatkat toinen toistanna ninquin Christus mös ombi meite
corianut Jumala' cunniaxi.
- 8 Mutta mine sanon. Ette Jesus Christus ombi ollut Ymberileickauxen Paluelia/
Jumalan totudhen tedhen/ wahwistaman site Lupausta quin lsille tapachtanut
oli.
- 9 Mutta ette Pacanat kijteisit Jumala Laupiude' edeste/ Ninquin kirioitettu o'bi/
Senteden minun pite kijttemen sinua pacanain keskene/ ia weisaman sinun
Nimes.
- 10 Ja taas hen sanopi/ Iloitka te Pacanat henen Canssansa cansa.
- 11 Ja taas/ Kijtteke HERRA caiki pacanat/ ia caiki Canssa ylisteken hende.
- 12 Ja taas Esaias sanopi/ Sen pite oleman Jessen iwri/ ia se ioca
ylesnouseman pite pacanoita hallitzeman/ HENEN pälens pite Pacanat
toiuoman.
- 13 Mutta Jumala ioca toiuon andapi teuttekon teite caikella riemulla ia
rauhalla vskossa/ Ette teille olis teudhelinen Toiuous/ sen pyhen Hengen
woiman cautta.
- 14 Mlne tiedhen teiste sen hyuesti (rackat Welieni) ette te oletta teunens
Hywuytte/ ylesteutetyt caikella Tundemisella/ ette te woitta keskenenne toinen
toistanne manata.
- 15 Mutta quitengin mine olen polittain rochkiamasta kirioittanut teille/ Rackat
Weliet) neuuoman teite/ sen Armon polesta ioca Jumalalda minulle on
annettu/
- 16 ette minun pite oleman Jesusen Christusen Paluelian Pacanain seassa/
Jumalan Euangeliumin Wfframan/ Senpäle/ ette pacanat madhaisit olla yxi
Wffri/ Jumalalle otolinen/ Pyhitetty sen pyhen Hengen cautta.
- 17 Senteden minulla ombi iosta mine kerskan itzeni Jesuses Christuses/ ette
mine Jumalata Paluelen.
- 18 Sille em mine iulke miten puhua/ ellei Christus site sama minun cauttani
waickutaisi/ ne pacanat saattaman cwliaisexi/ sanan ia töön cautta/ Merckien
woimalla ia lhmein cautta/ ia sen Jumalan Hengen wäen lepitze/
- 19 Nin/ ette mine hamasta Jerusalemista ia nijse ymberille nin Illiricumini asti/

caiki olen teuttenyt Christusen Eua'geliumilla.

20 Ja nin achkera mine ole' ollut sarnaman Jumalan Euangelium/ iossa Christusen Nimi ei ollut ensingen * mainittu/ senpäle/ ettei minun pitenyt mucalaisen Peruxen päle rakendaman/ Waan ninquin kirioitettu o'bi/

21 Joillen ei ensinge' ollut heneste iulghistettu/ ne pite sen näkeme'/ ia iotca ei heneste miten cwlleet ole/ ne pite ymmertäme'.

22 Se mös syyn ombi/ mingeteden mine olen wsein estettu tulemasta teiden tygen.

23 Nyt ettei minulla enembi sija ole neisse Makunnisa/ ia olen monda aijastaica halanut tulla teiden tygen/

24 koska mine waellan Hispanian/ nin mine tulen teiden tygenne. Sille mine toiuon/ ette koska mine sen cautta matkustan/ nin mine saan teiden nähdä/ Ja mahdan teiste sinne saatetuxi tulla. Nin quitengin/ ette mine ennen saisin iongu' aijan minuani teidhen menostan ilahutta.

25 Mutta nyt mine tälde Jerusalemin waellan nijllen Pyhille palvelusta tekemehe'.

26 Sille ette ne Macedoniasta ia Achaiasta ouat mielellens ydhen ychteitzen Aun koconpannuet nijte kieuhie Pyhije warten iotca Jerusalemis ouat.

27 He ouat mielelense tehnyet/ ia ouat mös heille sijhen Welcapäät. Sille ette ios ne Pacanat ouat heiden Hengelisesta tauarasta osalisexi tulluet/ Nin on cochtolinen/ ette he mös heite palvelisit heiden Rumilisella Tauarallansa.

28 Coska mine sis sen asian olen pättenyt/ ia heille temen Hedhelmen insiglanut/ nin mine tadhon teiden cauttan Hispanian palata.

29 Mutta mine tiedhen/ coska mine tulen teiden tygen/ nin mine tulen Cheristusen Euangeliumin teudhelisen hyuestisiugnauxen cansa.

30 Mutta mine manan teite/ rackat Weliet/ meiden HERRAN JEsusen CHristusen cautta/ ia Hengen rackaudhen lepitze/ ette te minua autaisitta minun Tööseni teiden rucouxilla'ne minun techteni Jumalan tyge/ Senpäle ette mine pelastetaisijn nijste Epeuskoisista Judeassa.

31 Ja ette minu' palveluxe' ionga mine teen Jerusalemissa/ madhais pyhein otolinen olla

32 Senpäle ette mine tulisin teiden tygen ilon cansa/ Jumalan tadhon cautta/ ia minuani teiden cansa toiwutaisin.

33 Mutta Rauhan Jumala olcoon teiden caikein cansa/ Amen.

16 lucu

1 Mlne annan teiden haltun Pheben/ meiden Sisare'/ ioca paluelepi site Seurakunda Kenchreas/

2 ette te he'de coriaisitta Christusesa/ ninquin Pyhein tulepi. Ja olcatta henelle awuliset caikisa Asioisa/ ioissa hen teite taruitze/ Sille ette hen ombi ollut

monen/ ia lijatteki minun itzeni awulinen.

3 Teruetteke Priscam ia Aquilam minun Auttaitani Christusesa/ Jesusesa/ Jotca ouat heiden caulans minun Hengeni techten wloslaskeneet/

4 Joita ei waiwoin mine kijte/ waan mös caiki Pacanain Seurakunnat.

5 Teruetteket mös site Seuraku'da ioca heiden Hoonesans ombi. Teruetteke Epenetum minun Ysteueteeni/ ioca ombi se Ensimeinen hedhelme Christusesa nijste Achaiasta.

6 Teruetteke Mariam/ ioca palio töte ia waiua piti meiden cansan.

7 Teruetteke Andronicum ia luniam/ minu' Langoiani ia minun Ynnefangiani/ iotca ouat cwluisat Apostolit/ ia ennen minua mös olit Christusesa.

8 Teruetteke Ampliam minun racastani HERasa.

9 Teruetteke Urbanusta meiden Auttaijata Christusesa/ Ja Stachin minu' racastani.

10 Teruetteke Apellam ioca coeteltu o'bi Christusesa. Teruetteke nijte iotca ouat Aristopolin pereheste.

11 Teruetteke Herodione' minun Langoani. Teeruetteke nijte iotca ouat Narcissusen pereheste Herrassa.

12 Teruetteke Triphenam ia Triphosan/ iotca töte tehnyt ouat Herrassa.

Teruetteke Persidem minun racastani/ ioca palio töte tehnyt ombi HERRASA.

13 Teruetteke Ruffum/ site wloswalittu Herrassa/ ia henen ia minun Eitieni.

14 Teruetteke Asincritum ia Phlegontem/ Herman/ Patrobam/ Hermen/ ia nijte Welije/ iotca heiden cansans ouat.

15 Teruetteke Philologu'/ ia Juliam/ Nereum ia henen Sisartans/ ia Olimpam/ ia caiki Pyhet/ heidhen tykenens.

16 Teruetteke teidhen keskenen pyhelle Suunandella. Ne Christusen Seurakunnat teite teruetteuet.

17 MUtta mine manan teite (rackat Weliet) ette te cauataisitta nijte iotca Eripwrauxet ia Pahannoxet ylesottaumat/ site Oppi wasthan ionga te oletta oppenuet/ ia welteket nijste samoista.

18 Sille eiuet semmotoiset HEKRA Jesusta chriskusta paluele/ waan oma watzansa/ Ja makian puheins cautta/ ia liehacoitzemisens cansa he wietteuuet ninen yxikerdhaisten Sydhemet.

19 Sille ette teiden cwliaisudhen on caikein tykene iulghistettu/ Senteden mine couan iloitzen teiste. Mutta mine tadhon/ ette teiden pite Wijsat oleman Hywesse/ ia yxikerhdhaise Pahudhesa.

20 Mutta Rauhan Jumala tallatcoon pian Satanam teiden Jalcaina ala. Meiden HErran Jesusen Christusen Armo olcoon teiden cansanne.

21 Teruettepi teite Timotheus minun Auttaijan/ ia Lucius ia Jason/ ia Sosipater minu' Langoni.

22 Mine Tertius ioca teme' Lehetyskiria' kirioitin/ terueten teite HERrassa.

23 Teruette teite Gaius/ minun ia caiken Seurakunnan Helberin Isende.

Teruette teite Erastus/ caupungin Rahanhaltia/ ia Quartus se Welij.

24 JESUSEN CHRISTUSEN meiden HERRAN Armo olcon teiden caikein cansa/
Amen.

25 Mutta henelle/ iolla woima ombi teite wahwista/ minun Euangeliumin/ ia
sarnani möten Jesusesta Christusesta/ io'ga cautta se Salaus o'bi ilmoitettu
ioca Mailman alghusta tehe' asti ombi äneti ollut/

26 Mutta nyt ilmoitettu ia tietteuexi techty Prophetain Ramattuden cautta/ sen
ijancaikisen Jumalan keskyn ielken/ ette Wsko saisi cwlemuxen caikein
Pacanaidhen keskene.

27 Sen saman Jumalan/ ioca yxinens on wijsas/ olcoon Kijtos ia Cu'nia
Jesusen Christusen cautta ijoncaikisesta. AMEN. Ninen Romarein tyge Lehetetty
Corinthista/ sen Pheben möte/ ioca palueluxes oli sijne Seuraku'nasa
Kenchreas.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Corintherin tyge.

1 lucu

1 PAuali cutzuttu Jesusen Christusen Apostolixi/ Jumalan tahdon cautta/ ia
Sosthenes Welij.

2 Sille Jumalan Seuraku'nalle ioca on Corinthis/ nijlle pyhitetyille Jesusen
Christusen cautta/ nijlle cutzutuille Pyhille/ Ynne caikein ninen cansa/ iotca
meiden HERRAN Jesusen Christusen Nimen auxsenshwtauat/ iocaitzes heiden ia
meiden Sias.

3 Armo olcoon teille ia Rauha Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda Jesuselda
Christuselda.

4 Mine kijten minun Jumalani aina teiden tedhen/ sen Jumalan Armon edeste
ioca teille annettu on Jesusen Christusen cautta/

5 Ette te oletta caikissa henen cauttans/ rickaxi tehdyt caikissa Opissa ia
caikessa Tundemises.

6 Ninquin se sarna Christusesta ombi teisse wäkeuexi tullut/

7 Nin ettei teille iossacussa Lahiasa miten puuttu/ Ja waan odottacat meiden
HERRAN Jesusen Christusen ilmoitosta.

8 Joca mös teite loppun asti wahwistapi/ Ette te olisitta nuchtetomat sine
meiden Herran Jesusen Christusen peiuene.

9 Sille Jumala ombi waca/ ionga cautta te cutzuttut oletta henen Poians
Jesusen Christusen meiden Herran Osalisuteen.

10 Mutta mine manan teite/ rackat Weliet/ Jesusen Christusen meiden Herran
Nimen cautta/ Ette te caiki ydhencaltasen Puhen pideisitta/ ia ettei teiden
seasan Eriseurat olisi/ Waan piteket wäkeuesti ychte toinen toisens cansa
ydhes mieles ia ychteleises lwlosa.

- 11 Sille minun eteheni on tullut teiste/ rackat Weliet/ Chloen perehen cautta/
Ette Rijdhat ouat teiden keskenen.
- 12 Nin mine sanon site/ quin itzecuki teiste sanopi/ Mine olen Paualin/ Se
toinen/ Mine olen Apollon/ Se colmas/ Mine olen Cephasin/ Se nelies/ mine
ole' Christusen.
- 13 Quingasta? Lienekö Christus haiotettu? Wai ongo Pauali ristinnaulittu teiden
edestenne? Eli olettao Paualin Nimehen castetut?
- 14 Mine Kijten Jumala ettei mine ole ychte teite castanut/ wan Crispum ia
Gaium/
- 15 Ettei kengen saa sano/ ette mine minun Nimeheni keten castoin.
- 16 Sille moto mine mös castoin Stephanin perehen/ Sijtte em mine tiedhe ios
mine iongun mwn castanut olen.
- 17 Sille ettei Christus minua lehettenyt castaman/ waan Euangeliumi
sarnaman/ Ei caualain sanain cansa/ Sempäle ettei Christusen risti turhan
menisi.
- 18 Sille se Puhe Rististe/ ombi yxi hullus nijle iotca cadhotetan. Mutta meille
iotca autuaxi tulema/ ombi se Jumalan Weki.
- 19 Sille ette kirioitettu on/ Mine cadotan Wijsasten wijsaudhen/ ia Nijnen
Ymmerteuein ymmerdhoxen Mine poisheiten.
- 20 Cussa ne Wisat ouat? Cussa ne Kirianoppenuet ouat? Cussa tetemen
Mailman Wijsat ouat? Eikö Jumala ole temen Mailman Wijsautta hulluexi tehnyt?
- 21 Sille ettei Mailma henen Wijsaudhellans tundenut Jumalata henen
Wijsaudhesansa/ Nin kelpasi Jumalan/ tyhme' sarnan cautta wapachta nijte/
iotca sen päle wskouat.
- 22 Senwoxi ette Juttat anouat Mercki/ ia ne Grekit wijsautta etziuet.
- 23 Mutta me sarnama sen Ristinnaulitun Christusen/ Nijlle Juttaille
Pahannoxexi/ ia Grekein hulluexi.
- 24 Mutta nijlle cutzuttuille seke Juttaille ette Grekille/ me sarnama Christuse'
Jumalan woimaxi ia Jumalan Wijsaudhexi/
- 25 Sille ette Jumalan * Hulluus/ ombi Wijsambi quin Inhimiset/ Ja Jumalan
heickous ombi wäkeuemi quin Inhimiset.
- 26 Catzocat/ rackat Weliet/ teiden cutzumisen päle/ Ei monda Rumilisesta
Wijsaat/ ei monda Jalo/ ei mös monda Swresta sughusta cutzutut ole.
- 27 Waan mite Mailman edes hullu on/ sen ombi Jumala wloswalinut/ Ette hen
ne Wijsaat häpien saattais. Ja mite Heicko oli mailman edes/ sen Jumala on
wloswalinnut/ Ette hen ne Wäkeuet häpian saattais.
- 28 Ja se quin oli wapahatoin/ ia ylencatzottu Mailmasa/ ne on Jumala
wloswalinut/ Ja se quin ei miten ole/ Ette hen ne iotca ouat iotakin/ turhaxi
tekis.
- 29 Senpäle/ ettei henen edesens yxiken Liha mahdais kerskata.
- 30 Joista te mös oletta Christusesa Jesusesa/ ioca meille ombi Jumalalda

techty Wijsaudhexi/ ia Wanhurskaudhexi/ ia Pyhydhexi/ ia Lunastuxexi.
31 Senpäle (ninquin kirjoittu on) ette ioca itzense kerska/ hen kerskakan
henens HERRASA.

2 lucu

1 JA mine rackat Welieni/ koska mine tulin teiden tykenne/ em mine tullut
corckiaian Sanain/ eli corkian Wijsaudhen cansa/ teille ilmoittaman site
Jumalan Todhistusta.

2 Sille em mine itzeni pitenyt ninquin mine olisin iotaki tienyt teiden
seassanna/ Waan ainostans Jesusen Christusen ia sengi ristinnaulitun.

3 Ja mine olin teiden cansanne heickoudhes ia pelghosa/ ia swre' wapistoxen
cansa.

4 Ja minun Puhen ia minun Sarnan/ ei ollut caunistetuissa Jutuisa Inhimisten
wijsaudhen ielkin/ Mutta Hengen ia wäen osotuxesa/

5 ettei teiden wskonna pidhe seisoman Inhimisten wijsaudhen päle/ Mutta
Jumalan wäen päle.

6 Mutta se iosta me puhuma/ ombi quitengin Wijsaus/ ninen Teudhelistein
tykene. Ei temen Mailman/ eikä temen Mailman pämiesten Wijsaus/ ioca
huickupi.

7 Waan me puhuma sijte sala peitetusta Jumalan Wijsaudhesta/ Jonga JUMala
ombi ennen Mailman Alcu edessätenyt meiden Cunniaksi/

8 Jota eikengen temen Mailman pämiehiste tundenut/ Sille ios he olisit henen
tundeneet/ eiuet he olisi ensingen Cunnian HERRA ristinnaulineet.

9 Waan ninquin kirjoitettu ombi/ Jota ei yxiken Silme nähnyt ole/ ia ei yxiken
Corua ole cwillut/ ia ei ydhegen Inhimisen Sydhemehe' tullut ole site on
Jumala nijlle Walmistanut/ iotca he'de racastauae

10 Mutta meille on Jumala sen ilmoittanut henen Hengense lepitze/ Sille ette
se Hengi caiki cappalet tutkistele/ Ja/ mös Jumaludhen syweydhet.

11 Sille cuca Inhiminen sen tiete mite Inhimises on/ waan Inhimisen Hengi ioca
henesse on? Nin mös eikengen tiedhä mite Jumalassa on/ waan Jumalan
Hengi.

12 Mutta emme me ole saaneet temen Mailman Henge. waan sen Hengen/
ioca Jumalasta on/ ette me taidhaisima tietä/ mite meille Jumalasta on
annettu.

13 Jota me mös puhuma ei sencaltaisilla sanoilla quin Inhimilinen Wijsaus
opetta/ Waan sencaltaisilla sanoilla quin se Pyhe Hengi opetta/ Ja me
Domitzema ne Hengeliset asiat hengelisesta.

14 Mutta se loonolinen Inhiminen ei ymmerdhä miteken Jumalan hengeste/
Sille ette se on henelle yxi hulluus/ ia ei taidha site käsitte/ Sille sen pite
hengelisesta Domittama'.

15 Mutta se * Hengelinen caiki asioita Domitzepi/ ia ei hen keldeken Domita.
16 Sille cuca on tienyt HERRAN mielen? eli cuca tachtu henen Neuuo anda?
Mutta meille ombi Christusen mieli.

3 lucu

1 JA mine rackat Welieni/ en tainut teiden cansan puhua ninquin Hengelisten cansa/ waan ninquin Lihallisten cansa/ ninquin noorein Lasten cansa Christusesa.

2 Reeska mine olen teille ioodha Andanut/ ia en Rooca/ Sille ettei te site wiele woineet. Ja ettei te mös nytkä woi/ senpolesta/ ette te wiele oletta Lihalliset.

3 Sille nincauuan quin teiden seasan ombi Cateus/ rijta/ ia eripwraus/ Ettekö te sijtte lihalliset ole/ ia waella Inhimisten tauan ielkin?

4 Sille/ coska iocu sanopi. Mine olen * Paualin/ Ja se toinen sano/ Mine olen Apollon/ eikö te sis ole Lihalliset.

5 Mike sis Pauali on? Ja mike on Apollo? Palueliat he ouat/ Joinenga cautta te oletta wskolisexi tullut. Ja semmengi ninquin Jumala itzecungi andanut on.

6 Mine olen istuttanut/ Apollo on castanut/ Mutta Jumala on casuon andanut.

7 Nin ei ole se miten/ ioca istutta/ Eike se ioca castapi/ waan Jumala ioca casten anda.

8 Mutta se ioca istutta/ ia se ioca casta ychte molemat ouat/ Cumbikin saa palcansa tööns pereste.

9 Sille ette me olema Jumalan Apumiehet/ Te oletta Jumalan pellowroocko/ ia Jumalan Rakenus.

10 Mine Jumalan armosta/ ioca minulle annettu on/ olen Peruxen laskenut/ ninquin yxi taitaua Rakendaija/ Yxi toinen sen päle rakendacan. Mutta iocainen catzocan/ quinga hen rakenda sen päle.

11 Sille mwta perusta eikengentaidha panna/ waan sen quin pandu on/ ioca on Jesus chlistus.

12 Jos nyt iocu rakenda temen Peruxen päle * Culda/ hopiata/ Callita Kiwije/ Puita/ Heini/ corssi/

13 Nin tule iocaitzen Teco iulkisexi/ Sille ette se Peiue pite sen selijttemen/ ioca tulessa ilmeisexi tule/ Ja mingecaltainen iocaitzen Teco ombi/ sen Tuli kiusapi.

14 Jos iongun Teco seisopi/ quin hen sen päle rakendanut ombi/ nin hen Palcansa saapi.

15 Mutta ios iongun Teco ylespala/ nin hen wahingon saapi. Mutta hen itze tule autuaxi/ Nin quitengin quin Tulen lepitze.

16 Ettekö te tiedhä/ ette te oletta Jumalan Templi/ ia Jumalan Hengi teisse asupi?

17 Jos iocu Jumalan Templin riuapi/ sen Jumala cadhottapi. Sille ette Jumalan Templi ombi pyhe quin oletta te.

18 Elken itzens kengen pettäkö. Jos iocu teiden keskenenne henens lwle wijsaaxi/ se tulkon hulluxi tesse mailmasa/ ette hen machtaisi wijsas olla.

19 Sille temen Mailman wijsaus ombi hulluus Jumalan tykene. Sille ette kiriotettu on/ Hen käsitte ne wijsaat heiden caualuxisans.

20 Ja taas/ HERRA hen tietä ninen wijsasten aijatoxet/ ette ne ouat turhat.

21 Senteden elken yxiken Inhimisiste kerskatco. Caiki ouat teiden omat/

22 olis echke Pauali eli Apollo/ Cephas taicka mailma/ Olis echke Eleme eli Coolema/ taicka nykyset eli tuleuaiset * caiki ouat teiden omanna/

23 Mutta te oletta Christusen waan Christus ombi Jumalan.

4 lucu

1 Sxi iocainen meite piteken/ ette me olema Christusen Palueliat/ ia haltiat Jumalan salaisudhen ylitze.

2 Nyt se waiuoin Haltijoilda etziten/ ette he leuteisijt vskolisexi.

3 Mutta wähe mine sijte tottelen/ ette mine teilde domitaan/ eli Inhimilisest * Peiueste. En mine domitze itzeke' minuani.

4 Em mine tiedhä miten cansani/ Mutta em mine ole senpolesta wanhurskautettu/ Waan HERRA ombi se ioca minua domitze.

5 Senteden elkette domitco ennen aica/ Sihenasti quin HERRA tulepi/ ioca mös site walkiuteen saatta/ quin Pimeydhes peitetty on/ ia iulghistapi Sydhomein aiwotuxet/ Silloin itzecukin Cunnian saapi Jumalalda.

6 Mutta neite/ rackat weliet/ mine olen minun ia Apollon päle wlostoimittanut/ teiden techten/ Ette te meiste oppisitta/ ettei kengen enemin itzestens pideisi quin nyt kirioitettu on. Senpäle ettei yxiken toinen toistansa wastan/ pidhe ionghun miehen tedhen itzense ylespaisuttaman.

7 Sille ette cuca ombi sinun edespannut? Taicka mite sinulla ombi iota ei sine ole saanut? Jos sine nyt saanut olet? Mites sis itzees kerskat/ ninquin et sine ensingen saanut olis?

8 Jo te oletta nyt rautud/ Jo te oletta hötyneet. Ilman meite te wallitzetta/ Ja ioska Jumala ette te wallitzisitta/ Senpäle ette mekin madhaisima teidhen cansan wallita.

9 Sille mine lwlen/ Ette Jumala ombi meite Apostolita wlosandanut caikein hoonomaxi/ ninquin ne surmattauat. Sille ette me olema Mailman/ Engelein/ ia Inhimisten Ihmehexi tulluet.

10 Me olema Tompelit Christusen tedhe'/ Mutta te oletta wijsat Christusesa. Me heicot/ Mutta te wäkeuet. Te cunnialiset/ Mutta me ylencatzotud.

11 Haman tehen hetke' asti me kerssime nelke ia iano/ ia olema alasti/ ia Coruapwstilla lödheme/ ia ei ole meille wissia Coto/ ia waiua näemme töte

tehden omilla Käsillä.

12 Coska meite pahasti puhuta'/ Nin me hyesti lausuma. Coska meite wainota'/ nin me kerssime.

13 Coska meite pilcata'/ nin me ruolema. Me olema ninquin mailman * kiroitus/ ia iocaitze' Inhimisen Marraswffri tehe' peiuen asti.

14 Eipe mine täte kirioita ette mine teite häweisen/ Wan mine manan teite ninquin minun rackaita Lapsiani/

15 Sille echke teille olis epelucuiset Mestarit Christusesa/ nin ei ole teille quitengan monda Ise/ Sille ette mine olen teite Christusesa Jesusesa synnyttent Euangelium lepitze.

16 Senteden mine manan teite/ Olcatta minun Tauoittajani.

17 Sen saman syyn tedhen/ mine lehetin Timotheusen teille/ ioca on minun racas Poican/ ia Uskolinen HERRASA/ ette henen pite muistuttaman teille minun Tieeni/ iotca ouat Christusesa/ Ninquin mine iocapaicas caikisa Seurakunnisa opetan.

18 Nin ouat mutomat teiste ylespaisunuet/ quin em mine ensingen teiden tygen tuleua olisi.

19 Mutta ennen palio aica mine tulen teiden tygen (ios HERRA tachtö) Ja tadhon tietä/ ei ninen ylespaisunuten sana/ mutta auwun.

20 Sille ette Jumala' Waldakunda ei seiso puhesa/ waan woimasa.

21 Cu'man te tadhotta? Tulengo mine Witzan cansa teiden tygen/ taicka Rackaudhella ia Hengen siweydhella?

5 lucu

1 Julkisesta cwlupi teiden keskenen Hooruus/ ia sencaltainen Horuus/ iosta eiuet Pacanatka tiedhä sanoa/ Ette iocu hene' Isens Emenen pite.

2 Ja te oletta ylespaisuneet/ iosta teiden paramin tuli idkie/ Senpäle ette se ioca sencaltaisen Töön tehnyt on/ teiden seastan poisotetaisijn.

3 Mutta mine tosin ioca Rumin cansa poisolen/ quitengin Hengen cansa tykenolen/ nin olen io quin tykenoleua päättenyt sen ylitze ioca sencaltaisen tehnyt on/

4 meiden HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN NIMEEN/ teiden cocontulemisesa ynne minun Hengeni cansa/ ia meiden HERRAN JEsusen CHristusen Woiman cansa/

5 ette HEN ylenannetaisijn Perkelen Haltuun Lihan cadhotoxeen/ Senpäle ette Hengi autuaxi tulis sinä Herran Jesusen peiuenä.

6 Ei ole teiden Kerskauxen hyue. Eikö te tiedhe/ ette yxi wähe Hapatos caiken Taikinan hapatta?

7 Senteden wlospergatka se wanha Taikina/ ette te tulisitta * Wdhexi

Taikinaxi/ ninquin te oletta mös happamattomat. Sille ette meille o'bi mös yxi

Päsieis Lammas/ ioca on Christus/ meiden edhesten Wffrattu.

8 Senteden pitekem meiden Päsieisen/ ei sijnä wanhas hapatoxes/ eike mös Pahudhen ia Wärydhen hapatoxes Waan sijnä Puchtaudhen ia Totudhen happamattomas Taikinasa.

9 Mine olen teille kirioittanut Lehetuskiriasa/ Ettei teiden pidheisi secandeman Salawoteisten cansa.

10 Em mine site aijattele temen Mailman Salawoteisista/ enge Ahneista/ enge Ratelijsta/ enge Epeiumalden Paluelijsta/ Mwtoin tulis teiden * Mailmasta poispaeta.

11 Mutta nyt mine olen teille kirioittanut/ ettei teiden pidhe nihin secaundeman/ quin on/ Jos iocu quin Welixi cutzutan/ olis Salawoteinen/ taicka Ahnas eli Epeiumalden Paluelia/ taicka Pilcaija eli Joomari/ taicka Röueri/ Elkette sencaltaisen cansa ensingen söökö.

12 Sille mite minun tule domita nijte iotca Wlcona ouat? Eikö te nijte domitze iotca siselle ouat?

13 Mutta Jumala ne domitze/ iotca wlcona ouat. Aijakat mös itze pois tyköenne se/ ioca paha on.

6 lucu

1 Mlxi Jocu teiste/ iolla ombi toisen cansa iotakin Asia/ malta ridhelle ninen Wärein edhesse/ ia ei Pyhein edhesse? Eikö te tiedhe ette ne Pyhet pite Maliman Domitzeman

2 Jos nyt sis Mailman pite teilde Domittaman? Eikö te sis kyllle hyuet ole nite pienemitä Asioita Domitzemaan?

3 Ettekö te tiedhe/ ette meiden pite Engeleite Domitzeman? Quinga palio enemien ne aijaliset Asiat?

4 Mutta te/ coska teille ombi iotacuta Asia aijalisesta Hywuydhesta/ Nin te otatta ne iotca Seurakunnas ylencatzotut ouat/ ia asetat heite Domarixi.

5 Teille häpijexi mine madhan neite sano. Eikö ensingen ole ychten Wijsasta teiden seasan? Eli iocu toinen quin taidhais domita Welien ia Welien keskusen?

6 Waan se yxi welij rijtele sen toisen weliens cansa/ Ja sijttekin Uskomattomaidhe' edhes.

7 Nin o'bi io caikiten Wica teiden seasan/ ette te toinen toisens ca'sa kieutte Oikiude' eten/ Mixei te paramin wärytte kerssi? Mixei te ennen soo teiten wahingoitetta?

8 Ja itze te wärydhen ia wahingon teette/ ia sengi teiden welieine.

9 Eikö te tiedhe/ ettei ne Wäret pidhe Jumalan Waldakunda perimen?

10 Elkette andaco teiden wietelle/ Eikä Salawoteiset/ eikä Epeiumalden Palueliat/ eikä Hoorintekiet/ eikä Heikurit/ eikä ne iotca Piltien cansa macauat/ eikä Warcat/ eikä Ahneet/ eikä Joomarit/ eikä pilcaijat/ eikä

Röuerit pidhe Jumalan waldakunda perimen.

11 Ja sencaltaiset te Mutomat olitta/ Mutta te oletta poispesty/ te oletta pyhitetyt/ te oletta Wanhurskautetut HERRAN Jesusen Christusen Nimen cautta/ ia meiden Jumalan Hengen cautta.

12 Caiki ouat minulle luualiset/ Waan ei caiki ole hyuexi. Caikissa ombi minulle walta/ Mutta em mine kenengen alamainen ole.

13 Roooca ombi watta warten sääty/ ia watta rooca warten/ Mutta Jumalan pite temen ia sen hukuttaman. Mutta ei Rumis ole sääty Hooruteen/ waan HERRalle/ ia HerRA Rumille.

14 Mutta Jumala ombi HERRAN ylesherettenyt/ nin henen mös pite meite ylesheretteme'/ hene' woimans lepitze.

15 Eikö te tiedhe/ ette teiden Rumijt Christusen iäsenet ouat? Pidheiskö sis minun ottaman Christusen iäsenet ia Hooran iäsenixi ne tekemen? Pois se.

16 Taicka eikö te tiedhe/ ette se ioca Hooraan rychty/ hen on yxi Rumis sen cansa? Sille he tuleuat (ma hen) caxi ydhexi Lihaxi.

17 Mutta ioca Hoorahan rychty/ se on yxi hengi henen cansans.

18 Welteket Hoorutta. Caiki synnit iotca Inhiminen tekepi/ ne ouat wlcona Rumihista/ Waan se ioca Hooriteke se syndi tekepi omas Rumisans.

19 Wai eikö te tiedhe/ ette teiden Rumin on se Pyhen Hengen Templi/ ioca teisse ombi/ ionga te Jumalalda saitta/ ia eipe te ole teiden omanne? Sille te oletta Callista ostetut.

20 Senteden cunnijoittaca sis Jumala teiden Rumisan/ ia teiden Hengesen/ iotca Jumalan ouat.

7 lucu

1 MUtta nyt nijste quin te minulle kirioititta/ mine Wastan. Hyue se ombi Inhimiselle/ ettei he' waimohon rupeisi/

2 Mutta quitengi Hoorutta carttain/ piteken itzecukin oman Waimonsa/ Ja iocainen oman Miehense piteken.

3 Mies andakan Waimonsa sen cochtulisen Mielisudhen/ Samalmoto mös Waimo Miehellens.

4 Ei ole waimolla watta omalle rumillans/ waan Miehen. Samalmoto mös Miehellle ei ole watta rumillens/ waan waimon.

5 Elkette toinen toistanne wältekö/ iollei se ole molembaidhen Sosiosta iongun hetken/ ette teille iouto olis pastota ia rucoella/ Ja tulcat taas iellense ychten/ senpäle ettei Satanas teite kiusaisi teiden Haureudhen polesta.

6 Mutta sencaltaista mine sanon teille somisen ielken/ ia ei Kesryn ielken.

7 Waan mine tadhoisin/ ette Caiki Inhimiset nin olisit quin mine olen. Mutta iocaitzella ombi erinomaine' Lahia Jumalalda/ Ydhelle nin/ ia toisella nein.

8 Mine sanon tosin nijlle Naimattomille ia Leskille/ Se ombi heille hyue ios he

mös ouat ninquin mine/

9 Waan ellei he woi heidens pidhette/ nin naikaat/ Sille parambi on naidha quin pala.

10 Mutta Nainehita keskepi/ em mine/ waan HERRA/ Ettei Waimon pidhe erijemen Miehestens.

11 Mutta ios hen erije/ nin olcoon Naimata/ taicka sopicahan Miehense cansa. Ja elken Mies hylietkö Waimonsa.

12 Waan nijlle muille/ mine sanon/ ia ei HERRA/ Jos iollaki Welielle ombi vskomatoin Waimo/ ia se sama mielistupi henen cansans asuman/ elken site itzestens eroittako.

13 Ja ios iollaki waimolla ombi Uskomatoin Mies/ ia hen tachtu sen cansa asua/ elken hende itzestens eroittako.

14 Sille se Uskotoin Mies o'bi waimons cautta * Pyhitetty/ ia se vskomatoin Waimo pyhiteteen Miehens cautta/ Mwtoin olisit teide' Lapsenna saastaiset/ waan nyt he ouat pyhitetyt.

15 Mutta ios se Uskomatoin itzense eroitta/ nin anna henen eroitta. Eipe ole welij taicka Sisar sidhottu orijauteen semmotoisis menois/ Mutta rauhasa ombi Jumala meite cutzunut.

16 Sille quingas tiedhet waimo/ ios sine Miehes taidhat autuaxi saatta? Eli sine Mies quingas tiedhet/ ios sine taidhat waimos autuaxi saatta?

17 Quitengi ninquin Jumala itzecullengi on vlosiacanut. Jocainen nin waeldakan quin HERRa on henen cutzunut/ ia nin mine caikissa Seurakunnisa säädhen.

18 Jos iocu Ymberileickattu o'bi cutzuttu/ elken se * Esinachka halatko. Jos iocu on Esinahas cutzuttu/ elken se a'dako itze's Ymberileikata.

19 Ymberileicka9 ei miten ole/ ia Esinachka ei ole miten/ wan Jumala' Keskyde' pitemys.

20 Jocaine' olcon sijnä Cutzumises/ ioho'ga he' cutzuttu on.

21 Jos sine olet Oriaxi cutzuttu/ ele site murehdhi/ Quitengi ios sine taidhat wapaxi tulla/ nin nautitze site sen paramin.

22 Sille ette ioca Oriaxi on cutzuttu HERRasa/ se on HERRan Wapach. Samalmodolla/ ioca on cutzuttu Wapadexi/ hen on Christusen palueliaksi tullut.

23 Te oletta callihista ostetudh/ elket Inhimisten Oriat olgho.

24 Itze cukin (rackat Welieni) iossa hen cutzuttu on/ sijnä hen olcan Jumalan tykenä.

25 Mutta Neitzydhest ei ole minulla HERRan Keskyä/ quitengin mine sanon minun neuuoni/ ninquin Laupiudhen saanut HERRalda vskolissa ollaxeni.

26 Nin mine sis lwle' sen Hyue' oleua' nykysen Tuska' teden/ ette hyue on Inhimisen nin olla. Jos sine olet waimoho' sidottu/ ele pyde eroitosta.

27 mutta ios sine olet waimotoin ele pyde waimo.

28 Mutta ios sine nait/ et sine syndi tee. Ja ios Neitzyt hoolepi/ nin ei he' syndi tee. Quite'gin sencaltaiset sauat Waiua' rumisansa. Mutta mine kernasti

teite armaitzen.

29 Mutta sen mine sano' teille/ rackat Weliet/ se aica o'bi lyhyd. Edespäin ombi ymmertäpä/ ette ne ioilla Waimot on/ olisit ninquin heille ei olisickan/

30 Ja ne iotca idkeuet/ ninquin ei idkisicken/ Je ne iotca iloitzeuat/ ninquin ei iloitzisickan/ Ja ne iotca ostauat/ ninquin ei site nautizisi/

31 Ja ne iotca täte Mailma prwcauat/ ninquin ei prwcaisickan. Sille ette temen mailman meno ombi meneue.

32 Mutta mine tadhoisin/ ette te ilman Mwreheta olisitta. Joca naimatoin on/ hen tottele nijte quin HERRAN on/ quinga henen pite HErran kelpaman.

33 Mutta ioca naipi/ hen sure nijte mailmalisia/ quinga hen Emenense kelpapi.

34 Eritetud ouat neme caxi/ waimo ia Neitzyt. Se naimatoin murechti nijte iotca HErran on/ ette hen pyhe oleman pite seke Rumilla ette hengelle.

Wastoinpein/ Se ioca naipi/ hen murechti nijte mailmalisia quinga henen pite Miehense kelpaman.

35 Mutta sencaltaista mine sano' teiden tarpexenna/ Ei ette mine * paulan teiden pälen heitteisin/ waan ette te site/ quin cunnialinen olis/ tauoitaisitta/ ia alati ilman esteite HErra paluelisitta.

36 Mutta ios iocu lwle/ ettei se hyuesti soui/ henen Neitzens cansa/ ette hen io on hoolemoisa/ ia ei saa toisin olla/ Nin hen techken mite hen tachtu/ ei hen syndi tee/ hen sallican henen hoolemahan.

37 Mutta se ioca watimata sen kijnittä sydhemesense/ ia henelle ombi walta oman mielens päle/ ia sencaltaista sydhemesens päättä/ ette hen tachtopi henen Neitzens nein pite/ se hyuesti tekepi.

38 Joca nyt sen naittapi/ se hyuesti tekepi/ Mutta ioca ei hende naitta/ se paramin teke.

39 Emende ombi kijnisidhottu Lakihin/ nincauuan quin henen Miehens elepi. Waan coska henen Miehens poisnuckunut ombi/ nin hen on waph toiselle hooleman/ kelle hen tachtu/ quitengin ette se Herrasa tapachtupi.

40 Waan autuambi hen on/ ios hen sillense on/ minun Lwlon ielken. Sille mine lwlen ette minulaki ombi Jumalan Hengi.

8 lucu

1 EDhespeiten nijste Epeiumalden wffrista me tiedheme. Sille ette caikilla meille ombi Tieto. Se tieto ylespaisutta. Mutta rackaus se ylesrakenda.

2 Mutta ios iocu lwle henens iotakin tieteuen/ ei hen wiele miten tiedhä/ quin henen tule tietexens/

3 Mutta ios iocu Jumalata racasta se on tuttu henelde.

4 Nin me nyt tiedheme/ sijte Roasta quin Epeiumalden wffratan/ ettei ychten Epeiumala ole Mailmassa/ Ja ettei ychten mwta Jumala ole/ quin se yxi.

5 Ja waicka monicadhat ouat iotca Jumalaxi cutzutan/ olcon se Taiuassa eli

Maan päle (Ninquin monda Jumalata/ ia monda Herra ouat)

6 Nin ombi quitengin meille yxi ainoa Jumala/ se Ise/ iosta caiki cappalet ouat/ ia me henesse/ ydhen Herran Jesusen Christusen/ ionga cautta caiki cappalet ouat/ ia me henen cauttansa.

7 Mutta ei ole iocaitzella tieto/ Sille ette mutomat tekeuet heidense Omatundo nijste Epeiumaloista/ ia söuet ninquin se olis Epeiumaloille wffrattu. Ja ette heiden Omatu'dons ombi heicko/ nin hen sen cautta pisoitahan.

8 Mutta ei Roca meite otolisexi saata Jumalan edes. Jos me söme/ ei me site paramaxi tule/ Ellei me mös söö/ eipe me sen polesta pahemaxi tule.

9 Waan catzocat/ Ettei teme teiden wapauden tulis nijlle heickoille pahanoxexi/

10 Sille ios sinun (iolla se Tieto ombi) iocu näke atrioitzeuan Epeiumalden wffratuista/ eikö sijtte henen Omatundonsa/ ioca heicko on/ yllytete site Epeiumalden wffri söömen?

11 Ja nin sinun Tietos cautta tule sinun Welies huckan/ ioca Heicko on/ io'ga tedhen Christus quitengi colut o'bi.

12 Mutta coska te nin syndie teet Weliein vastaan/ ia säriette heiden heicon Omantunnonsa/ nin te Christusen watan syndie teette.

13 Senteden ios Roca minun Welieni pahendais/ em mine ikenens Liha söisi ijancaikisesta/ Senpäle ettei mine minun Welieni pahendaisi.

9 lucu

1 ENgö mine Apostoli ole? Engö mine Wapa ole? Engö mine meiden Herra Jesust Christust nähnyt? Etekö te ole minun Töön HErrassa?

2 Ellei mine ole muille Apostoli/ nin mine olen quitengin teiden Apostolin. Sille ette Insigli minun Apostolin wirghassa te oletta/ Herrassa.

3 Coska iocu minulle kysy/ nin mine henelle nein watan/

4 Eikö meille ole walta södhe ia iodha?

5 Eikö meille mös ole walta ychte Sisarta waimoxi cansan ymberinswiedhä? Ninquin ne mwdh Apostolit/ ia Herran Weliet ia Cephas?

6 Eli minun yxinens ia Barnaban ei ole walta nin tedhä?

7 Cuca sotipi coskan omans Maxons päle? Cuca winatarha' istutta/ ia ei söö henen Hedhelmestens? Eli cuca Caria caitzepi/ ia ei söö Carian rieskasta?

8 Puhunengo mine täte Inhimisten taualla? Eikö Laki site sama sano?

9 Sille ette Mosesen Laisa on kirioitettu. Ei sinun pide kijnisitoman Richtetappauan härien suuta * Sureneco Jumala härckie?

10 Taicka eikö he' site caikeni meiden teden sano? Sille ette meiden tedhen se on kirioitettu/ Ette se ioca kyndä/ henen pite kyndemen Toiuouxisa/ ia ioca richtatappa/ henen pite richtetappaman Toiuouxisa/ ette hen tulis toiuostansa osalisexi.

11 Jos me teille He'gelisi kyluimme/ palio se on ios me teiden Rumilisi ylesnijtemme?

12 Mutta ios mwdh ouat tesse wallas osaliset teiden tykenen/ Mixei me sis palio enemin? Mutta eipe me ole sencaltaista walta * prucanet/ wan me caikinaisia kerssima ettei me miten estette Christusen Euangeliumin tee?

13 Eikö te tiedä ette ne iotca wffrauat/ söuet wffrista? Ja ne iotca Altarita walmistauat/ ne Altarita nautitzeuat?

14 Nin mös on HERRA sätenyt/ Ette ne iotca Euangelium ilmoittauat/ pite Euangeliumista Elatoxens saaman.

15 Mutta em mine ole quitengan miten neiste tehnyt.

16 Em mine mös senteden sijtä kirioita/ ette nin pideis minun cansani tapachtuma'. Parambi olis minun coolla quin iongu' pideis minu' kerskamisen tyhijexi tekeme'. Mutta ette mine Eua'gelium sarna'/ ei minu' taruitze site euckemen/ sille minu' tule se tedexeni/ Ja we minulle/ ellei mine Eua'gelium ilmoita.

17 Jos mine sen teen mielelleni/ nin minun * palca' maxetan. Mutta ios mine ylenmieleni sen teen/ nin ombi se wirca quitengi minun haltuni annettu.

18 Mikeste sis minun Palcan on? Nimitten/ ette mine saarnan Christusen Euangeliumi/ ia teen sen ilman miteken/ senpäle/ ettei mine turhaisi minun waltani Euangeliumisa.

19 Sille echke mine olen wapah iocaitzelda/ nin mine olen quitengi minuni tehnyt iocaitzen Palueliaxi/ senpäle ette mine site Usiamat nijste voitaisin.

20 Nijlle Juttaille mine ole' techty nin quin yxi Judeus/ senpäle ette mine Juttat voitaisin. Ninen quin Lain alla ouat/ mine olen techty ninquin Lain alla/ senpäle/ ette mine ne/ iotca Lain alla ouat/ voitaisin.

21 Ninen quin ilman Laita ouat/ mine olen techty ninquin mine ilman Laita olisin (Waicka em mine ilma' Laita ole Jumala' edese/ Waan olen Christusen Laissa) ette mine ne/ iotca ilman Laita ouat/ voitaisin.

22 Ninen Heickodhen mine olen techty/ nin quin Heicko/ senpäle ette mine ne Heicot voitaisin. Mine ole' iocaitzelle techty caikinaisexi/ senpäle ette mine caikeni mwtomat autuaxi tekisin.

23 Mutta sencaltaista mine teen Euangeliumin tedhen/ ette mine tulisin heneste osalisexi.

24 Eikö te tiedhä/ ette ne/ iotca Kijstassa iooxeuat/ caiki tosin he iooxeuat/ waan yxi Palcan ennettä? Jooskata nyt nin ette te käsiteisitte.

25 Mutta iocainen quin campale/ caikista he' itzens weltä. Ne tosin sitewarte'/ ette he catouaisen Crunon saisit. Mutta me senteden ette me saisima sen ijancaikisen.

26 Mutta em mine nin iooxe/ quin * wissittömen polen/ Ja em mine nin kiluoittele quin Twlda piexeisin/

27 Waan mine rangaitzen minun Rumihini/ ia alaspainan sen/ Senpäle ettei

coska mine muille sarnan/ madhaisi itze nuchtelinen olla.

10 lucu

1 EM mine tadho Rackat Weliet/ site teilde salata/ Ette meiden lset ouat caiki Piluen alla olluet/ Caiki ouat Meren lepitze waeldaneet/

2 Ja caiki ouat Moseselda castetudh Piluesse ia Meresse.

3 Ja ouat caiki ychteleiste Hengeliste rooca söönet/

4 ia ouat mös caiki ychteleiste Hengeliste Jooma ioneet. Sille ette he iooit sijte Hengelisesta Calliosta/ ioca heite seurasi/ ioca Callio oli Christus.

5 Mutta monda heiste eiuet olluet Jumalan otoliset/ Sille ette he mahanlötin Coruesa.

6 Mutta teme ombi meille Esicuuaxi tapachtanut/ ettei me himoitzisi site Paha/ ninquin he mös himoitzit.

7 Elke mös olco Epeiumalden palueliat/ ninquin heiste monicadhat olit/ quin kirioitettu on/ Canssa mahanistui söömen ia ioman ia ylesnousit leikitzemen.

8 Elke' me mös Hooritechkö ninquin mwtomat heiste saastutit itzense Hoorudhella/ ia ychtene Peiuene langesit colmet ia caxikymende tuhatta.

9 Elke' me mös Christusta kiusatko/ ninquin mwtomat heiste kiusasit hende/ ia Kermehilde swrmattihin.

10 Elket te mös Napisko/ ninquin mwtomat heiste Napisit/ Ja olit mestatudh Cadhottaialda.

11 Caiki sencaltaiset heiden cochtans tulit Esicuuaxi/ Mutta se on kirioitettu meille Cartamisexi/ ioinenga päle Mailma' lopud tulluet ouat.

12 Senteden ioca lulepi seisouansa/ Se catzocan ettei he' * lange.

13 Eipe yxiken kiusaus teite ole käsittenyt/ waan Inhimillinen. Mutta Jumala ombi waca/ ioca ei salli teite kiusatta ylitze teiden woiman/ Waan hen tekepi mös ynne kiusauxen cansa Lopun/ ette te sen woisitta kerssie.

14 Sen teden minun Rackani/ paetka Epeiumalden paluelusta.

15 Ninquin Wijsaille mine puhun/ domitka te mite mine sanon.

16 Se hywestisiugnattu Calki/ ionga me Hywestisiugnama/ eikö se ole Christusen Weren Osaliseus?

17 Se Leipe/ ionga me murdhama/ eikö se ole Christusen Lihan Osaliseus? Sille ette se on yxi Leipe/ nin me monda olema yxi Rumis/ senwoxi ette me caiki ydheste Leiueste Osaliset olema.

18 Catzocat Israelin päle Lihan ielken/ Eikö ne iotca Wffrit sööuet/ ole Altarista Osaliset?

19 Mite sis minun pite sanoman? Sanongo/ Ette Epeiumala iotain on? Eli ios Epeiumalden Wffri iotain on? Ei.

20 Mutta sen mine sanon/ Ette mite Pacanat wffrauat/ sen he Perkeleille wffrauat ia ei Jumalalle. Nyt em mine tadho/ ette teiden pite oleman Osaliset

Perkelein cansa. Eipe te taidha HERRAN Calki ioodha/ ia Perkelen caiki.
21 Eipe te taidha Osaliset olla HERRAN Peudheste/ ia Perkelen peudheste.
22 Eli tadhomaco me HERRA härssytella? Ollemaco me wäkeuemet quin hen?
23 Caiki tosin ouat minulle luualiset/ waan ei caiki ole hyuexi.
24 Caiki ouat minulle luualiset/ Mutta ei caiki tule paranoxexi. Elken kengen omansa etzikö/ waan iocainen mite toisen ombi.
25 Caiki mite Teurashoonesä mydhen/ site sökette/ ia elket kyselkö/ ettei te Omatundona turmelisi/
26 Sille ette Maa ombi * Herran/ ia caiki mite henessa on.
27 Mutta koska nyt iocu Uskomatoin teite Weraxi cutzu/ ia te tadhotta menne/ Nin sökette caikia mite teiden eten toodhan/ ia elket Kyselkö/ ettei te Omatu'dona turmelisi.
28 Mutta ios iocu silloin teille sanois/ Teme on Epeiumalden wffri/ Nin elket söökö/ henen tedhens ioca sen osotti/ ettei te Omatudona turmelisi (Sille ette Maa ombi HERRAN/ ia caikai mite henesse on)
29 Mutta mine sanon Omastatunnosta/ ei sinun omastas/ waan sen toisen. Sille mingetedhe' minu' wapaudhen * Domitaan toisen Omastatunnosta.
30 Sille ette koska mine sen nautitzen Kijtoxen cansa/ Mixi mine sis nudhellaan ionga tedhen mine kijten?
31 Jos te nyt söötte eli iootta/ eli mite te teette/ nin techkete caiki Jumalan Cunniaksi.
32 Sencaltaiset olcata/ ettei te keten pahenna/ eikä Juttaita/ eikä Grekie/ eli Jumalan Seurakunda.
33 Ninquin mine mös caikisa Cappalesa Caikein kelpan/ Ja en etzi oma parastani/ waan monen/ ette he autuaxi tulisit.

11 lucu

1 Olcotta minun Tauoittajani/ ninquin mine Christusen.
2 Mlne kijte' teite Rackat Welieni/ ette te minu' päleni muistatta caikissa capaleisa/ ia ette te pidhette sen Sädhyn ionga mine teille annoin.
3 Mutta mine tadho'/ ette teiden pite tietemen/ Ette Christus on iocaitzen Miehen Pää/ Mutta Mies o'bi Waimon pää/ Mutta Jumala on Christusen pää.
4 Jocaine' Mies quin rucoele eli Prophetera/ ia pitepi iotakin Pääns päle/ se häweise Päänse.
5 Mutta iocainen Waimo quin rucoele eli Prophetera/ peittämettomelle päälle/ se häweise Päänse. Sille ette se on iwri ninquin olis aieldu.
6 Ellei hen tachtu he'nens peitte/ nin mös poiskeritkään Hiuxensa. Nyt ette se ombi ryne/ Ette Waimo pitä keritudh eli Leicatudh Hiuxet/ nin peitteken Päänse.
7 Mutta ei Miehen pidhe Pääns peitteken/ Sille hen on Jumalan Cuua ia

Cunnia. Mutta Waimo ombi Miehen Cunnia.

8 Sille ettei Mies ole waimosta/ Mutta waimo ombi mieheste.

9 Ja ei ole Mies Lootu waimon tedhen/ Mutta waimo ombi Lootu miehen tedhen.

10 Senteden pite waimon pitemen * Woiman pänse päle/ Engelite' tedhe'.

11 Mwtoin ei ole Mies paitzi waimoa/ eikä waimo paitzi Mieste HErrassa/

12 Sille ette ninquin Waimo on Mieheste tullut/ Nin mös mies tulepi Waimon cautta. Mutta caiki ouat Jumalasta.

13 Domitka itze keskene'ne/ Jos se on caunis/ ette iocu Waimo auoipein Jumalata rucoile.

14 Taicka eikö mös Loondo site teille opeta/ ette se on Miehellä ilkie/ ios henelle ombi pitket hiuxet

15 Mutta waimon on se cunnia/ ette henelle on pitket hiuxet? Hiuxet ouat henelle peitoxi annetudh.

16 Edespein ios iocu teiden seasan on/ ioca ridhainen on/ se tietken/ Ettei meille se tapa ole eikä mös Jumalan Seurakunnalla.

17 Mutta neite tule minun keske. Em mine taidha kijtte/ Ettei te Paranoxeen waan Pahannoxeen ychtentule.

18 Ensin/ koska te ychtentuletta Seurakundaan/ mine cwlen/ Ette eripwraisudhet ouat teiden seasan/ ionga mine mös politain Uskon.

19 Sille ette teiden seasan pite mös Lahckot oleman/ Senpäle ette ne toimeliset tulisit teiden keskenen jwlkisexi.

20 Coska te nyt ychtentuletta/ nin ei pidhete HERran Ehtolista.

21 Sille ette iocainen oma' Ehtolisens söödhe ennettepi. Ja se yxi jsoa/ ia se toinen o'bi iouxisa.

22 Wai eikö teille Honeita ole/ iossa te söödhe ia iodha mahdatte? Taicka yle'catzottako te Jumala' Seurakunna'/ ia häueisette ne ioilla ei miten ole? mite minu' pite teille sanoma' Pitekö minun teite kijttemen? Tesse em mine ychten teite kijte.

23 Mine olen sen Herralda saanut/ ionga mine teille annoin. Sille HErra JEsus/ sine Ööne iona hen petettin/ otti hen Leiuen/ kijtti/ murssi sen ia sanoi.

24 OTtacat/ söket/ Teme on minun Rumin/ ioca teiden edhesten muretahan/ Se techkette minun Muistoxeni.

25 Samalmoto mös Calkin Ehtolisen ielkin/ ia sanoi/ Teme Calki on se Wsi Testamenti minun Wereseni/ Se techkette ninwsein quin te iootta minun Muistoxeni.

26 Sille ninwsein quin te söötte teste Leiueste/ ia iootta teste Calkista/ teiden pite HErran Cooleman iulghistaman/ sihenasti quin hen tulepi.

27 Mutta ioca keloottomasta sööpi teste Leiueste/ ia iooipi Herran Calkista/ se on wicapää Herran Lihan ia Weren polesta.

28 Nin coetelcan Inhiminen itzense/ ia sijtte sööken teste Leiueste/ ia iookan

teste Calkista.

29 Sille se ioca sööpi taicka iooipi keloottomasti/ hen sööpi ia iooipi domion itzellens/ senwoxi ettei hen eroita HErran Rumista.

30 Senteden ouat mös nin monda Heicko ia Sairasta teiden seasan/ ia swri poli macapi.

31 Sille ios me itze'ma domitzisima nin ei me ensingen domitud olisi.

32 Waan coska me domitamma/ nin me Rangaista'ma Herralda/ Senpäle ettei meiden pidheisi Mailman cansa domitud oleman.

33 Senteden/ Rackat Welieni/ coska te cokontuletta söömen/ nin odhottacan toinen toistansa.

34 Mutta ios iocu jsua/ hen söken cotonans/ Se'päle/ ettei te cokontulisi cadhotoxexi. Ne mudh mine tadhon toimitta coska mine tulen.

12 lucu

1 Nlste Hengelisiste Lahijoista/ Rackat Weliet em mine tadhon teilde salata.

2 Te tiedhätte ette te oletta * Pacanat olleet/ ia kieuneet nine' Myckein Epeiumalden tyge/ ninquin te wiedhyt olitta.

3 Senteden mine teen teille tietteuexi/ Ettei kengen ioca puhu Jumalan Hengen lepitze/ Jesusta kijrole. Ja eikengen taidha Jesusta Herraxi cutzua/ waan pyhen Hengen lepitze.

4 Lahiat ouat * moninaiset/ Mutta yxi Hengi ombi.

5 Ja Wirghat ouat moninaiset/ Mutta yxi HERRA ombi.

6 Ja auwd ouat moninaiset/ Mutta yxi Jumala ombi/ ioca caikissa waickuttapi caikinaiset.

7 Mutta iocahitzesa Hengen Lahiat osottauat heidens ychteitzexi tarpexi.

8 Sille ydhelle annetan He'gen cautta puhua Wijsaudhesta. Toiselle annetan puhua Tiedosta/ saman Henge' cautta. Toiselle Usko samasta He'geste.

9 Toiselle ne Lahiat Teruexi tehdhä/ sijnä samas Henges.

10 Toiselle jhmelisi Töite tehdhä. Toiselle Prophetia. Toiselle He'get eroitta. Toiselle moninaiset Kielet. Toiselle moninaisten Kielden wlostulkitus.

11 Mutta caiki neme se yxi ia sama Hengi waikutta/ iakain itzecullengi omanssa/ sen ielken quin hen tacto.

12 Sille ninquin Rumis on yxi/ ia henelle ombi quitengi monda Jäsende/ Mutta caiki iäsenet ydhest Rumista/ echke he ouat vsia/ ouat he quitengin yxi Rumis/ Samalmoto mös Christus.

13 Sille ette me olem ydhen Hengen cautta caiki ydhexi Rumixi castetudh/ waicka me olema Juttat eli Grekit/ Orijat eli Wapat/ ia caiki me ydhen Hengen olema * iooneet.

14 Sille ette Rumis ei ole yxi Jäsen/ wan wsia.

15 Jos nyt Jalca tachtu sano/ Em mine ole Käsi/ senteden em mine ole

Rumin Jäsen. Pidheiskö henen senwoxi ei oleman Rumin Jäsene'?

16 Ja ios Corua tachtos sano/ Em mine ole Silme/ senteden em mine ole Rumin Jäsen. Pidheiskö hene' senwoxi ei olema' Rumin Jäsene'?

17 Jos coko Rumis Silme olis. Cussa sis cwlemus o'bi? Jos se taas on caiki cwlemus/ Cussa sis on Haistamus?

18 Mutta nyt on Jumala ne Jäsenet pa'nut itzellense cu'gi Rumihissa/ ninquin he' on tachtanut.

19 Wai ios nyt caiki Jäsenet yxi Jäsen olis/ Cussa sijtte Rumis olis?

20 Mutta nyt ouat Jäsenet monda/ ia Rumis on yxi. Ei taidha Silme Kädhelle sano/ Em mine sinua taruitze.

21 Eli pää Jalgoille/ Em mine teite taruitze.

22 Waan palio paramin ne Rumin Jäsenet/ iotca Heikomat näkyuet/ ne ouat tarpelisemat/

23 Ja iotca me lwlema häpielisemat oleuan Rumissa/ nine' päle me enime' Cunnian pane'ma. Ja iotca heiumet ouat nähdhä/ nijte me enimen caunista'ma.

24 Sille iotca caunihit ouat/ eiuet he mite' taruitze. Mutta Jumala o'bi nin Rumin coko'lijttenyt/ ia nijlle taruitzeuaisille Jäsenille eneme' Cu'nian a'danut/

25 Ettei Eripwrausta olisi rumissa/ waa' caiki ne Jäsenet pite toinen toisens edeste Suru' pitemen.

26 Ja ios yxi Jäsen kerssi iotaki/ Nin mös caiki mudh Jäsenet ynnekerssiuet. Ja ios yxi Jäsen cu'nialla pidhete'/ Nin caiki Jäsenet ynneriemuitzeuat.

27 Mutta te oletta Christusen Rumis ia Jäsenet/ iocainen osansa ielkin.

28 Ja Jumala on pa'nut Seuracunnasa/ Ensin Apostolit/ Sitelehinne Prophetat/ Senielkin Opetusiset/ Sijtte Ihmein tekiet/ Senpereste terueexi tekemisen Lahiat/ Auttaiat/ haltiat/ Moninaiset kielet.

29 Ouatko he caiki Apostolit? Ouatko he caiki Prophetat? Ouatko he caiki Opetusiset? Ouatko he caiki Ihmein tekiet?

30 Ongon heille caikilla teruehexi tekemisen Lahiat? Puhuuatko he caiki moninaisilla Kielille? Taituuatko he caiki wlostulkita?

31 Mutta noudattaca te nite Parahita Lahioia/ Ja wiele mine nyt teille corkiaman Tien osotan.

13 lucu

1 JOs mine Inhimisten ia Engelein Kielille puhuisin/ ia ei olisi minulla Rackautta/ nin mine olisin quin helisepä Waski/ taicka yxi kilisepä Culcoinen.

2 Ja ios mine Propheterata taidhaisin/ ia caiki Salauxet tiedheisin/ ia caike' Tiedon/ Ja minulla olisi caiki * Usko/ nin ette mine woret sijrdheisin/ ia ei olisi minulla Rackautta/ nin en mine miteken olisi.

3 Ja ios mine caiken Tauarani culutaisin Kieuhein Rauinoxi/ Ja ios mine annaisin minun Rumini poltetta/ ia ei olisi minulla Rackautta/ Nin ei se olisi

minulle ychten tarpelinen.

4 Rackaus on Kerssiueinen ia Laupias. Ei Rackaus cadhehdi/ ei Rackaus ole ylpie/ ei hen ylespaisuta/

5 ei hen ole Sickuri/ ei hen omansa etzi/ ei hen anna itzens wihan kihoitta/ ei hen wahingon ielken seiso/

6 ei hen wärydhesta iloitze/ mutta hen iloitze Totudhesta.

7 Caiki hen wedhettä/ caiki hen Usko/ caiki hen toiuo/ caiki hen kerssi.

8 Ja rackaus ei coskan * wäsy. Waicka Prophetiat Lackauat/ ia Kielet waickenisit/ ia Tieto mös poiskadhois.

9 Sille ette polittain me ymmerdheme/ ia * politain me Propheterama.

10 Mutta coska se tule quin teudhelinen on/ sijtte se Lackapi quin waiaa on.

11 Coska mine Lapsi olin/ nin mine puhuin quin Lapsi/ ia pidhin Lapseliset menot/ ia aijattelin quin Lapsi. Mutta sitte quin mine Miehexi tulin/ nin mine poispanin ne Lapseliset.

12 Sille ette nyt me näeme tapauxisa/ ninquin Speilin lepitze/ Mutta silloin caswosta caswoon. Nyt mine tunnen polittain/ waan silloin mine tunnen/ ninquin mine io tuttu olen.

13 Mutta nyt iäuet Usko/ Toiuo/ Rackaus/ nämet colmet/ Waan rackaus se ombi * swrin nijste.

14 lucu

1 NOutaka Rackautta/ olcatta Achkerat Hengelistein Lahia in ielkijn/ Mutta enem in ette te Propheteraisitta.

2 Sille ioca * Kielelle puhu/ ei hen Inhimisille puhu/ waan Jumalalle/

3 Sille etteikengen site cwldede/ waan hen puhu Hengesse ne Salaisudhet/ Mutta ioca Prophetera se puhupi Inhimisille paranoxexi ia manauxexi/ ia Lohutoxexi.

4 Se ioca Kielelle puhupi/ hen itzens para'da/ Mutta se ioca Prophetera/ hen Seurakunnan paranda.

5 Mine tahdhoisin/ ette te caiki taidhaisitta puhua/ Mutta palio enem in/ ette te Propheteraisitta. Sille se ioca Prophetera/ ombi swrembi quin se ioca Kielille puhupi/ Ellei hen site mös wlostulkitze/ Senpäle ette Seurakunda sijte Paranoxen sais.

6 Waan nyt/ Rackat Welieni/ Jos mine tulen teiden tygen Kielille puhuen/ mite mine olisin teille tarpelinen? Ellei mine puhuisi teille/ taicka Ilmoituxen cautta/ eli Tiedhon cautta/ taicka Prophetian cautta/ eli Opin cautta?

7 Eikö se sis nin ole/ nijse caluissa iotca Änen andauat/ ia ei quitengan ole eleuet/ ioco hen on Huilu eli Candele/ coska eiuet he anna eritettu äände itzestens/ quinga iocu taita sen tietä/ mite Huilulla eli Candelella soitettu on?

8 Ja ios Pasuna andapi pyteren hymyn itzestens/ Cuca itzens taita Sotan

hangita?

9 Nin mös te/ ios te puhutta Kielille/ ia ei selkieste wlospuhu/ Quinga se ymmertän/ mite puhuttu on? Sille twlehen te puhutta.

10 Moninaiset tosin ouat änen caunat Mailmassa/ ia ei ychten nijste quitengan ole merckitzematoinda.

11 Senteden/ ellei mine nyt tiedhe änen toinda/ nin mine olen puhuialle Outo/ ia se ioca puhupi/ ombi minu'lle outo.

12 Samalmoto mös te/ senwoxi ette te etzitte ninen Hengelistein Lahijain ielken sitte laskecat teiden achkerudhen sijhen/ ette te Seurakunnan paranaisitta/ nin ette teille caikissa kyllä olis.

13 Senteden/ ioca Kielille puhu/ se rucolcan/ ette hen mös sen taidhais wlostulkita.

14 Coska mine nyt rucolen Kielelle/ nin minu' Hengen rucole/ Mutta minun Mielen ei kellengen hedhelmet saata.

15 Quingasta sen sis pite oleman? Nimiten nein/ Mine rucolen Hengesse/ ia rucolen mös Mielesseni. Mine Psalmit weisan Hengesse/ ia Psalmit weisan mös * Mielesseni.

16 Mutta coskas Hyuestisiugnat Hengesse/ Quingasta se ioca Oppemattoman sijasa seisopi/ pite wastaman Amen sinun Kijtoxes päle/ Sille ettei hen ymmerdhä mite sine sanot?

17 Sine tosin hyuesti kijtit/ waan ei se toinen sijte parattu ole.

18 Mine kijten minu' Jumalani/ ette mine puhun Usiamalla Kielelle quin te caiki.

19 Mutta mine tadhon Seuraku'nasa paramin wijsi sana puhua minu' * Mieleni cansa/ Senpäle ette mine mös muita neuuoisin/ ennenquin Kymenen Tuhatta sana Kielelle.

20 Rackat Weliet/ Elkette Lapset olko taidhoisa/ waan pahudhesa Lapset olcata. Mutta taidhossa olcata teudheliset.

21 Laissa on kirioitettu/ Mine tadhon puhua toisilla Kielillä ia toisilla Hwlilla temen Canssan tyge/ ia eiuet he sijtteken wiele nin minua cwle/ ma HERRA sano.

22 Nin ouat nyt Kielet ydhen * Merckin edeste/ ei ninen iotca vskouat/ waan ninen iotca ei Usko. Mutta wastoinpein/ Prophetiat eiuet ole Uskottomain/ waan ninen vskolisten tedhen.

23 Coska nyt coko Seurakunda ychten paickan cocontule/ ia caiki puhuisit Kielille/ ia sinne tulis iocu oppematoin/ taicka Uskomatoin/ eikö he sanoisi Teite Mielioplexi?

24 Mutta ios te nyt caiki Propheteraisitta/ ia sinne siselletulis ioku Uskomatoin taicka Oppematoin/ ia nuhdhellaisin caikilda/ ia domitaisijn caikilda/

25 ia nin tulis henen Sydhemens Salaisudhet iulkisexi/ ia sillens hen Caswoillens langeis/ ia rucolis Jumalata/ ia tunnustais ette totisesta Jumala

olis teisse.

26 Quingasta se sis on/ rackat Weliet? Coska te nyt cokontuletta nin itzecullakin teiste on Psalmi/ henelle on Opetus/ henelle on Kieli/ henelle on Ilmoitus/ henelle on Wlostulkitus. Ne caiki andacat tulla Paranoxexi.

27 Jos iocu Kielelle puhu/ se puhucan itze toisna/ taicka eninäki itze colmandena/ ia site woroittain/ nin yxi sen tulkitcaan.

28 Ellei hen Tulki ole/ nin olcan wait Seurakunnasa/ waan puhucan itzellens ia Jumalalle.

29 Mutta Prophetat puhucat itze toisna eli itze colmanna/ ia ne mwdh site domitkan.

30 Mutta ios Ilmoitus tapachtu iollenculle/ quin tykene istu/ nin se ensimeinen wait olcan.

31 Sille kulle te taidhatta caiki Propheterata/ yxi toisen pereste/ Senpäle ette caiki oppisit/ ia caiki tulisit manatuxi.

32 Ja ne Prophetain Henget ouat Prophetain * alamaiset.

33 Sille ettei Jumala ole secaseuraudhen waan Rauhan Jumala/ ninquin caikissa Pyhein Seurakunnissa.

34 Teiden waimon pite wait oleman Seurakunnissa/ Sille eipe heille sallittu ole puhua/ waan ette he ouat siuiet/ Ninquin Laki sano.

35 Mutta ios he iotain tachtouat oppe/ nin kysyken Miehidens Cotona/

36 Heijusti se Waimoille sopi/ ette he Seurakunnasa puhuuat. Eli ongo Jumala' Sana teiste wlostullut? Taicka ongo se waan teiden tygen tullut?

37 Jos iocu nyt henens lwle Prophetaxi/ eli Hengelisexi/ se tutkan mite mine teille kirioitan/ sille ette ne ouat HERRAN keskyt/

38 Mutta ios iocu onbi Taitamatoin/ se olcon taitamatoin.

39 Senteden rackat Weliet/ sihen te pangata achkerudhenna/ ette te Propheteraisitta/ ia elket kielkö puhumasta Kielille.

40 Andacat caiki soueliasta/ ia sädhylisesta tapachtua. * Kielille puhu) se on Psalmi taicka Prophetat Lwkia/ ia weisata Seurakunnasa/ ia ei nijte wlostulkita/ Ehcke lukia itze ymmertä mite hen Luke. Prophetia ombi ymmerdhyste saadha Jumalalda/ ia taita site muille iaca. Wlostulkita se on muille ymmerdhöste edhestoimitta. Nin aijattele nyt P. Pauali ette kielille puhua/ ei Seurakunda paranna. Mutta Porpheterata ia wlostulkita/ se Seurakunnan paranda.

15 lucu

1 MUtta mine teen teille tietteuexi/ rackat weliet/ sen Euangelium quin mine teille ilmoitin/ Jonga te mös ottaneet oletta/

2 iossa te mös seisotta/ ionga cautta te mös autuaxi tuletta/ Mille modholla mine sen teille olen ilmoitanut/ ios te sen oletta piteneet/ Ellei nin ole ette te

huckan oletta vskoneet.

3 Sille ette mine olen alghusta teille sen andanut/ ionga mine mös saanut olen/ Ette Christus coollut ombi meiden Syndein tedhen/ Ramatuidhen ielken/

4 Ja ette Hen Haudhattu oli/ ia ette hen ylesnousi colmanna peiuen/ Ramatuidhen ielkin.

5 Ja ette hen nechtijn Cephaseida/ ia sijtte nijlde Cadheldatoistakymmenelda/

6 Senielkin he' nechtijn enemelde quin Widhelde sadhalda Welielde ydhelle Haualla/ Joista monda wiele nyt eleuet/ Mutta mutomat ouat poisnuckuneet.

7 Sitelehin hen nechtijn Jacobilda/ Ja senpereste caikilda Apostoleilda.

8 Wimeiselda caikein ielkinne/ ombi mös minulda nechty nin quin yhdelde keskensyndynelde.

9 Sille mine olen caikein Hoonoin Apostolitten seassa/ ioca en ole keltuolinen Apostolixi cutzutta/ Senteden ette mine olen Seurakunda wainonut.

10 Mutta Jumalan armosta mine olen/ se quin mine olen/ ia henen Armo'sa minun cochtani/ ei ole tyhije ollut/ Waan mine olen enemien tehnyt/ quin he caiki/ Mutta en quitengan mine/ waan Jumalan Armo ioca minussa ombi.

11 Olis sis mine eli he/ nein me sarname/ Ja nein te oletta vskoneet.

12 Mutta ios nyt Christus sarnatan Coolluista ylesnosneexi/ Mixi sis teiden keskenen mwtomat sanouat? Ei ensingen Cooluten Ylesnousemista oleua'?

13 Mutta ellei Coolluten ylesnousemus ole/ Nin ei mös Christus ylesnosnut.

14 Mutta iollei Christus ylesnosnut/ Nin on meiden sarnan tyhije/ Nin o'bi mös teiden Uskona tyhije.

15 Ja me mös leuteen Jumalan Wärexi Todhistaiaxi/ ette me Jumalata wastan olema todhistaneeet/ Ette hen on ylesherettenyt Christusen/ iota hen ei ylesherettenyt/ ellei ne Coolluet ylesnouse.

16 Sille iollei ne Coolluet ylesnouse/ Eipe mös Christus ylesnosnut ole.

17 Mutta ellei Christus ole ylesnosnut/ Nin ombi teiden Uskona turha/

18 Nin te oletta wiele nyt teiden synnisenna. Nin ouat mös ne iotca Christusesa poisnuckuit/ cadhotetut.

19 Jos meille waiwoin tesse Elemes ombi toiuo Chriskusen päle/ Nin me olisima ne wihileitzimet caikein Inhimisten seas.

20 Mutta nyt on Christus Coolleista ylesnosnut/ Ja on tullut Wtisexi nijnen nuckunutzen keskene.

21 Sille senwoxi ette Inhimisen cautta Colema on/ Nin mös Inhimisen cautta Coolluten ylesnousemus tule.

22 Sille ninquin caiki Adamissa coleuat Nin he mös Caiki Christusesa pite eleuexi techtemen.

23 Mutta itzecukin säädhysens/ Ninen Wtinen Christus/ senielkin ne iotca Christusen omat ouat/ coska hen tulepi.

24 Sijtte on loppu/ Coska hen andapi Waldakunnan Jumalan ia lsen haltun/ ia poispane caiki Herraudhet/ ia caiken Esiwallan ia Wäen.

- 25 Sille henen tule Hallita/ sihenasti ette hen pane caiki wiholisens Jalcains ala.
- 26 Se wimeinen wiholinen/ ioca poispannan/ se ombi Colema/ sille hen on henelle caiki henen Jalcains ala heittenyt.
- 27 Costa he' nyt sano/ Ette caiki henen alansheitetudh ouat/ nin on iulki/ ette se on eritetty/ ioca henelle caiki alaheitti.
- 28 Coska nyt Caiki henen ala'sheitetyxi tuleuat/ silloin mös itze Poicaki henen alansheiteten/ ioca caiki henen alansheitti/ Senpäle ette Jumala pite caikinaisi caikissa oleman.
- 29 Eli mite he tekeuet/ iotca heidens andauat Casta ninen * Cooluten päle/ Jollei ensingen Coolluet ylesnouse? Mixi he sis andauat heidens Casta ninen Cooluten päle?
- 30 Ja mixi me aina seisoma Waarasa?
- 31 Meiden kerskamisen polesta/ ioca minulla ombi Christusesa Jesusesa meiden Herrasa/ mine Coolen iocapeiue.
- 32 Jos mine olen Inhimisten taualla Ephesos Petoim cansa sotinut? Mite se minun autta/ ellei ne Coolleet ylesnouse? Sökem ia iokam? Sille Homena me coolema.
- 33 Elke a'dako petettä teiten. Pahat * ialitoxet turmeleuat Hyuet tauat.
- 34 Ylesheretkä hurskaasta/ ia elke syndi techkö. Sille ette mutomat ei miten Jumalasta tiedä. Häpiexi mine neitä teille sanon.
- 35 Machta nyt iocu sano/ Quinga ne Coollet ylesnouseuat? Ja mingecaltaisella Rumilla he tuleuat?
- 36 Sine Tompeli/ sen quin sine kyluet/ ei tule eleuexi/ ellei hen ennen coolisi.
- 37 Ja iota sine kyluet/ eipe se ole se Rumis ioca tuleua on/ Waan yxi palias Jyue/ nimitten/ Nisun iyue eli mwta sencaltaista.
- 38 Mutta Jumala andapi henelle ydhen Rumin quin hen tachtu/ ia itzekullengi Siemenelle/ oman Rumihin.
- 39 Ei caiki Liha ole ychteleine' liha/ wan toine' o'bi Inhimisen Liha/ toine' on Caria'/ toine' on Calain/ toine' mös Linduin.
- 40 Ouat Taiualiset Rumijt ia ouat mös Maaliset Rumijt : Mutta toinen Cunnia on nijlle Taiualisilla/ Ja toinen nijlle Maalisilla.
- 41 Toinen kircaus ombi Auringoisella/ toinen kircaus ombi Cuulla/ toinen kircaus Tehdheillä/ Sille ette yxi Tehcti ylitzekieupi sen toisen kircaudhesa/ Nin mös se Cooluten ylesnousemus.
- 42 Se kylueten turmeluxesa/ ia ylesnousepi turmelematoin/ Se kylueten Hoonolisudhes/ Ja ylesnousepi Cunniasa.
- 43 Se kylueten Heickoudhesa/ Ja ylesnousepi wäkeyxesa.
- 44 Se kylueten yxi Lonoilnen * Rumis/ Ja ylesnousepi yxi Hengelinen Rumis. Ette meille on yxi Loonolinen Rumis/ Nin meille mös on yxi Hengelinen Rumis/
- 45 Ninquin kirioitettu on/ Se ensimeine' Inhiminen Adam on techty Loonolises

Elemes. Ja se Wimeinen Adam He'gelises Elemes.

46 Mutta se hengellinen Rumis ei ole se ensimeinen/ Waan se Loonolinen/ senielkin se He'gelinen.

47 Se ensimeinen Inhiminen ombi maasta ia maalinen/ Se toinen Inhiminen ombi itze HERRA Taiuasta.

48 Mingemotoinen se Maalinen on/ sencaltaiset ouat mös ne maaliset. Ja mingemotoinen se Taiualinen on/ sencaltaiset ouat mös ne Taiualiset.

49 Ja quin me olema candaneet sen Maalisen Cuan/ Nin meiden pite mös candaman sen Taiualisen Cuan.

50 Mutta sijte mine sanon/ Rackat Weliet/ Ettei Liha ia Weri taidha Jumalan waldakunda perie/ Ja ei se turmeltu pidhe site turmelematoinda perimen.

51 Catzo/ Mine sanon teille ydhen Salaudhen/ Eipe me tosin caiki poisnuku/ waan caiki me mwtetama ydhen aijan rahdussa/ ydhes Silmenräpeyxes/ wimeisen Pasunan cansa/

52 Sille ette Pasuna soipi/ ia ne Coolluet pite turmelematoinna ylesnouseman/ Ja me tulema mwtetuxi.

53 Sille ette teme Catoua pite pälenspukeman sen catomattudhen/ Ja teme cooleuainen pite pälenspukeman sen Coolemattudhen.

54 Mutta coska teme catoua pälenspukepi sen catomattudhe'/ ia teme cooleuainen pälenspukepi sen coolemattudhen/ Silloin teutetän se Sana quin kirioitettu on. Se Coolema ombi ylesnielttu sijnä woitosa.

55 COLEMA/ cussa on sinun Otas? HELVETTI/ cussa on sinun woittos?

56 Mutta Cooleman Ota on Syndi/ Ja synnin woima on Laki.

57 Mutta kijtos olcon JUMALAN/ Joca meille woiton andanut on meiden HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN cautta.

58 Senteden minun Rackat Welieni/ olcatta wahwat/ ierkechtymetä/ ia aina wiliaiset HERRAN Töisse/ Senwoxi ette te tiedhette/ ettei teiden Töönnä ole tyhie Herrasa.

16 lucu

1 MUtta sijte awnhakemisesta nijte Pyhie warten Quin mine nijlle Seurakunnille Galatias säätenyt olen/ Nin te mös techkette.

2 Ychtene Sabbathina panghan iocainen itze tygense iotakin/ ia cootkan mite henen Mielen teke/ Se' päle ette coska mine tulen/ ei ensin silloin ne samat Awut pidheisi haettaman.

3 Mutta quin mine olen tullut/ iotca te sijtte teiden Breiuin cansa/ sixi wloswalitzetta/ nin mine tadhon lehette/ ette he edeswiewet teiden Lahian Jerusalemijn.

4 Jos se mwtoin sencaltainen on/ ette mine mös sinne waellaisin/ nin he minun cansani waeldauat.

- 5 Mutta mine tadhon teille tulla/ koska mine Macedonian cautta waellan. Sille ette minun pite Macedonian lepitze waeldaman.
- 6 Mutta teiden tykenen mine lehes mahdhan wipyä/ eli mös Taluepite. Senpäle ette te/ minun Awuliset olisitta saattaman cuhunga mine matkustan. Eipe mine nyt tahdo teite nähdhä/ minun edespeiten menseseni.
- 7 Sille mine toiuo' iongun aijan sadhaxeni wipyä teiden tykene'ne/ ios HERra sen sallipi.
- 8 Mutta mine tadhon Ephesos wipyä/ haman Heluntain asti/
- 9 Sille ette minulle on yxi swri ia wäkeue Oui auattu/ ia sielle monda wastanseisojata ouat.
- 10 Jos Timotheus tule/ nin catzocat ette hen olis pelkemetete teiden tykenen/ Sille hen mös teke HERRAN töte ninquin mineki.
- 11 Elken nyt hende kenge ylencatzoco/ Mutta saattaca hende rauhan cansa/ ette hen tulis minun tykeni/ Sille ette mine odhotan hende weliein cansa.
- 12 Edhespein Apollosta meiden Welieste/ tietke ette mine olen wsein henen mananut tuleman teiden tygenne Welieden cansa/ Mutta ei henen tachtonsa suinga nyt ollut tulla/ Tuleua hen quitengin on/ koska henen nin sopi.
- 13 Waluoca/ seisoca Uskossa/ prwcatka teitenne wrohollisesta/ olcat wachuat/
- 14 Caiki teiden asianna keutteke Rackaudes.
- 15 Mutta mine manan teite rackat weliet/ te tunnetta Stephanan Perehe'/ ette he ouat ne Alkeet Achaias/ ia ouat itzense asettanet nite Pyhie palueleman/
- 16 Senpäle ette te mös olisitta sen caltaiste' alamaiset/ ia iocaitzen ynnetekiein ia auttaiain.
- 17 Mutta mine iloitze' Stephanin tulemista/ ia Fortunatusen/ ia Achaiusen/ Sille mite teille puutui minulda/ sen he ylesteutteuet.
- 18 Ne wirghotit minun Hengeni ia teiden. Senteden tutka ne iotca sencaltaiset ouat.
- 19 Teite teruettä se Seurakunda Asiasa. Palio teruetteuet teite Aquila ia Priscilla Herrasa sen Seuracunnan cansa ioca heiden Honesans ombi.
- 20 Teruetteuet teite caiki Weliet. Teruetteke keskenen Pyhelle Suunandeilla.
- 21 Mine Pauali Terueten teite omalla Kädhelleni.
- 22 Joca ei Herra Jesust Christusta racassa pidhe/ se olcon * >Anathema >Maharam >motha.
- 23 Se HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN Armo olkon teiden cansan.
- 24 Minun Rackauden olkon teiden caikein cansan Christusesa Jesusesa AMEN.

Se Toinen P. Paulin Epistola Corintherin tyge.

1 lucu

1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli Jumalan tachdon cautta/ ia Timotheus Welij. Sille Seuraku'nalle ioka on Corinthis/ ynne caikille Pyhille/ iotca Achaiassa ouat.

2 Armo olcoon teille ia Rauha Jumalalda meiden Iselden/ ia Herralda Jesuselda Christuselda.

3 Hyuestisiugnattu olcoon Jumala/ meiden HERRAN Jesusen Christusen Ise/ sen Laupiude' Ise/ ia caiken Lohutoxen Jumala/

4 ioca meite Lohuttapi caikesa meiden Waiwassa/ ette meki taidhaisima mös lohutta nijte iotca caikinaises Waiwassa ouat/ sille lohutoxella iolla Jumala meite lohutta.

5 Sille ette ninquin Christusen Kerssimiset ouat palio tulluet meiden ylitzen/ Nin tulepi mös palio Lohutus meiden ylitzen Christusen cautta.

6 Mutta mike meille on Waiwa eli Lohutus/ nin se tule teiden Hywexenne. Jos se on Waiua/ nin se tapachtu teiden Lohutuxexi ia terweydhexi

7 (Cuca terueys osottapi itzens/ ios te kerssitte sillemodholla kerssiuellisesta/ quin me kerssime) Jos se ombi Lohutos/ nin se mös tule teille Lohutuxexi ia terueydhexi. Ombi mös meiden Toiuo wahua teiden edesten/ Senpolesta ette me tiedheme/ ette ninquin te oletta osaliset kerssimisistä/ nin te mös tuletta osalisexi Lohutuxesta.

8 Sille/ eipe me tadho salata teilde/ Rackat Weliet/ meiden Waiuan/ quin meiden cochtan Asias tuli/ Sille me olima raskatetudh ylitze mären/ ia ylitze woiman/ nijn ette me io epeilime meiden hengestä/

9 ia itzelle'me iuri nin päätime ette meiden piti cooleman. Mutta se tapachtui senpolesta/ ettei meiden pideis panema' ychten vskallusta itze pälem/ wan Jumala' päle/ ioca ne Cooleet ylesherettä.

10 Joca meite sencaltaisesta Coolemasta pästi/ ia wiele nyt iocapeiue pästepi/ Ja me toiuoma hene' päle's ette he' testedes aina pästepi/

11 lepitze teiden Rucouxen meiden edeste'/ Se'päle ette meiden polesta'/ sijtä Lahiasta/ ioca meille annettu on/ piteis monelda Inhimiselda palio kijtos tapachtaman.

12 Sille ette se on meiden Kerskaus/ nimitten/ meiden Omantundon todhistos/ Ette me yxikerdhasudhes/ ia Jumalan puctaudhes/ ei Lihalises wijsaudhes/ waan Jumala' Armossa me olema meiden kieutteneet Mailmasa/ mutta caikia enimen teiden tykenän.

13 Sille eipe me mwta teile kirioita/ waan site quin te Luetta/ ia io ennen tiedhette. Mutta mine toiuon/ ette te mös nin leudhette meiden hama' loppun asti/ ninquin te mös meite polittain leunet oletta.

- 14 Sille me olema teide' Kerskamisen ninquin te mös oletta meiden Kerskaus HERRAN Jesusen peiuenä.
- 15 Ja sencaltaisen Uskaluxen polesta/ mine tahdhoin ennen tulla teiden tygen/ Senpäle/ ette te toisen kerdhan saisitta minulda iongun Hyuen teghon/
- 16 ia mine teide' cautta Macedonian waellaisin/ ia tacaperin Macedoniast teidhen tygen tulisin/ ia teilde wiedheisijn Judeahan.
- 17 Coska sis mine täte ajattelin/ Lienengo mine sen tehnyt hembeydhestä? Eli ouatko minun aiuotuxeni lihaliset? Ei nin/ Waan minun tykenen ombi Nin/ Nin/ ia Ei ombi Ei.
- 18 Mutta Jumala ombi waca/ ettei meiden Puhe ole teiden cochtan nin ia ei ollut.
- 19 Sille se Jumalan Poica Jesus Christus/ ioca teiden seasan meiden cautta sarnattu on/ nimitten/ minulda ia Siluanuselda ia Timotheuselda/ se ei ollut nin ia ei/ waan se oli Hennesse Nin.
- 20 Sille ette caicki Jumala' Lupauxet ouat nin henesse/ ia ouat Amen henesse/ Jumalan kijtoxexi meiden cauttan.
- 21 Mutta Jumala ombi se/ ioca meite wahwista Christusesa ynne teiden cansan/ ia on woidhellut meite
- 22 ia Insiglanut/ ia annoi Hengen Pantin meiden sydhemihin.
- 23 MUtta mine Jumala' otan Todhistaiaxi/ Sieluni päle/ ette mine olen armainut teite/ sijnä/ ettei mine wiele ole Corinthijn tullut.
- 24 Ei nin ette me Herrauttaisima teiden Usko'na ylitze/ waan me olema Auttajat teiden ilohon/ sille ette te Uskosa seisotta.

2 lucu

- 1 Mutta sen mine ole itzelleni aiconut/ Ette' mine taas murehessa tulisi teiden tygen.
- 2 Sille ios mine teiden murehesen saatan/ Cuca sis ombi/ ioca minun ilahutta/ waan se ioca minulda on murechta sattu?
- 3 Ja sen sama' mine ole' teille kirioittanut/ ettei mine tulduani saisi nijste murechta/ ioista minu' tulis ilo saadha/ Senwoxi ette minulla ombi sencaltainen Uskallus caikein teiden tygenne/ Ette minun Ilon/ caikein teiden ilona olis.
- 4 Sille mine kirioitin teille swresa waiwassa ia sydhemen kiusassa/ ia monilla kynelille/ Ei sitewarten ette teiden piteis murechtima' waan ette te ymmerdheisit sen Rackaudhen/ ioca minulla ombi erinomaisesta teiden cochtan.
- 5 Jos nyt iocu on Murehen matkan saattanut/ Ei hen ole * minua surettanut/ waan polittain/ senpäle ettei mine teite caiki raskautaisi.
- 6 Mutta * kyllä sijnä on/ ette Se sama monelda nin rangaiistu on/

7 Nin ette te testedes site enemen pite henen cansans ylitzeatzoman/ ia lohuttaman hende/ Senpäle ettei he' ylesnielteisi ylelises Murehes.
8 Senteden mine manan teite/ ette te rackautta henen cochtans osotaisitta.
9 Sille senteden mine mös olen kirioittanut teiden tygen/ ette mine coettelin teite/ ios te oletta Caikihin cwliaiset.
10 Mutta ionga te annatta iotain andexi/ sen mine mös andexiannan. Sille iolla taas mine iotain andexiannan/ sen mine andexiannan teidhen tedhe' Christusen polesta/
11 Senpäle ettei me pidhe Perkelelda omistettama'. Sille eipe meille ole se tietemätä/ mite hene' mielesens on.
12 Mutta quin mine tulin Troadam/ Christusen Euangelium sarnaman ia minulle auaittijn yxi Oui HErrassa/
13 nin ei ollut minulla ychte Lepo minun Hengesseni/ ettei mine Titum minun Welieni leunyt/ waan soritin sielde itzeni/ ia menin Macedonian.
14 Mutta kijetty olcoon Jumala/ ioca aina andapi meille woitton Christusesa/ ia iulghista henen Tundemisens Haijun meiden cauttan iocapaicas.
15 Sille ette me olema Jumalalle yxi Hyue haiju Christusesa/ seke ninen seas iotca autuaxi tuleuat/ ette ninen seas iotca huckan tuleuat/
16 Neinen yxi surman haiju coolemahan/ Mutta nijlle toisille Elemen haiju elemexi.
17 Ja Cuca on nyt tehen keloallinen? Sille eipe me ole sencaltaiset quin mutomat/ iotca Jumala' sana caupiskeluat/ wan puchtaudhesta/ ia ninquin Jumalasta/ Jumala' casuon edes me puhuma Christusesa.

3 lucu

1 RUpemaco me sis itzenne taas kehuman? Eli taruitzemeco me/ ninquin mutomat/ Kijtoskiria teiden tyghennä/ eli mös Kijtoskiria teildä?
2 Te oletta meiden Kirian meiden Sydhemise kirioitetut/ ioca tutan ia Luetan caikilda Inhimisilde/
3 ioillen te oletta ilmoitetud/ ette te oletta Christusen Lehetuskiria/ Sarnawirghan cautta walmistettu/ Ja ei Pleckille meille kirioitetud/ Waan eleuen Jumalan Hengelle/ ei Kiuisijn Tauluijn/ waan Lihasiijn sydhemen Tauluin.
4 Mutta sencaltainen vskallus meille on Chrstusen cautta Jumalan polen/
5 Ei nin ette me olema soueliahat meiste itzestem iotakin aiattelman ninquin itze meisten/ Wan ios me olema iohongun soueliat/ nin se on Jumalalta/
6 ioca mös meite soueliaksi tehnyt on sen Wden Testamentin wirca pitemehen/ Ei * Bockstauin/ wan Hengen. Sille ette Bockstaii coolettapi/ wan Hengi eleuexi tekepi.
7 Mutta ios sille Wirgalla ioca Bockstauin cautta coletapi ia oli Kiuihin cuuattu/ oli sencaltainen Kirckaus/ nin ettei Israelin lapset maltanet catzoa

Mosesen casuoin päle/ henen casuoinsa Kircaudhen täden/ ioca quitengi catopi.

8 Mixei sis palio enemini sille Wirghalla ioca Hengen andapi/ pidheis Kircaus oleman?

9 Sille ios sille Wirghalla ioca Cadhotuxen sarnapi/ Kircaus oli/ Palio enemini sille Wirghalla/ ioca Wanhurskaudhen sarnapi/ ylenpaldinen Kircaus ombi.

10 Sille mös se toinen ioca oli kircastettu/ ei ole ensingen kircaudexi Luettapa/ Temen ylenpaldisen Kircaudhen ehtoon.

11 Senteden ios sille oli Kircaus ioca catopi/ Palio enemini on sille Kircaus ioca kestäue on.

12 Ette nyt meille sencaltainen Toiuo on/ nin me prwkama swren Rochkiudhen/

13 ia en me tee ninquin Moses/ ioca Casuoinsa eten * Peitten pani/ ettei Israelin Lapset maltaneet sen lopun päle catzo ioca catopi/

14 Waan heiden taitonsa olit soghaistud. Sille ette haman tehen peiuen asti/ pysy se sama Peitto poisottamata ylitze sen wanhan Testamentin/ coska he site lukeuat/ ioca Christusesa poislackapi.

15 Mutta hama' tehen peiuen asti/ coska Moses luetan/ rippupi se Peitto heiden Sydhemens edesse.

16 Mutta coska he palajauat HERRAN pole'/ nin se Peitto poisotetaan/

17 Sille ette HERRA on Hengi.

18 Mutta cussa se HERRAN Hengi on/ sijnä on wapaus. Mutta nyt HERRAN Kircaus osotta henens meisse caikissa/ ninquin Speilisse/ auatulla Casuolla/ ia me kircastetan sijnä samassa Cuuassa/ kircaudhesta nin kircautehen/ ninquin HERRAN HEngeste.

4 lucu

1 SEnteden/ ette meille sencaltainen Wirca on/ senpereste quin Armo meide' cochtan tullut on/ nin eipe me wäsy/

2 waan weltem mös ne * salaiset Häpiet/ ia eipe me waella caualuxen cansa/ eikä mös petoxella Jumalan sana pitele/ waan me ilmoitam totudhen/ ia hyuesti osotam meiten caikein Inhimisten Omantunnon cochtan Jumalan edes.

3 Jos nyt meiden Euangelium on peitetty/ nin se on heisse peitetty iotca cadhotetaan/

4 Joissa temen Maliman Jumala ombi ninen wskomattodhen taidhot soghaisnut/ ettei Euangeliumin paiste heille pidheis walghistaman Christusen kircaudhesta/ Joca ombi Jumalan Cuua.

5 Sille eipe me itze meiten sarna/ waan Christust Jestust/ Ette hen on HERRA/ Mutta me teiden Paueliat Jesusen teden.

6 Sille ette Jumala/ ioca keski walkiudhen wlos pimeydhesta paista/ se ombi

ydhen kircan walkiudhen meiden sydhemihin andanut/ ette meiden cauttan *
paistais se walkeus/ quin Jumalan kircaudhen tundemisesta tule/ Jesusen
Christusen Casuoisa.

7 Mutta meille ombi sencaltainen Tauara sauisis Astioissa/ senpäle/ ette se
ylenpaldinen woima pite olema' Jumalalda/ ia ei meiste.

8 Meille ombi iocapaicas ahdistos/ Mutta eipe me ikeuöitze. Meille ombi
packo/ Mutta eipe me wäsy.

9 Me kerssime waino/ Mutta eipe me ylenanneta. Me alaspaineta'/ Mutta eipe
me poishucu.

10 Me ymberinswienme aina HERRAN Jesusen Coolema meiden Rumisan/
Senpäle ette mös se Herran Jesusen Eleme meiden Rumisan pite ilmoitettaman.

11 Sille ette me/ iotca eleme/ aina ylenannetaan Coolemahan Jesusen
tedhen/ Senpäle ette mös Jesusen Eleme pite ilmoitettaman meiden
Cooleuaisen Lihan päle.

12 Senteden/ nin on nyt se Coolema woimalinen meisse/ Mutta Eleme teisse.

13 Mutta senwoxi ette meille ombi saman Uskon Hengi/ sen ielken quin
kiriottettu on Mine Uskon/ senteden mine puhun. Nin me mös vskoma/
senteden me mös puhuma/

14 ia tiedhem sen ioca HERRAN JESUSEN ylesheretti/ hen mös meite
ylesherettepi Jesusen cautta/ ia asettapi meite ynne teiden secan.

15 Sille ette caiki tapachtu teiden techten/ Senpäle ette se ylenpaltinen Armo/
monein Kijtoxen cautta/ pite runsasta tuleman Jumalan ylistoxexi.

16 Senteden eipe me wäsy/ waicka ehcke meiden wlcoinen Inhiminen
turmellaan/ Nin se siselinen quitengi peiue peiuelde wdhistetan.

17 Sille meiden Waiuan/ quin on aijalinen ia keuie saattapi ydhen ijancaikisen
ia ilman märettomen waitzeuan Cunnian/

18 meille iotca ei catzo ninen näkyueisten päle/ waan ninen nakymettomein.
Sille iotca näkyueiset ouat ne aijaliset ouat/ Mutta iotca näkymäte ouat/ ne
ijancaikiset ouat.

5 lucu

1 MUtta me tiedheme/ ette ios temen Maian meidhen mailmainen Hoone
mahanserieteen/ ette meille ombi yxi Rakenos Jumalalda ylesrakettu/ yxi
Hoone/ ei käsille techty/ ioca ijancaikine' on Taiuahisa.

2 Ja sen saman pereste me mös hookama/ ielken meiden Maian ioca
Taiuahasta ombi/ ia me ikewöitzeme/ ette me sen cansa ylitsepughetetuxi
tulisima/

3 Jos me mwtoin pughietetudh/ ia ei alasti leuteisi.

4 Senteden nincauuan quin me olema tesse aijalises Maiasa/ nin me
hookanma ia olema raskautetudh/ Sen woxi ettei me tadho poisrisutta/ waan

ylitzepughetetta/ Se'päle ette se Cooleuainen mahdais ylesnielttä Hengeste.
5 Mutta ioca meite sitewarten walmista/ se on Jumala/ ioca Hengen on
Pantixi meille andanut.
6 Nin me olema senteden aina hyuesse turuassa/ ia tiedhe'me/ ette nincauu'
quin me Rumisa asuma/ nin me olema culgulla HErrasta/
7 Sille ette me waelanma Uskossa/ ia eipe me hende näghe.
8 Mutta meille on turua/ ia palio enemin halanma poisolla Rumihista/ ia
Cotona olla HERRAN tykene.
9 Sentede' waicka me Cotona olema/ eli wlcona waellanma/ nin me
achkeroittemma/ ette me henen mahdaisima Keluata.
10 Sille ette me caiki pite iulghistuman Christusen Domiostolin edesse/
Senpäle ette iocaitzen pite saaman senielkin quin hen Eleisens elenyt on/ se
olcon hyue eli paha.
11 Ette me sis tiedheme sen HERran pelghon/ nin me hilian meneme
Inhimistein cansa/ mutta Jumalan me olema iulkiset. Mutta mine toiunon/ ette
me olema mös iulki teiden Omassatunnossan.
12 Eipe me taas kerska itzen teiden edesse/ waan me annama teille tilan
kerskaman meiste/ Senpäle/ ette teille iotaki olis kerskamista nijte watan/
iotca itzens Casuoin ielkin kerskauat/ ia ei sydhemen ielkin.
13 Sille ios me * ylenangarat olema/ nin me sen Jumalasa teemme/ Eli ios
me olema cochtoliset/ nin me teille olema cochtoliset.
14 Sille ette Christusen rackaus meite nin waati/ Ette me sen pidhemme/ ette
ios yxi on coollut caikein edhestä/ nin he caiki ouat coollehet/
15 Ja hen on senteden caikein edeste coollut/ Senpäle ette ne iotca eleuet/
eiuet pidhe nyt itzellens elemen/ waan Henelle ioca heide' edestens coollut ia
ylesnosnut on.
16 Senteden/ ielken temen aijan/ eipe me ketän tunne Lihan cautta. Ja echke
me olisima mös Christusen tundenuet Lihan ielkin/ nin eipe me enembi hende
sillen tunne.
17 Senteden ios iocu ombi Christusesa/nin hen on yxi Wsi Loondocappale.
Sille se Wa'ha on catonut/ catzo/ caiki cappalet ouat wdhexi tulluet.
18 Mutta ne caiki ouat Jumalasta/ ioca meite on itzens ca'sa souittanut
Jesusen Christusen cautta/ ia meille Wirgan annoi sijte samasta Souinnosta
sarnata.
19 Sille ette Jumala oli Christusesa/ ia souitti Mailma' itzens cansa/ ia ei
soimanut heiden syndiens heille/ Ja ombi meiden seasa sen Sarnan sijte
Souinnosta sätenyt.
20 Nin olema me nyt Christusen polesta Keskyleiset/
21 Sille ette Jumala he' manapi meiden cauttame Nin me rucolema sis
Christusen polesta ette te * souitta Jumalan cansa. Sille ette he' ombi SEN/
ioca ei miten synniste tienyt/ Meiden tedhen Synnixi tehnyt/ Senpäle ette me

tulisim Hennesse sixi Wanhurskaudhexi ioca Jumalan edesse kelpa.

6 lucu

1 Nln me nyt teite maname quin Cansauttaiat ettei te Jumalan Armo huckan otaisi/

2 Sille ette hen sanopi/ Mine olen otolisella aiala sinua cuullut/ ia olen sinua Terueydhen päiuene auttanut. Catzo/ Nyt on se otolinen aica/ Catzo nyt on Terueydhen Päiue.

3 Elkem me kenengen ioskussa Pahenosta andaco/ Senpäle ettei meiden Wirca pidheisi laitettaman/

4 Wan osottacam meite caikissa asioissa ninquin Jumalan Palueliat.

5 Swressa kerssimises/ Waiuoissa/ Hädhissa/ Suruissa/

6 Hosumisis/ Fangiuxisa/ Capinoissa/ Töisse/ Waluomisis/ Paastoisa/ Puchtas Elemes/ Taidhossa/ Pitkemielisudhes/ Suloisudhes/ Pyhesse Hengesse wilpittomes Rackaudhesa/

7 Totudhe' sanoisa/ Jumalan wäesse/ Wanhurskaudhen sotaaseten cautta/ oikealla kädhelle ia wasemalla/

8 Cunnian lepitze ia pilca'. Panetoxen ia kijtoxen cautta.

9 Ninquin wietteliet/ ia quitengin Waghat. Ninquin tuttomattomat/ ia quitengi tutud. Ninquin cooleuaiset/ ia catzo/ me eleme.

10 Ninquin rangaistud/ ia ei quitengan tapetud. Ninquin mureheliset/ aina quitengi iloiset. Ninquin kieuhet/ mutta quitengi mo'da Höödhytteueiset. Ninquin ne ioilla ei miteken ole/ ia quitengi caiki cappalet omat ouat.

11 O te Corintherit/ meiden Suun ombi henens auanudh teiden cochtan/ meide' Sydheme' ombi turuassa.

12 Ei teide' taruitze meide' polesta' * caruahasmieles olema'. Mutta ette te caruahillamielin oletta/ sen te teette sydemellisest tadhosta.

13 Mine puhuttelen teite/ ninquin omi Lapsiani/ ette te mös nin teiten minua watan asetatt ia olcat tekin mös turuassa.

14 Elket wetekö lieste vskottomain cansa. Sille mite Oikiudhe' ombi wärydhen cansa tekemiste? Eli mite Osalisusta walkiudhelle ombi Pimeydhen cansa?

15 Eli mikä souindo Christusella ombi Belialin cansa? Taicka mite osa Uskolisella ombi wskomattoman cansa?

16 Taicka quinga Jumalan Templi sopi Epeiumalden cansa? Sille ette Te oletta eleuen Jumalan Templit/ Ninquin Jumala sano/ Mine tadhon heisse asuaa/ ia heisse waelda/ ia mine tadhon olla heiden Jumalans/ ia heiden pite olema' minun Canssan.

17 Senteden poismengete heiden seastans/ ia eritteke teiten heiste/ sanopi HErra/ ia elkette saastaha' ruuetko/ ia nin mine corian teite/

18 ia olen teille lsen sijassa/ ia teiden pite oleman minun Poicani ia Tytterni/

sanopi se Caikiwaldias HERRA.

7 lucu

1 ETte meille nyt sencaltaiset Lupauxet ouat/ Minun Rackahani/ sijtte pudistacam me itzemme caikista Lihan ia Hengen saastasta/ Pyhyden teuttein Jumalan pelkemises.

2 Tauoittaca meite/ eipe me kenengen wasthanrikconet/ eipe me keten wietellet/ eipe me kenenge lijcatechnet.

3 Sencaltaista em mine sano teille cadotuxexi/ Sille ette mine olen teille io ennen sanonut/ Ette te oletta meiden Sydemesem elä ia coolta teiden cansanne.

4 Mine puhun swrella rochkiudella teiden tygenne. Mine kerskan itzeni palio teiste. Mine olen Lohutoxella teutetty. Mine olen ylenpalttises llosa caikissa meiden waiuassa.

5 Sille coska me tulima Macedoniahan/ ei ollut meiden Lihalla ychte helppo/ wan caikissa paicoissa me olima waiuassa/ Ulcoisesta sodhat/ sisellisesta pelgot.

6 Mutta Jumala ioca ne murehelliset lohuttapi/ se lohutti mös meite Titusen tulemisen cautta/

7 Mutta ei ainostansa henen tulemisen cautta/ waan mös sen Lohutoxen cautta ionga hen teilte saanut oli/ ia ilmoitti meille teiden halunna/ teiden itkonna/ ia teiden achkeruenne minusta/ Nin ette mine wiele enemini ihastuin.

8 Sille sen quin mine teite murehesen saatoin/ minun Lehetöskiriani cansa/ eipe mine site cadhu/ Ja echke mine site caduisin/ quitengi ette mine näen ette se Lähetuskiria o'bi teite lehes hetke' aica surettanut/

9 sijte mine nyt quite'gi iloitze'/ Ei sijte ette te olitta murehissa/ wan senuoxi ette te olitta murehisa Paranoxexi. Sille te oletta murehelliset olleet Jumala' miele' ielkin/ nin ettei teille pidheis meiste ioskus wahingota oleman.

10 Sille se mureh ioca Jumalan miellen pereste on/ hen matkan saatta ydhen Catumisen Autuahudhexi/ iota eikengen cadhu. Mutta Mailman mureh/ se Cooleman matkan saatta.

11 Catzoca/ Se sama ette te olitta Jumalan mielen ielkijn murelliset/ quinga swren achkerudhen se ombi teisse waickuttanut Ja tosin mös Luchtamisen/ närckestyxen/ pelgon/ Halamisen/ Kiuauxen/ coston. Te oletta caikissa cappaleissa teiten osottaneet/ ette te puchtat oletta sijnä Töösse.

12 Senteden waicka mine kirioitin teille/ nin eipe se ole quitengan henen techtens tapachtanut ioca rickonut oli/ eike mös henen techtens iolle wäryys techtijn/ Mutta sen syyn tedhen/ ette teidhen achkerudhe' meiden cochtan iulkisexi tulis teide' tykenä Jumalan edes.

13 Senteden me olema Lohutoxen saaneet/ ette te lohutetudh oletta. Mutta

wiele ylenpaltisesta enemin me iloitzinma Titusen ilon tedhen. Sille ette henen Hengens oli wirghotettu teildä caikilda.

14 Sille mite mine henen edesens teiste olen kerskannut/ eipe mine site Häpie/ Waan ninquin caiki todhet ouat iotca mine olen teiden cansan puhunut/ Nin ombi mös meiden Kerskauxen Titusen edhessä todhexi tullut.

15 Ja henelle ombi sa'gen swri sydhemelinen lembi teiden polehen/ coska hen muista caikein teiden cwliaisudhen päle/ quinga te pelghon/ ia wapistuxen cansa hende wasthanrupesitta.

16 Mine iloitzen/ ette mine caikissa asijoissa vskallan teiden tyghen.

8 lucu

1 Mine teen teille tietteuexi/ rackat Weliet sijte Jumalan Armosta ioca nijsse Seurakunnissa Macedonias annettu on/

2 Sille heiden ilo'sa oli ylenpaltinen/ coska he monen Waiuan cautta coetellut olit/ Ja waicka he sangen Kieuhet olit/ ouat he quite'gi ru'sahasta andaneet caikessa yxikerdhasudhessa.

3 Sille he olit caiken woimans pereste/ ia ylitze woimans

4 (sen mine todhistan) itze walmihit/ ia rucolit meite swren achkerudhe' cansa/ ette me wasthanottaisinma sen Hyuenteghon/ ia sen palueluxen Osalisudhen/ ioca coottu oli ninen Pyhein waraxi.

5 Ja ei nin/ quin me toiuoimma/ waan he annoit itzens ensin HErrale/ ia sitelehin meillen/ Jumalan tahdhon lepitze/

6 Ette meiden pidheis Titum manaman/ ette quin hen oli ennen ruennut/ nin henen mös pidheis sencaltaisen Hyuenteghon teiden seasan päättemen.

7 Mutta ninquin te oletta caikissa rickaath/ vskossa ia sanassa ia taidosa/ ia caikinaises achkerudhes/ ia teiden Rackauxesan meiden tyge/ Nin souittacat sis/ ette te mös tesse Hyuesteghos rickat olisitta.

8 Eipe mine site sano/ ette mine sijhen teite waadhin/ Waan ette mud nin achkerat ouat/ kiusan mine mös teiden Rackaudhen/ ios hen selkie ombi.

9 Sille te tiedhet meiden HERRAN JESUSEN Christusen Armon/ ette waicka hen kyllä Ricas oli/ tuli hen quitengin Kieuhexi teiden tedhen/ Senpäle ette te henen Kieuhydhen cautta Rickaxi tulisitta.

10 Minun neuuoni mine tehen annan/ Sille se on teille tarpelinen/ ette te io oletta aijastaica ennen rueneet/ ei ainostans site tekemen/ waan mös site tadhoita.

11 Teutteke sis nyt se Teco quin rupesitta/ Ette quin tachtu walmis oli/ nin te mös site teuttäke taghanna pereste/

12 Sille ios iocu mielelinen on/ nin he' on otolinen/ waranssa ielkin/ ia ei sen pereste iota ei henelle ole.

13 Ei nin lwlten/ ette muilla pite oleman hooistus ia teille adhistus/ waan ette

se tasainen olis/ Nin paluelkaan teiden Rickaudhen heiden Kieuhyttens telle Coualla aialla/

14 Ette mös heiden yldekylydhens testedes paluelis teiden puttumistan/ senpäle ette tasaisus pidheis tapachtuma'/

15 ninquin kirioitettu on/ Joca palio cocosi/ ei henelle ollut lijaxi/ Ja ioca wähen cocosi/ ei henelle miteken pwtunut.

16 Mutta Jumalan olcoon Kijtos/ ioca sencaltaisen achkerudhen annoi Titusen Sydhemeen teidhen tedhe'.

17 Sille he' otti sen manauxen pälens/ ia tosin/ ette he' oli nin ylenachkera/ lexi hen itze mielellens teiden tygen menemen.

18 Mutta me olema ydhe' Welien henen cansans lehettenyet/ Joca kijteten Euangeliumis/ caikissa Seurakunnissa.

19 Mutta ei ainostans site/ waan hen ombi mös säätyy Seurakunnilda oleman meiden Matka Cumpanina tesse Hyuesseteghossa/ ioca meiden cautta wlostoimitetaan HERRan cunniaxi/ ia teiden Hyuen mielen walmistoxen ylistoxexi.

20 Ja cauattacat site/ ettei kengen meite mahdhaisi panetella sencaltaisen rickan Auun polesta/ ioca meiden cauttan toimitetaan.

21 Ja catzocat site/ ette se waghasti edeskeuis/ Ei ainostans HERRAN edhes/ waan mös Inhimisten edhesse.

22 Ja me olema henen cansans lehettenyet meiden Welien/ ionga me monessa olema wsein kiusaneet/ ette hen achkera on/ Ja wiele nyt palio achkerambi.

23 Ja sen me olema tehnyet sen swren wskalluxen tedhen/ quin meille ombi teiden tyghen/ seke Titusen polesta (ioca minun Cumpanin on/ ia Canssaauttaijan teiden seasa) ia nin mös meiden Welijein tedhen (iotca ouat Seurakundain Apostolit/ ia Christusen cunnia)

24 Osottacat sis nyt teiden Rackaudhen tunnusmercki ia meiden Kerskamisen teistenne/ neinen cochtan/ ia mös iulkisesta Seurakunnan edes.

9 lucu

1 Sille sencaltaisesta Auusta/ ioca pyhille tapachtupi/ ei taruitze minun teille kirioittaman/

2 Sille ette mine tiedhen teidhen hyuen miele'ne notkiudhen/ iosta mine mös kehun ninen seas Macedoniassa (ia sanon) Achaia on ollut io aijastaijan walmis. Ja teiden Esicuan on monda kehuttanut.

3 Quitengin mine olen temen Welien senteden lehettenyt/ senpolest/ ettei meiden kerskamus tyhijexi tulisi tesse asiasa/ Ja ette te olisitta walmihit/ ninquin me teiste sanonuet olema/

4 Senpäle coska ne Macedoniasta tuleuat minun cansani/ ia ei leudhe teite

walmissa/ ettei silloin me (em mine sano te) häpiehen tulisi sencaltaisest kerskamisesta.

5 Mutta se näky minulle tarpelisexi/ nijte Welije manamaha' ette he ensin teille menisit walmistamaha' täte enne' wlosluuattua Siugnausta/ ette se walmissa olis/ Nin ette se olis yxi Siugnaus/ ia ei Ahnaus.

6 Mutta sen mine sanon/ Joca tiuihistä Kylue/ se mös tiuihistä ylesleicka/ Ja ioca kyluepi Siugnauxes/ hen mös ylesleickapi Siugnauxesa.

7 Itzecuki henen sydhemens Ehdhon ielkeen/ ei itarudhesta eli vaatimisesta. Sille ette llolista andaijata Jumala racasta.

8 Mutta Jumala wäkeue on nin souittamaan/ ette caikinaiset Armot teiden seasan rickasta olisit/ ette teille caikissa cappaleissa yldekyllä olis/ ia rickat olisitta caikinasis Hyuisse töisse.

9 Nin quin kirioitettu o'bi/ Hen on wloshaiottanut ia andanut Keuhein/ Hene' Wanhurskaudhens pysypi ijancaikisutehe'

10 (Mutta se ioca Siemenen Kylueijelle oijenda/ Hen mös oijenda teille Leiuen södhexenne/ ia Lisepi teiden Siemenen/ ia casuattapi sen teiden Wanhurskaudhen tulon)

11 ette te rickaxi tulisitta caikissa cappaleisa/ caiken yxikerdhasudhen cansa/ ioca meiden cauttan waickutapi Jumalalle kijttoxen.

12 Sille teme Apu ioca Pyhille tehdhen/ ei se ainostans ylesteutä site quin Pyhilde pwttu/ Waan sijhen se mös ylenpaltine' on/

13 ette moni kijttä Jumalata temen meiden waghan Palueluxen tedhen/ ia ylisteuat Jumalata/ teiden neuren Tunnustoxen tedhen Christusen Euangeliumis/ ia mös teiden yxikerdhaisen Tasaiaighon polesta heiden ia caikein cochtan/

14 ia nin mös heiden Rucouxisans teidhen tedhenne/ Jotca mös ikeuöitzeuet teiden ielkin/ sen ylenpaltisen Jumalan Armon tedhen quin teisse on.

15 Mutta Jumalan olcoon Kijtos henen sanomattoman Lahiansa edeste.

10 lucu

1 MUtta mine itze Pauali manan teitä Christusen siueydhen ia Lakiudhen cautta/ Mine ioca teiden keskenä tykenollesani kehno olen/ waan poisollesani olen rochkia teite watan.

2 Mutta mine rucolen teite/ ettei minua waadhitaisi tykenollesani rochkiasti kieuttemen/ ia site Kempjutta prwcaman/ ioca minun päleni luullan mutomita watan/ iotca meite aruauat/ ninquin me lihalisella taualla waelaisimma.

3 Sille echke me Lihassa waella'me/ eipe me senwoxi lihalisella taualla sodhi.

4 Sille ettei meiden Sotaaset ole lihaliset/ waan wäkeuet Jumalan edes alaskukistaman nijte Warieluxi/ ioinenga cansa me mahanlööme ne Aightoxet

5 ia caiken Corkiudhen/ quin henens ylesnostapi Jumalan Tundemisen watan/

Ja Fangixi otamma caiken aijatoxen Christusen cwliaisudhen ala/
6 Ja me olema walmihit costaman caiken cwlemattudhen/ coska teiden cwliaisus teutetään. Domitzetteko te ninen ielkin iotca näkyuet.
7 Jos iocu vskalda senpäle/ ette hen on Christusen oma/ Se aijatelkan mös itzellense/ ette ninquin hen on Christusen oma/ nin mös me olema Christusen omat.
8 Ja ios mine mös iotakin enemmin kerskasin itzeni meiden Wallastan/ ionga HErra meille andanut on/ teidhen paranoxexi/ ia ei teidhen turmioxi/ eipe mine wiele sijtteken häpijeisi.
9 (Mutta sen mine sanon) ettei teiden luuleman pidhe/ quin mine tahdhoisin teite peliettä Lehetuskiriain cautta.
10 Sille ette Lehetuskiriain (ma he) ouat tosin raskat ia wäkeuet/ Mutta se Rumilinen tykenolemus ombi heicko/ ia ne Puhet ylencatzotudh.
11 Joca sencaltainen on/ Se aijatelkan/ ette sencaltaiset quin me olema sanoissa Lehetuskiriain cautta poisollen/ Nin me mös kyllle tohdhimme olla töön cansa tykeneollesam.
12 Sille eipe me iulke meite' lukia eli wertautta heiden seasans iotca itzense ylisteuat/ Mutta ette he heidens mittauat itzense ielkin/ ia piteuet waan heiste itzestens/ nin eiuet he miten ymmerdhä.
13 Mutta eipe me meiten kerska ylitze määren/ Waan ainostans sen cochtolisen märetyn Mitan ielkijn/ iolla Jumala ombi meille mitannut sen määren wlottuuan mös haman teihin asti.
14 Sille eipe me itzenne wloswenyte/ ninquin ei me olisi wlottuneet haman teiden tyghe'ne/ Sille me olema io mös haman teiden tygen Christusen Euangeliumin cansa tulluet/
15 ia ei me ylitze määren meiten kerska weraisa töise. Ja me toiuoma/ coska nyt teiden Uskon teisse casuapi/ ette me meiden Määren ielkin tahdhoma leuiemälde tulla/
16 ia site Euangelium mös sarnata/ nijllen iotca teiden toollapolen asuuat ia ei meitem kerskata sijte ioca werasten Määren ielkin walmistettu on.
17 Mutta ioca itzens kerska/ se kerskatcan itzens Herrassa.
18 Sille ette ioca itzens kijttepi/ ei se ole coeteldu/ Wan se ionga HErra kijttepi.

11 lucu

1 Joska te wähengi minun Tyhmytteni hyuexi ottaisitta. Kyllle tosin te minun kerssitte.
2 Sille mine kijuan * teidhen ylitzen iumalisella kijuauxella. Sille mine olen teille kihilanut ydhen Miehen/ ette mine ydhen puchtan Neitzyen Christuselle totaisin.
3 Mutta mine pelken/ Ettei ninquin Kärme Heuan hene' caualuxellans wietтели

Nin mös teiden taidhot poiskietehen sijte yxikerdhaisudhesta Christusesa.

4 Sille ios se ioca teiden tygen tulepi/ ydhen toisen Jesusen teille sarnapi/ iota ei me sarnaneet/ Taicka ios te iongun toisen Hengen saatta/ iota ette te ole saaneet/ Eli toisen Euangelium/ iota ette te ole wasteruenuet/ Nin te oikein heite kerssitte.

5 Sille mine aruan/ Ettei mine ole haluemi/ quin ne corkeimat Apostolit ouat/

6 Ja echke mine olen yxikerdhainen puhesa Nin em mine ole yxikerdhainen Tiedhossa/ Quitengin me olema kulle tietuet iocapaicas teiden tykene'.

7 Eli olengo mine syndi tehnyt/ ette mine ole' itzeni alenud/ senpäle ette teiden piteis ylettäme'? Sille mine olen teille Jumalan Euangelium ilma' palcata ilmoittanut/

8 ia olen mwdh Seurakunnat röuenyt/ ia heilde Palcan ottanut/ iolla mine teite paluelin.

9 Ja coska mine olin teiden tykenen/ ia minulda puuttui iotaki/ eipe mine keteken raskauttanut/ Sille mite minulda puuttui/ sen ne Weliet teutit iotca Macedoniasta tulit. Ja nin mine pidhin itzeni caikissa/ ettei mine kenengen Coormana ollut/ Ja tahdhon wiele nyt minuni nin pite.

10 Nin Wissist quin Christusen totuus on minussa/ nin teme Kerskaus ei pidhe minulda * poissuultaman Achaian maaku'nissa.

11 Minge syyn tedhen? Sengötedhen ettei mine teite racasta? Sen tiete Jumala.

12 Mutta mite mine teen/ sen mine tahdhon tehdhä/ senpäle ette minun pite heilde ihdhan häätäme'/ iotca ichta etziuet heitens kerskata/ ette he ouat ninquin me.

13 Sille sencaltaiset wäret Apostolit/ ia wieckat Tööntekiet/ rakendauat itzens Christusen Apostoleixi.

14 Ja ei se ychten lhme ole. Sille ette mös itze Perkele muuttapi itzense kircaudhen Engelixi/

15 Senteden ei mös ole ychten ihmetta/ ette henen Paluelians mös sixi heitens asettauat/ quin he olisit Wanhurskaudhe' sarnaiat/ Joinenga loppu pite oleman heiden Töidens pereste.

16 Taas mine sanon/ Ettei kenengen pidhe minua luulema' tyhmexi/ Waan ellei mwtoin taidha olla/ Sijtte pitekä minua ninquin Tyhme/ ette mine edesweheisengi itzeni kerskaisin.

17 Mite mine nyt puhun/ site em mine puhu quin Herrassa/ wan ninquin Tyhmydhes/ ette me sihen Kerskamisen tulluet olema/

18 Senwoxi/ ette moni itzens kerskauat Lihan ielkin/ nin mine mös itzeni tahdhon kerskata.

19 Sille te kernasta kerssittä nijte Tyhmie/ ette te itze wijsat oletta.

20 Te kerssittä/ ios iocu teite Oriutehen waati/ Jos iocu teite ylessöpi/ Jos iocu teite repele/ Jos iocu teiden ylitzen itzens corghotta/ Jos iocu teite Casuoille paiska.

21 Sen mine sanon häueistuxen polesta/ ninquin me heicot olisinma. Minge päle nyt iocu vskalda (mine puhun tyhmydhes) sen päle mine mös vskallan.

22 He ouat Ebreit/ Mine mös. He ouat Israelitit/ Mine mös. He ouat Abrahamin siemen/ Mine mös.

23 He ouat Christusen palueliat (mine puhun tyhmesti) palio enemine olen. Mine olen enemine tötetehnyt. Mine ole' enemine haawoija kerssinyt. Mine olen vsemän Fanghin ollut. Wsen olen Cooleman hädhes ollut.

24 Juttailda mine olen wijdhiste Neliekymende Haawa saanut/ ychte wailla.

25 Colmasti mine olen Vitzoilla piesty. Wihdhon olin Kiuitetty. Colmasti mine olin Haaxiricossa. Ööseen ia peiuen mine Meren sywydhes culutin.

26 Mine olen Usein waeldanut. Mine olen ollut wedhen hädhesse. Hedhesse Röuerein keskene. Hedhesse Juttain keskene. Hedhesse Pacanain keskene/ Hedhesse Caupungissa. Hädhesse coruesa. Hädhesse meren päle. Hädhesse Falskein Weliein seas.

27 Töösse ia tuskas. Swressa waluomises. Isomises ia ianosa. Palios Paastosa. Wilussa ia alastuxes.

28 Ilman nijte quin mwtoin tapachtuuat/ nimitten/ se iocapeiuenen pälecarckaus/ ia surun pidhen caikista Seurakunnista.

29 Cuca ombi * Heicko/ ia ei mine mös Heicoxi tule? Cuca pahoitetaan/ ia me mine * pala?

30 Ette minun pite caickeni nyt itzeni kerskaman/ sijtte mine kerskan itzeni minun heickoudhestani.

31 Jumalan ia meiden HERRAN Jesusen Christusen Ise ioca olcoon ylistetty ijancaikisesta/ tietepi etten mine walechtele.

32 Sijnä Damaskon Caupungis/ Arethan Kuningan Man wanhin wartioitzi sen Damascenerin caupungin/ ia tachtai minun kijniotta.

33 Ja ydhen Ackonan lepitze mwrin ylitze mine Corisa mahanlaskettijn/ ia nin poisueltin hene' kädensse.

12 lucu

1 El Ole swingan minulle tarue itzeni kerskata/ tule' quitengin Näkyhin ia HErran Ilmoitoste' tyge.

2 Mine tunne' ydhen inhimisen Christusesa enne' Nelietoistakyme'de aiastaica/ olico he' Rumijssa ollut/ em mine tiedhä/ Eli olico hen wlcona Rumijsta ollut/ em mine siteken tiedhä/ Jumala sen tietä. Se sama oli ylestemmattu/ haman colmanden Taiuasen.

3 Ja mine tunnen sen saman Inhimisen. Jos hen Rumissa Taicka wlcona

Rumista oli/ em mine tiedhe/ Jumala sen tietä.

4 Hen oli ylestemmattu Paradisiin/ ia cwli salaiset sanat/ ioita ei yxike'

Inhiminen mahdha puhua.

5 Sijte mine itzeni kerskaan/ Mutta itzesteni em mine ychten kerska/ waan minun Heickoudhestani.

6 Ja ios mine itzeni kerskata tahdhoisin/ sijtte em mine tekisi miten tyhmesti/ Sille mine tahdhoisin totudhen sano. Mutta quitengin mine sen pidheten/ Senpäle/ ettei yxiken minua corckiamaxi lukisi quin hen minun päleni näke/ eli minusta cwle.

7 Ja senpäle/ ettei ilmoituste' ylenpaltisuus minua pidheis yleskorghottama'/ Ombi minulle annettu yxi * Pistin Liha' lepitze/ nimitten/ se Perkelen engeli ioca minua piti Rusicoitzema' ettei mine ylitze mären itzeni yleskorghotaisi/

8 Sen syyn tedhe'/ mine colmaiste olen HErra rucollut/ ette hen poislexis minulda.

9 Ja sanoi hen minulle/ Tydhy minun Armohoni/ Sille minun * Woiman o'bi nijsse Heicoisa woimalinen.

10 Senteden mine tahdhon enemitten itzeni kerskata minun Heickoudhestani/ senpäle ette Christusen woima minussa asuis. Senteden mine olen Hyues turuas/ Heickoudhesa/ ylencatzeisa/ hädhisse/ wainomisis/ ahdhistoxisa Christusen tedhen. Sille coska mine Heicko olen/ nin mine olen wäkeue.

11 Mine olen Tyhmexi tullut kerskamisen polesta. Sihen te oletta minua watineet. Sille minun piti teiste kijtettu oleman. Senwoxi etten mine miten wähembi ole quin ne corckeimat Apostolit ouat/ Ehckei mine miten ole.

12 Nin ouat quitengin Apostolin Merckit teiden seassanna tapachtanuet/ caiken kerssimisen cansa/ Merckein ia lhmetten cansa/ ia wäkewein Töidhen cansa.

13 Mikä se on misse te oletta hoonomat ollet quin neken mwdh Seurakunnat? Paitzi sen/ ettei mine itze ole ollut teiden Coormanan. Andaca minulle andexi se wäärys.

14 Catzo Mine olen walmis Colmanen kerdhan teiden tygen tuleman/ ia en tahdho ensingen teite raskautta. Sille eipe mine etzi teiden Omana/ waan teitä. Sille ettei Lasten pidhe Tauarata cocoma' wanhembains waraxi/ waan ne wanhemat Lapsile's.

15 Mutta sangen ihaisesta mine tahdhon itzeni altijxianda/ ia itze wlosannetta teiden Sieluna tädhen/ waicka te wähe minua racastatte/ ioca quitengi sangen ialosti teite racastan.

16 Mutta olcon sillens/ ettei mine ole teite raskauttanudh/ Quitengi ette mine olin cauala/ nin mine olen teite ionilla kijnisaanudh.

17 Olengo mine mös keten paliahaxi tehnyt/ iongun ninen cansa iotca mine teille lehettenyt olen?

18 Mine olen Titusta mananut/ ia lehetin henen cansans ydhen Welien/ Ongo sis Titus iotaki teilde waatinut? Eikö me ole ydhesse Hengesse waeldanuet?

Eikö me ole sama Jelkie mödhen kieunehet?

19 Lulettaco te ette me luchtam itzemme teidhen edesse? Me puhuma Christusesa Jumalan edes.

20 Mutta caiki nämet (Rackat Weliet) tapachtuuat teiden Paranoxexi. Sille mine cartan/ ettei mine tulduani teite leudhä sencaltaissa/ quin mine tahdhon/ Ja ei mös te leudhä minua/ nin quin te tahdhotta. Ettei sielle Rijdhat/ Cateudhet/ Wihat/ Torat/ Panetoxet/ Lackaruxet/ Ylespaisumiset/ Capinat iollacamodolla olisi/

21 Ettei taas koska mine palaian/ ia minun Jumalan pite minua neurittemen teiden tykenen/ ia pidheis murechtiman monein ylitze/ iotca ennen ouat syndi tehnet/ ia ei ole Paranusta tehnet/ sen Saastaudhen/ ia Hoorudhen ia Irtaudhen edeste quin he teuttenet ouat.

13 lucu

1 JOs mine nyt Colmanen kerdhan tulen teiden tyge'ne/ Nin pite cahdhen eli colmen swn cautta caikinaiset asiat kijnitettemen.

2 Mine olen sen teille ennen sanonut/ ia sanon teille nyt edhelle/ ninquin tykeneollen/ io toisen haauan/ ia kirioitan sen nyt poisollen nijlle iotca enne' syndi tehnyt olit/ ia nijlle muille caikille/ ette ios mine iellenstule'/ em mine armaitze.

3 Senwoxi ette te etzitte wihdhoin tuta sitä/ ioca minussa puhupi/ nimitten christ9/ Joca eiswingan heicko ole teiden seasan/ waan hen on wäkeue teiden seasan.

4 Ja echke hen oli ristinnaulittu heickoudhesa/ Nin hen quitengin elepi Jumalan woimassa. Ja waicka me olema Heicot henesse/ Nin me quitengin eleme henen cansans/ Jumalan woimassa teiden tykenen.

5 Kiusatca itze teite' ios te oletta wskossa/ Cokeca itze teiten. Eli eikö te itzenna tunne ette Jesus Christus ombi teisse? Ellei te ratki keltuottomat ole.

6 Mutta mine toiuon ette te tunnetta/ ettei me keltuottomat ole.

7 Mutta mine soisin Jumalalda/ ettei te miten Paha tekisi/ Ei sitewarten ette me keltuolisexi näkyisinme/ Waan sen päle ette te tekisitta site quin hyue on/ ia me olisinma sijtte ninquin keltuottomat.

8 Sille ei me miten woi Totudhen wastan/ waan Totudhen möten.

9 Mutta me iloitze'ma koska me heicot olema/ ia te Wäkeuet oletta/ ia sen saman me mös toiuaisinma/ nimitten teiden teudhelisudhen.

10 Senteden mine mös poisollen neitä kirioitan/ Senpäle ettei minun pidheis tykenollesani coua oleman/ Sen wäen pereste ionga HErra minun andoi paranoxexi/ ia ei turmiox.

11 Wijmein/ rackat Weliet/ lloitca teiten/ Olca teudheliset/ Lohuttaca teiten/ Olca yximieliset/ Olca rauhaliset/ Nin se Rackaudhen ia Rauhan Jumala ombi

teiden cansan. Teruetteke teite keskenen/ pyhelle Suunandeilla. Teruetteuet teite caiki Pyhet.

12 Meiden HERRAN Jesusen Christusen Armo/ ia Jumalan Rackaus/ ia Pyhen Hengen Osaliseus olcohon teiden caikein cansa/ AMEN. Se toinen Lehetuskiria Corintherin tyge. Lehetetty Philippiste Macedonias/ Titusen ia Lucan möte.

Se P. Paualin Epistola Galaterin tyge.

1 lucu

1 PAuali Apostoli/ Ei Inhimisiste eikä mös Inhimisen cautta/ Waa' Jesusen Christusen cautta/ ia Isen Jumalan/ Joca henen ylesherettenyt on Coolleista.

2 Ja caiki Weliet/ iotca minun tykeneni ouat. Nillen Seurakunnille Galatias.

3 Armo olcoon teiden cansan/ ia Rauha Iselde Jumalalda/ ia meiden Herralda.

4 Joca itzehenens meiden Syndein edeste wlosandanut on/ Senpäle ette hen Meite wapautais teste nykyest pahasta Mailmasta/ Jumalan/ ia meiden Isen tahdhon ielkin/

5 Jonga olcoon kijtos ijancaikisesta ijancaikisehen Amen.

6 Mine ihmettelen/ Ette te nin pian teiten annatta toiseen Eua'geliumijn poissijrtte/ sijtä ioca teite cutzunut on Christusen Armohon/

7 Cuta ei mwta ole/ Waan ette mwtomat ouat/ iotca teite Häiritzeuet/ ia tachtouat Christusen Euangelium ymberinskiendä.

8 Mutta ehke ios me/ taicka iocu Engeli taiuahasta/ teille Euangelium sarnais/ toisin quin me olema teille sarnaneet/ se olcohon kirottu.

9 Sillemoto quin me nyt sanoima/ nin mine wiele nyt sanon. Jos iocu teille Euangelium sarnapi toisin quin te ottaneet oletta/ se olcohon kirottu.

10 Sarnango mine nyt Inhimisten eli Jumalan mielen ielkin? Eli pydengö mine Inhimisten Keluata? Sille ios mine tehenasti Inhimisten olisin Keluanut/ Nin em mine Christusen paluelia olisi.

11 Mutta mine teen teille tietteuexi (Rackat Weliet) Ette se Eua'gelium ioca minulda sarnattu on/ ei se Inhimillinen ole.

12 Sille/ em mine ole site Inhimisilde saanut/ eike oppinut/ wan Jesusen Christusen ilmoituxen cautta.

13 Sille te oletta kyllue minun kieuttemisen wanhasti Juttain tauoissa/ Quinga mine ylenpaltisesta Jumalan Seurakunda Wainosin/ ia site häwitin/

14 ia menestyin Juttain menoissa/ ylitze monen minun Wertaitzeni minun Sughussani/ ia ylenpaltisesta itzeni ahckeroitzin Iselistein Sääthyin polesta.

15 Coska nyt Jumala tachttoi (ioca minun oli wloseroittanut minun Eiteni cohdhusta/ ia cutzui minun henen Armons cautta sihen/

16 ette hen ilmoitais henen Poians minun cauttani/ ette mine henen

iulghistaisin Euangeliumin kautta Pacanaiden seassa) nin mine cohta altijxi annoin/ ia en tutkinut Lihan ia Weren cansa/

17 en mös Jerusalemijn iellenstullut/ ninen tyge iotca enne' minua Apostolit olit/ Waan matkustin Arabiaha'/ ia iellenspalasin Damaskuhun.

18 Sijtte colmen Woodhen pereste/ mine iellenstulin Jerusalemijn/ Petarita näkemen/ ia olin hene' tykenens Wijsitoistakymende peiue.

19 Muita Apostolita en mine ychten nähnyt/ paitzi Jacobin HERRAN Welien.

20 Sen quin mine teille kirioitan/ Catzo/ Jumala tietee ettei mine walechtele.

21 Senielkin mine tulin Sirian ia Cilician makundijn.

22 Mutta mine olin tuttamatoin Casuoista sille Christiliselle Seurakunnalle Judeas.

23 Mutta he olit ainostans cwlleet/ ette se ioca meite mwijnen wainosi/ hen sarnapi nyt Usko ioca hen mwijnen häuitti/ ia kijtit Jumala minun techteni.

2 lucu

1 Slitte nelientoistakymenen Woodhen pereste/ taas mine ylesmenin Jerusalemijn Barnaban cansa/ ia otin mös Titusen minun cansani.

2 Ja mine ylesmenin ilmoituxen ielkin/ ia ehdhoittelin heiden cansans Euangeliumista/ ionga mine iulghistan Pacanain seas/ Mutta erinomaisesta ninen cansa/ iotca ionaki pidhettijn. Senpäle ettei mine huckan ioxisi/ eli io olisin iooanut.

3 Mutta eipe mös Titus ioca oli minu' cansani wadhittu ollut itzens ymberinsleickauttamaan/ ehcke hen Greki oli.

4 Sille coska mwtomat Falskit Weliet heitens ynne siselletungit/ ia io olit cansa siselletulleet/ coetteleman meide' Wapautta/ ioca meille ombi Christuses Jesuses/ senpäle ette he meite Oriutehen watisit/

5 Eipe me tosin nijte samoi weltenyt ychten hetke alamaisexi olla. Senpäle ette Euangeliumin Totws teiden tykenen seisouainen olis.

6 Mutta nijste iotca ionaki pidhettijn * mingecaltaiset he mwinen olit/ ei minun sihen miten tule. Sille ei Jumala catzo Inhimisen modhon ielkin. Mutta ne iotca ionaki pidhettin/ eiuet minua miteken opettaneet.

7 Waan wastoinpein/ coska he näit/ ette minulle vskottu oli Euangelium Esinahan poleen Ninquin mös Petarille Euangelium ymberinsleickauxen poolen

8 (Sille ioca Petarin cansa woimalinen oli Apostolin wirghasa Ymberileickamisen seas/ Se ombi mös minun cansani woimalinen ollut Pacanain seas)

9 ia quin he tunsit sen Armon ioca minulle annettu oli/ nin Jacobus ia Cephas ia Johannes/ iotca Pilarein edeste pidhettin/ Annoit he minulle ia Barnaban oikian Kädhen/ ia souitit heidens meiden cansan/ Ette me Pacanain seas/ Mutta he ymberileickamisen seas sarnaman piti.

- 10 Waiuoin ette meiden piti Waiuasten päle muistaman/ Jonga mine mös olen ahckeroinut tekemen.
- 11 Mutta quin Petari Antiochian tuli/ nin mine iulkisesta seisoin hende wastan/ Sille ette Canne oli tullut henen pälens.
- 12 Sille ennenquin iocu Jacobin tyke tullut oli/ nin hen söi Pacanain cansa. Waan quin he tulit/ welti hen itzens/ ia eroitti henens heiste/ Senteden ette hen waroi nijte iotca Ymberileickamisesta olit.
- 13 Ja ne mwdh Juttat wieckastelit ynne henen cansans/ nin ette Barnabas mös wieteltin siihen saman Wieckauxen.
- 14 Mutta quin mine sen näin/ ettei he oikein waeldaneet/ sen Euangeliumin totudhen ielkin/ nin mine sanoin Petarille iulkisesta caikein edesse/ Jos sine ioca Judeus olet/ Pacanan taualla elet/ ia ei Juttan taualla/ Mixi sis sine wadhit pacanoita elemen Judasten taualla?
- 15 Vaicka me ole'me Judeuset loonno' polesta/ ia ei synniset Pacanoista/
- 16 Quite'gin ette me tiedeme ettei Inhimine' Wanhurskaxi tule Lain töidhen cautta/ Waan Uskon cautta Jesusen Christusen päle. Nin me mös Uskoma Jesusen Christusen päle/ Ette me pite Wanhurskaxi tuleman Uskon cautta Christusen päle/ JA ei Lain Töidhen cautta. Sille ettei yxiken Liha tule Wanhurskaxi Lain Töidhen cautta.
- 17 Mutta ios me/ iotca etzime Christusen cautta Wanhurskaxi tulla/ wiele itzeme Synnisexi leudhenme/ Nin olis Christus yxi * Synnin paluelia. Pois se.
- 18 Sille ios mine site taas ylesrakenan/ iota mine ole' serckenyt/ Nin mine teen itzeni ylitzekieuuexi.
- 19 Mutta mine olen Lain cautta Laista poiskoollut/ ette mine Jumalasa eleisin/ Mine olen Christusen cansa ristinnaulittu.
- 20 Mutta mine elen/ waicka en nyt mine/ Waan Christus quitengi minussa elepi. Sille iota mine nyt elen Lihassa/ sen mine elen Jumalan Poian Uskossa/ Joca ombi minua racastanut/ ia ltze henens minun edesteni vlosannoi.
- 21 Em mine poishylke Jumalan Armo. Sille ios Wanhurskaus Laista tule/ Nin on Christus Huckan coollut.

3 lucu

- 1 O Te Hullut Galaterit/ Cuca teite on Wimmanut/ totwtta Uskomasta? Joinen Silmein edese Jesus Cheistus maalattu oli/ ia nyt teiden seasan ristinnaulittu on.
- 2 Sen tahdhon mine waiuoin teilde tietä. Cummasta te oletta Hengen saneet Lain töidhen cauttaco/ Wai Uskon sarnamisen cautta?
- 3 Olettaco te nin tompelit? Hengese te oletta alcaneeet/ Tahdhottaco te nyt sen Lihassa lopetta?
- 4 Olettaco te nin palio Huckan kerssineet? Jos se mwtoin huckan on.

- 5 Joca sis teille nyt Hengen andapi/ ia tekepi sencaltaiset Auudh teiden keskenen/ Tekekö hen sen Lain töidhen cautta/ eli Uskon sarnamisen cautta?
- 6 Ninquin Abraham oli Jumalan vskonut/ ia se on luettu henelle Wanhurskaudexi.
- 7 Nin te mös io nyt tiedhette/ ette iotca Uskosta ouat/ ne ouat Abrahamin Lapset.
- 8 Mutta Ramattu oli sen io ennen edeskatzonut/ Ette Jumala Pacanat Uskon cautta wanhurskauttapi/ Senteden se ilmoitti Abrahamille/ Sinussa (ma hen) caiki Pacanat pite hyuestisiugnatudh oleman.
- 9 Nin tuleuat nyt caiki ne/ iotca Uskossa ouat/ hyuestisiugnatuxi sen vskolisen Abrahamin cansa.
- 10 Sille ette nin monda quin Lain Töisse rippuuat/ ne ouat kirotuxen alla. Sille kirioitettu on/ Kirottu olcoon iocahinen/ quin ei pysy caikissa nijsse quin Laki Ramatusa kirioitettu ombi/ ette hen nijte tekis.
- 11 Mutta ettei kengen wanhurskaxi tule Jumalan edes Lain cautta/ se on iulkinen/ Sille ette se wanhurskas pite elemen Uskostans.
- 12 Mutta Laki ei ole se vskosta/ Waan se Inhiminen ioca sen tekepi/ hen elepi sen cautta.
- 13 Mutta Christus ombi meite lunastanut Lain kirotuxesta/ coska Hen oli yxi Kirous Meiden edesten (Sille ette kirioitettu on/ Kirottu ombi iocahinen quin Puun päle rippu)
- 14 Se'päle ette Abrahamin Hyuesti siugnaus pideis pacanain ylitze tulema' Jesusen Christusen cautta/ Ja me nin saisima sen luuatun Hengen/ Uskon cautta.
- 15 Rackat Weliet/ Mine puhun Inhimisten taualla/ Eikenge' poishylke ydhengen Inhimisen Testamenti (coska se ombi wahwistettu) eikä mös sihen miteken lise.
- 16 Mutta nyt ouat tosin Lupauxet annetut Abrahamille/ ia henen Siemenellens. Ei hen sano/ nijlle Siemenille/ ninquin monille/ waan ninquin ydhe' cautta/ Sinun Siemeneses/ ioca on Christus.
- 17 Mutta sijtä mine sanon/ Se Testamenti ioca Jumalasta ennen wahwistettu oli Christusen päle/ ei tule ricotuxi/ nin ette Lupaus ei mixiken tulis Lain cautta/ Joca sen ielken oli neliensadhan ia colmenkymenen woodhen pereste annettu.
- 18 Sille ios nyt Perimys Lain cautta ansaitaisijn/ Nin ei se olis Lupauxen cautta annettu. Mutta Jumala ombi sen Abrahamille Lupauxen cautta lahianut.
- 19 * Mihinge sis pite Lain? Hen ombi tullut Ylitzekieumisten warten/ Sihenasti ette se Siemen piti tuleman/ iolle Lupaus tapachtanut oli/ Ja ombi Engeleiste asetettu * Wälimiehen Kätten cautta.
- 20 Mutta Wälimies ei ole ydhen ainoan wäli mies/ Waan Jumala ombi yxi ainoa.

21 Ongo sis Laki Jumalan Lupausta wasta? Pois se. Coska nyt yxi Laki olis annettu ioca taidhais eleuexi tehdhä/ Nin totta Wanhurskaus tulis Laista.
22 Mutta Ramattu on caiki sulkenut Synnin ala/ Senpäle ette se Lupaus pideis annettaman Uskon cautta Jesusen Christusen päle nijlle Uskouaisille.
23 Mutta ennenquin Usko tuli/ me olima Lain alla ketketydh/ ia swlietudh siihen Uskohon/ ionga piti ilmei tuleman.
24 Nin on nyt Laki ollut meiden Haltian Christusen tyge/ ette meiden pite Uskon cautta Wanhurskaxi tuleman.
25 Mutta nyt sijttä quin Usko tuli/ ei me enembi ole sen Haltian alla/
26 Sille te oletta caiki Jumalan Lapset sen Uskon cautta Jesusen Christusen päle.
27 Sille quin mo'da te castetut oletta nin te oletta Christusen pälenepukeneet.
28 Ei ole tesse Judeus eli Greki/ Ei ole tesse Oria eli Wapah/ Ei ole tesse Mies eli Waimo/ Sille te oletta caikitynni yxi Christusesa Jesusesa.
29 Mutta ios te oletta Christusen/ Nin te oletta sis Abrahamin Siemen/ ia Lupauxen ielken Periliset.

4 lucu

1 MUtta mine sanon/ Nincauuan quin Periline' on Lapsi/ ei ole Henen ia Paluelian keskenä ychten eroitusta/ waicka hen ombi HErra ylitze caiken Tauaran/
2 Waan hen on Edhustosmiesten ia Edesseisouain Hallusa hama' siihen Iselde märettyhyn aican asti.
3 Nin mös me/ coska me olima Lapset/ nin me olima ahdhistetud wlconaiste' Sätydhen alla.
4 Mutta coska aica oli teutetty/ wloslehetti Jumala hene' Poiansa syndyneen Waimosta/ ia Lain alaisexi techtyn/ Ette hen ne iotca Lain alaiset olit/ lunastais/
5 Ette me henen Lapsixens pidheis luettama'
6 Mutta ette te nyt Lapset oletta/ wloslehetti Jumala henen Poians Hengen teiden sydhemihin/ ioca hwta/ Abba/ racas Ise.
7 Nin eipe nyt sillen yxiken Oria ole/ waan auio Lapset/ Mutta ios he Lapset ouat/ Nin he mös ouat Jumalan Periliset Christusen cautta.
8 Mutta sille ajalla coska te Jumalata ette tundeneet/ paluelitta te nijte iotca loonnostans eiuet Jumalat ollet.
9 Mutta nyt sittequin te Jumalan tundenut oletta (ia palio enembi te Jumalalda tutudh oletta) Quinga te sis teiten iellenskienette ninen Heickoin ia taruitzepain Säätödhen tyge/ ioita te taas wastwdhesta caiketi tahdhotta paluella?
10 Te waarinotat Peiuest ia Cwcaudest/ ia Juhlast ia wodhenaijasta/

- 11 Mine pelken teiste/ ettei mine ole lehes turhan teiden cochtan tötetehnyt.
- 12 Olcatta ninquin mine olen/ ette mine olen ninquin te.
- 13 Rackat Weliet (Mine rucolen teite) ette te miten ole minua wastaan tehnyet. Te tiedhette/ ette mine olen Lihan heickoudhen cautta teille ensiste sarnanut Euangelium/
- 14 ia minun Kiusauxen ionga mine kerssin Lihan polesta/ eipe te ole ylencatzoneet eike hyliennet/ Waan ninquin Jumalan Engelin te minun coriasitta/
- 15 Ja/ ninquin Christusen Jesusen. Mixi te silloin nin autuat olitta? Mine olen teiden Todhistaijan/ ios se olis mhadholinen ollut/ te olisitta teiden Silmen wloskaiuaneet/ ia minulle andaneet.
- 16 Olengo mine sis nyt tullut teiden Wiholisexi/ ette mine sanon teille totudhen?
- 17 He kijuauat teite ei hyuesti/ waan he tachtouat teite poiskietä minusta/ ette te kijuaisitta heite.
- 18 Kylle hyue on kijuata/ ios se aina tapachtupi Hywuydhen polen/ ia ei waiuoin silloin coska mine teiden tykenen olen.
- 19 Minun rackahat Lapseni/ iotca mine wastwdhest kiuun cansa iellenssynnyten/ sihenasti qin Christus teisse iongun moodhon sais.
- 20 Mutta mine soisin oleuani nyt teiden tykenän/ ia taidhaisin mwutta minun äneni. Eipe mine tiedhe mite mine teen testedes teiden cansan.
- 21 Sanocat te minulle iotca tahdhotta Lain alla olla/ Eikö te Lakia ole cwleet?
- 22 Sille kirioitettu o'bi/ Ette Abrahamilla caxi Poica oli/ Yxi Palckauaimost/ Toine' sijte wapahasta.
- 23 Mutta ioca Palckauaimost oli/ se Lihasta syndynyt oli/ Mutta ioca sijte wapahasta oli/ se oli Lupauxe' cautta syndynyt.
- 24 Nämet sanat iotakin merkitzeuet/ Sille he ouat ne Caxi Testame'ti/ Yxi sijte Sinain woresta/ ioca Oriutehe' synnyttepi/ ioca o'bi se Agar.
- 25 Sille se Sinain woori Arabias cutzutan Agar/ ia wlottu haman Jerusalemin/ ioca nyt on/ Ja ombi Oriana ynne henen Lastens cansa.
- 26 Mutta se Jerusalem ioca ylhelle on/ se o'bi se wapah/ He' on caikein meiden Eiti.
- 27 Sille ette kirioitettu on/ lloitze sine Lapsitoin ioca ei synnyte/ wlospacahdha ia Hwda sine ioca ei wastoin ole/ Sille ette sille yxineiselle palio enembi Lapsia on/ Quin sille iolla Mies on.
- 28 Mutta Me (rackat Weliet) olema Lupauxen Lapset/ Isaachin cautta.
- 29 Mutta sillemoto quin se ioca silloin Lihan cautta syndynyt oli/ wainosi hende ioca He'gen cautta syndynyt oli/ Nin se mös nyt kieupi.
- 30 Mutta mite Ramattu sanopi? Wlossyse palckauaimo Poicans ca'sa. Sille ette se Palckauaimon poica ei pidhe perime' sen wapahan Poian cansa.
- 31 Nin me nyt olema (rackat Weliet) ei Palckauaimo' poijat/ Waan sen

Wapahan.

5 lucu

- 1 Nin seisocat sis nyt sijnä Wapaudhesa/ iolla Christus meite wapauttanut on/
Ja elket taas secoittako teiten Oriudhe' Ikehesen.
- 2 Catzo/ mine Pauali sanon teille/ Jos te annatta teidhe'ne ymberileickatta/
nin ei ole Christus teille ychten tarpelinen.
- 3 Mutta taas mine todhistan iocaitzelle quin henens ymberinsleickauttapi/ Ette
hen caiken Lain on welghalinen tekemen.
- 4 Te oletta Christusen cadhottaneet/ iotca Lain töidhen cautta tahdhotta
wanhurskaxi tulla/ ia oletta Armosta poislangeneet.
- 5 Mutta me odhotanme Hengese wskon cautta/ sen Wanhurskudhen ielken
ioca toiuottapa on.
- 6 Sille ette Christuses Jesuses eikä ymberileicka/ eikä Esinachka miten
kelpa/ Waan se Usko ioca Rackaudhen cautta tötetekepi.
- 7 Te iooxitta Hyuesti/ Cuca on teite estenyt site Totutta vskomasta?
- 8 Sencaltainen yllytos ei ole heneste ioca teite cutzunut on.
- 9 Wäheinen Hapatosta se Hapatta caiken Taikinan.
- 10 Mine vskallan minuni teiden tyghen Herrassa/ ettei te otaisi toista miellä.
Mutta ioca teite willitze/ henen pite Domions candaman/ olcan cuca hen on.
- 11 Jos mine wiele nyt (rakkat Weliet) ymberileickausta sarnan/ Mingetedhe'
mine sis wiele nyt waino keressin? Nin olis Ristin pahennos häwinyt.
- 12 Joska mös ne poisleicataisin/ iotca teite hucuttauat.
- 13 Mutta te (rakkat Weliet) oletta Wapautehen cutzutud/ Waiuoin carttacet
site/ ettei te salli sen wapaudhen Lihalle tila anda/ Waan Rackauden cautta
paluelcata toinen toistanna.
- 14 Sille ette caiki Laki ydhes sanas teutetään/ quin on/ Racasta sinun
Lähimeistes/ ninquin Itzesinuas.
- 15 Mutta ios te keskenen toinen toistan puretta ia söötte/ Nin catzocat ettei
te keskenen ylessödhyxi tule.
- 16 Mutta mine sanon/ Waeldacat Hengese/ nin ette te Lihan Himo teutä/
17 Sille ette Liha himoitze Henge wastoin/ Ja Hengi Liha wstan. Nämet samat
ouat wstan toinen toistansa nin ettei te tee mite te tahdhotta.
- 18 Mutta ios te Hengeste hallitaan/ nin eipe te ole Lain alla.
- 19 Mutta ne Lihan tööd ouat iulkiset/ quin ouat Hoorws/ Salawoteus/
Saastaus/ Haureus/
20 Epeiumalde' paluelus/ Noitws/ Wiholisuus/ Rijta/ Cateus/ Wiha/ Torat/
Eriporaus/ Eriseurus/ Pahasomus/
21 Murha/ Jopumus/ Ylensömys/ ia muita sencaltaisi/ Joista mine olen teille
enne' sanonut/ ia wiele nyt edhelle sanon/ Ette ne iotca sencaltaisi tekeuet/

ei pidhe Jumalan Waldakunda perimen.

22 Mutta Hengen Hedhelme on Rackaus/ Ilo/ Rauha/ Pitkemiellisuus/ Ystewys/
Hywyys/ Usko/

23 Hiliasmus/ Hallitzus/ Sencaltaisi wasta' ei ole ychten Laki.

24 Mutta iotca Christusen omat ouat/ ne ristinnaulitzeuat heide' Lihans ynne
Himoins ia halamisens cansa. Jos me nyt Hengese eleme/ Nin waeldakam mös
Hengese.

25 Elkem ahnet alco turhan Cunnian pydhöse keskenem wihoittaman ia
cadhechtiman.

6 lucu

1 RACKat Weliet/ Jos yxi Inhiminen osapi iohungun Wicahan ennetetuxi tulla/
Nin te iotca Hengeliset oletta/ sencaltaista ylesoijetka siweydhen Hengese/ Ja
catzo itze päles/ Ettei sine mös kiusata.

2 Keskenen candaca toinen toisens Coorma/ ia nin te Christusen Lain
teutätte.

3 Sille ios iocu lwle itzens iotaki oleuan/ waicka ei hen miteken ole/ hen
wiettele itzense.

4 Mutta itzecukin coetelcan henen omans teghonssa/ Ja sijtte hen taita
waiuoin itzehenesens kerskamisen pite/ ia ei ydheseken * muisa.

5 Sille ette itzecukin pite omans Coormans candaman/

6 Mutta ioca sanalla neuuotan/ se iacakan caikia Hyue sen cansa ioca hende
neuuopi.

7 Elket exykö/ Ei anna Jumala itzens pettä. Sille mite Inhiminen kylue/ site
hen mös ylesleicka/

8 Joca Lihansansa kyluepi/ se Lihastans turmeluxen ylesleickapi. Mutta ioca
Hengese kyluepi/ se Hengeste ijancaikisen Elemen ylesleickapi.

9 Ja quin me Hyue teeme/ elkem me swttuco/ Sille ette aijallans meiden pite
ylesleickaman/ ilman lackamata.

10 Coska sis meille nyt aica on/ nin techkeme hyue iocaitze' wasta/ Mutta
enimitten ninen cochtan iotca meiden Cansanweliet Uskosa ouat.

11 Catzocat/ quinga swren Lehetuskirian mine olen teille omalla Kädhellä
kirioittanut/

12 Jotca tachtouat Caswon ielken keltuata Lihassa/ ne waatiuat teite
ymberileickauxehehen/ ainostans ettei heite Christusen Ristin cansa wainotaisi.

13 Sille ette ne samat iotca ybmerinsleicataan/ eipe heken itze Laki pidhe/
Wan he tachtouat teite ymberinsleickautta/ Senpäle ette he saisit teiden
Lihastanna itzens kerskata.

14 Mutta pois se/ ette minun pideis iostacusta itzeni kerskaman/ waan
ainostans meide' Herran Jesusen Christusen Rististe/ Jonga cautta Mailma

ombi minulle ristinnaulittu/ ia mine mailmalle.

15 Sille ette Christuses Jesuses eikä ymberileickaus/ eikä esinachka miten kelpa/ waan se Usi Loondo.

16 Ja nin mo'da quin teme' * Mären ielki waeldauat/ hene' päle's olcohon Rauha ia Laupius/ ia sen Jumala' Israelin päle.

17 Testelehin elköön yxiken sillen minua raskauttaco/ Sille mine kannan minun Rumisani meiden HErran Jesusen Christusen Arpimerckit.

18 Meiden HERRA Jesusen Christusen Armo olcho' teiden Hengene cansa rackat Weliet/ AMEN.

Se P. Paualin Epistola Epheserin tyge.

1 lucu

1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/ Jumalan tahdhon cautta. Ninen Pyhein iotca Ephesos asuuat/ ia Uskouat Jesusen Christusen päle.

2 Armo olcoon teiden cansan ia Rauha Jumalalda meiden Iselde ia Herralda Jesuselda Christuselda.

3 Hyuestisiugnattu olcohon Jumala/ ia meiden HERRan Jesusen Christusen Ise/ ioca meite Hyuestisiugnanut ombi/ caikinaisella Hengeliselle Hyuellesiugnauxella/ Taiualisis asioisa Christusen cautta.

4 Ninquin hen meite wloswalinut on sen saman cautta/ ennenquin Mailman perustos laskettu oli/ Ette meiden piti Pyhet ia Laittamattomat olema' Rackaudes hene' edesens.

5 Ja ombi säätenyt meite coriataxens henelle itze Lapsixens/ Jesusen Christusen cautta/ henen hyuen mielens tahdhon ielkin/

6 henen cunnialisen Armons kijtoxexi/ ionga cautta he' ombi tehnyt meite otolisexi sen Rackahan polesta.

7 Jonga Weren lepitze meille ombi Lunastus/ Nimitten Synnein andexisamus/ henen Armonsa Rickaudhen ielkin/

8 ioca meille runsahasti cochtan tullut on/ caikinaisen wijsaudhen ia taitamisen cautta/

9 Ja ombi meille tietteuexi tehnyt henen tahdhons Salaisudhen/ henen Hyuensomansa ielken/ Ja sen hen on edestoottanut henen cauttans/ ette se sarnattaman pidheis/

10 coska se aica teutetty oli/ Senpäle ette hen caiki cappalet päldisken coconsulkis Christusesa/ seke ne iotca Taiuasa/ ette mös Maan päle ouat/ sen saman cautta.

11 Jonga cautta me mös Perilisexi tullet olema/ ennen säätydh henen aightoxens ielkin/ ioca caiki Cappalet waikuttapi/ henen oman tahdho's Neuon ielkin/

12 Ette me olisima henen Cunnians kijtoxexi/ me iotca ennen toiuoima Christusen päle.

13 Jonga cautta te mös cwlluet oletta totudhen Sana/ nimiten/ sen Euangelium teiden autuaudesta/ Jonga cautta te mös sijttequin te vskoitta/ insiglatudh oletta/ sen Lupauxen Pyhen Hengen cansa/

14 ioca ombi meiden Perimisen Pantti/ meiden Lunastuxehehen/ ette me henen Omahitzens olisima/ henen Cunniansa kijtoxexi.

15 Senteden mös mine/ sijttequin mine cwllut olen sijte vskosta ioca teisse ombi HErran Jesusen tyge/ ia teiden rackaudhesta caikein Pyhein tyge/

16 em mine Lacka Jumalata kijttemeste teiden edeste/ aijatellen teiden pälen minun rucouxesani/

17 Ette meiden HErran Jesusen Christusen Jumala/ sen Cunniaudhe' Ise annais teille sen Wijsaudhen ia ilmoituxen Hengen/ henen omahan tundemiseensa/

18 ia yleswalghaisis teiden ymmerdhyxen Silmet/ Ette te tuta madhaisitta mingecaltainen se teiden Cutzumisen Toiuo olis/ ia mingemotoinen se Rickaus henen Cunnialisesta Perimiseste olis/ henen Pyhisens/

19 ia quinga ylenpaltinen swri ombi henen Woimans meiden cochtan iotca vskoma hene' wäkeuen wrohudhens waikuttamisen päle

20 Jonga hen waikutti Christusesa/ coska hen henen ylesheretti nijste Colleista/ ia pani henen istuman henen oikialle Kädhellens/ Taiuahisa

21 ylitze caiken Päruchtinaudhen/ Wallan/ Wäkeydhen/ HErraudhen/ ia caiken sen quin nimitte taitahan/ ei waan tesse Mailmassa/ mutta mös sijnä tuleuaisesa.

22 Ja ombi caiki cappalet pannut henen Jalcains ala/ ia ombi henen pannut Seurakunnalle pääxi * caikein cappaleiden ylitze/

23 ioca ombi henen Rumihins ia sen ylesteuttemys/ ioca caikissa * caiki ylesteuttepi. * Ylesteuttepi) Christus ombi/ ia waickutta caiken wirkumisen caikis Londocappaleis/ Senteden caiki Londocappalet heneste ouat teutetydh/ Ikenens nin se Christilinen Seurakunda ombi Christusen teuttemys/ nin ette hen on Christusen cansa yxi teudhelinen Rumis/ ia cokonainen Joucko.

2 lucu

1 JA mös te/ coska te coollet olitta/ Ylitzekieumisen ia Syndein cautta/

2 ioissa te muijnen waelsitta/ temen Mailman iooxun pereste/ Ja sen Päruchtinan iolla Twlesa ombi walta/ Nimitten/ sen Hengen pereste/ ioca telle aijalla waikutta epeuskoisten Lasten siselle/

3 Joinenga seas me mös caiki muijnen meiten kieuttenyet olema meiden Lihan Himoisa/ ia teimme Lihan ia toime' tahdon ielkin/ Ja olima Loonnosta Wihan Lapset ninquin mös te mwdh.

4 Mutta Jumala ioca Ricas ombi Laupiudhesta/ henen swren Rackaudhens
cautta/ iolla hen on meite racastanut/
5 coska me wiele synnise coolluet olima/ o'bi hen meite ynne Christusen
cansa eleuexi tehnyt (Sille Armon cautta te oletta autuaxi tulleet)
6 Ja ombi meite ynne henen cansans ylesherettenyt/ ia ynne henen cansans
meite istuttanut sijnä Taiualises menos/ Christuses Jesuses.
7 Senpäle ette henen pidheis osottaman sille tuleuaisella ajalla/ henen
Armons ylenpaltisen Rickaudhen henen Hywuwdhens cautta/ meiden cochtan
Christuses Jesuses.
8 Sille ette Armosta te oletta wapahetudh/ Uskon cautta/ ia ei se sama ole
teiste/ Jumalan Lahia se ombi/ ei Töiste/
9 Senpäle ettei yxiken itzense kerstaisi.
10 Sille me olema henen teconsa/ Loodhut Christuses Jesuses/ hywihin
töihin/ ioihinga Jumala meite io ennen walmistanut on/ ette me njsse
waeltaman pite.
11 Senteden aijatelca sen päle/ ette te iotca muijnen Lihan ielkin Pacanat
olitta/ ia cutzuttin Esinahaxi nijste iotca cutzuttin Lihan ielkin Ymberileickaus/
iotca käsille tehdhen/
12 Ette te sihen aican ilman Christusta olitta wieroitetudh Israelin
Borgharicu'nasta/ ia mwcalaiset Lupauxen Testamentistä/ iosta teille ei
Toiuocan ollut/ ia olitta Mailmasa ilma' Jumalata.
13 Mutta nyt te iotca Christuses Jesuses oletta ia muijnen taambana olitta/
nyt te oletta tyge tulluet Christusen Weren cautta.
14 Sille hen ombi meiden Rauha/ ioca molomista ydhen tehnyt on/ ia ombi
sen Waieh Aidhan poisserckenyt Sijnä ette hen Lihansa cautta poisotti sen
wihalisudhen/
15 quin on sen * Lain/ ioca Keskyisse päätetty oli. Senpäle/ ette henen piti
Cahdhesta ydhen wdhen Inhimisen itzehenesens looman/ ia Rauhan tekemen/
16 ia ette hen ne molemat souittais Jumalan cansa ydhexi Rumixi Ristin
cautta. Ja ombi sen Wihalisudhen itzensä cautta coolettanut.
17 Ja on tullut ilmoittama' Eua'gelium cautta teille Rauha/ iotca taambana
olitta/ ia ninen iotca lesse olit.
18 Sille ette Henen cauttans ombi meille Molomille Tygekiumys ydhes
Hengesse lsen tyge.
19 Nin eipe te sillen ole Wierahat/ ia Mucalaiset/ waan Pyhein cansa
Borgharit/ ia Jumalan Perehet/
20 ylesraketudh Apostolein ia Prophetadhen Perustoxen päle/ iossa Jesus
Christus ylimeinen Culmakiui ombi/
21 Jonga päle caiki Rakennus toine' toisehens lijtetehen/ se casuapi Pyhexi
Te'plixi Herrasa/
22 Jonga päle mös te ylesraketahan/ Jumalalle ydhexi Taloixi/ hengen cautta.

3 lucu

- 1 SEn syyn tedhen mine Pauali/ se Jesusen Christusen Fangi olen teiden Pacanaiden edeste/
- 2 Jos te mutoin cwlleet oletta sen Jumalan Armon wirghasta/ ioca minulle teiden polen annettu on/
- 3 Ette minulle ombi tietteuexi techty teme Salaus/ ilmoituxe' cautta/ Ninquin mine ennen lyhykeisest kirioitin/
- 4 Joista te lukein madhatta tuta minun ymmerdhyxen Christusen Salaudhesa/
- 5 Joca ei ole tietteuexi tecty entisijn aicoin Inhimisten Lapsille/ ninquin se nyt on ilmoitettu henen Pyhille Apostolille/ ia Prophetille Henge' cautta.
- 6 Nimitten/ ette ne Pacanat pite cansaperiliset oleman/ ia samas Rumijs ia osalised henen Lupauxesta's Christusesa sen Eua'geliumin cautta
- 7 Jonga Palueliaxi mine tullut olen/ sen Jumalan Armon Lahian polesta/ ioca minulle annettu on/ henen woimalisen waikutoxens ielkin.
- 8 Minulle (ioca wähin olen caikein Pyhein kesken) ombi teme Armo annettu/ ette minun pite Pacanain seassa iulghistaman ne tutkimattomat Christusen Rickaudhet/ ia walkeisa ne edeskandaman iocahitzen edes.
- 9 Mingemodhoinen Osaliseus ombi sijnä Salaudhesa/ ioca tehenasti Mailman alghusta ombi salattu ollut Jumalasa/ ioca caiki cappalet loonut on/ Jesusen Christusen cautta.
- 10 Senpäle ette sen nyt pideis tietteuexi tuleman * Päruchtinaille/ ia Herraudhelle Taiuahisa Seurakundain cautta/ se JUMALAN monencaltainen Wijsaus/
- 11 sen Aightuxen pereste hamast Mailman algusta/ ionga hen osottanut ombi Christuses Jesuses meiden Herras/
- 12 Jo'ga cautta meille on wskallus ia tygenkieumys/ caiken rochkiudhen cansa/ Uskon cautta henen pälens.
- 13 Senteden mine rucolen/ ettei te wäsyisi minun waiuain tedhen/ iotca mine teiden edesten kerssin/ Joca ombi teiden Cunnianna.
- 14 Sen saman syyn edeste mine cumardhan minun Polueni/ meiden Herran Jesusen Christusen Isen polen/
- 15 ioca se oikea lse ombi caikein ylitze quin lsexi cutzutan seke Taiuahisa ia Maasa/
- 16 Ette hen teille woiman annaisi/ henen Cu'nialisudhens Rickaudhen perest/ ette te henen Hengens cautta wäkeuexi tulisitta sihen siselisen Inhimisen/
- 17 ia Christus madhais asua Uskon cautta teiden Sydhemesen/ ia Rackaudhen lepitze kijnnijuritetudh ia perustetudh olisitta.
- 18 Senpäle ette te madaisitta ymmertä caikein Pyhein ca'sa/ mikä se * Lauius/ ia se pituus/ ia se syueus/ ia se corckeus olis/
- 19 Ja sen cautta tundisitta sen Christusen rackauden/ ioca quitengi caike'

tundemisen ylitsekiuupi/ Senpäle ette te olisitta ylestutetydh caikinaisella Jumalan * teudhelisudhella.

20 Mutta henelle (ioca woipi caiki ylenpaltisesta tehdä/ ylitzen caiken sen quin me rucolema taicka aijattelemma/

21 sen woiman pereste/ ioca meisse waikuttapi) olcohon Cunnia Seura kunnasa/ ioca on Christuses Jesuses/ caikin aighoin/ ijancaikisest ia ijancaikisehen Amen.

4 lucu

1 Nln mine nyt manan teite/ mine fangittu Herrassa/ ette te waellaisit ninquin tule sijnä Cutzumises iossa te cutzutudh oletta/

2 Caiken neurydhen ia Lakiudhen/ ia kerssimisen cansa/ Ja kerssiket toinen toistan Rackaudesa.

3 Ja achkeroicat pitemen Hengesse ycteyttä/ Rauhan siteen cautta.

4 Yxi Rumis ia yxi Hengi/ Ninquin te mös cutzuttudh oletta teiden cutzumisen ydhencaltaisen Toiuoon.

5 Yxi Herra/ yxi Usko/ yxi Caste/

6 yxi Jumala ia meiden caikeden Ise/ ioca caikein teiden pälen ombi/ ia teiden caikein cautta ia teisse caikissa.

7 Mutta iocaitzelle meille on Armo annettu Christusen Lahian mitan ielkin.

8 Senteden hen sano/ Hen on ylesastunut Corckiuteen/ Ja on sen * Fangiuxen fangina wienyt/ Ja ombi Inhimisille Lahiat andanut.

9 Mutta se quin hen ylesastui/ mite se on mwta/ Waan ette hen mös ennen tenne alasastui alimaisihin Maan Paickoin?

10 Joca alasastunut on/ se ombi mös se sama/ ioca ylesastui caikein Taiuasten päle/ ette henen piti caiki teuttemen.

11 Hen on mwtomat pannut Apostolixi/ mwtomat Prophetixi/ mwtomat Euangelisterixi/ mwtomat Paimenixi ia Opetaixi/

12 ette ne Pyhet pite hangitudh oleman sihen Wirghan tecohon/ ionga cautta se Christusen Rumis ylesraketuxi tulis/

13 Sihenasti ette me caiki tulema ydhencaltaisen Uskoon/ ia Jumalan Poian tundemiseen/ ia ydhexi teudhelisexi Miehexi tule'ma/ ioca ombi sijnä teudhelises Christusen ijen mitasa.

14 Senpäle ettei me sillen enembi Lapset olisi/ iotca horiuma ia ymberiwietelleisimme caikinaisista Opetuxen twlesta/ Inhimisten coiruten ia cauallutten cautta/ ioilla he ymberinskieuuet meite sadhaxens pette.

15 Mutta olcam me toimeliset Rackaudhes/ ia casuacam caikis cappaleis/ henesse/ ioca se Pää on Christus/

16 Josta coco Rumis ychten lijteten/ ia yxi Jesen rippu toisesta/ caikein Raiain lepitze/ sijnä ette itzecuki toistansa paluele/ sen teghon pereste quin

cullakin Jesenelle ombi/ henen modhollans/ ia saattapi/ ette Rumis casuapi itzellens corotuxexi/ ia sen caiken Rackaudhesa.

17 Nin mine nyt sanon/ ia todhistan Herrasa/ ettei te sillen waella/ ninquin ne mwdh Pacanat waeldauat/ heiden mielens tyhmydhesa/

18 ioinenga ymmerdhys pimitetty on/ ia ouat poiswierandeneet sijtä Elemeste/ ioca Jumalasta onopi/ sen tyhmydhen cautta/ quin heisse on/ ia heiden sydhemens Sokiudhen cautta/

19 Jotca sijttequin he sihen iouduit/ ette he lackasit murechtimasta/ nin he itzeheidens ylenannoit caicken Haureutehe'/ ia päätemen caikinaista Saastautta ynne Ahneuden cansa.

20 Mutta eipe te nin Christusta oppenet ole/

21 ios te mutoin henen cwlleet oletta/ ia henesse opetetudh olitta/ quinga Jesuses yxi toimelinen meno ombi.

22 Nin poisvangata nyt teiden tyköenne se wanha Inhiminen ionga cansa te ennen waelsitta/ ioca himoin cautta exyxis itze'se turmelepi.

23 Mutta wdhistacat teiten teiden mielen Henges/

24 ia pukecat itzen sihen Wten Inhimiseen/ ioca Jumalan ielkin lootu on/ toimelises Wanhurskaudes ia Pyhydhes.

25 Senteden poisvangat Walhet/ ia puhucan iocainen totudhen Lehimeisens cansa/ senwoxi ette me olema keskenen Jäsenet.

26 Wihastucat/ ia elke synditechkö. Elket andaco Auringon laske teiden wihan ylitze/

27 Elket andaco Laittajalle sia.

28 Joca warastanut on/ elken sillen warghastaco/ Waan paraman techken töte/ ia matkan saattacan käsillens iotakin hyue/ Sen päle ette henelle olis iacamista Taruitzeuan cansa.

29 Elket andaco wloskieudä teiden Suustan retalisi Puheita/ waan mite tarpelinen on paranoxexi iohonga site taruitan/ ette se auwlinen olis cwлта.

30 Ja elkette site Jumala' Pyhe Henge murehelisexi saattaco/ iolla te insiglatud oletta/ lunastoxen peiuehen asti.

31 Caiki catkerus ia Hirmous/ ia wiha/ ia hwto/ ia sadhattus olcohon caucana teiste/ ynne caiken pahudhen cansa.

32 Mutta olcatta keskenen toinen toisens cochtan ysteuulliset/ laupiat/ ia andexiandacat toinen toisensa/ Ninquin mös Jumala teille andexiandanut on Christusen cautta.

5 lucu

1 Nln olcat nyt Jumalan Tauoittaiat/ ninquin rackat Lapset/

2 ia waeldacat rackaudhesa/ samalmoto quin Christus meite racasti/ ia itze hene's wlosandoi meiden edesten/ Lahiaxi ia Uffrixi/ Jumalalle makiaksi haijuxi.

3 Mutta Hoorutta ia caiki Riettautta/ eli Ahneutta/ elket andaco ensingen teiden seasan mainitta/ ninquin Pyhein tulepi.

4 Ja häpieliset sanat/ ia Hullutpuhet eli Jarituxet iotca eiuet mihingen kelpa/ Waan paramin Kijtossana.

5 Sille se te tietkä/ ettei yxiken Wärtamies taicka Saastainen eli Ahne (ioca ombi Epeiumalan Paluelia) ole Perilinen Christusen ia Jumalan Waldakunnasa.

6 Elket ydhengen andaco teiten pette turhilla puheilla/ Sille sen syyn tedhen Jumalan wiha tulepi Epeuskoisten Lasten ylitze.

7 Senteden elket olco heiden Osaweliens/

8 Sille ette muijnen te olitta Pimeys/ Mutta nyt te oletta Walkius Herrasa.

9 Waeltaca ninquin Walkiudhen Lapset. Sille Hengen hedhelme ombi caikisa Hywuydhesa ia Wanhurskaudhesa/ ia totudhesa/

10 Ja coetelkat mite Herralle otolinen olis.

11 Ja elket osalised olgho ninen Hedhelmettämei Pimeyden Töidhen cansa/ waan paramin nuchdelkat heite.

12 Sille mite heilde sala tapactu/ se olis mös häpie wlossano.

13 Mutta caiki nämet ilmei tuleuat/ coska ne walkiudhesta rangaistaan/ Sille ette caiki quin ilmei tule/ se on walkeus. Senteden hen sano/

14 Yleshere sine ioca macat/ ia ylesnouse nijste Cooleista/ nin Christus sinun yleswalghasepi.

15 Nin catzocat nyt ette te wijsahasti waellatte/ ei ninquin ne tyhmet/ waan ninquin ne wijsaat.

16 Ja hangitcat teiten aialla's/ Sille aica ombi * paha.

17 Se'teden elket olgho taitamattomat/ waan taitauaiset/ mike Herran tachtu on.

18 Ja elket te iopuco Winasta/ iosta paha meno nousepi/

19 Waan olcatta teutetydh Pyhelle He'gelle/ ia puhucat keskenen Psalmeista/ ia Kijtowsirsiste ia Hengelisille Lauluijlla/ weisaten ia leikiten Herralle teiden sydhemesenne/

20 Aina kijtteden Jumala ia Ise/ iocaitze' edeste/ meiden Herran Jesusen Christusen Nimese/

21 Ja olcat keskenen alamaiset toinen toisenna Jumalan pelghosa.

22 Waimot olcat heiden Miestens alamaiset ninquin Herralle.

23 Sille ette Mies ombi waimo' pää/ Ninquin mös Christus ombi Seurakunnan pää/ ia hen ombi henen Rumins Terueys.

24 Mutta ninquin Seurakunda ombi Christusen alamainen/ nin mös Waimot pite caikis alamaiset oleman heiden Miestens.

25 Miehet/ racastacat teiden waimojjan/ Ninquin mös Christus racasti Seurakunda/ ia itzens wlosanno i henen tedhens/

26 Se' päle ette henen piti sen pyhittemen/ ia ombi sen puhdhastanut wedhen Leulysä Sanan cautta.

27 Senpäle ette henen piti itzellens saataman ydhen cunnialisen Seurakunnan/ iolla ei ole pilcu eli Ryppyä/ taicka iotacuta semmotoista/ Waan ette hene' piti Pyhen ia Laittamattoman oleman.

28 Nin mös Miehet pite heiden Waimonsa racastaman/ quin heiden oma Rumista'sa.

29 Joca henen Waimonsa racastapi/ hen racasta itzense/ Sille ettei yxiken coskan ole wihanut oma Lihansa/ waan hen elette ia rautze sen/ Ninquin mös HErra Seurakunnan.

30 Sille me olema Jesenet hene' Rumihistansa/ ia henen Lihastansa/ ia henen Luistansa.

31 Se' syyn tedhen ylenandapi Inhiminen Isens ia Eitins/ ia iepi Waimonsa tyge/ ia caxi tuleuat ydhexi lihaxi.

32 Teme * Salaus o'bi swri/ mutta mine puhu' Christusesta ia Seuraku'nasta.

33 Quitengi itzecuki mös teiste racastacan hene' Waimons/ ninquin itzense/ Mutta waimo cauattacan Miestense.

6 lucu

1 TE Lapset olcat cwliaiset teide' Wanhembain HERRAsa/ Sille ette se on oikea.

2 Cunnioita sinun lses ia Eites/ ioca ombi se ensimeinen Kesky/ iolla Lupaus on/

3 Senpäle ette sinu' pite hyuesti kieumen/ ia cauuan elemen Maan päle.

4 Ja te lset elket yllyttekö teiden Lapsia'na wihaan/ Waan yleskaswatacat heite Rangastuxes ia Herran manauxes.

5 Te Palueliat olcata cwliaiset teiden rumillisten Herrain/ pelkeuxen ia wapistoxen cansa/ teiden syhdeme' yxikerdhasudhes/ ninquin Christusen/

6 Ei waiuoin silmein edes paluellen/ ninquin Inhimiste' mielenouteexi/ waan ninquin Christusen Palueliat/ tehden sydhemeste mite Jumala tachtu hyuelle mielelle.

7 Se tietke/ ette te Herra palueletta ia ei Inhimiste.

8 Ja tietke se/ ette mite hyue itzecukin tekepi/ sen henen pite Herralda iellenssaaman/ olcon hen Oria eli wapah.

9 Ja te HErrat techket mös site sama heite wasthan/ ia poisangat wchkauxet/ Ja tietket/ ette teille mös HErra ombi Taiuassa/ ia ei ole henen edesens Inhimisen moodhon catzomus.

10 Nyt wijmen (minun rackat Welieni) olcat wäkeuet Herrasa/ ia henen wäkeydhens woimasa.

11 Yle'nepukecat caiken Jumalan Harniskan/ Ette te woisitta wastianseiso nijte caualita Perkelen pälecarckamisi.

12 Sille eipe meille sota ole Liha ia Werta Wasthan/ waan Peruchtinaita ia

Waldautta wastan/ se on/ mailman HErrori wastan/ iotca temen Mailman pimeydhesa waltauat/ nijte pahoi Hengi wastoin Taiuahen alla.

13 Senteden tygenottacat caiki Jumalan Harniskat/ senpäle ette te woisitta wastanseiso sinä pahana peiuene/ ia caikissa asioissa madhaisitta pysyueiset * edeshardhautta.

14 Nin seisocat nyt ymberinswötetydh Cupeista Totudhen cansa/ ia ylepuetettuna Wanhurskaudhen Rindaraudhalla/

15 ia kengitetyt Jalgat rauhan Euangelumin cansa/ iolla te walmihit olisitta.

16 Mutta caikein ylitze/ tygenottacat vskon Kilpi/ iolla te woitta sammutta caiki sen Rymen tuliset Noolet.

17 Ja ottacat terueydhen Rautalacki teiden pälen. Ja He'gen Miecka/ ioca ombi se Jumalan Sana.

18 Ja rucolcat alati caikesa waralises/ rucolimisen ia anomisen cansa Hengese/ Ja siihen te mös waluocat caiken acherudhen ia rucouxen cansa/ caikein Pyhein edeste/ ia minun edesteni/

19 Senpäle ette minulle annetaisijn puhet rochkiudhe' ca'sa minun suuni auamisesa/ Ette mine madhaisin tietteuexi tehdhä sen Euangeliumin Salaudhe'

20 ionga Keskeyleinen mine olen neisse Cahleissa Senpäle ette mine nijsse madhaisin rochkiasta puhua/ ninquin minun tuleki puhuaxen.

21 Mutta senpäle ette te mös tieteisitte/ quinga minun käten kieupi/ ia mite mine teen/ sen caiken Tichycus minun racas welein ia Uskoline' Paluelia Herrasa/ teille tietteuexi tekepi.

22 Jonga mine sentede' teiden tygen Lehetin/ ette te saisitta tiete quinga minun käte' keupi/ Ja ette hen lohutais teiden sydheme'ne.

23 Rauha olcoho' Welille/ ia rackaus Uskon cansa/ Iselde Jumalalda ia HERralda Jesuselda Christuselda.

24 Armo olcohon caikein cansa iotca meiden HErrora Jesust Christust puchtasta sydhemeste racastauat/ AMEN.

Se P. Pualin Epistola Philipperin tyge.

1 lucu

1 PAuali ia Timotheus Jesusen Christusen Palueliat. Caikein Pyhein Christuses Jesuses iotca Philippis ouat/ ynne Pijspain ia Palueliain.

2 Armo olcohon teiden ia Rauha Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda Jesuselda Christuselda.

3 Mine kijten minun Jumalatani/ nin wsein quin mine aijattelen teiden pälen

4 (iotca mine aina teen/ caikissa minun Rucoxisani teiden caikein edeste/ ia teen sen Rucoxen ilon cansa)

5 ette te oletta Osalisexi tulleet Euangeliumisa/ hamast ensimeisest peiuest nin

tehenasti.

6 Sihen mine olen sangen wissi/ ette se ioca teisse ombi hyuen töön ruenuut/ hen mös sen teuttepi Jesusen Christusen peiuen asti.

7 Ninquin se mös ombi minulle coctolinen/ ette minun pite sillewirgalla teiste caikista lwleman/ Senteden ette mine caikij teite minun sydhemeseni pidhen/ neisse minun Cahleisani (ioissa mine sen Euangeliumin polesta watan ia wahuistan) Ninquin ne iotca caiki minun cansani Armosta osaliset ouat.

8 Sille Jumala ombi minun Todhistaijan/ quinga mine halan sydhemen pohiasta caiki teite Jesuses Christuses/

9 Ja sen saman polesta rucolen ette teiden Rackaudhen enemien ia enemien hötyis caikinaises Tundemises/ ia caikinaises ymmerdhyxes/

10 ette te coettelisitta mite Paras olis. Senpäle ette te olisitta selkiet ia ei kelle'ge pahoituxexi Christusen peiuen asti/

11 ylesteutetyd wanhurskaudhen hedhelmelle/ ioca Jesusen Christusen cautta tapachtupi (teisse) Jumalan kijtoxexi ia cunniaxi.

12 Mutta mine tahdhon ette teiden pite tietemen (rackat weliet) se quin minuhun tapactanut on/ se ombi waan enemien Euangeliumin auxi tullut/

13 Nin ette minun Siteini ouat ilmei tulluet Christusesa ymberi caike' Radhinhoonen/ ia mös caikein ninen mwidhen tykene.

14 Ja ette monda welie Herrassa wahuistetudh minun Siteisteni ouat site rochkiamaxi tulleet/ site Sana puhuman waroimata.

15 Mutomat tosin Christusta sarnauat Cateudhen ia toran tedhen/ Mutta monicachta mös hyuen tadhon tedhen.

16 Ne ilmoittauat Christusta rijdhasta ia ei selkieste/ Sille he lwleuat sen cansa liseuens murechta minun Sitehin/

17 Mutta näme rackaudhesta/ Sille he tieteuat ette mine tesse macan Euangeliumin edestwastamisen tedhen

18 Miteste se sis on ? Ette Christus quitengin ilmoitetan edesmillemoto se tapachtupi/ taicka tilasta eli oikialla modholla/ sijte mine iloitzen/ ia wiele tahdhon iloita.

19 Sille mine tiedhen ette se sama ioutupi minulle terueydhexi/ teiden Rucoxen/ ia Jesusen Christusen Hengen auttamisen cautta.

20 Ninquin mine caiketi odhotan ia toiuon/ ettei mine misseken cappalesa häpien alaisexi tule/ Waan caiken wapaudhen cansa/ ninquin aina ilmangi/ nin mös nyt Christus sangen ylisteten minun Rumisani/ olcan se Elemen cautta taicka Cooleman cautta.

21 Sille Christus ombi minulle Eleme/ ia Coolema o'bi minulle Woito

22 Mutta ios mine saan ele Lihasa/ se sopi enemien Hedhelmete toottaman/ Ja en tiedhe/ cumman mine wloswalitzen/

23 Sille nijste molemista mine adhistetan/ Mine halan täälte poiserite ia olla Christusen cansa/ ioca mös palio parambi olis.

24 Mutta se ombi palio tarpelisembi Lihassa olla/ teiden tedhenne.
25 Ja sen mine tiedhen sangen Wissiste/ ette minun oleman pite/ ia teiden
caikein cansan oleman/ teiden parahaxen/ ia Uskon iloxi/
26 Senpäle ette te madhatta teiten couan kerskata Christuses Jesuses/ minun
iellenstulemisen cautta teide' tyge'
27 Waiuoin waeldacat ninquin Christusen Euangeliumin souelias on/ senpäle/
ios mine tulen ia näen teite/ eli poisollesani saan cwlla teiste/ että te seisotta
ydhes Henges ia ydhes Sielusa/ ia ynne meiden cansan campatta
Euangeliumin Uskosa.
28 Ja elket misseken asias a'daco teite peletetä teiden wasta' seisoilda/ Joca
tosin heille ombi yxi cadhotuxen syy. Mutta teille terueydhexi/ ia se sama on
Jumalasta.
29 Sille ette teille on annettu Christusen polesta/ ei ainostans ette te henen
pä lens Uskotta/ waan mös kerssimen henen tedhens/
30 Pitedhen site sama Kiluotusta io'ga te minussa näitte/ ia nyt minusta
cwletta.

2 lucu

1 ONgo nyt iotakan manausta teiden tykenen Christusesa/ Onga iotaki
lohutosta Rackaudhesa/ Ongo iotaki Hengen Osalisutta/ Ongo iotaki
sydhemelist rackautta ia Laupiutta.
2 Nin teuteket minun ilon/ Ette teille olis yxi mieli/ ychteleinen Rackaus/
yximielisit/ ia ychtepiteueiset olisitta.
3 Elket miten techkö rijdhan eli turhan cunnian cautta/ Waan neurydhen
cautta piteket keskenen toinen toisensa ialombana quin itze henense.
4 Ja elken cuki itze parastans catzoco/ waan iocainen toisensa parasta.
5 Sille se sama halu olcohon teisse/ quin mös oli Christuses Jesuses/
6 Joca waicka hen oli Jumalan caltainen/ eipe hen wäkiwallaxi lukenut/
Jumalan caltainen olla/
7 Waan itze'se tyhijexi laski/ otti Orian modhon pä lense/ ia tuli muidhen
Inhimisten wertaisexi/ ia menoista ninquin Inhiminen leuttin/
8 Itzense neurytti/ ia oli cwliainen haman Cooleman saacka/ ia/ Ristin
cooleman asti.
9 Senteden ombi Jumala mös Henen yleskorghottanut/ ia andanut Henelle
ydhen Nimen ioca caikein nimein ylitze on/
10 Ette Jesusen Nimehen pite caiki Poluet cumartaman/ iotca Taiuasa ia Maan
päle ia maan alla ouat/
11 ia caiki Kielet pite tunnustaman/ Ette Jesus Christus ombi HERRA/ Isen
Jumalan cunniaxi.
12 Nyt senteden minun Rackahani/ ninquin te aina oletta cwliaiset olleet/ Ei

ainostans minun tykenollesani/ waan mös nyt palio enemin minun poisollesani/
souitelcat Pelghon ia wapistoxen cansa/ ette te autuaxi tulisitta.

13 Sille Jumala on se/ ioca teisse waikuttapi/ seke tahdhon ette mös teghon/
henen hyuen sosionsa ielken.

14 Techket caiki ilman napitzemata ia ilman epelemete/

15 Senpäle ette te olisitta paitzi panetusta ia selkiet/ ia Jumala' Lapset/
laittamattomat/ sen äperen ia heijun Sughun keskelle/ Joinenga seas te
paistacat ninquin Kyntelet mailmassa/ sijnä/ ette te Elemen Sanassa pysytte/

16 Minulle kerskamisexi Christusen peiuenä/ ettei mine huckan iooxenut olisi/
taicka turhan töte tehnyt.

17 Ja waicka ios mine * Wffrataisin ylitze teiden Uskon ia Jumalanpalveluxen
Wffrin/ Nin mine iloitzen ia remuitze' teiden caikein cansan.

18 Sen saman syyn tedhen pite teiden mös iloitzeman/ ia remuitzeman minun
cansani.

19 Mutta mine toiuon Herras Jesusesa/ ette mine pian leheten Timotheusen
teiden tygen/ ette mineki ihastuxis olisin/ coska mine saan tiete quinga teiden
käten kieupi.

20 Sille ei ole minulla keten/ iolla iwri nin ombi yxi mieli minun cansani/ iolla
nin kijndie mureh teiste ombi.

21 Sille he caiki etziuet omahistans/ ia ei Jesusen Cheistusen oma.

22 Mutta te tiedette hene' kiusauxe's. Sille quin Lapsi Isens cansa/ nin hen on
Eua'geliumis minu' cansani paluellut.

23 Sen saman mine toiuon teille coхта lehette coska mine olen asijoittani
catzonut.

24 Mutta mine Uskalan Herran päle/ ette mine mös itze pian olen tuleua.

25 Waan minun nähdhexeni olis tarpelinen/ teiden tygen lehette sen Welien
Epaphroditum/ ioca minun Apumiehen/ ia Sotacumpanin/ ia teiden Apostolin
ombi/ ioca minua hädhese palueli.

26 Senwooxi ette hen teite caiki ikewöitzi/ ia oli sangen surusans/ senteden
ette te cwlet olitta henen kipieexi/ Ninquin hen mös totta oli io coolemakielis.

27 Mutta Jumala armachti henen pälens/ Ja ei waiuoin henen pälens/ waan
mös minun pälen/ ettei minun pitenyt saaman murehta murehen päle.

28 Mutta mine olen henen site nopiamin lehettenyt/ Senpäle ette te saisitta
henen nähdhä/ ia wastwdhesta iloitzisitta/ ia minulla mös wehemi murechta
olis.

29 Nin ruuetkat nyt hende wastan Herrasa caikella ilolla/ ia piteket
sencaltaiset cunniasa.

30 Sille ette Christusen asian tedhen/ oli hen Coolemata nin lehestynyt/ ette
hen wähe aijatteli Hengens polen/ senpäle ette hen minua paluelis teiden
polestan.

3 lucu

1 EDhespein rackat weliet/ remuitka Herrasa. Ette mine teille ydhelle modholla kirioitan/ eipe mine sijte swtu/ waan se tekepi teite site wissimexi.

2 Cauattacat teitenne Coirilda/ cauattacat nijlde pahoilda Tömiehilde/ Cauattacat Poisleickamisesta.

3 Sille me olema se Ymberileickaus iotca Jumalata Hengese paluelemma/ ia kerskamma meiten Christusesa Jesusesa/ ia ei Lihan päle turua/

4 Echke minulla mös olis/ iosta mine madhaisin Lihasa kerskata. Jos iocu mw tachtopi wskalda Lihan päle/ Mine palio enämin/

5 Joca cadhexandena peiuenä ymberileicattu olen/ yxi Israelin Canssasta BenJamin sughusta/ yxi Ebreus nijste Ebreiste/

6 ia Lain ielkin yxi Phariseus/ Achkerudhen pereste yxi Seurakunnan wainoija/ sen wanhurskaudhen pereste quin Laissa on/ olen nuchtetoin.

7 Mutta mike minulle woitto oli/ sen mine olen Christusen tedhen wahingoxi lukenut.

8 Sille ette mine luen caiki wahingoxi sen swren ylenpaltisen Christusen Jesusen minun Herrani Tundemisen echtohon/ Jonga tedhen mine ole' caiki cappalet wahingoxi lukenut/ ia pidhen ne Raiskan edeste/

9 Senpäle ette mine Christusen woittaisin ia leutteisijn henesse/ Ettei minulla olisi minun Wanhurskauten ioca Laista tule/ waan se ioca Christusen Uskosta tule/ Nimitten/ se Wanhurskaus ioca Jumalalda Uskolle tygeluetaan/

10 Hende tutaxeni/ ia hene' Ylesnousemisens woiman/ ia henen Kerssimisens Osalisudhen/ ia tulen henen Coolemansa caltaisexi/

11 iolla mine mös henen cochtsaisin/ ninen Coolutten Ylesnousemisesa.

12 Ei nin ette mine sen io käsittenyt olen/ eli io teudhelinen olen/ Mutta mine pyren couan sen pereste/ ios mine sen mös madhaisin Käsitte/ senielkin quin mine Christuses Jesuses käsitetty olen.

13 Minun Welieni/ embe mine taidha sanoa/ ette mine io itze sen olen käsittenyt. Mutta ydhen mine sanon/ Mine wnohdhan sen quin tacaperin on/ ia wenyten minuni sen pereste quin edhesse on/

14 ia samoan sen edespannun Maalin ielkin/ sen Callin tauaran ielkin/ ioca edespite ne Jumalan taiualiset Cutzumiset Christusesa Jesusesa.

15 Nin monda quin me nyt teudheliset olema/ olcanma nin mieliset. Ja ios te toisen mieliset oletta/ nin andacat se mös Jumalan teille ilmoitta.

16 Quitengi nin ette me ydhen Mitan ielkin sijnä waellamme iohonga me ioutunet olema/ ia ette me olisima yximielisiet.

17 Seuracat minua rackat Weliet/ ia catzocat heiden pälens/ iotca nin waeldauat quin me olema teille Esicuuaxi/

18 Sille ette monda waeldauat/ ioista mine wsein olen teille sanonut/ Mutta nyt mine mös idkein sanon/ Ne Christusen Ristin wiholiset/ ioinenga Loppu

ombi cadhotus/ ia heiden watzans on heiden Jumalans/ ia heiden Cunnians
kiendy häpijexi/ iotca mailmaisi totteleuat.

19 Mutta meiden meno on Taiuasa/ iosta me mös odhatanma Lunastaija/ site
HErra Jesusta Christusta/ Joca meiden heicon Rumin kircastapi/ ette se henen
Kircan Rumihins caltaisexi tuleman pite/

20 Sen woiman cautta iolla hen mös woipi caiki cappalet itzense alamaisexi
tehdhä.

4 lucu

1 Nln minun rackat ia ihanat Weliet/ minu' ilon ia minun Crunon/ seisocat nin
Herrasa/ minu' rackahani.

2 Euodia mine manan/ Ja Syntychen mine manan/ Ette he yximielisit olisit
Herrasa.

3 Ja mine mös rucolen sinua minun toimelinen Cumanin/ ole heiden awulinen
iotca Euangeliumis ynne minun cansani kiluoitellet ouat/ Clementin ia muidhen
minun Auttajadhen cansa/ Joinenga Nimi ombi Elemen Kirias.

4 Iloitca aina Herrasa/ ia taas mine sanon/ Iloitca.

5 Olcon teiden siueys caikein Inhimisten tietteuä.

6 Herra on lesne/ elket hoolico/ Waan teidhen Anomus caikes Rucouxes ia
Pytemises Kijtossanan cansa/ olcohon caikissa asioisa tietteuä Jumalan
edesse.

7 Ja se Jumalan Rauha ioca caiken ymmerdhyxen ylitzekieupi/ warielcon
teiden sydhemen ia taidhon Christuses Jesuses.

8 Edespein rackat Weliet/ mikä tosi on/ mikä cunnialinen on/ mikä oikein/
mike puhdhas/ mikä souelias/ mikä hyuesti cwlu/ Ongo iocu Awuu/ ia ongo
iocu kijtos aiattelca sen ielkeen.

9 Mite te mös opitta ia saitta ia cwlitta ia nähnyt oletta minun päleni/ se
techket/ Nin se Rauhan Jumala ombi teiden cansan.

10 Mutta mine olen mös ialosti iloitettu Herrasa/ ette te oletta taas
wirghonneet minun edesteni swremahan/ echke teille iocapaicas kyllle suremista
ollut on/ Waan ei ollut teille tila.

11 Eipe mine täte sano ette minulta iotakin puuttui. Sille mine olen oppenut
ioissa mine olen/ nihin tytymehen.

12 Mine taidha' sekä matala olla/ ia taidhan corckia olla/ Mine olen caikis
cappaleis/ ia iocaitze' tyken souelias/ seke rauittuna ette isouana olla/ seke
höötyue ette keuchtyue.

13 Caiki mine woin/ sen cautta ioca minun wäkeuexi teke/ Christus.

14 Quitengin te hyuestiteitte/ ette te pälenne otitta minun mureheni.

15 Mutta te Philipperit tiedhette/ Ette ensin Euangeliumin alghusta coska mine
Macedoniasta wloslexin/ ei yxiken Seurakunda ollut miten iakanut minun

cansani/ sen wlosandamisen ia siselleottamisen lughun ielken/ waan te ainostans/

16 Sille coska mine olin Tessalonicas/ lehetitte te minun Tarpeheni/ widhoin/ ia taas toisen kerdhan.

17 Ei nin ette mine Lahijoia etzin/ Waan mine etzin site Hedhelme/ ette se ylitzewootaua teiden Lugussanne olis.

18 Sille minulla ombi caiki/ ia yldekyllä/ Ja mine olen ylesteutetty/ sijttequin mine sain Epaphroditusen cansa iota teilde lehetetty oli/ yxi makia Haiju/ yxi otoline' Wffri/ ia Jumalalle kuluolinen.

19 Mutta minun Jumalan pite teille teuttemen caiki teiden Tarpen henen Rickaudhens pereste/ sijnä Cunniaudhesa Jesusen Christusen cautta.

20 Mutta Jumalan ia meiden Isen olchohon kijtos ijancaikisesta ijancaikisehen/ Amen.

21 Teruettekä caiki Pyhie Christuses Jesuses.

22 Teite teruetteuet ne Weliet iotca minun cansani ouat.

23 Terueteuet teite caiki Pyhet/ Erinomaisesta iotca ouat Keysarin pereheste.

24 Meiden Herran Jesusen Christusen Armo olchohon teiden caikein cansan/ AMEN. Kirioitettu Romista Epaphroditusen möte.

Se P. Paualin Epistola Colosserin tyge.

1 lucu

1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/ Jumalan tahdon cautta/ ia Weli Timotheus.

2 Nijlle Pyhille ia Uskolisille Welijlle Christusesa iotca ouat Colossis.

3 Armo olchohon teiden cansan ia Rauha Jumalalda meiden Iselden/ ia Herralda Jesuselda Christuselda.

4 Me kijtemme Jumalata ia meiden EERRAN Jesusen Christusen Ise/ ia rucoelenme aina teiden edesten/ sijttequin me cwlimma teiden Uskosta Christusen Jesusen päle/ ia teiden Rackaudhestan caikein Pyhein tyge/ 5 sen Toiuon tedhen ioca teille o'bi tehdellepandu Taiuahas.

6 Josta te ennen cwlleet oletta/ sen totisen Euangeliumin saarnan cautta/ Joca teiden tygen tullut ombi/ ninquin mös caickeen Mailmaan/ ia ombi hedhelmeline'/ ninquin mös teisse hamast sijte peiuste quin te sen cwlleet oletta/ ia tunsitta sen Jumalan Armon totudhesa/

7 Ninquin te opitta Epaphrast meiden rackalda Cansapaluelialda/ ioca on yxi Christusen Uskolinen paluelia teiden edesten/

8 ioca meille mös ilmoittanut ombi teiden Rackaudhe'ne Hengesse.

9 Senteden mös me/ sijte peiuste asti quin me sen cwlima/ eipe me lacaneet teiden edesten rucolemast ia anomast/ ette te euteteisijn henen

Tahdhons tundemisesta/ caikinaises Hengelises Wijsaudhes ia toimes/
10 Ette te waellaisitta otolisesta Herralle caikissa keluaten.

11 Ja hedhelmeitzisitte caikissa hywise töisse/ Ja casuaisitte Jumalan
tundemises/ Ja wahwistetuxi tulisitta caiken Woiman cansa/ henen Cunnians
wäkewuydhen ielkin/ caikes kerssimises ia pitkemielisudhes ilon cansa.

12 Ja kijteket Ise/ ioca meite soueliaksi on tehnyt/ osalisexi oleman Pyhein
perimiseen Walkiudhesa.

13 Joca meite pelasti sijte pimeydhen Esiwallasta/ Ja ombi meite sijrtenyt
henen rackan Poians Waldakundahan.

14 Jonga cautta meille ombi Lunastus/ lepitze henen Werens/ nimittein/
synnein andexiandamus.

15 Joca ombi sen näkymettömen Jumalan Juricuua/ se Esicoinen ennen caiki
Londocappaleita/

16 Sille ette henen cautta's ouat caiki loodhut/ iotca Taiuas ia Maan päle
ouat/ näkyueliset ia näkimettömet/ seke ne Thronit ette Herraudhet/ taicka
Päruchtinaudhet eli Esiwallat.

17 Ne ouat caiki henen cauttans ia henehen loodhut/ ia hen on ennen
caikia/ ia henesse caiki seisouat.

18 Ja hen ombi sen Rumijn/ nimitten/ Seurakunnan Pä. Joca ombi Alcu ia se
Esicoinen nijste Coolleista/

19 Senpäle ette henelle pite caikisa Esipoli oleman. Sille ette henesse on Ise
mielistynyt/ ette henesse piti cokonaisen Teudhelisudhen asuman/

20 Ja caiki henen cauttans souittaman itzens cansa/ seke ne quin Maasa/
taicka Taiuasa ouat/ sille hen Rauhan teki henen Werens cautta Ristins päle/
itzehenen cautta's.

21 Ja te iotca muinen Oudhot ia wiholiset olitta iärijen cautta pahoisa töise/

22 Mutta nyt ombi hen teite souittanudh hene' Lihans Rumijlla Cooleman
cautta/ Senpäle ette henen piti Teite saattaman pyhexi/ laitetomaxi ia
saastattomaxi henen casuons edes.

23 Jos te mutoin pysytte Uskosa/ perustetudh ia wahwat ia horijumattomat
sijte Euangeliumin toiuosta/ ionga te cwlitta/ Joca sarnattu ombi caikein
Loondocappalein edese iotca Taiuan alla ouat/ Jonga mine Pauali palueliaksi
olen tullut.

24 Nyt mine iloitze' minun Waiuastani ionga mine teiden edesten kersin/ ia
palkitzen minun Lihasani/ mite pwtui Christusen kersimises/ henen Rumins
edeste/ ioca ombi se Seurakunda

25 Jonga Palueliaksi mine olen tullut/ sen iumalisen Sarnanwirghan cautta/
ioca minulle ombi annettu teiden keskenen/

26 Ette mine Jumalan sanan runsasti sarnaisin/ nimiten/ sen Salaudhen/ ioca
mailman alghusta on salattu ollut/ ia Sucukunnista.

27 Mutta nyt se ombi ilmoitettu henen Pyhillens/ ioille Jumala tachtai se

iulghista/ quingacaltaiset ouat ne temen Salaudhen cunnialiset Rickaudhet Pacanoiden kesken (quin on Christus teisse) ioca ombi se cunnian toiuo/ 28 ionga me ilmoitanme/ ia maname caiki Inhimiset/ ia opetam caiki Inhimiset caikesa wijsaudhesa/ senpäle ette me saattaisim iocaitzen Inhimisen teudhelisexi Christuses Jesuses/ Johonga mine mös pyrijn/ ia kiluoittelen sen pereste/ sen waickotuxen ielken ioca minussa awunssa lepitze wäkeuesti waickupi.

2 lucu

1 Nln mine tahdon ette teiden tieteme' pite/ mingecaltainen Campaus minulla on teiste ia nijste iotca Laodiceas ouat/ ia caikista nijste iotca minun Casuotani ei Lihasa nähnet/

2 Senpäle ette heiden Sydheme's saisit Lohutoxen/ ia lijtetyxi tulisit Rackaudesa caicken Rickauteen/ sijnä teudhelises ymmerdhyxes/ ioca ombi Jumala' ia lsen ia Christusen Salaudhen tundemises/

3 Jossa ombi werhottu caiki wijsaudhen ia taidon Tauarat.

4 Mutta sen mine sanon/ Etei iocu teite wiittelisi toimelisella puhella.

5 Sille waicka ei mine Lihasa lesse ole/ nin mine quite'gin Hengese teiden tykenen olen/ iloitzen ia näen teiden asetuxen/ ia teiden wahwa' Uskon Christusen päle.

6 Quin te nyt oletta sen HERRAN Jesusen Chrstusen ottaneet nin mös waeltaka henesse/ ia olcat iuritetudh henesse ia ylesraketudh/

7 ia olcat pysyueiset Uskosa/ ninquin te oppenuet oletta/ ia olcat henesse runsasti kijtoliset.

8 Catzocat ettei iocu olisi quin teite ratelis Philosophian ia turhan wiitteluxen cautta/ Inhimisten opin ielken/ ia Mailmaisten Sätydhen ielkin/ ia ei Christusen ielkin.

9 Sille ette Henesse asupi coco iumaludhen teudhelisuus rumilisesta/

10 Ja te oletta teudheliset henesse/ Joca ombi caiken Herraudhen ia Esi wallan Pä.

11 Jonga cautta te mös ymberileicatudh oletta/ sille ymberileickauxe'lla ioca ilman Käsite tapachtupi/ sen synnisen Rumin poisrisumisen cautta Lihasa/ nimitte'/ Christusen ymberileickauxen cansa/

12 sijnä/ ette te henen cansansa oletta ynne haudhatut Casten lepitze. Jossa te mös oletta ylesnosnet/ sen Uskon cautta ionga Jumala waickuttapi/ ioca henen ombi Coolleista ylesherettenyt/

13 Ja ombi teite mös henen cansans eleuexi tehnyt Coska te synnise collet olitta/ ia teide' Liha'ne Esinahas. Ja ombi meille andexiandanut caiki synnit/

14 ia poispsychkenut sen * Käsikirioituxen/ ioca oli meite wastoin/ ioca Sätydhen cautta tuli/ ia oli meille wasthacoinen/ ia sen hen keskelde poisoti/

ia Ristijn sen naulitzi.

15 Ja ombi wloswetenyt ne Päruchtinaudhet ia ne Wekeuet/ ia nijte iulkisesta eikisteli/ ia heiste sai woiton cunnian/ itzense cautta.

16 Nin elkette nyt senteden sallico keten teille omatundo tekemen ylitze Roan eli ylitze Jooman/ taicka ylitze märettydhen Pyhepeiuen/ taicka Wdhenkuun/ taicka Sabbathein/

17 iotca olit sen tygetuleuaisen Wario/ Mutta se Rumis itze ombi Christusesa.

18 Elket sallico kene'gen teilde site Maali poistemmata/ iotca meneuet oman Ehdhons ielkin/ neurydhes ia Engelein Hengelisudhes.

19 Joita ei hen coskan nähnyt ole/ ia ombi turha' ylespaisunut hene' Lihalises mielesens/ Ja ei pide he'dens Pää se/ iosta se coco Rumis/ iäseniste ia Raadioista wäkewuyde' saapi/ ia toinen toisestans coosrippuuat/ ia sillens casuapi sihe' lisemiseen ionga Jumala andapi.

20 Nin ette te nyt poiscoollet oletta Christusen cansa nijste mailman Sädhyiste/ mixi te sis annatte teiten solmitta Sädhyille/ ninquin te wiele eleisitte mailmasa?

21 (Jotca sanouat) Ele sihen rupe. Ele täte maista. Ele täte pitele.

22 Jotca quitengin caiki sijnä culumises huckkuuat/ quin ouat Inhimisten keskyt ia opit.

23 Joilla tosin ombi yxi Wijsauden mooto/ lepitze itzewalitun Hengelisudhen ia neurydhen/ ia sen cautta ettei he Rumistans armaitze/ ia eiuet Lihallens henen * Cunniatans tee/ henen tarpesans. * Käsikirioitus) Eipe miteken ole nin coua meite wastan/ quin Omatundo/ iolla me ninquin omasta

3 lucu

1 JOs te nyt Christusen ca'sa oletta ylesnosnet/ nin etzikette ne quin ylhelle ouat/ cussa Christus o'bi Jumala' oikialla kädelle istuua/

2 Pyrkeket sen ielkin quin ylhelle on/ ei ninen ielkin quin Maan päle ouat.

3 Sille te oletta poiskollet/ ia teiden Eleme' o'bi werhottu Christusen cansa Jumalasa.

4 Mutta cosca Christus teiden Elemen ilmiotetuxi tule/ silloin mös te ilmoitetan henen cansans cunniasa.

5 Nin colettacat senteden teiden Jäsenen/ iotca Maan päle ouat/ Hoorws/ Saastasus/ Häpielinen Himo/ Rieta halaus ia se Ahneus (ioca ombi Epeiumalden Paluelus)

6 ionga tedhen Jumalan wiha tulepi Epewskon Lasten päle/

7 Joissa te mös muinen waelsitta/ coska te nijske elite.

8 Mutta nyt te pois pangata teisten caiki/ Wiha/ Hirmusus Pahws/ Pilca/ Ilkiet Sanat teiden suustan/

9 elket walechtelco keskenen/ Poisrisucacat teisten se wanha Inhiminen henen

tegonsa cansa/

10 ia pukecat teiten sihen wtehen/ ioca wdhistetän henen tundemiseens/ ia henen Juricuuans ielkin ioca sen loonut on.

11 Cusa ei ole Greki ia Judeus/ Ymberileickaust ia Esinachka/ Barbarus/ Scythia/ Oria/ Wapah/ waan caiki caikesa Christus.

12 Nin pukecat nyt teiten/ quin Jumalan Wlosualitudh/ Pyhet ia Rackahat/ sydhemelises Armiahudhes/ Ysteuydhes/ Neurydhes/ Hiliatudhes/ Kersimises.

13 Ja kersiket toinen toistanne. Ja andexiandacat teiden keskenen ios iollakin on Ca'netta toista wastoin. Ninquin Christus teille on andexiandanut/ nin mös tekin techkä.

14 Mutta ylitze neite caiki/ pukecat teiten Rackautehen/ ioca ombi teudhelisudhen Sidhe.

15 Ja se Jumalan Rauha * hallitcan teiden Sydhemisen/ iohonga te mös cutzutudh oletta/ ychte' Rumisen. Ja olcatta Kijtolisit.

16 Asucan JUMALAN Sana runsasti teisse/ caiken Wijsaudhen cansa. Opetacat ia manatca teite keskenen/ Psalmille ia Kitoswirsille/ ia Hengelisille Lauuilla/ weisaten Armo' cautta Herralle teiden sydhemisen.

17 Ja caiki mite te teette/ puhen eli töen cansa/ Se caiki techkette Herran Jesusen Nimehen/ Ja kijtteket Jumalata ia Ise henen cauttans.

18 Te Waimot/ olcat teiden Miesten alamaiset Herrasa/ quin cochtolinen ombi.

19 Te Miehet/ racastacat teiden Waimona/ ia elket olco catkerat heite watan.

20 Te Lapset/ olcatta cwliaiset Wanhimbaine caikisa cappaleisa. Sille se ombi Herralle hyuesti otolinen.

21 Te Iset/ elkette herssyttelkö teiden Lapsian/ ettei he araxi tulisi.

22 Te Palueliat/ olcatta cwliaiset caikisa asioisa teiden rumilisten Herrain/ Ei paluellen silmen edes/ quin Inhimiste' miele' noutain/ waan sydheme' yxikerdasudhes/ ia Jumala' pelgosa.

23 Caiki mite te teette/ se techket sydhemesten/ ninquin HERralle/ ia ei Inhimisille.

24 Ja tietke/ ette te Herralda saatta Perimisen palcan. Sille te palueletta site Herra Christusta.

25 Mutta ioca wärin tekepi/ sen pite saaman mite hen wärin tehnyt on. Ja ei catzota Personan moodhon ielkin.

4 lucu

1 Te Herrat/ mike oikius ia cochtuus on/ se osottacat paluelioille/ tietten ette teille mös yxi HERRA taiuahas onopi.

2 Olcatta alinomaiset rucuxisa/ waluoden nijsse Kijtoxen ca'sa. Ja rucolcat ynne mös meide' edesten/

- 3 Ette Jumala meille Sana's Ouen auais/ Christusen salautta puhuma'/ Jo'ga tede' mine mös sidhottu ole'/
- 4 senpäle ette mine sen sama' iulgistaisin/ ninquin minu' tule puhua.
- 5 Wijsahast waeldacat ninen cansa iotca wlcona ouat. Ja asettacat teiten aijan ielkin.
- 6 Teiden puhen olcon aina souelias/ ia Solalla secoitettu/ Ette te tiedheisitte quinga teiden pite iocaista wastaman.
- 7 Caikista minun menoistani pite Tychycus se racas weli ia wskolinen Paluelia ia Palueluskumpani Herrasa teille tietteuexi tekemen.
- 8 Jonga mine siteuarten teille lehetin/ Ette mine saisin tiette quinga teiden cansanne kieupi/ ia ette hen teiden sydhemen Lohutais/
- 9 ynne Onesimusen sen vskolisen ia rackan Welien cansa/ ioca yxi teiste on. Caiki quinga tälle seiso/ he teille tietteuexi tekeuet.
- 10 Teruettepi teite Aristarchus minun Cansafangin/ Ja Marcus Barnaban Neuat/ ioista te mwtomat Keskyt sanet oletta. Jos hen teiden tygen tulepi/ nin ruuetcat hende watan/
- 11 Ja Jesus ioca cutzuta' Justus/ iotca ymberileickauxista ouat. Nämme ouat ainostans minu' Auttaiani Jumala' waldakundaha'/ iotca minulle yxi turua ouat olluet.
- 12 Teruettepi teite Epaphras ioca yxi teiste ombi Christusen Paluelia/ alati hartasti tötetekeue rucoxisa teiden edesten/ Senpäle ette te seisoisitta teudheliset ia ylesteutetydh caiken Jumalan tahdhon cansa/
- 13 Sille Mine todhistan heneste/ ette he' swren achkeruxen teiste pitepi/ ia nijste iotca Laodiceas ia Hierapolis ouat.
- 14 Teruettepi teite Lucas Läkeri se rackahin/ ia Demas.
- 15 Teruetteket nijte Weliä Laodiceas/ ia Nimpham/ ia site Seurakunda ioca henen Honesans on.
- 16 Ja coska teme Epistola on teiden tykenen luettu/ nin saattaca/ ette se mös sijnä Seuraku'nas Laodiceas luetaisin/ ia ette te sen lukisitte/ ioca Laodiceasta ombi.
- 17 Ja sanocat Archippo/ Catzo sen Wirghas päle iongas sanut olet Herrasa/ ettes sen saman wlostoimitat.
- 18 Munu' Teruetyxen minu' Paualin kedheste. Muistacat minu' Siteni päle. Armo olcohon teiden cansan/ Amen. Kirioitettu Romista Tychycusen ia Onesimusen möte.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Tessalonicerin tyge.

1 lucu

1 PAuali ia Siluanus ia Timotheus. Sille Seurakunnalle Tessalonias Iles Jumalas

ia HERrasa Jesuses Christuses. Armo olchohon teiden cansa ia Rauha Jumalalda meiden Iselde ia HERralda Jesuselda Christuselda.

2 ME kijtemme aina Jumalata caikein teiden edeste'/ ia muistama teide' pälene meide' Rucoxisanme ilman lackamata/

3 Ja muistama teiden Teghonna päle Uskosa/ ia teiden Töen päle Rackaudhes/ ia teiden kersimisen päle Toiuosa/ ioca ombi meiden HERran Jesus Christus

4 Jumalan ia meiden Isen edes/ Sille/ rackat Weliet/ Jumalalda racastetudh/ me tiedheme quinga te wloswalitudh oletta/

5 ette meiden Euangelium ombi teiden tykenen ollut/ ei waiuoin sanoissa/ waan seke wäes ette Pyhesse Hengesse/ ia wahuas wissiudhes/ Quin te tiedhette/ mingecaltaiset me olima teiden keskellen teiden tedhen.

6 Ja te oletta meiden Tauoittajaxi tullet ia Herran/ ia oletta sen Sanan watanottaneet monen waiuan seas/ ilon cansa pyhes Henges/

7 Nin ette te oletta tullet Esicuuaxi caikille Seurakunnille Macedonias ia Achaias.

8 Sille ette teiste ombi se Herran Sana wloskaijactanut/ ei waiuoin Macedonias ia Achaias/ waan mös Jocapaicas ombi teiden Uskon Jumalan tyge wloshaijotettu/ nin ettei teille taruitze iotakuta sanoman.

9 Sille he itze teiste ilmoittauat/ mingecaltainen Siselkieumys meille on ollut teiden tygenne/ ia quinga te kätydh oletta Jumalan tyge nijste Epeiumaloista/ paluelema' site eleuete ia totista Jumalata/

10 Ja odhottaman henen Poicans Taiuahasta/ ionga hen ombi ylesherettenyt nijste Coolleista/ Jesum/ Joca meite sijte tuleuaisesta Wihasta wapachtapi.

2 lucu

1 Sille itze te mös tiedhette rackat Weliet/ meiden Siselkieumisesta teiden tygen/ ettei se ole turha ollut/

2 Waan quin me ennen kersinet olema/ ia häueistudh olima Philippis (qui te tiedhette) nin me quitengin rochkiat olima meiden Jumalasangam/ puhuman teille Jumalan Euangelium swres campauxes.

3 Sille ette meiden manauxen ei ollut exytoxehen eikä saastautehen/ eikä mös caualuxen cansa/

4 Waan quin me Jumalalda coetellud olema/ ette meille Euangelium on vskottu sarnata/ nin me puhuma/ Ei nin ette me tahdhoisim Inhimisten keltuata waan Jumalan/ ioca meiden sydhemen coettele.

5 Sille eipe me coskan waeldanuet ole liuckasten sanain cansa (quin te tiedhette) eikä mös Ahneuxen tilan cansa/ Jumala ombi sihen Todhistajia.

6 Eipe me mös ole Cunnia pytenyet Inhimisilde/ eikä teilde eikä muilda.

7 Waicka meille olis kyllä walta teite raskautta/ ninquin Christusen Apostolit.

Waan me olema Eiteliset olluet teiden tykenen/

8 Ninquin iocu amma Lapsensa hellikeine pideis/ Juri nin oli meille sydemen halu teihin/ iacamaha' teide' cansan/ ei waan Jumala' Eua'gelium/ mutta mös meide' He'gem/ Sille te oletta tullet meille rackahaxi.

9 Te muistatta kyllä (rackat weliet) meiden töen ia meiden waiuan. Sille ette ölle ia peiuelle me töteteimme/ ettei me ketäken teiste raskauttasi/ ia sarnasim teiden edesen Jumalan Euangelium.

10 Sihen te oletta Todhistaijat ia Jumala/ quinga Pyhesti ia oikiasti ia nuchtettomasti me teiden tykenen (iotca vskoitta) waelsim.

11 Ninquin te tiedhette/ ette me quin yxi lse henen Lapsens/ olema iocaista teiden seassan mananet ia lohuttanet/ ia todistanet

12 ette te waellaisit otolisesta Jumalan edes/ ioca teite cutzunut ombi henen waldakundahans ia henen Cunniahans.

13 Senteden mös me lackamat kijtem Jumalata/ ette coska te meilde saitte sen Jumalisen sarnan Sanan/ nin eipe te site ottanuet quin Inhimisen sana waan (ninquin se mös totisesta ombi) quin Jumala' sanan ioca mös teisse vskolisisa waickuttapi.

14 Sille te oletta tullet (rackat weliet) sen Jumalan Seurakunnan Judeas Tauoittaijaxi Christuses Jesuses/ Ette te oletta iuri ne samat kersinyet teiden omilda Langoilda/ iota he kersinyet ouat Juttailda.

15 Jotca mös sen Herran Jesusen tapoit/ ia heiden omans Prophetans/ ia ouat meite wainonut/ ia eiuet he Jumala' kelpa/ ia caikille Inhimisille he wasthacoiset ouat/

16 iotca meite toriuuat puhumasta site Pacanoille/ iolla he autuaxi tulisit/ senpäle ette he teuteisit heiden synninse aina/ Sille se Wiha ombi io lopusa heiden ylitzens tullut.

17 Mutta me (rackat weliet) sijttequin me hetkexi olema teilde radhellut/ näkyuisten ia ei sydhemesten/ nin me olema site enämin riendeneet teiden casuoitan näkemehe' surella halulla.

18 Senteden me tahdhoima tulla teiden tygen (Mine Pauali) caxikerta/ Ja Satanas oli meite estenyt.

19 Sille ette mike on meiden Toiuo taicka llo/ eli meide' Kerskauxen Crunu?

20 Ettekö te ne ole meide' Herran Jesusen Christusen casuon edes/ hene' Tyge tulemisesans? Te oletta wissist meiden Cunnia ia remu.

3 lucu

1 SEnteden eipe me site tactonuet wiwuytte/ ia olema sihen mielistynyet/ iämen Athenas yxinens.

2 Ja lehettim Timotheusen meiden Welien/ ia Jumalan Paluelian/ ia meiden Auttaijan Christusen Euangeliumis/ teite wahwistaman ia lohuttaman teiden

Uskosanne/

3 Ettei iocu heickonuusi neisse waiuoisa/ Sille te tiedhette/ ette me ole'ma sitewarte' pannut.

4 Ja quin me olima teiden tykenen/ sanoima me sen teille enne'/ Ette meiden piti waiua kersimen/ Ninquin mös tapachtui/ ia te tiedhette.

5 Senteden ette' mine enämbe tainut odotta/ mutta wloslehetin ette mine tundisin teiden vskon/ Senpäle ettei se Kiusaija teite lehes kiusanut olisi/ ia meiden töen turhaxi tulis.

6 Mutta nyt esken sittequin Timotheus meiden tygen teilde tullut ombi/ ia meille ilmoittanut on teiden vskon ia Rackaudhen/ ia ette te aina muistatta meiden pälen parahaxi/ halaten meite nehdxen/ Ninquin me mös teite.

7 Silloin me saima (rackat Weliet) teiste lohutoxen/ caikesa meiden waiuasa ia tuskasa/ teiden vskona cautta.

8 Sille nyt me eleme ette te seisotta Herrasa.

9 Sille minge Kijtoxe' me taidama Jumalalle maxa teiden edesten caiken temen ilon edeste ioca meille ombi teiste meiden Jumala' edes?

10 Me rucolema öte ia peiue sangen coua' ette me näkisim teiden casuon/ ia ylesteutteisimme ios iotakin teiden vskoston puuttuis.

11 Mutta itze Jumala/ ia meiden Isen/ ia meiden HErran Jesus Christus/ asettaca' meiden tien teide' tyge'.

12 Mutta Herra lisetkön teite/ ia andacan Rackauden teudelisen olla teiden keskenen/ ia iocaitzen cochtan (ninquin me mös olema teihin)

13 ette teiden sydhemen wahwistettu ia laittamatoim olis/ pyhydhes Jumalan edes/ ia meidn Isen/ meiden Herran Jesusen Christusen tulemises/ ynne caikein henen Pyheins cansa.

4 lucu

1 EDespein rackat Weliet/ rucolema me teite/ ia manama Herrasa Jesuses/ Ninquin te oletta meilde saaneet/ quinga teiden pite waeldama' ia kelpaman Jumalalle/ ette te enämin teudhelisexi tulisitta/

2 Sille ette te tiedette mitke Keskyt me annoima teille Herran Jesusen cautta.

3 Sille se ombi Jumala' tachtu/ teiden Pyheus/ ette te weltette Hoorutta/

4 ia iocainen teiste tiedheis henen Astians pite pyhydhes ia cunnias/ ei himoin halauxes/ Ninquin ne Pacanat/ iotca Jumalasta ei miten tiedhe.

5 Ja ettei yxiken sordhasi eli petteisi henen Weliens iossakusa Asias.

6 Sille ette itze Herra ombi Costaija ylitze caikein neinen/ quin me teille ennen sanonut ia tothistanut olema.

7 Sille eipe Jumala meite ole cutzunut saastautehen/ waan pyheytehen.

8 Joca nyt ylencatzopi/ se ylencatzo ei Inhimiste waan Jumalan/ ioca henen pyhen Hengens andanut on teihin.

9 Mutta sijte Welielisest Rackaudhesta/ eipe te taruitze ette mine kirioitaisin
teille/ Sille te oletta itze Jumalalda opetetudh teite keskenen racastaman/
10 ia sen te mös teette caikein Weliein cochtan iotca coco Macedonias ouat.
11 Mutta me manama teite/ rackat Weliet/ ette te wiele teudhelisemaxi
tulisitte/ Ja pyteket olla leuoliset/ Ja teide' omana askaren totelcata/ ia
töteteckette omilla käsille'ne/ quin me teille keskenyt olema/
12 ette te cunnialisesta teiten keuteisitte ninen wlconaisten cochtan/ ia ettei
te heilde miten taruitzisi.
13 Edespein/ eipe me tahdho teilde salata (rackat Weliet) nijste iotca
Nuckunet ouat/ Ettei te murehdisi ninquin ne mwdh ioilla ei toiuo ole.
14 Sille ios me Uskom/ ette Jesus coolludh on ia ylesnosnut/ Nin pite mös
Jumalan nijte iotca nuckunet ouat Jesusen cautta/ henen cansans
edestootaman.
15 Sille sen me sanoma teille/ ninquin Herran sanan/ Ette me iotca eleme ia
ielkijniäme Herra' tulemiseen/ eiswingan me ennete nijte iotca nuckunet ouat.
16 Sille ette se itze Herra alasastupi Taiuahasta swrella Hwmulla/ ia
Ylimeisenengelin änelle/ ia Jumalan Basunalla/ Ja ne Coolluet Christuses ensin
ylesnouseuat.
17 Senielken me iotca eleme/ ia ielkijniäme ynne heiden cansans
ylestemmatanme piluihin/ site Herra wastan Twlihin. Ja sillens me aina olema
Herran cansa. Nin lohuttacat sis teiten keskenen neille sanoilla.

5 lucu

1 MUtta nijste aijoista ia Hetkiste/ rackat weliet/ ei taruitze teille kirioittaman/
2 Sille itze te ratki tiedhette/ Ette se Herran peiue ombi tuleua ninquin
Warghas ölle.
3 Sille coska he sanouat/ Rauha on/ Ei ole ychten häte/ Silloin se cadhotus
heiden ylitzens eckiste langepi/ Ninquin raskan Waimon kipu/ ia eiuet he saa
paeta.
4 Mutta te rackat weliet/ eipe te ole Pimeydhes/ ettei se peiue teite ninquin
Warghas käsiteisi/
5 Te oletta caiki Walkiudhen Lapset/ ia Peiuen Lapset. Eipe me ole ööste eikä
mös pimeyxista.
6 Nin elke' me sis matko/ ninquin ne mwd/ waan olcam walpaat ia raitihit/
7 Sille iotco macauat/ ne ölle macauat/ ia iotca iouxisa ouat/ ne ölle iouxisa
ouat.
8 Mutta iotca peiuen olema/ meide' tule raitihit olla/ Puetetud Uskon ia
rackauden Rindaraudalla/ ia Toiuon Rautalakilla autuutehen.
9 Sille eipe Jumala ole meite pannut wihahan/ waan site autuutta omistaman/
meiden Herra' Jesusen Christusen cautta/

- 10 Joca meide' edesten cooludh on/ Senpäle ette ios me waluom eli macam/ ynne me henen cansans elemen pite.
- 11 Senteden manatcat teite keskenen/ ia raketkan toinen toisens/ quin te mös teette.
- 12 Mutta me rucolema teite/ rackat Weliet/ ette te tundisitte ne iotca teisse tötetekeuet/ ia teiden edesseisouat Herrasa/ ia teite neuuouat.
- 13 Site rackambana heite piteket heiden teghonsa tädhen ia olcat rauhaliset heiden cansans.
- 14 Mutta me manama teite (rackat Weliet) manatca nijte Tauattomia/ Lohutacat nijte Heickomielisijtä/ Kersiket nijte Heicoia/ Olcat kersiuet iocaitzen cansa.
- 15 Catzocat ettei iocu paha pahalla coska. Waan noudhattaca site Hyue/ seke keskenen ette iocaitzen cochtan.
- 16 Olcat aina iloiset/
- 17 rucolcat lackamat/
- 18 caikista kijtteket/ Sille se ombi Jumalan tachtu/ Christuses Jesuses teihin.
- 19 Elket site Hengi sammuttaco.
- 20 Elket site Prophetia ylencatzoco.
- 21 Coetelcat caikia/ ia site hyue piteket.
- 22 Welteket caikest pahast modhosta.
- 23 Mutta se rauhan Jumala pyhittekön teite coconans/ ette teiden coco Hengen/ ynne Sielun ia Rumin casa/ mahdhais pidhettä nuchtetoin meiden Herran Jesusen Christusen tulemises.
- 24 Hen ombi wskolinen/ ioca teite cutzunut on/ ioca sen mös teuttepi.
- 25 Rackat Weliet/ rucolcat meiden edesten.
- 26 Teruetteket caiki Welie sen pyhen Suunandamisen cansa.
- 27 Mine wannotan teite Jumalan cautta/ ette te temen Epistolan annatte lukia caikein pyhein Welieni edes. Meiden Herran Jesusen Christusen Armo olcon teiden cansan/ Amen. Se ensimeinen Tessalonicerein tyge. oli Kirioitettu Athenista.

Se Toinen P. Paualin Epistola Tessalonicerein tyge.

1 lucu

- 1 PAuali ia Siluanus ia Timotheus. Sille Tessalonicerein Seurakunnalle Jumalas meiden Ises ia HERRAS Jesuses Christuses.
- 2 Armo olcohon teille ia Rauha/ Jumalalda meiden Iselden ia HERRALda Jesuselda Christuselda.
- 3 Meiden pite aina Jumalata kijtemen teiden edesten rackat Weliet/ quin se cochtolinen on/ Sille teiden Uskon sangen casuapi/ ia teiden iocaitzen

keskeneine' Rackaus/ ylitzeoohupi toinen toisens cochtan/
4 Nin ette me meiten kerskame teiste Jumalan Seurakunnis/ teiden kersimisest
ia Uskoston/ caikes teiden wainos ia Waiuas iotka te kersitte.
5 Jotca osottauat/ Ette Jumala on oikiasti Domitzepa/ ia te otolisexi tuletta
Jumalan Waldakundahan/ ionga edeste te mös kersitte.
6 Senwoxi ette oikia ombi Jumalan edes/ costaman nijlle Waiuan/ iotca teite
waiuuat/
7 Mutta teille iotca waiuatan/ leuon meiden cansan/ Coska Herra Jesus
ilmandupi Taiuahasta/ henen wäens Engelitten cansa/
8 ia tulisen leimauxen cansa/ ioca Coston nijlle maxapi iotca eiuet Jumalata
tundenet/ ia ylitze ninen iotca eiuet tottele meiden Herran Jesusen Christusen
Euangelium.
9 Jotca Pinan kersimen pite/ sen ijancaikisen Cadhotuxen/ sijte Herran
Casuosta/ ia henen Cunnians wäkewuydheste/
10 coska hen tuleua ombi/ ette hen cunnialisexi ilmandupi hene' Pyheins
cansa/ ia jhmelisexi tule caikein Wskolisten cansa. Sille ette meide' todhistoxen
teiden tygen/ sijte samasta peiueste te oletta vskoneet.
11 Ja Senteden me mös aina rucolema teiden edesten/ ette meiden Jumala
teite otolisexi tekis sihen cutzumiseen/ ia ylesteuteis caiken Hywuydhen
aicotuxen ia sen Uskon waickotuxen woimasa/
12 Senpäle ette meiden Herran Jesusen Christusen Nimi teisse ylisteteisijn/ ia
te henesse/ meiden Jumalan ia Herran Jesusen Christusen Armon cautta.

2 lucu

1 MUtta me rucolema teite/ rackat Weliet/ meiden Herran Jesusen Christusen
Tulemisen cautta/ ia meiden Seuraku'dane henesse/
2 Ettei te nopiasti teiten salli teide' mielesten poiskende/ eikä pelietettä/ eike
Hengen cautta/ taicka Puhe' cautta/ eli Breiuein cautta/ quin se meilde olis
lehetetty/ Ninquin se Christusen peiue käsis olis.
3 Elket kenengen andaco teiten wietelle iollaki modhalla. Sille eipe Herra tule/
ellei se Poisloopumus ennen tule/ ia se synnin Inhiminen tule ilmoitetuxi/ ia se
cadhotuxen Lapsi/
4 Joca ombi yxi Wastanseisoija/ ia itzense yleskorghotta caikein ylitze quin
Jumalaxi taicka Jumalan palvelus cutzutan/ Nin/ ette hen itzens istuttapi
Jumalan Templijn/ nin quin yxi Jumala/ ia teettele itzens/ ninquin hen olis
JUmalä.
5 Ettekö te muista/ ette coska mine wiele olin teiden tykenen/ neite teille
sanoin?
6 Ja mike sen wiele estepi/ te tiedhette/ ette henen pite aijalans ilmoitetuxi
tulema'.

7 Sille ette io hen nyt Pahuden waickuttapi salaisesta. Waiuoin se quin nyt pitepi/ sen pite poistulema'/

8 ia silloin se Pahaekinen ilmoitetuxi tule/ Jonga HERRA pite tappaman henen suuns Hengelle/ ia pite henen cansans Lopun tekemen/ Henen Tulemisens ilmoituxen cautta sen/

9 Jonga tulemus tapachtupi Perkelen waikutuxen ielkin/ caikinaisten walehelisten Wäkein ia Merckein ia Ihmettein cansa/

10 ia caikinaisten wiettelysten cansa wäryttehen/ ninen seas iotca cadhotetuxi tuleuat. Senedeste/ ettei he ottaneet rackautta Totudhen polen/ ette he autuaxi tulisit/

11 Ja senteden Jumalan pite lehettemen heille wäkeuen exytoxen/ nin ette heiden pite Walhen vskoman/

12 Senpäle ette caiki ne pite domittaman/ iotca eiuet Totutta Uskoneet/ waan piteuet haluns Wäryttehen.

13 Mutta meiden pite Jumalata aina kijttemen teiden edeste'/ rackat Weliet/ HERRalda racastetudh/ ette Jumala on teite wloswalinnud alghusta aututehen/ sen Hengen pyhitoxe' cautta/ ia Totudhen Uskosa/

14 Johonga hen teite cutzunut on meide' Euangeliumin cautta/ saaman meiden HErran Jesusen Christusen cunnialisen omaisudhen.

15 Nin seisocat nyt rackat Weliet/ ia piteket ne Sädhyt iotca te opitta/ olcon se meiden Sarnastan taicka Breiuiste.

16 Mutta itze meiden Herran Jesus Christus ia Jumala/ ia meiden Isen/ ioca meite racasti/ ia meille annoi ijancaikisen Lohutoxen ia ydhen Hyuen Toiuon/ Armon cautta/

17 se lohuttacon teiden sydhemen/ ia wahuistacon teite caikinaises Opis ia hyuese Töese.

3 lucu

1 EDespein rackat Weliet/ rucolcat meiden edesten/ ette Herran sana sais edeskieumisen/ ia cu'nioitetaisijn/ ninquin mös teiden tykenen/

2 Ja ette me pelastetaisim nijste heijuistä ia pahoista Inhimisiste. Sille eipe Usko ole iocamiehe'.

3 Mutta HERRa on Uskolinen/ ioca teite wahuistapi ia sijte pahasta warielepi.

4 Mutta me Uskallam meide' Herra' cautta teiste/ ette te teet/ ia tekeueiset oletta mite me teille keskenyet olema.

5 Mutta Herra he' asettacan teide' sydheme' Jumala' rackautehen/ ia Christusen Kersimisehen.

6 Mutta me keske'me teite/ rackat weliet/ meiden Herran Jesusen Christusen Nimehen/ ette te eroitaisitta teite iocaitzesta welieste ioca sädhyttömesti henens keutte/ ia ei sen Sädhyin ielkin ionga he' meilde saanut on.

7 Sille te tiedette/ quinga teiden pite meite tauoittaman. Sille eipe me ole sädhyttömesti teiden seasan olluet/
8 emmekä mös ole ilman Leipe ottanut keldeken. Waan tölle ia hielle/ ölle ia peiuelle olema tötetehnet/ ettei me kenengen teiden seas olisi coormana.
9 Ei senteden/ ettei meille se wäki olisi/ Waan ette me itzem Esicuuaxi teille annaisime/ meite tauoittaman.
10 Ja coska me teiden tykenen olima/ sencaltaista me teille keskimme/ Ette ellei iocu tachtöis tötetehdä/ eipe se mös söödhe mahdais.
11 Sille me cwlima/ ette mutomat teiden seasan waeldauat sädhettömesti/ ia ei miten tötetee waan Jouto piteuet.
12 Mutta iotca sencaltaiset ouat/ nijte me keske'me ia maname/ meiden Herran Jesusen Christusen cautta/ ette he leuon cansa tötetekisit/ ia heiden omans Leiuens söisit.
13 Mutta te rackat weliet/ elket wesykö Hyue tekemest.
14 Ellei nyt iocu tottele meiden sanan/ se ylesmerkitket ydhen Breiuiin cautta/ ia elkette ychteken meno pitekö henen cansans/ Senpäle ette hen häpijeis/
15 Elket quitengan hende pitekö quin Wiholista/ waan manacat hende ninquin ychte welie.
16 Mutta itze Rauhan HERRA/ andacon teille Rauhan aina ia caikella moto. HERRA olcohon teiden caikein cansanne.
17 Se Teruetus minun Paualin kädhelleni/ Joca ombi Mercki caikis Breiuis. Nein mine kirioitan.
18 Meiden HERRAN Jesusen Christusen Armo olcohon teiden caikein cansa/ AMEN. Kirioitettu Athenista.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

1 lucu

1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/ Jumalan meiden Lunastaian keskyn ielkin/ ia HErran Jesusen Christusen/ ioca ombi meiden Toiuon.
2 Timotheuselle minun toimeliselle' poialle Uskosa/ Armo/ Laupius/ Rauha Jumalalda meiden Iselden/ ia meiden HERRalda Jesuselda Christuselda.
3 Quin mine keskin sinun Ephesis olla/ coska mine Macedonian lexin/ nin mös tee/ ettes neuuoisit mutomille/ Ettei he mwta opetusta seuraisi/
4 eike mös tottelisi Juttuia/ ia poluilukuia ioilla ei loppu ole/ iotca Tutkimiset matkan saattauat/ enämin quin paranuxen Jumalan tyge Uskosa.
5 Sille ette se päsumma Keskyiste on/ Rackaus puchtahasta sydhemeste/ ia hyueste Omastatunnosta/ ia wlcokullattomast Uskosta.
6 Joista mwtomat ouat heirechtenet/ ia ouat kiendyneet turhijn Jaritoxijn/
7 Ja tactouat Ramatuis Mestarit olla/ ia eiuet ymmerdhä mite he puhuuat/ eli

mite he kijnitteuet.

8 Mutta me tiedheme/ ette Laki ombi hyue/ ios site iocu oikein prucapi/ ia tietä sen/

9 Ettei nijlle Wanhurskaille ychten Laki pandu ole. Waan nijlle Wärille' ia Tottelematoille/ nijlle Jumalattomille ia syndisille/ nijlle Julmille ia Riuatuille/ 10 nijlle Isenstappaille ia Eitinstappaille/ nijlle Miehentappaille/ Salawotesille/ Pilteinraiskaille/ Inhimistenwarcaille/ Walectelijlle/ Walapattoitzille/ ia mite muta sencaltaista on quin site terueliste Opetosta wastan ombi

11 sen autuan Jumalan cunnialisen Eua'geliumin ielkin/ ioca minulle vskottu on.

12 Ja mine Kijten meiden Herra Christust Jesusta/ ioca minu' woimalisexi tehnyt on/ ia luki minun vskolisexi/ ia asetti tehen Wircahan.

13 Minun ioca ennen olin yxi Pilcaija ia wainoia ia Wäkiualtainen. Mutta Laupius ombi minulle tapachtanut/

14 Sille mine tein sen tietemete/ epewskosa. Mutta site runsamasti ombi meiden Herran Armo ylitzewotanud/ ynne sen Uskon ia Rackaudhen cansa ioca Christuses Jesuses ombi.

15 Sille ette se on iwri totinen tosi/ ia yxi callis sana/ Ette Christus Jesus on tullut mailmahan/ nijte Syndisite wapactaman/ ioista mine olen se Ensimeinen.

16 Mutta senteden minulle on Laupius tapachtanut/ Senpäle ette Jesus Christus ensin minussa osotais caiken pitkemielisudhen/ Nijlle Esicuuaxi/ iotca henen pälens Uskoman piti ijancaikisehen Elemehen.

17 Mutta Jumalalle sille ijancaikiselle Kuningalle coolemattomalle ia nächtemettömelle ia ainoalle wijsalle/ olcohon Cunnia ia ylistos ijancaikisudhesa/ Amen.

18 Temen * Käskyn mine annan sinun Haltuus minun Poica' Timothee/ ninen entisten Ennustosten ielkin sinusta/ Ettes nijse sotisit ninquin Hyue Sotamies/ ia pidheisit Uskon ia Hyue' Omantunnon.

19 Jotca mutomat ouat heistens poissyseneet/ ia ouat Uskosa Haaxirickohon sattuneet.

20 Joista on Hymeneus ia Alexander/ iotca mine olen Perkelen haltun andanut/ ette he hilitetuxi tulisit enembi pilcamasta.

2 lucu

1 Nln mine sis manan/ Ette ennen caikia pidheteisin Rucoxet/ Anomiset/ Esilughut ia Kijtoxet caikein Inhimisten edeste/ Kuningasten ia caiken Esiwallan edeste.

2 Senpäle tte me lakias ia leuolises Elemes madhaisima elä/ caikes Jumalisudhes ia Cunniaudhes.

3 Sille se ombi hyue ia otolinen Jumalan meiden Wapachtaijan edes/

- 4 Joca tacto ette caiki Inhimiset pite autuassa oleman/ ia totude' tundemisehe' tuleman.
- 5 Sille ette yxi Jumala on/ ia yxi Wälimies Jumalan ia Inhimisten wälille/ nimiten/ se Inhiminen Christus Jesus/
- 6 ioca Itzens andanut on caikein edeste/ Lunastuxen Hinnaxi/ ette sencaltaista piti aijallans sarnattaman.
- 7 Johonga mine mös asetettu olen Sarnaijaxi ia Apostolixi (Mine sanon todhen Christusesa/ ia en walectele) pacanain Opettaja Uskosa ia Totudhesa.
- 8 Nijn minä tahdon sijs/ että miehet rucoilisit jocapaicas/ ja nostaisit ylös pyhät kädet/ ilman wihata ja epäilystä.
- 9 Nijn myös että waimot cohtulisis waatteis olisit/ ja caunistaisit heitäns häwyllä ja cainoudella/ ei palmicoituilla hiuxilla/ ei cullalla/ ei Pärlyillä eikä calleilla waatteilla.
- 10 Waan nijncuin nijlle waimoille sopi/ jotca jumalisuden hywäin töiden cautta osottawat.
- 11 Oppican waimo hiljaisudes/ caikella nöyrydellä.
- 12 Mutta en minä salli waimon opetta/ engä miestäns wallita/ waan että hän on hiljaisudes.
- 13 Sillä Adam on ensin luotu/ ja sijtte Hewa.
- 14 Ja ei Adami petetty/ mutta waimo petettin/ ja saatti ylidzekäymisen.
- 15 Mutta cuitengin hän lasten synnyttämisen cautta autuaxi tule/ jos hän pysy uscos ja rackaudes/ ja pyhydes/ siweyden cansa.

3 lucu

- 1 SE on iwri totinen tosi/ Jos iocu Pispan wirca pytepi/ hen halapi hyuen töön.
- 2 Nin pite sis Pispan nuchtettoma' oleman/ Ydhen Emenne' Miehen/ walpan/ raitihin/ siuien/ wieroinholhoian/ Opettauaisen/
- 3 ei Joomarin/ ei tappelia' ei kerckehen ilkien woiton ielkin/ Waan cohtulisen/ ei Ridhaisen/ ei ahneen.
- 4 Joca oman Hoonens hyuesti hallitze. Jolla cwliaiset Lapset ouat/ caiken siueydhen cansa.
- 5 (Mutta ios iocu ei taidha oman Hoonens edesseiso/ quinga hen Jumalan Seurakunnan edestemurechtipi?)
- 6 Ei eskenChristitun/ Senpäle ettei hen ylespaisuttuna langeisi laittaijan domion ala.
- 7 Mutta henen tule mös hyue todhistus pite/ nijste iotca wlcoset ouat/ Senpäle ettei hen langeisi Laittaijan pilcahan ia paulahan.
- 8 Samalmoto pite mös Palueliat oleman toimeliset/ ei Caxi kieliset/ ei palion Winan ahneet/ ei kärckehet häpijelisen woito' ielkin/

9 Jotca Uskon Salaudhen puchtahas Omastunnos piteuet.

10 Ja ne pite ensin coeteldaman/ ia sitelehin he paluelcaha' coska he nuchtettomat ouat.

11 Samalmoto pite mös heiden Eme'dens siuiet olema'/ ei Laittaiat/ raitijt/ vskoliset caikis cappaleis.

12 Palueliat olcohon yden Emennen Miehet/ iotca heiden Lastens hyuesti edesseisouat/ ia heiden oman Perehens.

13 Mutta iotca hyuesti palueleuat/ he ansaitzeuat heillens hyuen edeskeumisen/ ia swren wapaudhen Uskosa Christusesa Jesusesa.

14 Neite mine kirioitan sinulle/ ia toiuon pian tuleuani sinun tyges.

15 Mutta ios mine wiwuyyn/ Eettes tiedheisit/ quinga sinun pite waeltaman Jumalan Honesa/ ioca ombi sen eleuen Jumalan Seurakunda/ Yxi totudhen Pilari ia perustos.

16 Ja tietteuesti ombi se swri Jumaludhen Salaus/ ette Jumala on ilmoitettu Lihassa/ wanhurskautettu Hengesse/ nechty Engeleildä/ sarnattu Pacanoille/ vskottu mailmasa/ ylesotettu Cunniaha'.

4 lucu

1 MUtta Hengi sanopi selkiesti/ ette wimeisille aijoilla/ mwtomat loopuuat wskosta/ ia waarinottaumat wietteleueisist Hengiste/ ia Perkeleiden Opetuxesta/
2 Nijnnen cautta iotca Wlconkullasudhes Walhenpuhuiat ouat/ ioilla Omatundo on Poltinraudalla merkittu/

3 ia kieldeuet Auioskeskun/ ia waatiuat Roasta weltemen/ iotca Jumala loi nautitta Kijtoxen cansa ninen Uskolisten/ ia nijllen iotca totudhen ymmerttenyet on.

4 Sille ette caiki mite Jumala loonudh on se ombi hyue/ ia ei miten poishyliettepä/ iota Kijtoxen cansa nautitahan.

5 Sille se pyhitetän Jumalan sanan ia rucoxen cautta.

6 Coskas sencaltaista Weliein edessepidhet/ sijtte sine olet Jesusen Christusen hyue Paluelia/ yleskasuatettu Uskon sanois ia hyues Opissa/ io'ga tykene sine alati ollut olet.

7 Mutta keltuottomat ia Ämmeliset Jutudh welte.

8 Mutta paramin harijoita itzesinuas Jumalisudhes/ Sille se rumilinen harioitus wähen kelpapi. Mutta Jumalisus on caikis asiois tarpeline'/ ia iolla ouat seke nykysen ette tuleuaisen Elemen lupaxet.

9 Teme ombi iuri wissiste tosi sana/ ia caikella modholla otolinen wasta' otettapa.

10 Sille sitewarten me mös töteteeme ia pilcatamme/ Ette me sen Eleuen Jumalan päle toiuonudh olema/ ioca ombi caikein Inhimistein wapachtaia/ mutta erinomaisesta ninen Uskolisten.

11 Neite sine mana ia opeta.

12 Elköhön kengen ylencatzoco sinun Noruttas/ Waan ole yxi Esicuaa nijlle wskolisille sanasa/ menosa/ rackaudhesa/ Hengese/ Uskosa/ puchtaudhesa.

13 Ota wari lugusta/ manauxesta/ opista/ sihenasti quin mine tulen.

14 Ele wnodha site Lahia quin sinussa on/ ioca sinulle annettu on Prophetian cautta/ Papein kätten pälepanemisen cansa.

15 Ota neiste waari/ pysy neisse/ senpäle ette sinun menestuxes caikein edes iulki olis.

16 Ota itzestes waari/ ia opista/ pysy alati neisse. Sille ios sine sen teedh/ sijtte sine itzesinuas autat/ ia iotca sinua cwleuat.

5 lucu

1 Site wanha ele hartasti rangaitze/ Waan mana hende ninquin Ise.

2 Nijte Noorija ninquin Welije. Nijte wanhoia Waimoia ninquin Äitije. Nijte Noria ninquin Sisarita/ caiken puchtaudhen cansa.

3 Cunnioita ne Lesket iotca oikeat Lesket ouat.

4 Mutta ios iollaki Leskelle Lapsia on/ eli laste'lapsia/ ne oppicahat ensin omans Honens Jumalallisesta hallitzeman/ ia Wanhembains welan maxaman. Sille ette se on hyuestitechty/ ia otolinen Jumalan edes.

5 Mutta se ombi yxi oikea Leski/ iöca yxinens on/ ioca henen toiuons Jumalan päle asettapi/ ia pysypi alati rucoxisa ia anomises öte ia peiue.

6 Mutta se ioca hecumasa elepi/ se ombi eläüene coolludh.

7 Sencaltaista mana/ ette he olisit nuchtettomat.

8 Mutta ios iocu hene' Omains/ liaten henen Perekens/ ei edestemurechdhi/ se ombi Uskon poiskieldenyt/ ia on pahembi quin iocu Pacana.

9 Ele salli iocu Leski wloswalitta noorembi quin Cusikymme'de aijastaica/ Joca on ollut ydhen Mieden Emende/ iolla ombi todhistos hyuiste töiste.

10 Jos hen Lapsia yleskasuattanut on. Jos hen on Hoonesenottanut. Jos hen Pyhein ialcoija pesnyt on. Jos hen nijte Murehelisie on auttanut Jos hen on ollut caikisa hyuisse töisse achkera.

11 Mutta ne nooret Lesket poishylke/ Sille coska he * cariactuuat Christusta watan/ nin he tactouat hoolla/

12 ioilla ombi heiden domions ette he sen ensimeisen Uskon rickonut ouat.

13 Sihen he ouat mös ioutilat/ ia oppiuat ioxendeleman ymberi Hooneita. Ja/ eipe he waiuoin ole ioutilat/ mutta mös kielincandaijat ia ylenwisut/ ia puhuuat nijte quin ei pidheisi.

14 Nin mine sis tahdhon ette ne nooret Lesket Hoolisit/ Lapsia synnyteisit/ Hoonen hallitzisit/ ei ychten tila annaisi sille Wastanseisoijalle pahasti puhuman.

15 Sille ette io mwtomat ouat tacaperin palaineet Perkelen ielkin.

- 16 Cussa nyt iolla vskolisella miehelle eli Waimolla on Lesket/ se heiden edhenskatzocan/ ia elken Seurakunda raskauttaco/ Senpäle ette nijlle iotca oikiat Lesket ouat/ madhais teutyue.
- 17 Ne Papit quin hyuesti edesseisouat/ pite kuluolisna caxinaises Cunniasa pidhettemen/ enimen ne iotca tötetekeuet sanas ia Opis.
- 18 Sille ette Ramattu sanopi/ Ei sinun pidhe Töhärien swta kijnisitoman. Ja yxi Tömies ombi Palcans wärdi.
- 19 Ele salli Papin wasthan ychten Cannet ilman cacha eli colme Todhistusta.
- 20 Jotca synditekeuet/ nuchtele caikein edesse/ Senpäle ette mös mw dh pelkeisit.
- 21 Mine todhistan Jumala'/ ia Herran Jesusen Christusen/ ia wloswalittudhe' Engelein edes/ Ettes neite pidhet/ ilman oma hyuelwlo/ ia ele miten tee hembeydhes ielkin/
- 22 Ele nopiasti iongun pälle Kättes pane. Ja ele mös osalinen ole mwinen synniste. Pidhe itzes puhdassa.
- 23 Elesillen Wettä ioo/ waan nautitze iotakin Wina Maghos tedhen/ ia ettes vsein sairas olet.
- 24 Mwtomadhen Inhimisten synnit ouat * iulki/ ette me ne ennen domita taidhama.
- 25 Mutta mwtomadhen tuleuat ieliste iulki. Samalmoto mös mwtomat hyuet tödh ouat ennen iulki Ja ne quin mwtoin ouat/ eiuet neken taita salatta.

6 lucu

- 1 NE Oriat iotca jkeen alla ouat/ pite heiden Herrains caiken Cunnian kuluolisna pitemen/ Se' päle ettei Jumalan Nimi ia opetus pideisi pilcattaman.
- 2 Mutta ioilla ouat vskoliset Herrat/ elköhön nijte ylencatzo senwoxi ette he Welixet ouat/ waan olcohot site enemini cwliaiset/ ette he vskoliset ouat/ ia rackahat/ ia osalised hyuisse töisse.
- 3 Neite sine opeta ia mana. Jos iocu toisin opetta/ ia ei pysy meiden Herran Jesusen Christusen teruelisis sanoisa/ ia sijnä Opisa ioca iumalisudhesta ombi/
- 4 hen ombi * piminnyt/ ia ei miten taidha. Waan on * sairas Kysymisis ia Sana'campauxis/ ioista nouse Cateus/ Rijta/ Häueisus Pahatlwlot/
- 5 turhat coetuxet ninen Inhimisten keskene iotca mielesens riuatudh ouat ioilda Totuus ombi poisotettu. Jotca lwleuat ette Jumalikus o'bi yxi Woitto. Erite sinuas nijste pois.
- 6 Mutta se ombi yxi swri * Woitto/ Joca Jumalalinen o'bi/ ia tytypi onnellens.
- 7 Sille eipe me miteken ole Mailmahan toonehet. Senteden ombi iulki/ ettei me mös miteken taidha teste wloswiedhä.
- 8 Mutta coska meille on Elatos ia waattet nihin me tytykem.

9 Sille iotca Rickaxi tachtouat tulla/ ne langeuat kiusauxeen ia Paulahan/ ia moneen tyhmijn ia wahingolisijn Himohin/ iotca wpottauat Inhimiset huckauxeen ia cadhotuxeen.

10 Sille ette Ahneus on caikein pahuten iuri. Johonga mutomat ouat himoineet/ ia ouat wskosta poisexyneet/ ia ouat saattanuet itzellens palion Murechta.

11 Mutta sine Jumalan Inhiminen carta sencaltaista/ ia noudhata wanhurskautta/ Jumalisutta/ Uskoa/ rackautta/ Kersimiste/ Lakiutta.

12 Campa yxi hyue Campaus Uskossa/ käsite site ija'caikista Elemete/ Johonga sine mös cutzuttu olet/ ia tu'nustanut olet yden hyuen tu'nustoxe' monein Todistain edes.

13 Mine kesken sinua Jumalan casuon edes/ ioca caiki cappalet eleuexi tekepi/ ia Christusen Jesusen edes/ ioca Pontiusen Pilatusen alla tunnusti hyuen Todhistoxen/

14 ette sine pidhet Kesdyn saastatoina/ nuchtetoina/ hama' meiden Herran Jesusen Christusen Ilmoituxen asti/

15 Jonga aijalansa meille osottapi se autuas/ ia se ainoa waldias/ se Kuningaidhen Kuningas/ ia se caikein Herrain HERRA/

16 iolla ainoalla ombi coolemattous/ Joca asupi ydhes Kircaudhesa/ iohonga eikengen tulla taidha/ Jota ei yxiken Inhimisiste ole nähnyt/ eike taida nähdä/ Jolle olcohon Cunnia ia ija'caikinen waldaku'da/ Am'.

17 Keske nijte quin Rickat ouat tesse Mailmas/ Ettei he olisi coriasmieles/ eike mös panisi Toiuonsa sen wissittöme' Rickaudhen päle/ Mutta sen Eleuen Jumalan päle/

18 Joca meille caikinaist ru'sasti andapi nauttiaxe'me/ Ette he hyue tekisit/ ia Rickaxi tulisit hyuiste töiste/ olisit kerckeet andamahan/ kernasti auulliset olisit/

19 tauaroitzisit itzellens hyue' Perustoxen edespein/ ette he käsitteisit ijancaikisen Elemen.

20 O Timothee/ ketke se quin sinun taghas pandu on. Ja welte hengettömet ia keloottomat Jutudh/ ia Rijdhat iotca wärin kerskatust Constista tuleuat/ ionga mutomat edestoouat/ ia exyuet Uskosta.

21 Armo olcohon sinun cansas. Amen. Kirioitettu Laodiceasta/ ioca on yxi Päcaupu'gi Phrygias Pacatianassa.

Se Toinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

1 lucu

1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/ Jumalan tahdon cautta/ sen Elemen Lupauxen ielkin Christuses Jesuses.

2 Minun rackalle Poijallani Timotheuselle. Armo/ Laupius/ Rauha Iselde Jumalalda/ ia JEsuselda Christuselda meiden HERralda.

3 Mine kijten Jumalata/ iota mine paluelen hamasta minu' Wanhamistan/ puchtas Omastunnos/ ette mine lackamata pidhen sinun muistosa minun Rucouxisani/ ölle ia peiuelle/

4 ia mine halan sinua nähhexeni (quin mine muistan sinun kynelis päle) senpäle ette mine ilolla teuteteisijn/

5 coska se wilpitöin Usko/ ioca sinussa ombi/ tule minun mieleheni/ Joca mös ennen asui sinun Ämmäses Loidas/ ia sinun Eitises Eunicas/ sen mine wissiste tiedhen/ ette mös sinussa.

6 Jonga syyn tedhe mine sinua manan/ ettes ylesheräytet sen Jumalan Lahian/ ioca sinussa on/ minun Kätteni pällepanemisen cautta/

7 Sille ettei Jumala ole andanut meille pelcauxen Henge/ waan wäkewuydhen/ ia rackaudhen/ ia raitiudhen.

8 Se' teden ele häpie meiden HErran Jesusen Christusen todhistusta/ ei mös minua/ ioca olen henen fanginsa/ waan ole osaline' Euangeliumin waiuas/ Jumala' wäen peräste/

9 ioca meite on autuaxi tehnyt/ ia on cutzunut ydhen pyhen Cutzumisen cansa/ meiden töiden pereste/ waan henen Aiuotuxens ia armo's pereste/ ioca meille annettu on/ Christuses Jesuses ennen ijancaikisita aicoija.

10 Mutta nyt hen on iulki tullut meiden Wapachtaijan Jesusen Christusen Ilmeistuxen cautta/ Joca tosin Colemalda wäen poisotti/ ia Elemen ia coolemattudhen menon Walkiutehen edestoi Euangeliumin cautta/

11 Joho'ga mine ole' pandu Sarnaijaxi ia Apostolixi ia Pacanaiden Opettaijaxi.

12 Jonga syyn tedhen mine mös neite kersin/ Ja en quitengan häpie. Sille mine tiedhen/ kenen päle mine vskon/ ia olen wissi/ ette hen woipi minulle ketke Uskotuncaluni/ siihen peiuen asti.

13 Pidhe itzes ninen teruelisten sanain Esicuan ielkin/ iotcas minulda cwillut olet/ sijte Uskosta ia Rackaudhesta/ Christuses Jesuses.

14 Teme hyue Uskottucalu ketke pyhen Hengen cautta/ ioca meisse asupi.

15 Sen sine tiedhet/ ette caiki iotca Asias ouat ne lowuidh minusta/ ioinenga seas ombi Phigellus ia Hermogenes.

16 HERRA andacoho' Laupiuns Onesiphorin perehen/ Sille se on wsein minun wirghottanut/ ia ei häuennyt minun Cahlettani/

17 Waan coska hen oli Romissa/ tutkasi hen wisumasti minun ielkijn/ ia lewsi minun.

18 HERRA andacon hene' leute Laupiudhen sinä peiuenä HERRAN tykene/ Ja quinga mones cappales hen minun auwulinen oli Ephesis/ sine parahin tiedhet.

2 lucu

- 1 Nln wahuista nyt sinus/ minun Poican sen Armon cautta quin on Christuses Jesuses.
- 2 Ja mite sine olet minusta cullut monen Todhistaian cautta/ anna ne vskolisten Inhimisten haltun iotca soueliat olisit muita mös opettama'.
- 3 Kersi sine sis waiua ninquin Jesusen Christusen hyue Sotamies.
- 4 Ei yxiken Sotamies secoita itzens Elatoxen asiioihin/ Senpäle ette hen sille kelpais ioca henen Sotamiehxi ylesottanut on.
- 5 Ja ios iocu mös kiluoittele/ ei hen crunata/ ellei he' toimelisesta kiluoittele.
- 6 Peltomiehen/ ioca pellon prwca/ pite ensin Hedhelmeste nautizeman.
- 7 Merckitze mite mine sanon. HERRa andacon sinulle ymmerdhyxen caikis cappaleisa.
- 8 Muista Jesusen Christuse' päle/ ioca on ylesnosnut nijste Coolluista/ Daidin siemeneste/ minun Euangeliumin ielkin/
- 9 iossa mine waiua kersin/ Cahleisin asti/ ninquin iocu Pahointekie/ Waan Jumalan sana ei ole sidhottu.
- 10 Senteden mine kersin caiki/ ninen Wlosualittudhen tedhen/ senpäle ette he mös terueydhen saisit Christusesa Jesusesa/ ijancaikisen Cunnia' cansa.
- 11 Se on iwri wissiste tosi. Jos me olema ynne coolleet/ nin me mös ynne elenme.
- 12 Jos me kersime/ nin me mös ynne halitzenma. Jos me henen kiellenme/ nin hen mös meite kielde.
- 13 Ellei me hende vsko/ nin he' iäpi vskolisexi/ Ei hen taidha itzens kielte.
- 14 Sencaltaista sine mana/ ia todhista HErran edesse/ Etei he rijtelisi sanoista ei mihingen tarpesen/ waan ninen poiskiendymisexi iotca peldecwleuat.
- 15 Pydhe itzes Jumalalle osotta toimelisexi ia laittamattomaxi Tömiehxi/ ioca oikein iacais Totudhen sanan.
- 16 Mutta hengettömat ia keltuottomat sanat poisheite. Sille se saatta palio Jumalatoinda meno/
- 17 Ja heide' Puhens ymberinssöpi ninquin Crapu.
- 18 Joinenga lughusta ombi Hymeneus ia Philetus/ iotca Totudhesta ouat poishoriuneet/ ia sanouat Ylesnousemisen io tapachtunexi/ ia ouat mwtomatten Uskon poiskiendeneet.
- 19 Mutta se wahwa Jumalan Perustos quitengin seiso/ ia pitepi temen Insiglin. HERRa tundepi ne iotca henen Omans ouat. Ja poismengen wärydhesta iocainen quin Christusen Nimen manitzeuat.
- 20 Mutta ydhes swres Hoonesa/ ei ole waiuoin Cullaiset ia Hopiaiset Astiat/ waan mös Puiset ia sauiset Ja mwtomat tosin Cunniaxi/ Mutta mwtomat häpijexi.

21 Jos nyt iocu itzens puhdista sencaltaisista Inhimisiste/ se tule pyhitetyxi Astiaxi cunnia warten/ Perehe'isenelle tarpelisexi/ ia caikijn hyuihin töihin walmistetuxi.

22 Noorudhelliset Himot welte. Mutta noudhata Wanhurscautta/ Uskoa/ Rackautta/ Rauha caikein ninen cansa iotca puchtast sydhemest HERRA auxenshwtauat.

23 Mutta hullut ia turhat Kysymiset poishylie/ tietedhen/ ette he waan rijdhan synnytteuet.

24 Mutta HErran paluelian ei tule olla rijdhaisen/ waan siuien olla iocaista watan/ Opetauaisen/ ioca taita nijte Pahoija kersie hiliyasudhesa/ ia nuchteleuaisen nijte Wasthacoisita.

25 Jos Jumala annais heille ioskus paranoxen/ site Totutta ymmertemehe'/
26 ia ielle'sraidhistuisit Perkelen paulasta/ iolda he fangitudh ouat/ henen tachtons ielkin.

3 lucu

1 MUtta sen sinun pite tietemen/ Ette wimeisine peiuine waaraliset aijat lehenyuet.

2 Sille ette tuleuat ouat Inhimiset iotca itzeheitens racastauat/ Ahneet/ Kerskaiait/ Coriat/ Pilcaiat/ Wanhembittens tottelemattomat/

3 Kijttemetttömet/ Jumalattomat/ Halutomat/ Lijtoittomat/ Laittaiat/ Irtaliset/ Armottomat/ Hyuein wihaiat/ Petteiet/ Tuimat/ ylespaisutetud.

4 Jotca hecumata enemine racastauat quin Jumalata.

5 Joilla ombi yxi iumalisen menon paiste/ mutta sen wioman he poiskieldeuet.

6 Ja carta sencaltaisia. Sille nijste ne ouat iotca Hoonesta Hoonesen iooxeuat/ ia wieuet Waimocaiset fangina/ iotca synneille ouat sälytetydh/ ia iotca moninaisten Himoin cansa kieuet/

7 Alati oppiuat/ ia eiuet coskan taidha Totudhen tundemiseen tulla.

8 Mutta quin Jannes ia Jambres Mosesta wastanseisoit/ Nin nämekin mös Totuutta wastanseisouat/ Ne ouat Inhimiset mieleste turmelludh/ keluottomat Uskohon.

9 Mutta ei heiden pidhe sille' menestyme'. Sille ette heiden Hulludhens pite caikille iulki tulema'/ Ninquin mös nine'ki oli.

10 Mutta sine olet noudanut minun Opetustani/ minun säätyni/ minun aiuotustani/ minun Uskoni/ minun pitkemielisutani/ minu' rackauttani/

11 minun Kersimisteni/ minun wainomisiani/ minun waiuoiani/ Jotca minulle tapachtuit Antijochias/ Iconiosa/ Lystris/ iotca wainomiset mine sielle kersin/ Ja caikista HErra on minun pästenyt.

12 Ja caiki Jotca Jumalisesta tachtouat ele Christuses Jesuses/ heiden tule wainomista kersie.

13 Mutta ninen pahain Inhimisten ia petteuellisten cansa/ tapachtupi iota edhemi site pahemi/ ette he itze exyuet/ ia saattauat exymehen.

14 Mutta Sine/ pysy nijse/ iotas oppenudh olet/ ia sinulle wskottu ombi/

15 Senuoxi ettes tiedhet keldes oppenudh olet/ Ja ettes Lapsudhesta olet pyhet Ramatudh tainudh/ iotca sinun taitauat wijsata autuutehen/ sen Uskon cautta Jesusen Christusen päle.

16 Sille ette caiki ramatudh Jumalalda wlosannettut ombi tarpelinen Opixi/ nuchtexi/ oijennoxexi/ tauoituxexi/ ioca ombi Wanhurskaudhesa/

17 Ette se Jumalan Inhiminen olis teudelinen caikijn hyuihin töihin souelias.

4 lucu

1 Nln mine nyt todhista' Jumalan edes ia HERRAn Jesusen Christusen/ ioca on domitzepa ne Eleuet ia coolluet hene' Ilmestuxesans/ ia hene'

Waldakunnasans/

2 Sarna sana/ pidhe päle/ seke aijalla ette aijati/ ra'gaitze/ nuchtele/ mana/ caiken siueydhe' ia opetuxen cansa.

3 Sille ette aica tulepi coska eiuet he woi site terueliste oppia kersie/ Waan heiden pite omansa Himonsa ielkin itzeheillens Opetaijat cocoman/

4 ette heille Coruat syhyuet/ ia poiskiendeuet tosin Coruansa Totudhesta/ ia heidens Turhijn iuttuin kiendeuet.

5 Mutta walua sine caikisa asijoisa/ Keste waiuoisa/ tee yden Euangeliumin Sarnaijan Töö/ toimita teudhelisesta sinun Wircas.

6 Sille ette itze mine io wffrataan/ ia minu' ercandumiseni aica lehestupi.

7 Mine ole' hyue' Campauxe' campanut/ Jooxun mine päätin/ vskon pidhin.

8 Edespein o'bi minulle tehdhellepandu se Wanhurskaudhen Crunu/ ionga minulle HERRA/ se wanhurskas Domari sinä peiuene andapi. Mutta ei ainostans minulle/ waan mös caikille/ iotca henen Ilmestuxens racastauat.

9 Ahckeroitze sinus/ ettes pian tulet minun tykeni.

10 Sille ette Demas minun yle'annoi/ ia halasi täte Mailma/ ia lexi

Tessalonicahan. Crescens Galatiahahan. Titus Dalmatiahahan.

11 Lucas o'bi yxinens minun cansani. Ota Marcus tyges/ ia too hende sinun cansas/

12 Sille hen on minulle sangen tarpelinen palueluxehen.

13 Tichicum mine lehetin Ephesijn. Sen Caapun ionga mine ietin Troadas Carpusen tyge/ too tullesas/ ia ne Kiriati/ mutta liateckin ne Permet.

14 Alexander se Waske' Seppe ombi minulle palio paha osottanut/ Maxacon henelle HERRA henen töense ielkin.

15 Josta sine mös itzes cauata. Sille hen on hartasti meiden Sarnoijanme wastanseisonut.

16 Minun ensimeisise Wastauxisani eikengen minun tykeneni seisonut/ waan

caiki minun ylenannoit/ Elken se olgho heille tygeluettu.

17 Mutta HERRa minun tykeneni seisoi/ ia wahwisti minua. Senpäle ette minun cauttani Sarnan piti kijnitettemen/ ia caiki Pacanat piti cwlema'. Ja mine pelastettijn Jalopeuran suusta.

18 Mutta HERRA pelastapi minun caikesta Pahasta tööste/ ia auttapi minun henen tauualisen Waldakundahans/ ionga olcohon Cunnia ijancaikisesta ijancaikisehe'/ AMEN.

19 Teruetä Priscam ia Aquilam/ Ja Onesiphorin Perechte.

20 Erastus ieij Chorintijn. Mutta Trophimum mine iätin Miletos sairasna.

21 Ahckeroitze/ ettes ennen taluia tulisit. Teruettepi sinua Eubulus ia Pudens/ ia Linus ia Claudia/ ia caiki Weliet.

22 HERRA Jesus Christus olcohon sinun Hengens cansa. Armo olcohon teiden cansan/ AMEN. Kirioitettu Romista se Toinen Epistola Timotheusen tyge/ coska Pauali toisella haaualla sen Keisarin Neron eten edestootin ia seisotettin.

Se P. Paualin Epistola Titusen tyge.

1 lucu

1 PAuali Jumalan Paluelia/ mutta Jesusen Christusen Apostoli/ sarnamahan Jumalan Wloswalituille Uscoa/ ia Totudhe' tundemista/

2 ioca saattapi Jumalisutehen/ sijnä ijancaikisen Elemen toiuouxes. Jonga Jumala/ ioca ei taidha walhedhella/ lupasi enne' ijancaikista aica.

3 Mutta aijallans hen on ilmoittanudh henen Sanans sarnan cautta/ ioca minulle vskottu ombi/ Jumalan meiden wapachtaian keskyn ielkin.

4 Tituselle minun toimeliselle Poijallen/ meiden molembaidhen Uskon ielkin. Armo/ Laupius/ Rauha Iselde Jumalalda/ ia HERRalda Jesuselda Christuselda/ meiden wapachtaialda.

5 Sen syyn teden mine iätin sinun Cretahan/ ette sinu' pite päänens toimittaman mite wiele puutui/ ia asetta cuhungin Caupungin Papit/ ninquin mine sinulle keskenyt olen.

6 Jos iocu ombi nuchtetoin/ ydhen Emennen Mies. Jolla vskoliset Lapset ouat. Ei paneteltudh/ ette he ioomarit ia cangiat ouat.

7 Sille ette Pispan tule nuchtettoman olla/ quin Jumalan Hoonenhaltian. Ei Tylyn/ ei kirrin/ ei winanioomarin/ ei tappelian/ ei kerckehen ilkien woiton ielkin/

8 Waan wieroinholhoijan/ hyuein racastaijan/ Tauualisen/ hurska'/ pyhe'/ puchta'/

9 Ja kijnipiteuen sijte sanasta quin wissi ombi/ ia opetta taita/ Senpäle ette he' mös wäkeue olis manaman Teruelisen Opin cautta/ ia ylitzewoittaman nijte Wastanseisoita.

10 Sille ette monda on Julma ia turhan Puhuiata ia Mielen wändeite/ enimesti ne iotca Ymberileickaudesta ouat/

11 quinenga suun pite tukittaman/ Jotca coco Hooneet yleskiendeuet ia opettauat nijte quin ei kelpa/ häpielisen Woiton tedhen.

12 Sanoi yxi heiste/ heiden oma prophetans/ Ne Cretalaiset ouat aina walechteliat/ pahat Pedhot ia laiska watzat.

13 Teme todhistus on tosi/ Sen syyn tedhen nuchtele heite hartasti/ Senpäle ette he teruet olisit Uskosa/

14 ia ei tottelisi Judasten Turhi iuttuia ia Inhimisten keskyiä/ iotca Totudhesta itzens poiskiendeuet.

15 Caicki tosin ouat puchtat nijlle Puchtaille/ Mutta nijlle Saastaisille ia Wskottomille ei ole miten puhdas/ Waan saastainen on seke heiden Mielen ette Omatundons.

16 He sanouat tundeuans Jumalan/ Mutta töillens he sen kieldeuet/ ette he ouat cauhistos Jumalan edhese/ ia ouat couacoruaiset/ ia ouat caikijn hywin Töihin keloottomat.

2 lucu

1 MUtta puhu Sine ninquin sopipi sen teruelisen Opin ielkin.

2 Ne wa'hat/ ette he raitijd olisit/ cunnialiset/ taualiset/ teruet Uskosa/ Rackaudesa/ Kersimisesä.

3 Ne wanhat Waimot samalmoto Ette he itzens kieuteisit/ quin Pyhein sopipi/ ei Laittajat olisi/ ei Winanioomarit/ ette he hyuije Opetaisit.

4 Joilda ne Nooret Waimot tauoija oppisit/ ette he heiden Miehienssä racastaisit/ Lapsensa racasna pideisit siuijet olisit/ puchtat/

5 Talooliset/ hyuet/ heiden Mieste's alamaiset. Senpäle ettei Jumalan Sanan pidhe pilcatun oleman.

6 Samalmoto mana mös ne nooret Miehet/ ette he taualiset olisit.

7 Caikellamodholla aseta itzes Esicuuaxi hyuihin Töihin/ wilpittömen Opetuxen cansa/ Cunnialisudhen cansa/ teruelisen ia nuchtettoman sanan cansa.

8 Senpäle ette se Wastanseisoia madhais häuete ia ei miten olla/ quin hen machta meiste paha sanoa.

9 Nite Paluelioita mana/ Ette he heiden HErrains alamaiset olisit/ caikisa heille kelooliset. Ei narisiat/ ei poisweteueiset/

10 Waan caiken hyuen Uskon osottadhen/ Senpäle ette he sen Jumalan meiden wapachtaian Opin caikisa caunistaisit.

11 Sille ette ilmestynyt ombi se teruelinen Jumalan Armo caikille Inhimisille/

12 ia opetapi meite/ Ette meiden pite poiskieldemen caiken Jumalattoman menon/ ia ne mailmaiset Himot/ Ja raitihista ia hurskasti ia Jumalalisesta elemen tesse mailmasa.

13 Ja odhotta site autuasta Toiuo/ ia sen swren Jumalan ia meiden Lunastaian Jesusen Christusen cunnialista Ilmeistusta/

14 Joca Itzense meiden edesten wlosannoi/ Senpäle ette hen meite lunastais caikesta wärydhesta/ ia puhdhistais itzellens erinomaisexi Canssaxi/ achkeraxi hyuihin töihin.

15 Neites puhu ia mana/ ia nuchtele caiken todhen cansa. Ele salli sinuas keldeken ylencatzotta.

3 lucu

1 MAna heite/ ette he Pämieste's ia Esiuallans alamaiset ia cwliaiset olisit. Ette he caiki hyuihin töihin walmit olisit.

2 Ettei he kesteke' pahasti puhuisi/ eike rijdaiset/ Wan sulaiset caiken siueydhe' osottadhen/ caikein Inhimiste' cochtan.

3 Sille me olima mös muinen tietemettömet/ couacoruaiset/ exyueiset/ paluellen Himoia ia moninaiasi hecumita/ ia waelsima pahudhesa ia cateudhesa/ wainoliset/ ia wihasim meite keskenem.

4 Mutta sijttequin Jumalan meiden Wapachtaian Hywuys ia Rackaus Inhimisten tyge ilmestuy/

5 Ei sen Wanhurskaude' töiden cautta/ iotca me tehnet olema/ Waan Henen Laupiudhens cautta teki he' meite autuaxi/ Sen wdhensyndymisen Leuly/ ia sen pyhen Hengen Wdhistoxen cautta/

6 ionga hen wloswodhattanut on runsasti meiden pälen JEsusen Christusen meide' Wapautaia' cautta/

7 Se'päle ette meide' pite Wa'hurskaxi tuleman henen Armo'sa cautta/ ia Perilisexi tulla sihen ijancaikisen Elemehe'/ Toiuon ielkin/ Teme ombi iwri yxi wissi puhe.

8 Neite mine tahdhon/ ettes * wahwasti opetadh/ Senpäle ette ne/ iotca Jumalan päle Uskonut ouat/ achkeroitzisit cuki Wirgasans hyuisse töisse edesseiso/ Sille ette näme ouat hyuet ia tarpeliset Inhimisille/

9 Mutta hullut Tutkmiset/ ia Poluilughut/ ia rijdat ia campauxet Laista/ welte. Sille ne ouat tarpehetomat ia turhat.

10 Eriseuraista Inhimiste pakene/ coska hen widhoin ia toisenkerdhan manattu ombi.

11 Tieten ette sencaltainen ombi poiskietty/ ia synditekepi/ ninquin se ioca itzense poisdominudh on.

12 Coska mine sinu' tyges leheten Arteman elike Tijchicum/ nin rienä sinuas minu' tykeni Nicopolihin. Sille ette sielle mine ole' aighonudh taluia wiettä.

13 Zenam sen Lainoppenuen/ ia Apollon hangitze wisusti matkahan/ ettei heille miteken pwtuis

14 Mutta anna mös nijnen iotca meiden ouat/ oppia hyuisse Töisse

wirghasans edeseisoman/ cussa tarueh käske. Senpäle ettei he olisi hedhelmettömet.

15 Teruetteuet sinua caiki iotca minu' cansani ouat. Teruetä nijte iotca meite racastauat wskosa. Armo olcohon teiden caikein cansanne/ AMEN.

Se P. Paualin Epistola Philemonin tyge.

1 lucu

1 PAuali se Christusen Jesusen sidhottu/ ia se Weli Timotheus.

2 Sille rackahalle Philemonille ia meiden Auttajalle/ ia Alphialle sille rackahalle/ ia Archippuselle meiden Sotawelielle/ ia sille Seuraku'nalle/ ioca sinu' Honesas on.

3 Armo olcohon teiden cansan ia Rauha/ Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda Jesuselda Christuselda.

4 Mine kijten Jumalatani/ ia muistan aina sinun päles minun Rucuxisani/

5 Ette mine cwlen sijte Rackaudhesta ia Uscosta/ quin sinulla on HERRAN Jesusen Christusen päle/ ia caikein Pyhein tyge/

6 Ette sinun Uskos ioca meille on ychteinen/ tulis sinussa woimalisexi caiken Hywuydhen tundemisen cautta/ ioca teille ombi Christuses Jesuses.

7 Sille ette swri ilo ia Lohdutus on meille sinun rackaudhestas/ Ette ninen Pyhein Sydhemet ouat wirwotetudh sinun cauttas/ racas welien.

8 Senteden waicka minulla ombi swri vskallus Christusesa sinua keskemehen mite sinun tule tehdxes/

9 Nin mine quitengin tahdhon rackaudhen polesta waan manata/ mine ioca sencaltainen olen/ nimitten/ se wanha Pauali/ Mutta nyt wiele semmengin yxi Jesusen Christusen Fangi.

10 Nin mine sis manan sinua minun Poicani Onesimusen polesta/ ionga mine synnytin Siteiseni/

11 Joca sinulle muinen keltuoin oli/ Mutta nyt minulle ia sinulle kulle tarpelinen on/

12 ionga mine iellenslehettenyt olen. Mutta wasterupe hende/ se on minun oma Sydhemen.

13 Sille mine tachtain hende tykeneni pite/ ette hen minua sinun polestas paluelis/ neisse Euangeliumin Siteise.

14 Mutta ilman sinu' sosiotas/ en tachtanut mite tehdxä/ Senpäle ette sinun hyues ei pitenut oleman ninquin waadhittu/ waan wapamielisen.

15 Sille senteden hen lehes hetkexi poislexi sinulda ettes hene' ijancaikissa iellenssaisit.

16 Ei nyt sillen quin iongun Paluelian/ waan enemini quin Paluelian/ Ja/ ninquin ydhen rackan wel Erinomaisesta minulle/ mutta quinga palio enemini

sinulle/ seke Lihan cautta ette Herrasa ?

17 Jos sine sis nyt minua pidhet Wertawelienes/ nin wastanrupe hende quin minuakin.

18 Mutta ios hen iotakin sinua wahingoittanut on/ eli welca on/ se lue minun päleni.

19 Mine Pauali olen temen kirioitanut minun Kädhelleni/ mine sen tahdhon maxa/ Ettei mine sanoisi/ ettes itzesinus minulle welcapä olet.

20 Ah armas Welien/ szoo minu' ihastuua sinusta Herrasa. Wirwota minun Sydhemen Herrasa.

21 Mine kirioitin sinulle vskalten sinun cwliaisudhes päle/ Tieten sinun enemien tekeuen/ quin mine sanon. Ynne mös walmista minulle Maia.

22 Sille mine toiuo'/ ette mine teiden rucoxen auulla teille lahijoitetan.

23 Teruetteuet sinua Epaphras minun Cansafangin Christuses Jesuses/

24 Marcus/ Aristarchus/ Demas/ Lucas minun Auttajani.

25 Meiden HERran Jesusen Christusen Armo olcohon teiden hengen cansa.

AMEN. Kirioitettu Romista Onesimum sen Paluelian möte.

Se Epistola Ebreerin tyge.

1 lucu

1 JUMALA Wsein ia monellamooto Muijnen puhui Isille Prophetain cautta/ Ombi hen nyt neine wimeisinä Peiuine Meille puhunut Poiansa cautta.

2 Jo'ga hen on pannut Perilisexi caikein ylitze/ Jonga cautta he' mös Mailmat tehnyt ombi.

3 Joca/ senpolesta ette hen on henen Cunniaudens Kircaus/ ia henen olema'sa Jwricuua/ ia candapi caiki cappalet Henen Sanans Woimalla/ ia ombi lzens cautta meiden syndeine puhdistuxe' tehnyt/ Ja jstupi Maiestetin oikealla polelle Corkiuxisa/

4 Nin palio paramaxi tullut Engeleite/ ta ylemeisemen Nimen hen on heidhen echtons perinyt.

5 Sille kenelle Engeleiste hen on coskan sanonut/ Sine olet Minun Poican/ Tenepene Mine sinun synnytin? Ja taas/ Minun pite oleman henen Isense/ ia henen pite oleman Minun Poicani.

6 Ja taas/ coska hen siseltoopi sen Esicoisens Mailmahan/ sanopi hen/ Ja hende pite caiki Jumalan Engelit cumartaman.

7 Mutta Engeleiste hen tosin sanopi/ hen tekepi Engelinse Hengixi/ ia henen Palueliansa Tulenleimaxi.

8 Mutta Poiallens/ JUMALA/ sinu' Istuimes pysypi ijancaikisesta ijancaikisehen/ Sinun Waldacunnas Waltica/ ombi Oikiudhen Waltica.

9 Sine racastit Wanhurskautta/ ia wihasit wärytte/ sentedhen ombi sinun/ O

Jumala/ sinun Jumalas woidhellut Sinun ilo Öliolla/ ylitze sinun Osauelieis.
10 Ja sine HERRA olet alghusta Maan perustanut/ ia Taiuat ouat sinun käsialas.

11 Ne samat catouat/ mutta sine pysyt.

12 Ja he caiki wanhaneuat ninquin Waate/ ia ninquin pughun sine heite mwttet/ ia he mwttuut. Mutta sine itze ycdhelles olet/ ia eiuet sinun woodes puutu.

13 Mutta kelle Engeleiste hen on coskan sanonut/ Istuta sinus oikealle kädelleni/ sihenasti quin mine panen wiholises sinun ialcais astinlaudhaxi?

14 Eikö he caiki ole palueliaiset He'get/ wloslehetetyt palueluxeen/ nijte warten iotca sen Autuudhen perimen pite?

2 lucu

1 SEnteden pite meiden site wisumasti warinottoman nijste iotca meille sanotut ouat/ ettei me ioskus poiswodhaisi/

2 Sille ios se Sana oli wahua quin Engelitten cautta puhuttin/ ia iocainen ylitzekeumys/ ia tottelematus ombi henen oikean Palcans saanut/

3 Quingasta me weltesim/ ios me sencaltaisen Autuudhen ylen catzoma? Joca sitte quin se ensin on sarnatu itze Herralda/ meihin se wahuistui/ ninen cautta iotca sen cwluet olit.

4 Ja Jumala ombi sihen andanut Todhistoxens seke Merckein cansa ette tunnustectein/ ia moninaisilla Auwoilla/ ia pyhen Hengen wlosiakamisen cansa/ henen tadhons ielkin.

5 Sille eipe hen ole Engeleiten alaa'danut site tuleuaista Mailma iosta me puhuma.

6 Mutta yxi sen todistapi toises Paicas/ ia sanopi/ Mike on Inhiminen/ ette sine aiattelet henen pälense?

7 Ja Inhimisen Poica/ ettes he'de etziskelet? Sine olet hene' wehen hetken Engeleilde andanut * ylena'neta. Cunnialla ia ylistöxella olet sine hene' crunanut/ ia olet henen asettanut sinun Kättes töidhen päle/

8 Caiki sine olet heitenyt henen Jalcains ala. Sille sijne ette he' caiki on heitenyt henen alans/ eipe hen mite iettenyt/ iota hen ei henen alans heitenyt. Mutta eipe me wiele nyt näe/ caikia henen alans heitetyxi.

9 Mutta SEN ioca wehen hetken oli Engeleilde ylenannetu/ me näemme ette se JESUS ombi colemans kersimisen cautta crunattu cunnialla ia ylistoxella/ senpäle ette henen piti Jumalan Armon cautta caikein edeste Colemata maistaman.

10 Sille se soueisi henen/ ionga tedhen caiki ouat/ Ja ionga cautta caiki cappalet ouat/ ioca palion Lapsia Cunnialisutehe' saatti/ ette hen heiden Autuudens päructinan kersimisen cautta/ teudhelisexi tekisi.

- 11 Senpolesta ette ne caiki ycdhese ouat/ seke se/ ioca pyhittepi/ ette ne iotca pyhitetään/ Jonga syyn tede' eipe hen mös hepiä heite Welixens cutzua/ sanodhen/
- 12 Mine tahdhon iulghista sinun Nimes minun welijlleni/ ia keskelle Seuracunda weisulla sinua yliste.
- 13 Ja taas/ Mine panen wskalloxeni henen tygens/ Ja taas/ Catzo/ Mine ia ne Lapset iotca Jumala minun andanut on.
- 14 Ette nyt niillä Lapsilla ombi Liha ia Weri/ ombi hen mös nijste samalmooto osalisexi tullut. Senpäle ette henen piti Coleman cautta woiman poisottaman/ sildä iolla Cooleman walda oli/ se on/ Perkelen/
- 15 Ja pätemen ne iotca Cooleman pelghon cautta piti caiken ijensä Oriana oleman/
- 16 Sille ettei hen coskan Engeleite tosin * pälens ota/ waan sen Abrahamin Siemenen hen pälens ottapi/
- 17 iosta henen piti caiketi henen Welixens caltainen oleman. Senpäle ette hen olis armolinen/ ia wskolinen ylimeinen Pappi Jumalan edhes/ souittaman Canssan synnit.
- 18 Sille sijne ette hen kersinyt ombi/ ia on kiusattu/ woi hen mös autta nijte iotca kiusatan.

3 lucu

- 1 Sentedhe' te pyhet Weliet/ iotca sijne Taiualises Cutzumises Osaliset oletta/ ottaca waari sijte Apostolista ia ylimeiseste Pispasta/ io'ga me tu'nustame Christusesta Jesusesta/
- 2 ioca wskolinen o'bi/ sillen ioca henen tehnyt oli (ninquin mös Moses) henen coco Honeesans.
- 3 Mutta teme ombi site swremman Cunnian werdi/ quin Moses/ senpolesta/ ette swrembi cunnia henelle o'bi Hoonesta/ ioca sen rakensi/ quin itze Hoonella.
- 4 Sille ette iocainen Hone ombi ioltakin rakettu/ Mutta ioca caiki rakensi/ se on Jumala.
- 5 Ja Moses tosin oli Uskolinen caikesa Henen Hoonesansa/ ninquin yxi Paluelia/ ninein cappalein todhistoxexi/ iotca ieliestsanottauaiset olit/
- 6 Mutta Christus ninquin poica hallitzi henen Honensa/ ionga Hone me olema/ ios me mwtoin sen Uskalluxen/ ia Toiuon kerskamisen loppun asti wahuana pidhesinme.
- 7 Sentedhen/ ninquin pyhe Hengi sanopi/
- 8 Tenepene/ ios te saatta cwlla hene' Änensa/ nin elket couatco teidhen sydhemiten.
- 9 Ninquin tapachtui sijne Haickeudhesa/ sille kiusauxen peiuelle Coruesa coska

Minua kiusasit teidhen lsenne/

10 He coettelit/ ia neid minun Tööni neliekymmende aiastaica. Sentede' mine kyrkestyin temen Sucucunnan päle/ ia sanoin/ Aina He exyuet sydemellens/ Mutta eiuet he tundenuet minun Teiteni/

11 nin ette mine mös wannoin minun wihasani ettei heiden pide minun Leponi siseltuleman.

12 Catzocat rackat weliet/ ettei ioskus teisä olisi iollaki yxi paha vskotoin syden/ ette se lowuisi eleueste Jumalasta/

13 wan manatca teite keskenen iocapeiue/ nincauuu' quin se cutzutan Tenepene/ ettei iocu teiste paaduisi synnin petoxen cautta.

14 Sille me olema Christusesta Osalisexi tulluet/ ios me mwtoin sen alghetun Uskon haman loppun asti wahuana pidheisimme/

15 ionni se sanotan/ Tenepene/ ios te saatta cwlla hene' änense/ nin elket couatco teiden sydhemite'. Ninquin tapactui sijne Haikeudhesa.

16 Sille mwmatat coska he cwlit/ nin he haikeutit henen/ mutta ei caiki iotca Egiptiste Mosesen cautta wloslexit.

17 Mutta ioille sijs hen oli kyrkestynyt neliekymmende aiastaica? Eikö nijlle iotca synnie teit/ Joinenga Rumit Coruesa mahanlangesit?

18 Cuille hen sijs wannoi/ ettei heidhen pitenyt henen Leponsa siseltuleman/ waan nijlle vskomattomille?

19 Ja me näemme/ ettei he woinuet heidhen Epeuskonsa tedhen siseltulla.

4 lucu

1 Nln pelietkem sijs ettei me sen Lupauxen/ siseltulemasta henen Lepoonsa/ vnodhaisi/ ia eikengen meiste tacaperin ieisi/

2 Sille ette se ombi mös meille ilmoitettu/ ninquin heilleki.

3 Mutta ei heidhen Sanan cwlo miten auttanut coska eiuet ne vskonuet iotca sen cwlit. Sille me iotca vskoima siseltulema Lepohon/ ninquin hen sanoi/ ette mine wannoin minun wihasani ei heiden pidhe minun Lepohoni siseltuleman.

4 Ja tosin/ coska ne Tööt Mailman alghusta teutetyt olit/ sanoi hen ydhese Paicasa sijte seitzemeneste peiueste/ nein/ ia Jumala lepeisi seitzemenden peiuene caikista henen Töistens.

5 Ja taas nyt tesse/ Ei heiden pidhe minun Leponi siseltulema'.

6 Senielkin sijs ette se wiele nyt edhespeiten on/ ette mutamat pite sihen siseltuleman. Ja ne iolle se ensin ilmoitettu oli/ eiuet sihen tulluet Epeuskonsa tedhen/

7 Märepi hen taas ydhen peiuen/ nein pitken aighan pereste/ ia sanopi Daidin cautta/ Tenepene/ ninquin sanottu on/ Tenepene/ ios te cwletta hene' änensä/ nin elket couatco teidhen sydhemiten.

8 Sille ios Josua olis heite Lepohon saattanut/ eisuingan hen olis sijte toisesta

peiueste puhunut.

9 Sentedhen ombi Jumalan Canssalle yxi Lepo wiele saataua.

10 Sille ioca henen Lepohonsa io tullut on/ hen lepepi mös henen Töistens/ ninquin Jumalaki henen.

11 Nin ahkeroitcam sijs sihen Lepohon siseltulla/ senpäle ettei iocu langeisi sihen saman Epewskon esicuuahan.

12 Sille ette Jumalan Sana o'bi Eleue ia Woimalinen/ ia teräuemi quin iocu caxiteräinen Miecka/ ia lepitze tungepi/ sinhenasti ette se Sielun ia Henge' eroitapi/ ia ydhymet ia Luud/ ia on yxi Domari ylitze aiatoste' ia sydhemen aightuste'/

13 ia ei ole ycte' Loondocappalda hene' edesens näkymete/ Mutta caiki ouat paliahat/ ia iulki henen Silmeins edes. Heneste me puhuma.

14 Ette meille nyt yxi swri ylimeinen Pappi ombi/ JESUS se Jumalan Poica/ ioca Taiuaisijn mennyt on. Nin pitekem se Tunnustos/

15 Sille ei meille ole ylimeinen Pappi/ ioca ei taidha henens armacta meiden Heickoudhen päle/ waan ioca kiusattu ombi caikitein/ ninquin mekin/ quitengin ilman synnite.

16 Edheskieukem senteden wskalluxen cansa sen Armoinstolin tyge/ senpäle ette me Laupiudhen saisimma/ ia Armon leudhesime/ sihen aican coska me Apua taruitzemme.

5 lucu

1 Sille ette iocainen Ylimeinen Pappi/ ioca Inhimisiste ylesotetan/ se pannan Inhimisten eten nijse asioisa/ iotca Jumalan coctan pätyuet/ senpäle ette hen wffrais Lahioia/ ia Uffreia syndein edheste.

2 Joca taidhais henens armacta ninen ylitze/ iotca epätiedhoiset ia exyueiset ouat/ senwoxi ette hen mös itze ymberikäritty ombi Heickoudhella.

3 Senteden tule henen quin Canssan edheste/ nin mös itze edhestens wffrata/ syndein edheste.

4 Ja eikengen omista itzellens Cunniata/ waan ioca mös cutzutan Jumalalda/ ninquin Aaron.

5 Nin mös Christ9 ei ole itze hene's cu'nioittanut ette hene' ylimeisexi papixi tulema' piti/ Mutta se ioca henelle sanonut oli/ Sine olet minun Poican Tenepene mine sinun synnytin.

6 Ninquin he' mös toises paicas sanopi/ Sine olet Pappi ijancaikisesta sen Melchisedechin sädhyn ielkin.

7 Ja hen ombi henen Lihansa peiuille wffranut Rucoxet ia neuret anomiset/ wekeue' huhun ia kynelitten cansa/ sen tyge ioca henen woinut olis Coolemasta pelasta/ ia ombi mös cwleltu/ senteden ette hen Jumalata Cunniasa piti.

8 Ja waicka hen Jumalan Poica oli/ on hen quitengin nijste/ Jotca hen kersi/
Cwliaisudhen oppenut.

9 Ja coska hen teudhelisexi tuli/ ombi hen caikein ninen/ iotca Henen
cwliaiset ouat/ yxi Tila ijancaikisehen Autuuteen/

10 nimitetty Jumalalda Ylimeisexi Papixi/ sen Melchisedechin sädhyn ielkin.

11 Josta meille olis kyllle sanomista/ mutta se ombi coua wlostoimitta/ ette te
oletta nin couacoruiset.

12 Ja te iotca piti aica Opetaiat oleman/ taas taruizetta ette me teite
opetaisimme ne ensimeiset Bockstauit Jumalan sanan Opista/ Ja ette teille
annetaisin Pijmä/ ia ei wekeuete Rooca.

13 Sille ette ioca Reeskasta wiele ombi osalinen/ hen on Hariottomatoim sihen
Wanhurskauden puheyteen sille hen ombi noori Lapsi.

14 Mutta nine' Wrosten tule Wekeue Rooca/ ioilla ombi tottumisen cautta
harioitettut Mielet eroittaman hyuet ia pahat.

6 lucu

1 SEnteden andacam sen Christilisen Elemen Alcu Opin tacaperin olla/ ia
ruuetcam nihin/ iotca teudhelisudhen saattauat/ ei wastwdhesta perusta
laskedhen Parannoxen cooleuaisista Töiste/ Uskosa Jumalan päle/

2 Castesta/ Opista/ Ketten päle panemisesta/ Cooluten ylesnousemisesta/ ia
sijte ijancaikisesta Domiosta.

3 Ja sen me tadho'ma tehdhä/ ios Jumala mwtoim sen salli.

4 Sille ettei se ole mahdholinen/ ette ne iotca widhoin walistetut ouat/ ia
maistanuet ouat ne Taiualiset Lahiat/ ia ouat osalisexi tulluet Pyheste
Hengeste/

5 ia maistanuet ouat sen Jumalan hyuen Sanan/ ia sen tuleuaisen Mailman
woimat/

6 Jos he poislangeuat (ia wastudhest itze heillens sen Jumalan Poian
ristinnaulitzeuat/ ia pilcana piteuet) ette ne pidheis wastalgusta wdhistettaman
Paranoxeen.

7 Sille ette Maa ioca Sateen sisellensserpä/ quin wsein hene' pälens tulepi/ ia
candapi tarpeliset Roohot nijlle iotca site prucauat/ se saapi siugnauxen
Jumalalda.

8 Mutta ioca Oriantappuroita ia Ohdhakei candapi/ se ombi keltuotoim/ ia
kirousta lehimeinen/ ionga loppu on/ ette se poldetan.

9 Mutta me vskallam meille'me/ rackahimat/ teilde parambata/ ia quin
Autuutta lehe'bene olis/ echke me näin puhuma.

10 Sille ettei Jumala wäre ole/ ette hen vnoctais teidhen teghon ia töön
rackaudhesa/ ionga te osotitte henen Nimens coctan/ coska te nijte pyhie
paluelitte/ ia wiele palueletta.

- 11 Mutta me halama/ ette iocainen teiste sen saman ahkerudhen osotais/
pitedhen Toiuon wissiydhen haman loppun asti.
- 12 Ettei te hitaxi tulisi/ waan ninen Tauoitiaxi/ iotca wskon ia Kersimisen
cautta/ sauat sen luuatun perimisen.
- 13 Sille ette quin Jumala lupasi Abrahamille/ coska ei hen woinut ycdhenken
Sureman päle wanno/ nin hen wannoi itzens cautta/ ia sanoi/
- 14 Totisesta mine tahdon sinua hyuesti siugnata/ ia enäte.
- 15 Ja sillens ette hen kersiuellisesta odhotti/ nin hen sai lupauxen.
- 16 Inhimiset tosin wannouat sen cautta/ ioca on surembi quin he ouat/ ia se
Wala caiken Rijdha' ratcaise/ ios se Walan cansa wahuistetan.
- 17 Mutta Jumala coska hen tactoi nijlle lupauxen Perilisille ylenpaldisesta
osotta henen Neuuonsa wahwuden/ ombi hen yhden wannotu' Wala' sihe'
pälepa'nut/
- 18 senpäle ette me cahden horiumattomain cappalde' cautta (sille se on
mahdotoin/ ette Jumala' pideis walectelema') iwri wahuan vskaloxen
pideisimme/ me iotca sihen turuama/ ette me saisimma sen edestartun
Toiuon/
- 19 Jonga me pide'me ninquin waghan ia wahuan meiden Sielun Ancurin/ ioca
mös siselle wlottupi/ hama' nihin asti/ iotca ouat Esiripun siselmeiselle
polella/
- 20 iohonga se edhelioxia meiden edhellen on siselmennyt/ JESUS/ ydhexi
ylimeisexi Papixi ijancaikisesta tecty/ sen Melchisedechin sädhyn ielkin.

7 lucu

- 1 Sille teme * Melchisedec oli Salemin Kuningas/ sen caikein corkeiman
Jumalan Pappi/ ioca Abrahamin wastankieui/ coska hen palasi sijte
Kuningaidhen Taposta/ ia hyuestisiugnasi he'de/
- 2 iolle Abraham mös annoi Tiunnin caikesta hywuydhestens. Ensin hen
wlostulkitan wanhurskauden Kuningaxi/ Mutta sitelehin hen mös ombi Salemin
Kuningas/ se on Rauhan Kuningas.
- 3 Ilman Isete/ ilman Eitiä/ ilman sughuta/ ia eike henelle ole peiuein alcu eli
Elemen loppu/ Jumalan Poican werdhoitettu/ ia pysy Pappina ijancaikisesta.
- 4 Mutta catzocat/ quinga swri teme on iolle mös Abraham se Patriarcha
Tijunnin annoi/ nijste Saalijsta.
- 5 Mutta coska tosin Leuin Poiat Papin Wirghan ottauat/ ombi heille kesky
Tijunnin Canssalda otta/ se on/ heiden Welijldens Lain ielkin/
- 6 waicka ne samat mös Abrahamin cupeista wlostulluet ouat. Mutta se ionga
Sucu heiden seasans ei lueta otti Tiju'nin Abrahamilda/ ia hyuestisiugnasi
hende iolla ne lupauxet olit.
- 7 Nyt ei yxiken site kielle/ ette se ioca wehemi on/ ottapi hyuestisiugnauxet/

silde ioca Enembi on.

8 Ja tesse tosin ne Inhimiset quin cooleuat/ Tijunita ottauat/ Mutta sielle hen todistapi/ ette hen elepi.

9 Ja ios mine nin puhelen/ se mös itze Leui ioca tottui Tijunnin otta/ ombi Abrahamisa tijunnoittu/

10 Sille hen oli wiele silloin Isens Cupeisa/ coska Melchisedec henen wastahanskeui.

11 Senteden ios nyt Teudheliseus ombi tapactunut/ sen Leutin Pappiudhen cautta (Sille sen saman alla o'bi Ca'ssa Lain saanut) mite sijtte oli taruetta sanoua/ ette yhdhen toisen Papin ylestuleman piti Melchisedechin sädhyn ielkin/ ia ei Aaronin sädhyn ielkin?

12 Sille cusa Pappius mutetan/ sijne piti mös caiketikin Lain mutetaman.

13 Sille se iosta neite sanotan/ ombi toisesta Sucucunnast/ iosta ei yxiken Altarita paluellut.

14 Sille ette se ombi iwri iulkinen/ ette meiden Herranna ombi ylestullut Judan Sucucunnasta/

15 Ja se ombi selkempi/ ios tosin Melchisedechin sädhyn ielkin yxi toinen Pappi ylestulepi/

16 ioca ei sen Lihalisen Lain Keskyntä ielkin tecty ole/ waan sen loppumattoman Elemen woiman ielkin/ sille ette tellemodholla hen todhistapi/

17 Sine olet yxi Pappi ijancaikisesta sen Melchisedechin sädhyn ielkin.

18 Sille sen cansa se ensimeinen Laki lackapi/ senteden ette se heicko ia taruetoin oli

19 (Sille eipe se Laki tainut miten teudhelisexi tedhä) waan se oli yxi siseliohdatus para'paan Toiuoon/ ionga cautta me Jumalata lehenemme.

20 Ja sitekin quin palio enembi on/ ettei se ole tecty ilman wa'nottu wala/ Sille ne tosin olit ilman wannotu Wala Papixi tecdhyt.

21 Mutta teme wannotun Walan cansa/ henen cauttans ioca sanoi henelle/ Herra ombi wannonut/ ia ei hen site cadhu/ Sine olet yxi Pappi ijancaikisesta sen Melchisedechin sädhyn ielkin.

22 Nein palio paraman Testamentin wlostoimittaiaxi/ ombi JESUS tecty.

23 Ja ne tosin olit monda Papixi tehdyt/ senwoxi ettei he sallitut Coleman tedhen pysymen.

24 Mutta telle/ senwoxi ette hen pysy ijancaikisesta/ ombi catomatoin Papius.

25 Josta hen mös taita autuaxi tedhä ija'caikisesta nijte iotca hene' cautta's Jumala' tyge tuleuat/ ia aina elepi/ ia alati rucoile heide' edeste's.

26 Sille sencaltainen Ylimeinen Pappi meille sopi/ ioca olis pyhe/ wighatoin/ saastatoin/ synneisiste eritetty/ ia corkemaxi Taiuaita tecty/

27 Jolla ei olisi iocapeiue tarue ninquin nijlle Ylimeisille Papilla/ ensin omain Syndeins edheste wffrata/ sitelehin Canssan syndein edeste/

28 Sille sen hen ombi widhoin tehnydh/ coska hen itzehenens wffras. Sille Laki

asettapi Inhimiset Ylimeisixi Papeixi/ ioilla heickous ombi. Mutta se Wannotun Walan puhe/ ioca Lain pereste oli sanottu/ asettapi Poian ijancaikisexi/ ia Teudhelisexi.

8 lucu

1 TEme ombi nyt se Summa ioista me puhuma. Meille ombi yxi sencaltainen ylimeinen Pappi ioca ynne istupi Oikealla kädhelle Maiestatin Stolis Taiuaisa/ 2 ia ombi yxi Haltia pyhein hywuytten ylitze/ ia sen totisen Maian/ ionga Jumala yleskohdhensi/ ia ei Inhiminen.

3 Sille ette iocainen ylimeinen Pappi asetetan wfframan Lahioia ia wffrei. Senteden tarue on ette telleki mös iotakin olis wfframist.

4 Jos hen nyt Maan päle olis/ nin ei hen tosin Pappikan olisi/ Se'woxi cusa Papit ouat iotca Lain ielkin Lahioia wffrauat/

5 iotca tosin palueleuat sen Esicuua'/ ia Taiualisen Tauaron warion. Ninquin se Jumalalinen wastaus Moseselle sanoi/ coska hene' piti Maian päättemen. Catzos (ma hen) ettes caiki teet sen Esicuuuan ielkin ioca sinulle osotettu ombi Woorella.

6 Mutta nyt hen ombi yhden paraman wirgan saanut/ ninquin hen yhden paraman Testamentin wälimes on/ ioca mös paraman Lupauxen päle seisopi.

7 Sille ios se entinen olis nuctetoin ollut/ ei suingan olis sitte yhdelle Töiselle sija etzitty. Sille hen nuctele heite ia sano.

8 Catzo/ Peiuet tuleuat sanopi Herra/ Ette mine ylitze Israelin Hoonen/ ia ylitze Judan Honen/ wden Testame'tin tahdon päätte.

9 Ei sen Testamentin ielkin io'ga mine tein heide' Isillens sille peiuelle coska mine rupeisin heiden Kätens/ heite wloswiedexeni Egiptin Maalda. Sille eteiuet he pysynyuet minu' Testamentisäni/ nin em mine mös ole heiste lucupitenyt/ sanopi Herra.

10 Sille teme ombi se Testamenti ionga mine sädhen Israelin honelle/ neinen peiuein ielkin/ sanopi Herra/ Mine tahdon anda minun Lakini heiden mielens siselle/ ia heiden sydemişns mine tahdon ne kirioitta/ Ja tahdo' olla heiden Jumalans/ ia heiden pite olema' minu' Canssan.

11 Ja eikengen pide opettaman henen Lehimeistens/ eike kengen henen weliens/ ia sanoman/ Tunne Herra/ sille ette he caiki pite minua tundeman/ hamast sijte pienimeste heiden seasans/ sihe' swrimban asti.

12 Sille mine tulen lepytetuxi heiden wärydhens ia heiden syndiens ylitze/ ia heiden wäryttens em mine tahdo enembä muista.

13 Sijne quin hen sanopi/ Usi/ wanha'si hen sen entisen/ mutta ioca nyt wanheni ia wanhenepi/ se ombi lesne loppuansa.

1 OLi tosin mös sille entiselle henen Oikiudhens ia Jumalan Palueluxens/ ia wlcoinen pyhyys.

2 Sille ette sijne ylesrakettu oli se Maian Esipoli/ iossa olit Kyntialgat/ ia pöute/ ia Näkyuet Leuet. Ja teme cutzutin se Pyhe.

3 Mutta sen toisen Esiripun tacana oli se Maia/ ioca cutzutin se caikein pyhin.

4 Sille oli se cullaine' Pyhensawunastia/ ia sen Testamentin Arcu/ caikinpaicoin Cullalla ylitzewedhetty/ iossa oli se Cullainen Emberi/ iossa se Taiuallinen Leipe oli/ ia Aaronin Witza ioca cucoistanut oli/ ia Testamentin Taulut.

5 Mutta sen ylinne päle olit ne Cunnialisudhen Cherubim/ iotca ylitzewariosit sen Armon Stolin/ ioista cappaleista ei ole nyt erinomatin sanomista.

6 Coska ne nyt tellemodholla olit asetetut/ menit Papit aina sihen ensimeisen Maian/ ia toimitit sen Jumalan Palueluxen

7 Mutta sihen toisehen meni waan widhoin Wootes yxinens se ylimeinen Pappi/ ei ilman Weretä/ ionga hen wffrasi itze omainsa ia Canssan epätietoin edheste/

8 Jonga cansa se Pyhe Hengi merkitzi/ ettei wiele iulgistettu ollut se Pyhitoxen Tije/ nincauan quin se entinen Maia seiso.

9 Joca oli sille samalla aialla yxi Esicuua/ iossa Lahiat ia Wffrit wffratijn. Ja iotca eiuet woinuet teudhelisexi tehdhä Omantunnon pereste/ nijte iotca teit site Jumalan paluelusta

10 waiuon Roan ia Joman/ ia moninaisen pesemisen ia wlcolisen pyhituxen cansa iotca sihen Oiennoxen Aican asti olit pälepannut.

11 Mutta Christus on tullut/ ette henen oleman pite ylimeisen Papin ninen tuleuaisten Hywuydhen päle/ yhdhen swreman ia teudheliseman Maia' cautta/ ioca ei ole Käsille tecty/ se on/ ioca ei nein ole rakettu/

12 eike mös Cauriste' taicka Wasickaidhe' Weren cautta/ waan hen on oman Werens cautta/ widhoin sihen pyhen siselkieunyt/ ia ombi ijancaikisen Lunastuxe' leunyt.

13 Sille ios Härkein ia Cauristen Weri/ ia sen Ehkoisen tuchka wiskattu/ pyhittepi ne saastaiset sihe' Lihalisen puctauxeen/

14 Quinga palio enemien CHRISTUSEN Weri/ ioca itzehenens ilman caiketa wighata/ sen Pyhen Hengen lepitze Jumalalle wffranut ombi/ pudhistapi meiden Omantunnona nijste coleualisista Töiste/ palueleman site Eleuete Jumalata?

15 Ja senteden o'bi he' mös sen wdhen Testame'tin Wälimies/ senpäle ette ne iotca cutzutut ouat/ piti saaman sen Luuatun ijancaikisen Perimisen/ senwoxi ette hene' Coolemans sijne wälille käui/ ioca tapactunut on Lunastoxexi/ nijste ylitzekeumisiste/ iotca sen Entisen Testamentin alla olit.

- 16 Sille ette cussa yxi Testamenti on/ sijne pite mös henen Coolemans oleman/ ioca sen Testamentin teki.
- 17 Sille ette Testamenti wahuistetan Cooleman cautta/ mwtoin ei ole se ensingen wahua/ coska se wiele elä/ ioca sen teki.
- 18 Sentedhen mös ei ollut se entinen ilman werete sääty.
- 19 Sille coska Moses oli wlospuhunut iocaitzen Keskin Lain ielkin caikelle Canssalle/ Otti hen Wasickain ia Cauristen Weren Wedhen ca'sa/ ia Purpurin Villan/ ia Isopin/ ia wiskoi seke Ramatun ette caiken Canssan/ ia sanoi/
- 20 Teme ombi se Testamentin Weri/ ionga Jumala teille keskenyt on.
- 21 Ja sen mös Maian/ ia caiki sen Jumalan palueluxen astiat/ wiskoi hen samalmoto Weren cansa.
- 22 Ja caiki lehes Lain ielkin Weren cansa puhdistetan/ ia paitzi Weren wodhatust/ ei tapadhu ycten Andexiandamust.
- 23 Nin on nyt tarue/ ette Taiualisten Capalden Esicuuat/ semmotoisten cansa piti puhdistettaman. Mutta ne itze Taiualiset cappalet piti paramilla Wffreilla puhdistettaman/ quin ne olit.
- 24 Sille ette Christus siselkieunyt sihen pyhen/ ioca Käsille tehty on (iotca ouat ninen Totisten Esicuuat) Waan itze Taiuahan siselle/ senpäle ette Henen nyt ilmestymen pite Jumalan Casuon edhes meiden täcten.
- 25 Ei ette henen pite wsemin itzens wfframan/ ninquin se Ylimeinen Pappi käui iocawoosi sihen Pyhein siselle mwcalaisen Weren cansa/
- 26 Mwtoin hene' olis wseiman tullut kersie Mailman alghusta. Mutta nyt Mailman lopusa/ ombi hen widhoin ilmestynyt hene' Omans wffrins cautta synnein poiskarcottamisexi.
- 27 Ja ninquin caikein Inhimisten on sääty widhoin coolla/ Mutta senpereste Domio/
- 28 Nin ombi mös Christus widhoin wffrattu/ monen synnie poisottaman. Mutta toisella haualla pite henen ilman synneite ilmestymen/ nijlle iotca hende odhottouat Autuudhexi.

10 lucu

- 1 Sille Lailla o'bi ninen tuleuaisten Hywytte' Wario/ ia ie itze Hywytte' olendo. Joca woosi tule aina wffrata ycteleiste wffria/ ia ei taidha nite iotca wffrauat teudhelisexi tehdhä.
- 2 Mwtoin olis wfframast lakattu/ ios ne iotca wffraisit ei olis sillen synneiste ychten Omatundo/ coska he widhoin puhdistetut olisit.
- 3 Waan sille tapactu waiuon yxi Muisto synnin päle ioca woosi.
- 4 Sille se ombi madhotoin/ Herkein ia Cauristen Weren cautta synnit poisotetta.
- 5 Sentedhen coska hen Mailman tuli/ sanoi hen/ Wffria ia Lahia et sine

tactonut/ Mutta sen Rumin olet sine minulle walmistanut/
6 Poltewffri/ ia Syndiwffri eiuet ole sinu' mieleitzes.
7 Nin mine sanoin/ Catzo mine tulen/ Ramatusa seiso liategin minusta
kirioitettu/ Ette Minun tekemen pite/ Jumala sinin tachtos.
8 Edhelle quin he' sanoi/ Wffri ia Lahia/ Poltewffri ia Syndiwffri et sine
tactonut/ eikä mös sinu' keluanuet (iotca Lain ielkin wffratan)
9 Nin hen sanoi/ Catzo Mine tulen tekemen Jumala sinun tachtos. Sijne hen
poisottapi sen entisen/ ette hen sen toisen siselpanis/
10 ionga Tadhon cautta me olema pyhitetyt/ widhoin tapachtunut/ JEsusen
CHristusen Rumin Wffrin cautta.
11 Ja iocainen Papi ombi sihen pandu/ ette hen iocapeiue Jumalan paluelusta
tekemen pite/ ia wseimin ycteleiste Wffri wfframan/ iotca eiuet coska woi
synnie poisotta.
12 Mutta Teme/ coska hen oli ydhen Wffrin syndein tehdhen wffranut/ ioca
ijancaikisesta kelpa/ jstupi hen nyt Jumalan Oikealla Kädhelle/
13 ia edhespeiten odhotta/ sihenasti quin henen Wiholisens pannan henen
Jalcais Astinlaudhaxi.
14 Sille ette ydhelle wffrilla/ o'bi he' ijancaikisesta teudelisexi tehnyt ne iotca
pyhiteten.
15 Sen todistapi mös meille itze Pyhe He'gi/ sille senpereste quin he' sanonut
oli/
16 Teme o'bi se Testame'ti io'ga mine tadho' heile tehdhä ninen peiuein
ielkin/ sanopi Herra/ Mine tahdon a'da minun Lakini heiden sydhemens/ ia
Heiden Mielijnse mine ne siselkirioitan.
17 Ja heiden synnins ia heide' Wärydhens em mine sille enämin tahdo
minusta.
18 Mutta cussa nyt neinen samain Andexiandamus on/ sijne ei ole sille ene'bi
Wffri synnin edeste.
19 Ette sijs nyt meille o'bi/ rackat Weliet/ se Wapaus siselkiudhe Pyhen/
JESUSEN Weren cautta/
20 ionga he' meille walmistanut ombi wdhexi ia Eleuexi Tijexi/ sen Esirippun
eautta/ se on/ henen Lihansa lepitze/
21 ia meille ombi yxi swri Pappi/ Jumalan Hoonenhaltia/
22 Nin kieukemme henen tygens totisella sydemelle/ teudelle vskolla/ wiskoitut
meie' sydemise'ne/ ia pästetyt sijte Pahasta Omastatu'nosta/ ia pestyt Rumilda
puctalla wedelle/
23 ia piteke' Toiuon Tunnustos horiumatoina/ Sille he' on vscolinen/ ioca ne
lupasi.
24 Ja wariottaca' meiste keskenen/ sijne ette me yllyte' meiten Rackauteen ia
hyuijn Töihin/
25 ei ylenandain meiden ycteiste Seurakunda. Ninquin mutamitten tapa on/

waan manatcka teiten keskenen/ ia site sen enemin iota te näette ette se peiue lehestypi.

26 Sille ios me ehdholla' syndi teem/ sijtte quin me olema Totudhen tundemisen sanuet/ nin ei meille sillen miten wffria synnein edeste ole/

27 waan yxi hirmulinen Domion Odhotus/ ia Tulen Kijuaus/ ioca ne wastanseisoiat ylessöueinen ombi.

28 Jos iocu Mosesen Lain rickopi/ henen pite ilman Laupiutta cooleman/ cadhen taicka colmen Todhistaian cautta.

29 Quinga palio enemien rangastoxen (luleta te) henen ansaitzeuan/ ioca Jumalan Poian ialghalla tallapi/ ia Testamentin Weren saastana pitepi/ ionga cautta he' pyhitettu on/ ia sen Armon Hengen pilcapi?

30 Sille me tunnemma henen ioca sanoï/ Minun ombi Costo/ mine tahdon iellensmaxa (ma Herra) Ja taas/ Herran pite Canssans domitzeman.

31 Hirmulinen ombi langeta Eleuen Jumalan käsijn.

32 Tesse te nyt muistacat nijte entisie peiue/ ioina te walghistetut olitte/ ia kersinyt oletta swrein Waiuain Kiluotuxen/

33 politain silloin/ coska te itze seke pilcain ette Tuskain cautta caikille jhmexi olitta. Politain coska te Osaliset olitta ninen cansa/ ioinen sillemoto Käsikieui.

34 Sille ette te oletta mös nijste Waiuoista/ iotca minun Siteisten tapactuit osaliset olluet. Ja teiden hywuydhen ratelemisen llon cansa oletta kersinyet.

Tieten ette teille itze ombi parambi ia pysyueisembi Tauara Taiuais.

35 Elket sijs poisheittekö teidhen Wskallustan/ iolla ombi yxi swri palcan maxo/

36 sille kersimys ombi teille tarpelinen/ senpäle ette te Jumalan tahdon teuteysitte/ ia sen Lupauxen saisitta.

37 Sille ette wiele wehen hetken pereste/ nin se tulepi/ ioca tuleuainen ombi/ ia ei wiwuyttele.

38 Mutta sen Wanhurskan pite vskostansa elemen. Mutta ioca weltepi/ ei minun pidhe heneste mielistymen.

39 Mutta eipe me ole nijste/ iotca heidens welteuet cadhotuxeen. Waan nijste iotca vskouat/ ia Sieluns tallelle saattauat.

11 lucu

1 MUtta Usko on yxi wissi vskallus/ nihin ioita toiuatan/ ia ei miten epäle nijste iotca ei näghy.

2 Sen cautta ouat Wanhimat todhistoxe' saanuet.

3 Uskon cautta merkitze'me me ette Mailma Jumalan sanan cautta on * hangittu/ ette caiki quin me näemme ouat * tyhieste tehdyt.

4 Usko' cautta Abel wffrasi Jumalalle swre'man Wffrin quin Cain/ ionga cautta hen Todhistoxen sai/ ette hen Wanhurskas oli/ coska Jumala cannoi

Todhistoxen henen Lahioistans/ Ja sen saman cautta hen wiele nyt puhupi waicka hen coollut on.

5 Uskon cautta Enoch oli poisotettu/ ettei Henen Coolemata pitenyt näkemen. Ja ei ole leutty/ sentedhen ette Jumala henen poisotti. Sille ennenquin hen poisotetin oli henelle Todhistus ollut/ ette hen kelpasi Jumalan.

6 Sille ette ilman vskota ombi machdotoin Jumalan keluata. Sille ioca Jumalan tyge tacto tulla/ sen pite vskoman ette Jumala ombi/ ia ninen iotca hende etziuet/ yxi Jellensmaxaia.

7 Uskon cautta ombi Noe Jumalata cunnioittanut/ ia sen Arkin walmistanut/ henen Hoonens terueydhexi/ coska he' sai Jumalalisen Keskyn/ nijste iotca eiuet näkynyet/ Jonga Arkin cautta hen Mailman cadhotti/ ia ombi perinyt sen Wanhurskaudhen ioca Uskon cautta tulepi.

8 Uskon cautta tuli Abraham cwliaisexi/ coska hen cutzuttu oli wlosmenemeen siihen Mahan/ ionga henen piti perimen/ Ja wlosmeni/ ia ei tiennyt cuhunga hen oli tuleuainen.

9 Uskon cautta hen oli Mwcalainen sille Luuatulla Maala ollut/ ninquin Wieralla Maalla/ Ja asui Pauluisa Isaachin ia Jacobin cansa/ ninen Cansaperilisten samaan Lupauxeen.

10 Sille hen oli odhottanut sen Caupungin ielkin iolla Perustus oli ionga Rakendaia ia Looia ombi Jumala.

11 Uskon cautta mös Saara woima' sai sijttemen/ ia synnytti ylitze henen liens Aian/ Sille hen piti sen Uskolisna/ ioka sen luuanut oli.

12 Sentedhe' olit mös ydheste/ waicka cooleuaisesta Rumista mondo syndnyet/ ninquin Tähdhet Taiuasa/ ia nin quin Sanda ombi Meren rannasa/ ioca epäluuinen ombi.

13 Neme caiki ouat Uskosa cooluet/ ia euet ole nijste Lupauxista semmengen saanuet/ Waan ne taambata nähnyet/ ia nihin turuanuet/ ia hyuesti tydhyit/ ia tunnustit ette he Wierahat ia Mucalaiset olit Maan päle.

14 Sille ne iotca näite sanouat/ he osottauat Heidens etziuen ychte lsenmaata.

15 Ja tosin ios he site muistanuet olisit custa he olit wloslecttenyet/ olis heille kyllle aica ollut iellenspalaita.

16 Mutta nyt he ycte parambata pyteuet/ se on/ site Taiualista. Sentedhen ei itze Jumala häpie cutzutta heiden Jumalaxens. Sille ette hen ombi heille ydhen Caupungin walmistanut.

17 Uskon cautta wffrasi Abraham/ Isaachin coska hen kiusatin/ ia wffrasi sen Ainocaisens coska hen io Lupauxet saanut oli/

18 iosta sanottu oli. Isaachis cutzutaan sinulle Siemen.

19 Ja aiatteli/ Jumala woipi mös coluista ylesheretti/ Josta hen mös henen Esicuuaxi iellensotti.

20 Uskon cautta siugnasi Isaac nijste tuleuista Asioista Jacobin ia Esau.

- 21 Uskon kautta siunasi Jacob coolians/ molemat Josephin Poiat/ ja cumarsi henen Walticans Ladhua.
- 22 Uskon kautta puhui Joseph coolians Israelin Lasten wloslectemisest/ ja annoi keskyn henen luistansa.
- 23 Uskon kautta Moses/ koska hen oli syndynyt salatin colme Cucautta hene' Wanhemildans Senteden ette he näit/ quinga caunis Poicainen hen oli/ ja euet pelienyet Kuningan Haastoa.
- 24 Uskon kautta Moses/ koska hen io/ Swrexii tuli/ kielsi cutzutta sillen Pharaonin Tytteren Poiaxi/
- 25 Ja walitzi palio paramin waiua kersie Jumalan Joucon cansa/ quin sen Aialisen Tarpen/ synneisä nautita.
- 26 Ja luki swremaxi Rickaudexi Christusen Pilcan quin Egiptin Tauarat. Sille hen catzoi Palcanmaxon ielkin.
- 27 Uskon kautta hen ietti Egiptin/ ja ei pelienyet sen Kuninga' Hirmutosta. Sille hen ripui Henese iota ei hen nähnyt ninquin hen olis henen nähnyt.
- 28 Uskon kautta hen piti Päsiäiste/ ja sen Werenuootamisen/ Ettei se ioca ne Esicoiset tapoi/ pitenyt heihin rupeaman.
- 29 Uskon kautta ne keuit sen ruskea' Mere' lepitze/ ninquin cuiua Maata mödhen/ Jota ne Egipterit mös coetelit/ ja vpposit.
- 30 Uskon kautta ne Jerichon/ Murit langesit/ koska he seitzemen peiue ymberinskieudhyt olit.
- 31 Uskon kautta se Porto Rahab ei huckunut ynne ninen Uscomattomain cansa/ koska hen ne Wacoiat rauhalisesta Hoonesensa coriaisi.
- 32 Ja mite minun pite enämen puhuman? Sille Aica tulis minun lyhywexi/ ios minun pidheis yleslukeman/ Gedeonista/ Barachista/ Samsonista ja leptaesta/ ja Daidista ja Samuelista/ ja nijste Prophetaista.
- 33 Jotca Uskon kautta ouat Waldacu'nat ylitzewoittanuet/ tehnyet Wanhurskautta/ saaneet ne Lupauxet/ kijnnitukinuet Jalopeurain Suudh/
- 34 wlossammuttanuet Tulen woima'/ Weltenyet ouat Mieckan Teräwuydhe'/ Ouat wekewemexi tulluet heickoudesta/ Ouat woimalisexi tulluet Sodasa/ Ouat alaslönyet mwcalaiset sotawäet.
- 35 Waimot ouat heidhe' Cooludhensa Ylesnousemisesta iellenssaanuet. Mutta ne mwudh ouat särietyt/ ja Lunastoxen Hyliennyet/ senpäle ette heiden paraman ylesnousemisen piti saman.
- 36 Mutamat taas ouat Pilcoia ja witzoituxet kersinyet/ Ja wiele sijttekin Fangiuxet ja Tornit.
- 37 He ouat kijuitetyt/ rickihacatut/ lepitze pistetyt/ Mieckalla mestatut. He ouat ymberinswaelluet La'masten ja wocten Nahgoisa. Kieuhet/ adhistetut/ waiuatut.
- 38 Joinenga Maailma oli Mahdhotoin/ Ja ouat Radholisudhes waelluet/ Corueisa/ Woorisa/ Mäen rotcoisa/ ja Maan copisa/

39 Ja caiki neme ouat Uskon cautta Todhistoxen ansainuet/ ia eiuet saanuet site Lupausta/

40 Sentedhen/ ette Jumala o'bi iotakin paraman meiden edhesten edheskatzonut/ ettei ne ilman Meite teudhelisexi tulisi.

12 lucu

1 SEntedhen mös me/ ette meille nyt ombi nin swri Todistosten ioucko meiden ymberillen/ Nin poispancam syndi ioca aina meihin tartu ia hitaxi tekepi. Ja iooskam Kersimisen cautta sijne Kiluoituxes/ ioca meiden eten pandu on/

2 ia yleskatzocam Jesusen päle/ sen vskon Alcaian ia päätteien. Joca/ coska hen olis kyllä tainut lloa pite/ kersi hen Ristin/ ia ei Pilca totellut/ ia on istua Oikealla kädhelle Jumalan Stolilla.

3 Muistacat henen pälens ioca sencaltaisen wastanpuhumisen ombi synneitzilde wastansa kersinyt/ ettei te wäsy teidhen mielisenne ia poislacka.

4 Sille ettei te wiele nyt ole haman weren asti kiluoitellen syndie wastanseisonuet/

5 Ja oletta io wnoctanuet sen wskalluxen/ ioca teille ninquin Lapsille's puhupi. Minun Poican äle Herra' Rangastosta ylencatzo/ ia äle näänny coskas henelde ranghaistan.

6 Sille iota Herra racasta/ sen hen mös rangaitze/ Mutta iocaitzen Poian hen rooskapi/ ionga hen coriapi.

7 Jos te sen rangastoxen kersitte/ nin taritzepi Jumala itzens teille ninquin Lapsillens. Sille cuca on se Poica/ iota ei lse rangaitze?

8 Mutta ios te oletta ilman rangastosta/ iosta caiki ouat Osaliset olluet/ nin te Eperet oletta ia ette Lapset.

9 Ja quin meille ouat Lihaliset lset olluet rangaitziat/ ia olema nijte cauattanuet/ Eikö meiden sijs palio enemien pidhe alamaiset oleman sen Hengelisen lsen/ ette me eleisimme?

10 Ja ne tosin ouat meite rangaisnuet wähine peiuine heiden lulons ielkin/ Mutta teme meiden tarpexenna/ sitewarten ette hen meille pyhydhens iacais.

11 Mutta caiki rangastus/ coska hen on käsis/ ei se nägy ycten meille lloxi/ waan Murehexi. Mutta sitelehin hen ombi andaua Rauhalisen wanhurskaudhen Hedelmen ninen iotca sen cautta harioitetut ouat.

12 Sentedhen ylesoietca teiden ioutilat Kädhenne/ ia ne wäsnyyet Poluet/

13 ia astucat wissit Askelet teiden Jalcainne cansa/ ettei iocu compastuisi ninquin Nilcu/ waan palioenämen teruehexi tulis.

14 Noudhattaca Rauha cackein cansa ia site pyhytte/ paitzi ioita eikengen saa Herra nähdhä.

15 Ja warinottacat/ ettei iocu Jumalan Armo vnhodhaisi/ Ettei ioscus

yleskasuais iocu Caruas iwri/ ia tekis iotakin wastalloista/ ia monda sen saman cautta saastuisit.

16 Ettei iocu olisi Salauoteinen eli Jumalatoim ninquin Esau/ ioca yhden Atrian tähden poismyi Esicoisudhensa oikeudhen.

17 Sille te tiedhette/ ette koska hen sijtte tactoi perie sen siugnauxen perimisen oikeulla/ tuli hen poishylyätyxi/ Sille eipe hen leunyt ycten sija paranoxeen/ waicka hen site kynelille etzei.

18 Sille eipe te ole edheskeunyet sen wooren tyge/ iota ruueta saa/ ia Tulella paloi/ eike sen Syngyn ia Pimeydhen/ ia sen hirmuisen ilman tyge/

19 eike sen Basunan helinen ia Sanaden änen tyge/ Jonga ne iotca sen cwlit caaritit/ anodhen ettei se Sana suingan pitenyt heille sanottaman.

20 Sille eiuet he woinuet site kersie/ mitke sijne sanottin/ Ja ios iocu Peto sihen Wooren satuis/ pite sen kiuitetemen/ eli Nolilla lepitzeammuttaman.

21 Ja nin hirmuinen oli se Näky/ ette Moses sanoi/ Mine olen hemmestynyt/ ia wapisen.

22 Waan te oletta edheskieunyet Sionin Wooren tyge/ ia sen eleuen Jumalan Caupungin tyge/ sen Taiualisen Jerusalemin tyge/ Ja monen tuhanen epälucaisen Engeleitten Jouckon tyge/

23 Ja Esicoisten Seurakunnan tyge/ iotca Taiuaise ouat ynne kirioitetut/ ia Jumalan caikein Domarin tyge/ ia ninen Teudhelisten Wanhurskasten Hengein tyge/

24 ia sen wdhen Testamentin wälimiehen JESUSEN tyge/ ia sen weren wiskamisen tyge/ ioca parambita puhupi quin Abelin weri.

25 Catzocat ettet te hende ylencatzo/ ioca teidhen cansanna puhupi/ sille ios euet ne weltenyet iotca heitens caaritelit heneste/ ioca Maan päle puhui. Palio wähehin me/ ios me täte caaritamme/

26 ioca Taiuaasta puhupi/ ionga äni silloin Maan iäristi. Mutta nyt hen lupapi ia sano/ wiele nyt widhoin mine tadhon iäriste/ ei waiuon Maata/ mutta mös Taiuan.

27 Mutta quin hen sanopi/ wiele nyt widhoin/ Sille hen osottapi ette ne iäriseueiset pite mwtettama'/ ninquin seki ioca rakettu on Se'päle ette ne cappalet pysyme' pite iotca iärisemäte ouat.

28 Sentedhen ette me saamma sen Waldakunnan ioca ei iäriste taidha/ meille ombi Armo ionga cautta me Jumalata paluelemme henen Mielen noutexi Taualla ia Pelgholla.

29 Sille ette meiden Jumalan ombi yxi culuttauainen Tuli.

13 lucu

1 PYsyket wahuana welielises Rackaudhes. Honesenottamista elket vnhottako/

2 Sille sen cautta ouat mutamat tietemete Engelite Honese'sottanuet.

3 Muistacat ninen Sidhotuin päle/ ninquin ynne heiden cansans sidhotut olisitta/ ia ninen iotca mwrehta kersiuet/ ninquin te itze iotca wiele mös Lihasa elette.

4 Sen Auioskeskun pite cunnialisesta pidettemen caikein seas/ Ja se Auioin Woodhe saastamatoin. Mutta ne Horintekiet ia Salawoteiset Jumala domitzepi.

5 Teiden menon olcohon ilman Ahneutta/ ia tytyket nihin mite teille ombi/ Sille hen on sanonut/ Em mine sinua yle' anna/ engä vnhodha.

6 Nin ette me rohckeamma sanoa/ Herra ombi minun Auttaian/ ia em mine pelke mite Inhimisen pite minun tekemen?

7 Muistacat teiden Opettaiadhen päle/ iotca teille Jumalan Sanan puhunuet ouat/ ioinenga vskoa te tauoittacat/ ia warinottacat millinen loppu heiden Menolans oli.

8 JESUS CHRISTUS/ Eilen ia Tenepene/ ia se sama mös ombi ijancaikisesta.

9 Elket andaco teiden ymberiwietelle moniniaisilla ia mwcalaisilla Opilla. Sille se ombi hyue ette syden wahuistupi Armolla ia ei Rooilla/ ioista eiuet ne miten Hötynyet iotca nijsse waelsit.

10 Meille ombi Altari/ iosta ei ole ninen lupa söödhe iotca Maiasa palueleuat.

11 Sille quinenga eläienden Weri siselle todhaha' sen ylemeisen Papin cautta sihen pyhehe' synnin edeste. Ninen Ruumijt poltetan Ulcona Cantzeista.

12 Sentedhen mös JESUS/ senpäle ette henen piti pyhittemen Canssan henen omalla werellens/ ombi he' kersinyt wlcona Portista.

13 Nin mengemme sijs nyt wlos hene' tygens wlcona Cantzeista/ ia candadhen henen pilcansa.

14 Sille eipe meille ole tesse pysyuäte Caupungita/ Waan tuleuaista me etzimme.

15 Nin wfracam sis nyt aina Jumalalle Kitoswffri henen cauttans/ se on/ Hulein Hedhelme/ iotca henen Nimens tunnustauat.

16 Edhespein/ elket hyuestitekemiste ia cansaiacamista vnohtaco. Sille sencaltaiset wffrit mielestyuet Jumalan.

17 Olcat teiden Opettaiain cwliaiset/ ia noudattacat heite/ Sille he waluuat teidhen Sieluinna ylitze/ ninquin ne iotca lughun sijte tekemen pite/ senpäle ette he sen llon cansa tekisit ia ei Hocamisen cansa/ Sille eipe se ole teille tarpelinen.

18 Rucolcat meidhen edhesten. Se ombi meiden wskalluxen/ ette meille ombi hyue Omatu'do/ ia ahkeroitzenma pitemen hyue Menoa caikein seas.

19 Mutta enimitten mine manan teite näite tekemen/ senpäle ette mine site pikemin iellenstulisin teidhen tygenne.

20 Mutta se Rauhan Jumala ioca iellenstoottanut ombi Cooluista sen swren Lammasten Paimenen/ sen ijancaikisen Testamentin Weren cautta/ meidhen HErran JESUSEN

21 Se techkön teite toimelisexi caikesa hyuese Töösä/ tekemen henen

tactonsa/ ia saattacan teisse/ mite henen edhesens Otoline' ombi JEsusen CHristusen cautta/ Jolle Cunnia olcohon ijancaikisesta ijancaikisehen Amen. 22 Mine manan teite (rackat Welieni) Ottakat Hyuexi se Manauxen Sana/ Sille mine olen lyhyesti teille kirioittanut.

23 Tieteket meiden Welien Timotheusen päästetyn oleuan/ ionga cansa ios hen pian tule/ tadhon mine teite nähä.

24 Teruetteket caiki teiden Opettai ia caiki pyhie. Teruetteuet teite ne Weliet Walinmaasta.

25 Armo olcohon caikein teidhen cansan Amen.

Se P. Petarin Ensimeinen Epistola.

1 lucu

1 PEtari JEsusen Christusen Apostoli.

2 Nijlle wloswalituille Oudhoille haiolla asuuaisille Po'tos/ Galatias/ Cappadotias/ Asias ia Bithynias/ Isen Jumalan Aiuotuxen ielkin/ sen Hengen pyhitoxen cautta/ Culiaisudhexi ia Jesusen Christusen Weren pirsकुमिsexi. Jumala andacoho' teille palio Armo ia Rauha.

3 Kijtettu olcohon Jumala ia meiden HERRan Jesusen Christusen Ise/ ioca on meite henen swre' Laupiudhens cautta iellenssynnyttenyt/ ychtehen eleuen Toiuohon/ sen Jesusen Christusen Ylesnousemisen cautta nijste Cooleista/ 4 ychtehen catomattoman ia saastamattoman ia turmelemattoman Perimisehen Joca ombi Taiuasa tedhellepa'du teite warten/

5 Jotca Jumalan wäelle/ sen Uskon cautta kätketehen Autuudexi/ Joca sitewarten walmistettu ombi/

6 ette sen pite ilmei tuleman wimeisella aijalla/ Jossa teiden pite teiten iloitzema'/ Te iotca nyt wähelle hetkelle (ios taruitan) waiuataan moninaisis kiusauxis/

7 Senpäle ette teiden Uskon toimelisexi ia palio callimaxi leuteisijn/ quin se catoua Culata (ioca Tulella coetellan) Kijtoxexi/ ylistoxexi ia Cunniaxi/ silloin coska Jesus Christus ilmandupi/

8 Jota te racastatte waicka ette te hende näe/ ionga päle te nyt mös wskotta/ echke te ei hende näe/ Nin teiden pite quitengin iloitzema' sanomattoman ia Cunnialisen ilon cansa/

9 Ja te saatta teiden wskonna lopun/ nimittein/ Sieludhen Autuudhen.

10 Jonga Autuuden ielkin ouat etzinyuet ia tutkinuuet ne Prophetat/ iotca sijte tygetuleuaisesta Armosta teiden pälen noitunuet ouat/

11 Ja ouat tutkinuuet/ mine taicka mille aijalla Christusen Hengi wloswijsasi ioca heisse oli/ ia ennen oli todhistanut ne Pinat tuleuaiset iotca Christuses ouat/ Ja sen Cunnialisudhen ioca senielkin tuleman piti/ ioille se mös

ilmoitettu oli.

12 Sille eiuet he itzeheitens/ waan meite sen cautta paluelit. Nämet iotca nyt teille iulghistetudh ouat ninen cautta/ iotca teille sen Euangeliumin sarnanut ouat sen pyhen Hengen cautta Taiuahasta lehetetyn/ Jota Engelitki mös ihoitzeuat catzoa.

13 Senteden wööttekets teiden Mielen cupehet/ ia olcatta raitijdh/ Ja panga te teiden teudhelinen Toiuon sen Armon päle/ ioca teille taritahan Jesusen Christusen ilmestoxen cautta/ ninquin cwliaiset Lapset.

14 Ja elkette asettaco teiten ninquin ennen/ coska te tyhmydhes Himodhen ielkin elite.

15 Waan sen ielkin ioca teite cutzunut on/ ia ombi pyhe/ olcatta te mös pyhet/ caikisa teiden menosanne.

16 Sille ette kirioitettu on/ Teiden pite Pyhet oleman/ Sille ette mine Pyhe olen.

17 Ja ette te sen auxenhwdhatta lsen polesta/ ioca domitzepi cungin töiden ielkin ilman Inhimisten moodhon catzomista/ Nin catzocat/ ette te tesse teiden Radhoilisudes pelghosa waellaisitte.

18 Ja tieteket ettei te ole catouaisella Cullalla taicka Hopialla lunastetudh/ teiden turhasta menostanne/ ionga te saitta lseiden sädhyste/

19 Waan sen callin Christusen weren cansa Ninquin ydhen wighattoman ia saastattoman Caritzan/

20 Joca tosin io ennen oli aiuottu quin Mailman perustos pandu oli/ Mutta ilmoitettu wimeisine aighoina/ teiden tedhen iotca henen cauttans Jumalan päle vskotte/

21 Joca henen ylesherettenyt on nijste Coleista/ ia henelle sen Cu'nialisuden annoi Se'päle ette teille pidheis olema' Usko ia Toiuo Jumala' tyge.

22 Ja techkette puchtaxi teiden Sieluna sen Totudhen cwlemises Hengen cautta welielisehen Rackautehen ioca wilpitöin olis/ ia piteket teite keskenenne palauaisesta racasna puchtahasta Sydhemeste/

23 ninquin ne iotca iellenssyndynet ouat/ Ei catouallisesta waan catomattomast Siemenesta/ nimittein/ sijte eletteueste Jumalan sanasta/ ia ioca ijancaikisesta pysypi.

24 Sille ette caiki Liha on ninquin Roho/ ia caiki Inhimisen Cunnialisus/ ninquin sen Rohon cuckaiset. Se Roho on poisquiuettu/ ia ne cuckaiset ouat poislangenet.

25 Mutta se Herran Sana pysypi ijancaikisesta. Ja se ombi se Sana ioca teiden seasan on sarnattu.

2 lucu

1 Nln poisangat nyt caiki Pahuus ia caiki Petos/ ia wlconkullasus ia Cateus ia

caiki panetus.

2 Ja halatka sen selkien * ierghielisen Reeskan ielkin/ ninquin ne eskensyndynet Lapsucaiset/ Senpäle ette te sen saman cautta yleskaswaisitte.

3 Jos te mwtoin maistanet oletta/ ette HERRA ombi Lakia/

4 ionga tyge te mös tullet oletta/ ninquin sen eleuen Kiuen tyge/ Joca Inhimisilde on hylletty/ Mutta Jumalan tykene hen ombi wloswalittu ia callis.

5 Ja mös te nin quin ne eleuet Kiuet raketka teiten Hengelisexi Hoonexi/ ia pyhexi Pappiudhexi wfframahan Hengelisi Uffri/ iotca Jumalalle otoliset olisit Jesusen Christusen cautta.

6 Sente'den seisopi mös Ramatusa/ Catzo/ Mine panen Syonin ydhen wloswalitun callin culmakiuen/ Ja ioca henen pälens vskopi/ ei se wilpistetä.

7 Teille iotca nyt vskotte/ ombi hen callis. Mutta nijlle vskottomille (ombi se Kiui ionga Rakendaijat ouat poishylienet/ ia on Culmakiuexi tullut)

8 ydhexi Louckamisen Kiuexi/ ia ydhexi Pahennoxen Callioxi/ Nimittein/ nijlle iotca heidens Sanan päle louckauat/ ia eiuet sen päle vsko/ iohonga he mös asetetudh olit.

9 Mutta te oletta se wloswalittu Sucu/ se Kuningalinen pappius/ se pyhe Canssa/ se Erinomaisudhen Canssa/ Ette teiden pite ilmoittaman sen Auwudh/ ioca teite cutzunut on pimeydhesta henen ihmeliseen Walkiuteens.

10 Te iotca muijnen eipe Canssa olleet/ Mutta nyt te oletta Jumalan Canssat. Ja te iotca muijnen eipe Armosa olleet/ Mutta nyt Armosa oletta.

11 Rackat weliet/ Mine manan teite ninquin Oudhoija ia mucalaisi/ poispiteket teiten Lihalisista Himoista/ iotca sotiuaat Sielua wastan.

12 Ja piteket hye meno Pacanaidhen seas/ Sen päle ette ne iotca teite panetteleuat ninquin Pahointekijte/ aruaisit teite teiden hyuiste töisten/ ia kijtteisit sijte Jumala/ sinä peiuenä/ iona hen caiki iulghistapi.

13 Senteden olcatta alamaiset caikille Inhimilisille Sädhyille Herran tedhen/ Waicka se olis Kuningelle/ ninquin sen ylimeisen/ taicka Pämiehillen/

14 ninquin ne iotca henelde lehetetydh ouat/ nijlle Pahointekijoille tosin rangastoxexi/ ia nijlle Hurskaille kijtoxei.

15 Sille ette se ombi Jumalan tachtu/ ette te hyuelle töelle tukitzetta Hulluen ia tyhmein Inhimisten suun.

16 Ninquin ne wapahat/ ia ei nin ette sa wapaus olis quin Pahudhen peitos/ waan ninquin ne Jumalan Palueliat.

17 Olcatta cunnialiset iocaista wastan. Racastacat Welijä/ Pelietke Jumalata/ Cunnioittaca Kuningasta.

18 Te Palueliat olca alamaiset caikella pelgholla teide' Herrain/ ei waiuoin ninen Lakiain ia siuiede'/ Waan mös nijlle tuimille.

19 Sille se on Armo/ ios iocu Omantunnons tedhen Jumalan tyge/ pitepi waiua/ ia ilman ansiotans wärytte kerssiipi.

20 Sille mike kijtos se on ios te pahain tekoinne tedhen piexeteen/ ia te

kerssitte? Mutta coska te hyuestiteet/ ia quitengin waiuataan/ ia te sen kersitte/ se ombi Armo Jumalan edes.

21 Sille siteuarte' te oletta cutzutud/ Se'uoxi ette Christus mös kersi meiden edesten/ ia meille ydhen Esicuan ietti/ Ette teide' pitepi noudhattaman hene' Askelens.

22 Joca ei ychten syndi tehnyt ollut/ Eike mös ychten petosta ole henen Suustans leutty.

23 Joca ei wastankironudh/ coska he' kirottijn/ Ei whgannudh/ coska hen kerssi. Mutta hen annoi henelle Coston ioca oikein domitze.

24 Joca meiden syndinne itze wffrasi omas Rumisans Puun pääle/ senpäle ette me synneiste poiskooleet/ sille Wanhurskaudhelle eleisimme. Jonga haauain cautta te oletta teruexi tulleheet/

25 Sille te olitta ninquin exyueiset Lambat Waan nyt te oletta palaineet/ sen teiden Sieludhen Paimenen ia Pispän tyge.

3 lucu

1 SAmalmoto/ Olcohon Waimot heiden Miestens alamaiset/ Ette mös ne iotca eiuet wsko Sanan päle/ machtaisit waimoin menosta/ ilman sanata tulla woitetuxi/

2 coska he merkitzeuet teiden puchtan Menon pelghosa.

3 Joinenga Caunistos ei pidhe olemän wlconaista hiuxien palmicoisa/ ia cullan ymberirippumisesa/ eli calleisa waateisa.

4 Waan ios se salainen Inhiminen sydhemes/ ombi ilman wighata/ lakian ia hiliaisen Hengen cansa/ Se on callis Jumalan silmein edes.

5 Sille ette tellemodholla ouat mös muinen Pyhet Waimot heidens caunistanuet/ Jotca heide' Toiuons Jumalan päle panit/ ia olit heiden Miestense alemaiset.

6 Ninquin Sara oli Abrahamin cwliainen/ ia cutzui Hende Herraxensa. Jonga tytterixi te tullet oletta/ ios te hyuesti teette/ ia ei nin * arghat olisi.

7 Te Miehet samalmoto/ asucat heiden tykenens taidhon cansa. Ja andacat sen Waimolisen (ninquin sen heicolisiman) * Käsiälaisen/ henen cunniansa/ ninquin mös ynneperilisen sen Elemen Armohon/ Senpäle ettei teiden Rucuxenne estetyxi tulisi.

8 Mutta päldiskein/ caiki olcatta yximieliset/ Ynnekersiueiset Welieliset keskenen/ Laupialiset/ Ysteueliset/

9 Ei costain paha pahalla/ Eike kirolla kirostusta/ Waan site wastan/ hyuestisiughnatca/ Tieten ette te oletta sihen cutzutudh/ perimehen hyuestisiughnauxen.

10 Sille ette ioca elä tachtopi/ ia hyuet peiuet nähdhä/ hen hilitkän henen Kielense paha puhumasta/ Ja henen Hwlensa petoxesta.

- 11 Hen wälteken pahasta/ ia techken hyue. Hen etziken Rauha/ ia noutakan site.
- 12 Sille ette HERRan silmet ouat Wanhurskain päle/ ia henen Coruansa heiden rucuxisans. Mutta HERran casuo o'bi pahointekiedhen päle.
- 13 Ja cuca on/ ioca teite taita wahingoitta/ ios te hywen ielkinseisotta?
- 14 Ja ios te wiele iotakin lijca mös kersisitte Oikiudhen tedhen/ nin te quitengin autuat oletta. Mutta elkette pelietkö heiden hirmutostans/ elkette mös heite hemmestyghö.
- 15 Mutta HERRA JUMalata pyhittekä teiden sydhemisenne.
- 16 Olcatta mös walmihit aina wastaman iocaista quin tutkistele teiden Toiuon perustoxen ielkin ioca teisse o'bi/ hiliaisudhe' ia cauatuxen cansa. Ja piteke yxi Hyue Omatundo/ Senpäle ette ne/ iotca teite panetteleuat/ ninquin Pahointekijte/ häpieisit/ ette he ouat häweisnuet teiden hyuen menon Christusesa.
- 17 Sille ette se ombi parambi (ios Jumalan tachtö nin on) ette te kersisitte hyuen teghon tedhen/ quin pahan.
- 18 Senwoxi ette Christus mös wihdoin meiden synnein tedhen kersi/ Hurscas Ricolisten edeste/ Senpäle ette hen meite piti Jumalalle wfframan/ Ja on tosin coletettu Lihan cautta/ Mutta eleuexi techty Hengen cautta.
- 19 Sijne samas he' mös poismeni/ ia sarnasi nijlle He'gille Fangiuxes/
- 20 iotca eiuet muinen vskonuet/ Coska Jumala widhoin odotti/ ia kersiueinen oli Noen aicana/ coska se Archi walmistettin/ iosa wähe (Se on/ cadhexan sielua) tulit pästetyxi Wedhe' cautta/
- 21 Joca nyt mös meite autuaxi tekepi Castesa/ ioca sille merkittu on/ Jolla ei Liha' saastauxet poispa'na/ Waan ette se on yxi * Lijtto hyues Omastunnosa Jumalan tykene Jesusen Chrstusen ylesnousemisen cautta.
- 22 Joca on Jumalan oikialle Kädhelle Taiuasen ylesmennyt/ ia henelle ouat Engelit/ ia Wallat/ ia Woimat alamaiset.

4 lucu

- 1 ETTE nyt CHRISTUS Lihasa meiden edesten on kersinyt/ Nin Harniskoitka mös teiten samalla mielelle. Sille ette ioca Lihasa kersipi/ se poislackapi synniste/
- 2 senpäle ettei hene' site aica quin Lihasa edespeiten on/ pide Inhimiste' himoin ielkin/ Waa' Jumala' tahdon ielkin elemen.
- 3 Sille ette io kyllä on/ ette me sen edesioutunuen Elemen aighan culutimme Pacanaidhen mielen ielkin/ coska me waelsinma irtaudhesa/ himoisa/ ioopumisesa/ ylensömisēs/ Lainouxisa/ ia hirmulisisa Epeiumalden palueluxisa.
- 4 Site he oudhoxuat/ ettei te ynne heiden cansansa iooxe sijnä samassa sädhyttömes Hecuman menosa/ iotca teiste pahasti puhuuat/

- 5 Joinenga pite lughun tekemen Henelle ioca ombi walmis domitzeman nijte Eleuite ia coleita.
- 6 Sille sitewarte' mös Euangelium ombi sarnattu nijlle Coolluille/ senpäle ette he domitaan Inhimisten polesta Lihasa/
- 7 Mutta Hengese eleuet Jumalasa. Mutta nyt caikein cappalten Loppu lehestupi.
- 8 Nin olcatta sis raitijdh ia walpat Rucoleman. Mutta ennen caikia piteket keskenen palaua Rackaus. Sille ette Rackaus * peitte palio ricoxita.
- 9 Olcatta Wieroinhohoiat keskenen ilman napistuxia.
- 10 Ja paluelcat keskenen/ iocainen sille Lahialla quin hen saanut ombi/ ninquin ne hyuet moninaisen Jumalan armon Hoonenhaltiat.
- 11 Jos iocu puhupi/ se puhucan ninquin Jumalan sanoijo. Jos iollaki on iocu Wirca/ ette he' tekis ninquin sijte auuosta ionga Jumala andapi. Senpäle ette Jumala caikisa cunniotetaisijn Jesusen Christusen cautta. Jolle olcohon Cunnia ia walda ijancaikisesta ijancaikisehen Amen.
- 12 Minun rackahani/ Elket oudhoxuco site hellecte (quin teille tapachtupi/ ette te coetelluxi tuletta) ninquin teille iotaki uutta tapadhuis/
- 13 Waan iloitcat paramin ette te yne Christusen cansa kersitte/ Senpäle ette te mös aijalans madhaisitte henen Cunnians ilmeistuxes iloitta ia riemuita.
- 14 Autuat oletta te/ ios te Christusen Nimen tädhen pilcataan/ Sille ette se Hengi/ ioca ombi Cunnian ia Jumalan Hengi/ leuäpi teiden pälenne. Heiden tykenens hen pilcataan/ waan teiden tykenenne hen cunniotetaan.
- 15 Mutta eikengen teiste kärsi ninquin iocu Murhaija eli Warghas taicka Pahointekia/ eli ninquin se ioca * Wierasen Wircan rupepi.
- 16 Mutta ios he' kersipi ninquin Christittu/ elken häuetkö/ Waan kijtteken Jumalata sen osan polesta.
- 17 Sille ette aica on/ ette Domion pite rupiaman Jumalan Hoonesta. Mutta ios se ensin meiste rupiapi/ Minge lopun he saauat iotca Jumalan Euangeliumi eiuet vsko?
- 18 Ja ios se Hurskas tuscalla wapaxi tulepi/ cuhunga sijtte Jumalatoin in Syndinen tulepi?
- 19 Senteden iotca kersiuet Jumalan tahdhon ielkin/ ne andacan heiden Sielunsa ninquin Uskolisen Loian hyuein töiden cansa.

5 lucu

- 1 Nijte Pappia iotca teiden seasan ouat/ mine manan/ Joca mös olen Pappi/ ia Christusen pinan tunnustaija/ ia osalinen sijnä Cunniasa ionga pite ilmei tuleman.
- 2 Caitzecat se Christusen Lauma/ ioca teiden Hallusan on/ ia piteket waari heneste Ei waadhitudh/ waan mieleliset Ei häpielisen Woiton tedhen/ waan hyueste mieleste/

3 Eikä mös ninquin HERRAT Canssans ylitze/ waan olcatta Laumalle Esicuuaxi/
4 Nin teiden pite (coska se ylimeinen Paimen ilmestupi) sen catomattoman
Cunnian Crunon saaman.
5 Samalmoto Te Nooret/ olcatta Wanhoille alamaiset. Olcatta caiki keskenen
toinen toisenne alamaiset. Ja piteket teidenne kijndiesti Neurydhesa/ Sille ette
Jumala wastanseiso Coreita. Mutta nijlle Neurille hen Armon andapi.
6 Nin neurytteket sis teiden Jumalan wäkeuen Kädhen ala/
7 ette hen teite corghottais aijallansa/ Caiki teiden murehen heitteket henen
pä lens. Sille ette hen murechtipi teiste.
8 Olcatta raitijdh ia waluocat/ Sille ette teiden Wiholisen Perkele ymberiskieupi
ninquin kilijuaa Jalopeura/ ia etzipi ketä hen ylesnielis/
9 Site te wastanseisocat wahwat Uskosa. Ja tieteket/ ette iwri ne samat
Waiuat tapachtuuat teiden Welijllen Mailmasa.
10 Mutta se Jumala iolda caiki Armo tule/ ioca meite cutzunut on henen
ijancaikisehen Cunniahansa Christuses Jesuses/ se sama teite/ iotca wähen
Hetken kersitte/ päättepi/ wahuistapi tukepi ia kijnittepi/
11 Sille samalle olcohon Cunnia ia Walda ijancaikisesta ijancaikisehen/ AMEN.
12 Siluanusen teiden Uskolisen Welien cautta (quin mine lwlen) ole mine
teille wähille sanoilla kirioittanudh/ manaten ia tunnustain/ Ette teme se oikia
Jumalan Armo ombi/ iossa te seisotta.
13 Teruettepi teite se ynnä teiden cansan wloswalittu Seurakunda Babilonias/
ia minun Poican Marcus.
14 Teruetteket teite keskenen Rackaudhen Suunannon cansa. Rauha olcohon
caikein cansa/ iotca Christuses Jesuses ouat/ AMen.

P. Petrin se Toinen Epistola

1 lucu

1 SImon Petari Jesusesen Christusen Paluelia ia Apostoli/ Nijlle iotca ouat
saanet meiden cansanne yhden caltaisen Uscon/ waahurskaudhesa ionga
meiden Jumala/ Ja wapactaia JEsus Chrisius andapi.
2 Armo ia Rauha lisendykön teise/ Jumalan ia meiden HERRAN Jesusen
Christusen tundemisen cautta.
3 Ette henen Jumalinen wekens meille caikinaiset (iotca elemehen ia
Jumaliseen menon sopiuat) ombi lahiannut/ Henen tundemisens cautta ioca
meite cutzunut on/ henen cunnians ia awuns cautta/
4 ioinenga cautta meille ne callit ia swrimat Lupauxet lahioitetut ouat/
nimittein/ ette te ninen samain cautta osalisexi tulisitta sijte Jumalan
loonosta/ Jos te weltet sen catouaisen Mailman himon.
5 Nin laskecat sihen caiki teidhen ahkeruden/ ette te osotaisitte teiden

Uskosanne Awun/

6 Ja auuosa Toimen/ Ja toimesa Modhon/ Ja modhosa Kersimisen/ Ja kersimises Jumalisudhen/

7 Ja Jumalisudhes welielisen rackaudhen/

8 Ja welielises rackaudhes/ Ychteitzen rackaudhen. Sille coska neme cappalet teise ouat teudhelisesta/ nin ei he teite ioutilasna taicka hedhelmettömine salli löutte meiden Herran Jesusen Christusen tundemisesa/

9 Mutta iolla ei ole neite hen on sokia/ ia coperoitze tijetä kädhellense/ Ja on wnochtanut itzens olluen puhdhastetun henen entisiste synneistense.

10 Sentedhen rackat weliet ahkeroica paramin teiten siehen/ ette te teiden cutzumisen/ Ja wloswalituxen wahuistaisitte.

11 Sille ios te sen teette/ nin ette te coskan lange/ Ja sillens teille runsasti annetan siselkeumys/ sihen meiden Herran ia wapactaian Jesusen Christusen ijancaikiseen Waldakundahan.

12 Senteden en tacto mine wnocta teite aina nijste manata/ Waicka te tiedette/ Ja wahwistetut oletta tesä nyysesä Totudesa/

13 Sille mine aruan sen coctulisexi/ nincauua' quin mine tese Maiasa olen/ ylesherettemen teite ia manaman.

14 Sille mine tiedhen/ ette minun pite pian temen minun Maiani poispaneman/ Ninquin mös meiden Herran Jesus Christus minulle ilmoitti.

15 Mutta mine tadhon mös ahkeroita/ ette teiden pite minun Lectemiseni ielkin neite muistosa pitemen.

16 Sille eipe me ole caualoita iutuita nounuet/ coska me teille tietteuexi teimme meiden Herra' Jesusen Christusen woiman ia tygetulemisen. Waan me olema itze nähnyuet henen cu'nians/

17 coska hen sai lselde Jumalalda cunnian ia ylistoxe' yden änen cautta/ ioca henelle tapactui silde ylenwäkeuelde Herraudhelta/ telle modholla/ Teme on minun raka Poican/ Jossa minulle on hyue sosio.

18 Ja temen änen me cwlima Taiuahasta tuleuan/ coska me hene' cansans ynne olima sen pyhen wore' päle.

19 Meille o'bi yxi wahua Prophetainen sana/ Ja te hyuesti teette ette te sijte warin pidette/ Ninquin yhdeste Kyntileste ioca walgitta pimees siasa/ nincauua' quin Peiue walkene/ Ja se Cointechti yleskoitta teidhe' sydhemisen.

20 Ja se tule teiden ensin tiete/ Etei yxiken Prophetia Ramatusa tapadhu omasta Toimituxesta/

21 Sille ettei wiele nyt yxiken Prophetia ole edestootu Inhimisen tadhosta. Waan ne pyhet Jumalan Inhimiset ouat puhuneet/ waicutetut Pyheste Hengeste.

2 lucu

1 MUtta olit mös falskit Prophetat Canssan seasa ninquin mös teiden seasan tuleuat falskit Opettaiat/ Jotca segan siselle touat wahingolliset Eriseurat. Ja poiskieldeuet mös sen Herra' ioca heite ostanut on. Ja saattauat itze heille's nopean Cadhotoxen.

2 Ja monda noutauat heiden hukutostans. Joinenga cautta Totudhen tije pilcata'/

3 Ja ahneuxesta dicteratuilla sanoilla pite heiden teiste caupaman. Joille io Domio ei sille cauan wiuy/ Ja heidhen Cadhotoxensa ei maca.

4 Sille ios Jumala nijte Engelite/ iotca syndi teit ei ole armahtanut/ Waan o'bi heite pimeyden cahleilla Heluettijn söxenyt/ Ja ylena'noi ette heiden piti Domioho' ketketteme'.

5 Ja ei ole armahtanut site entiste Mailma/ waan wapacti Noe sen wanhurskaudhen Sarnaian itze cadexa'na/ Ja wei Wedhenpaisumuxen ylitze sen Jumalattoman Mailma'.

6 Ja ombi ne Caupungit Sodomian ia Gomorran tuhaxi tehnyt/ yleskukistanut ia cadhottanut/ Ja teki ne Esicuuaxi nijlle Jumalattomille/ iotca sijtte tuleman piti.

7 Ja ombi pelastanut sen hurskan Loth/ ioca waiuattijn reetoilda Inhimisilde heiden hauriudhen elemen menosta.

8 Sille ette he' Hurskas oli ia heiden seasans asui/ ia quitengin sencaltaista piti nekeme' ia cwleman/ waiuasit he site hurskasta Sielua iocapeiue heiden wärein töidhens cansa.

9 Herra taita ne Jumalalliset kiusauxista pelasta/ Mutta ne wäret Domiopeiuen asti ketke pijnatta.

10 Mutta caike enimesti ne iotca waeldauat Lihan ielkin saastaisisa hijmoisa/ Ja Herraudhen ylencatzouat/ tuimat/ tylyt/ ia eiuet wapise waldoia pilcata.

11 Waicka ne Engelit iotca wäesä ia woimasa swremmat ouat/ eiuet kersi itze heitens wastan Herran tyköne site pilcalista domiota.

12 Mutta he ouat ninquin tyhmet Pedhot/ iotca loonosta siehen syndynet ouat/ kijniotetta ia teurastetta. Pilcauat site iota ei he ymerdhä/ ia huckuuat heiden turmellusa menosansa ia sauat wärydhen Palcan sijte.

13 He pitäuet sen hecumana ette he eleuet aighalisisa hercuisa/ He ouat ilkiuxet ia pilcut/

14 Äikisteletuet teiden lahioistanne/ pramauat teiden omillanne/ pitäin teudhet Silmet Hoorudhesta/ ei salli heitens synniste torijua. Haucuteletuat tyghens ne horiuat Sielut/ ouat heiden sydhemensä Ahneuxesa yldeharioitanuet/ Kirottu Canssa/

15 iotca ylenannoit sen oikean Tijen/ ia exyuet/ ia noutauat Balaamin sen Bosorin poian Tijete/ ioca racasti wärydhen palcka.

16 Mutta hen rangaistijn henen wärydhestens/ Se myckä Töiuhta/ puhui
Inhimisen änelle/ ia esti sen Prophetan hulludhen.

17 Ne ouat wedhettömät lechtet/ ia piluen hatarat iotca Tuulispäälde ymberins
aietan/ ioille on ketkety yxi synghy pimeys ijancaikisesta.

18 Sille he puhuuat röuckiet sanat/ quin turhat ouat. Ja yllytteuet
tauattomuxen cautta lihalisijn Himoin nijtä iotca * oikein olisit poisueltänyet/
19 ia wiele nytki exyxisä waeldauat/ Ja lupauat heille wapauden/ waicka he
itze turmeluxen palueliat ouat/ Sille iolda iocu woitetan/ sen paluelia hen
ombi.

20 Sille sijtte quin he ouat paenuet sen Mailman saastauxen lepitze Herra' ia
wapactaian Jesusen Christusen Tundemiseen/ Quitengin nihin he heidens
käriuet/ Ja ylitzewoitetan/ ia o'bi heiden cansans se wimeinen pahamaxi tullut
quin se ensimmäinen/

21 Sille se olis heille parambi ollut/ ettei he olisican sen wanhurskaudhen
Tijetä tundenuet/ quin sijtte ette he sen tunsit/ Ja poiskienschit heidens sijte
pyheste Keskystä/ ioca heille annettu oli.

22 Nijlle ombi tapactunut se totinen Sananlasko/ Coira palaiapi oxennoxensa
tyghe. Ja/ pesty Sica henens Ropacosa iellens hiero.

3 lucu

1 TEme on nyt se toinen Epistola/ ionga mine teille kirioitan minu'
rachkahani/ iolla mine ylesheräten ia manan teidhen puchtahan miele'ne/
2 ette te muistasitte ne sanat iotca teille ennen sanotut ouat nijlde pyhildä
prophetilde/ Ja mös meiden keskyn päle/ iotca olema HErran ia Wapactaian
Apostolit.

3 Ja se ensin tietkä/ ette wimeisinä piäüine tuleuat pilckaiat/ iotca oman
himonsa ielkin waeldauat/ ia sanouat/ Cusa nyt on se Lupaus henen
Tulemisestansa?

4 Sille sijte peiueste quin lset ouat nuckuneet/ nin caiki ieuat quin alghusta
Loondocappalet ouat olluet/

5 Mutta tietensä eiuet he tadho tiete/ ette Taiuas muinen mös oli/ ia Maa
wedheste/ Ja wedhesä seisodhen/ Jumalan Sanan cautta.

6 Quitengin oli sihen aican/ se Mailma ninen samain cautta wedhen
paisumisen cansa turmeltu.

7 Samalmoto mös ne Taiuahat ia Maat quin nyt ouat/ tuleuat hene' Sana's
cautta sästetyxi/ ette ne pite tule' waraxi pidette' Domio peiuelle/ coska ne
Jumalattomat Inhimiset cadoteta'.

8 Mutta teme yxi ey pidhe teilde salattama' minu' rackani/ ette yxi peiue
Herran edhesä ombi ninquin tuhad Aiastaica/ Ja tuhad Aiastaica ninquin yxe
peiue.

9 Ei HErra Wijwuytä hene' Lupaustans/ quin mutomat sen wiwuytoxi luleuat/
waan hen on kersiueinen meiden coctan/ Ja ei tacto ette iongun pidheis
huckanduman/ waan ette iocainen henens paranoxeen kieneis.

10 Mutta HErran peiue ombi tuleua/ ninquin warghas ööllä/ Ja silloin Taiuahat
poismeneuet suurella kijruhulla/ Mutta Elementit pite palaudhesta sulaman/ Ja
Maa/ ia ne rake'nuxet iotca henesä ouat/ pite poispalaman.

11 Ette nyt caiki neme pite catoman/ quingakaltaiset teidhen tule silloin olla
pyhisä menoisa ia Jumalalisudhesa?

12 Nin ette te odhotatte/ ia kiruhdhatte siehen Jumalan peiuen tulemisehe'/
Jonga cautta Taiuahat Tulesta catoauat/ ia ne Elementit palaudesta sulauat.

13 Mutta me odotamme wsija Taiuaita/ ia wtta Maata hene' lupauxe's ielkin/
Joissa Wa'hurskaus asupi.

14 Senteden minun rackani/ ette te neite tiedhette/ nijn ahkeroica ette te
henen edesens saastatomat ia nuchtetomat Rauhasa leuteisijn/

15 Ja se meiden HErran Jesusen Christusen kersimys/ lukeca te teiden
Autuudhexen. Ninquin mös meiden racas welien Pauali/ sen Wisaudhen ielkin
ioca henelle on annetu/ ombi teille kirioitanut/

16 Ninqui hen mös iocaitzesa Epistolasa neistä puhupi/ ioisa ombi monda
töleste ymmerdä/ ioita ne Oppemattomat/ ia irtaliset pahendauat/ ninquin
mös ne mwdh Ramatut/ heiden omaxi cadhotuxexi.

17 Mutta te minun rackani/ ette te sen enne' tiedhette/ nin cartacat teiten/
ettet te wietelläisi Jumalatomadhen Inhimisten exytyxen cautta ynne heiden
cansansa/ Ja poislangette teidhen omasta Wachwudhesta'ne/

18 Waan casuaca meiden Herran ia Wapachtaia' Jesusen Christusen Armosa ia
tundemisesa/ Jolle olcohon Cunnia seke nyt ette ijancaikisehen aicahan/
Amen.

Se Ensimeinen P. Johannesen Epistola.

1 lucu

1 SE quin algusta oli/ sen me culuet olema sen me nähnyuet olema/ meiden
Silmille'me/ sen me catzonuet olema/ Ja meiden kätenne pidhelluet ouat sijte
Elemen Sanasta/

2 ia Eleme o'bi ilmestynyt/ ia me olema nähnyuet/ ia todhista'me/ ia
ilmoita'me teille sen Eleme'/ ioca ijancaickine' ombi/ Joca oli Isen tyköne/ ia
ombi meille ilmestynyt.

3 Mitä me nähnyuet ia cwluet olema/ sen me ilmoitamma teille/ senpäle ette
teilleki mös pite meiden cansanna seura oleman/ Ja meiden Seura pite Isen ia
henen Poiansa Christusen cansa oleman/

4 ia näite me kirioitame teille/ senpäle ette tedhen Ilonna pite teudhelisen

oleman.

5 Ja teme ombi se ilmoitus ionga me henelde cwluet olema Ja teille ilmoitamma. Ette Jumala yxi Walkeus on/ Ja henese ei ole ychten Pimeytte.

6 Jos me sanoma ette meille ombi seura henen cansansa/ ia waellamme pimeydhes/ nin me walectelema/ ia eipe me tee totuutta.

7 Mutta ios me walkiudesa waellamme ninquin hen on walkiudhesa/ nin ombi meille seura keskenenne/ Ja Jesusen Christusen henen Poiansa Weri puhdistapi meite caikista synniste.

8 Jos me sanome/ ei ole meille syndie/ nin me petämme itzenne/ ia totuus ei ole meise.

9 Mutta ios me tunnustamme meiden syndinme/ nin hen on Uskolinen ia hurskas/ ette hen meille synnit andexi andapi/ Ja puhdhistapi meite caikesta wärydesta.

10 Jos me sanome/ eipe me syndie tehnyet ole/ nin me teemme henen walecteliaksi/ ia henen Sanansa ei ole meise.

2 lucu

1 Mlnun Lapsiseni/ neme mine kirioitan teille/ senpäle ettei te syndie tekisi. Ja ios iocu syndie tekis/ nin ombi meille yxi Edestwastaia Isen tykene/ JESUS CHRISTUS/ ioca wanhurskas ombi/

2 Ja se sama ombi se Souindo meiden syndien edheste. Mutta ei waiuon meiden/ waan mös caiken Mailman edheste.

3 Ja sijte me merkitze'me ette me henen tunnema/ ios me henen keskynse pidhemme.

4 Joca sanopi/ Mine tu'nen hene'/ ia ei pide hene' keskyiens se on walectelia/ Ja henese ei ole Totuus.

5 Mutta ioca hene' Sanansa pitepi/ Totisesta o'bi henese Jumala' Rackaus teudheline'/ Sijte me tiedeme ette me henese olema.

6 Joca sanopi itzens oleuan henese/ henen pite mös nin waeldaman quin hen waelsi.

7 Rackat Welieni/ em mine wtta Keskye kirioita teille/ waan sen wanhan Keszyn ioca teille alghusta oli.

8 Se wanha Kesky ombi se Sana/ ionga alghusta cwliitta. Taas wdhen Keszyn mine teille kirioitan/ se quin henese totinen ombi/ ia mös teise. Sille ette se pimeys on poismennyt/ Ja se totinen walkeus nyt paista.

9 Joca sanopi walkeudhesa oleuans/ Ja wihapi hene' weliens/ hen ombi wiele pimeydhesa.

10 Joca henen weliense racastapi/ se pysy walkiudhesa/ ia henese ei ole pahannusta.

11 Mutta ioca henen weliens wihapi/ se ombi pimeydese/ ia waeldapi

pimeydhese/ ia ei tiedhe cunga hen menepi/ Sille ette pimeydheth ouat henen Silmens soghaisnuet.

12 Rackat Poicaiseni/ Mine kirioitan teille/ ette teille synnit andexiannetan henen Nimens tedhen.

13 Mine kirioitan teille lset/ sille te tunsitta henen ioca alghusta on. Mine kirioitan noricasille/ Sille te voititte sen pahan. Mine kirioitan teille Lapsucaiseni/ Sille te tunsitta lsen.

14 Mine kirioitin teille lset/ Sille te tunsitta sen ioca alghusta on. Mine kirioitin teille Noricaisille/ Sille ette te wäkeuet oletta/ ia Jumalan Sana pysypi teise/ Ja oletta sen Pahan ylitzeuoittanuet.

15 Elkette Mailma racastaco/ eike miten quin Mailmas on. Jos iocu Mailma racasta/ henese ei ole lsen Rackaus.

16 Sille ette caiki quin Mailmas o'bi (nimittein Liha' himo/ ia Silmein himo/ ia Elemen coreus) ei ne ole lseste/ waan Mailmasta.

17 Ja mailma catopi himoinensa/ Mutta ioca teke Jumalan tachton/ se pysypi ijancaikisesta.

18 Lapsucaiset/ nyt ombi se wimeinen aica/ Ja ninquin te oletta cwluet/ ette se Antichristus tuleua ombi/ ia nyt mös monda Antichristusta rupesit oleman/ sijte me tunnemma/ ette se wimeinen aica ombi.

19 He ouat meilde wloslectenet/ Mutta eiuet olluat meiste. Sille ios he meiste olisit olluat/ nin he olisit tosin pysynyet meiden cansanne. Mutta senpäle ette he iulkisexi tulisit/ ettei he ole caiki meiste.

20 Ja teille ombi se Woidhellus henelde ioca pyhe ombi/ Ja te tiedette caiki.

21 Em mine kirioittanut teille/ ninquin Totuden tietemettömille/ waan ninquin sen tietäuille/ ia tietekette/ ettei yxike waleh ole Totuyhesta.

22 Cuca ombi walectelia/ mutta se ioca kieldäpi Jesusen oleua' Christusen? Se ombi Antichristus ioca kieldäpi lsen ia Poia'.

23 Jocainen quin kieldäpi Poighan/ ei henelle mös lse ole.

24 Mite te sis cwllitta alghusta/ se teisä pysykän. Jos se teisä pysypi quin te alghusta cwllitte/ nin te Poighasa ia lseste pysytte.

25 Ja teme ombi se Lupaus ionga hen ombi meille luuannut/ sen ijancaikisen Eleme'.

26 Neme mine kirioitin teille nijste iotca teite wietteuuet.

27 Ja se woidellus io'ga te Henelde sanuet oletta/ pysypi teisä/ Ja ette te taruitze/ ette iocu teite opettapi/ waan nin quin se woidhellus teite caikiniaisista opettapi/ nin ombi se tosi ia ei ole Waleh/ Ja ninquin se teite opetti/ nin te henese pysykät.

28 Ja nyt Lapsucaiseni pysykät henese/ Senpäle/ ette coska hen ilmestupi/ madhais meille olla Turua/ ia ei heprien tuleman henen edhesens henen tulemisesans/

29 Jos te tiedhet ette he' hurscas ombi/ nin tieteket mös se/ ette iocainen

quin oikeutta tekepi/ heneste hen ombi syndynyt.

3 lucu

1 CAtzocat quingacaltaisen rackaudhen se lse ombi meille osottanut/ ette me Jumalan Lapsixi nimitete'me. Sen tedhen ei Mailma teite tunne. Sille ettei hen tunne hende.

2 Minun rackani/ me olema nyt Jumalan Lapset/ ia ei ole se wiele ilmestynyt mixi me tulemma/ Mutta Me tiedhemme coska se ilmestypi nin me henen caltaisexens tulema/ Sille me sama henen nähä ninquin hen on.

3 Ja iocainen iolla teme Toiuo on henen tygens/ hen puhdistapi itzens/ ninquin Hängin mös puhdas on.

4 Jocainen quin syndie tekepi/ se mös tekepi wärytte/ ia syndi ombi se wärys.

5 Ja te tiedhette ette hen ilmestyi/ senpäle ette henen piti meiden syndinne poisottaman/ ia ei ole henesä ychten syndie.

6 Jocainen quin henesä pysypi/ ei hen syndie tee. Jocainen quin syndie tekepi/ ei se ole nähnyt hendä/ eike tundenut.

7 Lapsucaiset/ elket andaco kenengen teite wietelle. Joca oikeutta tekepi/ se ombi hurskas/ ninquin Hengin hurskas on.

8 Joca syndi tekepi/ hen ombi Perkelest/ Sille ette Perkele syndi alghusta tekepi. Siteuarten ilmestyi Jumalan Poica/ ette henen piti Perkelen Töödh serkemen.

9 Jocainen quin Jumalasta syndynyt on/ ei he' syndie tee/ Sille ette henen Siemenens pysypi henesä/ ia ei taidha syndie tehdhä/ sille hen on Jumalasta syndynyt. Sijte tutan cutca ne Jumalan Lapset/ eli Perkelen Lapset ouat.

10 Jocainen quin ei teghe oikeutta/ ei ole se Jumalasta Ja ioca ei racasta henen weliensä.

11 Sille ette teme ombi ilmoitus/ ionga te cwlitta alghusta/ ette me racastaisimme keskenem. Ei ninquin Cain/ ioca sijte pahasta oli/ ia tappoi henen Weliens.

12 Ja mingetädhen hen tappoi henen? Sille ette henen töönsä pahat olit/ Ja henen Weliens oikeat.

13 Elket te jmehtelcö minun Welieni/ ios teite Mailma wihapi.

14 Me tiedhemme/ ette me olema Coolemasta Elemehen sijrdyt/ Sille me racastamme Welienne. Joca ei racasta Weliensä/ se pysypi Coolemasa/

15 Jocainen quin hene' Weliens wihapi/ hen ombi Murhaia. Ja te tiedhette ette iocaitzella Murhaialla ei ole se ijancaikinen Eleme henesä pysyuä.

16 Sijte me tunsimma Rackaudhen/ Ette hen ombi Hengensä meiden edhesten pannut/ Ja meiden mös pite Welieine edheste Hengennä panemen.

17 Mutta ios iollaki ombi temen Mailman Hywuytte/ ia näkis henen Weliens

taruitzeuan/ ia sulkepi henen sydhemens pois heneste/ quinga Jumalan Rackaus pysypi henesä?

18 Minun Lapsucaiseni/ elkem racastaco sanalla eli Kielelle/ Waan Töön ia Totudhen cansa.

19 Sijte me tunnemma/ ette me Totudhesta olema/ ia taidhame henen Casuonsa edhes meiden sydhemenne hilitä/

20 nin ette ios meiden sydemenne meite Domitzepi/ Sijtte Jumala swre'bi on quin meiden sydhemenne/ ia tietäpi caiki.

21 Te Rackahimat ios ei meiden sydhemenne meite Domitze/ nin meille ombi Turua Jumalan tyköna/

22 ia mite me anoma/ nin me henelde saama/ ette me henen keskynsä pidhe'me/ ia teem nijtä iotca hene' edhesens kelpauat.

23 Ja teme ombi henen Keskyns/ ette meiden pite henen poighans Jesusen Christusen Nimen päle Uskoman/ ia racastaman meiten keskenen/ ninquin hen keskyn annoi.

24 Ja ioca henen Keskyns pitepi/ se pysypi henesä/ ia hen henesse. Ja sencautta me tiedhem/ ette hen meissä pysypi/ Ja sijte Hengestä ionga hen meille annoi.

4 lucu

1 TE rackaimat/ elkette iocaista Hengie Uskoco/ Waan cokecat ne Henget/ ios he Jumalasta ouat. Sille ette monda Falskia Prophetat ouat Wloslectenet Mailman/

2 Sen cautta te tundecat Jumalan Hengi. Ette iocainen Hengi quin tunnustapi Jesusen Christusen Lihasa tulluen/ se ombi Jumalasta.

3 Ja iocainen Hengi/ quin ei tunnusta Jesusen Cheristus Lihasa tulluexi/ ei ole se Jumalasta. Ja teme ombi se Antichrustusen Hengi/ iosta te cwlitita/ ette hen ombi tuleua/ ia ombi io parallans Mailmasa.

4 Lapsucaiseni/ te oletta Jumalasta/ ia oletta Heijen ylitzeuoittanuet. Sille ette se ioca teisse ombi/ ombi swrembi quin se ioca ombi Mailmasa.

5 He ouat Mailmasta/ sentedhen he puhuuat Mailmasta/ ia Mailma heite cwlepi.

6 Me olema Jumalasta/ ia ioca Jumalan tundepi/ Hen cwlepi meite. Joca ei ole Jumalasta/ ei hen cwle meite. Sencautta me tunnemma totudhen Hengen/ ia sen Exitoxen Hengen.

7 Te rackahimat/ Racastacam meiten keskenen/ Sille ette Rackaus ombi Jumalasta/ ia iocainen quin racastapi/ se ombi Jumalasta syndynyt/ ia tundepi Jumalan.

8 Joca ei racasta ei hen tunne Jumalata/ Sille ette Jumala ombi Rackaus.

9 Sen cautta ilmestyi Jumalan Rackaus meiden coctan/ ette Jumala henen

Ainoan Poiansa lehetti Mailman/ ette meiden henen cauttans elemen pidheis.
10 Sijnä seiso Rackaus/ Ei ette me racastimma Jumalata/ Waan ette hen
racasti meite/ Ja lehetti henen Poia's Souinnoxexi meiden syndeinne edeste.
11 Te rackahimat/ ios Jumala meite nin racasti/ nin meiden pite mös meiten
keskenem racastaman.
12 Eikengen Jumalata ole coskan nähnyt. Jos me racastam meiten keskenen/
nin Jumala meisse pysypi/ ia henen Rackaudhens ombi teudhelinen meisse.
13 Sijte me tunnema ette me pysymme henesä/ ia hen meisse/ Ette hen
annoi meille henen Hengestens.
14 Ja me näimme/ ia todhistama ette Ise on lehettenyt Poighans Mailman
wapactaiaxi.
15 Jocainen quin tunnustapi/ Ette Jesus ombi Jumalan Poica/ henesä pysypi
Jumala/ ia hen Jumalasa.
16 Ja me tunsimma ia vskoima sen Rackaudhen/ ionga Jumala pite meidhen
tyghenne.
17 Jumala ombi Rackaus/ ia ioca Rackaudes pysy/ hen pysypi Jumalasa/ ia
Jumala henesä.
18 Sijnä ombi rackaus teudelinen meiden cansan/ senpäle ette meille onopi
Turua Domiopeiue/ Sille ette ninquin hen on/ nin olema mös me tesse
Mailmasa.
19 Pelco ei ole Rackaudesa/ waan se teudelinen Rackaus wlosaija Pelkeuxen/
Sille ette pelgolla ombi pijna. Mutta ioca pelkepi/ ei hen ole teudeline'
Rackaudesa.
20 Racastacam hende/ Sille ette hen meite ensin racasti. Jos iocu sanopi/
Mine racastan Jumalata/ ia wihapi henen Welians/ se ombi walectelia. Sille
ette ioca ei racasta henen welie's ionga hen näkepi/ Quinga hen taita
Jumalata racasta iota ei hen näghe? Ja teme kesky ombi meille henelde/ ette
ioca Jumalata racasta/ henen pite mös racastaman welians.

5 lucu

1 JOcainen quin vskopi ette Jesus ombi se Christus/ hen ombi Jumalasta
syndynyt. Ja iocainen quin racastapi hende ioca synnytti/ hen racastapi mös
site/ ioca heneste syndynyt ombi.
2 Sen cautta me tunnema/ ette me racastam Jumalan Poikia/ coska me
Jumalata racastam/ ia henen Keskyiens pidhemme/
3 Sille ette teme ombi se rackaus Jumalan tyge/ ette me henen keskynse
pidhemme/ Ja henen Keskykse eiuet ole raskat.
4 Sille ette caiki mite Jumalasta syndynyt on/ se woitapi Mailman/ Ja meiden
vskona ombi se woitto/ ioca Mailman ylitzewoitti.
5 Cuca sijs ombi ioca woittapi Mailman/ Mutta se ioca vsko ette JESUS ombi

Jumalan Poica?

6 Teme se ombi ioca tuli Wedhen ia Weren cansa/ Jesus Christus/ Ei waiuon Wedhen cansa/ waan Wedhen ia Were' cansa. Ja Hengi ombi se ioca todistapi/ ette Hengi Totuus o'bi.

7 Sille ette colme on iotca todistauat Taiuahasa/ Ise/ Sana/ ia se pyhe Hengi/ ia ne Colme ychtene ouat.

8 Ja colme ouat/ iotca todistauat Maan päle/ Hengi/ Wesi ia Weri/ Ja ne * colme ychtene ouat.

9 Jos me Inhimisten todistoxen otama/ nin on Jumalan todistos swrembi/ Sille ette teme ombi Jumalan todistos/ iolla hen todisti henen Poiastans.

10 Joca vskopi Jumala' Poian päle/ henelle ombi todistos itze henesens. Joca ei vsko Jumalalle/ hen tekepi henen walecteliaksi/ Sille ettei hen vsko sen todistoxen päle ionga Jumala todistanut ombi henen Poiastans.

11 Ja teme ombi se todistus/ ette Jumala ombi meille sen ija'caikisen Eleme' a'danut/ Ja se Eleme ombi hene' Poigasans.

12 Jolla on Jumala' Poica/ henelle o'bi se Eleme. Jolla ei ole Jumala' Poica/ henelle ei ole se Eleme.

13 Neite mine kirioitin teille/ iotca vskotta Jumalan Poian Nimeen/ senpäle ette te tiedheisitte teille oleua' sen ijancaikisen Elemen/ Ja sitewarten ette te vskoisitte Jumalan Poian Nimeen.

14 Ja teme ombi se Turuaus ioca meille on henen tygens/ Ette ios me iotakin anoisimma henen tadhons ielkin/ nin hen meite cwlepi.

15 Ja ette me tiedhemme ette hen meite cwlepi mitäikenens me anomma/ Nin me tiedhemme ette meille ouat ne anomiset iotca me henelde anoima.

16 Jos iocu näkis henen Weliens/ syndi tekeuen iongun synnin ei Coolemahan/ hen macta rucoella/ nin henen pite andaman nijlle Eleme'/ iotca synditekeuet/ ei Coolemaha'. Ombi syndi Coolemahan/ sencaltaisen edest em mine sano/ ette iocu rucoilis.

17 Caiki wäryys o'bi syndi/ ia ouat mwtamat synnit ei colemaha'.

18 Me tiedhemme/ ette iocainen quin Jumalasta on syndynyt/ ei hen syndie tee/ waan ioca Jumalasta syndynyt on/ hen henens cauatta/ ia se paha ei rupea henen.

19 Me tiedhemme ette me Jumalasta olema/ ia coco Mailma sijnä pahudhesa seiso.

20 Mutta me tiedhemme/ ette se Jumalan Poica tuli/ ia on meille Mielen andanut/ ette me sen totisen tunne'ma/ ia olema sijnä totisesa/ henen Poigasans Jesusesa Christusesa.

21 Teme ombi se Totine' Jumala/ ia se ijancaikine' Eleme. Lapsucaiset/ cauattacat teitenne Epeiumaloista. AMEN

P. Johannesen se Toinen Epistola.

1 lucu

1 SE Wanhin/ sille wlosualitulle Frowalle ia henen Lapsillensa/ ioita mine racastan totudesa/ Ja em mine waiuon yxineni/ mutta mös caiki iotca Totudhen ouat tundenuet/

2 sen Totudhen tähdhen ioca meisä pysypi/ ia meiden cansanna ombi eleue ijancaikisesta.

3 Armo/ Laupius/ Rauha Iselde JUMALALDA/ ia HERRALda Jesuselda Christuselda/ Isen Poialda/ Totudhesa/ ia Rackaudesa. Olcohon teidhen cansanne.

4 Mine ole' sange' jhastunut/ ette mine leusin Sinun Lapsistas nijtä iotca totudhesa waeldauat/ Ninquin me Kesky Iselde saanuet olema/

5 Ja nyt mine rucoilen sinua Frowua/ ei ninquin vutta Keskye/ mine sinulle kirioita/ waan sen quin meille oli alghusta. Ette me meiten keskenen racastaisim.

6 Ja teme on se Rackaus/ ette me Waellama henen Keskyns ielkin. Teme ombi se Kesky ninquin te alghusta cwlitia/ senpäle/ ette te sijne siselle waellaisitta/

7 Sille ette monda wietteliete on Mailman tullut iotca eiuet tunnusta JESUSTA CHRISTUSTA/ ette he' on Lihaan tullut. Teme ombi wiettelie/ ia se Antichristus.

8 Catzocat Hyuesti teitenne/ ettei me cadhotaisi/ mite me tötetehnet olema/ waan ette me teudhen Palcan saisimma.

9 Jocaine' quin ylitzekieupi/ ia ei pysy Christusen Opisa henelle ei ole Jumalata. Joca pysypi Christusen Opisa/ henelle ombi seke Ise ette Poica.

10 Jos iocu tule teiden tyge'ne/ ia ei too tete Opetosta cansans/ Elket Hoonesen ottaco hende/ Elket mös hende teruettekö/

11 Sille ette ioca hende teruettepi/ hen on osalinen henen pahoista Töistens.

12 Olis minulla palion teille kirioittamista/ Mutta em mine tactonut breiuille ia plekille/ waan mine toiuon tuleuani teiden tyghönne/ ia tykönoleua teiden cansan puhuuani/ senpäle/ ette meiden ilon teudhelinen olis.

13 Teruetteuet sinua sinun wlosualitun Sisares Lapset/ AMEN.

P. Johannesen se Colmas Epistola.

1 lucu

1 SE Wanhin/ rackalle Gaiolle/ iota mine Totudhesa racastan.

2 Minun rackani/ mine toiuotan caikisa cappaleisa/ ette sinulle hyuesti käuisit/ ia sine teruenne olisit/ ninquin sinu' Sielus hyuestikieupi.

3 Mutta mine sangen jhastuin coska weliet tulit/ ia todistit sinun Totudhestas/
ninquin sine Totudhesa waellat.

4 Ei ole minulle site swrembata iloa/ quin se ette mine cwlen minun Lapseni
Totudhesa waeldauat.

5 Minun rackaimban/ wskolisesta sine teet mitkes teet welieille/ ia weraille

6 iotca sinu' rackaudestas todistanuet ouat Seuracunnan edhesä. Ja sine olet
hyuesti tehnyt/ ettes heite matca' saatanut olet kuluolisest Jumalan eten/

7 Sille ette henen Nimens tehdhen he ouat wloslectenyet/ ia ei ole Pacanoilda
miten ottaneet.

8 Nin meiden sijs pite sencaltaista coriama'/ senpäle/ ette me sen Totudhen
awuliset olisima.

9 Mine kirioitin Seuracunnalle/ mutta Diotrephe/ ioca heiden keskenens tacto
Jalona pidhette/ ei meite coria.

10 Senteden ios Mine tulen/ nin mine tahdhon ilmoita henen töönsä iotca hen
tekepi/ ia kakotta meite watan pahoilla sanoilla/ ia ei nihingen tydhy. Eipe
hen itze Welieiä coria/ Mutta mös kieltepi nijte iotca tactouat coriata/ Ja
Seuracunnasta heite wlossöxe.

11 Minun Rackahan/ ele tauoita site quin paha on/ waan site hyue. Joca
hyuesti tekepi/ se o'bi Jumalasta/ Mutta ioca pahasti tekepi/ ei hen näe
Jumalata.

12 Demetriusella ombi iocaitzesta todhistus/ ia itze Totudhesta/ ia me mös
todhistamma/ ia te tiedhette ette meiden Todhistoxen ombi tosi.

13 Palio olis minulla kirioitamista/ Waan em mine tahdho plekille ia kynälle
kiroita sinulle.

14 Mutta mine toiuon sinun pian näkeueni/ ia tykön oleuaiset sama keskenen
puhutella.

15 Rauha olcohon sinun cansas. Ysteuet sinua teruetteuet. Teruetä ysteuite
cutain nimele's.

Se P. Jacobin Epistola.

1 lucu

1 JAcob Jumalan ia HErran JEsusen Christusen Paluelia/ nijlle
Cadheltoistakymenelle Sucucunnille iotca haiolla ouat/ Terueydhen toiuotta.

2 Minun Rackat Welieni/ piteket se sulana Riemuna/ coska te moninaisijn
Kiusauxijn langeta/

3 tieten ette teidhen Uskon ios hen mutoin toimelinen on/ waicuttapi
Kersimisen/

4 Mutta Kersimus pite wahuana pysyme' haman loppun asti/ Senpäle ette te
olisitta teudheliset ia coconaiset/ ia ei miseken puuttuuiset.

- 5 Mutta ios ioldain teisse Wisautta putuis/ se anocan Jumalalda/ ioca andapi yxikerdalisesta iocaitzelle/ ia ei soima/ nin se henelle annetan.
- 6 Mutta hen anocan Uskosa ilman epälemet/ Sille/ ioca epeile/ se ombi Meren Alon caltainen/ ioca Twelda aietan ia prijskoitetan.
- 7 Sencaltainen Inhiminen elken luuco/ ette hen iotain HErralda saapi.
- 8 Yxi Epäleua ombi horiuua caikisa henen Teisens.
- 9 Mutta yxi weli ioca neurä ombi/ kehucan henen Corghotoxesans/
10 Ja wastoinpäin/ ioca Rikas ombi hen kehucan henen Alandamisesans. Sille ette ninquin Roohon Cu'coistos pite henen poiskatoman.
- 11 Auringo yleskoitta Helten cansa/ ia Roho taipu/ ia henen Cuckans poiswarise/ ia henen Cuniudhens mooto hucastui. Nein mös sen Rickan pite henen Tauaroisans taipuman.
- 12 Autuas ombi se Mies ioca Kiusauxen kersipi/ Sille coska he' coeteltu ombi/ pite henen saaman sen Elemisen Crunun/ ionga Jumala ombi luuanut ninen iotca hende racastauat.
- 13 Elken kengen sanoco coska hen kiusatan/ ette hen Jumalalda kiusatan/ Sille eipe Jumala ole kiusaia pahude' päin/ nin ei hen kete' kiusa.
- 14 Waan iocainen kiusatan/ coska hen omasta Himosta poiswedheten ia haucutellan/
- 15 Senielken coska Himo ombi sigitenyt/ synnyttepi hen Synnin/ Mutta Syndi coska hen teutetty ombi/ nin se synnyttepi Cooleman.
- 16 Elket exykö rackat Welieni/ caiki hyue Ando/
17 ia caiki teudhelimen Lahia ylhelde tulepi Walkiudhein Iselde/ ionga tyköne ei ole ycten mwtosta/ eli wahetosta/ Walkiudhen ia pimeydhe'.
- 18 Hen ombi meite synnyttenyt henen tadhons ielkin Totudhen Sanalla/ Senpäle ette me olisimma wtiset henen Loondocappaleistans.
- 19 Senteden rackat Welieni/ olcoho' iocaine' Inhiminen nopea cwleman/ mutta Hidhas puhuman/ ia Hidhas Wihaan.
- 20 Sille ette Inhimisen wiha ei tee miten Jumala' edes quin oikein on.
- 21 Senteden poispongatta caiki Saastaus ia caiki Pahuus/ ia ruuetca Siweydhen cansa Sana watan/ ioca teisse jstutettu ombi/ ioca woipi teiden Sielu'na Autuaxi saatta.
- 22 Mutta olcat Sanan tekiet ia ei cwliat waiuoin/ itze teiten petteden.
- 23 Sille ios iocu on Sanan Cwlia/ ia ei Tekie/ hen ombi sen miehen caltainen/ ioca henen rumilisen Casuons Speilis curkistele.
- 24 Sille sijttequin hen curkistellut oli itzens/ mene he' cocta pois/ Ja cocta hen vnhotti millinen hen oli.
- 25 Mutta ioca lepitzecatzipi sihen wapaudhen Teudelisen Lakijn/ ia kijnipysypi/ ia ei ole Unhottaua Cwlia/ waan Tööntekie/ Se sama tulepi Autuaxi henen teghosansa.
- 26 Mutta ios nyt iocu teidhen keskenen näky Jumalalinen oleua ia ei suista

heneh Kieldens/ waan wiettelepä heneh Sydhome's/ Sen Jumalanpaluelus ombi turha.

27 Yxi puhdhas ia Saastatoin Jumala'paluelus teme ombi lsen ia Jumalan tyköne/ etzimen nijte Oruoia ia Leskie heidhen murehisans/ ia itzens saastatoinna Mailmasta pitemen.

2 lucu

1 Rackat Welieni/ Elket site sixi pitekö/ ette Usko JESUSEN CHRISTUSEN meidhe' HErran päle Cunnialisuteen taitapi Inhimisten modhon catzomisen kersie.

2 Sille ios teiden Seuracunnan siseltulis iocu Mies cantadhen Culta Sormusta/ ia kijldeuelle watelle puetettu.

3 Nijn tulis mös siselle yxi Kieuhä Rysylle/ ia te catzoisitta hene' polens ioca kijldeuet Waatet candapi/ ia sanoisitta henelle/ Istu Sine tesse hyuesti. Ja sille Kieuhelle sanoisitta/ seiso Sine sielle/ taicka jstu tesse minun Jalghoisani.

4 Ja eipe te site Oikein aiattelle/ Waan te tuletta Domarixi/ ia teette pahan eroituxen.

5 Cwlcatta minun rackat Welieni/ eikö Jumala ole wlosualinut temen Mailman Kieuhie iotca Uskosa rickat ouat/ ia Waldakunnan periliset/ ionga hen lupasi nijlle ioilda hen racastetan?

6 Mutta te oletta sen Keuhen heueisnyet. Eikö ne Rickat wäkiwalda teidhen waskan pruca ia wedhe teite Oikeudhen eten?

7 Eikö he mös pahasti puhu sijte hyueste Nimeste/ ioista te nimitetut oletta?

8 Jos te sen Kuningalisen Lain teutette Ramatun ielkin. Racasta sinun Lehimeises ninquin itze sinus/ nin te hyuestiteet/

9 Mutta ios te Inhimisten Mooto catzotta/ nin te synditeet/ ia rangaistan Lailda ninquin ylitzekeupeiset.

10 Sille ios iocu coco Lain pite/ ia rickopi ydhes/ se on caikista Wicapä.

11 Sille ette se ioca sanoi/ Ei pidhe sinun Horitekemen. Hen ombi mös sanonut/ Ei pidhe sinun Tappama'. Jos ett sine nyt Hooriatee/ mutta tapat/ nin sine olet Lain ylitzekieupiaxi tullut.

12 Nein te puhucat/ ia nein te tehket/ ninquin ne iotca wapaudhen Lain cautta pite Domittaman.

13 Mutta yxi laupiatoin Domio pite heneh ylitzens kieumen ioca ei ole Laupiatu tehnyt. Ja Laupius kehupi Domiota waskan.

14 Mite se autta rackat Welieni/ ios iocu sanopi henellens Usskon oleuan/

15 ia ei quitengan henelle Töite ole? Taitaco se Usko heneh Autuaxi saatta?

16 Mutta ios nyt yxi weli taicka Sisar alasti olisit/ ia putuisit iocapeiueste Rauindota/ ia iocu teiste sanois heille/ Jumala teite autacon/ lemmittäke teiten/ ia raitca teiten/ Ja ette te quitengan anna heille miteken Rumijn

taruetta.

17 Mite se heite autais? Nein mös Usko coska ei henelle Töite ole/ ombi hen itzesens coollu.

18 Mutta nyt macta iocu sanoa/ Sinulla ombi Usko/ ia minulla ombi Tööt/ Osotta minulle sinun Uskos sinun Töilles/ Nin mineki mös tadhon minun vskon osotta minun Töilleni.

19 Sine vskot ette ainoa Jumala ombi/ Sen sine oikein teet/ Ja Perkelet mös sen vskouat ia wapiseuat.

20 Mutta tadhockos tiete sine turha Inhiminen/ ette vsko ilma' Töite coollu ombi.

21 Eikö Abraham meiden Isen Töidhen cautta ole Wanhurskatettu/ coska hen Poiansa Isaachin Altarille wffrasi?

22 Sijne sine näet/ ette Usko ombi ynnewaicuttanut henen Töidhens cansa/ ia ette Usko ombi Töiste teudhelisexi tullut.

23 Ja ombi se Ramattu teutetty ioca sano/ Abraham vskoi Jumalan/ ia se luetin henelle Wanhurskaudhexi/ ia Jumalan Ysteuexi cutzutin.

24 Nijn te sijs näette/ ette Inhiminen Töiste Wanhurskatan/ ia ei waiuoin Uskosta/

25 Samalmoto mös se Porto Rahab/ eikö hen Töiste Wanhurskattu ole coska hen coriasi ne Sana'candaiat/ ia toista Tijete möte heite wloslaski?

26 Sille ninquin Rumis ilman Hengete coollut on/ Nin mös Usko on ilman Töite coollut.

3 lucu

1 ELket rackat Welieni/ iocainen pytkö Opettaiat olla/ Tieten/ ette me site swreman Domion saama.

2 Sille moninaises me caiki putu'ma. Mutta ioca ei Puhesa langea/ se on teudhelinen Mies/ ioca woi mös coco rumins Suiszila hallita.

3 Catzo me panema Heuoisten Suhun Suitzet/ ette he meite cwlisit/ ia heiden coco rumins me ymberinskänem.

4 Catzos/ Laiuat mös echke quinga swret ne ouat ia ialoilda Twilda aetan/ quite'gi he ymberiketen pienelle Styryllä cuhunga hen tacto ioca sen hallitzepi.

5 Nin mös Kieli ombi yxi piskuinen Jäsen/ ia swret cappalet wlostoimitta.

6 Catzos/ yxi wähe tuli/ quinga swren Metzen se sytyttepi? Ja Kieli o'bi mös yxi Tuli/ yxi Mailma wärytte teune's. Nin ombi Kieli meide' Jäsenein seas/ ia saastutta coco rumin/ ia ylessytyttepi caiken meiden Meno'na/ coska se Heluetiste ylessytypi.

7 Sille ette caiki Loonot seke Petoin ette Linduin/ ia Kermetten ia Merelisten/ Lakioitetan/ ia lakioitut ouat Inhimilisesta Loonosta.

8 Mutta Kieldä ei yxiken Inhiminen taida lakioitta/ se Leuotoin pahuus/ teusi

surmalisie Myrkyie.

9 Sen cautta kijte'me me Jumalata ia Ise/ ia sen sama' cautta me kiroileme Inhimisie iotca Jumalan Cuuan ielkin loodhut ouat.

10 Samasta Suusta Kitos ia Kirous wloskieuuet. Eipe sen nijn (rackat Welieni) oleman pidhe.

11 Wloskohuco mös yxi Lehdhe ydheste Hoosta makian ia caruan wedhen?

12 Taitaco mös/ rackat weliet/ yxi Ficuna Puu ca'da Oliu/ taicka wina puu Ficunata? Nin ei taidha mös yxiken Lehdhe soolaista ia makiata wette anda.

13 Cuca Wisas ia Cauala ombi teidhen keskenen? Se osottacan henen hyuelle Menollans henen Töönse Siweydhes ia wisaudhes.

14 Mutta ios teille ombi catkera kijuaus/ ia Rijta teidhe' Sydemesen/ nin elket kerskaco/ ia elket walectelco Totutta wastan.

15 Sille eipe teme ole se wisaus ioca ylehelde tullut ombi/ wa' Maalinen/ Inhimilinen/ ia Perkelelinen.

16 Sille ette cusa Kijuaus ia Rijta ombi/ sielle ombi Secaseuraus/ ia caiki paha Meno.

17 Mutta se Wisaus ioca ylhelde ombi/ se on ensin puhdas/ sitelehin Rauhalinen/ Siuie/ Uskoittaua/ teusi Laupiutta/ ia hyuie Hedhelmitte/ Eriseuratoin Wlconcullatoin.

18 Mutta ne Wanhurskaudhen Hedhelmet/ kylueten rauhasa ninen iotca Rauhan piteuet.

4 lucu

1 CUsta Sodhat ia Rijdhat tuleuat teiden keskenen? Eikö he sijte tule? nimittein/ teiden Himoista'ne/ iotca sotiuaat teiden * iäsenisenne?

2 Te Himoitzetta/ ia eipe te sen cansa saa. Te cadhetitta ia kijuatte/ ia eipe te sen ca'sa woita. Te sodhitta ia tappeletta/ ia eipe teille ole/ Senteden ettet te mite ano.

3 Te anotta ia eipe te saa/ Senteden ette te pahasti anotta/ nimittein sihe'/ ette te teiden Himoisanne sen culutaisitta.

4 Te Hoorintekiet in Hoorat/ ettekö te tiedhe/ ette Mailman Ystewuys ombi Jumalan Wihalisus? Joca sijs tactopi Mailma' Ysteue olla Hen tulepi Jumalan Wihalisexi.

5 Eli lwletaco te/ ette Ramattu sanopi turhan? Hengi ioca teisse asupi/ himoitzepi Cateusta wastan/

6 ia andapi runsasti Armon.

7 Nin olcat sijs Alamaiset Jumalalle/ Mutta wastanseisocat Perkelet/ nin hen pakene teiste.

8 Lehestyke Jumalalle/ nin hen lehestypi teille. Puhdistaca teiden Kätenne O te Synneiset/ Ja percacat teiden Sydhemenne te Caximieliset.

9 Olcat Radhoiliset/ ia kersiket coua/ ia idkeket. Teiden Naurunna kendyken ldkuxi/ ia teiden llonna Murehexi.

10 Neuriteket teiten Jumalan Casuon eten/ nin hen teite yleskodhenda.

11 Elket panetelco keskenen rackat Weliet. Joca panettele weliens/ ia Domitzepi weliens/ hen panetele Lakia/ ia Domitzepi lain. Mutta ios sine domitzet Lain/ nin et ole sine Lain Tekie/ Waan Domari.

12 Sille yxi ombi Lainandaia/ Joca woipi wapautta ia cadhotta. Cuca sine oleit/ ioca toista Domitzet?

13 Lach nyt/ te quin sanotta. Tenepene taicka Homenna/ mengem siihen eli siihen Caupungijn/ ia wiettekem sijne ydhen Woodhen/ ia caupatechkem ia woittacam/

14 Iotca epätiedhette mite Homena tapactupi. Sille mike ombi teiden Elämen? Se ombi yxi Leuueh/ ioca wähexi Hetkexi ilmestupi/ mutta sitelehin se poiskatopi. Jonga edheste teiden piti sanoman.

15 Jos Herra tactois/ ia me eleisime/ nin me tekisim site taica täte.

16 Mutta nyt te teiten kerskatta teiden Coreuxisan. Caiki sencaltainen Kerskaus ombi paha.

17 Sille ioca taita hyue tehdhä ia ei tee/ henelle ombi se synnixa.

5 lucu

1 Lach nyt/ te Rickat/ idkeket ia wlgocat teiden Wiheleitzydhen päle/ ioca teiden ylitzen tulema' pite.

2 Teidhen Rickaudhen ouat medhänyet/

3 Teidhen waaten ouat coidhellut/ Teiden Cultanna ia Hopianna ouat roostunuet/ ia heidhe' roostens pite oleman teille todhistoxexi/ ia pitepi teidhen Lihanna ylessyömen ninquin yxi tuli.

4 Te oletta Rickaudhen tauaroitzenuet teille wimeisine peiuine. Catzo/ Tömieste' palca iotca teiden Macundain Elon leicanuet ouat/ ioca petoxella ei ole teilde maxettu/ Ninen Elonleicaitten Parghut ia hwdhot ouat siselletulluet Herra' Sabaothin Coruihin.

5 Te oletta Hercuisa elenyet maan päle/ ia oletta teide' Hecuman pitenyet/ ia teidhen Sydhemen sötellyet ninquin Teuraspeiuexi.

6 Te oletta dominuet sen Wanhurskan ia tappanuet ia ei hen ole teite wanstanseosonut.

7 Nin olcat sis Kersiueiset/ rackat Weliet/ haman HERran tulemisen asti. Catzo peltomies odotapi site callista Maan Hedhelmete/ ia ombi kersiueinen siihenasti quin hen saapi Amulisen ia Illalisen Saten.

8 Nin olcat te mös kersiueiset ia wahuistacat teidhen Sydhemen/

9 Sille ette Herra' Tulemus lehestypi. Elket Hoaco/ rackat Welieni/ toinen toistan wstan/ Senpäle/ ettei te cadhotetuxi tulisi. Catzo/ se Domari ombi

Ouen edhes.

10 Ottacat/ minun rackat Welieni/ waiuan ia kersimisen Esicuaa nijste Prophetista/ iotca teille puhunuet ouat Herran Nimee'/

11 Catzo/ me lausumma ne Autuaxi/ iotca kersinyet ouat. Sen Hiobin kersiuieisyden te olette cwlluet/ ia Herran Lopun te nehnuet oletta/ Sille ette Herra ombi sangen Laupias/ ia yxi Armactaia.

12 Ennen caikia/ rackat Weliet/ Elket wannoco/ eike Taiuan cautta eike Maan/ eike mös ycten mwta olgho teidhen puhenna se Nin/ quin on Nin/ ia se olcohon Ei/ quin Ei ole. Sen päle ettei te langeisi wlconcullasutehen.

13 Kersikö iocu teidhen seasan? Hen rucolkan. Jos iocu o'bi hyues mielesens? se weisatcan Psalmi.

14 Jos iocu on teisse Sairas? he' cutzucan tygens Seuracunnan Papit/ ia rucoelcaat henen pälens woidellen henen Oliulla Herran Nimeen.

15 Ja se Uskon rucuus parandapi sen Sairastauan/ ia Herra henen yleskohdendapi/ Ja ios hen ombi syndietehnyt/ ne pite henelle andexiannetaman.

16 Tunnustaca keskenen toinen toisellenna Ricoxenna/ ia rucolca toinen toisen edeste/ ette te teruet olisitta/ Sille ette sen wanhurskan Rucous palio woipi/ coska hen totinen ombi.

17 Elias oli yxi Inhiminen nise haluisa wicapä quin mekin/ ia hen rucoili yhden Rucouxen/ ettei pitenyt sataman/ ia ei mös satanu Maan päle colmen Woonna/ ia cwtena Cucauna.

18 Ja taas hen rucoili/ ia Taiuas annoi Saten/ ia Maa edestoi Hedhelmens.

19 Rackat Welieni/ ios iocu teidhen keskenen exyis Totudhesta/ ia iocu henen palautais/

20 Se tietken ette ioca Synneitzen palauttapi henen Tijens exymisesta/ se ombi wapahtanut yhden Sielun Coolemasta/ ia peittepi Synnein palioudhen.

P. Judan Epistola.

1 lucu

1 JUdas Jesusen Christusen Paluelia/ Mutta Jacobin Welij/ nijlle cutzutuille/ iotca lses Jumalas pyhitetut ouat/ ia Jesuses Christuses wapadhetut.

2 Jumala lisekön teille palio Laupiutta/ ia Rackautta.

3 Te rackat/ ette minulla oli swri ahkerus teille kirioittaman/ meidhen ychteisesta Terueydhesta/ pidhin mine sen tarpelisna/ teite Kirioitoxella manata/ Ette te vskon polesta kiluoitelisitta/ ioca widoin Pyhein eten ombi annettu.

4 Sille ette mutamat Jumalattomat Inhimiset ouat mös ynne siselle liucactanuet/ Joista muine' kirioitettu oli sencaltaisehen Rangaistoxeen. He

ouat Jumalattomat/ ia weteuet meiden Jumalan Armon Irtautehen/ ia kieldeuet Jumalan/ ioca ainoa Haltia on/ ia meiden Herran Jesusen Christusen.

5 Mutta mine tahdon teille muistutta/ ette te widhoin sen tiedheisitte/ ette Herra coska hen Canssans Egiptiste teruene wloswienut oli/ taas hen ne iotca ei wskonueta huckasi/

6 Ja mös ne Engelit/ iotca ei heiden Esiwaldans pitenyet/ waan ylenannoit heiden Codhonsa/ ombi hen ketkenyt sihen swren peiuen Domihon asti/ ijancaikisilla Cahleilla pimeydhese.

7 Ninquin mös Sodoma ia Gomorra/ ia ne Lähicaupungit iotca samalla modholla heiden cansas Hauriuxisa synditehnyet olit/ ia ouat * wieralisen Lihan ielkin keunyet. Ne ouat Esi cuuaxi pannut kersimen site ijancaikista Tulen Pijna.

8 Samalmoto ouat mös neme Une'nekiet/ iotca liha saastuttauat/ Mutta Herraudhet he ylencatzouat/ ia ne Maiestatit he pilcauat.

9 Mutta Michael se ylimeine' Engeli coska he' taistellen Perkele' cansa riteli/ Moisesen Rumijsta/ ei hen rohgiennut wlossanoa Domiota/ sijte pilcasta/ waan sanoi/ Herra sinun rangaiskon.

10 Mutta neme pilcauat nijte ioista he euet miten tiede. Mutta mite he Loonnon cautta tietäuet/ ninquin mwarki iäriettömet Pedhot/ nijse he turmelduut.

11 We heien/ Sille he kieuet Cain Tijelle/ ia langeuat sen Balaamin Exytoheen palcan tehden/ ia huckuut Choren Capinasa.

12 Neme Häpien pilcut/ pramauat teiden Lahioistanna ilman cartamista/ itzens irtalisesta caiten/ He ouat wedhettömet piluet iotca twlesta ymberinsaeta'/ paliahat hedelmättömet puut/ cahdesti coolluet/ ia iurinense reiueistut/

13 Meren iulmat Aalot iotca heiden Oman Häpiens wloswachtuuat/ Exyueliset Tähdhet/ ioille se pimeudhen mustaus tähdhelle pandu ombi ijancaikisesta.

14 Nin ombi mös semmotoisista se Enoch Seitzemes Adamista ennen noitunut ia sanonut/ Catzo/ Herra tulepi monen tuhane' Pyheins cansa/

15 Domoita tekemen caikein ylitze/ ia rangaitzeman caikia nijte iotca Jumalattoma ouat/ caikein heide' Jumalattoma' Meno'sa Töiden tehde'/ Joine'ga cansa he ouat Jumalattomat olluet/ ia caikista nijste couista/ quin ne Jumalattomat Synneiset ouat hende wastan puhunuet.

16 Neme ouat Napisiat ia * Walitaiat/ omain himoins ielkin waeldauaiset. Ja heiden Suuns puhupi röukiöite sanoia/ ia jhmeteleuet Inhimisten Moodhoia/ tarpens tehden.

17 Mutta te minun rackani/ muistelcat nijte sanoia iotca teille ennen sanotut olit/ meiden Herran Jesusen Christusen Apostoleilda/ quin he teille sanoit/

18 ette wimeisella Aialla tuleuaiset ouat Pilcaijat/ iotca heidhen omisa Himoisans sijne Jumalattomas Menos waeldauet.

19 Neme ouat ne/ iotca Eriseurauxet tekeuet/ Lihalliset/ ioilla ei Hengie ole.

20 Mutta te minu' rackani/ ylesrake'daka teiten itze/ teiden caikia pyhimen
Uskona päle sen pyhen Hengen cautta/ Ja rucolcat/ ia piteket teite keskenen
Jumalan Rackaudhesa/

21 ia odhottacat meiden HERran Jesusen Christusen Laupuitta ijancaikisehe'
Elemehē'.

22 Ja piteket teme Eroitus/ ette te teiten * mwtamitten päle armadhaisitte/
23 mutta monicactoa Pelghon cansa Autuaxi tekisitte/ ia temmatca Heite
Tulesta/ Ja wihatca site Lihasta saastatuta Hametta.

24 Mutta henelle ioca teite woipi ilman wighata wariella/ ia seisotta henen
Casuoins Cunnialisudhen eten/ nuctetomat Riemun cansa.

25 Sen Jumalan/ ioca yxinens Wisas ombi/ meide' Wapactaian/ olchohon
Cunnia/ ia Maiestati/ ia Walda/ ia Woima/ nyt ia caikes ijancaikisudhesa/
AMEN.

Se P. Johannesen Theologin Ilmestus.

1 lucu

1 TEme ombi se Jesusen Christusen Ilmestus/ ionga Jumala henelle annoi/
iulghista henen Paluelioillens/ mitke pian tapactuman pite. Ja ombi ne
tietteuexi tehnyt/ ia lehettenyt henen Engelins cautta/ henen Palueliallens
Johanneselle/

2 ioca todhistanut oli Jumalan Sanan/ ia sen Todhistoxen Jesusesta
Christusesta/ mite hen nähnyt oli.

3 Autuas ombi se/ ioca lukepi ia cwlepi temen Prophetian Sanat/ ia pitepi ne
mitke sijne siselkirioitetut ouat/ Sille/ Aica ombi lesnä.

4 Johannes nijlle seitzemelle Seurakunnille Asias. Armo olchohon teille ia
Rauha/ henelde ioca ombi/ ia ioca oli/ ia ioca tuleua on/ Ja nijlde
seitzemilde Hengilde/ iotca ouat henen Stolins edhes/

5 ia Jesuselda Christuselda/ ioca ombi se vskolinen Todhistaia ia se Esicoinen
Cooluista ia Maan Kuningadhe' Pämies. Sille ioca meite racasti/ ia pesnyt on
meite meiden Synnistenne henen Werellens/

6 ia tehnyt meite Kuningaixi ia Papeixi/ Jumalan ia henen Isens edes/ Henelle
olchohon Cunnia ia walda ijancaikisesta ia ijancaikisehen/ Amen.

7 Catzo Hen tulepi Piluein cansa/ ia iocaitzen Silmen pite henen näkemen/ ia
iotca henen pistänyet ouat/ ia caiki Maan Sucucunnat itzens pite suruman/
nin tosin/ Amen.

8 Mine olen se A ia O/ se Alcu ia Loppu/ sanopi HERRA/ ioca ombi/ ioca
oli/ ia ioca tuleua on/ se Caikiwaldias.

9 Mine Joha'nes teide' Welien/ ia Osaline' Waiuasa ia Waldakunnasa/ ia
Kersimises Jesuses Christuses/ olin sijne Loodhosa ioca cutzutan Pathmos/

Jumalan Sanan tedhen ia Jesusen Christusen Todhistoxen.

10 Mine olin Hengese yctene Su'nuntaki peiuene/ ia cwlin minun iälghiseni/ swren Änen/ ninquin Basunan/ sanouan.

11 Mine olen se A ia O/ se ensimeinen ia se Wimeinen.

12 Ja mites näet/ se kirioita ycten Kirian ia lehäte nijlle Seuracunnille iotca ouat Asias Epheson kesin/ Ja Smyrnan kesin/ ia Pergamin kesin/ ia Thyatiran kesin/ ia Sardin kesin/ Philadelphian kesin ia Laodicea' kesin.

13 Ja mine kiensin catzoman sen Änen ielkin ioca minun cansani puhui. Ja minun kienteiseni/ näin mine seitzemen Cullaista Kyntialca/

14 ia ninen cullaisten Kyntialcain keskelle yden Inhimisen Poian modhoisen/ watetun pitkelle Hamella/ ia wötetty ymberins Rinnan cullaisella Wöelle.

15 Mutta henen Pääns ia Hiuxens olit Walkiat ninquin walkiat Willat/ ia ninquin Lumi.

16 Ja henen Silmens ninquin Tulen Leimaus/ ia henen Jalcans ninquin cwma Waski/ quin Wgnisa hehcuuat Ja hene' Änens ninquin palion Wedhen Hyminä.

17 Ja piti seitzemen Tectie oikeas kädhesens. Ja henen Suustans wloskieui caxitereinen Miecka/ ia henen Casuonsa paistit/ ninquin se kircas Auringoinen.

18 Ja quin mine henen näin/ langeisin mine henen Jalcains eten ninquin coollu. Ja hen pani Oikean Kädhense minun päleni ia sanoi minulle/

19 Ele pelke/ Mine olen se ensimeinen ia se Wimeinen/ ia se Eleue. Mine olin coollu/ ia catzo mine olen Eleue ijancaikisesta ijancaikisehen/ ia minulla ombi ne Heluetin ia Cooleman Auamet. Kirioita mites nähnyt olet/ ia mite ouat/ ia mite tapactuman pite testelehin.

20 Se Salaus nijste seitzemeste Techdeste iotcas nähnyt olet minun oikias Kädheseni/ ia ne seitzemen cullaista Kyntialca.

21 Ne seitzemen Tectie/ ouat ninen seitzemen Seurakundain Engelit/ ia ne seitzemen Kyntialca iotcas nähnyt olet/ ouat seitzemen Seuracunda.

2 lucu

1 JA sille Ephesin Seurakunnan Engelille kirioita. Neite sanopi se ioca pitepi ne seitzemen Tectie henen oikeasa Kädhesens/ ioca kieupi ninen seitzemen cullaisen Kyntialkain keskelle.

2 Mine tieden sinu' Tekos ia Töös ia sinun Kersimises/ ia ettet sine woi kersie nite Pahoia/ ia olet nite kiusanut/ iotca sanouat heidhens oleuan Apostolit/ ia eiuet quitengan ole/ ia leusit heiden Walecteliaksi/

3 ia sine wedhätit ia kersit/ Ja minun Nimeni teden sine töteteit ia edh ole wäsynyt.

4 Mutta minulla ombi sinua wastan/ ette sine sen sinun ensimeisen Rackaudhes ylenannoit.

5 Muista sijs custas poislangesit ia tee para'nosta/ ia tee ensimeiset Töet. Jos

mutoin/ nijn tulen mine sinulle pian/ ia poissööxen sinun Kyntialgas sialdans/
Ellet sine parannosta tee.

6 Mutta se sinulla on/ ettes wihaisit ne Niculaisten Töet/ iotca minekin wihan.

7 Jolla Corua ombi/ hen cwlcän/ mite Hengi sanopi Seuracunnille. Woittaialle
mine annan södhä sijte Elemen Puusta ioca keskelle Jumalan Paradisis ombi.

8 Ja sille Smirneusten Seuracunnan Engelille kirioita. Neite sanopi se
ensimeinen ia se wimeinen/ ioca oli coollu ia on Eleuexi tullut.

9 Mine tiedhen sinun Tekos ia waiuas ia kieuhydhes (mutta sine Ricas olet)
ia ninen Pilcän/ iotca sanouat heidens Juttaixi/ ia euet ole/ Waan ouat
Satanan Joucko.

10 Äle miten nijste pelke ioita sinun kersimen pite. Catzo Perkele ombi
mwtomita teiste heitteue Fangiuxen/ Senpäle ette teite kiusataisijn/ ia pitemen
Waiua kymmenen Peiue. Ole Uskolinen Cooleman asti/ nin mine annan Sinulle
sen Elemen Crunun.

11 Jolla Corua ombi hen cwlcän mite Hengi sanopi Seuracunnille. Joca
woittapi/ ei he' wahingoiteta sijte toisesta Coolemasta.

12 Ja sille Pergameisen Seurakunnan Engelille kirioita/ Neite sanopi se/ iolla
ombi se caxitereinen Miecka/

13 Mine tiedhen sinun Teghos ia cusas asut/ cusa se Satanan Stoli ombi/ Ja
sine pidhet minun Nimeni/ ia et kieldenyt minun vskoani/ Ja minun peiuineni
ombi Antypas minu' vskolinen Todhistaian ioca tapetin teiden tykenen/ cusa
Satanas asupi.

14 Mutta wehe minulla ombi sinua wistan. Ette sinulla sielle ombi nijte iotca
piteuet Balaamin Opetosta. Joca opetti Balachin cautta yhden pahannoxen
ylesottaman Israelin Lasten eten/ sömen Epäiumalden Uffria/ ia Salawooten
pitemen.

15 Nin mös sinulla ombi nijte iotca piteuet Niculaisten Opetusta/ iota mine
wihan.

16 Tee Parannosta/ Mutoin mine tulen sinulle pian/ ia tappelen heiden
cansans Minun Suuni Miekalla.

17 Jolla Corua ombi hen cwlcän mite Hengi sanopi Seurakunnille. Woittaialle
mine annan söde sijte salatusta Mannasta/ ia tadhon anda henelle hyuen
Todhistoxen/ Ja sen Todhistoxen cansa wdhen Nimen kirioitetun/ iota
eikengen tiedhe/ waan se ioca sen saapi.

18 Ja sille Thyatiraisen Seuracunnan Engelille kirioita. Neite sanopi se Jumalan
Poica/ Jolla Silmet ouat ninquin Tulen Leimaus/ ia henen ialcans ninquin
cwma waski/

19 Mine tiedhen sinun Tekos/ ia Rackaudhes/ ia Palueluxes/ ia vskos/ ia sinun
Kersimises ia sinun Tekos. Ja ne wimeiset enemet quin ne ensimeiset/

20 waan minulla ombi wehe sinua wistan. Ettes sallit sen waimon lesabel/
ioca sanopi henens Prophetaxi/ opettaman ia wiettelemen minun Palueliaitani

Salawoodet pitemen ia sömen Epeiumaloiten Uffria.

21 Ja mine annoin henelle Aighan/ ette henen piti paranosta tekemen Salawootestans/ Ja ei hen tehnyt.

22 Catzo/ mine panen henen wootesen/ Ja iotca henen cansans Horuteen secoiuat/ tuleuat surimban waiuan/ ellei he Paranosta tee heiden Töistens/ Ja henen Lapsens mine Coolemalla tapaan.

23 Ja iocaitzen Seuracunnan tietemen pite/ ette mine olen ioca Munascuut ia Sydhemet tutkin. Ja mine annan itzecungin teiste oman Töens ielkin.

24 Mutta teille mine sanon ia muille iotca Thyatiras oletta/ ioilla ei ole teme Opetus/ ia iotca eiuet Tu'denuet ole Satanan Sywuytte (ninquin he sanouat) em mine laske teidhen pälene mwta Coorma/

25 Quitengin se quin teille ombi/ piteket siihen asti ette mine tulen.

26 Ja ioca woittapi ia pitepi minun Tekoni hamann loppun asti/ Sille mine annan woiman Pacanoitten ylitze/

27 Ja henen pite heite hallitzeman Rauta witzalla/ ia ninquin Sauenualaian Astiat/ pite henen heite serkemen/

28 ninquin minekin sain minun Iseldeni/ ia annan henelle Cointecdhen.

29 Jolla Corua ombi hen cwllkan mite Hengi sanopi Seurakunnille.

3 lucu

1 JA sille Sardin Seurakunnan Engelille kirioita. Neite sanopi se iolla ombi ne seitzemen Jumalan Hengeä/ ia ne seitzemen Tectie. Mine tiedhen sinun Teghos/ Sille sinulla Nimi ombi ettes elet/ ia olet coolut.

2 Ole walpas ia wahuista nijte muita iotca coolemallans ouat. Sille em mine leunyt sinun Teghoias teudhelisnä Jumalan edhes.

3 Nin aiattele sijs nyt quingas saanut ia cuullut olet/ ia pidhe se ia tee Paranosta. Ellet sine sijs waluaisi/ nin mine tulen sinu' päles ninquin Warghas/ ia eppes tiedhe mille hetkelle mine tulen sinun päles.

4 Ombi sinulla mös haruat nimet Sardisa/ iotca eiuet ole hieronuet heiden Waatens/ ia heiden pite waeldaman minun cansani walkeisa waateisa/ Sille he ouat sen werdit.

5 Joca woittapi/ henen pite nin puetettaman walkeilla waateilla. Ja en mine poispyhi henen Nimiens Elemen Kiriasta/ ia mine tahdon tunnusta henen Nimens minun Iseni edhes/ ia henen Engeleins edhes.

6 Jolla Corua ombi/ hen cwllcan mite Hengi sanopi Seuracunnille.

7 Ja sille Philadelphian Seurakunna' Engelille kirioita. Neite sanopi se Pyhe/ se totinen iolla ombi Daidin Auain/ ioca auapi ia eikengen sulie/ ioca sulkepi ia eikengen aua.

8 Mine tiedhen sinun Teghos. Catzo/ Mine annoin sinu' etes aukean Ouen/ ia eikengen woi site sulkia/ Sille ette sinulla ombi wehe woima ia olet pitenyt

minun Sanani/ ia et kieldenyt minun Nimeäni.

9 Catzo/ mine annan sinulle Satanan Joucosta/ iotca heidens Juttaixi sanouat/ ia eiuet ole/ waan walecteluat. Cazo mine tahdon waatia heite sihen/ ette heidhen pite tuleman/ ia cumartaman sinun Jalcais edhes/ ia heidhen pite tietemen/ ette mine racastin sinua.

10 Ettes pidhit minun Kersimiseni Sanat/ Ja mine tadhon mös sinun pite Kiusauxen Hetkeste/ ioca tuleua ombi caiken Mailmaisen Pirin päle/ kiusamahan nijte/ iotca Maan päle asuut.

11 Catzo/ Mine tulen pian/ pidhe mite sinulla on/ ettei kenge' sinun Crunuas ota.

12 Joca woittapi/ hene' mine teen Pilarixi minun Jumalani Templise/ ia ei sillen pide henen wloskieume'. Ja tadhon kirioita henen pälens minun Jumalani Nimen/ ia sen wdhen Jerusalemin Nimen/ sen minun Jumalani Caupungin/ ioca alasastui Taiuahasta minu' Jumalastani/ Ja sen minun wdhen Nimeni.

13 Jolla Corua ombi hen cuulcan/ mite Hengi sanopi Seuracunnille.

14 Ja sille Laodicean Seuracunnan Engelille kirioita. Nite sanopi/ Amen/ se wskolinen ia Totinen Todhistaia/ se Jumalan Loondocappalden Alcu.

15 Mine tiedhen sinun teghos/ ettet sine kylme ole eike Lemmin/ Joskas kylme taika Lemmin olisit.

16 Mutta ettes pensie olet/ ia etke kylme etke lemmin/ rupean mine sinua minun Suustani wlosoxendaman.

17 Sille ettes sanot/ Mine olen Ricas/ ia olen ricastunut ia em mine miteke' taruitze/ ia eipes tiedhe ettes olet culkuia ia Surkea/ kieuhe/ Sokea ia Alastoin.

18 Mine neuuon sinua ostaman minulda Culta Tulen lepitze selghitettye/ ettes ricastuisit/ ia Walkiat Waatet ioillas sinus pukisit/ ettei sinun alastomas häpie näghyisi/ ia woitele Silmes Silmen woitella/ ettes nekisit.

19 Joita mine racastan/ nijte mine nuctelen ia rangaisen. Nijn ole sijs Ahkera ia tee Paranosta.

20 Catzo/ mine seison Ouesa/ ia colcutan/ Jos iocu minun Äneni cuulepi/ ia auapi Ouen/ sen tyge mine siselmenen Echtolista pitemen henen cansans/ ia he' minu' cansani.

21 Joca woittapi/ sille mine annan istua minu' cansani minu' Stolini päle/ ninquin minekin woitin ia ole' istunut minu' lseni cansa henen Stolins päle. Jolla Corua ombi/ hen cuulcan mite Hengi sanopi Seuracunnille.

4 lucu

1 Sijtte mine näin/ ia catzo/ yxi Oui auatin Taiuasa/ ia se ensimeinen Äni ionga mine cwlin minun cansani puhuan/ ninquin Basunan/ sanouan/ ylesastu tenne ia mine osotan sinulle mite testelehin tapactuman pite.

2 Ja cochta mine olin Hengese. Ja catzo/ yxi Stoli oli pandu Taiuasen/ ia Stolin päle yxi istuua.

3 Ja ioca istui hen oli näkyens sen Kiuen Jaspidi ia Sardion caltainen.

4 Ja Taiuancaari oli ymberins henen Stolians/ näkyens Smaragdin caltainen Ja sen Stolin ymberille oli neliecolmatkymmende Stolia/ ia ninen Stolein päle olit neliecolmatkymmende Wanhinda jstuuaiset puetetut walkeilla wateilla/ ia oli heiden Päsens cullaiset Crunut.

5 Ja Stolista wloskieuit Leimauzet/ ia pitkeiset ia Änet/ ia seitzemen tulista Lampua palauaista Stolin edhes/ Jotca ouat ne seitzemen Jumalan Hengie.

6 Ja Stolin edes oli ninquin Clasinen Meri Christallin modholla/ ia keskelle Stolia ia ymberi Stolia nelie Eleiende/ teune Silmie edhes ia tacan.

7 Ja se ensimeinen Eleien oli Jalopeuran moodhoinen/ ia se toine' Eleien Wasican modoine'/ ia sille colmannella Eleimelle oli ninquin Inhimisen Casuot/ Ja se nelies Eleien oli lendeuen Cotcan moodhoinen.

8 Ja nijlle nelielle Eleiemelle/ oli cullaki cwsipie Sipie ymberille's/ ia he olit wlcoa ia siselde teune Silmie. Ja ei ollut heille Lepoa Peiuelle ia Öelle/ ia sanouat/ Pyhe Pyhe Pyhe ombi se HErra Jumala/ se Caickiualdias/ se ioca oli/ ia se ioca ombi/ ia se ioca tuleuainen on.

9 Ja coska ne Eleimet annoit Ylistoxen/ ia Cunnian ia Kitoxe' henelle/ ioca jstui Stolin päle/ ioca elepi ijnncaikisesta ijancaikisehen.

10 Nin ne neliecolmatkyme'de Wa'hinda la'gesit sen Stolin päle istuuaisen eten/ ia cumarsit site Eleuet ija'caikisesta ija'caikisehe'. Ja heitit heide' Crunu's Stolin eten ia sanoit/

11 Herra/ sine olet madoline' ottama' Ylistoxen ia Cu'nian ia Woima'/ Sille sine olet caiki Loonut/ ia sinun tacdos tedhen o'bi heiden Olemisens/ ia ouat lodhut.

5 lucu

1 JA mine näin Stolin päle Istuuaisen Oikesa Kädhes/ Kirian siselde ia wlco kirioitetun/ seitzemen Insigelin cansa merkitun/

2 Ja mine näin ydhen wäkeuen Engelin saarnauan swrella änelle. Cuca ombi madholinen Kiria auaman/ ia henen Insigelins ylespästemen?

3 Ja ei kengen woinut eike Taiuasa/ eike Maasa/ eike Maan alla site Kiria auata/ ia sihen siselcatzoa.

4 Ja mine sangen idkin/ ettei kengen mahdolinen leutty auaman ia lukeman Kiria/ eike hende näkemen.

5 Ja yxi nijste Wanhimiste sanoi minulle/ ele idke. Catzo/ se Jalopeura woitti ioca ombi Judan Sucucunnasta Daidin Juri/ ylesauaman sen Kirian ia ylespästemen henen seitzemen Insigliens.

6 Ja mine näin ia catzo keskelle Stoli/ ia ninen nelien Eleimen/ ia keskelle

Wanhimaitten seisoi yxi Caritza ninquin se tapettu olis/ iolla oli seitzemen Saruia ia seitzemen Silme/ Jotca ouat ne seitzemen Jumalan Hengie/ lehetetyt caikelle Maalle/

7 ia se tuli ia otti Kirian henen Oikeasta Kädestens ioca Stolin päle istui.

8 Ja koska se Kirian oli ottanut/ nin langesit ne nelie Eleinde/ ia ne neliecolmatkymmende Wanhinda Caritzan eten/ ia iocaitzela oli Candele/ ia cullaiset Maliat teune Makiahajusta/ iotca ouat ne pyhein Rucuuxet/

9 ia weisasit Wtta wirtte sanodhe' Sine olet madholinen ottaman sen Kirian ia sen Insiglit ylespästemen. Sille ette sine olet tapettu/ ia sine lunastit meite sinu' Werelles/ caikinaisesta Seuracunnista ia Kieliste ia Ca'ssasta ia Pacanoista/

10 Ja Sine olet meite tehnyt meide' Jumalalle Kuniaksi ia Papeixi/ ia meiden pite wallitzeman Maan päle.

11 Ja mine näin/ ia cuulin monen Engelein änen Stolin ymberi ia Eleinden ymberi/ ia Wanhimitten ymberille/ Ja heiden lucunsa oli mo'da tuhatta kerta tuhatta/

12 ia sanoit swrella änelle/ Se Caritza ioca tapettu on/ o'bi mahdolline' ottaman Awun ia Rickauden/ ia Wisauden/ ia Wäkewudhen/ ia Cunnian/ ia Ylistoxen ia Kitoxen.

13 Ja caiki Loondocappalet/ iotca Taiuas ouat/ ia Maan päle/ ia Maan alla/ ia Merese/ ia caiki iotca heisse ouat culin mine heiden sanouan henelle ioca Stolilla istui/ ia Caritzalle. Kijtos ia Cu'nia ia Ylistos ia Woima ijancaikisesta ijancaikisehe'.

14 Ja ne nelie eleinde sanoit Am'. Ja ne nelie colmatkymmende Wa'hinda langesit heiden Casuoillens ia cumarsit site Eleuet ijancaikisesta ijancaikisehen.

6 lucu

1 JA mine näin/ ette koska se Caritza auasi yhden Insigleista/ ia mine cwlin yhden nijste nelieste eleimeste sanouan/ ninquin pitkeisen iylinen/ Tule ia catzo.

2 Ja mine näin/ ia catzo/ yxi walkea Ori/ ia ioca istui hene' pälens/ piti Joutzen. Ja henelle annetin yxi Cruunu/ ia hen wlosmeni woittaman ia saaman woiton.

3 Ja koska hen auasi sen toisen Insiglin Cuulin mine sen toisen Eleimen sanouan/ Tule ia catzo.

4 Ja wlosmeni toinen Ruskia Ori/ ia ioca sen päle istui/ henelle annetin Rauha Maasta poisotta/ Ja ette he keskenens piti heidhens tappaman/ ia henelle oli swri Miecka annettu.

5 Ja koska hen auasi sen colmanen Insiglin/ cwlin mine sen colmanen Eleimen sanouan/ Tule ia catzo. Ja mine näin/ ia catzo yxi musta Ori/ ia henelle ioca

sen päle istui/ oli yxi Waaca Kädhes.

6 Ja mine cwlin yhden Änen/ ninen nelien Eleimen keskelle sanouan/ yxi Mitta Nisuaia Colmes euris/ ia colme Mitta Ohria Colmes euris/ ia ele wina ia öliu wahingoita.

7 Ja coska he' auasi sen neliene' Insiglin cwlin mine sen neliene' eleime' Änen sanoua'/ Tule ia catzo.

8 Ja mine nein/ ia catzo yxi placki Ori/ ia ioca sen päle istui/ sen Nimi oli Colema ia Helueti he'de noudatti. Ja henelle woima a'nettin tappaman sen neliene' Osan Maan päle/ Miekalla ia Nälielle ia Surmalla/ ia Petoin cautta Maan päle.

9 Ja coska hen auasi sen widenen Insiglin Näin mine Altarin alla ninen Sielut iotca Jumalan Sanan tedhen tapetut olit. Ja sen Todistoxen teden ioca heille oli.

10 Ja he hwsit swrella Änelle/ sanodhen/ Sine Pyhe ia Totine' Herra/ quinga cauan et sine domitze ia costa meiden Werenne/ nijste iotca Maan päle asuuat?

11 Ja cullekin heiste annetin walkea waate. Ja sanotin heille ette heiden piti wiele lepemen wähen aica/ sihenasti ette heiden Cansapaluelians ia weliens Lucu teuten tulis/ iotca mös tapettaman piti ninquin Heki.

12 Ja mine näin/ coska he' auasi sen Cwdhene' Insiglin/ ia catzo/ nin swri Maanieristus tapactui/ ia Auringoinen tuli mustaxi quin Caruasecki/ ia Cuu tuli coconans ninquin Weri/

13 ia Tehdhet alasputosit Taiuast Maan päle ninquin Fikunapuu waristapi henen Fikunans/ coska hen swresta Twlesta hälyteten.

14 Ja Taiuas kiemerysti ninquin kämerettu Kiria/ ia caiki Wooret ia Loodhot tulit sijrtynexi heidhe' sioistans.

15 Ja ne Kuningat maan päle/ ia ne ylimeset ia ne rickat/ ia ne pämihet ia ne wäkeuet ia caiki oriat ia caiki wapahet ketkit heidens Loolijn ia Rotcohin/

16 ia sanouat Woorille ia Callioille/ la'gteca meiden pälen ia peiteket meite sen Casuoin edheste ioca Stolin päle istupi/ ia Caritzan wihasta.

17 Sille ette tullut ombi henen swren Wihans Peiue/ ia cuca woipi seisoa?

7 lucu

1 JA senielken näin mine nelie Engelite seisouan nelien Maanculmain päle/ piteueiste ne nelie Maa' Twlet/ ettei Twlen pitenyt puhaltama' Maan päle/ eike Meren päle/ eike yhdenge' puun päle.

2 Ja mine näin toisen Engelin ylesastuuan Auringoisen coitosta/ henelle oli se Eleuen Jumalan Insigli/ Ja hwsu surella änelle nijlle nelielle Engelille/ ioille annettu oli wahincoitta Maan ia Meren/

3 ia sano. Elkette wahincoittaco Maata eike merta eike puita/ sihenasti ette

me merkitzemme meiden Jumalan Palueliat heide' Otsizansa.

4 Ja mine cwlin merkituidhen lughun sata ia neliekymmende nelietuhatta/ iotca olit caikein Israelin Lasten Sucucunnasta merkitetyt.

5 Judan Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Rubenin Sucucu'nasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Gadin Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt

6 Asarin Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Nephthalin Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt. Manassen Sucucunnasta/ caxitoistakymende tuhatta merkityt.

7 Simeon Sucucu'nasta caxitoistakymende tuhatta merkityt. Leuin Sucucunnasta caxitoistakymende tuhatta merkityt. Isascharin Sucucu'nasta caxitoistakyme'de tuhatta merkityt.

8 Zabulonin Sucucu'nasta caxitoistakyme'de tuhatta merkityt. Josephin Sucucu'nasta caxitoistakymende tuhatta merkityt Benjamin Sucucu'nasta caxitoistakyme'de tuhatta merkityt.

9 Senielkin mine näin/ ia catzo swri Joucko/ iota eikengen lukea woinut/ caikista pacanoista/ ia Canssoista/ ia Kieleiste seisouan Stolin edes ia Caritzan edhes puetetut walkeisa Waateisa/ ia Palmut heide' Käsizens/

10 Ja he hwsit swrella änelle sanoden/ Terueys olchohon henelle ioca jstupi Stolilla meidhen Jumalan ia Caritzan.

11 Ja caiki Engelit seisoit ymberins Stolia ia nijte Wanhinbita ymberins ia nijte nelie Eleinde/ ia langesit Stolin eten heiden Casuoins päle/ ia cumarsit Jumalata sanoden/ Amen.

12 Hyuestisiugnaus ia Cunnia/ ia Wisaus ia Kijtos ia Ylistos ia Awu ia Wekewuys ia woima/ olcon meiden Jumalalle ijancaikisehen Amen.

13 Ja wastasi yxi nijste Wanhimista ia sanoi minulle/ Cutca ouat neme puetetut walkeisa Waateisa ia custa he ouat tulluet?

14 Ja mine wastasin Henelle/ HErra/ sinepe sen tiedhet. Ja he' sanoi minulle/ Neme ouat iotca tulit swresta Waiuasta ia ouat heiden Waatens pesnyet/ ia ouat ne walghistanuet Caritzan Werese.

15 Senteden he ouat Jumalan Stolin edhes/ ia palueleuat hende peuelle ia öelle henen Templisans. Ja ioca Stolilla istupi/ hen asupi heiden pälens.

16 Eipe he sillen jsoa eike Janoa/ eike mös Auringoinen lange heiden pälens/ Eike yxiken Palauus/

17 Sille ette se Caritza ioca Stolin keskelle ombi hallitzepi heite/ ia iohdatta heite sen Eleuen Wesilechtein tyge/ Ja Jumala ombi poisquiuaua caiki kynelit heiden Silmistens.

8 lucu

1 JA coska he' auasi sen seitzemennen Insiglin/ tuli waickenos Taiuasa lehes

polen hetkie.

2 Ja mine näin seitzeme' Engelite iotca astuit Jumala' eteen/ ia heile annetin seitzeme' Basunata.

3 Ja yxi toinen Engeli tuli/ ia seisoi Altarin edes/ ia henelle oli cullainen Pyhen saunastia/ ia henelle annetin palio makea haiua/ ette hene' andaman piti caikein Pyhein Rucoxista sen cullaisen Altarin päle Stolin edes.

4 Ja sen makea' haiun Sauw Pyhein Rucoxista ylesnousi Engelin Kädheste Jumalan eten.

5 Ja se Engeli otti Pyhensaunastian ia teutti sen Altarin Tulesta/ ia heitti alas Maan päle. Ja nin tapactuit Pitkeiset ia änet/ ia lemauxet/ ia Maanieristoxet.

6 Ja ne seitzemen Engelite ninen seitzemen Basunan cansa Hangitzit heidhens Basunilla soittaman.

7 Ja se Ensimeinen Engeli Basunalla soitti/ ia tulit Racket ia Tuli weren cansa seghoitettu/ ia ne heitettin Maan päle. Ja se colmas osa puista ylespaloit/ ia caiki Wihirieinen Rooho ylespaloi.

8 Ja se toinen Engeli Basunalla soitti/ Ja Merehen heitettin ninquin yxi swri woori Tulesa palaua.

9 Ja se colmas osa Mereste tuli Werexi/ ia colmas osa Eleueisiste Loo'docappaleista iotca olit Merese poiscoolit Ja colmas osa Hahdheista hucastui.

10 Ja se colmas Engeli Basunalla soitti/ ia yxi swri Techti Taiuasta langesi/ paistaua ninquin Tulensoitto/ ia langesi päle colmanen osan Kymeiste ia Wesilechteiste.

11 Ja sen Techden nimi cutzutan Coirooho. Ja se colmas osa muutui Coirohoxi/ Ja monda Inhimiste cooli wesiste/ ette he olit nin haikeaxi tehdyt.

12 Ja se nelies Engeli Basunalla soitti/ ia colmas osa Auringoisesta löötin/ ia colmas osa Cuusta/ Ja colmas osa Techdeiste/ nin ette colmas osa heiste pimensi/ ia colmas osa peiueste ei walgaisnut/ Ja öste samalmoto.

13 Ja mine näin ia cwlin ydhe' Engelin keskelle Taiuasta lendeuen ia sanouan swrella änelle/ Ve/ Ve/ Ve asuaisten Maan päle/ ninen muinen colme' Engelein Basunan äniste iotca wiele Basunoilla soittaman pite.

9 lucu

1 JA se Wides Engeli Basunalla soitti/ ia mine negin Techden Taiuasta putoua' Maan päle/ ia annettin henelle sywuydhe' Caiuoin Auain.

2 Ja he' auasi sywuydhen Caiuon/ ia Caiuo' Sauw yleskeui/ ninquin swren wghnin Sauw/ ia Auringoinen pimestui ia Tuuli sijte Caiuon Sauusta.

3 Ja Sauusta wloslexit Metzescircat Maan päle/ ia heille annettin woima ninquin Scorpiot Maan päle woima' piteuet.

4 Ja sanottu oli heille/ ettei heiden pitenyt wahingoittaman Rooho Maan päle

eike miten wiherieiste/ eike ychten Puuta/ waan ainoasta Inhimisie/ ioilla ei ole se Jumalan Insigli heiden Otsizans.

5 Ja se annettin heille/ ettei heiden pitenyt tappaman heite/ waan heite waiuaman Wijsi Cucautta/ Ja heiden waiuatuxens oli quin Scorpionin waiuaus/ coska hen on iongun Inhimisen pistenyt.

6 Ja nine Peiuine etziuet Inhimiset Coolemata/ ia euet hende leudhe/ Pyteuet mös coolla/ waan Coolema poispakeneppi heiste.

7 Ja ne Metzesircat ouat nine' Oritten caltaiset iotca Sotan walmistetut ouat/ ia heiden päedhens päle ninquin Crunut/ Culla' motoiset/ ia heiden Casuons ninquin Inhimiste' Casuot/

8 ia heille olit Hiuxet/ ninquin Waimoin Hiuxet/ ia heiden Hamba'sa/ olit ninquin Jalopeurain/

9 ia oli heille Pantzari ninquin rauta pantzarit/ Ja heide' Sijpeins Hawina/ ninquin Ratasten kituma/ cusa monda Heuoista Sotahan iooxeuat.

10 Ja heille olit pyrstet/ ninquin Scorpioilla/ ia Neulaiset olit heidhen pyrstisens/ ia heidhen woimans oli wahingoittaman Inhimisie wijsi Cucautta.

11 Ja ombi heide' pälens Kuningas se Sywudhe' Engeli/ io'ga Nimi on Ebreittein * Abaddon/ ia Grekitein ombi henen Nimens Apollijon.

12 Yxi Ve ombi edhesmennyt/ Catzo/ wiele tuleuat caxi Ve sen ielkin.

13 Ja se cudhes Engeli/ Basunalla soitti/ ia mine cwlin ydhen änen nijlde neliede Cullaisen Altarin Culmilda/ ioca ombi Jumalan Silmein edhes/

14 sanouan sille cudhenelle Engelille iolla Basuna oli/ Päste ne nelie Engelite/ iotca sidhotuna ouat sijne swers Kymise Euphratis.

15 Ja ne nelie Engelite pätetin/ iotca walmit olit hetkexi/ ia Peiuexi/ ia Cwcaudexi/ ia Wodhexi ette heide' tappama' piti colmane' osa' inhimisiste.

16 Ja nine' Ratzasmieste' Sotaeien Lucu olit mo'da tuhatta kerta tuhat/ ia mine culin heiden lugu'sa/

17 ia sillens minä näin ne Orit Näghosa/ ia iotca heiden pälens jstuit/ heille olit tuliset ia Kellaiset ia Tulikiueiset Pantzarit/ ia Oriten Pääst olit ninquin Jalopeurain pääst. Ja Heiden Suustans wloskieui Tuli ia Saw ia Tulikiui.

18 Neiste colmista Witzauxista tapettin colmas osa Inhimisiste/ Tulesta Sauusta/ ia Tulikiuesta iotca heiden Suustans wloskieuit/

19 Sille ette heiden Woimansa oli heiden Suusansa/ ia heiden Pyrstisens. Sille heiden Pyrstens olit Kermein moodhoiset/ Ja heille olit Pääst ioilla he wahingoitit.

20 Ja mwdh Inhimiset/ iotca eiuet ole tapetut neille witzauxilla/ eike Paranosta tehnyet heidhen Kättens Töiste/ etteiuet he cumartanuet Pirunloomia/ ia Cullasia/ Hopiaisia/ Waskisia/ Kiuisie ia puisia Epeiumaloita/ Jotca eike nehdhe woi eike cwlla/ eike kieudhe/

21 Ja eiuet mös Paranosta tehnyet heidhen Murhistans/ eike welhoudhestans/ eike Hauriuxestans/ eike warcauxestans.

10 lucu

1 JA mine näin ydhen toisen wäkeuen Engelin Taiuasta alastuleuan/ se oli Piluelle puetettu/ ia Taiuan Cari ylitze henen Pääens/ ia henen Casuonsa oli ninquin Auringo/ Ja henen Jalghansa ninquin Tulen Pilarit.

2 Ja oli henen Kädhesens auoin Kiriainen/ Ja pani henen oikean Jalcans Meren päle/ Ja sen waseman Maan päle/ ia hwsii swrella änelle ninquin Jalopeuran Kiliulla.

3 Ja koska he' hwsii/ puhuit ne seitzeme' Pitkeiste heiden äne'se.

4 Ja koska ne seitzemen Pitekeiste olit puhunuet heiden änense/ nin tactoin mine ne kirioitta. Ja mine cwlin ydhen änen Taiuasta sanouan minulle/ Insiglitze mite ne seitzemen Pitkeiste puhuit ia ele nijte kirioita.

5 Ja se Engeli ionga mine näin seisouan Meren päle ia Maa' päle/ ylesnosti Käde's Taiuan pein/

6 ia wannoi se' Eleueisen ija'caikisesta ijancaikisehen päle/ sen ioca Taiuan oli loonut ia ne mite henese ouat/ Ja Man ia ne mite henese ouat Ja Meren/ ia mite henese ouat/ ettei sille' Aica enembe oleman pidhe/

7 Waan sen seitzemennen Engelin änen Peiuene/ koska he' rupe Basunalla soittaman/ nin pite Jumalan Salaudhe' teuteteme'/ Ninquin hen on ilmoitanut palueliains ia Prophetains cautta.

8 Ja mine cwlin taas yden änen Taiuasta minun cansani puhuan/ ia sanouan/ Mene ia ota se auoin Kiriainen Engelin Kädheste/ ioca seisopi Meren ia Maan päle.

9 Ja mine menin Engelin tyge ia sanoin/ Anna minulle se kiria/ ia hen sanoi minulle/ ota ia sö yles ia sen pite caruasteleman sinun Watzas/ waan sinun Suusas henen pite oleman makean ninquin Hunaian.

10 Ja mine otin sen Kiriaisen Engelin Kädeste/ ia sen ylessöin/ ia se oli makea minun Suusani ninquin Hunaia. Ja quin mine olin sen ylessönyt/ caruasteli se minun Watzani.

11 Ja hen sanoi minulle/ taas sinun tule Propheterata Canssoille/ ia Pacanoille/ ia Kielille/ ia monille Kuningaille.

11 lucu

1 Ja minulle annettin yxi Rooco/ ninquin sauua/ ia sanotin minulle. Nouseyles/ ia mitta Jumalan Templi ia Altari/ ia ne iotca henese cumartauat.

2 Mutta se siselmeinen Chori Templiste wlossöxe/ ia ele site mitta/ Sille ette se ombi annettu Pacanoille/ ia sen pyhen Caupungin he tallauat/ caxiwidhettekymende Cwcautta.

3 JA mine annan cadhelle minun Todhistaialleni/ ia heidhen pite Prophetereman tuhat caxisata ia cwsikymende peiue/ puetetut Säkeille.

4 Neme ouat caxi Oliopuuta/ ia caxi Plusia/ seisouaiset Maan Jumalan Casuon edhese.

5 Ja ios iocu heite tacto wahingoitta/ nin wloskieupi Tuli heiden Suustansa/ ia ylessöpi heidhen Wiholise's. Ja ios iocu tactopi heite wahingoitta/ nin tule hen tapetta.

6 Neille ombi woima Taiuasta sulkea/ ettei sataman pidhe nijne peiune quin he Propheterauat/ ia heille ombi woima wetten päle mwttä ne Werexi/ ia lömen Maan caikinaisilla Witzauxilla/ nin wsein quin he tactouat.

7 Ja coska he heidhen Todistoxens loputanuet ouat/ nin se Peto ioca Sywuydhest ylesastui/ pite heiden ca'sans Sotapiteme' ia heite ylitzeuoittama' ia tappama' heite.

8 Ja heiden Ruminsa pite macama' sen swre' Caupungin Catuilla/ ioca cutzutan He'gelisesta Sodoma ia Egiptus/ cusa mös meidhen HERran Ristinnaulittu on.

9 Ja pite näkemen mwtamat Sucucunnista/ ia Canssoista/ ia Kieliste/ ia Pacanoista/ heiden Ruminsa colme peiue ia ydhen polen/ ia eiuet he salli heiden rumihitansa Hautoin panda.

10 Ja iotca Maan päle asuat/ iloitzeuat ia remuitzeuat heiden pälens/ ia Hercust eleuet/ ia Lahioia keskenens lehetteleuet/ Sille ette neme caxi Prophetat/ adhistelit nijte iotca asuit maan päle.

11 Ja colmen Peiuen pereste ia polen/ meni heidhen sisellens se Eleme' Hengi Jumalalda/ Ja he seisoit heide' Jalcains päle/ ia swri Pelco langeisi heiden pälens iotca heite näit.

12 Ja he cwlit swre' Änen Taiuast sanoua' heille/ Ylesastucat te'ne. Ja he ylesastuit Taiuasen Piluese/ ia heiden Wiholisens näit heite.

13 Ja samalla hetkelle tapactui swri Manieristus/ ia kymenes osa Caupu'gist maha' la'gesi. Ja tapettin sine Manieristoxesa seitzementuhane' Inhimiste' Nimi/ ia ne mwd he'mestuit/ ia annoit Taiuan Jumalalle Cu'nian.

14 Se toine' We ombi edes me'nytt/ Catzo/ se colmas We pian tulepi.

15 JA se seitzemes Engeli Basunalla soitti/ Ja swret änet cwluit Taiuasa/ sanoden/ Teme' Mailman Waldacunnat ouat meidhen Herrale ia hene' Christuselle's tulluet/ ia henen pite hallitzeman ijancaikisesta ijancaikisehen.

16 Ja neliecolmatkymende Wanhinda iotca Jumalan edhes heiden Stolins päle istui/ langesit heiden Casuons päle/ ia cumarisit Jumalata sanodhen/

17 Me Kijtemme sinua HERRA Caikiualdias Jumala ioca olet/ ia olit/ ia tuleua olet/ Ette sine olet ottanut sinun swren Woimas ia Hallitzit/ ia Pacanat ouat wihastunuet.

18 Ja sinun Wihas on tullut/ ia ninen Coolutten aica/ ette heiden pite Domittaman/ Ja ette sinun Palueliais Palca maxetan/ Prophetain ia Pyhein/ ia ninen iotca sinun Nimies pelkeuet/ Pienille ia Swrille/ ia cadhottamaan nijte iotca Maan turmeluet ouat.

19 Ja Jumalan Templi aukeni Taiuasa/ ia henen Testamentins Arcu nectin henen Templisens/ ia tapactuit Leimauzet/ ia Änet/ ia Pitkeiset/ ia Maanieristoxet/ ia swret Rakeet.

12 luku

1 Ja swri Mercki ilmestui Taiuasa/ yxi Waimo puetettu Auringoisella ia Cw hene' Jalcains alla/ ia hene' pääs päle yxi Crunu cadhestoistakymenest Tecdheiste.

2 Ja se oli raskas/ ia hwsu/ ia oli synnyttämisen kiuus/ ia piti swren waiuan synnytteisens.

3 Ja nägyi toine' mercki Taiuasa/ ia catzo/ swri Ruskia Lohikerme/ iolla oli seitzemen Pääte ia kymene' Sarue/ ia henen päidhens päle seitzemen Crunua/ 4 ia henen pyrstens weti colmane'/ osan Taiuan Tehdhiste/ ia heitti ne Maan päle. Ja se Lohikerme seisoi Waimon edes/ ioca oli synnyttämellens/ senpäle ette coska hen olis synnyttänyt/ ylessöis hene' Lapsens.

5 Ja hen synnytti Pilti poighan/ ioca caiki pacanat piti Hallitzema' Raudhaisella witzalla. Ja henen Poicas temmattin Jumalan tyge ia henen Stolins tyge.

6 Ja se Waimo pakeni Corpehen/ cusa henelle Sia oli Jumalalda walmistettu/ Ette he' sijne caitaisin tuhat ia caxisata ia cwsikymende peiue.

7 Ja tapactui swri Sota Taiuaas/ Michael ia henen Engelins sodhit Lohikermen cansa. Ja se Lohikerme sodhei ia henen Engelins/

8 ia eiuet he woittanuet/ Eike heidhen Siansa enemini leutty Taiuas.

9 Ja se swri Lohikerme/ se wanha Mato/ ioca cutzutan Perkelexi ia Satanaxi/ oli wlosheitetty/ ioca coco Mailman Pirin wiettelepi/ ia oli heitetty Man päle/ ia henen Engelins olit mös henen cansans sinne heitettyt.

10 Ja mine cwlin swern Änen sanouan Taiuasa. Nyt ombi se Terueys/ ia Woima/ ia Waldacunda ia Weki meidhen Jumalan ia henen Christusens/ ette se wlosheitettu on ioca meiden Welieden päle öte ia peiue cannoi Jumalan edhes.

11 Ja he ouat henen woittanuet Caritzan Weren cautta/ ia henen Todistoxen Sanan tedhen/ Ja eiuet he heiden Hengens racastanuet Cooleman asti.

12 Senteden te Taiuat iloitcat/ ia iotca asutta heisse. We Maan ia Meren asuulle/ Sille ette Perkele alasastupi teidhen tygenne/ pitedhen swren Wihan/ tieten henellens oleuan wehen Aica.

13 Ja sijttequin Lohikerme näki ette hen oli Mahan heitetty/ nin hen wainosi site Waimoa/ ioca sen Piltin synnytti.

14 Ja sille Waimolle annettin caxi Sipie/ ninquin swren Cotcan/ ette hene' piti Corpehen lendeme' henen Siahansa/ cusa hen eläteten yhden aian/ ia caxi aica/ ia polen aica sen Kermen Casuon edheste.

15 Ja se kerme wlospuuskasi Suustans Wette Waimon ielkin ninquin Cosken/

ette hen olis henen wpottanut.

16 Mutta Maa autti site Waimoa/ ia auasi Suuns ia poisserpi sen Cosken ionga se Lohikerme hene' Suustans wlospuuskasi.

17 Ja se Lohikerme wihastui site Waimoa wasthan/ ia poismeni sotiman mwinen cansa henen Siemenestensa/ iotca ketkeuet Jumalan Keskyt/ ia piteuet JESUSEN Christusen Todhistoxen.

18 Ja hen seisoj Meren Sannan päle.

13 lucu

1 JA mine näin Mereste Pedhon ylesastuuan/ iolla oli seitzemen Pääte ia kymmenen Saruia/ ia henen Sarueins päle kymmenen Crunua/ Ja henen Päidhens päle pilcan Nimi.

2 Ja se Peto ionga mine näin oli Pardin motoinen/ ia henen Jalghans ninquin Carhun Käpelet/ ia henen Suuns ninquin Jalopeuran Suu. Ja se Lohikerme annoi sille henen woimans/ ia henen Stolins ia swren wäen.

3 Ja mine näin yhden henen Päistens ninquin se olis cooliaxi Hawoittu/ ia henen colema Hauans parani. Ja coco Mailma' Pijri ihmetteli site Petoa/ ia cumarsit Lohikermette ioca annoi Pedholle woiman/

4 ia he cumarsit Petoa ia sanoit/ Cuca ombi sen Pedhon caltainen? Ja cuca woipi sotia henen wastansa?

5 Ja henelle annettin Suu puhumahan swria ia Pilcoia/ ia oli henelle annettu woima ette sen piti henelle pysymen caxi wijdhetkymende Cwcautta.

6 Ja se auasi henen Suuns Pilcoia puhuman Jumalata wasthan/ Pilcamahan henen Nimense ia henen Maiansa/ ia nijte iotca Taiuas asuuat.

7 Ja henelle oli annettu sotia Pyhein cansa/ ia woitaman heite. Ja henelle annetin woima päle caikein Sucucu'dain/ ia Canssain/ ia Kielen/ ia Pacanan.

8 Ja caiki iotca Maasa asuuat cumarsit hende/ ioinenga Nimi ei ole kirioitettu Caritzan Elemen Kirias/ ioca tapettu ombi Mailman alghusta.

9 Jos iolla on Corua se cwlcän.

10 Joca Fangiuxeen Wiepi/ se Fangiuxeen menepi/ Joca Miekalla tappa/ se tule Miecalla tapetta. Tesse ombi Pyhein Kersimus ia Usko.

11 Ja mine näin toisen Pedhon ylesastuuan Maasta/ ia henelle oli caxi Saruea Lamban modhoitzet/ ia puhui ninquin Lohi kerme/

12 ia se teki caiken Woiman sen Entisen Pedhon edes/ ia se teki Maan ia iotca henese asuit/ cumartaman site ensimeiste Petoa/ ionga coolema Haa paranut oli.

13 Ja tekepi swria Merckie/ ette se mös Tulen tekepi Taiuaasta langeman Inhimisten eten/

14 ia wiettelepi Asuuita Maan päle Merckein tedhen/ iotca henelle annetut olit tekemen Pedhon edhes/ ia sano nijlle Maasa Asuille/ ette he tekisit Pedhon

Cuuan/ iolla oli Miecan Haa ia oli Eleuexi tullut.

15 Ja se annettin henelle/ ette henen piti andaman Hengen Pedhon Cuualle/ ia ette Pedhon Cuuan piti puhuman/ ia tekemen/ ette iocainen quin ei Pedhon Cuua cumardaisi/ piti tapettaman.

16 Ja teki caiki tyni/ ne Pienet ia Swret/ ne Rickat ia Kieuhet/ ne Wapat ia Palueliat ottaman Lighanmerkin heiden Oikean Kätens taicka heiden otzijnsa/ 17 ia ettei kengen woinut osta ia mydhe/ iolla ei se Licamereki ollut/ taica Pedhon Nimi/ eli henen Nimense Lucu.

18 Tesse ombi Wisaus. Jolla ombi Ymmerdhys/ se laskecan Pedhon lugun/ Sille se ombi ydhe' Inhimisen lucu/ ia henen lucunsa ombi Cwsisata Cwsikymende ia Cwsi.

14 lucu

1 JA mine näin/ ia catzo/ yxi Caritza seiso i Syonin Wooren päle/ ia henen cansans sata ia nelie ia neliekymende tuhatta/ ioilla oli heiden Isense Nimi kirioitettu heidhen Otsizans.

2 Ja mine cwlin Änen Taiuasta/ ninquin palioin Wettein Änen/ ia ninquin swren Pitkeisen Änen. Ja se Äni ionga mine cwlin/ oli ninquin Candelen Leicarin iotca heiden Candeleita's leikitzeuat.

3 Ja weisat ninquin wtta Wirtte Stolin edhes/ ia nelie' Eleimen edhes/ ia Wanhinden. Ja eikengen woinut oppia site Weisua/ paitzi nijte sata ia nelie ia neliekyme'de tuhatta/ iotca ostetut ouat Maasta.

4 Neme ouat/ iotca ei Waimoin cansa ole saastutetut. Sille he ouat Neitzet/ ia noutauat Caritzata cuhunga hen menepi. Neme ouat ostetut Inhimisilde Jumalalle ia Caritzalle Wtisexi/

5 Ja heiden Suusans ei ole leuttu petosta/ Sille he ouat ilman Saastautta Jumalan Stolin edhes.

6 Ja mine näin toisen Engelin lendeuen keskitze Taiuan lepitze/ iolla oli se ijancaikinen Euangelium/ ilmoittaman nijlle iotca Maan päle istuuat ia asuuat/ ia caikille Pacanoille ia Sucucunnalle/ ia Kielelle/ ia Canssalle/

7 ia sano i swrella Änelle/ pelietke Jumalata ia andacat henelle Cunnia/ Sille ette hene' Domions hetki ombi tullut/ ia cumartacat hende/ ioca teki Taiuan ia Maan ia Meren ia Wetteinlectet.

8 Ja toinen Engeli noudhatti sanoden/ Se langesi/ Se langesi/ Babilon se swri Caupungi/ Sille ette hen oli henen Hoorudhens winalla iottanut caiki Pacanat.

9 Ja colmas Engeli noudhatti heite/ sanoden swrella Änelle/ Jos iocu cumarta Petoa ia henen Cuuans/ ia ottapi sen Licamerkin hene' Otzaha'sa taicka hene' Kätee'se/

10 ia sengin pite ioma' Jumala' Wihan Winasta/ ioca siseluodhatettu ia selkie o'bi henen Wihansa Calkisa/ ia hen pite pinattaman Tulella ia Tulikiuelle

Pyhein Engeleitten edhes/ ia sen Caritzan edhes.

11 Ja heiden Pinansa Saw pite ylesastuman ijancaikisesta ijancaikisehen. Ja ei ole heille Lepoa peiuelle taica Öelle/ iotca Petoa cumartauat ia henen Cuuansa/ Ja ios iocu ombi henen Nimense Licamerckin ottanut.

12 Tesse ombi pyhein Kersimus. Tesse ne ouat iotca piteuet Jumalan Keskyt ia JESUSEN Uskon.

13 Ja mine cwlin Änen Taiuasta sanouan minulle/ Kirioita/ Autuat ouat ne Cooluet/ iotca Herrasa coleuat testelehin. Iia/ Hengi sanopi/ ette heiden pite lepemen heiden Töistens/ Sille ette heiden Tekonsa noudhattauat heite.

14 Ja mine näin/ ia catzo/ yxi walkea Pilui/ ia Piluen päle istuuu' Inhimisen Poian modoisen/ io'ga Pääse oli Cullaine' Crunu/ ia henen Kädhesens tereuen Sirpin.

15 Ja toine' Engeli wloslexi Templiste/ hutadhen swrella änelle sen Pilue' päle istuuuaisen tyge/ Paiska Sirpilles ia leicka/ Sille ette sinulle tuli hetki leicataxes/ Sille ette Elo Maan päle ombi quiuaxi tullut.

16 Ja ioca jstui Piluen päle/ paiskasi Sirpille's Maa' päle/ ia Maa tuli Poisleicatuxi

17 Ja toinen Engeli wloslexi Templist/ ioca Taiuahas on/ iolla mös oli tereue Wicade.

18 Ja toinen Engeli wloslexi Altarista/ iolla oli woima Tule' päle/ ia hwsu swrella Änelle sen tyge iolla oli se tereue Wicade/ ia sanoit/ Paiska sinun tereuelle Wicadellas ia ylesleica ne Winan Oxan wersodh Maan päle/ Sille ette henen Mariansa ouat kypset.

19 Ja se Engeli paiscasi tereuen Wicadens Maan päle/ ia ylesleicasi ne Maan Winatarhat/ ia heitti ne Jumalan Wihan swree' Cooppan.

20 Ja se Cooppa poliettin wlcona Caupungista ia weri Coopasta wloslexi/ haman Oritten Suitzein asti tuhanen Cwdhen sadhan Wacomitan möte.

15 lucu

1 JA mine näin toisen Merckin Taiuasa/ se oli swri ia ihmellinen. Seitzemen Engelite ioilla oli ne seitzemen wimeiste witzauata/ Sille ette nijlle ombi teutetty Jumalan Wiha.

2 Ja mine näin ninquin Clasisen Meren Tulella seighoitetun/ ia ne iotca woiton sanuet olit Pedhosta/ ia henen Cuuastans ia henen Lijcamerckistens/ ia henen Nime'se lughusta/ seisouan Clasisen Meren päle/

3 ia pidhit Jumalan Candelet ia weisasit Mosesen Jumalan paluelian Wirtte/ ia sen Caritzan Wirtte sanoden/ Swret ia Ihmeliset ouat sinun Tekos/ HErra Jumala Caikiualdias/ oikiat ia totiset ouat sinun Ties sine pyhedhen Kuningas.

4 Cuca ei pelke sinua Herra ia sinun Nimees yliste? Sille ette sine yxine's Laupias olet/ sille ette caiki Pacanat tuleuat/ ia cumartauat sinu' Casuos

edese/ Sille ette sinu' Domios ouat iulgistetut.

5 Sitelehin mine näin/ Ja Catzo/ nin auattin se Todhistoxen Maian Templi Taiuasa/

6 ia wloslexit Templiste ne seitzemen Engelite/ ioilla ne seitzemen Witzasta olit/ puetetut puctalla ia kirckalla Lijnawattela/ Ja ymberinsuötetyt heide' Rinna'sa Cullaisilla Wöille.

7 Ja yxi nijste nelieste Eleimiste/ annoi nijlle seitzemelle Engelille/ seitzeme' Cullaista Malia teunens Jumalan Wihassutta/ Joca elepi ijancaikisesta ijancaikisehen.

8 Ja se Templi teutetin Sauusta Jumalan Herraudhesta/ ia henen Auwostans/ ia eikengen woinut siselle kieude Templin sihenasti/ quin ne seitzemen Engelin Witzasta tulit teutetuxi.

16 lucu

1 JA mine cwlin swren änen Templiste/ sanouan nijlle seitzemelle Engelille/ me'gette ia wlosuodhatacat ne Jumala' wihan Malia Maan päle.

2 Ja se ensimeinen Engeli poismeni/ ia wlosuodhatti hene' Malia's maan päle. Ja tapactui paha ia heiw Haaua Inhimisten päle/ ioilla oli pedhon Lijcamerki/ ia nijlle iotca sen Cuua cumarsit.

3 Ja se toine' Engeli wloswodatti hene' Malia's Merehen/ ia se tuli nin cutta cooludhen Weri/ ia iocaitzet eleueiset Sielut Coolit Merese

4 Ja se colmas Engeli wlosuodhatti henen Malians Kymihin/ ia wettein Lectein/ ia ne tulit Werexi.

5 Ja mine cwlin sen Engelin sanouan/ Herra sine olet wanhurskas/ ioca olet/ ia ioca olit/ ia Pyhe/ ettes nemet domitzet.

6 Sille he ouat pyhein ia Prophetain Weren wloswodhatanuet/ ia werta sine annoit heille iodha/ sille he ouat sihen mahdoliset.

7 Ja mine cwlin toisen Engelin Altarista sanoua' lia/ Herra Caikiwaldias Jumala/ sinun domios ouat Totiset ia oikeat.

8 Ja se nelies Engeli wloswodhatti henen Malians Auringohon/ ia annettin henelle Inhimisie waiuata Heltelle Tulen cautta.

9 Ja Inhimiset tulit palauaxi swresta helteste/ ia pilcasit Jumalan Nimen/ iolla oli woima neinen witzastun päle/ ia eiuet tehnyet paranosta synneistens/ ette he olisit andanuet henelle Cunnian.

10 Ja se widhes Engeli wlosuodhatti henen Malians/ sen Pedhon Stolin päle/ ia henen Waldacundans tuli pimiexi/ ia he rickipureskelit heiden Kielense kiwuillans/

11 ia pilcasit Jumalan Taiuasa heiden kiwunsa tedhen/ ia heiden Hauains tedhen/ ia eiuet tehnyet Paranosta heiden Teghoistans.

12 Ja se cwdes Engeli wlosuodhatti hene' Malians/ sen swre' Kymin Euphratin

päle/ ia sen Wesi poisquieuttui/ senpäle ette Walmistette' piti Kuningaste' tiete Auringoisen coitumasta.

13 Ja mine näin sen Lohikermen Suusta ia sen Pedon suusta ia sen Falskin Propheta' Suusta/ wloslecteue' colme rietta Hengie Sa'macaiden motoiset.

14 Sille ette he ouat Perkeleite' Henget iotca tekeuet Merkie/ ia wlosmeneuet Kuningaste' tyge Maan päle/ ia coco Mailman Pirin päle/ heite cocoman Sotahan/ sine swrena caikiualdian Jumalan peiuene.

15 Catzo/ mine tulen/ ninquin Warghas/ Autuas ombi se ioca waluopi ia ketkepi henen waatens/ ettei hen alasti waella/ ia henen häpeuttens näkisi.

16 Ja hen ombi heite coghonut sihen Sian/ ioca cutzutan Ebreittein Harmagedon.

17 Ja se seitzemes Engeli wlosuodhatti henen Malians Twlehen/ ia wloslexi Taiuasta yxi swri Äni Stolista ioca sanoi/ Se ombi tecty.

18 Ja tulit änet ia Pitkeiset ia Leimauxet ia swri Manieristus tapactui/ ionga caltaine' ei ole ollut sijttequin Inhimiset tulit Maan päle/ Semmotoinen Maanieristus nin suri.

19 Ja se swri Caupungi tuli colmexi osaxi/ ia Pacanidhen Caupungit langeisit. Ja se swri Babilon tuli muistoxi Jumala' edes/ ette hen annais henelle Wina Calkin sijte henen Hirmulisen Wihansa Winasta.

20 Ja caiki Loodhot pakenit/ ia ei ychten Woorda leutty.

21 Ja swri Raghe ninquin leiuiskan raskaus/ alaslanges Taiuahasta Inhimiste' päle. Ja ne Inhimiset pilcasit Jumalata Racken witzauxen teden/ Sille ette henen witzauxens oli sangen swri.

17 lucu

1 JA tuli yxi nijste seitzemiste Engelite/ ioilla ne seitzemen Malia oli/ puhui minun cansani ia sanoi minulle/ Tule/ mine osotan sinulle sen swren Porton Domion/ ioca jstupi palioin wettein päle/

2 ionga cansa ma' Kuningat ouat Hauristelluet/ ia ne iotca Maan päle asuaat/ ouat ioopunuet henen Hoorudens winasta.

3 Ja hen wei minua Hengese Corpehen. Ja mine näin Waimon istuuan ydhen werencaruaisen Pedhon päle teunens pilcan Nimeie/ iolla oli seitzemen Pääte ia kymmenen Saruia.

4 Ja se Waimo oli watettu Purpurilla/ ia Werencaruaisella/ ia ylicullattu Cullalla ia calleilla Kiuille ia Perleile/ ia piti Kädhesens Cullaisen Pullan/ teunne cauhistosta/ ia henen Horudhens rietautta.

5 Ja henen Oztasans se Nimi kirioitettu/ Salaus se swri Babilon/ se Horudhen Äiti/ ia caiken Cauhistoxen Maan päle.

6 Ja mine näin sen Waimon Joopununna pyhein ia JEsusen Todhistaian Wereste. Ja mine jhmectelin sange'/ coska mine sen näin.

7 Ja se Engeli sanoi minulle/ mixi sine jhmectelet? Mine sanon sinulle sen Waimon Salautta/ ia sijte Pedhosta ioca hende candapi/ iolla on seitzemen Pääte ia kymmenen Saruea.

8 Se Peto iongas näit/ ombi ollut/ ia ei ole/ ia se ombi iellens ylestuleua Sywuydheste/ ia pite menemen cadhotoxeen/ Ja ne jhmeteueat iotca Maan päle asuuat/ ioinenga Nimet ei ole kirioitetut Elemen Kiriasa Mailman alghusta/ Coska he näkeuet sen Pedhon ioca oli/ ia ei ole/ waicka hen quitengin on.

9 Ja tesse ombi Mieli iohonga Wisaus taruitan. Ne seitzemen Pääte ouat seitzemen Woorda/ ioinenga päle se waimo jstupi/ ia ne ouat seitzemen Kuningast.

10 Wijsi ouat langenuet/ ia yxi ombi/ ia se toinen ei ole wiele tullut/ ia cosca hen tulepi/ pite henen wehen aica pysymen/

11 Ja se Peto ioca oli/ ia ei ole/ se ombi se cadhexas/ ia ombi nijste seitzemeste/ ia menepi Cadhotoxeen.

12 Ja ne Kymmenen Saruia iotcas näit/ ne ouat kymenen Kuningast/ iotca eiuet wiele Waldacunda sanuet ole/ Mutta ninquin Kuningat he saauat Woiman ydhelle Hetkelle/ sen pedhon cansa.

13 Neille ombi yxi Neuuo/ ia andauat heidhen woimansa ia wäense sille pedholle.

14 Neme sotiuaat Caritzan cansa/ ia Caritzan pite woitaman heite/ Sille ette hen on caikein HErrain HErra/ ia caikein Kuningaidhen Kuningas/ ia henen cansans ne cutzutut ia wlosualitut ia vskoliset.

15 Ja hen sanoi minulle/ ne wedhet iotca sine näit/ cusa se porto jstu päle/ ouat Canssat ia Jouckot/ ia pacanat ia kielet.

16 Ja ne kymmenen Saruia/ iotca sine Pedhosa näit/ ne pite wihaman site portoa/ ia pite henen häuitemen/ ia alastomaxi tekemen/ Ja heidhen pite sömen henen Liha'sa/ ia sen he Tulella ylespoltauat/

17 Sille ette Jumala ombi andanut heiden Sydhemihins/ tekemen henen Sosions ielkin/ ia tekeme' yden Tadhon/ ette he andauat heide' waldacundans Pedholle sihenasti ette Jumalan Sanat tuleuat teutetyxi.

18 Ja se Waimo ionga sine näit/ ombi se swri Caupungi/ iolla ombi waldacunda ylitze Maan Kuningaidhen

18 lucu

1 JA sitelehin mine näin toisen Engelin alastuleua' Taiuahast/ iolla oli swri woima/ ia Ma walghistui henen Kircaudhestans.

2 Ja wloshwsi wäellä ia swrella änelle ia sanoi/ la'genut on/ langenut on/ se swri Babilon/ ia ombi tullut Perkeleiten Asuumaxi/ Ja caikein Rietaisten Hengein Ketköxi/ ia caikein Rietaisten ia Tylkiein Linduin ketköxi/

3 Sille ette henen Hoorudhens Wihan Winasta ouat caiki pacanat ionuuet/ Ja Kuningaat Maan päle ouat henen cansans Hauristelluet/ Ja Caupamiehet Maan päle ouat ricastunuuet henen swrista Hercuistans.

4 Ja mine cwlin toisen änen Taiuaasta sanouan/ Te minun Canssani/ wlosmengette Heneste/ ettei te osalisexi tulisi hene' synneistens/ senpäle ettei te iotaki saisi henen Witzauxistans/

5 sille ette hene' syndinse ouat wlottunuuet haman Taiuasen asti Ja Jumala muista henen wärydheins päle.

6 Maxacat henelle/ ninquin Hängi maxoi teille/ ia kerdhacat henelle caxikerdhaiset/ henen Töidhens ielkin. Ja mille Calkilla hen teille sisellepani/ siselpangat henelle caxikerdhaisesta.

7 Quingapalio hen itzens Cunnialisexi teki/ ia Hercuisa oli/ Ninpalio henelle siselpangat pijna ia ldku. Sille ette hen sanopi Sydhemesens/ Mine jstun ia olen Trötingi/ ia en ole Leski/ ia em mine ldkua näe.

8 Senteden yctene Peiuene pite tuleman henen Witzauxens/ Coolema/ ldku ia Nelke/ ia Tulella henen pite poldetaman/ Sille ette wäkeue ombi HErra Jumala/ ioca henen Domitzeman pite.

9 Ja pite hende idkemen ia parcuuat henen ylitzens Kuningat Maa päle/ iotca henen cansans Hauristelit ia Hercuisa elenyet ouat/ coska he näkeuet henen Tulipalons Sawn/

10 ia pite taambana seisoman henen Pinans Pelghon teden ia sanouat/ We/ We se swri Caupungi Babilon/ se wäkeue Caupungi/

11 Sille ette ydhelle Hetkelle tuli sinun Domios. Ja caupamiehet Man päle idkeuet ia murectiuat itze heillens/ Ettei ke'gen ene'bi osta heiden waruans

12 Cullan ia hopean waruia/ ia callein Kiuein ia ne Perlyt/ ia Silki/ ia Purpurita ia Were'caruaisita/ Ja Thinin puuta/ ia caikinasia Astioita Norsunluista/ Ja caikinaista/ Astia callihimista Puista/ ia Malmista/ ia Raudasta/ ia Marmorista/

13 ia Cinnametiste/ ia Thimian/ ia woidetta/ ia Pyhe saw ia Wina/ ia Olio/ ia Huicurit/ ia Nisun/ ia Caria/ ia Lambat ia Orit/ ia Rattat/ ia Rumit/ ia Inhimisten Sielua.

14 Ja ne Omenat ioita sinun Sielus himoitzepi/ ouat sinusta poisueltenyet/ ia caiki mite Lihauat ia caunit olit/ ne ouat sinusta poisweltenyet. Ja edh sine heite nyt sillen leudhe.

15 Neine' Warudhen Caupamiehet/ iotca heneste ricastunuuet ouat/ pite taambana seisoman henen Pinansa Pelghon tedhen/ idhkeueiset ia murectiuaisiet/ ia sanouat/

16 We We se swri Caupungi/ ioca puetettu oli Silkille ia Purpurilla/ ia Werencaruaisella/ ia Cullalla yldecullattu/ ia callila kiuelle/ ia Perlille/

17 Sille ette ydelle hetkelle ouat semmotoiset Rickaudhet poisheuitetut.

18 Ja caiki Skipparit/ ia caiki Haaxiueki/ iotca Laiuoisa asuut/ ia Merimiehet

ia iotca Merta prucauat/ seisoit taambana ia hwsit/ coska he Saun henen Tulipalostans näit ia sanoit/ Cuca ombi teme' swren Caupu'gin werta?
19 Ja he heitit Mulda heidhen Päidhens päle ia hwsit/ idkit ia murectit/ ia sanoit/ We We se swri Caupungi/ iossa ricastunuet ouat caiki ioilla olit Laiuat Meresse henen waruistans/ Sille ette ydhelle hetkelle hen ombi häuitetty.
20 lhastu Taiuas henen ylitzens ia te pyhet Apostolit ia Prophetit/ Sille ette Jumala domitzi teiden Domiona henen pälens.
21 Ja yxi wekeue Engeli ylesnosti isoin Kiue'/ ninquin Myllykiuen/ ia heitti sen Merehen ia sanoit/ Telle Hembeylle pite heitetemen se swri Caupungi Babilon/ ia ei hen pidhe nyt enembe leuttemen.
22 Ja Candelein soittaiten Äni/ ia Laulaiadhen/ ia huilunsoitaiadhen/ ia Basunaritten/ ei pidhe enemien Sinusa cwluman/ Ja iocainen Wircamies miste custakin wirgasta ei pidhe enemien Sinusa leutemen. Ja Myllyn äni ei pidhe enemien sinusa cwluman/
23 Ja Kyntile Kyntialghas ei pidhe enemien sinusa walgistaman. Ja Ylien ia Morsiamen äni ei pide enemien sinusa cwluman/ Sille ette sinu' Caupamiehes olit Pämiehet Maan päle/ Sille ette sinu' Welhodhes cautta ouat caiki Pacanat exnyet/ ia henesse ombi Prophetain ia pyhein Weri leutty ia caikein ninen iotca Maan päle tapetut ouat.

19 lucu

1 Sitelehin mine cwlin ninquin swre' Änen paliolda Ca'ssaldä Taiuahas sanouan/ Haleluia. Terueys ia ylistos/ Cunnia ia Woima Olcohon meiden HErran Jumalan/
2 Sille ette totiset ia wanhurskat ouat henen Domions/ ette hen Dominut on sijte swresta Portosta/ ioca Maan turmeli Henen Hoorudhellans/ Ja o'bi henen palueliains weren sen Kädheste costanut.
3 Ja taas he sanoit Haleluia. Ja se saw yleskieui ijancaikisesta ijancaikisehen.
4 Ja ne neliecolmatkymende Wanhinda/ ia ne nelie Eleinde alas langesit/ ia cumarsit Jumalata jstuuasta Stolin päle/ ia sanoit/ AMEN/ Haleluia.
5 Ja yxi Äni wloskieui Stolista sanodhen/ Kijtekset meiden Jumalatan caiki henen paluelians/ ia iotca hende pelkätte seke pienet/ ette Swret.
6 Ja mine cwlin palion Canssan Äne'/ ia ninquin swren wedhe' Äne'/ Ja ninquin swrdhen Pitkeiste' Änet/ iotca sanoit/ Haleluia. Sille ette Caikiualdias Jumala meidhen HErran ombi Waldacunnan omistanut.
7 Iloitcam ia riemuitcam/ ia andacam Cunnia henelle/ sille ette Caritzan Häädh ouat tulluet/ ia sen Emende walmisti itzens.
8 Ja henelle annettijn henense pukea puctalla ia kijldeuelle Silkille (Mutta se Silki ouat pyhein wanhurskaudhet)
9 Ja hen sanoit minulle/ Kirioita/ Autuat ouat ne iotca cutzutut ouat Caritzan

Ectoliselle. Ja hen sanoi minulle/ Neme Jumala' Sanat totiset ouat.

10 Ja mine langesin hene' Jalcains eten cumartaman hende. Ja hen sanoi minulle/ Catzo etet sine site tee/ Mine olen sinun/ ia sinun weliedhes cansapaluelia/ ia ninen ioilla ombi Jesusen Todhistos/ Cumarda Jumalata (Sille ette Jesusen todistos o'bi Prophetian He'gi)

11 Ja mine näin Taiuan auatu'/ Ja catzo/ yxi walkia Ori/ ia ioca sen päle istui/ cutzutin wskolisexi ia totisexi/ ia he' Domitzepi/ ia sotipi wa'hurskaudhella.

12 Ja henen Silmense ninquin Tulenlieki/ ia henen Päsens monda Crunua/ ia piti kirioitetun Nimen/ iota eikengen tienyt/ waan hen itze.

13 Ja hen oli watitettu Weren prijskatulla watella. Ja sen Nimi cutzuta' Jumalan Sana.

14 Ja ne Sotauäet iotca ouat Taiuasa noudhatit hende walkein Oritte' päle/ watetut walkella puctalla Silkille.

15 Ja hene' Suustans wloskieui caxiterine' Miecka/ ette henen sille pite lömen pacanoita/ ia hene' pite heite Hallitzema' raudaisella witzalla. Ja hen polkepi sen Caikiualdian Jumalan Hirmulisen Wihan Winan Persyn.

16 Ja henelle ombi wateisans ia Lanteisans Nimi kirioitettu Nein/ Kuningaiden Kuningas ia/ caikein HErrain HErra

17 Ja mine näin ydhen Engelin seisouan Auringosa ia hen husi surella Änelle/ ia sanoi caikille Linnuille iotca lendeuet Taiuan alla/

18 tulcat ia coconducat sen swren Jumalan Ectoliselle/ sömen Kuningaiden Lihat ia Pämiesten Lihat/ ia wäkeueiten Lihat/ ia Oriten Lihat/ ia istuuaiisten ninen päle/ ia caikein wapadein Lihat ia Palueliaitten/ seke piennen ette Swrdhen Lihat.

19 Ja mine näin sen Pedhon/ ia Maan Kuningat/ ia heiden Sotawekens coghottuna sotimahan sen cansa ioca Orin päle istui/ ia henen Sotauakens cansa.

20 Ja se Peto kijniotetin/ ia henen cansans se falski Propheta ioca teki ne merkit henen edesens/ ioilla hen wietteläi nijte iotca Pedhon Lijcamerckin otit/ ia iotca Pedhon Cuua cumarsit. Neme caxi ouat eleuene heitetyt tulisen Jeruen/ ioca Tulikiues paloi.

21 Ja ne mwdh tapettin henen Miecallans ioca sen Orin päle istui/ quin henen Suusta's wloskieui/ ia caiki Linnut rauittin heiden Lihoista's.

20 lucu

1 JA mine näin ydhen Engelin alasastuuan Taiuahasta/ iolla oli Sywuydhen Auain/ ia swren Cahlen henen Kädhesens.

2 Ja hen kijniotti Lohikermen/ sen wanhan Madhon/ ioca ombi Perkele ia Satanas/ ia sidhoi henen tuhanexi wodhexi/

3 ia heitti henen Sywuydeen/ ia sulki henen ia insiglassi päalde/ ettei henen pidheis enemen Pacanoita wiettelemen/ sihenasti quin tuhat wootta teuteten/ Ja sitelehin pite henen pästetemen wähexi hetkexi.

4 Ja mine näin Stolit/ ia he istuit ninen päle/ ia heille annettijn Domio/ ia ninen Sielut iotca mestatut olit Jesusen todhistoxen ia Jumalan Sanan teden/ ia iotca eiuet cumartanuet Petoa/ eike henen Cuuansa/ ia eike ottanuet henen Lijcamerckiens heiden Otzinsa taika heiden Käsijnse/ Neme elit ia hallitzit Christusen ca'sa tuhat wootta.

5 Mutta ne mwdh Cooluista eiuet wirgonuet/ sihenasti ette tuhat wootta teuteten. Teme ombi se ensimeinen ylesnousemus/

6 Autuas ia pyhe o'bi se iolla on Osa sijne ensimeises ylesnousemises. Ninen päle ei ole sille toisella Colemalla ycten woima/ waan he tuleuat Jumalan ia Christusen Papeixi/ ia he hallitzeuat henen ca'sans tuhat wootta.

7 Ja coska tuhat wootta teutetyt ouat nin Satanas pästeten henen Fangiuxestans/ ia wlosmenepi Pacanoita wiettelemen/ iotca ouat nelien Maanculmain päle sen Gog ia Magog heite Sotaan cocomahan/ ioinenga Lucu ombi ninquin Meren Sanda.

8 Ja he astuit Maan auarudhen päle/ ia ymberikiersit ninen pyhein cantzit/ ia sen Rackahisen Caupungin.

9 Ja alasla'gesi Tuli Jumalalda Taiuahasta/ ia ylessöi heite.

10 Ja se Perkele ioca heite wietтели/ heitettin Tulisen ia Tulikiuisen Jeruen/ iossa seke se Peto ette se falski Propheta oli/ ia pite pijnattaman peiue ia ööte ijancaikisesta ijancaikisehen.

11 Ja mine näin swren walkean Stolin/ ia sen päle istuuan/ ionga Casuon edheste pakeni Maa ia Taiuas/ ia ei ollut heille Sia leutty.

12 Ja mine näin ne Cooluet seke swret ette pienet/ seisouan Jumalan Casuon edhes/ ia Kiriät auattin/ ia toinen Kiria auattin/ ioca ombi elemen/ ia Cooluet domittin/ nijste Kirioituxista quin Kirioisa oli kirioitettu heiden Töidens ielkin.

13 Ja Meri annoi ne Cooluet iotca henesse olit/ Ja Colema ia Heluetti annoit ne Cooluet/ iotca heisse olit/ ia ne domittin/ iocainen heiden Töidhens ielkin.

14 Ja se Colema ia Heluetti heitettin tulisen Jeruen. Teme ombi se toinen Coolema.

15 Ja ioca ei leutty Elemen kiriasa kirioitettu/ se heitettin tulisen Jeruen.

21 lucu

1 JA mine näin wdhen Taiuan ia whden Maa' sille ette se ensimeinen Maa poiskatosi/ ia se Meri ei ole sillen.

2 Ja mine Johannes näin sen pyhen Caupungin/ sen wdhen Jerusalem alasastuuan Taiuasta/ Jumalalda walmistetun/ ninquin Morsiamen caunistetun henen Miehellens.

- 3 Ja cwlin swren Änen Stolilda sanouan/ Catzo/ Jumalan Maia Inhimisten seas/ ia hene' pite asuman heiden cansans/ ia he tuleuat henen Canssaxens/ ia itze Jumala heiden cansans/ pite oleman heiden Jumalans.
- 4 Ja Jumala on poispyhckie caiki Kynelit heiden Silmistens/ ia ei Cooleman sillen pidhe oleman/ eike ldkun/ eike parghun/ eike kiwun pidhe sillen oleman/ Sille ette ne ensimeiset poismenit.
- 5 Ja ioca istui Stolilla se sanoï/ Catzo/ mine teen caiki wdhexi. Ja hen sanoï minulle/ Kirioita/ Sille ette neme Sanat ouat totiset ia wissit.
- 6 Ja he' sanoï minulle/ se o'bi techty. Mine olen A ia O/ Alcu ia loppu. Mine annan Janouan sijte eleuen wedhe' Lechteste Andimexi.
- 7 Joca woittapi henen pite neite caikia perime' ia minun pite oleman henelle Jumalaxi/ ia henen pite oleman minulle Poiaxi.
- 8 Mutta nijlle Pelcurille ia vskotomille/ ia hirmulisille/ ia Murhaille/ ia Sala uoteisille/ ia welholisille/ ia Epeiumalisille/ ia caikille walectelijlle/ heiden osans pite olema' sijne Jeruese quin Tulesta ia Tulikiueste palapi/ ioca ombi se toinen Coolema.
- 9 Ja tuli minun tyköni yxi nijste seitzemeste Engeleiste/ ioilla oli ne seitzemen Malia teune seitzemeste wimeiseste witzauxista/ ia hen puhui minun cansani/ sanodhen/ tule ia mine osotan sinulle Morsianen sen Caritzan Emennen.
- 10 Ja hen wei minun Hengese ydhen swren ia corkean wooren päle/ Ja hen osotti minulle sen swren Caupungin/ sen pyhen Jerusalemin alasastuuan Taiuasta Jumalalda/
- 11 iolla oli Jumalan Kircaus. Ja sen walkeus oli caikeincalliman Kiuen motoinen/ ninquin yxi kircas Jaspis.
- 12 Ja henelle oli swri ia corckea Muri/ iolla oli caxi toistakymende Portia/ ia Porteisa caxitoistakymende Engelite/ ia kirioitetut Nimet/ iotca ouat ne/ cadhentoistakymenen Israelin Lasten Sucucundain Nimet.
- 13 Idheste colme Portia/ Pohiaisesta colme Portia/ Eteleste colme Portia/ Lenneste colme Portia.
- 14 Ja sen Caupungin Murilla oli caxitoistakymende perusta/ ia nijse ninen Caritzan cadhentoistakymenen Apostoleiten Nimet.
- 15 Ja ioca puhui minun cansani/ Henelle oli cullainen Rooco/ ette hene' piti mittaman Caupungin/ ia henen Portinsa ia hene' Murinsa.
- 16 Ja se Caupungi ombi pandu nelieculmaisexi/ ia henen pitudhens ombi nin swri quin mös henen lauiuns. Ja hen mittasi sen Caupungin sille cullaisella Rogholla/ cadhentoistakymenen tuhane' Wacomitan. Ja henen pituuns ia lauiuns/ ia corkiu's/ ouat ycteleiset.
- 17 Ja hen mittasi henen Murinsa/ sata ia nelikymende ia nelie Kynereite Inhimisen Mitan ielken quin Engelille oli.
- 18 Ja oli sen Murin Rake'nus Jaspista/ ia itze Caupungi puchtasta Cullasta/ puchta' Clasin caltaine'.

19 Ja sen Caupungin Murin Perustoxet/ olit caikiniaisilla Calilla Kiuille caunistetut. Se ensimeinen Perustos oli Jaspis/ se toinen oli Saphirus/ se colmas oli Calcedonius/ se nelies Smaragdus/

20 se widhes Sardonix/ Se cudes Sardius/ Se seitzemes Chrysolitus/ Se cadhexes Berillus/ Se ydhexes Topazius/ se kymenes Chrisoprasus/ Se yxitoistakymenes Hyacinthus/ Se toinetoistakymenes Ametystus.

21 Ja ne caxitoistakymende Portia olit caxitoistakymende Perlye/ ia cuki Porti oli ydhest Perlyste/ ia sen Caupungin Catut olit sulasta cullasta/ ninquin lepitzepaistaua Clasi.

22 Ja em mine Hennesse Templit nehnyt/ sille ette HErra Caikiualdias o'bi henen Templins ia Caritza.

23 Ja se Caupungi ei taruitze Auringota eike Cuuta/ henesse walistaman/ sille ette Jumalan Kircaus ylesualghista hene'/ Ja henen Walkiuns ombi Caritza/

24 ia ne Pacanat iotca Autuaxi tuleuat pite waeldaman henen Walkeudhesans ia ne Kuningat Maan päle heiden Cunnians sihen siseltoouat/

25 Ja sen Portit eiuet Kijnisulieta Peiuelle. Sille eipe sielle Öete pidhe oleman.

26 Ja ei pidhe henen sisellens tuleman iotakin quin saastuttapi/ taicka Cauhistoxen ia Walehen tekepi/ waa' ne iotca kirioitetut ouat sijne Caritza' Eleme' Kiriasa.

22 lucu

1 JA hen osotti minulle ydhen puctan Eleue' wedhen Kymin/ selken ninquin Christallin/ wloslecteuen Jumalan ia Caritzan stolista/ keskelle henen Catua'sa.

2 Ja molomille polilla kymie seisoi se Elemen Puu/ se cannoi caxitoistakymeneiset Hedhelmet/ ia annoi henen Hedhelmens cunaki Cwcauna/ Ja sen Puun Lehdhet kelpasit Pacanoitten terueydhexi.

3 Ja ei miten kiroutta pidhe sillen oleman/ Wan Jumalan ia Caritzan Stoli henesse pite olema' Ja henen Paluelians pite palueleman hende/

4 ia näkemen henen Casuonsa/ ia henen Nimense pite oleman heiden Otzisans.

5 Ja ei enemen Öte pidhe oleman. Ja eiuet he taruitze Kyntiletä/ taicka Auringoisen walkiutta/ Sille ette HErra Jumala heite yleswalghistapi/ ia heiden pite hallitzeman ijancaikisesta ijancaikisehen.

6 Ja hen sanoi minulle/ Nämet sanat ouat wissit ia totiset/ Ja Jumala se Prophetain HErra/ ombi henen Engelinse lehettenyt/ osottaman henen Paluelioillens/ mitke pian tapactuma' pite.

7 Ja catzo/ mine tulen nopiasta. Autuas ombi se/ ioca ketkepi temen Kirian Prophetian sanat.

8 Ja mine olen se Johannes ioca neite cwlin ia näin/ Ja coska mine neite cwlin ia näin/ la'gesin mine Engelin ialcain eten/ cumartaman hende ioca

minulle neite osotti.

9 Ja hen sanoi minulle/ Catzo/ ettes site teghe/ Sille mine olen sinun Cansapaluelias/ ia sinun weliedhes Prophetain/ Ja ninen iotca ketkeuet temen Kirian sanat/ Cumardha Jumalata.

10 Ja hen sanoi minulle/ Ele temen Kirian Prophetain sanoia insigla. Sille ette aica ombi lesnä.

11 Joca paha ombi/ hen olcohon paha. Ja ioca saastainen ombi hen olcohon saastainen. Mutta ioca hurskas ombi/ hen olcohon wiele nyt hurska'bi/ Ja ioca pyhe ombi/ hen olcohon wiele Pyhembi.

12 Ja catzo/ Mine tulen pian/ ia minun palcan cansani on/ andaman itzecungin ninquin heiden töönse ouat.

13 Mine olen se A ia O/ se Alcu ia loppu/ se Ensimeinen ia wimeinen.

14 Autuat ouat ne/ iotca hene' Keskykse ketkeuet/ Senpäle ette heiden woimans pitepi olema' Elemen puusa/ ia portein cautta siselkieumen Caupungin.

15 Sille ette wlcona ouat Coirat ia welholiset/ ia ne Salawooteiset/ ia ne Murhaijat/ ia Epeiumalain Palueliat/ ia caiki ne iotca racastauat ia tekeuet Walehen.

16 Mine Jesus lehetin minun Engelini/ ette henen pite todhistaman näme teille Seurakunnissa/ Mine olen Daudin iwresta ia Sughusta/ yxi kircas Cointecti.

17 Ja Hengi ia Morsian sanouat/ Tule. Ja ioca cwlepi/ se sanocan/ Tule. Joca Janopi/ se tulcan/ Ja ioca tactopi/ se ottacan Elemen Wettä andimexi.

18 Mutta mine todhistan Jocaitzelle cwleualle temen Kirian Prophetain sanat/ Ette ios iocu lisepi neihin/ Jumalan pite paneman hene' pälens ne Witzauxet iotca tesse Kirisa ouat kirioitetut.

19 Ja ios iocu temen Kirian Prophetain sanoista poisottapi nin Jumala poisottapi henen Osans Elemen Kiriasta/ ia sijte pyheste Caupungista/ Ja nijste/ iotca kirioitetut ouat tesse Kiriasa.

20 Sen sanopi hen ioca tehen todhistoxen candapi/ lia/ Mine tulen pian/ Amen/ Nin tule HERRA JESU.

21 Meiden HERRAN JESUSEN CHristusen Armo olcohon teiden caikein cansanna. AMEN.

Sen wdhen Testamentin Loppu. Tulkittu Somen Turws/ waan Prentattu Stocholmis Amundi Lauritzan Poialta. CHRISTusen Syndyme Wodhesta. 1548.